॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

ခုဒ္ဒကနိကာယေ

ဇာတက-အဋ္ဌကထာ

(ဆဋ္ဌော ဘာဂေါ)

၂၂. မဟာနိပါတော

[၅၃၈] ၁. မူဂပက္ခဇာတကဝဏ္ဏနာ

မာ ပဏ္ဍိစ္စယံ ဝိဘာဝယာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉှိ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဘဂဝတော နေက္ခမ္မဟရမိံ ဝဏ္ဏယန္တာ နိသီဒိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနိ မမ ပူရိတပာရမိဿ ရဇ္ဇံ ဆဍ္ဍေတွာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နာမ အနစ္ဆရိယံ။ အဟဉှိ ပုဗ္ဗေ အပရိပက္ကေ ဉာဏေ ပါရမိယော ပူရေန္တောပိ ရဇ္ဇံ ဆဍ္ဍေတွာ နိက္ခန္တောယေဝါ"တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကာသိရဋ္ဌေ ဗာရာဏသိယံ ကာသိရာဇာ နာမ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ သောဠသသဟဿာ ဣတ္ထိယော အဟေသုံ။ တာသု ဧကာပိ ပုတ္တံ ဝါ ဓီတရံ ဝါ န လဘိ။ နာဂရာ "အမှာကံ ရညော ဝံသာနုရက္ခကော ဧကောပိ ပုတ္တော နတ္ထီ"တိ ရာဇင်္ဂဏေ သန္နိပတိတွာ **ကုသဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၀.၁ အာဒယော) အာဂတနယေနေဝ ရာဇာနံ ဝဒိံသု "ဒေဝ, ပုတ္တံ ပတ္ထေထာ"တိ။ ရာဇာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ သောဠသသဟဿာ ဣတ္ထိယော "တုမှေ ပုတ္တံ ပတ္ထေထာ"တိ အာဏာပေသိ။ တာ စန္ဒာဒီနံ ဒေဝတာနံ အာယာစနဉပဋ္ဌာနာဒီနိ ကတွာ ပတ္ထေန္တိယောပိ ပုတ္တံ ဝါ ဓီတရံ ဝါ န လဘိံသု။ အဂ္ဂမဟေသီ ပနဿ မဒ္ဒရာဇဓီတာ စန္ဒာဒေဝီ နာမ သီလသမ္ပန္နာ အဟောသိ။ ရာဇာ "ဘဒ္ဒေ, တွမ္ပိ ပုတ္တံ ပတ္ထေဟီ"တိ အာဟ။ သာ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ ဥပောသထံ သမာဒိယိတွာ စူဠသယနေ နိပန္နာဝ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေတွာ "သစာဟံ အခဏ္ဍသီလာ ဣမိနာ မေ သစ္စေန ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတူ"တိ သစ္စကိရိယံ အကာသိ။

တဿာ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ "စန္ဒာဒေဝီ ပုတ္တံ ပတ္ထေတိ, ဟန္ဒာဟံ ပုတ္တံ ဒဿာမီ"တိ တဿာနုစ္ဆဝိကံ ပုတ္တံ ဥပဓာရေန္တော ဗောဓိသတ္တံ ပဿိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တဒါ ဝီသတိဝဿာနိ ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ တတော စုတော ဥဿဒနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အသီတိဝဿသဟဿာနိ တတ္ထ ပစ္စိတွာ တတော စဝိတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တတ္ထာပိ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ တတော စဝိတွာ ဥပရိဒေဝလောကံ ဂန္တုကာမော အဟောသိ။ သက္ကော တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ "မာရိသ, တယိ မနုဿလောကေ ဥပ္ပန္နေ ပါရမိယော စ တေ ပူရိဿန္တိ, မဟာဇနဿ ဝုဍ္ဎိ စ ဘဝိဿတိ, အယံ ကာသိရညော စန္ဒာဒေဝီ နာမ အဂ္ဂမဟေသီ ပုတ္တံ ပတ္ထေတိ, တဿာ ကုစ္ဆိယံ ဥပ္ပဇ္ဇာဟီ"တိ ဝတွာ အညေသဉ္စ ပဉ္စသတာနံ ဒေဝပုတ္တာနံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ပဉ္စဟိ ဒေဝပုတ္တသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒေဝလောကတော စဝိတွာ သယံ စန္ဒာဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ ဣတရေ ပန ဒေဝပုတ္တာ အမစ္စဘရိယာနံ ကုစ္ဆီသု ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိံသု။

တဒာ စန္ဒာဒေဝိယာ ကုစ္ဆိ ဝဇိရပုဏ္ဏာ ဝိယ အဟောသိ။ သာ ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဉတွာ ရညော အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ဂဗ္ဘဿ ပရိဟာရံ အဒါသိ။ သာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ ဒသမာသစ္စယေန ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တံ ဒိဝသမေဝ အမစ္စဂေဟေသု ပဉ္စ ကုမာရသတာနိ ဇာယိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော မဟာတလေ နိသိန္နော အဟောသိ။ အထဿ "ပုတ္တော, တေ ဒေဝ, ဇာတော"တိ အာရောစယိံသု။ တေသံ ဝစနံ သုတွာ ရညော ပုတ္တပေမံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဆဝိယာဒီနိ ဆိန္ဒိတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ, အဗ္ဘန္တရေ ပီတိ ဥပ္ပ

ပဇ္ဇိ, ဟဒယံ သီတလံ ဇာတံ။ သော အမစ္စေ ပုစ္ဆိ "တုဋ္ဌာ နု ခော တုမှေ, မမ ပုတ္တော ဇာတော"တိ? "ကိံ ကထေထ, ဒေဝ, မယံ ပုဗ္ဗေ အနာထာ, ဣဒါနိ ပန သနာထာ ဇာတာ, သာမိကော နော လဒ္ဓေါ"တိ အာဟံသု။ ရာဇာ မဟာသေနဂုတ္တံ ပက္ကောသာပေတွာ အာဏာပေသိ "မမ ပုတ္တဿ ပရိဝါရော လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ, ဂစ္ဆ တွံ အမစ္စဂေဟေသု အဇ္ဇ ဇာတာ ဒါရကာ ကိတ္တကာ နာမာတိ ဩလောကေဟီ"တိ။ သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အမစ္စဂေဟာနိ ဂန္တွာ ဩလောကေန္တော ပဉ္စ ကုမာရသတာနိ ဒိသွာ ပုနာဂန္တွာ ရညော အာရောစေသိ။

ရာဇာ ပဉ္စန္နံ ဒါရကသတာနံ ကုမာရပသာဓနာနိ ပေသေတွာ ပုန ပဉ္စ ဓာတိသတာနိ စ အဒါသိ။ မဟာသတ္တဿ ပန အတိဒီဃာဒိဒောသဝဇ္ဇိတာ အလမ္ဗုတ္ထနိယော မဓုရထညာယော စတုသဋ္ဌိ ဓာတိယော အဒါသိ။ အတိဒီဃာယ ဟိ ဣတ္ထိယာ ပဿေ နိသီဒိတွာ ထညံ ပိဝတော ဒါရကဿ ဂီဝါ ဒီဃာ ဟောတိ, အတိရဿာယ ပဿေ နိသီဒိတွာ ထညံ ပိဝန္တော ဒါရကော နိပ္ပီဠိတခန္ဓော ဟောတိ, အတိကိသာယ ပဿေ နိသီဒိတွာ ထညံ ပိဝတော ဒါရကဿ ဦရူ ရုဇ္ဇန္တိ, အတိထူလာယ ပဿေ နိသီဒိတွာ ထညံ ပိဝန္တော ဒါရကော ပက္ခဟတော ဟောတိ, အတိကာဠိကာယ ခီရံ အတိသီတလံ ဟောတိ, အတိဩဒါတာယ ခီရံ အတိဥဏှံ ဟောတိ, လမ္ဗတ္ထနိယာ ပဿေ နိသီဒိတွာ ထညံ ပိဝန္တော ဒါရကော နိပ္ပီဠိတနာသိကော ဟောတိ။ ကာသာနဉ္စ ပန ဣတ္ထီနံ ခီရံ အတိအမ္ဗိလံ ဟောတိ, သာသာနဉ္စ ပန ဣတ္ထီနံ ခီရံ အတိကဋုကာဒိဘေဒံ ဟောတိ, တသ္မာ တေ သဗ္ဗေပိ ဒောသေ ဝိဝဇ္ဇေတွာ အလမ္ဗုတ္ထနိယော မဓုရထညာယော စတုသဋ္ဌိ ဓာတိယော ဒတွာ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကတွာ စန္ဒာဒေဝိယာပိ ဝရံ အဒါသိ။ သာပိ ဂဟိတကံ ကတွာ ဌပေသိ။

ရာဇာ ကုမာရဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ လက္ခဏပါဌကေ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ တေသံ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကတွာ ကုမာရဿ အန္တရာယဘာဝံ ပုစ္ဆိ။ တေ တဿ လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ "မဟာရာဇ, ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နော အယံ ကုမာရော, တိဋ္ဌတု ဧကဒီပေ, ဒွိသဟဿပရိဝါရာနံ စတုန္နမ္ပိ မဟာဒီပါနံ ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ သမတ္ထော ဟောတိ, နာဿ ကောစိ အန္တရာယော ပညာယတီ"တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ တုဿိတွာ ကုမာရဿ နာမံ ကရောန္တော ယသ္မာ ကုမာရဿ ဇာတဒိဝသေ သကလကာသိရဋ္ဌေ ဒေဝေါ ဝဿိ, ယသ္မာ စ ရညော စေဝ အမစ္စာနဉ္စ ဟဒယံ သီတလံ ဇာတံ, ယသ္မာ စ တေမိယမာနော ဇာတော, တသ္မာ "တေမိယကုမာရော"တိဿ နာမံ အကာသိ။ အထ နံ ဓာတိယော ဧကမာသိကံ အလင်္ကရိတွာ ရညော သန္တိကံ အာနယိံသု။ ရာဇာ ပိယပုတ္တံ အာလိင်္ဂိတွာ သီသေ စုမ္ဗိတွာ အင်္ကေ နိသီဒာပေတွာ ရမယမာနော နိသီဒိ။

တသ္မိံ ခဏေ စတ္တာရော စောရာ အာနီတာ။ ရာဇာ တေ ဒိသွာ "ဧကဿ စောရဿ သကဏ္ဋကာဟိ ကသာဟိ ပဟာရသဟဿံ ကရောထ, ဧကဿ သင်္ခလိကာယ ဗန္ဓိတွာ ဗန္ဓနာဂါရပဝေသနံ ကရောထ, ဧကဿ သရီရေ သတ္တိပဟာရံ ကရောထ, ဧကဿ သူလာရောပနံ ကရောထာ"တိ အာဏာပေသိ။ အထ မဟာသတ္တော ပိတု ဝစနံ သုတွာ ဘီတတသိတော ဟုတွာ "အဟော မမ ပိတာ ရဇ္ဇံ နိဿာယ အတိဘာရိယံ နိရယဂါမိကမ္မံ အကာသီ"တိ စိန္တေသိ။ ပုနဒိဝသေ ပန တံ သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ အလင်္ကတသိရိသယနေ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ သော ထောကံ နိဒ္ဒါယိတွာ ပဗုဒ္ဓော အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ဩလောကေန္တော မဟန္တံ သိရိဝိဘဝံ ပဿိ။ အထဿ ပကတိယာပိ ဘီတတသိတဿ အတိရေကတရံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော "ကုတော နု ခော အဟံ ဣမံ စောရဂေဟံ အာဂတောမှီ"တိ ဥပဓာရေန္တော ဇာတိဿရဉာဏေန ဒေဝလောကတော အာဂတဘာဝံ ဉတွာ တတော ပရံ ဩလောကေန္တော ဥဿဒနိရယေ ပက္ကဘာဝံ ပဿိ, တတော ပရံ ဩလောကေန္တော တသ္မိံယေဝ နဂရေ ရာဇဘာဝံ အညာသိ။

အထဿ "အဟံ ဝီသတိဝဿာနိ ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အသီတိဝဿသဟဿာနိ ဥဿဒနိရယေ ပစ္စိံ, ဣဒါနိ ပုနပိ ဣမသ္မိံယေဝ စောရဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တောမှိ, ပိတာ မေ ဟိယျော စတူသု စောရေသု အာနီတေသု တထာရူပံ ဖရုသံ နိရယသံဝတ္တနိကံ ကထံ ကထေသိ, သစာဟံ ရဇ္ဇံ ကာရေဿာမိ, ပုနပိ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိဿာမီ"တိ အာဝဇ္ဇေန္တဿ မဟန္တံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ကဉ္စနဝဏ္ဏံ သရီရံ ဟတ္ထေန ပရိမဒ္ဒိတံ ပဒုမံ ဝိယ မိလာတံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ အဟောသိ။ သော "ကထံ နု ခော ဣမမှာ စောရဂေဟာ မုစ္စေယျ"န္တိ စိန္တေန္တော နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ မာတုဘူတပုဗ္ဗာ ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝဓီတာ အဿာသေတွာ "တာတ တေမိယကုမာရ, မာ ဘာယိ, မာ သောစိ, မာ စိန္တယိ။ သစေ ဣတော မုစ္စိတုကာမောသိ, တွံ အပီဌသပ္ပိပိ

ပိဋ္ဌသပ္ပိ ဝိယ ဟောဟိ, အဇမိရောပိ ဇမိရော ဝိယ ဟောဟိ, အမူကေပိ မူကေ ဝိယ ဟောဟိ, ဣမာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ အတ္တနော ပဏ္ဍိတဘာဝံ မာ ပကာသေဟီ''တိ ဝတွာ ပဌမံ ကထမာဟ –

၁. ''မာ ပဏ္ဍိစ္စယံ ဝိဘာဝယ၊ ဗာလမတော ဘဝ သဗ္ဗပာဏိနံ။
သဗ္ဗော တံ ဇနော ဩစိနာယတု၊ ဧဝံ တဝ အတ္ထော ဘဝိဿတီ''တိ။

တတ္ထ **ပဏ္ဍိစ္စယ**န္တိ ပဏ္ဍိစ္စံ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **ဗာလမတော**တိ ဗာလော ဣတိ သမ္မတော။ **သဗ္ဗော ဇနော**တိ သကလော အန္တောဇနော စေဝ ဗဟိဇနော စ။ **ဩစိနာယတူ**တိ ''နီဟရထေတံ ကာဠကဏ္ဏိ''န္တိ အဝမညတု, အဝဇာနာတူတိ အတ္ထော။

သော တဿာ ဝစနေန အဿာသံ ပဋိလဘိတွာ –

၂. ''ကရောမိ တေ တံ ဝစနံ၊ ယံ မံ ဘဏသိ ဒေဝတေ။
အတ္ထကာမာသိ မေ အမ္မ၊ ဟိတကာမာသိ ဒေဝတေ''တိ။ –

ဣမံ ကထံ ဝတွာ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာသိ။ သာ စ ဒေဝဓီတာ အန္တရဓာယိ။ ရာဇာ ပုတ္တဿ အနုစ္ဆဝိကဘာဝ တ္ထာယ တာနိ ပဉ္စ ကုမာရသတာနိ တဿ သန္တိကေယေဝ ဌပေသိ။ တေ အရကာ ထညတ္ထာယ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ။ မဟာသတ္တော ပန နိရယဘယတဇ္ဇိတော ''ရဇ္ဇတော မေ သုဿိတွာ မတမေဝ သေယျော''တိ န ရောဒတိ န ပရိဒေဝတိ။ အထဿ ဓာတိယော တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ စန္ဒာဒေဝိယာ အာရောစယိံသု။ သာပိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ နေမိတ္တကေ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ။ အထ ဗြာဟ္မဏာ အာဟံသု ''ဒေဝ, ကုမာရဿ ပကတိဝေလံ အတိက္ကမိတွာ ထညံ အတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဧဝံ သော ရောဒမာနော ထနံ ဒဠှံ ဂဟေတွာ သယမေဝ ပိဝိဿတီ''တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဓာတိယော ကုမာရဿ ပကတိဝေလံ အတိက္ကမိတွာ ထညံ ဒေန္တိ၊ ဒဒမာနာ စ ကအာစိ ဧကတရံ အတိက္ကမိ တွာ ဒေန္တိ, ကအာစိ သကလဒိဝသံ ခီရံ န ဒေန္တိ။

ဝီမံသနကထာ

သော နိရယဘယတဇ္ဇိတော သုဿန္တောပိ ထညတ္ထာယ န ရောဒတိ, န ပရိဒေဝတိ။ အထ နံ အရောဒန္တမ္ပိ ဒိသွာ ''ပုတ္တော မေ ဆာတော''တိ မာတာ တ ထညံ ပာယေတိ, ကအာစိ ဓာတိယော တ ပာယေန္တိ။ သေသအရကာ ထညံ အလဒ္ဓဝေလာယမေဝ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ။ မဟာသတ္တော ပန နိရယဘယတဇ္ဇိတော န ရောဒတိ, န ပရိဒေဝတိ, န နိဒ္ဒာယတိ, န ဟတ္ထပာဒေ သမိဉ္ဇတိ, န သဒ္ဒံ ကရောတိ။ အထဿ ဓာတိယော ''ပီဋ္ဌသပ္ပီနံ ဟတ္ထပာဒာ နာမ န ဧဝရူပါ ဟောန္တိ, မူကာနံ ဟနုကပရိယောသာနံ နာမ န ဧဝရူပံ ဟောတိ, ဗဓိရာနံ ကဏ္ဏသောတာနိ နာမ န ဧဝရူပါနိ ဟောန္တိ, ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ ကာရဏေန, ဝီမံသိဿာမ န''န္တိ စိန္တေတွာ ''ခီရေန တာဝ နံ ဝီမံသိဿာမာ''တိ သကလဒိဝသံ ခီ ရံ န ဒေန္တိ။ သော သုဿန္တောပိ ခီရတ္ထာယ သဒ္ဒံ န ကရောတိ။ အထဿ မာတာ ''ပုတ္တော မေ ဆာတော''တိ သ ယမေဝ ထညံ ပာယေတိ။ ဧဝံ အန္တရန္တရာ ခီရံ အဒတွာ ဧကသံဝစ္ဆရံ ဝီမံသန္တာပိဿ အန္တရံ န ပဿိံသု။

တတော အမစ္စာဒယော ရညော အာရောစေသုံ ''ဧကဝဿိကအရကာ နာမ ပူဝခဇ္ဇကံ ပိယာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိ ဿာမာ''တိ ပဉ္စ ကုမာရသတာနိ တဿ သန္တိကေယေဝ နိသီဒာပေတွာ နာနာပူဝခဇ္ဇကာနိ ဥပနာမေတွာ ဗောဓိသတ္တ တဿ အဝိဒူရေ ဌပေတွာ ''ယထာရုစိ တာနိ ပူဝခဇ္ဇကာနိ ဂဏှထာ''တိ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌန္တိ။ သေသအရကာ ကလဟံ ကရောန္တာ အညမညံ ပဟရန္တာ တံ တံ ဂဟေတွာ ခာဒန္တိ။ မဟာသတ္တော ပန အတ္တာနံ ဩဝဒိတွာ ''တာတ တေမိယကုမာရ, နိရယဘယံ ဣစ္ဆန္တော ပူဝခဇ္ဇကံ ဣစ္ဆာဟီ''တိ နိရယဘယတဇ္ဇိတော ပူဝခဇ္ဇကံ န ဩ လောကေသိ။ ဧဝံ ပူဝခဇ္ဇကေနပိ ဧကသံဝစ္ဆရံ အန္တရန္တရာ ဝီမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော ''ဒွိဝဿိကအရကာ နာမ ဖလာဖလံ ပိယာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိဿာမာ''တိ နာနာဖလာနိ ဥပနာမေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အဝိဒူရေ ဌပေတွာ ဝီမံသိံသု။ သေသအရကာ ကလဟံ ကတွာ ယုဇ္ဈန္တာ တံ တံ ဂဟေတွာ ခာဒန္တိ

တိ။ သော နိရယဘယတဇ္ဇိတော တမ္ပိ န ဩလောကေသိ။ ဧဝံ ဖလာဖလေနပိ ကေသံဝဏ္ဏရံ အန္တရန္တရာ ဝီမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တံ ပဿိံသု။

တတော “တိဝဿိကအရက္ခာ နာမ ကိဋ္ဌနဘတ္တကံ ပိယာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ နာနာသုဝဏ္ဏမယာနိ ဟတ္ထိအဿရူပကာဒီနိ ကာရာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အဝိဒူရေ ဌပေသုံ။ သေသအရက္ခာ အညမညံ ဝိလုမ္ပန္တာ ဂဏှိံသု။ မဟာသတ္တော ပန န ကိဉ္စိ ဩလောကေသိ။ ဧဝံ ကိဋ္ဌနဘတ္တကေနပိ ကေသံဝဏ္ဏရံ အန္တရန္တရာ ဝီမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော “စတုဝဿိကအရက္ခာ နာမ ဘောဇနံ ပိယာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ နာနာဘောဇနာနိ ဥပနာမေသုံ။ သေသအရက္ခာ တံ ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ကတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ။ မဟာသတ္တော ပန အတ္တာနံ ဩဝဒိတွာ “တာတ တေမိယကုမာရ, အလဒ္ဓဘောဇနာနံ တေ အတ္တဘာဝာနံ ဂဏနာ နာမ နတ္ထီ”တိ နိရယဘယတဇ္ဇိတော တမ္ပိ န ဩလောကေသိ။ အထဿ မာတာ သယမေဝ ဟဒယေန ဘိဇ္ဇမာနေန ဝိယ အသဟန္တေန သဟတ္ထေန ဘောဇနံ ဘောဇေသိ။ ဧဝံ ဘောဇနေနပိ ကေသံဝဏ္ဏရံ အန္တရန္တရာ ဝီမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော “ပဉ္စဝဿိကအရက္ခာ နာမ အဂ္ဂိနော ဘာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ ရာဇင်္ဂဏေ အနေကဒွာရယုတ္တံ မဟန္တံ ဂေဟံ ကာရေတွာ တာလပဏ္ဏေဟိ ဆာဒေတွာ တံ သေသအရက္ခေဟိ ပရိဝုတံ တဿ မဇ္ဈေ နိသီဒါပေတွာ အဂ္ဂိံ ဒေန္တိ။ သေသအရက္ခာ အဂ္ဂိံ ဒိသွာ ဝိရဝန္တာ ပလာယိံသု။ မဟာသတ္တော ပန စိန္တေသိ “နိရယအဂ္ဂိသန္တာပနတော ဣဒမေဝ အဂ္ဂိသန္တာပနံ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန ဝရတရ”န္တိ နိရောဓသမာပန္နော မဟာထေရော ဝိယ နိစ္စလော ဝ အဟောသိ။ အထ နံ အဂ္ဂိမှိ အာဂစ္ဆန္တေ ဂဟေတွာ အပနေန္တိ။ ဧဝံ အဂ္ဂိနာပိ ကေသံဝဏ္ဏရံ အန္တရန္တရာ ဝီမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော “ဆဝဿိကအရက္ခာ နာမ မတ္တဟတ္ထိနော ဘာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ ဧကံ ဟတ္ထိံ သုသိက္ခိတံ သိက္ခာပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ သေသအရက္ခေဟိ ပရိဝုတံ ရာဇင်္ဂဏေ နိသီဒါပေတွာ တံ ဟတ္ထိံ မုဉ္စန္တိ။ သော ကောဉ္စနာဒံ နဒန္တော သောဏ္ဍာယ ဘူမိယံ ပဟရန္တော ဘယံ ဒဿေန္တော အာဂစ္ဆတိ။ သေသအရက္ခာ တံ ဒိသွာ မရဏဘယဘီတာ ဒိသာဝိဒိသာသု ပလာယိံသု။ မဟာသတ္တော ပန မတ္တဟတ္ထိံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “စဏ္ဍနိရယေ ပစ္စနတော စဏ္ဍဟတ္ထိနော ဟတ္ထေ မရဏမေဝ သေယျော”တိ နိရယဘယတဇ္ဇိတော တတ္ထေဝ နိသီဒိ။ သုသိက္ခိတော ဟတ္ထီ မဟာသတ္တံ ပုပ္ဖကလာပံ ဝိယ ဥက္ခိပိတွာ အပရာပရံ ကတွာ အကိလမေတွာဝ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဟတ္ထိနာပိ ကေသံဝဏ္ဏရံ အန္တရန္တရာ ဝီမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော “သတ္တဝဿိကအရက္ခာ နာမ သပ္ပဿ ဘာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ ဗောဓိသတ္တံ သေသအရက္ခေဟိ သဒ္ဓိံ ရာဇင်္ဂဏေ နိသီဒါပေတွာ ဥဒ္ဓဋဒာဌေ ကတမုခဗန္ဓေ သပ္ပေ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ သေသအရက္ခာ တေ ဒိသွာ ဝိရဝန္တာ ပလာယိံသု။ မဟာသတ္တော ပန နိရယဘယံ အာဝဇ္ဇေတွာ “စဏ္ဍသပ္ပဿ မုခေ ဝိနာသမေဝ ဝရတရ”န္တိ နိရောဓသမာပန္နော မဟာထေရော ဝိယ နိစ္စလော ဝ အဟောသိ။ အထဿ သပ္ပေ သကလသရီရံ ဝေဌေတွာ မတ္ထကေ ဖဏံ ကတွာ အစ္ဆိံသု။ တဒာပိ သော နိစ္စလော ဝ အဟောသိ။ ဧဝံ သပ္ပေနပိ ကေသံဝဏ္ဏရံ အန္တရန္တရာ ဝီမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု ။

တတော “အဋ္ဌဝဿိကအရက္ခာ နာမ နဋသမဇ္ဇံ ပိယာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ တံ ပဉ္စအရက္ခသတေဟိ သဒ္ဓိံ ရာဇင်္ဂဏေ နိသီဒါပေတွာ နဋသမဇ္ဇံ ကာရာပေသုံ။ သေသအရက္ခာ တံ နဋသမဇ္ဇံ ဒိသွာ “သာဓု သာဓူ”တိ ဝဒန္တာ မဟာဟသိတံ ဟသန္တိ။ မဟာသတ္တော ပန “နိရယေ နိဗ္ဗတ္တကာလေ တဝ ခဏမတ္တမ္ပိ ဟာသော ဝါ သောမနဿံ ဝါ နတ္ထီ”တိ နိရယဘယံ အာဝဇ္ဇေတွာ နိစ္စလော အဟောသိ, တံ န ဩလောကေသိ။ ဧဝံ နဋသမဇ္ဇေနပိ ကေသံဝဏ္ဏရံ အန္တရန္တရာ ဝီမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော “နဝဝဿိကအရက္ခာ နာမ အသိနော ဘာယန္တိ, တေန နံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ တံ ပဉ္စအရက္ခသတေဟိ သဒ္ဓိံ ရာဇင်္ဂဏေ နိသီဒါပေတွာ အရက္ခာနံ ကီဠနကာလေ ဧကော ပုရိသော ဖလိကဝဏ္ဏံ အသိံ ဂဟေတွာ ပရိဗ္ဗမန္တော နဒန္တော ဝဂ္ဂန္တော တာသေန္တော လင်္ဃန္တော အပ္ဖောဋေန္တော မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တော “ကာသိရညော

ကိရ ကာဠကဏ္ဏိ ဧကော ပုတ္တော အတ္ထိ, သော ကုဟိံ, သီသမဿု ဆိန္ဒိဿာမိ”တိ အဘိဏဝတိ။ တံ ပုရိသံ ဒိသ္ဝာ တ သေသအရကာ ဘီတတသိတာ ဟုတ္ဝာတ ဝိရဝန္တာ ဒိသာဝိဒိသာသု ပလာယိံသု။ မဟာသတ္တော ပန နိရယဘယံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာတ အဇာနန္တော ဝိယ နိသီဒိ။ အထ နံ သော ပုရိသော အသိနာ သီသေ ပရာမသိတ္ဝာတ “သီသံ တေ ဆိန္ဒိဿာမိ”တိ တာသေန္တောပိ တာသေတုံ အသက္ကောန္တော အပဂမိ။ ဧဝံ ခဂ္ဂေနပိ ဧကေသံဝစ္ဆရံ အန္တရန္တရာ ဝိမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော ဒသဝဿိကကာလေ ပနဿ ဗဓိရဘာဝဝိမံသနတ္ထံ သိရိသယနေ နိသီအာပေတ္ဝာတ သာဏိယာ ပရိက္ခိပာပေတ္ဝာတ စတူသု ပဿေသု ဆိဒ္ဒာနိ ကတ္ဝာတ တဿ အဒဿေတ္ဝာတ ပေဟဥ္ဆသယနေ သင္ခမကေ နိသီအာပေတ္ဝာတ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ သင္ခေ ဓမာပေန္တိ, ဧကနိန္နာဒံ အဟောသိ။ အမစ္စာ စတူသု ပဿေသု ဌတ္ဝာတ သာဏိယာ ဆိဒ္ဒေဟိ ဩလောကေန္တာပိ မဟာသတ္တဿ ဧကဒိဝသမ္ပိ သတိသမ္မောသံ တ ဟတ္ထပာဒဝိကာရံ တ ဖန္ဒနမတ္တံ တ န ပဿိံသု။ ဧဝံ ဧကေသံဝစ္ဆရံ သင္ခသဒ္ဒေနပိ အန္တရန္တရာ ဝိမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော ပရမ္ပိ ဧကာဒသဝဿိကကာလေ ဧကေသံဝစ္ဆရံ တထေဝ ဘေရိသဒ္ဒေန ဝိမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော ဒ္ဝာတဒသဝဿိကကာလေ “ဒီပေန နံ ဝိမံသိဿာမာ”တိ “ရတ္တိဘာဂေ အန္ဓကာရေ ဟတ္ထံ တ ဟာဒံ တ ဖန္ဒာပေတိ နု ခော, နော”တိ ဃဋ္ဋေသု ဒီပေ ဇာလေတ္ဝာတ သေသဒီပေ နိဗ္ဗာပေတ္ဝာတ ထောကံ အန္ဓကာရေ သယာပေတ္ဝာတ ဃဋ္ဋေဟိ ဒီပေ ဥက္ခိပိတ္ဝာတ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ အာလောကံ ကတ္ဝာတ က္ကရိယာပထံ ဥပဓာရေန္တိ။ ဧဝံ ဒီပေနပိ ဧကေသံဝစ္ဆရံ အန္တရန္တရာ ဝိမံသန္တာပိဿ ကိဥ္စိ ဖန္ဒနမတ္တမ္ပိ န ပဿိံသု။

တတော တေရသဝဿိကကာလေ “ဖာဏိတေန နံ ဝိမံသိဿာမာ”တိ သကလသရီရံ ဖာဏိတေန မက္ခေတ္ဝာတ ဗဟုမက္ခိကေ ဌာနေ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ မက္ခိကာ ဥဋ္ဌဟန္တိ, တာ တဿ သကလသရီရံ ပရိတရေတ္ဝာတ သူစီဟိ ဝိဇ္ဈမာနာ ဝိယ ခာဒန္တိ။ သော နိရောဓသမာပန္နော မဟာထေရော ဝိယ နိစ္စလောဝ အဟောသိ။ ဧဝံ ဖာဏိတေနပိ ဧကေသံဝစ္ဆရံ အန္တရန္တရာ ဝိမံသန္တာပိဿ ကိဥ္စိ ဖန္ဒနမတ္တမ္ပိ န ပဿိံသု။

အထဿ စုဒ္ဒသဝဿိကကာလေ “က္ကအနိ ပနေသ မဟလ္လကော ဇာတော သုစိကာမော အသုစိဇိဂုစ္ဆကော, အသုစိနာ နံ ဝိမံသိဿာမာ”တိ တတော ပဋ္ဌာယ နံ နေဝ န္ဟာပေန္တိ န စ အာစမာပေန္တိ။ သော ဥစ္စာရပဿာဝံ ကတ္ဝာတ တတ္ထေဝ ပလိပန္နော သယတိ။ ဒုဂ္ဂန္ဓဘာဝေန ပနဿ အန္တရုဓိနံ နိက္ခမနကာလော ဝိယ အဟောသိ, အသုစိဂန္ဓေန မက္ခိကာ ခာဒန္တိ။ သော နိစ္စလောဝ အဟောသိ ။ အထ နံ ပရိတရေတ္ဝာတ ဌိတာ ဓာတိယော အာဟံသု “တာတ တေမိယကုမာရ, တ္ဝံ မဟလ္လကော ဇာတော, ကော တံ သဗ္ဗအ ပဋိဇဂ္ဂိဿတိ, ကိံ န လဇ္ဇသိ, ကသ္မာ နိပန္နောသိ, ဥဋ္ဌာယ တေ သရီရံ ပဋိဇဂ္ဂာဟီ”တိ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ။ သော တထာရူပေ ပဋိကူလေ ဂူထရာသိမ္ဟိ နိမုဂ္ဂေပိ ဒုဂ္ဂန္ဓဘာဝေန ယောဇနသတမတ္ထကေ ဌိတာနမ္ပိ ဟဒယုပ္ပတနသမတ္ထဿ ဂူထနိရယဿ ဒုဂ္ဂန္ဓဘာဝံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာတ နိစ္စလောဝ အဟောသိ။ ဧဝံ အသုစိနာပိ ဧကေသံဝစ္ဆရံ အန္တရန္တရာ ဝိမံသန္တာပိဿ နေဝ အန္တရံ ပဿိံသု။

တတော ပန္နရသဝဿိကကာလေ “အင္ဂါရေန နံ ဝိမံသိဿာမာ”တိ အထဿ ဟေဋ္ဌာမဥ္စကေ အင္ဂါကပလ္လာနိ ဌပယိံသု “အပ္ပေဝ နာမ ဥဏ္ဟေ္ဝာဟန ပီဠိတော ဒုက္ခဝေဒနံ အသဟန္တော ဝိပ္ဖန္ဒနာကာရံ ဒဿေယျာ”တိ။ အထဿ သရီရေ ဖောဋ္ဌာနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ မဟာသတ္တော “အဝီစိနိရယသန္တာပေ ယောဇနသတမတ္ထကေ ဖရတိ, တမ္ဟာ ဒုက္ခတော က္ကဒံ ဒုက္ခံ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန ဝရတရ”န္တိ အဓိဝါသေတ္ဝာတ နိစ္စလောဝ အဟောသိ။ အထဿ မာတာပိတရော ဘိဇ္ဇမာနဟဒယာ ဝိယ မနုဿေ ပဋိက္ကမာပေတ္ဝာတ တံ တတော အင္ဂါသန္တာပန တော အပနေတ္ဝာတ “တာတ တေမိယကုမာရ, မယံ တဝ အပီဌသပ္ပိအာဒိဘာဝံ ဇာနာမ။ န ဟိ ဧတေသံ ဧဝရူပာနိ ဟတ္ထပာဒကဏ္ဏသောတာနိ ဟောန္တိ, တ္ဝံ အမ္ဟေဟိ ပတ္ထေတ္ဝာတ လဒ္ဓပုတ္တကော, မာ နော နာသေဟိ, သကလဇမ္ဗုဒီပေဝသန္တာနံ ရာဇူနံ သန္တိကေ ဂရဟတော နော မောစေဟီ”တိ ယာစိံသု။ ဧဝံ သော တေဟိ ယာစိတောပိ အသုဏန္တော ဝိယ ဟုတ္ဝာတ နိစ္စလောဝ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ မာတာပိတရော ရောဒမာနာ ပရိဒေဝမာနာ ပဋိက္ကမန္တိ ။ ဧကဒာ မာတာ ဧကိကာ ဥ

ပသင်္ကမိတ္တ ယာစတိ, ဧကော ပိတာ ဧကကော ဥပသင်္ကမိတ္တ ယာစတိ။ ဧဝံ ကေသံဝဏ္ဏရုံ အနန္တရန္တရာ ဝိမံ
သန္တာပိသ္သ နေဝ အန္တရုံ ပသ္သိံသု။

အထသ္သ သောဠသဝဿိကကာလေ အမစ္စဗ္ဗာဟ္မဏာဒယော စိန္တယိံသု "ပိဋသပ္ပိ တ ဟောတု, မူဂေ တ ဗဓိ
ရော တ ဟောတု, ဝယေ ပရိဏတေ ရဇနီယေ အရဇ္ဇန္တာ နာမ နတ္ထိ, ဒုဿနီယေ အဒုဿန္တာ နာမ နတ္ထိ, သမယေ သမ္ပ
တ္တေ ပုပ္ဖဝိကသနံ ဝိယ ဟိ ဓမ္မတာ သော, နာဋကာနမ္ပိသ္သ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ တာဟိ နံ ဝိမံသိဿာမာ"တိ။ တတော
ဥတ္တမရူပဓရာ ဒေဝကညာယော ဝိယ ဝိလာသသမ္ပန္နာ နာဋကိတ္ထိယော ပက္ကောသာပေတွာ "ယာ ကုမာရံ ဟသာပေ
တုံ တ ကိလေသေဟိ ဗန္ဓိတုံ တ သက္ကောတိ, သာ တဿ အဂ္ဂမဟေသီ ဘဝိဿတီ"တိ ဝတွာ ကုမာရံ ဂန္ဓောဒကေန
န္ဟာပေတွာ ဒေဝပုတ္တံ ဝိယ အလင်္ကရိတွာ ဒေဝဝိမာနသဒိသေ သိရိဂဗ္ဘေ သုပညတ္တေ သိရိသယနေ အာရောပေ
တွာ ဂန္ဓဒါမပုပ္ဖဒါမဓူမတာသစုဏ္ဏာဒီဟိ အန္တောဂဗ္ဘံ ဧကဂန္ဓသမောဒကံ ကတွာ ပဋိက္ကမိံသု။ အထ နံ တာ ဣ
တ္ထိယော ပရိဝါရေတွာ နစ္စဂီတေဟိ စေဝ မဓုရဝစနာဒီဟိ စ နာနပ္ပကာရေဟိ အဘိရမာပေတုံ တယမိံသု။ သော ဗုဒ္ဓိသ
မ္ပန္နတာယ တာ ဣတ္ထိယော အနောလောကေတွာ "ဣမာ ဣတ္ထိယော မမ သရီရသမ္ဖဿံ မာ ဝိန္ဒန္တူ"တိ အဓိဋ္ဌ
ဟိတွာ အဿာသပဿာသေ သန္နိရုမ္ဘိ, အထဿ သရီရံ ထဒ္ဓံ အဟောသိ။ တာ တဿ သရီရသမ္ဖဿံ အဝိန္ဒ
န္တိယော ဟုတွာ "ထဒ္ဓသရီရော ဧသ, နာယံ မနုဿော, ယက္ခော ဘဝိဿတီ"တိ ဘီတတသိတာ ဟုတွာ အတ္တ
တာနံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တိယော ပလာယိံသု။ ဧဝံ နာဋကေနပိ ကေသံဝဏ္ဏရုံ အန္တရန္တရာ ဝိမံသန္တာပိဿ
နေဝ အန္တရုံ ပဿိံသု။

ဧဝံ သောဠသ သံဝစ္ဆရာနိ သောဠသဟိ မဟာဝိမံသာဟိ စေဝ အနေကာဟိ ခုဒ္ဒကဝိမံသာဟိ စ ဝိမံသမာနာပိ တဿ
စိတ္တံ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ နာသက္ခိံသု။

ဝိမံသနကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

ရဇ္ဇယာစနကဏ္ဍံ

တတော ရာဇာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ လက္ခဏပာဌကေ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ "တုမှေဟိ ကုမာရဿ
ဇာတကာလေ 'ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နော အယံ ကုမာရော, နာဿ ကောစိ အန္တရာယော ပညာယတီ'တိ မေ ကထယိ
တ္ထ, ဣဒါနိ ပန သော ပိဋသပ္ပိ မူဂဗဓိရော ဇာတော, ကထာ တေ န သမေတီ"တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏာ ဝဒိံသု "မဟာ
ရာဇ, အာစရိယေဟိ အဒိဋ္ဌကံ နာမ နတ္ထိ, အပိစ ခော ပန, ဒေဝ, 'ရာဇကုလေဟိ ပတ္ထေတွာ လဒ္ဓပုတ္တကော ကာဠကဏ္ဏီ'တိ ဝုတ္တေ 'တုမှာကံ ဒေါမနဿံ သိယာ'တိ န ကထယိမှာ"တိ။ အထ နေ ရာဇာ ဧဝမာဟ "ဣဒါနိ ပန ကိံ ကာ
တုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ? "မဟာရာဇ, ဣမသ္မိံ ကုမာရေ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဝသန္တေ တယော အန္တရာယာ ပညာယိဿန္တိ – ဇီ
ဝိတဿ တ အန္တရာယော, သေတစ္ဆတ္တဿ တ အန္တရာယော, အဂ္ဂမဟေသိယာ တ အန္တရာယော"တိ။ "တ
သ္မာ, ဒေဝ, ပပဉ္စံ အကတွာ အဝမင်္ဂလရထေ အဝမင်္ဂလအဿေ ယောဇေတွာ တတ္ထ နံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပစ္ဆိမ
ဒွါရေန နီဟရိတွာ အာမကသုသာနေ စတုဗ္ဘိတ္တိကံ အာဝါဋံ ခဏိတွာ နိခဏိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ ရာဇာ အန္တရာယဘ
ယေန ဘီတော တေသံ ဝစနံ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။

တဒါ စန္ဒာဒေဝီ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ တုရိတတုရိတာဝ ဧကိကာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတ္တ ဝန္ဒိတွာ "ဒေဝ, တုမှေဟိ မယှံ ဝရော ဒိန္နော, မယာ စ ဂဟိတကော ကတွာ ဌပိတော, ဣဒါနိ တံ မေ ဒေထာ"တိ ယာစိ။ "ဂဏှာဟိ, ဒေ
ဝီ"တိ။ "ဒေဝ, ပုတ္တဿ မေ ရဇ္ဇံ ဒေထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။ "ကိံကာရဏာ, ဒေဝ"တိ။ "ပုတ္တော, တေ
ဒေဝိ, ကာဠကဏ္ဏီ"တိ။ "တေန ဟိ, ဒေဝ, ယာဝဇီဝံ အဒဒန္တာပိ သတ္တ ဝဿာနိ ဒေထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။
"တေန ဟိ, ဒေဝ, ဆ ဝဿာနိ ဒေထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။ "တေန ဟိ, ဒေဝ, ပဉ္စ ဝဿာနိ ဒေထာ"တိ။ "န သ
က္ကာ, ဒေဝီ"တိ။ "တေန ဟိ, ဒေဝ, စတ္တာရိ ဝဿာနိ ဒေထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။ "တေန ဟိ, ဒေဝ, တီဏိ ဝ
ဿာနိ ဒေထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။ "တေန ဟိ, ဒေဝ, ဒွေ ဝဿာနိ ဒေထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။
"တေန ဟိ, ဒေဝ, ဧကဝဿံ ရဇ္ဇံ ဒေထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။ "တေန ဟိ, ဒေဝ, သတ္တ မာသာနိ ရဇ္ဇံ ဒေ
ထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။ "တေန ဟိ, ဒေဝ, ဆ မာသာနိ ရဇ္ဇံ ဒေထာ"တိ။ "န သက္ကာ, ဒေဝီ"တိ။ "တေန ဟိ,

ဒေဝ, ပဥ္စ မာသာနိ ရဇ္ဇံ ဒေထာ''တိ။ ''န သက္ကာ, ဒေဝီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဒေဝ, စတ္တာရိ မာသာနိ ရဇ္ဇံ ဒေထာ''တိ။ ''န သက္ကာ, ဒေဝီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဒေဝ, တီဏိ မာသာနိ ရဇ္ဇံ ဒေထာ''တိ။ ''န သက္ကာ, ဒေဝီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဒေဝ, ဒွေ မာသာနိ ရဇ္ဇံ ဒေထာ''တိ။ ''န သက္ကာ, ဒေဝီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဒေဝ, ဧကမာသံ ရဇ္ဇံ ဒေထာ''တိ။ ''န သက္ကာ, ဒေဝီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဒေဝ, အဍ္ဎမာသံ ရဇ္ဇံ ဒေထာ''တိ။ ''န သက္ကာ, ဒေဝီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဒေဝ, သတ္တ ဒိဝသာနိ ရဇ္ဇံ ဒေထာ''တိ။ ရာဇာ ''သာဓု, ဒေဝိ, ဂဏှာဟီ''တိ အာဟ။ သာ တသ္မိံ ခဏေ ပုတ္တံ အလင်္ကာရာပေတွာ ''တေမိယကုမာရဿ ဣဒံ ရဇ္ဇ''န္တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ သကလနဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ပုတ္တံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ အာရောပေတွာ သေတစ္ဆတ္တံ တဿ မတ္ထကေ ကာရာပေတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပုန အာဂန္တွာ အန္တောနဂရံ ပဝေသေတွာ တံ သိရိသယနေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပိယပုတ္တံ သဗ္ဗရတ္တိံ ယာစိ ''တာတ တေမိယကုမာရ, တံ နိဿာယ သောဠသ ဝဿာနိ နိဒ္ဒံ အလဘိတွာ ရောဒမာနာယ မေ အက္ခီနိ ဥပက္ကာနိ, သောကေန မေ ဟဒယံ ဘိဇ္ဇမာနံ ဝိယ အဟောသိ, အဟံ တဝ အပီဠသပ္ပိအာဒိဘာဝံ ဇာနာမိ, မာ မံ အနာထံ ကရီ''တိ။ သာ ဣမိနာ ဥပာယေနေဝ ပုနဒိဝသေပိ ပုနဒိဝသေပီတိ ပဥ္စ ဒိဝသာနိ ယာစိ။

ရဇ္ဇယာစနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အထ ဆဋ္ဌေ ဒိဝသေ ရာဇာ သုနန္ဒံ နာမ သာရထိံ ပက္កោသာပေတွာ ''တာတ, သုနန္ဒသာရထိ သွေ ပာတောဝ အဝမင်္ဂလရထေ အဝမင်္ဂလအဿေ ယောဇေတွာ ကုမာရံ တတ္ထ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပစ္ဆိမဒွာရေန နီဟရိတွာ အာမကသုသာနေ စတုဗ္ဘိတ္တိကံ အာဝာဋံ ခဏိတွာ တတ္ထ နံ ပက္ခိပိတွာ ကုဒ္ဒာလပိဋ္ဌေန မတ္ထကံ ဘိန္ဒိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေတွာ ဥပရိ ပံသုံ ဒတွာ ပထဝိဝဍ္ဎနကမ္မံ ကတွာ နှာတွာ ဧဟီ''တိ အာဏာပေသိ။ သော ''သာဓု, ဒေဝ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အထ ဆဋ္ဌမ္ပိ ရတ္တိံ ဒေဝီ ကုမာရံ ယာစိတွာ ''တာတ တေမိယကုမာရ, တဝ ပိတာ ကာသိရာဇာ တံ သွေ ပာတောဝ အာမကသုသာနေ နိခဏိတုံ အာဏာပေသိ, သွေ ပာတောဝ မရဏံ ပာပုဏိဿသိ ပုတ္တာ''တိ အာဟ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တဿ ''တာတ တေမိယကုမာရ, သောဠသ ဝဿာနိ တယာ ကတော ဝါယာမော ဣဒာနိ မတ္ထကံ ပတ္တော''တိ စိန္တေန္တဿ အဗ္ဘန္တရေ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ မာတုယာ ပနဿ ဟဒယံ ဘိဇ္ဇမာနံ ဝိယ အဟောသိ, ဧဝံ သန္တေပိ ''မနောရထော မတ္ထကံ ပာပုဏိဿတီ''တိ မာတုယာ သဒ္ဓိံ နာလပိ။

အထဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပာတောဝ သုနန္ဒော သာရထိ ရထံ ယောဇေန္တော ဒေဝတာနုဘာဝေန မဟာသတ္တဿ ပာရမိတာနုဘာဝေန စ မင်္ဂလရထေ မင်္ဂလအဿေ ယောဇေတွာ ရထံ ရာဇဒွာရေ ဌပေတွာ မဟာတလံ အဘိရုဟိတွာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဒေဝိံ ဝန္ဒိတွာ ဧဝမာဟ – ''ဒေဝိ, မယှံ မာ ကုဇ္ဈ, ရညော အာဏာ''တိ ဝတွာ ပုတ္တံ အာလိင်္ဂိတွာ နိပန္နံ ဒေဝိံ ပိဋ္ဌိဟတ္ထေန အပနေတွာ ပုပ္ဖကလာပံ ဝိယ ကုမာရံ ဥက္ခိပိတွာ ဟသာဒါ ဩတရိ။ တဒါ စန္ဒာဒေဝီ ဥရံ ပဟရိတွာ မဟာသဒ္ဒေန သဒ္ဒေန ပရိဒေဝိတွာ မဟာတလေ ဩဟီယိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ဩလောကေတွာ ''မယိ အကထေန္တေ မာတာ ဟဒယေန ဖလိတေန မရိဿတီ''တိ ကထေတုကာမော ဟုတွာပိ ''သစေ အဟံ ကထေဿာမိ, သောဠသ ဝဿာနိ ကတော ဝါယာမော မေ မောဃော ဘဝိဿတိ, အကထေန္တော ပနာဟံ အတ္တနော စ မာတာပိတူနဉ္စ မဟာဇနဿ စ ပစ္စယော ဘဝိဿာမီ''တိ အဓိဝာသေသိ။

အထ နံ သာရထိ ရထံ အာရောပေတွာ ''ပစ္ဆိမဒွာရာဘိမုခံ ရထံ ပေသေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ရထံ ပေသေသိ။ တဒါ မဟာသတ္တဿ ပာရမိတာနုဘာဝေန ဒေဝတာဝိဂ္ဂဟိတော ဟုတွာ ရထံ နိဝတ္တာပေတွာ ပါစီနဒွာရာဘိမုခံ ရထံ ပေသေသိ, အထ ရထစက္ကံ ဥမ္မာရေ ပတိဟညိ။ မဟာသတ္တောပိ တဿ သဒ္ဒံ သုတွာ ''မနောရထော မေ မတ္ထကံ ပတ္တော''တိ သုဋ္ဌုတရံ တုဋ္ဌစိတ္တော အဟောသိ။ ရထော နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဒေဝတာနုဘာဝေန တိယောဇနိကံ ဌာနံ ဂတော။ တတ္ထ ဝနဃဋ္ဋံ သာရထိဿ အာမကသုသာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော ''ဣဒံ ဌာနံ ဖာသုက''န္တိ သလ္လက္ခေတွာ ရထံ မဂ္ဂါ ဩက္ကမာပေတွာ မဂ္ဂပဿေ ဌပေတွာ ရထာ ဩရုယှ မဟာသတ္တဿ အာဘရဏဘာဏ္ဍံ ဩမုဉ္စိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ဧကမန္တံ ဌပေတွာ ကုဒ္ဒာလံ အာဒာယ ရထဿ အဝိဒူရေ ဌာနေ စတုဗ္ဘိတ္တိကံ အာဝာဋံ ခဏိတုံ အာရဘိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ ''အယံ မေ တယာမကာလော, အဟဉှိ သောဠသ ဝဿာနိ ဟတ္ထပာဒေ န စာလေသိံ, ကိံ နု ခော မေ ဗလံ အတ္ထိ, ဥဒါဟု နော''တိ။ သော ဥဋ္ဌာယ ဝာမဟတ္ထေန ဒက္ခိဏဟတ္ထံ, ဒက္ခိဏဟတ္ထေ

န တမဟတ္ထံ ပရာမသန္တော ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဟဒေ သမ္ဗာဟိတွာ ရထာ ဩတရိတုံ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေသိ။ တာဝ ဒေဝဿ ဟဒပတိတဌာနေ တတပုဏ္ဏာဘာသူတစမ္မံ ဝိယ မဟာပထဝီ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ ရထဿ ပစ္ဆိမန္တံ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော ရထာ ဩတရိတွာ ကတိပယေ တရေ အပရာပရံ စင်္ကမိတွာ "က္လမိနာဝံ နိယာမေန ကောဒိဝံ သံ ယောဇနသတမ္ပိ မေ ဂန္တုံ ဗလံ အတ္ထီ"တိ ဥတွာ "သစေ, သာရထိ, မယာ သဒ္ဓိံ ဝိရုဇ္ဈေယျ, အတ္တိ နု ခေါ မေ တေန သဟ ပဋိဝိရုဇ္ဈိတုံ ဗလ"န္တိ ဥပဓာရေန္တော ရထဿ ပစ္ဆိမန္တံ ဂဟေတွာ ကုမာရကာနံ ကီဠနယာနကံ ဝိယ ဥက္ခိပိတွာ ရထံ ပရိဗ္ဗမေန္တော အဋ္ဌာသိ။ အထဿ "အတ္တိ မေ တေန သဟ ပဋိဝိရုဇ္ဈိတုံ ဗလ"န္တိ သလ္လ လက္ခေတွာ ပသာဓနတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

တံခဏညေဝ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဥတွာ "တေမိယကုမာရဿ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္တော, က္လအနိ ပသာဓနတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ, ကိံ တေဿ မာနုသ ကေန ပသာဓနေနာ"တိ ဒိဗ္ဗပသာဓနံ ကဟာပေတွာ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ ပက္ကောသာပေတွာ "တာတ ဝိဿကမ္မ ဒေဝပုတ္တ, တွံ ဂစ္ဆ, ကာသိရာဇဿ ပုတ္တံ တေမိယကုမာရံ အလင်္ကရောဟီ"တိ အာဏာပေသိ။ သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တာဝတိံသဘဝနတော ဩတရိတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဒသဟိ ဒုဿသဟဿေဟိ ဝေဌနံ ကတွာ ဒိဗ္ဗေဟိ စေဝ မာနုသကေဟိ စ အလင်္ကာရေဟိ သက္ကံ ဝိယ တံ အလင်္ကရိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သော ဒေဝရာဇလီလာယ သာရထိဿ ခဏနောကာသံ ဂန္တွာ အာတဋ္ဌတိံ ရေ ဌတွာ ပုစ္ဆန္တော တတိယံ ကထမာဟ –

၃. "ကိံ နု သန္တရမာနောဝ၊ ကာသုံ ခဏသိ သာရထိ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ကိံ ကာသုယာ ကရိဿသီ"တိ။

တတ္ထ **ကာသု**န္တိ အာတဋ္ဌံ။

တံ သုတွာ သာရထိ အာတဋ္ဌံ ခဏန္တော ဥဒ္ဓံ အနောလောကေတွာဝ စတုတ္ထံ ကထာမာဟ –

၄. "ရညော မူဂော စ ပက္ခော စ၊ ပုတ္တော ဇာတော အစေတသော။
သောမှိ ရညာ သမဇ္ဈိဋ္ဌော၊ ပုတ္တံ မေ နိခဏံ ဝနေ"တိ။

တတ္ထ **ပက္ခော** တိ ပီဌသပ္ပီ။ **"မူဂော"**တိ ဝစနေနေဝ ပနဿ ဗဓိရဘာဝေါပိ သိဒ္ဓေါတိ ဗဓိရဿ ဟိ ပဋိဝစနံ က ထေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ။ **အစေတသော**တိ အစိတ္တကော ဝိယ ဇာတော။ သောဒ္ဓသ ဝဿာနိ အကထိတတ္တာ ဧဝမာဟ ။ **သမဇ္ဈိဋ္ဌော** တိ အာဏတ္တော, ပေသိတောတိ အတ္ထော။ **နိခဏံ ဝနေ**တိ ဝနေ နိခဏေယျာသိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော အာဟ –

၅. "န ဗဓိရော န မူဂေါသ္မိ၊ န ပက္ခော န စ ဝီကလော။
အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မံ စေ တွံ နိခဏံ ဝနေ။

၆. "ဦရူ ဗာဟုဉ္စ မေ ပဿ၊ ဘာသိတဉ္စ သုဏောဟိ မေ။
အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မံ စေ တွံ နိခဏံ ဝနေ"တိ။

တတ္ထ **န ဗဓိရော**တိ သမ္မ သာရထိ, သစေ တံ ရာဇာ ဧဝရူပံ ပုတ္တံ မာရာပေတုံ အာဏာပေသိ, အဟံ ပန ဧဝရူပေါ န ဘတမီတိ ဒီပေတုံ ဧဝမာဟ။ **မံ စေ တွံ နိခဏံ ဝနေ**တိ သစေ ဗဓိရဘာဝဒိဝိရဟိတံ ဧဝရူပံ မံ ဝနေ နိခဏေယျာသိ, အ ဓမ္မံ ကမ္မံ ကရေယျာသီတိ အတ္ထော။ **"ဦရူ"**တိ က္လဒံ သော ပုရိမကထံ သုတွာပိ နံ အနောလောကေန္တမေဝ ဒိသွာ "အလင်္ကတသရီရမဿ ဒဿေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ အာဟ။ တဿတ္ထော – သမ္မ သာရထိ, က္လမေ ကဉ္စနက ဒလိက္ခန္ဓသဒိသေ ဦရူ, ကနကစ္ဆဝိ ဗာဟုဉ္စ မေ ပဿ, မဓုရဝစနဉ္စ မေ သုဏာဟီတိ။

တတော သာရထိ ဧဝံ စိန္တေသိ "ကော နု ခေါ ဧသ, အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ အတ္တာနမေဝ ဝဏ္ဏေတီ"တိ။ သော အာတဋ္ဌခဏနံ ပဟာယ ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော တဿ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ "အယံ ပုရိသော ကော နု ခေါ, မနု

သ္ဘော တ ဒေဝတေ တ''တိ အဇာနန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

၇. ''ဒေဝတာ နုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒော။
ကော တ တ္ဝံ ကဿ တ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ''န္တိ။

အထဿ မဟာသတ္တော အတ္တာနံ အာစိက္ခိတ္ဝာ တ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ –

၈. ''နမ္ဟိ ဒေဝတေ န ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နမ္ဟိ သက္ကော ပုရိန္ဒဒော။
ကာသိရညော အဟံ ပုတ္တော၊ ယံ ကာသုယာ နိဟညသိ။

၉. ''တဿ ရညော အဟံ ပုတ္တော၊ ယံ တ္ဝံ သမ္မုပဇီဝသိ။
အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မံ စေ တ္ဝံ နိခဏံ ဝနေ။

၁၀. ''ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ တ။
န တဿ သာခံ ဘဉ္ဇေယျ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပာပကော။

၁၁. ''ယထာ ရုက္ခော တထာ ရာဇာ၊ ယထာ သာခာ တထာ အဟံ။
ယထာ ဆာယူပဂေ ပောသော၊ ဧဝံ တ္ဝမသိ သာရထိ။
အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မံ စေ တ္ဝံ နိခဏံ ဝနေ''တိ။

တတ္ထ **နိဟညသီ**တိ နိဟနိဿသိ။ ယံ တ္ဝံ ထွေ နိဟနိဿာမီတိ သညာယ ကာသုံ ခဏသိ, သော အဟန္တိ ဒီပေတိ။ သော ''ရာဇပုတ္တော အဟ''န္တိ ဝုတ္တေပိ န သဒ္ဒဟတိယေဝ, မဓုရကထာယ ပနဿ ဗဇ္ဈိတ္ဝာ ဓမ္မံ သုဏန္တော အဋ္ဌာသိ။ **မိတ္တဒုဗ္ဘော** တိ ပရိဘုတ္တဆာယဿ ရုက္ခဿ ပတ္တံ တ သာခံ တ အင်္ကုရံ တ ဘဉ္ဇန္တော မိတ္တဃာတကော ဟောတိ လာမကပုရိသော, ကိမင်္ဂ ပန သာမိပုတ္တဃာတကော။ **ဆာယူပဂေ**တိ ပရိဘောဂတ္ထာယ ဆာယံ ဥပဂတော ပုရိသော ဝိယ ရာဇာနံ နိဿာယ ဇီဝမာနော တ္ဝန္တိ ဝဒတိ။

သော ဧဝံ ကထေန္တေပိ ဗောဓိသတ္တေ န သဒ္ဒဟတိယေဝ။ အထ မဟာသတ္တော ''သဒ္ဒဟာပေဿာမိ န''န္တိ ဒေဝတာနံ သာဓုကာရေန စေဝ အတ္တနော ဃောသေန စ ဝနဃဋံ ဥန္နာဒေန္တော ဒသ မိတ္တပူဇကထာ နာမ အာရဘိ –

၁၂. ''ပဟူတဘက္ခော ဘဝတိ၊ ဝိပ္ပဝုတ္ထော သကံဃရာ။
ဗဟူ နံ ဥပဇီဝန္တိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၁၃. ''ယံ ယံ ဇနပဒံ ယာတိ၊ နိဂမေ ရာဇဓာနိယော။
သဗ္ဗတ္ထ ပူဇိတော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၁၄. ''နာဿ စောရာ ပသာဟန္တိ၊ နာတိမညန္တိ ခတ္တိယာ။
သဗ္ဗေ အမိတ္တေ တရတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၁၅. ''အက္ကုဒ္ဓော သဃရံ ဧတိ၊ သဘာယံ ပဋိနန္ဒိတော။
ဉာတီနံ ဥတ္တမော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၁၆. ''သက္ကတ္ဝာ သက္ကတော ဟောတိ၊ ဂရု ဟောတိ သဂါရဝေါ။
ဝဏ္ဏကိတ္တိဘတော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၁၇. ''ပူဇကော လဘတေ ပူဇံ၊ ဝန္ဒကော ပဋိဝန္ဒနံ။
ယသောကိတ္တိဉ္စ ပပ္ပောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၁၈. ''အဂ္ဂိ ယထာ ပဇ္ဇလတိ၊ ဒေဝတာဝ ဝိရောစတိ။

သိရိယာ အဇဟိတော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၁၉. ‘‘ကတေ တဿ ပဇာယန္တိ၊ ခေတ္တေ ဝုတ္တံ ဝိရူဟတိ။
ဝုတ္တာနံ ဖလမသ္နာတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၂၀. ‘‘ဒရိတော ပဗ္ဗတာတော ဝါ၊ ရုက္ခတော ပတိတော နရော။
စုတော ပတိဋ္ဌံ လဘတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။

၂၁. ‘‘ဝိရူဠ္ဟမူလသန္တာနံ၊ နိဂြောဓမိဝ မာလုတော။
အမိတ္တာ နပ္ပသာဟန္တိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတီ’’တိ။

တတ္ထ **သကံ ဃရာ**တိ သကဃရာ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **န ဒုဗ္ဘတီ**တိ န ဒုဿတိ။ **မိတ္တာန**န္တိ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ကလျာဏမိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။ **‘‘သဗ္ဗတ္ထ ပူဇိတော ဟောတီ’’**တိ ဣဒံ သီဝလိဝတ္ထုနာ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ။ **နပ္ပသာဟန္တီ**တိ ပသယှာကာရံ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဣဒံ သံကိစ္စသာမဏေရဝတ္ထုနာ ဒီပေတဗ္ဗံ။ **‘‘နာတိမညန္တိ ခတ္တိယာ’’**တိ ဣဒံ ဇောတိကသေဋ္ဌိဝတ္ထုနာ ဒီပေတဗ္ဗံ။ **တရတီ**တိ အတိက္ကမတိ။ **သဃရ**န္တိ အတ္တနော ဃရံ။ မိတ္တာနံ ဒုဗ္ဘန္တော အတ္တနော ဃရံ အာဂစ္ဆန္တောပိ ဃဋ္ဋိတစိတ္တော ကုဒ္ဓောဝ အာဂစ္ဆတိ, အယံ ပန အကုဒ္ဓောဝ သကဃရံ ဧတိ။ **ပဋိနန္ဒိတော**တိ ဗဟူနံ သန္နိပါတဋ္ဌာနေ အမိတ္တဒုဗ္ဘိနော ဂုဏကထံ ကထေန္တိ, တာယ သော ပဋိနန္ဒိတော ဟောတိ ပမုဒိတစိတ္တော။

သက္ကတွာ သက္ကတော ဟောတီတိ ပရံ သက္ကတွာ သယမ္ပိ ပရေဟိ သက္ကတော ဟောတိ။ **ဂရု ဟောတိ သဂါရဝေ**တိ ပရေသု သဂါရဝေ သယမ္ပိ ပရေဟိ ဂရုကော ဟောတိ။ **ဝဏ္ဏကိတ္တိဘတော**တိ ဘတဝဏ္ဏကိတ္တိ, ဂုဏဉ္စေဝ ကိတ္တိသဒ္ဒဉ္စ ဥက္ခိပိတွာ စရန္တော နာမ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ပူဇကော**တိ မိတ္တာနံ ပူဇကော ဟုတွာ သယမ္ပိ ပူဇံ လဘတိ။ **ဝန္ဒကော** တိ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ကလျာဏမိတ္တာနံ ဝန္ဒကော ဟုတွာ ပုနဗ္ဘဝေ ပဋိဝန္ဒနံ လဘတိ။ **ယသောကိတ္တိဉ္စာ**တိ ကိတ္တိသိရိယပရိဝါရဉ္စေဝ ဂုဏကိတ္တိဉ္စ ပပ္ပောတိ။ ဣမာယ ကထာယ စိတ္တဂဟပတိနော ဝတ္ထု (ဓ. ပ. ၇၃-၇၄) ကထေတဗ္ဗံ။

ပဇ္ဇလတီ တိ ကိတ္တိသိရိယပရိဝါရေန ပဇ္ဇလတိ။ **သိရိယာ အဇဟိတော ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဝတ္ထု (ဓ. ပ. ၁၁၉-၁၂၀) ကထေတဗ္ဗံ။ **အသ္နာတီ** တိ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ **‘‘ပတိဋ္ဌံ လဘတီ’’** တိ ဣဒံ **စူဠပဒုမဇာတကေန** (ဇာ. ၁.၂.၈၅-၈၆) ဒီပေတဗ္ဗံ။ **ဝိရူဠ္ဟမူလသန္တာန**န္တိ ဝဍ္ဎိတမူလပာရောဟံ။ **အမိတ္တာ နပ္ပသာဟန္တီ** တိ ဧတ္ထ ကုရရဃရိယသောဏတ္ထေရဿ မာတု ဂေဟံ ပဝိဋ္ဌစောရဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။

သုနန္ဒော သာရထိ ဧတ္တကာဟိ ကထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တမ္ပိ တံ အသဉ္ဇာနိတွာ ‘‘ကော နု ခေါ အယ’’န္တိ အာဝါဋခဏနံ ပဟာယ ရထသမီပံ ဂန္တွာ တတ္ထ တဉ္စ ပသာဓနဘဏ္ဍဉ္စ ဥဘယံ အဒိသွာ ပုန အာဂန္တွာ ဩလောကေန္တော တံ သဉ္ဇာနိတွာ တဿ ပါဒေသု ပတိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ယာစန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

၂၂. ‘‘ဧဟိ တံ ပဋိနေဿာမိ၊ ရာဇပုတ္တ သကံ ဃရံ။
ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသီ’’တိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော အာဟ –

၂၃. ‘‘အလံ မေ တေန ရဇ္ဇေန၊ ဉာတကေဟိ ဓနေန ဝါ။
ယံ မေ အဓမ္မစရိယာယ၊ ရဇ္ဇံ လဗ္ဘေထ သာရထီ’’တိ။

တတ္ထ **အလ**န္တိ ပဋိက္ခေပဝစနံ။

သာရထိ အာဟ –

၂၄. ‘‘ပုဏ္ဏပတ္တံ မံ လာဘေဟိ၊ ရာဇပုတ္တ ဣတော ဂတော။

ပိတာ မာတာ စ မေ ဒဇ္ဇုံ ရာဇပုတ္တ တယီ ဂတေ။

၂၅. ''သြရောဓာ စ ကုမာရာ စ၊ ဝေသိယာနာ စ ဗြာဟ္မဏာ။
တေပိ အတ္တမနာ ဒဇ္ဇုံ ရာဇပုတ္တ တယီ ဂတေ။

၂၆. ''ဟတ္ထာရောဟာ အနီကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။
တေပိ အတ္တမနာ ဒဇ္ဇုံ ရာဇပုတ္တ တယီ ဂတေ။

၂၇. ''ဗဟုဓညာ ဇာနပဒါ၊ နေဂမာ စ သမာဂတာ။
ဥပာယနာနိ မေ ဒဇ္ဇုံ ရာဇပုတ္တ တယီ ဂတေ''တိ။

တတ္ထ **ပုဏ္ဏပတ္တ** န္တိ တုဋ္ဌိဒာယံ။ **ဒဇ္ဇုံ** န္တိ သတ္တရတနဝဿံ ဝဿန္တာ ဝိယ မမ အဇ္ဈာသယပူရဏံ တုဋ္ဌိဒာ ယံ ဒဒေယျုံ။ ဣဒံ သော ''အပေ့ဝ နာမ မယိ အနုကမ္ပာယ ဂစ္ဆေယျာ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ။ **ဝေသိယာနာ စာ**တိ ဝေဿာ စ။ **ဥပာယနာနီ**တိ ပဏ္ဏာကာရာနိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော အာဟ –

၂၈. ''ပိတု မာတု စဟံ စတ္တော၊ ရဋ္ဌဿ နိဂမဿ စ။
အထော သဗ္ဗကုမာရာနံ၊ နတ္ထိ မယှံ သကံ ဃရံ။

၂၉. ''အနုညာတော အဟံ မတ္ယာ၊ သဉ္စတ္တော ပိတရာ မဟံ။
ဧကောရညေ ပဗ္ဗဇိတော၊ န ကာမေ အဘိပတ္ထယေ''တိ။

တတ္ထ **ပိတု မာတု စာ**တိ ပိတရာ စ မာတရာ စ အဟံ စတ္တော။ ဣတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **မတျာ** တိ သမ္မ သာရထိ, အဟံ သတ္တာဟံ ရဇ္ဇံ ပရိစ္စိနိတွာ ဝရံ ဂဏှန္တိယာ မာတရာ အနုညာတော နာမ။ **သဉ္စတ္တော** တိ သုဋ္ဌု ဌု စတ္တော။ **ပဗ္ဗဇိတော** တိ ပဗ္ဗဇိတွာ အရညေ ဝသနတ္ထာယ နိက္ခန္တောတိ အတ္ထော။

ဧဝံ မဟာသတ္တဿ အတ္တနော ဂုဏေ ကထေန္တဿ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ, တတော ပီတိဝေဂေန ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တော အာဟ –

၃၀. ''အပိ အတရမာနာနံ၊ ဖလာသာဝ သမိဇ္ဈတိ။
ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ သာရထိ။

၃၁. ''အပိ အတရမာနာနံ၊ သမ္မဒတ္ထော ဝိပစ္စတိ။
ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မိ၊ နိက္ခန္တော အကုတောဘယော''တိ။

တတ္ထ **ဖလာသာ**တိ အတရမာနဿ မမ သောဠသဝဿေဟိ ကတတယာမဿ သမိဒ္ဓံ အဇ္ဈာသယဖလံ ဒ ဿေတုံ ဧဝမာဟ။ **ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မီ** တိ နိဋ္ဌပ္ပတ္တမနောရထော။ **သမ္မဒတ္ထော ဝိပစ္စတီ** တိ သမ္မာ ဥပာ ယေန ကာရဏေန ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ သမ္ပဇ္ဇတိ။

သာရထိ အာဟ –

၃၂. ''ဧဝံ ဝဂ္ဂုကထော သန္တော၊ ဝိသဋ္ဌဝစနော စသိ။
ကသ္မာ ပိတု စ မာတုစ္စ၊ သန္တိကေ န ဘဏီ တဒါ''တိ။

တတ္ထ **ဝဂ္ဂုကထော** တိ သခိလကထော။

တတော မဟာသတ္တော အာဟ –

၃၃. ‘‘နာဟံ အသန္ဓိတာ ပက္ကော၊ န ဗဓိရော အသောတတာ။
နာဟံ အဇိဝှဟတာ မူကော၊ မာ မံ မူဂမဓာရယိ။

၃၄. ‘‘ပုရိမံ သရာမဟံ ဇာတိံ၊ ယတ္ထ ရဇ္ဇမကာရယိံ။
ကာရယိတွာ တဟိံ ရဇ္ဇံ၊ ပါပတ္ထံ နိရယံ ဘုသံ။

၃၅. ‘‘ဝီသတိဉ္စေဝ ဝဿာနိ၊ တဟိံ ရဇ္ဇမကာရယိံ။
အသီတိဝဿသဟဿာနိ၊ နိရယမှိ အပစ္စိသံ။

၃၆. ‘‘တဿ ရဇ္ဇဿဟံ ဘီတော၊ မာ မံ ရဇ္ဇာဘိသေစယုံ။
တသ္မာ ပိတု စ မာတုစ္စ၊ သန္တိကေ န ဘဏိံ တဒါ။

၃၇. ‘‘ဥစ္ဆင်္ဂေ မံ နိသာဒေတွာ၊ ပိတာ အတ္ထာနုသာသတိ။
ဧကံ ဟနထ ဗန္ဓထ၊ ဧကံ ခါရာပတစ္ဆိကံ။
ဧကံ သူလသ္မိံ ဥပ္ပေထ၊ ဣစ္စဿ မနုသာသတိ။

၃၈. ‘‘တာယာဟံ ဖရုသံ သုတွာ၊ ဝါစာယော သမုဒီရိတာ။
အမူကော မူဂဝဏ္ဏေန၊ အပက္ကော ပက္ခသမ္မတော။
သကေ မုတ္တကရီသသ္မိံ၊ အစ္ဆာဟံ သမ္ပရိပ္လုတော။

၃၉. ‘‘ကသိရဉ္စ ပရိတ္တဉ္စ၊ တဉ္စ ဒုက္ခေန သံယုတံ။
ကောမံ ဇီဝိတမာဂမ္မ၊ ဝေရံ ကယိရာထ ကေနစိ။

၄၀. ‘‘ပညာယ စ အလာဘေန၊ ဓမ္မဿ စ အဒဿနာ။
ကောမံ ဇီဝိတမာဂမ္မ၊ ဝေရံ ကယိရာထ ကေနစိ။

၄၁. ‘‘အပိ အတရမာနာနံ၊ ဖလာသာဝ သမိဇ္ဈတိ။
ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ သာရထိ။

၄၂. ‘‘အပိ အတရမာနာနံ၊ သမ္မဒတ္ထော ဝိပစ္စတိ။
ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မိ၊ နိက္ခန္တော အကုတောဘယော’’တိ။

တတ္ထ **အသန္ဓိတာ**တိ သန္ဓီနံ အဘာဝေန။ **အသောတတာ**တိ သောတာနံ အဘာဝေန။ **အဇိဝှတာ**တိ သမ္ပရိဝတ္တနဇိဝှာယ အဘာဝေန မူကော အဟံ န ဘဝာမိ။ **ယတ္ထ**တိ ယာယ ဇာတိယာ ဗာရာဏသိနဂရေ ရဇ္ဇံ အကာရယိံ။ **ပါပတ္ထ**န္တိ ပါပတံ။ ပတိတော အသ္မီတိ ဝဒတိ။ **ရဇ္ဇာဘိသေစယု**န္တိ ရဇ္ဇေ အဘိသေစယုံ။ **နိသာဒေတွာ**တိ နိသီဒါပေတွာ။ **အတ္ထာနုသာသတီ**တိ အတ္ထံ အနုသာသတိ။ **ခါရာပတစ္ဆိက**န္တိ သတ္တီဟိ ပဟရိတွာ ခါရာဟိ ပတစ္ဆိကံ ကရောထ။ **ဥပ္ပေထာ**တိ အာဝုနထ။ **ဣစ္စဿ မနုသာသတီ**တိ ဧဝမဿ အတ္ထံ အနုသာသတိ။ **တာယာဟ**န္တိ တာ ယော တာ ဝါစာယော အဟံ။ **ပက္ခသမ္မတော**တိ ပက္ကော ဣတိ သမ္မတော အဟောသိံ။ **အစ္ဆာဟ**န္တိ အစ္ဆိံ အဟံ, အဝသိန္တိ အတ္ထော။ **သမ္ပရိပ္လုတော**တိ သမ္ပရိကိဏ္ဏော, နိမုဂ္ဂော ဟုတွာတိ အတ္ထော။

ကသိရန္တိ ဒုက္ခံ။ **ပရိတ္တ**န္တိ အပ္ပံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သမ္မာသာရထိ, သစေပိ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ ဒုက္ခမ္ပိ သမာနံ ဗဟုစိရဋ္ဌိတိကံ ဘဝေယျ, ပတ္တေယျ, ပရိတ္တမ္ပိ သမာနံ သစေ သုခံ ဘဝေယျ, ပတ္တေယျ, ဣဒံ ပန ကသိရဉ္စ ပရိတ္တဉ္စ သကလေန ဝဋ္ဋဒုက္ခေန သံယုတ္တံ သန္နိဟိတံ ဩမဒ္ဒိတံ။ **ကောမ**န္တိ ကော ဣမံ။ **ဝေရ**န္တိ ပဏာတိပါတာဒိပဉ္စဝိဓံ ဝေရံ။ **ကေနစီ**တိ ကေနစိ ကာရဏေန ။ **ပညာယာ**တိ ဝိပဿနာပညာယ အလာဘေန။ **ဓမ္မဿာ**တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ အဒဿနေန။ ပုန ဥဒာနကထာယော အဂန္တုကာမတာယ ထိရဘာဝဒဿနတ္ထံ ကထေသိ။

တံ သုတွာ သုနန္ဒော သာရထိ “အယံ ကုမာရော ဝေရူပံ ရဇ္ဇသိရိံ ကုဏပံ ဝိယ ဆဍ္ဍေတွာ အတ္တနော အဓိဋ္ဌာနံ အဘိန္ဒိတွာ “ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ အရညံ ပဝိဋ္ဌော, မမ ဣမိနာ ဒုဇ္ဇီဝိတေန ကော အတ္ထော, အဟမ္ပိ တေန သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ဂာထမာဟ –

၄၃. “အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ, ရာဇပုတ္တ တဝန္တိကေ။
အဝှာယဿု မံ ဘဒ္ဒန္တေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ မမ ရုစ္စတီ”တိ။

တတ္ထ **တဝန္တိကေ** တိ တဝ သန္တိကေ။ **အဝှာယဿူတိ** “ဧဟိ ပဗ္ဗဇာဟီ”တိ ပက္ကောသဿု။

ဧဝံ တေန ယာစိတောပိ မဟာသတ္တော “သစာဟံ ဣဒာနေဝ တံ ပဗ္ဗာဇေဿာမိ, မာတာပိတရော ဣဓ နာဂစ္ဆိဿန္တိ, အထ နေသံ ပရိဟာနိ ဘဝိဿတိ, ဣမေ အဿာ စ ရထော စ ပသာဓနဘဏ္ဍဉ္စ ဣဓေဝ နဿိဿန္တိ, ‘ယက္ခော သော, ခာဒိတော နု ခော တေန သာရထီ’တိ ဂရဟာပိ မေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော စ ဂရဟာမောစနတ္ထံ မာတာပိတူနဉ္စ ဝုဍ္ဎိံ သမ္ပဿန္တော အဿေ စ ရထဉ္စ ပသာဓနဘဏ္ဍဉ္စ တဿ ဣဏံ ကတွာ ဒဿေန္တော ဣမံ ဂာထမာဟ –

၄၄. “ရထံ နိယ္ယာဒယိတွာန, အနဏော ဧဟိ သာရထိ။
အနဏဿ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ဧတံ ဣသီဟိ ဝဏ္ဏိတ”န္တိ။

တတ္ထ **ဧတန္တိ** ဧတံ ပဗ္ဗဇ္ဇာကရဏံ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဣသီဟိ ဝဏ္ဏိတံ ပသတ္ထံ ထောမိတံ။

တံ သုတွာ သာရထိ “သစေ မယိ နဂရံ ဂတေ သေ အညတ္ထ ဂစ္ဆေယျ, ပိတာ စဿ ဣမံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ‘ပုတ္တံ မေ ဒဿေဟီ’တိ ပုန အာဂတော ဣမံ န ပဿေယျ, ရာဇဒဏ္ဍံ မေ ကရေယျ, တသ္မာ အဟံ အတ္တနော ဂုဏံ ကထေတွာ အညတ္ထာဂမနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေန္တော ဂာထာဒွယမာဟ –

၄၅. “ယဒေဝ တျာဟံ ဝစနံ, အကရံ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ။
တဒေဝ မေ တွံ ဝစနံ, ယာစိတော ကတ္တုမရဟသိ။

၄၆. “ဣဓေဝ တာဝ အစ္ဆဿု, ယာဝ ရာဇာနမာနယေ။
အပ္ပေဝ တေ ပိတာ ဒိသွာ, ပတီတော သုမနော သိယာ”တိ။

တတော မဟာသတ္တော အာဟ –

၄၇. “ကရောမိ တေ တံ ဝစနံ, ယံ မံ ဘဏသိ သာရထိ။
အဟမ္ပိ ဒဋ္ဌုကာမောသ္မိ, ပိတရံ မေ ဣဓာဂတံ။

၄၈. “ဧဟိ သမ္မ နိဝတ္တဿု, ကုသလံ ဝဇ္ဇာသိ ဉာတိနံ။
မာတရံ ပိတရံ မယှံ, ဝုတ္တော ဝဇ္ဇာသိ ဝန္ဒန”န္တိ။

တတ္ထ **ကရောမိ တေတန္တိ** ကရောမိ တေ ဧတံ ဝစနံ။ **ဧဟိ သမ္မ နိဝတ္တဿူ** တိ သမ္မ သာရထိ, တတ္ထ ဂန္တုံ ဧဟိ, ဧတ္တောဝ ခိပ္ပမေဝ နိဝတ္တဿု။ **ဝုတ္တော ဝဇ္ဇာသီ** တိ မယာ ဝုတ္တော ဟုတွာ “ပုတ္တော တေ တေမိယ ကုမာရော ဝန္ဒတီ”တိ ဝန္ဒနံ ဝဒေယျာသီတိ အတ္ထော။

ဣတိ ဝတွာ မဟာသတ္တော သုဝဏ္ဏကဒလိ ဝိယ သြနမိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဗာရာဏသိနဂရာဘိမုခေါ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ သာရထိဿ သာသနံ အဒာသိ။ သော သာသနံ ဂဟေတွာ ကုမာရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရထမာရုယှ နဂရာဘိမုခေါ ဟယာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၉. “တဿ ပါဒေ ဂဟေတွာန, ကတွာ စ နံ ပဒက္ခိဏံ။

သာရထိ ရထမာရုယှ ဟ၊ ရာဇဒ္ဓတရံ ဥပာဂမီ''တိ။

တဿတ္ထော – ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဝုတ္တော သော သာရထိ, တဿ ကုမာရဿ ဟဒေ ဂဟေတွ တံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရထံ အာရုယှ ဟ ရာဇဒ္ဓတရံ ဥပာဂမီတိ။

တသ္မိံ ခဏေ စန္ဒာဒေဝီ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတွာ ''ကာ နု ခေါ မေ ပုတ္တဿ ပဝတ္တီ''တိ သာရထိဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တီ တံ ဧကကံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဥရံ ပဟရိတွာ ပရိဒေဝိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၅၀. ''သုညံ မာတာ ရထံ ဒိသွာ၊ ဧကံ သာရထိမာဂတံ။
အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ၊ ရောဒန္တီ နံ ဥဒိက္ခတိ။

၅၁. ''အယံ သော သာရထိ ဧတိ၊ နိဟန္တွာ မမ အတြဇံ။
နိဟတော နူန မေ ပုတ္တော၊ ပထဗျာ ဘူမိဝဍ္ဎနော။

၅၂. ''အမိတ္တာ နူန နန္ဒန္တိ၊ ပတီတာ နူန ဝေရိနော။
အာဂတံ သာရထိံ ဒိသွာ၊ နိဟန္တွာ မမ အတြဇံ။

၅၃. ''သုညံ မာတာ ရထံ ဒိသွာ၊ ဧကံ သာရထိမာဂတံ။
အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ၊ ရောဒန္တီ ပရိပုစ္ဆိ နံ။

၅၄. ''ကိံ နု မူဂေါ ကိံနု ပက္ခော၊ ကိံနု သော ဝိလပီ တဒါ။
နိဟညမာနော ဘူမိယာ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ သာရထိ။

၅၅. ''ကထံ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေဟိ၊ မူဂပက္ခော ဝိဝဇ္ဇယိ။
နိဟညမာနော ဘူမိယာ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော''တိ။

တတ္ထ **မာတာ**တိ ဧဝမိယကုမာရဿ မာတာ။ **ပထဗျာ ဘူမိဝဍ္ဎနော** တိ သော မမ ပုတ္တော ဘူမိဝဍ္ဎနော ဟုတွာ ပထဗျာ နိဟတော နူန။ **ရောဒန္တီ ပရိပုစ္ဆိ နံ** တိ တံ ရထံ ဧကမန္တံ ဌပေတွာ မဟာတလံ အဘိရုယှ စန္ဒာဒေဝိံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တေ ဌိတံ သာရထိံ ပရိပုစ္ဆိ။ **ကိံနု**တိ ကိံ နု သော မမ ပုတ္တော မူဂေါ ဧဝ ပက္ခော ဧဝ။ **တဒါ**တိ ယဒါ နံ တွံ ကာသုယံ ပက္ခိပိတွာ ကုဒ္ဒာလေန မတ္ထကေ ပဟရိ, တဒါ။ **နိဟညမာနော ဘူမိယာ**တိ တယာ ဘူမိယံ နိဟညမာနော ကိံ နု ဝိလပိ။ **တံ မေ**တိ တံ သဗ္ဗံ အပရိဟာပေတွာ မေ အက္ခာဟိ။ **ဝိဝဇ္ဇယီ** တိ ''အပေဟိ သာရထိ, မာ မံ မာရေဟီ''တိ ကထံ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေဟိ စ ဖန္ဒန္တော တံ အပနုဒိ, တံ မေ ကထေဟီတိ အတ္ထော။

တတော သာရထိ အာဟ –

၅၆. ''အက္ခေယျံ တေ အဟံ အယျေ၊ ဒဇ္ဇာသိ အဘယံ မမ။
ယံ မေ သုတံ ဝါ ဒိဋ္ဌံ ဝါ၊ ရာဇပုတ္တဿ သန္တိကေ''တိ။

တတ္ထ **ဒဇ္ဇာသီ** တိ သစေ အဘယံ ဒဒေယျာသိ, သော ဣဒံ ''သစာဟံ 'တဝ ပုတ္တော နေဝ မူဂေါ န ပက္ခော မဓုရကထော ဓမ္မကထိကော'တိ ဝက္ခာမိ, အထ 'ကသ္မာ တံ ဂဟေတွာ နာဂတောသီ'တိ ရာဇာ ကုဒ္ဓော ရာဇဒဏ္ဍမ္ပိ မေ ကရေယျ, အဘယံ တာဝ ယာစိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ။

အထ နံ စန္ဒာဒေဝီ အာဟ –

၅၇. ''အဘယံ သမ္မ တေ ဒမ္မိ၊ အဘီတော ဘဏ သာရထိ။
ယံ တေ သုတံ ဝါ ဒိဋ္ဌံ ဝါ၊ ရာဇပုတ္တဿ သန္တိကေ''တိ။

တတော သာရထိ အာဟ –

၅၈. ''န သော မူကေ န သော ပင်္ဂေါ၊ ဝိသဋ္ဌဝစနော စ သော။
ရဇ္ဇဿ ကိရ သော ဘီတော၊ အကရာ အာလယေ ဗဟူ။

၅၉. ''ပုရိမံ သရတိ သော ဇာတိံ၊ ယတ္ထ ရဇ္ဇမကာရယိ။
ကာရယိတွာ တဟိံ ရဇ္ဇံ၊ ပာပတ္ထ နိရယံ ဘုသံ။

၆၀. ''ဝီသတိဉ္စေဝ ဝဿာနိ၊ တဟိံ ရဇ္ဇမကာရယိ။
အသီတိဝဿသဟဿာနိ၊ နိရယမှိ အပစ္စိ သော။

၆၁. ''တဿ ရဇ္ဇဿ သော ဘီတော၊ မာ မံ ရဇ္ဇာဘိသေစယုံ။
တသ္မာ ပိတု စ မာတုစ္စ၊ သန္တိကေ န ဘဏီ တဒါ။

၆၂. ''အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပန္နော ၊ အာရောဟပရိဏာဟဝါ။
ဝိသဋ္ဌဝစနော ပညော၊ မဂ္ဂေ သဂ္ဂဿ တိဋ္ဌတိ။

၆၃. ''သစေ တွံ ဒဋ္ဌုကာမာသိ၊ ရာဇပုတ္တံ တဝတြဇံ။
ဧဟိ တံ ပာပယိဿာမိ၊ ယတ္ထ သမ္မတိ တေမိယော''တိ။

တတ္ထ **ဝိသဋ္ဌဝစနော** တိ အပလိဗုဒ္ဓကထော။ **အကရာ အာလယေ ဗဟူ**တိ တုမှာကံ ဝဉ္စနာနိ ဗဟူနိ အကာသိ။ **ပညော**တိ ပညဝါ။ **သစေ တွံ**န္တိ ရာဇာနံ ခုရံ ကတွာ ဥဘောပိ တေ ဧဝမာဟ။ **ယတ္ထ သမ္မတိ တေမိယော** တိ ယတ္ထ တေ ပုတ္တော မယာ ဂဟိတပဗ္ဗဇ္ဇော ဟုတွာ အစ္ဆတိ, တတ္ထ ဟာပယိဿာမိ, ဣဒါနိ ပပဉ္စံ အကတွာ လဟုံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ။

ကုမာရော ပန သာရထိံ ပေသေတွာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော အဟောသိ။ တဒါ သက္ကော တဿ မနံ ဉတွာ တသ္မိံ ခဏေ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ ပက္ကောသာပေတွာ ''တာတ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တ, တေမိယကုမာရော ပဗ္ဗဇိတုကာမော, တွံ တဿ ပဏ္ဏသာလဉ္စ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရဉ္စ မာပေတွာ ဧဟီ''တိ ပေသေသိ။ သော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဝေဂေန ဂန္တွာ တိယောဇနိကေ ဝနသဏ္ဍေ အတ္တနော ဣဒ္ဓိဗလေန ရမဏီယံ အဿမံ မာပေတွာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနဉ္စ ပောက္ခရဏိဉ္စ အာဝါဋဉ္စ အကာလဖလသမ္ပန္နံ ရုက္ခဉ္စ ကတွာ ပဏ္ဏသာလသမီပေ စတုဝီသတိဟတ္ထပ္ပမာဏံ စင်္ကမံ မာပေတွာ အန္တောစင်္ကမေ စ ဖလိကဝဏ္ဏံ ရုစိရံ ဝါလုကံ ဩကိရိတွာ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ မာပေတွာ ''ယေ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ, တေ ဣမေ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇန္တူ''တိ ဘိတ္တိယံ အက္ခရာနိ လိခိတွာ စဏ္ဍတ္တေ စ အမနာပသဒ္ဒေ သဗ္ဗေ မိဂပက္ခိနော စ ပလာပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

တသ္မိံ ခဏေ မဟာသတ္တော တံ ဒိသွာ သက္ကဒတ္တိယဘာဝံ ဉတွာ, ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ဝတ္ထာနိ အပနေတွာ, ရတ္တတကစီရံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပာရုပိတွာ အဇိနစမ္မံ ဧကံသေ ကတွာ ဇဋာမဏ္ဍလံ ဗန္ဓိတွာ ကာဇံ အံသေ ကတွာ ကတ္တရဒဏ္ဍမာဒာယ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတသိရိံ သမုဗ္ဗဟန္တော အပရာပရံ စင်္ကမိတွာ ''အဟော သုခံ, အဟော သုခ''န္တိ ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ကဋ္ဌတ္ထရဏေ နိသိန္နော ပဉ္စ အဘိညာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ သာယန္ဟသမယေ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွာ စင်္ကမန ကောဋိယံ ဌိတကာရရုက္ခတော ပဏ္ဏာနိ ဂဟေတွာ , သက္ကဒတ္တိယဘာဇနေ အလောဏကေ အတက္ကေ နိဓူပနေ ဥဒကေ သေဒေတွာ အမတံ ဝိယ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ တတ္ထ တသံ ကပ္ပေသိ။

ကာသိရာဇာပိ သုနန္ဒသာရထိဿ ဝစနံ သုတွာ မဟာသေနဂုတ္တံ ပက္ကောသာပေတွာ တရမာနရူပေဝ ဂမနသဇ္ဇံ ကာရေတုံ အာဟ –

၆၄. ''ယောဇယန္တု ရထေ အဿေ၊ ကစ္ဆံ နာဂါန ဗန္ဓထ။
ဥဒီရယန္တု သင်္ခပဏဝါ၊ ဝါဒန္တု ဧကပေါက္ခရာ။

၆၅. ''တဒဂ္ဂု ဘေရီ သန္နဒ္ဓာ၊ ဝဂ္ဂူ တဒဂ္ဂု ဒုန္ဒုဘီ။
နေဂမာ စ မံ အနွေဝန္တု၊ ဂစ္ဆံ ပုတ္တနိဝေဒကော။

၆၆. ''သြရောဓာ စ ကုမာရာ စ၊ ဝေသိယာနာ စ ဗြာဟ္မဏာ။
ခိပ္ပံ ယာနာနိ ယောဇေန္တု၊ ဂစ္ဆံ ပုတ္တနိဝေဒကော။

၆၇. ''ဟတ္ထာရောဟာ အနီကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။
ခိပ္ပံ ယာနာနိ ယောဇေန္တု၊ ဂစ္ဆံ ပုတ္တနိဝေဒကော။

၆၈. ''သမာဂတာ ဇာနပဒါ၊ နေဂမာ စ သမာဂတာ။
ခိပ္ပံ ယာနာနိ ယောဇေန္တု၊ ဂစ္ဆံ ပုတ္တနိဝေဒကော''တိ။

တတ္ထ **ဥဒီရယန္တူ** တိ သဒ္ဒံ မုဉ္စန္တု။ **တဒဂ္ဂု** တိ ဝဇ္ဇန္တု။ **ကေဟောက္ခရာ** တိ ကေမုခဘေရိယော။ **သန္နဒ္ဓာ** တိ သုဋ္ဌု နဒ္ဓာ။ **ဝဂ္ဂူ** တိ မဓုရဿရာ။ **ဂစ္ဆံ** န္တိ ဂမိဿာမိ။ **ပုတ္တနိဝေဒကော** တိ ပုတ္တဿ နိဝေဒကော သြတဒကော ဟုတွာ ဂစ္ဆာမိ။ တံ သြဝဒိတွာ မမ ဝစနံ ကဟာပေတွာ တတ္ထေဝ တံ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ အဘိသိဉ္စိတွာ အာနေတုံ ဂစ္ဆာမီတိ အဓိပ္ပာယေနေဝမာဟ။ **နေဂမာ**တိ ကုဋုမ္ဗိကဇနာ။ **သမာဂတာ**တိ သန္နိပတိတာ ဟုတွာ။

ဇဝံ ရညာ အာဏတ္တာ သာရထိနော အဿေ ယောဇေတွာ ရထေ ရာဇဒွာရေ ဌပေတွာ ရညော အာရောစေသုံ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၉. ''အဿေ စ သာရထီ ယုတ္တေ၊ သိန္ဓဝေ သီဃဝာဟနေ။
ရာဇဒွာရံ ဥပာဂစ္ဆုံ၊ ယုတ္တာ ဒေဝ ဣမေ ဟယာ''တိ။

တတ္ထ **အဿေ** တိ သိန္ဓဝေ သိန္ဓဝဇာတိကေ သီဃဝာဟနေ ဇဝသမ္ပန္နေ အဿေ အာဒာယ။ **သာရထီ**တိ သာရထိနော။ **ယုတ္တေ** တိ ရထေသု ယောဇိတေ။ **ဥပာဂစ္ဆုံ** န္တိ တေ ရထေသု ယုတ္တေ အဿေ အာဒာယ အာဂမံသု, အာဂန္တွာ စ ပန ''ယုတ္တာ, ဒေဝ, ဣမေ ဟယာ''တိ အာရောစေသုံ။

တတော သာရထိနံ ဝစနံ သုတွာ ရာဇာ ဥပမုကထမာဟ –

၇၀. ''ထူလာ ဇဝေန ဟာယန္တိ၊ ကိသာ ဟာယန္တိ ထာမုနာ''တိ။
တံ သုတွာ သာရထိနောပိ ဥပမုကထမာဟံသု –

''ကိသေ ထူလေ ဝိဝဇ္ဇေတွာ၊ သံသဋ္ဌာ ယောဇိတာ ဟယာ''တိ။

တဿတ္ထော – ဒေဝ, ကိသေ စ ထူလေ စ ဝေရူပေ အဿေ အဂ္ဂဏှိတွာ ဝယေန ဝဏ္ဏေန ဇဝေန ဗလေန သဒိသာ ဟယာ ယောဇိတာတိ။

အထ ရာဇာ ပုတ္တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တော စတ္တာရော ဝဏ္ဏေ အဋ္ဌာရသ သေနိယော သဗ္ဗဥ္စ ဗလကာယံ သန္နိပာတာပေသိ။ တဿ သန္နိပာတေန္တဿေဝ တယော ဒိဝသာ အတိက္ကန္တာ။ အထ စတုတ္ထေ ဒိဝသေ ကာသိ ရာဇာ နဂရတော နိက္ခမိတွာ ဂဟေတဗ္ဗယုတ္တကံ ကဟာပေတွာ အဿမပဒံ ဂန္တွာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ပဋိနန္ဒိ တော ပဋိသန္ထာရမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၇၁. ''တတော ရာဇာ တရမာနော၊ ယုတ္တမာရုယှ သန္ဒနံ။
ဣတ္ထာဂါရံ အဇ္ဈဘာသိ၊ သဗ္ဗာဝ အနုယာထ မံ။

၇၂. ''တဠဝီဇနိမုဏှီသံ၊ ခဂ္ဂံ ဆတ္တဥ္စ ပဏ္ဍရံ။
ဥပာဓိ ရထမာရုယှ၊ သုဝဏ္ဏေဟိ အလင်္ကတာ။

၇၃. ''တတော သ ရာဇာ ဟယာသိ၊ ပုရက္ခတ္တတန သာရထိံ။
ခိပ္ပမေဝ ဥပာဂစ္ဆိ၊ ယတ္ထ သမ္မတိ တေမိယော။

၇၄. ''တဉ္စ ဒိသွာတန အာယန္တံ၊ ဇလန္တမိဝ တေဇသာ။
ခတ္တသင်္ဃပရိဗျူဠှံ၊ တေမိယော ဧတဒဗ္ရဝိ။

၇၅. ''ကစ္စိ နု တာတ ကုသလံ၊ ကစ္စိ တာတ အနာမယံ။
သဗ္ဗာ စ ရာဇကညာယော၊ အရောဂါ မယှံ မာတရော။

၇၆. ''ကုသလဉ္စေဝ မေ ပုတ္တ၊ အထော ပုတ္တ အနာမယံ။
သဗ္ဗာ စ ရာဇကညာယော၊ အရောဂါ တုယှံ မာတရော။

၇၇. ''ကစ္စိ အမဇ္ဇပော တာတ၊ ကစ္စိ တေ သုရမပ္ပိယံ။
ကစ္စိ သစ္စေ စ ဓမ္မေ စ၊ ဒါနေ တေ ရမတေ မနော။

၇၈. ''အမဇ္ဇပော အဟံ ပုတ္တ၊ အထော မေ သုရမပ္ပိယံ။
အထော သစ္စေ စ ဓမ္မေ စ၊ ဒါနေ မေ ရမတေ မနော။

၇၉. ''ကစ္စိ အရောဂံ ယောဂ္ဂံ တေ၊ ကစ္စိ ဝဟတိ ဝါဟနံ။
ကစ္စိ တေ ဗျာဓယော နတ္ထိ၊ သရီရဿုပတာပနာ။

၈၀. ''အထော အရောဂံ ယောဂ္ဂံ မေ၊ အထော ဝဟတိ ဝါဟနံ။
အထော မေ ဗျာဓယော နတ္ထိ၊ သရီရဿုပတာပနာ။

၈၁. ''ကစ္စိ အန္တာ စ တေ ဖီတာ၊ မဇ္ဈေ စ ဗဟလာ တဝ။
ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ ကောသဉ္စ၊ ကစ္စိ တေ ပဋိသန္ထတံ။

၈၂. ''အထော အန္တာ စ မေ ဖီတာ၊ မဇ္ဈေ စ ဗဟလာ မမ။
ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ ကောသဉ္စ၊ သဗ္ဗံ မေ ပဋိသန္ထတံ။

၈၃. ''သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။
ပတိဋ္ဌပေန္တု ပလ္လင်္ကံ၊ ယတ္ထ ရာဇာ နိသက္ကတီ''တိ။

တတ္ထ **ဥပာဂမိ ရထမာရုယှာ**တိ သုဝဏ္ဏဟဒုကာ စ ရထံ အာရောပေန္တူတိ အတ္ထော။ ဣမေ တယော ဟဒေ ပု တ္တဿ တတ္တေဝ အဘိသေကကရဏတ္ထာယ ''ပဉ္စ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ ဂဏှာထာ''တိ အာဏာပေန္တော ရာဇာ အာဟ။ **သုဝဏ္ဏေဟိ အလင်္ကတာ** တိ ဣဒံ ဟဒုကံ သန္ဓာယာဟ။ **ဥပာဂစ္ဆိ** တိ ဥပါဂတော အဟောသိ။ ကာယ ဝေလာ ယာတိ? မဟာသတ္တဿ ကာရပဏ္ဏာနိ ပစိတွာ နိဗ္ဗာပေန္တဿ နိသိန္နဝေလာယ။ **ဇလန္တမိဝ တေဇသာ** တိ ရာဇ တေဇေန ဇလန္တံ ဝိယ။ **ခတ္တသင်္ဃပရိဗျူဠှ** န္တိ ကထာဖာသုကေန အမစ္စသင်္ဃေန ပရိဝုတံ, ခတ္တိယသမူဟေဟိ တ ပရိတရိတံ။ **ဧတဒဗ္ရဝီ** တိ ကာသိရာဇာနံ ဗဟိ ခန္ဓာတရံ နိတသာပေတွာ ပဒသာဝ ပဏ္ဏသာလံ အာဂန္တွာ တံ ဝန္ဒိ တွာ နိသိန္နံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော ဧတံ ဝစနံ အဗ္ရဝိ။

ကုသလံ အနာမယန္တိ ဥဘယေနပိ ပဒေန အာရောဂျမေဝ ပုစ္ဆတိ။ **ကစ္စိ အမဇ္ဇပော** တိ ကစ္စိ မဇ္ဇံ န ပိဝသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **''အပ္ပမတ္တော''** တိပိ ပါဌော, ကုသလဓမ္မေသု နပ္ပမဇ္ဇသီတိ အတ္ထော။ **သုရမပ္ပိယ** န္တိ သုရာပါနံ အပ္ပိ ယံ။ ''သုရမပ္ပိယာ''တိပိ ပါဌော, သုရာ အပ္ပိယာတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မေ** တိ ဒသဝိဓေ ရာဇဓမ္မေ။ **ယောဂ္ဂ** န္တိ ယုဂေ ယုဉ္ဇိတဗ္ဗံ **တေ** တဝ အဿဂေဏာဒိကံ။ **ကစ္စိ ဝဟတီ** တိ ကစ္စိ အရောဂံ ဟုတွာ ဝဟတိ။ **ဝါဟန**န္တိ ဟတ္ထိအဿာဒိ သဗ္ဗံ ဝါဟနံ။ **သရီရဿုပတာပနာ** တိ သရီရဿ ဥပတာပကရာ။ **အန္တာ** တိ ပစ္စန္တဇနပဒာ။ **ဖီတာ**တိ ဣဒ္ဓာ သုဘိက္ခာ, ဝတ္ထာဘရဏေဟိ တ အန္နပာနေဟိ တ ပရိပုဏ္ဏာ ကဋ္ဌဟတသာ။ **မဇ္ဈေ စာ** တိ ရဋ္ဌဿ မဇ္ဈေ။ **ဗဟလာ**တိ က

မနိဂမာ ဃနတသာ။ **ပဋိသန္ထတ**န္တိ ပဋိစ္ဆာဒိတံ ဂုတ္တံ, ပရိပုဏ္ဏံ တ။ **ယတ္ထ ရာဇာ နိသက္ကတီ**တိ ယသ္မိံ ပလ္လင်္ကေ ရာဇာ နိသီဒိဿတိ, တံ ပညာပေန္တူတိ ဝဒတိ။

ရာဇာ မဟာသတ္တေ ကရဝေန ပလ္လင်္ကေ န နိသီဒတိ။ အထ မဟာသတ္တော "သစေ ပလ္လင်္ကေ န နိသီဒတိ, ပဏ္ဏသန္ထရံ ပညာပေထာ"တိ ဝတွာ တသ္မိံ ပညတ္တေ နိသီဒနတ္ထာယ ရာဇာနံ နိမန္တေန္တော ကထမာဟ –

၈၄. "ဣဓေဝ တေ နိသီဒဿု၊ နိယတေ ပဏ္ဏသန္ထရေ။
ဧတ္တော ဥဒကမာဒါယ၊ ပါဒေ ပက္ခာလယဿု တေ"တိ။

တတ္ထ **နိယတေ**တိ သုသန္ထတေ။ **ဧတ္တော**တိ ပရိဘောဂဥဒကံ ဒဿေန္တော အာဟ။

ရာဇာ မဟာသတ္တေ ကရဝေန ပဏ္ဏသန္ထရေပိ အနိသီဒိတွာ ဘူမိယံ ဝေ နိသီဒိ။ မဟာသတ္တောပိ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ တံ ကာရပဏ္ဏကံ နီဟရိတွာ ရာဇာနံ တေန နိမန္တေန္တော ကထမာဟ –

၈၅. "ဣဒမ္ပိ ပဏ္ဏကံ မယှံ၊ ရန္ဓံ ရာဇ အလောဏကံ။
ပရိဘုဉ္ဇ မဟာရာဇ၊ ပါဟုနော မေသိဓာဂတော"တိ။

အထ နံ ရာဇာ အာဟ –

၈၆. "န စာဟံ ပဏ္ဏံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ န ဟေတံ မယှ ဘောဇနံ။
သာလီနံ ဩဒနံ ဘုဉ္ဇေ၊ သုစိံ မံသူပသေစန"န္တိ။

တတ္ထ **န စာဟ**န္တိ ပဋိက္ခေပဝစနံ။

ရာဇာ တထာရူပံ အတ္တနော ရာဇဘောဇနံ ဝဏ္ဏေတွာ တသ္မိံ မဟာသတ္တေ ကရဝေန ထောကံ ပဏ္ဏကံ ဟတ္ထတလေ ဌပေတွာ "တာတ, တွံ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇသီ"တိ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ပိယကထံ ကထေန္တော နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ စန္ဒာဒေဝီ ဩရောဓေန ပရိဝုတာ ဧကမဂ္ဂေန အာဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တဿ အဿမပဒံ ပတွာ ပိယပုတ္တံ ဒိသွာ တတ္ထေဝ ပတိတွာ ဝိသညီ အဟောသိ။ တတော ပဋိလဒ္ဓဿာသာ ပတိတဋ္ဌာနတော ဥဋ္ဌဟိတွာ အာဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒေ ဒဠှံ ဂဟေတွာ ဝန္ဒိတွာ အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ ရောဒိတွာ ဝန္ဒနဋ္ဌာနတော ဥဋ္ဌာယ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အထ နံ ရာဇာ "ဘဒ္ဒေ, တဝ ပုတ္တဿ ဘောဇနံ ပဿာဟီ"တိ ဝတွာ ထောကံ ပဏ္ဏကံ တဿာ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ သေသကညာနမ္ပိ ထောကံ ထောကံ အဒါသိ။ တာ သဗ္ဗာပိ "သာမိ, ဧဝရူပံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇသီ"တိ ဝဒန္တိယော တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော အတ္တနော သီသေ ကတွာ "အတိဒုက္ကရံ ကရောသိ, သာမီ"တိ ဝတွာ နမဿမာနာ နိသီဒိံသု။ ရာဇာ ပုန "တာတ, ဣဒံ မယှံ အစ္ဆရိယံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတီ"တိ ဝတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

၈၇. "အစ္ဆေရကံ မံ ပဋိဘာတိ၊ ဧကကမ္ပိ ရဟောဂတံ။
ဒိသံ ဘုဉ္ဇမာနာနံ၊ ကေန ဝဏ္ဏော ပသီဒတီ"တိ။

တတ္ထ **ဧကက**န္တိ တာတ, တံ ဧကကမ္ပိ ရဟောဂတံ ဣမိနာ ဘောဇနေန ယာပေန္တံ ဒိသွာ မမ အစ္ဆရိယံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။ **ဒိသ**န္တိ ဧဝရူပံ အလောဏကံ အတက္ကံ နိဓူပနံ ရန္ဓံ ပတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တာနံ ကေန ကာရဏေန ဝဏ္ဏော ပသီဒတီတိ နံ ပုစ္ဆိ။

အထဿ သော အာစိက္ခန္တော အာဟ –

၈၈. "ဧကော ရာဇ နိပဇ္ဇာမိ၊ နိယတေ ပဏ္ဏသန္ထရေ။
တာယ မေ ဧကသေယျာယ၊ ရာဇ ဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။

၈၉. "န စ နေတ္တိံသဗန္ဓာ မေ၊ ရာဇရက္ခာ ဥပဋ္ဌိတာ။

တာယ မေ သုခသေယျာယ၊ ရာဇဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။

၉၀. ‘‘အတီတံ နာနုသောစာမိ၊ နပ္ပဇပ္ပာမိနာဂတံ။
ပစ္စုပ္ပန္နေန ယာပေမိ, တေန ဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။

၉၁. ‘‘အနာဂတပ္ပဇပ္ပာယ၊ အတီတဿာနုသောစနာ။
ဧတေန ဗာလာ သုဿန္တိ၊ နဠောဝ ဟရိတော လုတော’’တိ။

တတ္ထ **နေတ္တိံသဗန္ဓာ** တိ ခဂ္ဂဗန္ဓာ။ **ရာဇရက္ခာ** တိ ရာဇာနံ ရက္ခိတာ။ **နပ္ပဇပ္ပာမိ** တိ န ပတ္ထေမိ။ **ဟရိတော** တိ ဟရိတဝဏ္ဏော။ **လုတော**တိ လုဉ္စိတွာ အာတပေ ခိတ္တနဠော ဝိယ။

အထ ရာဇာ ‘‘ဣမေဝ နံ အဘိသိဉ္စိတွာ အာအယ ဂမိဿာမီ’’တိ စိန္တေတွာ ရဇ္ဇေန နိမန္တေန္တော အာဟ –

၉၂. ‘‘ဟတ္ထာနီကံ ရထာနီကံ၊ အဿေ ပတ္တီ စ ဝမ္မိနော။
နိဝေသနာနိ ရမ္မာနိ၊ အဟံ ပုတ္တ ဒဒါမိ တေ။

၉၃. ‘‘ဣတ္ထာဂါရမ္ပိ တေ ဒမ္မိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတံ။
တာ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇဿု၊ တွံ နော ရာဇာ ဘဝိဿသိ။

၉၄. ‘‘ကုသလာ နစ္စဂီတဿ၊ သိက္ခိတာ စာတုရိတ္ထိယော။
ကာမေ တံ ရမယိဿန္တိ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။

၉၅. ‘‘ပဋိရာဇူဟိ တေ ကညာ၊ အာနယိဿံ အလင်္ကတာ။
တာသု ပုတ္တေ ဇနေတွာန၊ အထ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿသိ။

၉၆. ‘‘ယုဝါ စ ဒဟရော စာသိ၊ ပဌမုပ္ပတ္တိကော သုသု။
ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသီ’’တိ။

တတ္ထ **ဟတ္ထာနီက** န္တိ ဒသဟတ္ထိတော ပဋ္ဌာယ ဟတ္ထာနီကံ နာမ, တထာ **ရထာနီကံ။ ဝမ္မိနော** တိ ဝမ္မဗဒ္ဓသူရယောဓေ။ **ကုသလာ**တိ ဆေကာ။ **သိက္ခိတာ** တိ အညေသုပိ ဣတ္ထိကိစ္စေသု သိက္ခိတာ။ **စာတုရိတ္ထိယော** တိ စတုရာ ဝိလာသာ ဣတ္ထိယော, အထ ဝါ စတုရာ နာဂရာ ဣတ္ထိယော, အထ ဝါ စတုရာ နာမ နာဋကိတ္ထိယော။ **ပဋိရာဇူဟိ တေ ကညာ**တိ အညေဟိ ရာဇူဟိ တဝ ရာဇကညာယော အာနယိဿာမိ။ **ယုဝါ**တိ ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တော။ **ဒဟရော**တိ တရုဏော။ **ပဌမုပ္ပတ္တိကော** တိ ပဌမဝယေန ဥပ္ပတ္တိတော သမင်္ဂီတော။ **သုသူ**တိ အတိတရုဏော။

ဣတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မကထာ ဟောတိ –

၉၇. ‘‘ယုဝါ စရေ ဗ္ရဟ္မစရိယံ၊ ဗ္ရဟ္မစာရီ ယုဝါ သိယာ။
ဒဟရဿ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဧတံ ဣသီဟိ ဝဏ္ဏိတံ။

၉၈. ‘‘ယုဝါ စရေ ဗ္ရဟ္မစရိယံ၊ ဗ္ရဟ္မစာရီ ယုဝါ သိယာ။
ဗ္ရဟ္မစရိယံ စရိဿာမိ၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော။

၉၉. ‘‘ပဿာမိ ဝောဟံ ဒဟရံ၊ အမ္မ တာတ ဝဒန္တရံ။
ကိစ္ဆာလဒ္ဓံ ပိယံ ပုတ္တံ၊ အပ္ပတွာဝ ဇရံ မတံ။

၁၀၀.‘‘ပဿာမိ ဝောဟံ ဒဟရိံ၊ ကုမာရိံ စာရုဒဿနိံ။
နဝဝံသကဠီရံဝ၊ ပလုဂ္ဂံ ဇီဝိတက္ခယံ။

၁၀၁. ‘‘ဒဟရာပိ ဟိ မီယန္တိ၊ နရာ စ အထ နာရိယော။
တတ္ထ ကော ဝိဿသေ ပောသော၊ ‘ဒဟရောမှိ’တိ ဇီဝိတေ။

၁၀၂. ‘‘ယဿ ရတ္တျာ ဝိဝသာနေ၊ အာယု အပ္ပတရံ သိယာ။
အပ္ပောဒကေဝ မစ္ဆာနံ၊ ကိံ နု ကောမာရကံ တဟိံ။

၁၀၃. ‘‘နိစ္စမဗ္ဘာဟတော လောကော၊ နိစ္စဉ္စ ပရိဝါရိတော။
အမောဃာသု ဝဇန္တီသု၊ ကိံ မံ ရဇ္ဇေနဘိသိဉ္စသီ’’တိ။

ကာသိရာဇာ အာဟ –

၁၀၄. ‘‘ကေန မဗ္ဘာဟတော လောကော၊ ကေန စ ပရိဝါရိတော။
ကာယော အမောဃာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော’’တိ။

ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၁၀၅. ‘‘မစ္စုနာဗ္ဘာဟတော လောကော၊ ဇရာယ ပရိဝါရိတော။
ရတျော အမောဃာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ခတ္တိယ။

၁၀၆. ‘‘ယထာပိ တန္တေ ဝိတတေ၊ ယံ ယဒေဝူပဝိယတိ။
အပ္ပကံ ဟောတိ ဝေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ မစ္စာန ဇီဝိတံ။

၁၀၇. ‘‘ယထာ ဝါရိဝဟော ပူရော၊ ဂစ္ဆံ နုပနိဝတ္တတိ။
ဧဝမာယု မနုဿာနံ၊ ဂစ္ဆံ နုပနိဝတ္တတိ။

၁၀၈. ‘‘ယထာ ဝါရိဝဟော ပူရော၊ ဝဟေ ရုက္ခေပကူလဇေ။
ဧဝံ ဇရာမရဏေန၊ ဝုယှန္တေ သဗ္ဗပာဏိနော’’တိ။

တတ္ထ **ဗ္ရဟ္မစာရီ ယုတ သိယာ** တိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ စရန္တော ယုတ ဘဝေယျ။ **ဣသီဟိ ဝဏ္ဏိတ** န္တိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဣသီဟိ ထောမိတံ ပသတ္ထံ။ **နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော** တိ အဟံ ရဇ္ဇေန အတ္ထိကော န ဟောမိ။ **အမ္မ တာတ ဝဒန္တ တရန္တိ** ‘‘အမ္မ, တာတာ’’တိ ဝဒန္တံ။ **ပလုဂ္ဂ** န္တိ မစ္စုနာ လုဉ္စိတွာ ဂဟိတံ။ **ယဿ ရတ္တျာ ဝိဝသာနေ** တိ မဟာရာဇ, ယဿ မာတုကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကာလတော ပဋ္ဌာယ ရတ္တိဒိဝတိက္ကမေန အပ္ပတရံ အာယု ဟောတိ။ **ကော မာရကံ တဟိ** န္တိ တသ္မိံ ဝယေ တရုဏဘာဝေ ကိံ ကရိဿတိ။

ကေန မဗ္ဘာဟတော တိ ကေန အဗ္ဘာဟတော။ ဣဒံ ရာဇာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ အတ္ထံ အဇာနန္တော ပုစ္ဆတိ။ **ရတျော** တိ ရတ္တိယော။ တာ ဟိ ဣမေသံ သတ္တာနံ အာယုဉ္စ ဝဏ္ဏဉ္စ ဗလဉ္စ ခေပေန္တိယော ဧဝ ဂစ္ဆန္တီတိ အမောဃာ ဂစ္ဆန္တိ နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ ။ **ယံ ယဒေဝူပဝိယတီ**တိ ယံ ယံ တန္တံ ဥပဝိယတိ။ **ဝေတဗ္ဗ** န္တိ တန္တသ္မိံ ဝီတေ သေသံ ဝေတဗ္ဗံ ယထာ အပ္ပကံ ဟောတိ, ဧဝံ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ။ **နုပနိဝတ္တတီ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ခဏေ ဂတံ ဂတမေဝ ဟောတိ, န ဥပနိဝတ္တတိ။ **ဝဟေ ရုက္ခေပကူလဇေ** တိ ဥပကူလဇေ ရုက္ခေ ဝဟေယျ။

ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ‘‘ကိံ မေ ဃရာဝါသေနာ’’တိ အတိဝိယ ဥက္ကဏ္ဌိတော ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ ‘‘နာဟံ တာဝ ပုန နဂရံ ဂမိဿာမိ, ဣဓေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ သစေ ပန မေ ပုတ္တော နဂရံ ဂစ္ဆေယျ, သေတစ္ဆတ္တမဿ ဒဒေယျ’’န္တိ စိန္တေတွာ တံ ဝီမံသိတုံ ပုန ရဇ္ဇေန နိမန္တေန္တော အာဟ –

၁၀၉. ‘‘ဟတ္ထာနီကံ ရထာနီကံ၊ အဿေ ပတ္တီ စ ဝမ္မိနော။
နိဝေသနာနိ ရမ္မာနိ၊ အဟံ ပုတ္တ ဒဒါမိ တေ။

၁၁၀. ‘‘ဣတ္ထာဂါရမ္ပိ တေ ဒမ္မိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတံ။

တာ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇဿု၊ တ္ဝံ နော ရာဇာ ဘဝိဿသိ။

၁၁၁. “ကုသလာ နစ္စဂီတဿ၊ သိက္ခိတာ စာတုရိတ္ထိယော။
ကာမေ တံ ရမယိဿန္တိ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။

၁၁၂. “ပဋိရာဇူဟိ တေ ကညာ၊ အာနယိဿံ အလင်္ကတာ။
တာသု ပုတ္တေ ဇနေတ္ဝတန၊ အထ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿသိ။

၁၁၃. “ယုဝါ စ ဒဟရော စာသိ၊ ပဌမုပ္ပတ္တိကော သုသု။
ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။

၁၁၄. “ကောဋ္ဌာကရဠ္ဌ ကောသဠ္ဌ၊ တဟနာနိ ဗလာနိ စ။
နိဝေသနာနိ ရမ္မာနိ၊ အဟံ ပုတ္တ ဒဒာမိ တေ။

၁၁၅. “ကေမဏ္ဍလပရိဗ္ဗျူဠ္ဟော၊ အာသိသင်္ဃပုရက္ခတော။
ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ”တိ။

တတ္ထ **ကေမဏ္ဍလပရိဗ္ဗျူဠ္ဟော** တိ သုဘင်္ဂီနံ ရာဇကညာနံ မဏ္ဍလေန ပုရက္ခတော။

အထ မဟာသတ္တော ရဇ္ဇေန အနတ္ထိကဘာဝံ ပကာသေန္တော အာဟ –

၁၁၆. “ကိံ ဓနေန ယံ ခီယေထ၊ ကိံ ဘရိယာယ မရိဿတိ။
ကိံ ယောဗ္ဗနေန ဇိဏ္ဏေန၊ ယံ ဇရာယာဘိဘုယ္ယတိ။

၁၁၇. “တတ္ထ ကာ နန္ဒိ ကာ ခိဍ္ဍာ၊ ကာ ရတိ ကာ ဓနေသနာ။
ကိံ မေ ပုတ္တေဟိ အရေဟိ၊ ရာဇ မုတ္တောသ္မိ ဗန္ဓနာ။

၁၁၈. “ယောဟံ ဧဝံ ပဇာနာမိ၊ မစ္စု မေ နပ္ပမဇ္ဇတိ။
အန္တကေနာဓိပန္နဿ၊ ကာ ရတိ ကာ ဓနေသနာ။

၁၁၉. “ဖလာနမိဝ ပက္ကာနံ၊ နိစ္စံ ပတနတော ဘယံ။
ဧဝံ ဇာတာန မစ္စာနံ၊ နိစ္စံ မရဏတော ဘယံ။

၁၂၀. “သာယမေကေ န ဒိဿန္တိ၊ ပါတော ဒိဋ္ဌာ ဗဟူ ဇနာ။
ပါတော ဧကေ န ဒိဿန္တိ၊ သာယံ ဒိဋ္ဌာ ဗဟူ ဇနာ။

၁၂၁. “အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ အာတပ္ပံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
န ဟိ နော သင်္ဂရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။

၁၂၂. “စောရာ ဓနဿ ပတ္ထေန္တိ၊ ရာဇ မုတ္တောသ္မိ ဗန္ဓနာ။
ဧဟိ ရာဇ နိဝတ္တဿု၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော”တိ။

တတ္ထ **ယံ ခီယေထာ**တိ မဟာရာဇ, ကိံ တ္ဝံ မံ ဓနေန နိမန္တေသိ, ယံ ခီယေထ ခယံ ဂစ္ဆေယျ။ ဓနံ တ ဟိ ပုရိသံ စဇတိ, ပုရိသော တ တံ ဓနံ စဇိတ္ဝတ ဂစ္ဆတီတိ သဗ္ဗထာပိ ခယကမီယေဝ ဟောတိ, ကိံ တ္ဝံ မံ တေန ဓနေန နိမန္တေသိ။ **ကိံ ဘရိယာယာ**တိ ဘရိယာယ ကိံ ကရိဿာမိ, ယာ မယိ ဌိတေယေဝ မရိဿတိ။ **ဇိဏ္ဏေနာ** တိ ဇရာယ အနုပရိတေန အနုဘူတေန။ **အဘိဘုယ္ယတီ** တိ အဘိဘဝိယ္ယတိ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ဧဝံ ဇရာမရဏဓမ္မေ လောကသန္နိတသေ။ **ကာ နန္ဒီ**တိ ကာ နာမ တုဋ္ဌိ။ **ခိဍ္ဍာ** တိ ကီဠာ။ **ရတီ**တိ ပဉ္စကာမဂုဏရတိ။ **ဗန္ဓနာ** တိ ကာမဗန္ဓနာ မုတ္တော အသ္မိ, မဟာရာဇာ တိ ဈာနေန ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ ဝဒမာဟ။ **မစ္စု မေ**တိ မမ မစ္စု နပ္ပမဇ္ဇတိ, နိစ္စံ မမ ဝဓာယ အပ္ပမတ္တောယေဝတိ။ ယော

အဟံ ဧဝံ ပဇာနာမိ, တဿ မမ အန္တကေန အဓိပန္နဿ ဝဓိတဿ ကာ နာမ ရတိ, ကာ ဓနေသနာတိ။ **နိစ္စန္တိ** ဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ သဒါ ဇရာမရဏတော ဘယမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အာတပန္တိ ကုသလကမ္မဝီရိယံ။ **ကိစ္စန္တိ** ကတ္တဗ္ဗံ။ **ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေတိ** သုဝေ ဝါ ပရသုဝေ ဝါ မရဏံ ဝါ ဇီဝိတံ ဝါ ကော ဇာနေယျ။ **သင်္ဂရ န္တိ** သင်္ကေတံ။ **မဟာသေနေနာတိ** ပဉ္စဝီသတိဘယဒွတ္တိံသကမ္မကရဏဆန္နဝုတိရောဂပ္ပမုခာဒိဝသေန ပုထုသေနေန။ **စောရာ ဓနဿာ** တိ ဓနတ္ထာယ ဇီဝိတံ စဇန္တော စောရာ ဓနဿ ပတ္တေန္တိ နာမ, အဟံ ပန ဓနပတ္ထနာသင်္ခာတာ ဗန္ဓနာ မုတ္တော အသ္မိ, န မေ ဓနေနတ္ထောတိ အတ္ထော။ **နိဝတ္တဿု** တိ မမ ဝစနေန သမ္မာ နိဝတ္တဿု, ရဇ္ဇံ ပဟာယ နေက္ခမ္မံ ပဋိသရဏံ ကတွာ ပဗ္ဗဇဿု။ ယံ ပန စိန္တေသိ "ဣမံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေဿာမီ"တိ, တံ မာ စိန္တယိ, နာဟံ ရဇ္ဇေန အတ္ထိကောတိ။ ဣတိ မဟာသတ္တဿ ဓမ္မဒေသနာ သဟာနုသန္ဓိနာ မတ္ထကံ ပတ္တာ။

တံ သုတွာ ရာဇာနဉ္စ စန္ဒာဒေဝိဉ္စ အာဒိံ ကတွာ သောဠသသဟဿာ ဩရောဓာ စ အမစ္စာဒယော စ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ အဟေသုံ။ ရာဇာပိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ "ယေ မမ ပုတ္တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတုံ ဣစ္ဆန္တိ, တေ ပဗ္ဗဇန္တူ"တိ ။ သဗ္ဗေသဉ္စ သုဝဏ္ဏကောဋ္ဌာဂါရာဒီနံ ဒွါရာနိ ဝိဝရာပေတွာ "အသုကဋ္ဌာနေ စ မဟာနိဓိကုမ္ဘိယော အတ္ထိ, အတ္ထိကာ ဂဏှန္တူ"တိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ အက္ခရာနိ လိခါပေတွာ မဟာထမ္ဘေ ဗန္ဓာပေသိ။ တေ နာဂရာ ယထာပသာရိတေ အာပဏေ စ ဝိဝဋဒွါရာနိ ဂေဟာနိ စ ပဟာယ နဂရတော နိက္ခမိတွာ ရညော သန္တိကံ အာဂမိံသု။ ရာဇာ မဟာဇနေန သဒ္ဓိံ မဟာသတ္တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ သက္ကဒတ္တိယံ တိယောဇနိကံ အဿမပဒံ ပရိပုဏ္ဏံ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော ပဏ္ဏသာလာယော ဝိစာရေသိ, မဇ္ဈေ ဌိတာ ပဏ္ဏသာလာယော ဣတ္ထီနံ အဒါသိ။ ကိံ ကာရဏာ? ဘီရုကဇာတိကာ တောတိ။ ပုရိသာနံ ပန ဗဟိပဏ္ဏသာလာယော အဒါသိ။ တာ သဗ္ဗာပိ ပဏ္ဏသာလာယော ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တောဝ မာပေသိ။ တေ စ ဖလရုက္ခေ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တောယေဝ အတ္တနော ဣဒ္ဓိယာ မာပေသိ။ တေ သဗ္ဗေ ဝိဿကမ္မေန နိမ္မိတေသု ဖလရုက္ခေသု ဥပေါသထဒိဝသေ ဘူမိယံ ပတိတပတိတာနိ ဖလာနိ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။ တေသု ယော ကာမဝိတက္ကံ ဝါ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝါ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဝါ ဝိတက္ကေတိ, တဿ မနံ ဇာနိတွာ မဟာသတ္တော အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ကထေသိ။ တေ ဇနာ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မံ သုတွာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ ဟုတွာ ခိပ္ပမေဝ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေသုံ။

တဒါ ဧကော သာမန္တရာဇာ "ကာလိရာဇာ ကိရ ဗာရာဏသိနဂရတော နိက္ခမိတွာ ဝနံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတော"တိ သုတွာ "ဗာရာဏသိံ ဂဏှိဿာမီ"တိ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိံ ပတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ အလင်္ကတနဂရံ ဒိသွာ ရာဇနိဝေသနံ အာရုယှ သတ္တဝိဓံ ရတနံ ဩလောကေတွာ "ကာလိရညော ဣမံ ဓနံ နိဿာယ ဧကေန ဘယေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ စိန္တေတွာ သုရာသောဏ္ဍေ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ "တုမှာကံ ရညော ဣဓ နဂရေ ဘယံ ဥပ္ပန္နံ အတ္ထီ"တိ? "နတ္ထိ, ဒေဝ"တိ။ "ကိံ ကာရဏာ"တိ။ "အမှာကံ ရညော ပုတ္တော တေမိယကုမာရော 'ဗာရာဏသိံ ရဇ္ဇံ န ကရိဿာမီ'တိ အမူဂေပိ မူဂေ ဝိယ ဟုတွာ ဣမမှာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဝနံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ, တေန ကာရဏေန အမှာကံ ရာဇာ မဟာဇနေန သဒ္ဓိံ ဣမမှာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ တေမိယကုမာရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတော"တိ အာရောစေသုံ။ သာမန္တရာဇာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ တုဿိတွာ "အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ "တာတ, တုမှာကံ ရာဇာ ကတရဒွါရေန နိက္ခန္တော"တိ ပုစ္ဆိ။ "ဒေဝ, ပါစီနဒွါရေနာ"တိ ဝုတ္တေ အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ တေနေဝ ပါစီနဒွါရေန နိက္ခမိတွာ နဒီတီရေန ပါယာသိ။

မဟာသတ္တောပိ တဿ အာဂမနံ ဉတွာ ဝနန္တရံ အာဂန္တွာ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ တဿ သန္တိကေယေဝ ပဗ္ဗဇိ။ ဧဝံ အပရေပိ သတ္တ ရာဇာနော "ဗာရာဏသိနဂရံ ဂဏှိဿာမီ"တိ အာဂတာ။ တေပိ ရာဇာနော သတ္တ ရဇ္ဇာနိ ဆဍ္ဍေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကေယေဝ ပဗ္ဗဇိံသု။ ဟတ္ထီပိ အရညဟတ္ထီ ဇာတာ, အဿာပိ အရညအဿာ ဇာတာ, ရထာပိ အရညေယေဝ ဝိနဋ္ဌာ, ဘဏ္ဍာဂါရေသု ကဟာပဏေ အဿမပဒေ ဝါလုကံ ကတွာ ဝိကိရိံသု။ သဗ္ဗေပိ အဘိညာသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသုံ။ တိရစ္ဆာနဂတာ ဟတ္ထိအဿာပိ ဣသိဂဏေ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ဆကာမာဝစရလောကေသု နိဗ္ဗတ္တိံသု။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ နိက္ခန္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝဓီတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ, သုနန္ဒော သာရထိ သာရိပုတ္တော, မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ, သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, မူဂပက္ခပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဟောသိ”န္တိ။

မူဂပက္ခဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၅၃၉] ၂. မဟာဇနကဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကောယံ မဇ္ဈေ **သမုဒ္ဒသ္မိံ** န္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉှိ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိသိန္နာ တထာဂတဿ မဟာဘိနိက္ခမနံ ဝဏ္ဏယန္တာ နိသီဒိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလာယံ မဟာဇနကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ဒွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ အရိဋ္ဌဇနကော စ ပေါလဇနကော စာတိ။ တေသု ရာဇာ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ, ကနိဋ္ဌဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ အပရဘာဂေ မဟာဇနကော ကာလမကာသိ။ တဿ သရီရကိစ္စံ ကတွာ ရညော အစ္စယေန အရိဋ္ဌဇနကော ရာဇာ ဟုတွာ ဣတရဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ တဿေကော ဟာဒမူလိကော အမစ္စော ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဒေဝ, ဥပရာဇာ တုမှေ ဃာတေတုကာမော”တိ အာဟ။ ရာဇာ တဿ ပုနပ္ပုနံ ကထံ သုတွာ ကနိဋ္ဌဿ သိနေဟံ ဘိန္ဒိတွာ ပေါလဇနကံ သင်္ခလိကာဟိ ဗန္ဓာပေတွာ ရာဇနိဝေသနတော အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ ဂေဟေ ဝသာပေတွာ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ ကုမာရော “သစာဟံ ဘာတု ဝေရီမှိ, သင်္ခလိကာပိ မေ ဟတ္ထပါဒါ မာ မုစ္စန္တု, ဒွါရမ္ပိ မာ ဝိဝရီယတု, သစေ နော ဝေရီမှိ, သင်္ခလိကာပိ မေ ဟတ္ထပါဒါ မုစ္စန္တု, ဒွါရမ္ပိ ဝိဝရီယတူ”တိ သစ္စကိရိယမကာသိ။ တာဝဒေဝ သင်္ခလိကာပိ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဆိဇ္ဇိံသု, ဒွါရမ္ပိ ဝိဝဋံ။ သော နိက္ခမိတွာ ဧကံ ပစ္စန္တဂါမံ ဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

ပစ္စန္တဂါမဝါသိနော တံ သဉ္ဇာနိတွာ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ ရာဇာပိ တံ ဂဟာပေတုံ နာသက္ခိ။ သော အနုပုဗ္ဗေန ပစ္စန္တဇနပဒံ ဟတ္ထဂတံ ကတွာ မဟာပရိဝါရော ဟုတွာ “အဟံ ပုဗ္ဗေ ဘာတု န ဝေရီ, ဣဒါနိ ပန ဝေရီမှီ”တိ မဟာဇနပရိဝုတော မိထိလံ ဂန္တွာ ဗဟိနဂရေ ခန္ဓာဝါရံ ကတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ နဂရဝါသိနော ယောဓာ “ကုမာရော ကိရ အာဂတော”တိ သုတွာ ယေဘုယျေန ဟတ္ထိအဿဝါဟနာဒီနိ ဂဟေတွာ တဿေဝ သန္တိကံ အာဂမိံသု, အညေပိ နာဂရာ အာဂမိံသု။ သော ဘာတု သာသနံ ပေသေသိ “နာဟံ ပုဗ္ဗေ တုမှာကံ ဝေရီ, ဣဒါနိ ပန ဝေရီမှိ, ဆတ္တံ ဝါ မေ ဒေထ, ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ။ ရာဇာ တံ သုတွာ ယုဒ္ဓံ ကာတုံ ဣစ္ဆန္တော အဂ္ဂမဟေသိံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ, ယုဒ္ဓေ ဇယပရာဇယော နာမ န သက္ကာ ဉာတုံ, သစေ မမ အန္တရာယော ဟောတိ, တွံ ဂဗ္ဘံ ရက္ခေယ္ယာသီ”တိ ဝတွာ မဟတိယာ သေနာယ ပရိဝုတော နဂရာ နိက္ခမိ။

အထ နံ ယုဒ္ဓေ ပေါလဇနကဿ ယောဓာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသုံ။ တဒါ “ရာဇာ မတော”တိ သကလနဂရေ ဧကကောလာဟလံ ဇာတံ။ ဒေဝီပိ တဿ မတဘာဝံ ဉတွာ သီဃံ သီဃံ သုဝဏ္ဏသာရာဒီနိ ဂဟေတွာ ပစ္ဆိယံ ပက္ခိပိတွာ မတ္ထကေ ကိလိဋ္ဌပိလောတိကံ အတ္ထရိတွာ ဥပရိ တဏ္ဍုလေ ဩကိရိတွာ ကိလိဋ္ဌပိလောတိကံ နိဝါသေတွာ သရီရံ ဝိရူပံ ကတွာ ပစ္ဆိံ သီသေ ဌပေတွာ ဒိဝါ ဒိဝဿေဝ နိက္ခမိ, န ကောစိ နံ သဉ္ဇာနိ။ သာ ဥတ္တရဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ကတ္ထစိ အဂတပုဗ္ဗတ္တာ မဂ္ဂံ အဇာနန္တီ ဒိသံ ဝဝတ္ထာပေတုံ အသက္ကောန္တီ ကေဝလံ “ကာလစမ္ပာနဂရံ နာမ အတ္ထီ”တိ သုတတ္တာ “ကာလစမ္ပာနဂရံ ဂမိကာ နာမ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆမာနာ ဧကိကာ သာလာယံ နိသီဒိ။ ကုစ္ဆိမှိ ပနဿာ နိဗ္ဗတ္တသတ္တော န ယော ဝါ သော ဝါ, ပူရိတပါရမီ မဟာသတ္တော နိဗ္ဗတ္တိ။

တဿာ တေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ “တဿာ ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တသတ္တော မဟာပုညော, မယာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတွာ ပဋိစ္ဆန္နယောဂ္ဂံ မာပေတွာ တတ္ထ မဉ္စံ ပညာပေတွာ မဟလ္လကပုရိသော ဝိယ ယောဂ္ဂံ ပါဇေန္တော တာယ နိသိန္နသာလာယ ဒွါရေ ဌတွာ “ကာလစမ္ပာနဂရံ ဂမိကာ နာမ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အဟံ, တာတ, ဂမိဿာမီ”တိ။ “တေန ဟိ ယောဂ္ဂံ အာရုယှ နိသီဒ, အမ္မာ”တိ။

“တာတ, အဟံ ပရိပုဏ္ဏဂတ္တာ, န သက္ကာ မယာ ယောဂ္ဂံ အဘိရုဟိတုံ, ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဂမိဿာမိ, ကြမိသ္
သာ ပန မေ ပစ္ဆိယာ ဩကာသံ ဒေဟီ”တိ။ “အမ္မ, ကိံ ဝဒေသိ, ယောဂ္ဂံ ဟဇေတုံ ဇာနနသမတ္တော နာမ မယာ သဒိ
သော နတ္ထိ။ အမ္မ, မာ ဘာယိ, အာရုယ္ဟ နိသီဒ”တိ။ သာ “တာတ, သာဓူ”တိ ဝဒတိ။ သော တဿာ အာရောဟနကာ
လေ အတ္တနော အာနုဘာဝေန တတပုဏ္ဏဘဿစမ္မံ ဝိယ ပထဝိံ ဥန္နာမေတ္တ ယောဂ္ဂဿ ပစ္ဆိမန္တေ ပဟာရာပေ
သိ။ သာ အဘိရုယှဟ သယနေ နိပဇ္ဇိတ္တတဝ “အယံ ဒေဝတာ ဘဝိဿတီ”တိ အညာသိ။ သာ ဒိဗ္ဗသယနေ နိပန္နမတ္တာ
ဝ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။

အထ နံ သက္ကော တိံသယောဇနမတ္တကေ ဇော် နဒိံ ပတ္တတ ပဗောဓေတ္တတ “အမ္မ, ဩတရိတ္တတ နဒိယံ န္ဟာယိ
တ္တတ ဥဿီသကေ သာဋကယုဂံ အတ္ထိ, တံ နိတသေဟိ, အန္တောယောဂ္ဂေ ပုဋဘတ္တံ အတ္ထိ, တံ ဘုဉ္ဇာဟီ”တိ
အာဟ။ သာ တထာ ကတ္တတ ပုန နိပဇ္ဇိတ္တတ သာယန္ဟသမယေ ကာလစမ္ပာနဂရံ ပတ္တတ ဒ္တရဋ္ဋာလကဟာကာရေ ဒိသ္
တ “တာတ, ကိံ နာမ နဂရမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “ကာလစမ္ပာနဂရံ, အမ္မာ”တိ။ “ကိံ ဝဒေသိ, တာတ, နနု အမ္မဟာကံ နဂရ
တော ကာလစမ္ပာနဂရံ သဋ္ဌိယောဇနမတ္တကေ ဟောတီ”တိ? “ဧဝံ, အမ္မ, အဟံ ပန ဥဇုမဂ္ဂံ ဇာနာမီ”တိ။ အထ နံ ဒက္
ခိဏဒ္တတရသမီပေ ဩတာရေတ္တတ “အမ္မ, အမ္မဟာကံ ကမော ပုရတော အတ္ထိ, တ္တဝံ ဂန္တ္တာ နဂရံ ပဝိသာဟီ”တိ ဝတ္
တ ပုရတော ဂန္တ္တာ ဝိယ သက္ကော အန္တရဓာယိတ္တတ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

ဒေဝီပိ ဇော်ကာဝ သာလာယံ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဇော ဒိသာဟမောက္ခော အာစရိယော ကာလစမ္ပာနဂရတာသီ မ
န္တဇ္ဈာယကော ဗ္ရာဟ္မဏော ပဉ္စဟိ မာဏဝကသတေဟိ ပရိဝုတော န္ဟာနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တော ဒူရတောဝ ဩလော
ကေတ္တတ တံ အဘိရူပံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ တတ္ထ နိသိန္နံ ဒိသ္တတ တဿာ ကုစ္ဆိယံ မဟာသတ္တဿာနုဘာဝေန သဟ
ဒဿနေနေဝ ကနိဋ္ဌဘဂိနိသိနေဟံ ဥပ္ပာဒေတ္တတ မာဏဝကေ ဗဟိ ဌပေတ္တတ ဇော်ကောဝ သာလံ ပဝိသိတ္တတ “ဘဂိနိ,
ကတရကမတသိကာ တ္တဝ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “တာတ, မိထိလာယံ အရိဋ္ဌဇနကရညော အဂ္ဂမဟေသီမ္ဟိ”တိ။ “အမ္မ, ကြခ
ကသ္မာ အာဂတာသီ”တိ? “တာတ, ပောလဇနကေန ရာဇာ မာရိတော, အထာဟံ ဘီတာ ‘ဂဗ္ဘံ အနုရက္ခိဿာမိ’တိ
အာဂတာ”တိ။ “အမ္မ, ကြမသ္မိံ ပန တေ နဂရေ ကောစိ ဉာတကော အတ္ထိ”တိ? “နတ္ထိ, တာတာ”တိ။ တေန ဟိ မာ စိန္တ္တ
ယိ, အဟံ ဥဒိစ္စဗ္ရာဟ္မဏော မဟာသာလော ဒိသာဟမောက္ခအာစရိယော, အဟံ တံ ဘဂိနိဋ္ဌာနေ ဌပေတ္တတ ပဋိဇဂ္ဂိသ္
သာမိ, တ္တဝံ “ဘာတိကာ”တိ မံ ဝတ္တတ ဟဒေသု ဂဟေတ္တတ ပရိဒေတတိ။ သာ မဟာသဒ္ဒံ ကတ္တတ တဿ ဟဒေသု ဂ
ဟေတ္တတ ပရိဒေဝိ။ တေ ဒ္ဒေဝပိ အညမညံ ပရိဒေဝိံသု။

အထဿ အန္တေတသိကာ မဟာသဒ္ဒံ သုတ္တတ ခိပ္ပံ ဥပဓာဝိတ္တတ “အာစရိယ, ကိံ တေ ဟောတီ”တိ ပုစ္ဆိံသု။
သော အာဟ – “ကနိဋ္ဌဘဂိနီ မေ သော, အသုကကာလေ နာမ မယာ ဝိနာ ဇာတာ”တိ။ အထ မာဏဝတ “တဝ ဘဂိနိံ ဒိဋ္ဌ
ကာလတော ပဋ္ဌာယ မာ စိန္တ္တယိတ္ထ အာစရိယာ”တိ အာဟံသု။ သော မာဏဝေ ပဋိစ္ဆန္နယောဂ္ဂံ အာဟရာပေတ္တတ
တံ တတ္ထ နိသီအပေတ္တတ “တာတာ, တေ ဂန္တ္တာ ဗ္ရာဟ္မဏိယာ မမ ကနိဋ္ဌဘဂိနိဘာဝံ ကထေတ္တတ သဗ္ဗကိစ္စာနိ
ကာတုံ ဝဒေထာ”တိ ဝတ္တတ ဂေဟံ ပေသေသိ။ တေ ဂန္တ္တာ ဗ္ရာဟ္မဏိယာ ကထေသုံ။ အထ နံ ဗ္ရာဟ္မဏီပိ ဥဏှောဟာဒ
ကေန န္ဟာပေတ္တတ သယနံ ပညာပေတ္တတ နိပဇ္ဇာပေသိ။ အထ ဗ္ရာဟ္မဏောပိ န္ဟာတ္တတ အာဂတော ဘောဇနကာလေ
“ဘဂိနိံ မေ ပက္ကောသထာ”တိ ပက္ကောသာပေတ္တတ တာယ သဒ္ဓိံ ဇော်တော ဘုဉ္ဇိတ္တတ အန္တောနိဝေသနေယေဝ တံ
ပဋိဇဂ္ဂိ။

သာ န စိရဿေဝ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, “မဟာဇနကကုမာရော”တိဿ အယျကသန္တကံ နာမမကာ
သိ။ သော ဝမုမာနော အရကေဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠန္တော ယေ တံ ရောသေန္တိ, တေ အသမ္ဘိန္နခတ္တိယကုလေ ဇာတတ္တာ
မဟာဗလဝတာယ စေဝ မာနထဒ္ဓတာယ စ ဒဠှံ ဂဟေတ္တတ ပဟာရတိ။ တအာ တေ မဟာသဒ္ဒေန ရောဒန္တာ “ကေန ပဟ
ဋ္ဌာ”တိ ဝုတ္တေ “ဝိဓဝပုတ္တေနာ”တိ ဝဒန္တိ။ အထ ကုမာရော စိန္တေသိ “ကြမေ မံ ‘ဝိဓဝပုတ္တော’တိ အဘိဏှံ ဝ
ဒန္တိ, ဟောတု, မမ မာတရံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ။ သော ဇော်ဒိဝသံ မာတရံ ပုစ္ဆိ “အမ္မ, ကော မယ္ဟံ ပိတာ”တိ? အထ နံ
မာတာ “တာတ, ဗ္ရာဟ္မဏော တေ ပိတာ”တိ ဝဉ္စေသိ။ သော ပုနဒိဝသေပိ အရကေ ပဟာရန္တော “ဝိဓဝပုတ္တော”တိ
ဝုတ္တေ “နနု ဗ္ရာဟ္မဏော မေ ပိတာ”တိ ဝတ္တတ “ဗ္ရာဟ္မဏော ကိံ တေ ဟောတီ”တိ ဝုတ္တေ စိန္တေသိ “ကြမေ မံ,
ဗ္ရာဟ္မဏော တေ ကိံ ဟောတီ’တိ အဘိဏှံ ဝဒန္တိ, မာတာ မေ ကြဒံ ကာရဏံ ယထာဘူတံ န ကထေသိ, သာ အတ္တနော
မနေန မေ န ကထေဿတိ, ဟောတု, ကထာပေဿာမိ န”န္တိ။ သော ထညံ ပိဝန္တော ထနံ ဒန္တေဟိ ဍံသိတ္တတ “အမ္မ

မ, မေ ပိတရံ ကထေဟိ, သစေ န ကထေဿသိ, ထနံ တေ ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ အာဟ။ သာ ပုတ္တံ ဝဉ္စေတုံ အသက္ကောန္တီ “တာတ, တွံ မိထိလာယံ အရိဋ္ဌဇနကရညော ပုတ္တော, ပိတာ တေ ပောလဇနကေန မာရိတော, အဟံ တံ အနုရက္ခန္တီ ဣမံ နဂရံ အာဂတာ, အယံ ဗြာဟ္မဏော မံ ဘဂိနိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပဋိဇဂ္ဂတီ”တိ ကထေသိ။ သော တံ သုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ “ဝိဓဝပုတ္တော”တိ ဝုတ္တေပိ န ကုဇ္ဈိ။

သော သောဠသဝဿဗ္ဘန္တရေယေဝ တယော ဝေဒေ စ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ စ ဥဂ္ဂဏှိ, သောဠသဝဿိကကာလေ ပန ဥတ္တမရူပဓရော အဟောသိ။ အထ သော “ပိတု သန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ မာတရံ ပုစ္ဆိ “အမ္မ, ကိဉ္စိ ဓနံ တေ ဟတ္ထေ အတ္ထိ, ဥဒါဟု နော, အဟံ ဝေါဟာရံ ကတွာ ဓနံ ဥပ္ပာဒေတွာ ပိတု သန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ”တိ။ အထ နံ မာတာ အာဟ – “တာတ, နာဟံ တုစ္ဆဟတ္ထာ အာဂတာ, တယော မေ ဟတ္ထေ ဓနသာရာ အတ္ထိ, မုတ္တာသာရော, မဏိသာရော, ဝဇိရသာရောတိ, တေသု ဧကေကော ရဇ္ဇဂ္ဂဟဏပ္ပမာဏော, တံ ဂဟေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှ, မာ ဝေါဟာရံ ကရီ”တိ။ “အမ္မ, ဣဒမ္ပိ ဓနံ မယှမေဝ ဥပဍ္ဎံ ကတွာ ဒေဟိ, တံ ပန ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂန္တွာ ဗဟုံ ဓနံ အာဟရိတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ”တိ။ သော ဥပဍ္ဎံ အာဟရာပေတွာ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂမိကေဟိ ဝါဏိဇေဟိ သဒ္ဓိံ နာဝါယ ဘဏ္ဍံ အာရောပေတွာ ပုန နိဝတ္တိတွာ မာတရံ ဝန္ဒိတွာ “အမ္မ, အဟံ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂမိဿာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ မာတာ အာဟ – “တာတ, သမုဒ္ဒေ နာမ အပ္ပသိဒ္ဓိကော ဗဟုအန္တရာယော, မာ ဂစ္ဆ, ရဇ္ဇဂ္ဂဟဏာယ တေ ဓနံ ဗဟူ”တိ။ သော “ဂစ္ဆိဿာမေဝ အမ္မာ”တိ မာတရံ ဝန္ဒိတွာ ဂေဟာ နိက္ခမ္မ နာဝံ အဘိရုဟိ။

တံ ဒိဝသမေဝ ပောလဇနကဿ သရီရေ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ, အနုဋ္ဌာနသေယျံ သယိ။ တဒါ သတ္တ ဇင်္ဃသတာနိ နာဝံ အဘိရုဟိံသု။ နာဝါ သတ္တဒိဝသေဟိ သတ္တ ယောဇနသတာနိ ဂတာ။ သာ အတိစဏ္ဍဝေဂေန ဂန္တွာ အတ္တာနံ ဝဟိတုံ နာသက္ခိ, ဖလကာနိ ဘိန္နာနိ, တတော တတော ဥဒကံ ဥဂ္ဂတံ, နာဝါ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ နိမုဂ္ဂါ။ မဟာဇနော ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ, နာနာဒေဝတာယော နမဿန္တိ။ မဟာသတ္တော ပန နေဝ ရောဒတိ န ပရိဒေဝတိ, န ဒေဝတာယော နမဿတိ, နာဝါယ ပန နိမုဇ္ဇနဘာဝံ ဉတွာ သပ္ပိနာ သက္ခရံ ဩမဒ္ဒိတွာ ကုစ္ဆိပူရံ ခါဒိတွာ ဒွေ မဋ္ဌကသာဋကေ တေလေန တေမေတွာ ဒဠှံ နိဝါသေတွာ ကူပကံ နိဿာယ ဌိတော နာဝါယ နိမုဇ္ဇနသမယေ ကူပကံ အဘိရုဟိ။ မဟာဇနော မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခော ဇာတော, သမန္တာ ဥဒကံ အဍ္ဎုသဘမတ္တံ လောဟိတံ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော ကူပကမတ္ထကေ ဌိတော “ဣမာယ နာမ ဒိသာယ မိထိလနဂရ”န္တိ ဒိသံ ဝဝတ္ထပေတွာ ကူပကမတ္ထကာ ဥပ္ပတိတွာ မစ္ဆကစ္ဆပေ အတိက္ကမ္မ မဟာဗလဝတာယ ဥသဘမတ္တကေ ပတိ။ တံ ဒိဝသမေဝ ပောလဇနကော ကာလမကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တော မဏိဝဏ္ဏာသု ဦမီသု ပရိဝတ္တန္တော သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ဝိယ သမုဒ္ဒံ တရတိ။ သော ယထာ ဧကဒိဝသံ, ဧဝံ သတ္တာဟံ တရတိ, “ဣဒါနိ ပုဏ္ဏမီဒိဝသော”တိ ဝေလံ ပန ဩလောကေတွာ လောဏောဒကေန မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဥပောသထိကော ဟောတိ။

တဒါ စ “ယေ မာတုပဋ္ဌာနာဒိဂုဏယုတ္တာ သမုဒ္ဒေ မရိတုံ အနနုစ္ဆဝိကာ သတ္တာ, တေ ဥဒ္ဓရေဟီ”တိ စတူဟိ လောကပါလေဟိ မဏိမေခလာ နာမ ဒေဝဓီတာ သမုဒ္ဒရက္ခိကာ ဌပိတာ ဟောတိ။ သာ သတ္တ ဒိဝသာနိ သမုဒ္ဒံ န ဩလောကေသိ, ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တိယာ ကိရဿာ သတိ ပမုဋ္ဌာ။ “ဒေဝသမာဂမံ ဂတာ”တိပိ ဝဒန္တိ။ အထ သာ “အဇ္ဇ မေ သတ္တမော ဒိဝသော သမုဒ္ဒံ အနောလောကေန္တိယာ, ကာ နု ခော ပဝတ္တီ”တိ ဩလောကေန္တီ မဟာသတ္တံ ဒိသွာ “သစေ မဟာဇနကကုမာရော သမုဒ္ဒေ နဿိဿ, ဒေဝသမာဂမပဝေသနံ န လဘိဿ”န္တိ စိန္တေတွာ မဟာသတ္တဿ အဝိဒူရေ အလင်္ကတေန သရီရေန အာကာသေ ဌတွာ မဟာသတ္တံ ဝီမံသမာနာ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၂၃. “ကောယံ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ၊ အပဿံ တီရမာယုဟေ။
ကံ တွံ အတ္ထဝသံ ဉတွာ၊ ဧဝံ ဝါယမသေ ဘုသ”န္တိ။

တတ္ထ **အပဿံ တီရမာယုဟေ**တိ တီရံ အပဿန္တောဝ အာယူဟတိ ဝီရိယံ ကရောတိ။

အထ မဟာသတ္တော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “အဇ္ဇ မေ သတ္တမော ဒိဝသော သမုဒ္ဒံ တရန္တဿ, န မေ ဒုတိယော သတ္တော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ကော နု မံ ဝဒတီ”တိ အာကာသံ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၂၄. ‘‘နိသမ္မ ဝတ္တံ လောကဿ၊ တယာမဿ စ ဒေဝတေ။
တသ္မာ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ၊ အပဿံ တီရမာယုဟေ’’တိ။

တတ္ထ **နိသမ္မ ဝတ္တံ လောကဿာ** တိ အဟံ လောကဿ ဝတ္တကိရိယံ ဒိသ္ဝာ ဥပဓာရေတွာ ဝိဟရာမီတိ အတ္ထော။ **တယာမဿ စာ** တိ တယာမဿ စ အာနိသံသံ နိသာမေတွာ ဝိဟရာမီတိ ဒီပေတိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ နိသမ္မ ဝိဟရာမိ, ‘‘ပုရိသကာရော နာမ န နဿတိ, သုခေ ပတိဋ္ဌာပေတီ’’တိ ဇာနာမိ, တသ္မာ တီရံ အပဿန္တောပိ အာယူဟာမိ ဝီရိယံ ကရောမိ, န ဥက္ကဏ္ဌာမီတိ။

သာ တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဥတ္တရိ သောတုကာမာ ဟုတွာ ပုန ကထမာဟ –

၁၂၅. ‘‘ဂမ္ဘီရေ အပ္ပမေယ္ယသ္မိံ၊ တီရံ ယဿ န ဒိဿတိ။
မောဃော တေ ပုရိသတယာမော၊ အပ္ပတွာဝ မရိဿသီ’’တိ။

တတ္ထ **အပ္ပတွာ** တိ တီရံ အပ္ပတွာယေဝ။

အထ နံ မဟာသတ္တော ‘‘ဒေဝတေ, ကိံ နာမေတံ ကထေသိ, တယာမံ ကတွာ မရန္တောပိ ဂရဟတော မုစ္စိဿာမီ’’တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၁၂၆. ‘‘အနဏော ဉာတိနံ ဟောတိ၊ ဒေဝတနံ ပိတုနဉ္စ သော။
ကရံ ပုရိသကိစ္စာနိ၊ န စ ပစ္ဆာနုတပ္ပတီ’’တိ။

တတ္ထ **အနဏော**တိ တယာမံ ကရောန္တော ဉာတီနဉ္စေဝ ဒေဝတာနဉ္စ ဗုဟ္မာနဉ္စ အန္တရေ အနဏော ဟောတိ အဂရဟိတော အနိန္ဒိတော။ **ကရံ ပုရိသကိစ္စာနီ** တိ ယထာ သော ပုဂ္ဂလော ပုရိသေဟိ ကတ္တဗ္ဗာနိ ကမ္မာနိ ကရံ ပစ္ဆာကာလေ န စ အနုတပ္ပတိ, ယထာ နာနုသောစတိ, တေဟမ္ပိ ဝီရိယံ ကရောန္တော ပစ္ဆာကာလေ နာနုတပ္ပာမိ နာနုသောစာမီတိ အတ္ထော။

အထ နံ ဒေဝဓီတာ ကထမာဟ –

၁၂၇. ‘‘အပာရနေယ္ယံ ယံ ကမ္မံ၊ အဖလံ ကိလမထုဒ္ဒယံ။
တတ္ထ ကော တယာမေနတ္ထော၊ မစ္စု ယဿာဘိနိပ္ပတ’’န္တိ။

တတ္ထ **အပာရနေယ္ယ** န္တိ တယာမေန မတ္ထကံ အပာပေတဗ္ဗံ။ **မစ္စု ယဿာဘိနိပ္ပတ** န္တိ ယဿ အဋ္ဌာနေ တယာမကရဏဿ မရဏမေဝ နိပ္ဖန္နံ, တတ္ထ ကော တယာမေနတ္ထောတိ။

ဇဝံ ဒေဝဓီတာယ ဝုတ္တေ တံ အပ္ပဋိဘာနံ ကရောန္တော မဟာသတ္တော ဥတ္တရိ ကထာ အာဟ –

၁၂၈. ‘‘အပာရနေယ္ယမစ္စန္တံ၊ ယော ဝိဒိတွာန ဒေဝတေ။
န ရက္ခေ အတ္တနော ပာဏံ၊ ဇညာ သော ယဒိ ဟာပယေ။

၁၂၉. ‘‘အဓိပ္ပာယဖလံ ဧကေ၊ အသ္မိံ လောကသ္မိ ဒေဝတေ။
ပယောဇယန္တိ ကမ္မာနိ၊ တာနိ ဣဇ္ဈန္တိ ဝါ န ဝါ။

၁၃၀. ‘‘သန္ဒိဋ္ဌိကံ ကမ္မဖလံ၊ နနု ပဿသိ ဒေဝတေ။
သန္နာ အညေ တရာမဟံ၊ တဉ္စ ပဿာမိ သန္တိကေ။

၁၃၁. ‘‘သော အဟံ တယမိဿာမိ၊ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ။
ဂစ္ဆံ ပာရံ သမုဒ္ဒဿ၊ ကဿံ ပုရိသကာရိယ’’န္တိ။

တတ္ထ **အစ္စန္တ** န္တိ ယော “ဣဒံ ကမ္မံ ဝီရိယံ ကတ္ဝာ နိပ္ဖာဒေတုံ န သက္ကာ, အစ္စန္တမေဝ အဟရနေယျ ယ”န္တိ ဝိဒိတ္ဝာ စဏ္ဍပဟတ္ထိအာဒယော အပရိဟရန္တော အတ္တနော ဟာဏံ န ရက္ခတိ။ **ဧသော သော ယဒိ ဟာပယေတိ** သော ယဒိ တာဒိသေသု ဌာနေသု ဝီရိယံ ဟာပေယျ, ဇာနေယျ တသ္သ ကုသီတဘာဝသ္သ ဖလံ။ တ္ဝံ ယံ တ တံ တ နိရ တ္ထကံ ဝဒသီတိ ဒီပေတိ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန “ဧသော သော ယဒိ ဟာပယ”န္တိ လိခိတံ, တံ အဋ္ဌကထာသု နတ္ထိ။ **အဓိပ္ပာယဖလ** န္ဲ တိ အတ္တနော အဓိပ္ပာယဖလံ သမ္ပဿမာနာ ဧကစ္စေ ပုရိသာ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒီနိ ကမ္မာနိ ပယောဇယန္တိ, တာနိ ဣဇ္ဈန္တ တိ တ န တ ဣဇ္ဈန္တိ။ “တွေ့ ဂမိဿာမိ, ဣဒံ ဥဂ္ဂဟေဿာမီ”တိ ပန ကာယိကစေတသိကဝီရိယံ ကရောန္တဿ တံ ဣဇ္ဈတေဝ, တသ္မာ တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝါတိ ဒဿေတိ။ **သန္နာ အဒေ့ တရာမဟ** န္တိ အဒေ့ ဇနာ မဟာသမုဒ္ဒေ သန္နာ နိမုဂ္ဂာ ဝီရိယံ အကရောန္တာ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာ ဇာတာ, အဟံ ပန ဧကကောဝ တရာမိ။ **တဋ္ဋ ပဿာမိ သန္တိကေ**တိ ဣဒံ မေ ဝီရိယဖလံ ပဿ, မယာ ဣမိနာ အတ္တဘာဝေန ဒေဝတာ နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ, သောဟံ တဋ္ဋ ဣမိနာ ဒိ ဗ္ဗရူပေန မမ သန္တိကေ ဌိတံ ပဿာမိ။ **ယထာသတ္တိ ယထာဗလ**န္တိ အတ္တနော သတ္တိယာ စ ဗလဿ စ အနုရူပံ။ **ကသ္ဝ သ**န္တိ ကရိဿာမိ။

တတော ဒေဝတာ တဿ တံ ဒဠှပရက္ကမံ သုတ္ဝာ ထုတိံ ကရောန္တီ ကထမာဟ –

၁၃၂. “ယော တ္ဝံ ဧဝံ ဂတေ ဩဃေ၊ အပ္ပမေယျေ မဟဏ္ဏဝေ။
ဓမ္မဝါယာမသမ္ပန္နော၊ ကမ္မုနာ နာဝသီဒသိ။
သော တ္ဝံ တတ္ထေဝ ဂစ္ဆာဟိ၊ ယတ္ထ တေ နိရတော မနော”တိ။

တတ္ထ **ဧဝံ ဂတေ**တိ ဧဝရူပေ ဂမ္ဘီရေ ဝိတ္ထတေ မဟာသမုဒ္ဒေ။ **ဓမ္မဝါယာမသမ္ပန္နော** တိ ဓမ္မဝါယာမေန သ မန္နာဂတော။ **ကမ္မုနာ** တိ အတ္တနော ပုရိသကာရကမ္မေန။ **နာဝသီဒသီ**တိ န အဝသီဒသိ။ **ယတ္ထ တေ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ တဝ မနော နိရတော, တတ္ထေဝ ဂစ္ဆာဟီတိ။

သာ ဧဝဉ္စ ပန ဝတ္ဝာ “ပဏ္ဍိတ မဟာပရက္ကမ, ကုဟိံ တံ နေမီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “မိထိလနဂရ”န္တိ ဝုတ္တေ သာ မဟာသတ္တံ ပုပ္ဖကလာပံ ဝိယ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပရိဂ္ဂယှ ဥရေ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ ပိယပုတ္တံ အာဒာယ ဂစ္ဆန္တီ ဝိယ အာကာသေ ပက္ခန္ဒိ။ မဟာသတ္တော သတ္တာဟံ လောဏောဒကေန ဥပက္ကသရီရော ဟုတ္ဝာ ဒိဗ္ဗဖ ဿေန ဖုဋ္ဌော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ အထ နံ သာ မိထိလံ နေတ္ဝာ အမ္ဗဝနုယျာနေ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဋေ ဒက္ခိဏပဿေန နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ ဥယျာနဒေဝတာဟိ တဿ အာရက္ခံ ကဟာပေတ္ဝာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတာ။

တဒာ ပောလဇနကဿ ပုတ္တော နတ္ထိ။ ဧကာ ပနဿ ဓီတာ အဟောသိ, သာ သီဝလိဒေဝီ နာမ ပဏ္ဍိတာ ဗျတ္တာ။ အမစ္စာ တမေနံ မရဏမဉ္စေ နိပန္နံ ပုစ္ဆိံသု “မဟာရာဇ, တုမှေဟသု ဒိဝင်္ဂတေသု ရဇ္ဇံ ကဿ ဒဿာမာ”တိ? အထ နေ ရာဇာ “တာတာ, မမ ဓီတရံ သီဝလိဒေဝိံ အာရာဓေတုံ သမတ္ထဿ ရဇ္ဇံ ဒေထ, ယော တ ပန စတုရဿပလ္လင်္ကဿ ဥဿီသကံ ဇာနာတိ, ယော တ ပန သဟဿထာမဓနုံ အာရောပေတုံ သက္ကောတိ, ယော တ ပန သောဠသ မဟာနိဓိ နီဟရိတုံ သက္ကောတိ, တဿ ရဇ္ဇံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ အမစ္စာ “ဒေဝ, တေသံ နော နိဓီနံ ဥဒ္ဒါနံ ကထေထာ”တိ အာဟံသု။ အထ ရာဇာ –

“သူရိယုဂ္ဂမနေ နိဓိ၊ အထော ဩက္ကမနေ နိဓိ။
အန္တော နိဓိ ဗဟိ နိဓိ၊ န အန္တော န ဗဟိ နိဓိ။

“အာရောဟနေ မဟာနိဓိ၊ အထော ဩရောဟနေ နိဓိ။
စတူသု မဟာသာလေသု၊ သမန္တာ ယောဇနေ နိဓိ။

“ဒန္တဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ တလဂ္ဂေသု စ ကေပုကေ။
ရုက္ခဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ သောဠသေတေ မဟာနိဓီ။

“သဟဿထာမော ပလ္လင်္ကော၊ သီဝလိအာရာဓနေန စာ”တိ။ –

မဟာနိဓိဟိ သဒ္ဓိံ ဣတရေသမ္ပိ ဥဒ္ဒါနံ ကထေသိ။ ရာဇာ ကမ္မံ ကထံ ဝတွာ ကာလမကာသိ။

အမစ္စာ ရညော အစ္စယေန တဿ မတကိစ္စံ ကတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သန္နိပတိတွာ မန္တယိံသု "အမ္ဘော ရညာ 'အတ္တနော ဓီတရံ အာရာဓေတုံ သမတ္ထဿ ရဇ္ဇံ အတဗ္ဗ'န္တိ ဝုတ္တံ, ကော တံ အာရာဓေတုံ သက္ခိဿတီ"တိ။ တေ "သေနာပတိ ဝလ္လဘော"တိ ဝတွာ တဿ သာသနံ ပေသေသုံ။ သော သာသနံ သုတွာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ရဇ္ဇတ္ထာယ ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ရာဇဓီတာယ အာရောစာပေသိ။ သာ တဿ အာဂတဘာဝံ ဉတွာ "အတ္ထိ နု ခွဿ သေတစ္ဆတ္တဿိရိံ ဓာရေတုံ ဓိတီ"တိ တဿ ဝီမံသနတ္ထာယ "ခိပ္ပံ အာဂစ္ဆတူ"တိ အာဟ။ သော တဿာ သာသနံ သုတွာ တံ အာရာဓေတုကာမော သောပါနပါဒမူလတော ပဋ္ဌာယ ဇဝေနာဂန္တွာ တဿာ သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သာ ဝီမံသမာနာ "မဟာတလေ ဇဝေန ဓာဝ"တိ အာဟ။ သော "ရာဇဓီတရံ တောသေဿာမီ"တိ ဝေဂေန ပက္ခန္ဒိ။ အထ နံ "ပုန ဧဟီ"တိ အာဟ။ သော ပုန ဝေဂေန အာဂတော။ သာ တဿ ဓိတိယာ ဝိရဟိတဘာဝံ ဉတွာ "ဧဟိ သမ္မ, ပါဒေ မေ သမ္ဗာဟာ"တိ အာဟ။ သော တဿာ အာရာဓနတ္ထံ နိသီဒိတွာ ပါဒေ သမ္ဗာဟိ။ အထ နံ သာ ဥရေ ပါဒေန ပဟရိတွာ ဥတ္တာနကံ ပါတေတွာ "ဣမံ အန္ဓဗာလပုရိသံ ဓိတိဝိရဟိတံ ပောထေတွာ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ နီဟရထာ"တိ ဒါသီနံ သညံ အဒါသိ။ တာ တထာ ကရိံသု။ သော တေဟိ "ကိံ သေနာပတီ"တိ ပုဋ္ဌော "မာ ကထေထ, သာ နေဝ မနုဿိတ္ထီ, ယက္ခိနီ"တိ အာဟ။ တတော ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဂတော, တမ္ပိ တထေဝ လဇ္ဇာပေသိ။ တထာ သေဋ္ဌိံ, ဆတ္တဂ္ဂါဟကံ, အသိဂ္ဂါဟန္တိ သဗ္ဗေပိ တေ လဇ္ဇာပေသိယေဝ။

အထ အမစ္စာ သန္နိပတိတွာ "ရာဇဓီတရံ အာရာဓေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, သဟဿထာမဓနုံ အာရောပေတုံ သမတ္ထဿ ရဇ္ဇံ ဒေထာ"တိ အာဟ, တမ္ပိ ကောစိ အာရောပေတုံ နာသက္ခိ။ တတော "စတုရဿပလ္လင်္ကဿ ဥဿီသကံ ဇာနန္တဿ ရဇ္ဇံ ဒေထာ"တိ အာဟ, တမ္ပိ ကောစိ န ဇာနာတိ။ တတော "သောဠသ မဟာနိဓိ နီဟရိတုံ သမတ္ထဿ ရဇ္ဇံ ဒေထာ"တိ အာဟ, တေပိ ကောစိ နီဟရိတုံ နာသက္ခိ။ တတော "အမ္ဘော အရာဇိကံ နာမ ရဇ္ဇံ ပါလေတုံ န သက္ကာ, ကိံ နု ခော ကာတဗ္ဗ"န္တိ မန္တယိံသု။ အထ နေ ပုရောဟိတော အာဟ – "ဘော တုမှေ မာ စိန္တယိတ္ထ, ဖုဿရထံ နာမ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဖုဿရထေန ဟိ လဒ္ဓရာဇာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ သမတ္ထော ဟောတီ"တိ။ တေ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ မင်္ဂလရထေ စတ္တာရော ကုမုဒဝဏ္ဏေ အဿေ ယောဇေတွာ ဥတ္တမပစ္စတ္ထရဏံ အတ္ထရိတွာ ပဉ္စ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ အာရောပေတွာ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ပရိဝါရေသုံ။ "သသာမိကဿ ရထဿ ပုရတော တူရိယာနိ ဝဇ္ဇန္တိ, အသာမိကဿ ပစ္ဆတော ဝဇ္ဇန္တိ, တသ္မာ သဗ္ဗတူရိယာနိ ပစ္ဆတော ဝါဒေထာ"တိ ဝတွာ သုဝဏ္ဏဘိင်္ဂါရေန ရထဓုရဉ္စ ပတောဒဉ္စ အဘိသိဉ္စိတွာ "ယဿ ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ ပုညံ အတ္ထိ, တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတူ"တိ ရထံ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ အထ ရထော ရာဇဂေဟံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝေဂေန မဟာဝီထိံ အဘိရုဟိ။

သေနာပတိအာဒယော "ဖုဿရထော မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆတူ"တိ စိန္တယိံသု။ သော သဗ္ဗေသံ ဂေဟာနိ အတိက္ကမိတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပါစီနဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဥယျာနာဘိမုခော ပါယာသိ။ အထ နံ ဝေဂေန ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ "နိဝတ္တေထာ"တိ အာဟံသု။ ပုရောဟိတော "မာ နိဝတ္တယိတ္ထ, ဣစ္ဆန္တော ယောဇနသတမ္ပိ ဂစ္ဆတု, မာ နိဝါရေထာ"တိ အာဟ။ ရထော ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဋံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အာရောဟနသဇ္ဇော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ပုရောဟိတော မဟာသတ္တံ နိပန္နကံ ဒိသွာ အမစ္စေ အာမန္တေတွာ "အမ္ဘော ဧကော သိလာပဋ္ဋေ နိပန္နကော ပုရိသော ဒိဿတိ, သေတစ္ဆတ္တာနုစ္ဆဝိကာ ပနဿ ဓိတိ အတ္ထီတိ ဝါ နတ္ထီတိ ဝါ န ဇာနာမ, သစေ ဧသ ပုညဝါ ဘဝိဿတိ, အမှေ န ဩလောကေဿတိ, ကာဠကဏ္ဏိသတ္တော သစေ ဘဝိဿတိ, ဘီတတသိတော ဥဋ္ဌာယ ကမ္ပမာနော ဩလောကေဿတိ, တသ္မာ ခိပ္ပံ သဗ္ဗတူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှထာ"တိ အာဟ။ တာဝဒေဝ အနေကသတာနိ တူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှိံသု။ တဒါ တူရိယသဒ္ဒော သာဂရဃောသော ဝိယ အဟောသိ။

မဟာသတ္တော တေန သဒ္ဒေန ပဗုဇ္ဈိတွာ သီသံ ဝိဝရိတွာ ဩလောကေန္တော မဟာဇနံ ဒိသွာ "သေတစ္ဆတ္တေန မေ အာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ စိန္တေတွာ ပုန သီသံ ပါရုပိတွာ ပရိဝတ္တိတွာ ဝါမပဿေန နိပဇ္ဇိ။ ပုရောဟိတော တဿ ပါဒေ ဝိဝရိတွာ လက္ခဏာနိ ဩလောကေန္တော "တိဋ္ဌတု အယံ ဧကော ဒီပေါ, စတူသုပိ မဟာဒီပေသု ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ သမတ္ထော ဟောတီ"တိ ပုန တူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှာပေသိ။ အထ မဟာသတ္တော မုခံ ဝိဝရိတွာ ပရိဝတ္တိတွာ ဒက္ခိဏပဿေန နိပဇ္ဇိတွာ မဟာဇနံ ဩလောကေသိ။ တဒါ ပုရောဟိတော ပရိသံ ဥဿာရေတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂ

ယ္ပဟ အဝကုဋ္ဌေ ဟုတ္ပတ “ဥဋ္ဌေဟိ, ဒေဝ, ရဇ္ဇံ တေ ဟပုဏ္ဏာတီ”တိ အာဟ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “ရာဇာ တေ ကုဟိ”န္တိ ပုန္ဆိတ္ပတ “ကာလကတော ဒေဝတ”တိ ဝုတ္တေ “တသ္သ ပုတ္တော တ ဘာတာ တ နတ္ထိ”တိ ပုန္ဆိတ္ပတ “နတ္ထိ ဒေဝတ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ သာဓု ရဇ္ဇံ ကာရေသ္သာမီ”တိ ဝတ္ပတ ဉဋ္ဌာယ သိလာပဋ္ဋေ ပလ္လင္ကေန နိသီဒိ။ အထ နံ တတ္ထေဝ အဘိသိဉ္စိံသု။ သော မဟာဇနကော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ သော ရဇ္ဇဝရံ အဘိရုယ္ပဟ မဟာန္တေန သိရိဝိဘဝေန နဂရံ ပဝိသိတ္ပတ ရာဇနိဝေသနံ အဘိရုဟန္တော “သေနာပတိအာဒီနံ တာနေဝ ဌာနာနိ ဟောန္တူ”တိ ဝိစာရေတ္ပတ မဟာတလံ အဘိရုဟိ။

ရာဇဓီတာ ပန ပုရိမသညာယ ဧဝ တသ္သ ဝီမံသနတ္ထံ ဇကံ ပုရိသံ အာဏာပေသိ “တာတ, တ္ပံ ဂစ္ဆ, ရာဇာနံ ဥပသင္ကမိတ္ပတ ဇဝံ ဝဒေဟိ ‘ဒေဝ, သီဝလိဒေဝီ တုမ္ဟေ ပက္ကောသတိ, ခိပ္ပံ ကိရာဂစ္ဆတူ’”တိ။ သော ဂန္တ္ပာ တထာ အာရောစေသိ။ ရာဇာ ပဏ္ဍိတော တသ္သ ဝစနံ သုတ္ပတပိ အသ္သုဏန္တော ဝိယ “အဟော သောဘနော ဝတာယံ ပာသာဒော”တိ ပာသာဒမေဝ ဝဏ္ဏေတိ။ သော တံ သာဝေတုံ အသက္ကောန္တော ဂန္တ္ပာ ရာဇဓီတာယ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ “အယ္ယေ, ရာဇာ တုမ္ပာကံ ဝစနံ န သုဏာတိ, ပာသာဒမေဝ ဝဏ္ဏေတိ, တုမ္ပာကံ ဝစနံ တိဏံ ဝိယ န ဂဏေတီ”တိ။ သာ တသ္သ ဝစနံ သုတ္ပတ “သော မဟဇ္ဈာသယော ပုရိသော ဘဝိသ္သတီ”တိ စိန္တေတ္ပတ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ပေသေသိ။ ရာဇာပိ အတ္တနော ရုစိယာ ပကတိဂမနေနေဝ သီဟော ဝိယ ဝိဇမ္ဘမာနော ပာသာဒံ အဘိရုဟိ။ တသ္မိံ ဥပသင်ကမန္တေ ရာဇဓီတာ တသ္သ တေဇေန သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တီ အာဂန္တ္ပာ ဟတ္ထာလမ္ဗကံ အဒာသိ။

သော တသ္သာ ဟတ္ထံ ဩလမ္ဗိတ္ပတ မဟာတလံ အဘိရုဟိတ္ပတ သမုသ္သိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင္ကေ နိသီဒိတ္ပတ အမစ္စေ အာမန္တေတ္ပတ “အမ္ဘော, အတ္ထိ ပန တေ ရညာ ကာလံ ကရောန္တေန ကောစိ ဩဝတအော ဒိန္န နော”တိ ပုန္ဆိတ္ပတ “အာမ, ဒေဝတ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဝဒေထာ”တိ အာဟ။ ဒေဝ “သီဝလိဒေဝိံ အာရာဓေတုံ သမတ္ထသ္သ ရဇ္ဇံ ဒေထာ”တိ တေန ဝုတ္တန္တိ။ သီဝလိဒေဝိယာ အာဂန္တ္ပာ ဟတ္ထာလမ္ဗကော ဒိန္နော, အယံ တာဝ အာရာဓိတာ နာမ, အညံ ဝဒေထာတိ။ ဒေဝ “စတုရသ္သပလ္လင္ကသ္သ ဉသ္သီသကံ ဇာနိတုံ သမတ္ထသ္သ ရဇ္ဇံ ဒေထာ”တိ တေန ဝုတ္တန္တိ။ ရာဇာ “ဣဒံ ဒုဇ္ဇာနံ, ဥပာယေန သက္ကာ ဇာနိတု”န္တိ စိန္တေတ္ပတ သီသတော သုဝဏ္ဏသူစိံ နီဟရိတ္ပတ သီဝလိဒေဝိယာ ဟတ္ထေ ဌပေသိ “ဣမံ ဌပေဟီ”တိ ။ သာ တံ ဂဟေတ္ပတ ပလ္လင္ကသ္သ ဉသ္သီသကေ ဌပေသိ။ “ခဂ္ဂံ အဒါသီ”တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ သော တာယ သညာယ “ဣဒံ ဉသ္သီသက”န္တိ ဉတ္ပတ တေသံ ကထံ အသ္သုဏန္တော ဝိယ “ကိံ ကထေထာ”တိ ဝတ္ပတ ပုန တေဟိ တထာ ဝုတ္တေ “ဣဒံ ဇာနိတုံ န ဂရု, ဣဒံ ဉသ္သီသက”န္တိ ဝတ္ပတ “အညံ ဝဒေထာ”တိ အာဟ။ ဒေဝ, “သဟသ္သထာမဓနုံ အာရောပေတုံ သမတ္ထသ္သ ရဇ္ဇံ ဒေထာ”တိ တေန ဝုတ္တန္တိ။ “တေန ဟိ အာဟရထ န”န္တိ အာဟရာပေတ္ပတ သော ဓနုံ ပလ္လင္ကေ ယထာနိသိန္နောဝ ဣတ္ထီနံ ကပ္ပာသဖောဋနဓနုံ ဝိယ အာရောပေတ္ပတ “အညံ ဝဒေထာ”တိ အာဟ။ “ဒေဝ, သောဠသ မဟာနိဓီ နီဟရိတုံ သမတ္ထသ္သ ရဇ္ဇံ ဒေထာ”တိ တေန ဝုတ္တန္တိ။ “တေသံ ကိဉ္စိ ဥဒ္ဒာနံ အတ္ထီ”တိ ပုန္ဆိတ္ပတ “အာမ, ဒေဝတ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ နံ ကထေထာ”တိ အာဟ။ တေ “သူရိယုဂ္ဂမနေ နိဓီ”တိ ဉဒ္ဒာနံ ကထယိံသု။ တသ္သ တံ သုဏန္တသ္သေဝ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ သော အတ္ထော ပာကဋော အဟောသိ။

အထ နေ ရာဇာ အာဟ – “အဇ္ဇ, ဘဏေ, ဝေလာ နတ္ထိ, သ္ပေဝ နိဓိံ ဂဏှိသ္သာမီ”တိ။ သော ပုနဒိဝသေ အမစ္စေ သန္နိပာတေတ္ပတ ပုန္ဆိ “တုမ္ပာကံ ရာဇာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဘောဇေသီ”တိ? “အာမ, ဒေဝတ”တိ။ သော စိန္တေသိ “သူရိယောတိ နာယံ သူရိယော, သူရိယသဒိသတ္တာ ပန ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ သူရိယာ နာမ, တေသံ ပစ္စုဂ္ဂမနဋ္ဌာနေ နိဓိနာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ တတော ရာဇာ “တေသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု အာဂစ္ဆန္တေသု ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောန္တော ကတရံ ဌာနံ ဂစ္ဆတီ”တိ ပုန္ဆိတ္ပတ “အသုကဋ္ဌာနံ နာမ ဒေဝတ”တိ ဝုတ္တေ “တံ ဌာနံ ခဏိတ္ပတ နိဓိံ နီဟရထာ”တိ နိဓိံ နီဟရာပေသိ။ “ဂမနကာလေ အနုဂစ္ဆန္တော ကတ္ထ ဌတ္ပတ ဉယ္ယောဇေသီ”တိ ပုန္ဆိတ္ပတ “အသုကဋ္ဌာနေ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “တတောပိ နိဓိံ နီဟရထာ”တိ နိဓိံ နီဟရာပေသိ။ အထ မဟာဇနာ ဥက္ကုဋ္ဌိသဟသ္သာနိ ပဝတ္တေန္တာ **“သူရိယုဂ္ဂမနေ နိဓီ”** တိ ဝုတ္တတ္တာ သူရိယုဂ္ဂမနဒိသာယံ ခဏန္တာ ဝိစရိံသု။ အထော **“ဩက္ကမနေ နိဓီ”** တိ ဝုတ္တတ္တာ သူရိယတ္ထင်္ဂမနဒိသာယံ ခဏန္တာ ဝိစရိံသု။ “ဣဒံ ပန ဓနံ ဣဓေဝ ဟောတိ, အဟော အစ္ဆရိယ”န္တိ ပီတိသောမနသ္သံ ပဝတ္တယိံသု။ **အန္တောနိဓီ**တိ ရာဇဂေဟေ မဟာဒ္ပတရသ္သ အန္တောဥမ္မာရာ နိဓိံ နီဟရာပေသိ။ **ဗဟိ နိဓီ**တိ ဗဟိဥမ္မာရာ နိဓိံ နီဟရာပေသိ။ **န အန္တော န ဗဟိ နိဓီ** တိ ဟေဋ္ဌာဥမ္မာရတော နိဓိံ နီဟရာပေသိ ။ **အာရောဟနေ နိဓီ**တိ မင်္ဂလဟတ္ထိံ အာရောဟန

ကာလေ သုဝဏ္ဏနိဒ္ဒေသေဟိယာ အတ္တရဏဌာနတော နိဂ္ဂိ နီဟရာပေသိ။ အထော **ဩရောဟနေ နိဂ္ဂမိ**တိ ဟတ္တိက္ခန္ဓ တော ဩရောဟနဌာနတော နိဂ္ဂိ နီဟရာပေသိ။ **စတူသု မဟာသာလေသူ**တိ ဘူမိယံ ကတဥပဋ္ဌာနဌာနေ သိရိသယနဿ စတ္တာရော မဠ္ဌဟအ သာလမယာ, တေသံ ဟေဋ္ဌာ စတဿော နိဂ္ဂိကုမ္ဘိယော နီဟရာပေသိ။ **သမန္တာယောဇနေ နိဂ္ဂမိ** တိ ယောဇနံ နာမ ရထယုဂပမာဏံ, သိရိသယနဿ သမန္တာ ရထယုဂပ္ပမာဏတော နိဂ္ဂိ နီဟရာပေသိ။ **ဒန္တဂ္ဂေသု မဟာနိဂ္ဂမိ**တိ မင်္ဂလဟတ္ထိဌာနေ တဿ ဒ္ဝိန္နံ ဒန္တာနံ အဘိမုခဌာနတော နိဂ္ဂိ နီဟရာပေသိ။ **တာလဂ္ဂေသူ** တိ မင်္ဂလ ဟတ္ထိဌာနေ တဿ တာလမိသမ္မုခဌာနတော နိဂ္ဂိ နီဟရာပေသိ။ **ကေပုကေ**တိ ကေပုကံ ဝုစ္စတိ ဥဒကံ, မင်္ဂလဟောက္ခရဏိတော ဥဒကံ နီဟရာပေတွာ နိဂ္ဂိ ဒဿေသိ။ **ရုက္ခဂ္ဂေသု မဟာနိဂ္ဂမိ** တိ ဥယျာနေ မဟာသာလရုက္ခမူလေ ဌိတမဏ္ဍ နှဟိကသမယေ ပရိမဏ္ဍလာယ ရုက္ခစ္ဆာယာယ အန္တော နိဂ္ဂိ နီဟရာပေသိ။ ဧဝံ သောဠသ မဟာနိဓယော နီဟရာပေတွာ တ ''အညံ ကိဉ္စိ အတ္ထီ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''နတ္ထိ ဒေဝ''တိ ဝဒိံသု။ မဟာဇနော ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော အဟောသိ။

အထ ရာဇာ ''ဣဒံ ဓနံ အနမုခေ ဝိကိရိဿာမီ''တိ နဂရမဇ္ဈေ စေဝ စတူသု နဂရဒွာရေသု စာတိ ပဉ္စသု ဌာနေသု ပဉ္စ အနသာလာယော ကာရာပေတွာ မဟာအနံ ပဋ္ဌပေသိ, ကာလစမ္ပာနဂရတော အတ္တနော မာတရဉ္စ ဗြာဟ္မဏဉ္စ ပက် ကောသာပေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရံ အကာသိ။ တဿ တရုဏရဇ္ဇေယေဝ သကလံ ဝိဒေဟရဇ္ဇံ ''အရိဋ္ဌဇနကရ ညော ကိရ ပုတ္တော မဟာဇနကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေတိ, သော ကိရ ပဏ္ဍိတော ဥပာယကုသလော, ပဿိဿာမ န''န္တိ ဒဿနတ္ထာယ သင်္ခုဘိတံ အဟောသိ။ တတော တတော ဗဟုံ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ အာဂမိံသု, နာဂရာပိ မဟာဆဏံ သဇ္ဇယိံသု။ ရာဇနိဝေသနေ အတ္တရဏာဒီနိ သန္ထရိတွာ ဂန္ဓအာမမာလာအာမာဒီနိ ဩသာရေတွာ ဝိပ္ပကိ ဏ္ဏလာဇာကုသုမတာဝဓူမဂန္ဓာကာရံ ကာရေတွာ နာနပ္ပကာရံ ပာနဘောဇနံ ဥပဋ္ဌာပေသုံ။ ရညော ပဏ္ဏာကာရတ္ထာ ယ ရဇတသုဝဏ္ဏဘာဇနာဒီသု အနေကပ္ပကာရာနိ ခာဒနီယဘောဇနီယမဓုဖာဏိတဖလာဒီနိ ဂဟေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ပ ရိတရေတွာ အဋ္ဌံသု။ ဧကတော အမစ္စမဏ္ဍလံ နိသီဒိ, ဧကတော ဗြာဟ္မဏဂဏော, ဧကတော သေဋ္ဌိအာဒယော နိသီ ဒိံသု, ဧကတော ဥတ္တမရူပဓရာ နာဋ္ဌကိတ္ထိယော နိသီဒိံသု, ဗြာဟ္မဏာပိ သောတ္ထိကာရေနေ မုခမင်္ဂလိကာနိ ကထေန္တိ, နစ္စဂီတာဒီသု ကုသလာ နစ္စဂီတာဒီနိ ပဝတ္တယိံသု, အနေကသတာနိ တူရိယာနိ ပဝဇ္ဇိံသူ။ တဒာ ရာဇနိဝေသနံ ယုဂန္ဓရတ တဝေဂေန ပဟဋ္ဌာ သာဂရကုစ္ဆိ ဝိယ ဧကနိန္နာဒံ အဟောသိ။ ဩလောကိတောလောကိတဋ္ဌာနံ ကမ္ပတိ။

အထ မဟာသတ္တော သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ ရာဇာသနေ နိသိန္နောဝ သက္ကသိရိသဒိသံ မဟန္တံ သိရိဝိ လာသံ ဩလောကေတွာ အတ္တနော မဟာသမုဒ္ဒေ ကတတယာမံ အနုဿရိ။ တဿ ''ဝီရိယံ နာမ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တ ကံ, သစာဟံ မဟာသမုဒ္ဒေ ဝီရိယံ နာကရိဿံ, န ဣမံ သမ္ပတ္တိံ အလဘိဿ''န္တိ တံ တယာမံ အနုဿရန္တဿ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ပီတိဝေဂေန ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တော အာဟ –

၁၃၃. ''အာသီသေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေဟံ အတ္တာနံ၊ ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာ အဟု။

၁၃၄. ''အာသီသေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေဟံ အတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလမုဗ္ဘတံ။

၁၃၅. ''ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေဟံ အတ္တာနံ၊ ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာ အဟု။

၁၃၆. ''ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေဟံ အတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလမုဗ္ဘတံ။

၁၃၇. ''ဒုက္ခူပနီတောပိ နရော သပညော၊ အာသံ န ဆိန္ဒေယျ သုခါဂမာယ။
ဗဟူ ဟိ ဖဿာ အဟိတာ ဟိတာ စ၊ အဝိတက္ကိတာ မစ္စုမုပဗ္ဗဇန္တိ။

၁၃၈. ''အစိန္တိတမ္ပိ ဘဝတိ၊ စိန္တိတမ္ပိ ဝိနဿတိ။
န ဟိ စိန္တာမယာ ဘောဂါ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝာ''တိ။

တတ္ထ **အာသီသေထေဝ**တိ အာသာဆေဒကမ္မံ အကတွာ အတ္တနော ကမ္မံ အာသံ ကရောထေဝ။ **န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ယာ**တိ ဝီရိယံ ကရောန္တော န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ န အလသေယျ။ **ယထာ ဣစ္ဆိံ** န္တိ ယထာ ရာဇဘာဝံ ဣစ္ဆိံ, တထေဝ ရာဇာ ဇာတောမှိ။ **ဥဒ္ဓတ** န္တိ နီဟဋံ။ **ဒုက္ခူပနီတော** တိ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌောပီတိ အတ္ထော။ **အဟိ တာ ဟိတာ စာ**တိ ဒုက္ခဖဿာ အဟိတာ, သုခဖဿာ ဟိတာ။ **အဝိတက္ကိတာ** တိ အဝိတက္ကိတာရော အစိန္တိတာရော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တေသု ဖဿေသု အဟိတဖဿေန ဖုဋ္ဌာ သတ္တာ "ဟိတဖဿောပိ အတ္ထီတိ ဝီရိယံ က ရောန္တာ တံ ပါပုဏန္တီ"တိ အစိန္တေတွာ ဝီရိယံ န ကရောန္တိ, တေ ဣမဿ အတ္ထဿ အဝိတက္ကိတာရော ဟိ တဖဿံ အလဘိတွာဝ **မစ္စုမုပဗ္ဗဇန္တိ** မရဏံ ပါပုဏန္တိ, တသ္မာ ဝီရိယံ ကတ္တဗ္ဗမေဝါတိ။

အစိန္တိတမ္ပီ တိ ဣမေသံ သတ္တာနံ အစိန္တိတမ္ပိ ဟောတိ, စိန္တိတမ္ပိ ဝိနဿတိ။ မယာပိ ဟိ "အယုဇ္ဈိတွာဝ ရဇ္ဇံ လဘိဿာမီ"တိ ဣဒံ အစိန္တိတံ, "သုဝဏ္ဏဘူမိတော ဓနံ အာဟရိတွာ ယုဇ္ဈိတွာ ပိတု သန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ"တိ ပန စိန္တိတံ, ဣဒါနိ မေ စိန္တိတံ နဋ္ဌံ, အစိန္တိတံ ဇာတံ။ **န ဟိ စိန္တာမယာ ဘောဂါ** တိ ဣမေသံ သတ္တာနဉ္ဟိ ဘောဂါ စိန္တာယ အနိပ္ဖန္နတော စိန္တာမယာ နာမ န ဟောန္တိ, တသ္မာ ဝီရိယမေဝ ကတ္တဗ္ဗံ။ ဝီရိယဝတော ဟိ အစိန္တိတမ္ပိ ဟောတီတိ။

သော တတော ပဋ္ဌာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ စ ဥပဋ္ဌာသိ။ အပရဘာဂေ သီဝလိဒေဝီ ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, "ဒီဃာဝုကုမာရော"တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ဝယပ္ပတ္တဿ ရာဇာ ဥပရဇ္ဇံ ဒတွာ သတ္တဝဿသဟဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဥယျာနပာလေန ဖလာဖလေသု စေဝ နာနာပုပ္ဖေသု စ အာဘတေသု တာနိ ဒိသွာ တုဋ္ဌော ဟုတွာ တဿ သမ္မာနံ ကာရေတွာ "သမ္မ ဥယျာနပာလ, အဟံ ဥယျာနံ ပဿိဿာမိ, တွံ အလင်္ကရောဟိ န"န္တိ အာဟ။ သော "သာဓု, ဒေဝ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တထာ ကတွာ ရညော ပဋိဝေဒေသိ။ သော ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဥယျာနဒွါရံ ပါပုဏိ။ တတ္ထ စ ဒွေ အမ္ဗာ အတ္ထိ နီလောဘာသာ။ ဧကော အဖလော, ဧကော ဖလဓရော။ သော ပန အတိမဓုရော, ရညာ အဂ္ဂဖလဿ အပရိဘုတ္တတ္တာ တတော ကောစိ ဖလံ ဂဟေတုံ န ဥဿဟတိ။ ရာဇာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတောဝ တတော ဧကံ ဖလံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိ, တဿ တံ ဇိဝှဂ္ဂေ ဌပိတမတ္တမေဝ ဒိဗ္ဗောဇံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော "နိဝတ္တနကာလေ ဗဟူ ခါဒိဿာမီ"တိ စိန္တေသိ။ "ရညာ အဂ္ဂဖလံ ပရိဘုတ္တ"န္တိ ဉတွာ ဥပရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ အန္တမသော ဟတ္ထိမေဏ္ဍအဿမေဏ္ဍာဒယောပိ ဖလံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ အညေ ဖလံ အလဘန္တာ ဒဏ္ဍေဟိ သာခံ ဘိန္ဒိတွာ နိပ္ပဏ္ဏမကံသု။ ရုက္ခော ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂေါ အဋ္ဌာသိ, ဣတရော ပန မဏိပဗ္ဗတော ဝိယ ဝိလာသမာနော ဌိတော။

ရာဇာ ဥယျာနာ နိက္ခန္တော တံ ဒိသွာ "ဣဒံ ကိ"န္တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ "ဒေဝေန အဂ္ဂဖလံ ပရိဘုတ္တန္တိ မဟာဇနေန ဝိလုမ္ပိတော ဒေဝ"တိ အာဟံသု။ "ကိံ နု ခေါ ဘဏေ, ဣမဿ ပန နေဝ ပတ္တံ, န ဝဏ္ဏော ခီဏော"တိ? "နိပ္ဖလတာယ န ခီဏော, ဒေဝ"တိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ သံဝေဂံ ပဋိလဘိတွာ "အယံ ရုက္ခော နိပ္ဖလတာယ နီလောဘာသော ဌိတော, အယံ ပန သဖလတာယ ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂေါ ဌိတော။ ဣဒမ္ပိ ရဇ္ဇံ သဖလရုက္ခသဒိသံ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန နိပ္ဖလရုက္ခသဒိသာ။ သကိဉ္စနဿေဝ ဘယံ, နာကိဉ္စနဿ။ တသ္မာ အဟံ ဖလရုက္ခော ဝိယ အဟုတွာ နိပ္ဖလရုက္ခသဒိသော ဘဝိဿာမိ, ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ဆဍ္ဍေတွာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ ဒဠှံ သမာဒါနံ ကတွာ မနံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ပါသာဒဒွါရေ ဌိတောဝ သေနာပတိံ ပက္ကောသာပေတွာ "မဟာသေနာပတိ, အဇ္ဇ မေ ပဋ္ဌာယ ဘတ္တဟာရကဉ္စေဝ မုခဓောဝနဒန္တကဋ္ဌအာဟရကဉ္စ ဧကံ ဥပဋ္ဌာကံ ဌပေတွာ အညေ မံ ဒဋ္ဌုံ မာ လဘန္တု, ပေါရာဏကဝိနိစ္ဆယာမစ္စေ ဂဟေတွာ ရဇ္ဇံ အနုသာသထ, အဟံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိပါသာဒတလေ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမီ"တိ ဝတွာ ပါသာဒမာရုယှ ဧကကောဝ သမဏဓမ္မံ အကာသိ။ ဧဝံ ဂတေ ကာလေ မဟာဇနော ရာဇင်္ဂဏေ သန္နိပတိတွာ မဟာသတ္တံ အဒိသွာ "န နော ရာဇာ ပေါရာဏကော ဝိယ ဟောတီ"တိ ဝတွာ ကထာဒွယမာဟ –

၁၃၉. "အပေါရာဏံ ဝတ ဘော ရာဇာ, သဗ္ဗဘုမ္မော ဒိသမ္ပတိ။
နဇ္ဇ နစ္စေ နိသာမေတိ, န ဂီတေ ကုရုတေ မနော။

၁၄၀. "န မိဂေ နပိ ဥယျာနေ, နပိ ဟံသေ ဥဒိက္ခတိ။
မူဂေါဝ တုဏှိမာသီနော, န အတ္ထမနုသာသတီ"တိ။

တတ္ထ **မိဂေတိ** သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝစနံ, ပုဗ္ဗေ ဟတ္ထီ ယုဇ္ဈာပေတိ, မေဏ္ဍေ ယုဇ္ဈာပေတိ, အဇ္ဇ တေပိ န ဩလောကေတီတိ အတ္ထော။ **ဥယျာနေ** တိ ဥယျာနကီဠမ္ပိ နာနုဘောတိ။ **ဟံသေ**တိ ပဒုမသဉ္ဆန္နာသု ဥယျာနပေါက္ခရဏီသု ဟံသဂဏံ န ဩလောကေတိ။ **မူကောဝ**တိ ဘတ္တဟာရကဥပဋ္ဌာကဥပုစ္ဆိံသု "ဘော ရာဇ, တုမှေပဟိ သဒ္ဓိံ ကိဉ္စိ အတ္ထံ မန္တေတီ"တိ။ တေ "န မန္တေတီ"တိ ဝဒိံသု။ တသ္မာ ဧဝမာဟံသု။

ရာဇာ ကာမေသု အနလ္လီယန္တေန ဝိဝေကနိန္နေန စိတ္တေန အတ္တနော ကုလူပကပစ္စေကဗုဒ္ဓေ အနုဿရိတွာ "ကော နု ခော မေ တေသံ သီလာဒိဂုဏယုတ္တာနံ အကိဉ္စနာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိဿတီ"တိ တီဟိ ဂါထာဟိ ဥဒာနံ ဥဒာနေသိ –

၁၄၁. "သုခကာမာ ရဟောသီလာ၊ ဝဓဗန္ဓာ ဥပာရတာ။
ကဿ နု အဇ္ဇ အာရာမေ၊ ဒဟရာ ဝုဒ္ဓါ စ အစ္ဆရေ။

၁၄၂. "အတိက္ကန္တဝနထာ ဓီရာ၊ နမော တေသံ မဟေသိနံ။
ယေ ဥဿုက္ကမှိ လောကမှိ၊ ဝိဟရန္တိ မနုဿုကာ။

၁၄၃. "တေ ဆေတွာ မစ္စုနော ဇာလံ၊ တတံ မာယာဝိနော ဒဠှံ။
ဆိန္နာလယတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကော တေသံ ဂတိမာပယေ"တိ။

တတ္ထ **သုခကာမာ**တိ နိဗ္ဗာနသုခကာမာ။ **ရဟောသီလာ**တိ ပဋိစ္ဆန္နသီလာ န အတ္တနော ဂုဏပ္ပကာသနာ။ **ဒဟရာ ဝုဒ္ဓါ စာ**တိ ဒဟရာ စေဝ မဟလ္လကာ စ။ **အစ္ဆရေ** တိ ဝသန္တိ။

တဿေဝံ တေသံ ဂုဏေ အနုဿရန္တဿ မဟတီ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထ မဟာသတ္တော ပလ္လင်္ကတော ဥဋ္ဌာယ ဥတ္တရသီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတွာ ဥတ္တရဒိသာဘိမုခော သိရသိ အဉ္ဇလိံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ "ဝေရူပေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ"တိ နမဿမာနော **"အတိက္ကန္တဝနထာ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အတိက္ကန္တဝနထာ** တိ ပဟီနတဏှာ။ **မဟေသိနန္တိ** မဟန္တေ သီလက္ခန္ဓာဒယော ဂုဏေ ဧသိတွာ ဌိတာနံ။ **ဥဿုက္ကမှီ** တိ ရာဂါဒီဟိ ဥဿုက္ကံ အာပန္နေ လောကသ္မိံ။ **မစ္စုနော ဇာလန္တိ** ကိလေသမာရေန ပသာရိတံ တဏှာဇာလံ။ **တတံ မာယာဝိနော**တိ အတိမာယာဝိနော။ **ကော တေသံ ဂတိမာပယေ**တိ ကော မံ တေသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ နိဝါသဋ္ဌာနံ ပာပေယျ, ဂဟေတွာ ဂစ္ဆေယျာတိ အတ္ထော။

တဿ ဟသာဒေဝေယေဝ သမဏဗမ္မံ ကရောန္တဿ စတ္တာရော မာသာ အတိက္ကန္တာ။ အထဿ အတိဝိယ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စိတ္တံ နမိ, အကရံ လောကန္တရိကနိရယော ဝိယ ခါယိ, တယော ဘဝါ အာဒိတ္တာ ဝိယ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ သော ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိမုခေန စိတ္တေန "ကဒာ နု ခေါ ဣမံ သက္ကဘဝနံ ဝိယ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မိထိလံ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတဝေသဂဟဏကာလော မယှံ ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ မိထိလဝဏ္ဏနံ နာမ အာရဘိ –

၁၄၄. "ကဒာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ ဝိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၁၄၅. "ကဒာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ ဝိသာလံ သဗ္ဗတောပဘံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၁၄၆. "ကဒာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ ဗဟုပါကာရတောရဏံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၁၄၇. "ကဒာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ ဒဠှမဋ္ဋာလကောဋ္ဌကံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၁၄၈. "ကဒာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ သုဝိဘတ္တံ မဟာပထံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၄၉. ''ကအာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ သုဝိဘတ္တန္တရာပဏံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၀. ''ကအာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ ဂဝဿရထပီဠိတံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၁. ''ကအာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ အာရာမဝနမာလိနိံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၂. ''ကအာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ ဥယျာနဝနမာလိနိံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၃. ''ကအာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ ပါသာဒဝနမာလိနိံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၄. ''ကအာဟံ မိထိလံ ဖီတံ၊ တိပုရံ ရာဇဗန္ဓုနိံ။
မာပိတံ သောမနဿေန၊ ဝေဒေဟေန ယသဿိနာ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၅. ''ကအာဟံ ဝေဒေဟေ ဖီတေ၊ နိစိတေ ဓမ္မရက္ခိတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၆. ''ကအာဟံ ဝေဒေဟေ ဖီတေ၊ အဇေယျေ ဓမ္မရက္ခိတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၇. ''ကအာဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ ဝိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၈. ''ကအာဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ သုဓာမတ္တိကလေပနံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၅၉. ''ကအာဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ သုစိဂန္ဓံ မနောရမံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၀. ''ကအာဟံ ကူဋာဂါရေ စ၊ ဝိဘတ္တေ ဘာဂသော မိတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၁. ''ကအာဟံ ကူဋာဂါရေ စ၊ သုဓာမတ္တိကလေပနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၂. ''ကအာဟံ ကူဋာဂါရေ စ၊ သုစိဂန္ဓေ မနောရမေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၃. ''ကအာဟံ ကူဋာဂါရေ စ၊ လိတ္တေ စန္ဒနဖောသိတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၄. ''ကအာဟံ သောဏ္ဏပလ္လင်္ကေ၊ ဂေါနကေ စိတ္တသန္ထတေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၅. ''ကအဟံ မဏိပလ္လင်္ကေ ကေနကေ စိတ္တသန္ထတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၆. ''ကအဟံ ကပ္ပာသကောသေယျံ၊ ခောမကောဋုမ္ဗရာနိ စ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၇. ''ကအဟံ ပေါက္ခရဏီ ရမ္မာ၊ စက္ကဝါကပကူဇိတာ။
မန္ဒာလကေဟိ သဉ္ဆန္နာ၊ ပဒုမုပ္ပလကေဟိ စ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၆၈. ''ကအဟံ ဟတ္ထိဂုမ္ဗေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
သုဝဏ္ဏကစ္ဆေ မာတင်္ဂေ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသေ။

၁၆၉. ''အာရူဠှေ ဂါမဏီယေဟိ၊ တောမရင်္ကုသပါဏိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၇၀. ''ကအဟံ အဿဂုမ္ဗေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
အာဇာနီယေဝ ဇာတိယာ၊ သိန္ဓဝေ သီဃဝါဟနေ။

၁၇၁. ''အာရူဠှေ ဂါမဏီယေဟိ၊ ဣလ္လိယာစာပဓာရိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၇၂. ''ကအဟံ ရထသေနိယော၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၇၃. ''အာရူဠှေ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၇၄. ''ကအဟံ သောဝဏ္ဏရထေ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၇၅. ''အာရူဠှေ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၇၆. ''ကအဟံ သဇ္ဈုရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၇၇. ''အာရူဠှေ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၇၈. ''ကအဟံ အဿရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၇၉. ''အာရူဠှေ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၈၀. ''ကအဟံ ဩဋ္ဌရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။

ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၈၁. ''အာရူဠှေဟ ကမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၈၂. ''ကအာဟံ ကေဏာရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၈၃. ''အာရူဠှေဟ ကမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၈၄. ''ကအာဟံ အဇရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၈၅. ''အာရူဠှေဟ ကမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၈၆. ''ကအာဟံ မေဏ္ဍရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၈၇. ''အာရူဠှေဟ ကမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၈၈. ''ကအာဟံ မိဂရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၁၈၉. ''အာရူဠှေဟ ကမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၀. ''ကအာဟံ ဟတ္ထာရောဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
နီလဝမ္မဓရေ သူရေ၊ တောမရင်္ကုသပာဏိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၁. ''ကအာဟံ အဿာရောဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
နီလဝမ္မဓရေ သူရေ၊ ဣလ္လိယာစာပဓာရိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၂. ''ကအာဟံ ရထာရောဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
နီလဝမ္မဓရေ သူရေ၊ စာပဟတ္ထေ ကလာပိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၃. ''ကအာဟံ ဓနုဂ္ဂဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
နီလဝမ္မဓရေ သူရေ၊ စာပဟတ္ထေ ကလာပိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၄. ''ကအာဟံ ရာဇပုတ္တေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
စိတြဝမ္မဓရေ သူရေ၊ ကဉ္စနာဝေဠဓာရိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၅. ‘‘ကအဟံ အရိယဂဏော စ၊ ဝတဝန္တေ အလင်္ကတေ။
ဟရိစန္ဒနလိတ္တင်္ဂေ၊ ကာသိကုတ္တမဓာရိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၆. ‘‘ကအဟံ အမစ္စဂဏေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
ပီတဝမ္မဓရေ သူရေ၊ ပုရတော ဂစ္ဆမာလိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၇. ‘‘ကအဟံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၈. ‘‘ကအဟံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သုသညာ တနုမဇ္ဈိမာ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၁၉၉. ‘‘ကအဟံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ အဿဝတ ပိယဘာဏိနီ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၂၀၀. ‘‘ကအဟံ သတပလံ ကံသံ၊ သောဝဏ္ဏံ သတရာဇိကံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၂၀၁. ‘‘ကဒဿု မံ ဟတ္ထိဂုမ္ဗာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
သုဝဏ္ဏကစ္ဆာ မာတင်္ဂါ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသာ။

၂၀၂. ‘‘အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ တောမရင်္ကုသပါဏိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၂၀၃. ‘‘ကဒဿု မံ အဿဂုမ္ဗာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
အာဇာနီယာဝ ဇာတိယာ၊ သိန္ဓဝါ သီဃဝါဟနာ။

၂၀၄. ‘‘အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ ဣလ္လိယာစာပဓာရိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၂၀၅. ‘‘ကဒဿု မံ ရထသေနီ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၀၆. ‘‘အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၂၀၇. ‘‘ကဒဿု မံ သောဏ္ဏရထာ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၀၈. ‘‘အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၂၀၉. ‘‘ကဒဿု မံ သဇ္ဈုရထာ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၁၀. ‘‘အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒဿု ဘဝိဿတိ။

၂၁၁. “ကအသ္သု မံ အသ္သရထာ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥသ္သိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၁၂. “အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၁၃. “ကအသ္သု မံ ဩဋ္ဌရထာ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥသ္သိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၁၄. “အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၁၅. “ကအသ္သု မံ ဂေါဏရထာ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥသ္သိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၁၆. “အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၁၇. “ကအသ္သု မံ အဇရထာ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥသ္သိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၁၈. “အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၁၉. “ကအသ္သု မံ မေဏ္ဍရထာ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥသ္သိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၂၀. “အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၂၁. “ကအသ္သု မံ မိဂရထာ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥသ္သိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၂၂. “အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၂၃. “ကအသ္သု မံ ဟတ္ထာရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
နီလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ တောမရင်္ကုသပါဏိနော။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၂၄. “ကအသ္သု မံ အသ္သာရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
နီလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ ဣလ္လိယာစာပဓာရိနော။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၂၅. “ကအသ္သု မံ ရထာရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
နီလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ စာပဟတ္ထာ ကလာပိနော။
ယန္တံ မံ နာနုယိသ္သန္တိ၊ တံ ကုအသ္သု ဘဝိသ္သတိ။

၂၂၆. “ကအသ္သု မံ ဓနုဂ္ဂဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

နီလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ စာပဟတ္ထာ ကလာပိနော။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၂၇. “ကအဿု မံ ရာဇပုတ္တာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
စိတ္ရဝမ္မဓရာ သူရာ၊ ကဉ္စနာဝေဠဓာရိနော။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၂၈. “ကအဿု မံ အရိယဂဏာ၊ ဝတဝန္တာ အလင်္ကတာ။
ဟရိစန္ဒနလိတ္တင်္ဂါ၊ ကာသိကုတ္တမဓာရိနော။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၂၉. “ကအဿု မံ အမစ္စဂဏာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ပီတဝမ္မဓရာ သူရာ၊ ပုရတော ဂစ္ဆမာလိနော။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၀. “ကအဿု မံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၁. “ကအဿု မံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သုသညာ တနုမဇ္ဈိမာ။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၂. “ကအဿု မံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ အဿဝတ ပိယဘာဏိနီ။
ယန္တံ မံ နာနုယိဿန္တိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၃. “ကအဟံ ပတ္တံ ဂဟေတွာန၊ မုဏ္ဍော သင်္ဃာဋိပါရုတော။
ပိဏ္ဍိကာယ စရိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၄. “ကအဟံ ပံသုကူလာနံ၊ ဥဇ္ဈိတာနံ မဟာပထေ။
သင်္ဃာဋိံ ဓာရယိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၅. “ကအဟံ သတ္တာဟသမ္မေဃေ၊ ဩဝဋ္ဌော အလ္လစီဝရော။
ပိဏ္ဍိကာယ စရိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၆. “ကအဟံ သဗ္ဗတ္ထ ဂန္တွာ၊ ရုက္ခာ ရုက္ခံ ဝနာ ဝနံ။
အနပေက္ခော ဂမိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၇. “ကအဟံ ဂိရိဒုဂ္ဂေသု၊ ပဟီနဘယဘေရဝေါ။
အဒုတိယော ဂမိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၈. “ကအဟံ ဝီဏံဝ ရုဇ္ဇကော၊ သတ္တတန္တိံ မနောရမံ။
စိတ္တံ ဥဇုံ ကရိဿာမိ၊ တံ ကုအဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၉. “ကအဟံ ရထကာရောဝ၊ ပရိကန္တံ ဥပါဟနံ။
ကာမသညောဇနေ ဆေစ္ဆံ၊ ယေ ဒိဗ္ဗေ ယေ စ မာနုသေ”တိ။

တတ္ထ **ကအာ**တိ ကာလပရိဝိတက္ကော။ **ဖီတန္တိ** ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒီဟိ သုပုပ္ဖိတံ။ **ဝိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတ**န္တိ ဆေကေဟိ နဂရမာပကေဟိ ရာဇနိဝေသနာဒီနံ ဝသေန ဝိဘတ္တံ ဒတရဝီထီနံ ဝသေန ကောဋ္ဌာသတော မိတံ။ **တံ ကုအာဿု ဘဝိဿတီ**တိ တံ ဝေရူပံ နဂရံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇနံ ကုအ နာမ မေ ဘဝိဿတိ ။ **သဗ္ဗတောပဘန္တိ** သမန္တတော အ

လင်္ကာရောဘာသေန ယုတ္တံ။ **ဗဟုပာကာရတောရဏန္တိ** ဗဟလေန ပုထုလေန ပာကာရေန စေဝ ဒွါရတောရဏေဟိ စ သမန္နာဂတံ။ **ဒဠှပာကာရကောဋ္ဌက** န္တိ ဒဠှေဟိ အဋ္ဋာလကေဟိ ဒွါရကောဋ္ဌကေဟိ စ သမန္နာဂတံ။ **ပီဠိတ**န္တိ သမာကိဏ္ဏံ။ **တိပုရန္တိ** တီဟိ ပုရေဟိ သမန္နာဂတံ, တိပာကာရန္တိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **တိပုရန္တိ** တိကူဋံ ပုဏ္ဏံ။ **ရာဇဗန္ဓုနီ** န္တိ ရာဇညာတကေဟေဝ ပုဏ္ဏံ။ **သောမနဿေနာ** တိ ဇေနာမကေန ဝိဒေဟရာဇေန။

နိစိတေတိ ခေမညေနိစယာဒိနာ သမ္ပန္နေ။ **အဇေယျေ** တိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ အဇေတဗ္ဗေ။ **စန္ဒနဖောသိတေ** တိ လောဟိတစန္ဒနေန ပရိပ္ဖောသိတေ။ **ကောဇ္ဇမ္ဗရာနိ** တိ ကောဇ္ဇမ္ဗရရင္ကေ ဥဋ္ဌိတဝတ္ထာနိ။ **ဟတ္ထိဂုမ္ဗေ** တိ ဟတ္ထိဃဋာယော။ **ဟေမကပ္ပနဝါသသေ** တိ ဟေမမယေန သီသာလင်္ကာရသဥ္စာတေန ကပ္ပနေန စ ဟေမဇာလေန စ သမန္နာဂတေ။ **ကမဏီယေဟီ**တိ ဟတ္ထာစရိယေဟိ။ **အာဇာနီယေဝ ဇာတိယာ**တိ ဇာတိယာ ကာရဏာကာရဏဇာနနတာယ အာဇာနီယေဝ, တာဒိသာနံ အဿာနံ ဂုမ္ဗေ။ **ကမဏီယေဟီ**တိ အဿာစရိယေဟိ။ **ဣလ္လိယာစာပဓာရိဘီ** တိ ဣလ္လိယဉ္စ စာပဉ္စ ဓာရေန္တေဟိ။ **ရထသေနိယော**တိ ရထဃဋာယော။ **သန္နဒ္ဓေ** တိ သုဋ္ဌု နဒ္ဓေ။ **ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃေ** တိ ဒီပိဗျဂ္ဃစမ္မပရိက္ခိတ္တေ။ **ကမဏီယေဟီ**တိ ရထာစရိယေဟိ။ **သဇ္ဈုရထေ** တိ ရဇတရထေ။ အဇရထမေဏ္ဍရထမိဂရထေ သောဘနတ္တာယ ယောဇေန္တိ။

အရိယဂဏာတိ ဗ္ရာဟ္မဏဂဏာ။ တေ ကိရ တဒါ အရိယာစာရာ အဟေသုံ, တေန တေ ဧဝမာဟ။ **ဟရိစန္ဒနလိတ္တင်္ဂါ**တိ ကဉ္စနဝဏ္ဏေန စန္ဒနေန လိတ္တသရီရာ။ **သတ္တသတာ ဘရိယာ**တိ ပိယဘရိယာယေဝ သန္ဓာယာဟ။ **သုသညာ**တိ သုဋ္ဌု သညိတာ။ **အဿဝါ** တိ သာမိကဿ ဝစနကာရိကာ။ **သတပလ**န္တိ ပလသတေန သုဝဏ္ဏေန ကာရိတံ။ **ကံသ**န္တိ ပာတိံ။ **သတရာဇိက**န္တိ ပိဋ္ဌိပဿေ ရာဇိသတေန သမန္နာဂတံ။ **ယန္တံ မ** န္တိ အနိတ္ထိဂန္ဓဝနသဏ္ဍေ ဧကမေဝ ဂစ္ဆန္တံ မံ ကဒါ နု တေ နာနုယိဿန္တိ။ **သတ္တာဟသမ္မေယေ** တိ သတ္တာဟံ သမုဋ္ဌိတေ မဟာမေဃေ, သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကေတိ အတ္ထော။ **ဩဝဋ္ဋေ** တိ ဩနတသီသော။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗဒိသံ။ **ရုဇ္ဇကော** တိ ဝီဏာဝါဒကော။ **ကာမသံယောဇနေ**တိ ကာမသံယောဇနံ။ **ဒိဗ္ဗေ** တိ ဒိဗ္ဗံ။ **မာနုသေ**တိ မာနုသံ။

သော ကိရ ဒသဝဿသဟဿာယုကကာလေ နိဗ္ဗတ္တော သတ္တဝဿသဟဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ တိဝဿသဟဿာဝသိဋ္ဌေ အာယုမှိ ပဗ္ဗဇိတော။ ပဗ္ဗဇန္တော ပနေသ ဥယျာနဒွါရေ အမ္ဗရုက္ခဿ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရော မာသေ အဂါရေ ဝသိတွာ "ဣမမ္ဟာ ရာဇဝေသာ ပဗ္ဗဇိတဝေသော ဝရတရော, ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ဥပဋ္ဌာကံ ရဟဿေန အာဏာပေသိ "တာတ, ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ အန္တရာပဏတော ကာသာယဝတ္ထာနိ စေဝ မတ္တိကာပတ္တဉ္စ ကိဏိတွာ အာဟရာ"တိ။ သော တထာ အကာသိ။ ရာဇာ ကပ္ပကံ ပက္ကောသာပေတွာ ကေသမဿုံ ဩဟာရာပေတွာ ကပ္ပကဿ ကာမဝရံ ဒတွာ ကပ္ပကံ ဥယျောဇေတွာ ဧကံ ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ ဧကံ အံသေ ကတွာ မတ္တိကာပတ္တမ္ပိ ထဝိကာယ ဩသာရေတွာ အံသေ လဂ္ဂေသိ။ တတော ကတ္တရဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ မဟာတလေ ကတိပယေ ဝါရေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓလီလာယ အပရာပရံ စင်္ကမိ။ သော တံ ဒိဝသံ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ သူရိယုဂ္ဂမနဝေလာယ ပါသာဒါ ဩတရိတုံ အာရဘိ။

တဒါ သီဝလိဒေဝီ တာ သတ္တသတာ ဝလ္လဘိတ္ထိယော ပက္ကောသာပေတွာ "စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ, စတ္တာရော မာသာ အတီတာ, အဇ္ဇ နံ ပဿိဿာမ, သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကရိတွာ ယထာဗလံ ဣတ္ထိကုတ္တဟာသဝိလာသေ ဒဿေတွာ ကိလေသဗန္ဓနေန ဗန္ဓိတုံ ဝါယမေယျာထာ"တိ ဝတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တာဟိ တာဟိ သဒ္ဓိံ "ရာဇာနံ ပဿိဿာမာ"တိ ပါသာဒံ အဘိရုဟန္တီ တံ ဩတရန္တံ ဒိသွာပိ န သဉ္ဇာနိ။ "ရညော ဩဝါဒံ အာတုံ အာဂတော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ သညာယ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တောပိ ပါသာဒါ ဩတရိ။ ဣတရာပိ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ သိရိသယနပိဋ္ဌေ ဘမရဝဏ္ဏကေသေ စ ပသာဓနဘဏ္ဍဉ္စ ဒိသွာ "န သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ, အမှာကံ ပိယသာမိကော ဘဝိဿတိ, ဧထ နံ ယာစိတွာ နိဝတ္တာပေဿာမီ"တိ မဟာတလာ ဩတရိတွာ ရာဇင်္ဂဏံ သမ္ပာပုဏိ။ ပါပုဏိတွာ စ ပန သဗ္ဗာဟိ တာဟိ သဒ္ဓိံ ကေသေ မောစေတွာ ပိဋ္ဌိယံ ဝိကိရိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥရံ သံသုမ္ဘိတွာ "ကသ္မာ ဧဝရူပံ ကမ္မံ ကရောထ, မဟာရာဇာ"တိ အတိကရုဏံ ပရိဒေဝမာနာ ရာဇာနံ အနုဗန္ဓိ, သကလနဂရံ သင်္ခုဘိတံ အဟောသိ။ တေပိ "ရာဇာ ကိရ နော ပဗ္ဗဇိတော, ကုတော ပန ဧဝရူပံ ဓမ္မိကရာဇာနံ လဘိဿာမာ"တိ ရောဒမာနာ ရာဇာနံ အနုဗန္ဓိံသု။ တတြ တာသံ ဣတ္ထီနံ ပရိဒေဝနဉ္စေဝ ပရိဒေဝန္တိယောပိ တာ ပဟာယ ရညော ဂမနဉ္စ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၄၀. “တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ပက္ကန္ဒုံ၊ ကသ္မာ နော ဝိဇဟိဿသိ။

၂၄၁. “တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သုသညာ တနုမဇ္ဈိမာ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ပက္ကန္ဒုံ၊ ကသ္မာ နော ဝိဇဟိဿသိ။

၂၄၂. “တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ပက္ကန္ဒုံ၊ ကသ္မာ နော ဝိဇဟိဿသိ။

၂၄၃. “တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ဟိတွာ သမ္ပဒ္ဒဝီ ရာဇာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။

၂၄၄. “တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သုသညာ တနုမဇ္ဈိမာ။
ဟိတွာ သမ္ပဒ္ဒဝီ ရာဇာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။

၂၄၅. “တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ဟိတွာ သမ္ပဒ္ဒဝီ ရာဇာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။

၂၄၆. “ဟိတွာ သတပလံ ကံသံ၊ သောဝဏ္ဏံ သတရာဇိကံ။
အဂ္ဂဟီ မတ္တိကံ ပတ္တံ၊ တံ ဒုတိယာဘိသေစန”န္တိ။

တတ္ထ **ဗာဟာ ပဂ္ဂယှာ**တိ ဗာဟာ ဥက္ခိပိတွာ။ **သမ္ပဒ္ဒဝီ**တိ ဘိက္ခဝေ, သော မဟာဇနကော ရာဇာ, တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ “ကိံ နော, ဒေဝ, ပဟာယ ဂစ္ဆသိ, ကော အမှာကံ ဒေါသော”တိ ဝိလပန္တိယောဝ ဆဍ္ဍေတွာ သမ္ပဒ္ဒဝီ ဂတော, “ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ယာဟီ”တိ စောဒိယမာနော ဝိယ ပုရက္ခတော ဟုတွာ ဂတောတိ အတ္ထော။ **တံ ဒုတိယာဘိသေစန**န္တိ ဘိက္ခဝေ, တံ မတ္တိကာပတ္တဂ္ဂဟဏံ ဒုတိယာဘိသေစနံ ကတွာ သော ရာဇာ နိက္ခန္တောတိ။

သီဝလိဒေဝီပိ ပရိဒေဝမာနာ ရာဇာနံ နိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တီ “အတ္ထေသော ဥပါယော”တိ စိန္တေတွာ မဟာသေနဂုတ္တံ ပက္ကောသာပေတွာ “တာတ, ရညော ပုရတော ဂမနဒိသာဘာဂေ ဇိဏ္ဏဃရဇိဏ္ဏသာလာဒီသု အဂ္ဂိံ ဒေဟိ, တိဏပဏ္ဏာနိ သံဟရိတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ဓူမံ ကာရေဟီ”တိ အာဏာပေသိ။ သော တထာ ကာရေသိ။ သာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ပါဒေသု ပတိတွာ မိထိလာယ အာဒိတ္တဘာဝံ အာရောစေန္တီ ကထာဒွယမာဟ –

၂၄၇. “ဘေသ္မာ အဂ္ဂိသမာ ဇာလာ၊ ကောသာ ဍယှန္တိ ဘာဂသော။
ရဇတံ ဇာတရူပဉ္စ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။

၂၄၈. “မဏယော သင်္ခမုတ္တာ စ၊ ဝတ္ထိကံ ဟရိစန္ဒနံ။
အဇိနံ ဒန္တဘဏ္ဍဉ္စ၊ လောဟံ ကာဠာယသံ ဗဟူ။
ဧဟိ ရာဇ နိဝတ္တဿု၊ မာ တေတံ ဝိနသာ ဓန”န္တိ။

တတ္ထ **ဘေသ္မာ**တိ ဘယာနကာ။ **အဂ္ဂိသမာ ဇာလာ**တိ တေသံ တေသံ မနုဿာနံ ဂေဟာနိ အဂ္ဂိ ဂဏှာတိ, သော သော မဟာဇာလောတိ အတ္ထော။ **ကောသာ**တိ သုဝဏ္ဏရဇတကောဋ္ဌာဂါရာဒီနိ။ **ဘာဂသော**တိ ကောဋ္ဌာသတော သုဝိဘတ္တာပိ နော တေ အဂ္ဂိနာ ဍယှန္တိ, ဒေဝါတိ။ **လောဟ**န္တိ တမ္ဗလောဟာဒိကံ။ **မာ တေတံ ဝိနသာ ဓန**န္တိ မာ တေ ဧတံ ဓနံ ဝိနဿတု, ဧဟိ နံ နိဗ္ဗာပေဟိ, ပစ္ဆာ ဂမိဿသိ, “မဟာဇနကော နဂရံ ဍယှမာနံ အနောလောကေတွာဝ နိက္ခန္တော”တိ တုမှာကံ ဂရဟာ ဘဝိဿတိ, တာယ တေ လဇ္ဇာပိ ဝိပ္ပဋိသာရောပိ ဘဝိဿတိ, ဧဟိ အမစ္စေ အာဏာပေတွာ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗာပေဟိ, ဒေဝါတိ။

အထ မဟာသတ္တော “ဒေဝိ, ကိံ ကထေသိ, ယေသံ ကိဉ္စနံ အတ္ထိ, တေသံ တံ ဍယှတိ, မယံ ပန အကိဉ္စနာ”တိ ဒီပေန္တော ကထမာဟ –

၂၄၉. ‘‘သုသုခံ ဝတ ဇီဝာမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိ ကိဉ္စနံ။
မိထိလာ ဍယှမာနာယ၊ န မေ ကိဉ္စိ အဍယှထာ’’တိ။

တတ္ထ **ကိဉ္စန**န္တိ ယေသံ အမှာကံ ပလိဗုဒ္ဓကိလေသသင်္ခါတံ ကိဉ္စနံ နတ္ထိ, တေ မယံ တေန အကိဉ္စနဘာဝေန သုသုခံ ဝတ ဇီဝာမ။ တေနေဝ ကာရဏေန မိထိလာယ ဍယှမာနာယ န မေ ကိဉ္စိ အဍယှထ, အပ္ပမတ္တကမ္ပိ အတ္တနော ဘဏ္ဍကံ ဍယှမာနံ န ပဿာမီတိ ဝဒတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မဟာသတ္တော ဥတ္တရဒွါရေန နိက္ခမိ။ တာပိဿ သတ္တသတာ ဘရိယာ နိက္ခမိံသု။ ပုန သီဝလိဒေဝီ ဧကံ ဥပာယံ စိန္တေတွာ ‘‘ကမယာတရဋ္ဌဝိလုမ္ပနာကာရံ ဝိယ ဒဿေထာ’’တိ အမစ္စေ အာဏာပေသိ။ တံခဏံ ယေဝ အာဝုဓဟတ္ထေ ပုရိသေ တတော တတော အာဓာဝန္တေ ပရိဓာဝန္တေ ဝိလုမ္ပန္တေ ဝိယ သရီရေ လာခာရသံ သိဉ္စိတွာ လဒ္ဓပ္ပဟာရေ ဝိယ ဖလကေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဝုယှန္တေ မတေ ဝိယ စ ရညော ဒဿေသုံ။ မဟာဇနော ဥပက္ကောသိ ‘‘မဟာရာဇ, တုမှေ့ဟသု ဓရန္တေသုယေဝ ရဋ္ဌံ ဝိလုမ္ပန္တိ, မဟာဇနံ ဃာတေန္တီ’’တိ။ အထ ဒေဝီပိ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ နိဝတ္တနတ္ထာယ ကထမာဟ –

၂၅၀. ‘‘အဋ္ဋဝိယော သမုပ္ပန္နာ၊ ရဋ္ဌံ ဝိဒ္ဓံသယန္တိ တံ။
ဧဟိ ရာဇ နိဝတ္တဿု၊ မာ ရဋ္ဌံ ဝိနသာ ဣဒ’’န္တိ။

တတ္ထ **အဋ္ဋဝိယော**တိ မဟာရာဇ, တုမှေ့ဟသု ဓရန္တေသုယေဝ အဋ္ဋဝိစောရာ သမုပ္ပန္နာ သမုဋ္ဌိတာ, တံ တယာ ဓမ္မရက္ခိတံ တဝ ရဋ္ဌံ ဝိဒ္ဓံသေန္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ‘‘မယိ ဓရန္တေယေဝ စောရာ ဥဋ္ဌာယ ရဋ္ဌံ ဝိဒ္ဓံသေန္တာ နာမ နတ္ထိ, သီဝလိဒေဝိယာ ကိရိယာ သော ဘဝိဿတီ’’တိ စိန္တေတွာ တံ အပ္ပဋိဘာနံ ကရောန္တော အာဟ –

၂၅၁. ‘‘သုသုခံ ဝတ ဇီဝာမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိ ကိဉ္စနံ။
ရဋ္ဌေ ဝိလုမ္ပမာနမှိ၊ န မေ ကိဉ္စိ အဟီရထ။

၂၅၂. ‘‘သုသုခံ ဝတ ဇီဝာမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိ ကိဉ္စနံ။
ပီတိဘက္ခာ ဘဝိဿာမ၊ ဒေဝါ အာဘဿရာ ယထာ’’တိ။

တတ္ထ **ဝိလုမ္ပမာနမှိ** တိ ဝိလုပ္ပမာနေ။ **အာဘဿရာ ယထာ** တိ ယထာ တေ ဗြဟ္မာနော ပီတိဘက္ခာ ဟုတွာ သမာပတ္တိသုခေန ဝီတိနာမေန္တိ, တထာ ဝီတိနာမေဿာမာတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေပိ မဟာဇနော ရာဇာနံ အနုဗန္ဓိယေဝ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ ‘‘အယံ မဟာဇနော နိဝတ္တိတုံ န ဣစ္ဆတိ, နိဝတ္တေဿာမိ န’’န္တိ။ သော အဍ္ဍဂါဝုတမတ္တံ ဂတကာလေ နိဝတ္တိတွာ မဟာမဂ္ဂေ ဌိတောဝ အမစ္စေ ‘‘ကဿိဒံ ရဇ္ဇ’’န္တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘တုမှာကံ , ဒေဝ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘တေန ဟိ ဣမံ လေခံ အန္တရံ ကရောန္တဿ ရာဇဒဏ္ဍံ ကရောထာ’’တိ ကတ္တရဒဏ္ဍေန တိရိယံ လေခံ အာကမိ။ တေန တေဇဝတာ ရညာ ကတံ လေခံ ကောစိ အန္တရံ ကာတုံ နာသက္ခိ။ မဟာဇနော လေခံ ဥဿီသကေ ကတွာ ဗာဠှပရိဒေဝံ ပရိဒေဝိ။ ဒေဝီပိ တံ လေခံ အန္တရံ ကာတုံ အသက္ကောန္တီ ရာဇာနံ ပိဋ္ဌိံ ဒတွာ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တီ ဥရံ ပဟရိတွာ မဟာမဂ္ဂေ တိရိယံ ပတိတွာ ပရိဝတ္တမာနာ အဂမာသိ။ မဟာဇနော ‘‘လေခသာမိကေဟိ လေခာ ဘိန္နာ’’တိ ဝတွာ ဒေဝိယာ ဂတမဂ္ဂေနေဝ ဂတော။ အထ မဟာသတ္တောပိ ဥတ္တရဟိမဝန္တာဘိမုခော အဂမာသိ။ ဒေဝီပိ သဗ္ဗံ သေနာဝါဟနံ အာဒါယ တေန သဒ္ဓိံယေဝ ဂတာ။ ရာဇာ မဟာဇနံ နိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တောယေဝ သဋ္ဌိယောဇနမဂ္ဂံ ဂတော။

တဒါ နာရဒော နာမ တာပသော ဟိမဝန္တေ သုဝဏ္ဏဂုဟာယံ ဝသိတွာ ပဉ္စာဘိညော ဈာနသုခေန ဝီတိနာမေတွာ သတ္တာဟံ အတိက္ကာမေတွာ ဈာနသုခတော ဝုဋ္ဌာယ ‘‘အဟော သုခံ, အဟော သုခ’’န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ သော ‘‘အတ္ထိ နု ခော ကောစိ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဣဒံ သုခံ ပရိယေသန္တော’’တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေန္တော မဟာဇနကဗုဒ္ဓင်္ကုရံ ဒိသွာ ‘‘ရာဇာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောပိ သီဝလိဒေဝိပ္ပမုခံ မဟာဇနံ နိဝတ္တေတုံ န သက္ကောတိ, အန္တရာယမ္ပိဿ

သ ကရေယျ, ႀကာနိ ဂန္တြာ ဘိယ်ောသော မတ္တာယ ဒဋ္ဌဟသမာအနုတ္တံ ဩတဒံ ဒသ္သာမီ''တိ စိန္တေတြာ ႀက
ဒွိဗလေန ဂန္တြာ ရညော ပုရတော အာကာသေ ဌိတော၀ တသ္သ ဥဿာဟံ ဇနေတုံ ႀကမံ ကထမာဟ –

၂၅၃. ''ကိမ္ေဟသော မဟတော ဃောသော၊ ကာ နု ကမေ၀ ကီဠိယာ။
သမဏ တေ၀ ပုစ္ဆာမ၊ ကတ္ထေသော အဘိသဋ္ဌော ဇနော''တိ။

တသ္သ တံ သုတြာ ရာဇာ အာဟ –

၂၅၄. ''မမံ ဩဟာယ ဂစ္ဆန္တံ၊ ဧတ္ထေသော အဘိသဋ္ဌော ဇနော။
သီမာတိက္ကမနံ ယန္တံ၊ မုနိမောနဿ ပတ္တိယာ။
မိသ္သံ နန္ဒီဟိ ဂစ္ဆန္တံ၊ ကိံ ဇာနမနုပုစ္ဆသီ''တိ။

တတ္ထ **ကိမ္ေဟသော**တိ ကိမွိတိ ကေန ကာရဏေန ဧသော ဟတ္ထိကာယာဒိ၀သေန မဟတော သမူဟဿ ဃောသော။ **ကာ နု ကမေ၀ ကီဠိယာ**တိ ကာ နု သော တယာ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တာနံ ကမေ ၀ိယ ကီဠိ။ **ကတ္ထေသော** တိ ကိမတ္ထံ ဧသ မဟာဇနော **အဘိသဋ္ဌော** သန္နိပတိတော, တံ ပရိတရေတြာ အာဂစ္ဆတီတိ ပုစ္ဆိ။ **မမန္တိ** ယော အဟံ ဧတံ ဇနံ ဩဟာယ ဂစ္ဆာမိ, တံ မံ ဩဟာယ ဂစ္ဆန္တံ။ **ဧတ္ထ** တိ ဧတသ္မိံ ဌာနေ ဧသော မဟာဇနော အဘိသဋ္ဌော အနုဗန္ဓန္တော အာဂတော။ **သီမာတိက္ကမနံ ယန္တ** န္တိ တြံ ပန တံ မံ ကိလေသသီမံ အတိက္ကမ္မ အနဂါရိယမုနိဘာ၀သင်္ခာတဿ မောနဿ ပတ္တိယာ ယန္တံ, ''ပဗ္ဗဇိတော ၀တမ္ဟိ''တိ နန္ဒိံ အဝိဇဟိတြာ ခဏေ ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာဟိ နန္ဒီဟိ မိသ္သမေ၀ ဂစ္ဆန္တံ ကိံ ဇာနန္တော ပုစ္ဆသိ, ဥဒာဟု အဇာနန္တော။ မဟာဇနကော ကိရ ၀ိဒေဟရဇ္ဇံ ဆဍ္ဍေတြာ ပဗ္ဗဇိ တောတိ ကိံ န သုတံ တယာတိ။

အထဿ သော ဒဋ္ဌဟသမာအနုတ္တာယ ပုန ကထမာဟ –

၂၅၅. ''မာဿု တိဏ္ဏော အမညိတ္ထ၊ သရီရံ ဓာရယံ ႀကမံ။
အတီရဏေယ် ယမိဒံ၊ ဗဟူ ဟိ ပရိပန္ထယော''တိ။

တတ္ထ **မာဿု တိဏ္ဏော အမညိတ္ထာ** တိ ႀကမံ ဘဏ္ဍုကာသာ၀နိ၀တ္ထံ သရီရံ ဓာရေန္တော ''ႀကမိနာ ပဗ္ဗဇိတ လိင်္ဂဂ္ဂဟဏမတ္တေနေ၀ ကိလေသသီမံ တိဏ္ဏော အတိက္ကန္တောသ္မီ''တိ မာ အမညိတ္ထ။ **အတီရဏေယ် ယမိ ဒ** န္တိ ႀကဒံ ကိလေသဇာတံ နာမ န တွေကေန တီရေတဗ္ဗံ။ **ဗဟူ ဟိ ပရိပန္ထယော** တိ သဂ္ဂမဂ္ဂံ အာဝရိတြာ ဌိတာ တ၀ ဗဟူ ကိလေသပရိပန္ထာတိ။

တတော မဟာသတ္တော တဿ ၀စနံ သုတြာ ပရိပန္ထေ ပုစ္ဆန္တော အာဟ –

၂၅၆. ''ကော နု မေ ပရိပန္ထဿ၊ မမံ ဧ၀ံ၀ိဟာရိနော။
ယော နေ၀ ဒိဋ္ဌေ နာဒိဋ္ဌေ၊ ကာမာနမဘိပတ္ထယေ''တိ။

တတ္ထ **ယော နေ၀ ဒိဋ္ဌေ နာဒိဋ္ဌေ** တိ ယော အဟံ နေ၀ ဒိဋ္ဌေ မနုဿလောကေ, နာဒိဋ္ဌေ ဒေ၀လောကေ ကာမာနံ အဘိပတ္ထေမိ, တဿ မမ ဧ၀ံ ဧကဝိဟာရိနော ကော နု ပရိပန္ထော အဿာတိ ၀ဒတိ။

အထဿ သော ပရိပန္ထေ ဒဿေန္တော ကထမာဟ –

၂၅၇. ''နိဒ္ဒာ တန္ဒီ ၀ိဇမ္ဘိတာ၊ အရတီ ဘတ္တသမ္မဒေါ။
အာ၀သန္တိ သရီရဋ္ဌာ၊ ဗဟူ ဟိ ပရိပန္ထယော''တိ။

တတ္ထ **နိဒ္ဒာ** တိ ကပိနိဒ္ဒာ။ **တန္ဒီ** တိ အာလသိယံ။ **အရတီ**တိ ဥက္ကဏ္ဌိတာ။ **ဘတ္တသမ္မဒေါ** တိ ဘတ္တပရိဠာဟော။ ႀကဒံ ၀ုတ္တံ ဟောတိ – ''သမဏ, တြံ ဟာသာဒိကော သု၀ဏ္ဏ၀ဏ္ဏော ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော''တိ ၀ုတ္တေ တုယှံ ပဏီတံ ဩဇ၀န္တံ ပိဏ္ဍပာတံ ဒဿန္တိ, သော တြံ ပတ္တပူရံ အာဒာယ ယာ၀ဒတ္ထံ ပရိဘုဉ္ဇိတြာ ပဏ္ဏသာလံ

ပဝိသိတ္ဝာ ကင္ဒတ္တရဏော နိပဇ္ဇိတွာ ကာကစ္ဆမာနော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတွာ အန္တရာ ပဗုဒ္ဓေ အပရာပရံ ပရိဝတ္တိ တွာ ဟတ္ထပါဒေ ပသာရေတွာ ဥဋ္ဌာယ စီဝရပံသံ ဂဟေတွာ လဂ္ဂစီဝရံ နိတသေတွာ အာလသိယော ဟုတွာ နေဝ သမ္မဇ္ဇနိံ အာဒာယ သမ္မဇ္ဇိဿသိ, န ပါနီယံ အာဟရိဿသိ, ပုန နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒာယိဿသိ , ကာမဝိတက္ကံ ဝိတ က္ကေဿသိ, တအ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥက္ကဏ္ဌိဿသိ, ဘတ္တပရိဋ္ဌာဟော တေ ဘဝိဿတီတိ။ **အာဝသန္တိ သရီရဋ္ဌာ** တိ ဣမေ တွေကာ ပရိပဋ္ဌာ တဝ သရီရဋ္ဌကာ ဟုတွာ နိဝသန္တိ, သရီရေယေဝ တေ နိဗ္ဗတ္တန္တီတိ ဒဿေတိ။

အထဿ မဟာသတ္တော ထုတိံ ကရောန္တော ကထမာဟ –

၂၅၈. ''ကလျာဏံ ဝတ မံ ဘဝံ၊ ဗြာဟ္မဏ မနုသာသတိ။
ဗြာဟ္မဏ တေဝ ပုစ္ဆာမိ၊ ကော နု တွံမသိ မာရိသာ''တိ။

တတ္ထ **ဗြာဟ္မဏ မနုသာသတီ** တိ ဗြာဟ္မဏ, ကလျာဏံ ဝတ မံ ဘဝံ အနုသာသတိ။

တတော တာပသော အာဟ –

၂၅၉. ''နာရဒေါ ဣတိ မေ နာမံ၊ ကဿပေါ ဣတိ မံ ဝိဒူ။
ဘောတော သကာသမာဂစ္ဆိံ၊ သာဓု သဗ္ဘိ သမာဂမော။

၂၆၀. ''တဿ တေ သဗ္ဗော အာနန္ဒော၊ ဝိဟာရော ဥပဝတ္တတု။
ယံ ဦနံ တံ ပရိပူရေဟိ၊ ခန္တိယာ ဥပသမေန စ။

၂၆၁. ''ပသာရယ သန္နတဉ္စ၊ ဥန္နတဉ္စ ပသာရယ။
ကမ္မံ ဝိဇ္ဇဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သက္ကတွာန ပရိဗ္ဗဇာ''တိ။

တတ္ထ **ဝိဒူတိ** ကေတွေန မံ ''ကဿပေါ''တိ ဇာနန္တိ။ **သဗ္ဘိ** တိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ သမာဂမော နာမ သာဓု ဟောတီတိ အာဂတောမှိ။ **အာနန္ဒော** တိ တဿ တဝ ဣမိဿာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အာနန္ဒော တုဋ္ဌိ သောမနဿမေဝ ဟောတု မာ ဥက္ကဏ္ဌိ။ **ဝိဟာရောတိ** စတုဗ္ဗိဓော ဗြဟ္မဝိဟာရော။ **ဥပဝတ္တတူ** တိ နိဗ္ဗတ္တတု။ **ယံ ဦနံ တန္တိ** ယံ တေ သီလေန ကသိဏပရိကမ္မေန ဈာနေန စ ဦနံ, တံ ဧတေဟိ သီလာဒီဟိ ပူရယ။ **ခန္တိယာ ဥပသမေန စာ** တိ ''အဟံ ရာဇ ပဗ္ဗဇိတော''တိ မာနံ အကတွာ အဓိဝါသနခန္တိယာ စ ကိလေသူပသမေန စ သမန္နာဂတော ဟောဟိ။ **ပသာရယာတိ** မာ ဥက္ခိပ မာ ပတ္ထရ, ပဇဟာတိ အတ္ထော။ **သန္နတဉ္စ ဥန္နတဉ္စာ** တိ ''ကော နာမာဟ''န္တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တံ ဩမာနဉ္စ ''အဟမသ္မိ ဇာတိသမ္ပန္နော''တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တံ အတိမာနဉ္စ။ **ကမ္မန္တိ** ဒသကုသလကမ္မပထံ။ **ဝိဇ္ဇ ဉ္စ** ပဉ္စအဘိညာ-အဋ္ဌသမာပတ္တိဉာဏံ။ **ဓမ္မန္တိ** ကသိဏပရိကမ္မသင်္ခာတံ သမဏဓမ္မံ။ **သက္ကတွာန ပရိဗ္ဗဇာ** တိ ဧတေ ဂုဏေ သက္ကတွာ ဝတ္တဿု, ဧတေ တ ဂုဏေ သက္ကတွာ ဒဠှံ သမာဒာယ ပရိဗ္ဗဇ, ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပာလေဟိ, မာ ဥက္ကဏ္ဌီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ သော မဟာသတ္တံ ဩဝဒိတွာ အာကာသေန သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ တသ္မိံ ဂတေ အပရောပိ မိဂဇိနော နာမ တာပသော တထေဝ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဩလောကေန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသွာ ''မဟာဇနံ နိဝတ္တနတ္ထာယ တဿ ဩဝါဒံ ဒဿာမီ''တိ တတ္ထေဝာဂန္တွာ အာကာသေ အတ္တာနံ ဒဿေန္တော အာဟ –

၂၆၂. ''ဗဟူ ဟတ္ထီ စ အဿေ စ၊ နဂရေ ဇနပဒါနိ စ။
ဟိတွာ ဇနက ပဗ္ဗဇိတော၊ ကပါလေ ရတိမဇ္ဈဂါ။

၂၆၃. ''ကစ္စိ နု တေ ဇာနပဒါ၊ မိတ္တာမစ္စာ စ ဉာတကာ။
ဒုဗ္ဘိမကံသု ဇနက၊ ကသ္မာ တေတံ အရုစ္စထာ''တိ။

တတ္ထ **ကပါလေတိ** မတ္တိကာပတ္တံ သန္ဓာယာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, တွံ ဧဝရူပံ ဣဿရိယာ ဓိပစ္စံ ဆဍ္ဍေတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဣမသ္မိံ ကပါလေ ရတိံ အဇ္ဈဂါ အဓိဂတောတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာကာရဏံ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာ

ဟာ။ **ဒုတ္တိ** တိ ကိံ နု တေ တဝ အနတ္တရေ ကိစ္စံ အပရာဓံ ကရိံသု, ကသ္မာ တဝ ဝေရုပ္ပံ ကတ္တုရိယသုခံ ပဟာယ တော် က ဟာလမေဝ အရုစ္စိတ္ထာတိ။

တတော မဟာသတ္တော အာဟ –

၂၆၄. ''န မိဂတဇိန ဇာတုစ္ဆေ၊ အဟံ ကစ္စိ ကုအာစနံ။
အဓမ္မေန ဇိနေ ဉာတိံ၊ န စာပိ ဉာတယော မမ''န္တိ။

တတ္ထ **န မိဂတဇိနာ**တိ အမ္ဘော မိဂတဇိန **ဇာတုစ္ဆေ** ကောသေနေဝ အဟံ **ကစ္စိ** ဉာတိံ **ကုအာစနံ** ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ အဓမ္မေန န ဇိနာမိ။ တေပိ စ ဉာတယော မံ အဓမ္မေန န ဇိနန္တေဝ, ဣတိ န ကောစိ မယိ ဒုတ္တိ နာမ အကာသီတိ အတ္ထော။

ဝေမဿ ပဉ္စဟံ ပဋိက္ကိုပိတ္တတ ဣအာနိ ယေန ကာရဏေန ပဗ္ဗဇိတော, တံ ဒဿေန္တော အာဟ –

၂၆၅. ''ဒိသ္ဝာန လောကဝတ္တန္တံ၊ ခဇ္ဇန္တံ ကဒ္ဒမီကတံ။
ဟညရေ ဗဇ္ဈရေ စေတ္ထ၊ ယတ္ထ သန္နော ပုထုဇ္ဇနော။
တောဟံ ဥပမံ ကတ္ဝာ၊ ဘိက္ခကောသ္မိ မိဂတဇိနာ''တိ။

တတ္ထ **ဒိသ္ဝာန လောကဝတ္တန္တ**န္တိ ဝဋ္ဋာနုဂတဿ ဗာလလောကဿ ဝတ္တံ တန္တိံ ပဝေဏိံ အဟမဒ္ဒသံ, တံ ဒိသ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတောမှီတိ ဒီပေတိ။ **ခဇ္ဇန္တံ ကဒ္ဒမီကတ**န္တိ ကိလေသေဟိ ခဇ္ဇန္တံ တေဟေဝ စ ကဒ္ဒမီကတံ လောကံ ဒိသ္ဝာ။ **ယတ္ထ သန္နော ပုထုဇ္ဇနော**တိ ယမှိ ကိလေသဝတ္တုမှိ သန္နော လဂ္ဂေ ပုထုဇ္ဇနော, တတ္ထ လဂ္ဂ ဗဟူ သတ္တာ ဟညန္တိ စေဝ အန္ဒုဗန္ဓနာဒီဟိ စ ဗဇ္ဈန္တိ။ **တောဟာ**န္တိ အဟမ္ပိ သစေ တွေ ဗဇ္ဈိဿာမိ, ဣမေ သတ္တာ ဝိယ ဟညိဿာမိ စေဝ ဗဇ္ဈိဿာမိ စာတိ ဧဝံ တေဒေဝ ကာရဏံ အတ္တနော ဥပမံ ကတ္ဝာ ကဒ္ဒမီကတံ လောကံ ဒိသ္ဝာ ဘိက္ခကော ဇာတောတိ အတ္ထော။ **မိဂတဇိနာ**တိ တံ နာမေန အာလပတိ။ ကထံ ပန တေန တဿ နာမံ ဉာတန္တိ? ပဋိသန္ထာရကာလေ ပဌမမေဝ ပုစ္ဆိတတ္တာ။

တာပသော တံ ကာရဏံ ဝိတ္ထာရတော သောတုကာမော ဟုတ္ဝာ ကထမာဟ –

၂၆၆. ''ကော နု တေ ဘဂဝါ သတ္ထာ၊ ကဿေတံ ဝစနံ သုစိ။
န ဟိ ကပ္ပံ ဝါ ဝိဇ္ဇံ ဝါ၊ ပစ္စက္ခာယ ရထေသဘ။
သမဏံ အာဟု ဝတ္တန္တံ၊ ယထာ ဒုက္ခဿတိက္ကမော''တိ။

တတ္ထ **ကဿေတ**န္တိ တော် တယာ ဝုတ္တံ သုစိဝစနံ ကဿ ဝစနံ နာမ။ **ကပ္ပ**န္တိ ကပ္ပေတ္ဝာ ကပ္ပေတ္ဝာ ပဝတ္တိတာနံ အဘိညာသမာပတ္တီနံ လာဘိံ ကမ္မဝါဒိံ တာပသံ။ **ဝိဇ္ဇ**န္တိ အာသဝက္ခယဉာဏဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ရထေသဘ မဟာရာဇ, န ဟိ ကပ္ပသမဏံ ဝါ ဝိဇ္ဇာသမဏံ ဝါ ပစ္စက္ခာယ တဿောတဒံ ဝိနာ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတုံ သက္ကာ။ ယထာ ဒုက္ခဿ အတိက္ကမော ဟောတိ, ဧဝံ ဝတ္တန္တံ သမဏံ အာဟု။ တေသံ ပန ဝစနံ သုတ္ဝာ သက္ကာ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတုံ, တသ္မာ ဝဒေဟိ, ကော နု တေ ဘဂဝါ သတ္ထာတိ။

မဟာသတ္တော အာဟ –

၂၆၇. ''န မိဂတဇိန ဇာတုစ္ဆေ၊ အဟံ ကစ္စိ ကုအာစနံ။
သမဏံ ဗြာဟ္မဏံ ဝါပိ၊ သက္ကတ္ဝာ အနုပါဝိသိ''န္တိ။

တတ္ထ **သက္ကတ္ဝာ** တိ ပစ္စယေဟိ ဂုဏပုစ္ဆနတ္ထာယ ပူဇေတ္ဝာ။ **အနုပါဝိသိ**န္တိ န ကစ္စိ အနုပဝိဋ္ဌပုဗ္ဗော သ္မိ, န မယာ အညော ကောစိ သမဏော ပုစ္ဆိတပုဗ္ဗောတိ ဝဒတိ။ ဣမိနာ ဟိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ဓမ္မံ သုဏန္တ တေနပိ န ကအာစိ ဩဒိဿကဝသေန ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏော ပုစ္ဆိတပုဗ္ဗော, တသ္မာ ဧဝမာဟ။

ဝေဠု ပန ဝတ္ထုတ ယေန ကာရဏေန ပဗ္ဗဇိတော, တံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဒီပေန္တော အာဟ –

၂၆၈. ''မဟတာ စာနုဘာဝေန၊ ဂစ္ဆန္တော သိရိယာ ဇလံ။
ဂီယမာနေသု ဂီတေသု၊ ဝဇ္ဇမာနေသု ဝဂ္ဂုသု။

၂၆၉. ''တူရိယတာဠသင်္ဃုဋ္ဌေ၊ သမ္မတာလသမာဟိတေ။
သ မိဂါဇိန မဒ္ဒက္ခိ၊ ဖလိံ အမ္ဗံ တိရောစ္ဆဒံ။
ဟညမာနံ မနုဿေဟိ၊ ဖလကာမေဟိ ဇန္တုဘိ။

၂၇၀. ''သော ခေါဟံ တံ သိရိံ ဟိတွာ၊ ဩရောဟိတွာ မိဂါဇိနံ။
မူလံ အမ္ဗဿုပာဂစ္ဆိံ၊ ဖလိနော နိပ္ဖလဿ စ။

၂၇၁. ''ဖလိံ အမ္ဗံ ဟတံ ဒိသွာ၊ ဝိဒ္ဓံသ္တံ ဝိနဠီကတံ။
အထေကံ ဣတရံ အမ္ဗံ၊ နီလောဘာသံ မနောရမံ။

၂၇၂. ''ဧဝမေဝ နူနမမ္ဟေပိ၊ ဣဿရေ ဗဟုကဏ္ဍကေ။
အမိတ္တာ နော ဝဓိဿန္တိ၊ ယထာ အမ္ဗော ဖလီ ဟတော။

၂၇၃. ''အဇိနမ္ဟိ ဟညတေ ဒီပိ၊ နာဂေ ဒန္တေဟိ ဟညတေ။
ဓနမှိ ဓနိနော ဟန္တိ၊ အနိကေတမသန္ထဝံ။
ဖလီ အမ္ဗော အဖလော စ၊ တေ သတ္ထာရော ဥဘော မမာ''တိ။

တတ္ထ **ဝဂ္ဂုသူ** တိ မဓုရဿရေသု တူရိယေသု ဝဇ္ဇမာနေသု။ **တူရိယတာဠသင်္ဃုဋ္ဌေ** တိ တူရိယာနံ တာဠိတေဟိ သင်္ဃုဋ္ဌေ ဥယျာနေ။ **သမ္မတာလသမာဟိတေ** တိ သမ္မေဟိ စ တာလေဟိ စ သမန္နာဂတေ။ **သ မိဂါဇိနာ**တိ မိဂါဇိန, သော အဟံ အဒက္ခိံ။ **ဖလိံ အမ္ဗ** န္တိ ဖလိတံ အမ္ဗရုက္ခန္တိ အတ္ထော။ **တိရောစ္ဆဒ** န္တိ တိရောပာကာရံ ဥယျာနသ္မိံ သ အန္တော၌ိတံ ဗဟိပာကာရံ နိဿာယ ဇာတံ အမ္ဗရုက္ခံ။ **ဟညမာန**န္တိ ပောထိယမာနံ။ **ဩရောဟိတွာ**တိ ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ ဩတရိတွာ။ **ဝိနဠီကတ**န္တိ နိပတ္တနဠံ ကတံ။

ဧဝမေဝတိ ဧဝံ ဧဝ။ **ဖလီ**တိ ဖလသမ္ပန္နော။ **အဇိနမ္ဟိ**တိ စမ္မတ္ထာယ စမ္မကာရဏာ။ **ဒန္တေဟိ** တိ အတ္တနော ဒန္တေဟိ, **ဟညတေ** ဒန္တနိမိတ္တံ ဟညတေတိ အတ္ထော။ **ဟန္တိ** တိ ဟညတိ။ **အနိကေတမသန္ထဝ** န္တိ ယော ပန နိကေတံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ အနိကေတော နာမ သတ္တသင်္ခါရဝတ္ထုကဿ တဏှာသန္ထဝဿ အဘာဝေ အသန္ထဝော နာမ, တံ အနိကေတံ အသန္ထဝံ ကော ဟနိဿတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **တေ သတ္ထာရော** တိ တေ ဒွေဝ ရုက္ခာ မမ သတ္ထာရော အဟေသုန္တိ ဝဒတိ။

တံ သုတွာ မိဂါဇိနော ''အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ''တိ ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ တသ္မိံ ဂတေ သီဝလိဒေဝီ ရညော ပါဒမူလေ ပတိတွာ အာဟ –

၂၇၄. ''သဗ္ဗော ဇနော ပဗ္ယထိတော၊ ရာဇာ ပဗ္ဗဇိတော ဣတိ။
ဟတ္ထာရောဟာ အနီကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။

၂၇၅. ''အဿာသယိတွာ ဇနတံ၊ ဌပယိတွာ ပဋိစ္ဆဒံ။
ပုတ္တံ ရဇ္ဇေ ဌပေတွာန၊ အထ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿသီ''တိ။

တတ္ထ **ပဗ္ယထိတော** တိ ဘီတော ဥတြသ္တော။ **ပဋိစ္ဆဒ** န္တိ အမ္ဟေဟ ဥယျာဟမာနေပိ ဝိလုပ္ပမာနေပိ ရာဇာ န ဩလောကေတီတိ ပဗ္ယထိတဿ မဟာဇနဿ အာဝရဏံ ရက္ခံ ဌပေတွာ ပုတ္တံ ဒီဃာဝုကုမာရံ ရဇ္ဇေ ဌပေတွာ အဘိသိဉ္စိတွာ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿသီတိ အတ္ထော။

တတော ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၂၇၆. “စတ္တာ မယာ ဇာနပဒါ၊ မိတ္တာမစ္စာ စ ဉာတကာ။
သန္တိ ပုတ္တာ ဝိဒေဟာနံ၊ ဒီဃာဝု ရဋ္ဌဝဍ္ဎနော။
တေ ရဇ္ဇံ ကာရယိဿန္တိ၊ မိထိလာယံ ပဇာပတီ”တိ။

တတ္ထ **သန္တိ ပုတ္တာ** တိ သီဝလိ သမဏာနံ ပုတ္တာ နာမ နတ္ထိ, ဝိဒေဟရဋ္ဌတသီနံ ပန ပုတ္တာ ဒီဃာဝု အတ္ထိ, တေ ရဇ္ဇံ ကာရယိဿန္တိ။ **ပဇာပတီ**တိ ဒေဝိံ အာလပတိ။

ဒေဝီ အာဟ “ဒေဝ, တုမှေဟသု တာဝ ပဗ္ဗဇိတေသု အဟံ ကိံ ကရောမီ”တိ။ အထ နံ သော “ဘဒ္ဒေ, အဟံ တံ အနုသိက္ခာမိ, ဝစနံ မေ ကရောဟီ”တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၂၇၇. “ဧဟိ တံ အနုသိက္ခာမိ၊ ယံ တက္ကံ မမ ရုစ္စတိ။
ရဇ္ဇံ တုဝံ ကာရယသိ၊ ပာပံ ဒုစ္စရိတံ ဗဟုံ။
ကာယေန ဝါစာ မနသာ၊ ယေန ဂစ္ဆသိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၂၇၈. “ပရဒိန္နကေန ပရနိဋ္ဌိတေန၊ ပိဏ္ဍေန ယာပေဟိ သ ဓီရဓမ္မော”တိ။
တတ္ထ **တုဝ**န္တိ တွံ ပုတ္တဿ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ “မမ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇ”န္တိ ရဇ္ဇံ အနုသာသမာနာ ဗဟုံ ပာပံ ကရိဿသိ။ **ဂစ္ဆသိ** တိ ယေန ကာယာဒီဟိ ကတေန ဗဟုပာပေန ဒုဂ္ဂတိံ ဂမိဿသိ။ **သ ဓီရဓမ္မော** တိ ပိဏ္ဍိယာလောပေန ယာပေတဗ္ဗံ, သော ပဏ္ဍိတာနံ ဓမ္မောတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တဿာ ဩဝါဒံ အဒါသိ။ တေသံ အညမညံ သလ္လပန္တာနံ ဂစ္ဆန္တာနညေဝ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော။ ဒေဝီ ပတိရူပေ ဌာနေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသာပေသိ။ မဟာသတ္တောပိ ဧကံ ရုက္ခမူလံ ဥပဂတော။ သော တတ္ထ ရတ္တိံ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ဒေဝီပိ “သေနာ ပစ္ဆတော ဝ အာဂစ္ဆတူ”တိ ဝတွာ တဿ ပစ္ဆတောဝ အဟောသိ။ တေ ဘိက္ခာစာရဝေလာယံ ထူဏံ နာမ နဂရံ ပာပုဏိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ အန္တောနဂရေ ဧကော ပုရိသော သူဏတော မဟန္တံ မံသခဏ္ဍံ ကိဏိတွာ သူလေန အင်္ဂါရေသု ပစာပေတွာ နိဗ္ဗာပနတ္ထာယ ဖလကကောဋိယံ ဌပေတွာ အဋ္ဌာသိ။ တဿ အညဝိဟိတဿ ဧကော သုနခော တံ အာဒာယ ပလာယိ။ သော ဉတွာ တံ အနုဗန္ဓန္တော ယာဝ ဗဟိဒက္ခိဏဒွါရံ ဂန္တွာ နိဗ္ဗိန္နော နိဝတ္တိ။ ရာဇာ စ ဒေဝီ စ သုနခဿ ပုရတော ဂစ္ဆန္တာ ဒွိဓာ အဟေသုံ။ သော ဘယေန မံသခဏ္ဍံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယိ။

မဟာသတ္တော တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “အယံ သုနခော ဆဍ္ဍေတွာ အနပေက္ခော ပလာတော, အညောပိဿ သာမိကော န ပညာယတိ, ဧဝရူပေ အနဝဇ္ဇော ပံသုကူလပိဏ္ဍပာတော နာမ နတ္ထိ, ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ န”န္တိ။ သော မတ္တိကာပတ္တံ နီဟရိတွာ တံ မံသခဏ္ဍံ အာဒာယ ပုဉ္ဆိတွာ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အာရဘိ။ တတော ဒေဝီ “သစေ သေ ရဇ္ဇေနတ္ထိကော ဘဝေယျ, ဧဝရူပံ ဇေဂုစ္ဆံ ပံသုမက္ခိတံ သုနခုစ္ဆိဋ္ဌကံ န ခာဒေယျ။ သစေ ခာဒေယျ, ဣဒါနေဝ အမှာကံ သာမိကော န ဘဝိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ “မဟာရာဇ, ဧဝရူပံ ဇေဂုစ္ဆံ ခါဒသီ”တိ အာဟ။ “ဒေဝိ, တွံ အန္ဓဗာလတာယ ဣမဿ ပိဏ္ဍပာတဿ ဝိသေသံ န ဇာနာသီ”တိ ဝတွာ တဿ သေဝ ပတိတဋ္ဌာနံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ အမတံ ဝိယ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဟတ္ထေ ဓောဝတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဒေဝီ နိန္ဒမာနာ အာဟ –

၂၇၉. “ယောပိ စတုတ္ထေ ဘတ္တကာလေ န ဘုဉ္ဇေ၊ အဇုဋ္ဌမာရီဝ ခုဒါယ မိယျေ။
န တွေဝ ပိဏ္ဍံ လုဠိတံ အနရိယံ၊ ကုလပုတ္တရူပေါ သပ္ပုရိသော န သေဝေ။
တယိဒံ န သာဓု တယိဒံ န သုဋ္ဌု၊ သုနခုစ္ဆိဋ္ဌကံ ဇနက ဘုဉ္ဇသေ တုဝ”န္တိ။

တတ္ထ **အဇုဋ္ဌမာရီဝ** တိ အနာထမရဏမေဝ။ **လုဠိတ**န္တိ ပံသုမက္ခိတံ။ **အနရိယ**န္တိ အသုန္ဒရံ။ **န သေဝေ**တိ န-ကာရော ပရိပုစ္ဆနတ္ထေ နိပါတော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သစေ စတုတ္ထေပိ ဘတ္တကာလေ န ဘုဉ္ဇေယျ, ခုဒါယ

မရေယျ, နနု ဇံ သန္တေပိ ကုလပုတ္တရူပေ သပ္ပုရိသော ဇေရူပံ ပိဏ္ဍံ န တေ့၀ ၀ သေဝေယျာတိ။ **တယိဒန္တိ** တံ ဣဒံ။

မဟာသတ္တော အာဟ –

၂၈၀. ''န စာပိ မေ သီ၀လိ သော အဘက္ခော၊ ယံ ဟောတိ စတ္တံ ဂိဟိနော သုနဿ တ။
ယေ ကေစိ ဘောဂါ ဣဓ ဓမ္မလဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗော သော ဘက္ခော အနဝယောတိ ဝုတ္တော''တိ။

တတ္ထ **အဘက္ခော** တိ သော ပိဏ္ဍပာတော မမ အဘက္ခော နာမ န ဟောတိ။ **ယံ ဟောတီ**တိ ယံ ဂိဟိနော တ သုနဿ တ စတ္တံ ဟောတိ, တံ ပံသုကူလံ နာမ အသာမိကတ္တာ အနဝဇ္ဇမေဝ ဟောတိ။ **ယေ ကေစီ**တိ တသ္မာ အညေပိ ယေ ကေစိ ဓမ္မေန လဒ္ဓာ ဘောဂါ, သဗ္ဗော သော ဘက္ခော။ **အနဝယော**တိ အနုအဝယော, အနုပုနပ္ပုနံ ဩလောကိယမာနော ပိ အဝယော ပရိပုဏ္ဏဂုဏော အနဝဇ္ဇော, အဓမ္မလဒ္ဓံ ပန သဟဿဃနကမ္ပိ ဇိဂုစ္ဆနီယမေဝါတိ။

ဇံ တေ အညမညံ ကထေန္တာ ၀ ထူဏနဂရဒွါရံ သမ္ပာပုဏိံသု။ တတ္ထ အရိကာသု ကီဠန္တီသု ဧကာ ကုမာရိကာ ခုဒ္ဒကကုလ္လကေန တလုကံ ပပ္ဖောဋေတိ။ တဿာ ဧကသ္မိံ ဟတ္ထေ ဧကံ ဝလယံ, ဧကသ္မိံ ဒွေ ဝလယာနိ။ တာနိ အညမညံ သင်္ဃဋ္ဋေန္တိ, ဣတရံ နိဿဒ္ဒံ။ ရာဇာ တံ ကာရဏံ ဉတွာ ''သီဝလိဒေဝီ မမ ပစ္ဆတော စရတိ, ဣတ္ထီ စ နာမ ပဗ္ဗဇိတဿ မလံ, 'အယံ ပဗ္ဗဇိတွာပိ ဘရိယံ ဇဟိတုံ န သက္ကောတီ'တိ ဂရဟိဿန္တိ မံ။ သစာယံ ကုမာရိကာ ပဏ္ဍိတာ ဘဝိဿတိ, သီဝလိဒေဝိယာ နိဝတ္တနကာရဏံ ကထေဿတိ, ဣမိဿာ ကထံ သုတွာ သီဝလိဒေဝိံ ဥယျောဇေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၂၈၁. ''ကုမာရိကေ ဥပသေနိယေ၊ နိစ္စံ နိဂ္ဂဠမဏ္ဍိတေ။
ကသ္မာ တေ ဧကော ဘုဇော ဇနတိ၊ ဧကော တေ န ဇနတီ ဘုဇော''တိ။

တတ္ထ **ဥပသေနိယေ**တိ မာတရံ ဥပဂန္တွာ သေနိကေ။ **နိဂ္ဂဠမဏ္ဍိတေ** တိ အဂလိတမဏ္ဍနေန မဏ္ဍနသီလိကေတိ ဝဒတိ။ **ဇနတီ**တိ သဒ္ဒံ ကရောတိ။

ကုမာရိကာ အာဟ –

၂၈၂. ''ဣမသ္မိံ မေ သမဏ ဟတ္ထေ၊ ပဋိမုက္ကာ ဒုနီဝရာ။
သင်္ဃာတာ ဇာယတေ သဒ္ဒော၊ ဒုတိယဿေဝ သာ ဂတိ။

၂၈၃. ''ဣမသ္မိံ မေ သမဏ ဟတ္ထေ၊ ပဋိမုက္ကော ဧကနီဝရော။
သော အဒုတိယော န ဇနတိ၊ မုနိဘူတောဝ တိဋ္ဌတိ။

၂၈၄. ''ဝိဝါဒပ္ပတ္တော ဒုတိယော၊ ကေနေကော ဝိဝဒိဿတိ။
တဿ တေ သဂ္ဂကာမဿ၊ ဧကတ္တမုပရောစတ''န္တိ။

တတ္ထ **ဒုနီဝရာ**တိ ဒွေ ဝလယာနိ။ **သင်္ဃာတာ** တိ သံဟနနတော သင်္ဃဋ္ဋနတောတိ အတ္ထော။ **ဂတီ**တိ နိပ္ဖတ္တိ။ ဒုတိယဿေဝ ဟိ ဧဝရူပါ နိပ္ဖတ္တိ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **သော**တိ သော နီဝရော။ **မုနိဘူတောဝ**တိ ပဟီနသဗ္ဗကိလေသော အရိယပုဂ္ဂလော ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ **ဝိဝါဒပ္ပတ္တော** တိ သမဏ ဒုတိယကော နာမ ဝိဝါဒမာပန္နော ဟောတိ, ကလဟံ ကရောတိ, နာနာကဟံ ဂဏှာတိ။ **ကေနေကော**တိ ဧကကော ပန ကေန သဒ္ဓိံ ဝိဝဒိဿတိ။ **ဧကတ္တမုပရောစတ** န္တိ ဧကီဘာဝေ တေ ရုစ္စတု။ သမဏာ နာမ ဘရိယံ့ မှိ အာဒယ န စရန္တိ, ကိံ ပန တွံ ဧဝရူပံ ဥတ္တမရူပဓရံ ဘရိယံ အာဒာယ ဝိစရသိ, အယံ တေ အန္တရာယံ ကရိဿတိ, ဣမံ နီဟရိတွာ ဧကကောဝ သမဏကမ္မံ ကရောဟီတိ နံ ဩဝဒတိ။

သော တဿာ ကုမာရိကာယ ဝစနံ သုတွာ ပစ္စယံ လဘိတွာ ဒေဝိယာ သဒ္ဓိံ ကထေန္တော အာဟ –

၂၈၅. ''သုဏာသိ သီဝလိ ကထာ၊ ကုမာရိယာ ပဝေဒိတာ။

ပေသိယာ မံ ဂရဟိတွော၊ ဒုတိယဿေဝ သာ ဂတိ။

၂၈၆. ‘‘အယံ ဒွေဝဓာပထော ဘဒ္ဒေ၊ အနုစိဏ္ဏော ပထာဝိဟိ။
တေသံ တွံ ဧကံ ဂဏှာဟိ၊ အဟမေကံ ပုနာပရံ။

၂၈၇. ‘‘မာဝစ မံ တွံ ‘ပတိ မေ’တိ၊ နာဟံ ‘ဘရိယာ’တိ တ ပုနာ’’တိ။

တတ္ထ **ကုမာရိယာ ပဝေဒိတာ**တိ ကုမာရိကာယ ကထိတာ။ **ပေသိယာ**တိ သစာဟံ ရဇ္ဇံ ကာရေယျံ, သော မေ ပေသိယာ ဝစနကာရိကာ ဘဝေယျ, ဩလောကေတုမ္ပိ မံ န ဝိသဟေယျ။ ဣာအနိ ပန အတ္တနော ပေသိယံ ဝိယ စ မညတိ, ‘‘ဒုတိယဿေဝ သာ ဂတီ’’တိ မံ ဩဝဒတိ။ **အနုစိဏ္ဏော** တိ အနုသဉ္စရိတော။ **ပထာဝိဟီ**တိ ပထိကေဟိ။ **ဧကန္တိ** တဝ ရုစ္စနကံ ဧကံ မဂ္ဂံ ဂဏှ, အဟံ ပန တယာ ဂဟိတာဝသေသံ အပရံ ဂဏှိဿာမိ။ **မာဝစ မံ တွဝန္တိ** သီဝလိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပုန မံ ‘‘ပတိ မေ’’တိ မာ အဝစ, အဟံ တ တွံ ‘‘ဘရိယာ မေ’’တိ နာဝစံ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ‘‘ဒေဝ, တုမှေဟ ဥတ္တမာ, ဒက္ခိဏမဂ္ဂံ ဂဏှထ, အဟံ တမမဂ္ဂံ ဂဏှိဿာမီ’’တိ ဝတွာ ထောကံ ဂန္တွာ သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တီ ပုနာဂန္တွာ ရညာ သဒ္ဓိံ ကထေန္တီ ဧကတောဝ နဂရံ ပာဝိသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဥပမုကထမာဟ –

‘‘ဣမမေဝ ကထယန္တာ၊ ထူဏံ နဂရုပာဂမု’’န္တိ။

တတ္ထ **နဂရုပာဂမုန္တိ** နဂရံ ပဝိဋ္ဌာ။

ပဝိသိတွာ စ ပန မဟာသတ္တော ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဥသုကာရဿ ဂေဟဒွာရံ ပတ္တော။ သီဝလိဒေဝီပိ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ သမယေ ဥသုကာရော အင်္ဂာရကပလ္လေ ဥသုံ တာပေတွာ ကဉ္ဇိယေန တေမေတွာ ဧကံ အက္ခိံ နိမီလေတွာ ဧကေန အက္ခိနာ ဩလောကေန္တော ဥဇုံ ကရောတိ။ တံ ဒိသွာ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ ‘‘သစာယံ ပဏ္ဍိတော ဘဝိဿတိ, မယှံ ဧကံ ကာရဏံ ကထေဿတိ, ပုစ္ဆိဿာမိ န’’န္တိ။ သော ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၈၈. ‘‘ကောဋ္ဌကေ ဥသုကာရဿ၊ ဘတ္တကာလေ ဥပဋ္ဌိတေ။
တတြာ စ သော ဥသုကာရော၊ ဧကံ ဒဏ္ဍံ ဥဇုံ ကတံ။
ဧကဉ္စ စက္ခုံ နိဂ္ဂယှ၊ ဇိမှမေကေန ပေက္ခတီ’’တိ။

တတ္ထ **ကောဋ္ဌကေ** တိ ဘိက္ခဝေ, သော ရာဇာ အတ္တနော ဘတ္တကာလေ ဥပဋ္ဌိတေ ဥသုကာရဿ ကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌာသိ။ **တတြာ စ** တိ တသ္မိဉ္စ ကောဋ္ဌကေ။ **နိဂ္ဂယှ** တိ နိမီလေတွာ။ **ဇိမှမေကေန**တိ ဧကေန အက္ခိနာ ဝင်္ကံ သရံ ပေက္ခတိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော အာဟ –

၂၈၉. ‘‘ဧဝံ နော သာဓု ပဿသိ၊ ဥသုကာရ သုဏောဟိ မေ။
ယဒေကံ စက္ခုံ နိဂ္ဂယှ၊ ဇိမှမေကေန ပေက္ခသီ’’တိ။

တဿတ္ထော – သမ္မ ဥသုကာရ, ဧဝံ နု တွံ သာဓု ပဿသိ, ယံ ဧကံ စက္ခုံ နိမီလေတွာ ဧကေန စက္ခုနာ ဝင်္ကံ သရံ ပေက္ခသီတိ။

အထဿ သော ကထေန္တော အာဟ –

၂၉၀. ‘‘ဒွီဟိ သမဏ စက္ခူဟိ၊ ဝိသာလံ ဝိယ ခာယတိ။
အသမ္ပတွာ ပရမံ လိင်္ဂံ၊ နုဇုဘာဝါယ ကပ္ပတိ။

၂၉၁. ‘‘ကေစ္ဆု စက္ခုံ နိဂ္ဂယှ ဟ၊ ဇိမှ ဟမေကေန ပေက္ခတော။
သမ္ပတ္တ ပရမံ လိင်္ဂ၊ ဥဇုဘာတယ ကပ္ပတိ။

၂၉၂. ‘‘ဝိတဒပ္ပတ္တော ဒုတိယော၊ ကေနေကော ဝိဝဒိဿတိ။
တဿ တေ သဂ္ဂကာမဿ၊ ကေတ္တမုပရောစတ’’န္တိ။

တတ္ထ **ဝိသာလံ ဝိယာ**တိ ဝိတ္ထိဏ္ဏံ ဝိယ ဟုတွာ ခာယတိ။ **အသမ္ပတ္တ ပရမံ လိင်္ဂ**န္တိ ပရတော ဝင်္ကဋ္ဌာနံ အပ္ပတွာ။ **နုဇုဘာတယာ**တိ န ဥဇုဘာတယ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဝိသာလေ ခာယမာနေ ပရတော ဥဇုဋ္ဌာနံ တ ဝင်္ကဋ္ဌာနံ တ န ဟာပုဏေယျ, တသ္မိံ အသမ္ပတ္တေ အဒိဿမာနေ ဥဇုဘာတယ ကိစ္စံ န ကပ္ပတိ န သမ္ပဇ္ဇတီတိ။ **သမ္ပတ္တတ**တိ စက္ခုနာ ပတ္တ , ဒိသွတတိ အတ္တော။ **ဝိတဒပ္ပတ္တော** တိ ယထာ ဒုတိယေ အက္ခိမှိ ဥမ္မီလိတေ လိင်္ဂံ န ပညာယတိ, ဝင်္ကဋ္ဌာနမ္ပိ ဥဇုကံ ပညာယတိ, ဥဇုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝင်္ကံ ပညာယတီတိ ဝိတအော ဟောတိ, ဧဝံ သမဏဿပိ ဒုတိယော နာမ ဝိတဒမာပန္နော ဟောတိ, ကလဟံ ကရောတိ, နာနာကဟံ ဂဏှာတိ။ **ကေနေကော**တိ ကော ပန ကေန သဒ္ဓိံ ဝိဝဒိဿတိ။ **ကေတ္တမုပရောစတ** န္တိ ဧကီဘာတေ တေ ရုစ္စတု။ သမဏာ နာမ ဘဂိနိမ္ပိ အာအာယ န စရန္တိ, ကိံ ပန တွံ ဧဝရူပံ ဥတ္တမရူပဓရံ ဘရိယံ အာအာယ ဝိစရသိ။ အယံ တေ အန္တရာယံ ကရိဿတိ, ဣမံ နီဟရိတွာ ကေကော၀ သမဏဓမ္မံ ကရောဟီတိ သော တံ ဩဝဒတိ။

ဧဝမဿ သော ဩတဒံ ဒတွာ တုဏှီ အဟောသိ။ မဟာသတ္တောပိ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ မိဿကဘတ္တံ သံက မိုတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ပတ္တံ ထဝိကာယ ဩသာရေတွာ သီဝလိဒေဝိံ အာမန္တေတွာ အာဟ –

၂၉၃. ‘‘သုဏာသိ သီဝလိ ကထာ၊ ဥသုကာရေန ဝေဒိတာ။
ပေသိယာ မံ ဂရဟိတ္တော၊ ဒုတိယဿေ၀ သာ ဂတိ။

၂၉၄. ‘‘အယံ ဒွေဓာပထော ဘဒ္ဒေ၊ အနုစိဏ္ဏော ပထာဝိဟိ။
တေသံ တွံ ဧကံ ဂဏှာဟိ၊ အဟမေကံ ပုနာပရံ။

၂၉၅. ‘‘မာဝစ မံ တွံ ‘ပတိ မေ’တိ၊ နာဟံ ‘ဘရိယာ’တိ တ ပုနာ’’တိ။
တတ္ထ **သုဏာသီ**တိ သုဏ, တွံ ကထာ။ **‘‘ပေသိယာ မ’’**န္တိ ဣဒံ ပန ကုမာရိကာယ ဩတဒမေ၀ သန္ဓာယာဟ။

သာ ကိရ ‘‘မာဝစ မံ တွံ ‘ပတိ မေ’တိ’’ ဝုတ္တာပိ မဟာသတ္တံ အနုဗန္ဓိယေ၀။ ရာဇာ နံ နိဝတ္တေတုံ န သက္ကော တိ။ မဟာဇနောပိ အနုဗန္ဓိ။ တတော ပန အဋ္ဌဝိ အဝိဒူရေ ဟောတိ။ မဟာသတ္တော နီလဝနရာဇိံ ဒိသွတ တံ နိဝတ္တေတု ကာမော ဟုတွာ ဂစ္ဆန္တောယေ၀ မဂ္ဂသမီပေ မုဉ္စတိဏံ အဒ္ဒသ။ သော တတော ဤသိကံ လုဉ္စိတွာ ‘‘ပဿသိ သီဝလိ, အယံ ဣဓ ပုန ဃဋ္ဋေတုံ န သက္ကာ, ဧဝမေ၀ ပုန မယှံ တယာ သဒ္ဓိံ သံတသော နာမ ဃဋ္ဋေတုံ န သက္ကာ’’တိ ဝတွာ ဣမံ ဥပမုကထမာဟ –

‘‘မုဉ္စာဝေသိကာ ပတဠှာ၊ ကော ဝိဟရ သီဝလီ’’တိ။

တတ္ထ **ကော ဝိဟရာ**တိ အဟံ ဧကီဘာဝေန ဝိဟရိဿာမိ, တွ၀မ္ပိ ကော ဝိဟရာဟီတိ တဿာ ဩတဒမအာသိ။

တံ သုတွာ သီဝလိဒေဝီ ‘‘ဣတောအနိ ပဋ္ဌာယ နတ္ထိ မယှံ မဟာဇနကနရိန္ဒေန သဒ္ဓိံ သံတသော’’တိ သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တီ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥရံ ပဟရိတွာ မဟာမဂ္ဂေ ပတိ။ မဟာသတ္တော တဿာ ဝိသညိဘာဝံ ဥတွာ ပဒံ ဝိကောပေတွာ အရညံ ပာဝိသိ။ အမစ္စာ အာဂန္တွာ တဿာ သရီရံ ဥဒကေန သိဉ္စိတွာ ဟတ္ထပာဒေ ပရိမဇ္ဇိတွာ သညံ လဘာပေသုံ။ သာ ‘‘တာတာ, ကုဟိံ ရာဇာ’’တိ ပုစ္ဆိ။ ‘‘နနု တုမှေ ဟ၀ ဇာနာထာ’’တိ? ‘‘ဥပဓာရေထ တာတာ’’တိ။ တေ ဣတော စိတော ဓာဝိတွာ ဝိစိနန္တာပိ မဟာသတ္တံ န ပဿိံသု။ ဒေဝီ မဟာပရိဒေဝံ ပရိဒေဝိတွာ ရညော ဌိတဋ္ဌာနေ စေတိယံ ကာရေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ နိဝတ္တိ။ မဟာသတ္တောပိ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေယေ၀ ပဉ္စ အဘိညာ စ, အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပုန မနုဿပထံ နာဂမိ။ ဒေဝီ

ပိ ဥသုကာရေန သဒ္ဓိံ ကထိတဋ္ဌာနေ, ကုမာရိကာယ သဒ္ဓိံ ကထိတဋ္ဌာနေ, မံသပရိဘောဂဋ္ဌာနေ, မိဂဇိနေန သဒ္ဓိံ ကထိတဋ္ဌာနေ, နာရဒေန သဒ္ဓိံ ကထိတဋ္ဌာနေ စာတိ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု စေတိယာနိ ကာရေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ သေနင်္ဂပရိဝုတာ မိထိလံ ပတွာ အမ္ဗဝနုယျာနေ ပုတ္တဿ အဘိသေကံ ကာရေတွာ တံ သေနင်္ဂပရိဝုတံ နဂရံ ပေသေတွာ သယံ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထေဝ ဥယျာနေ ဝသန္တီ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟောသိ။ မဟာသတ္တောပိ အပရိဟီနဇ္ဈာနော ဟုတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ သမုဒ္ဒရက္ခိကာ ဒေဝဓီတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ, နာရဒော သာရိပုတ္တော, မိဂဇိနော မောဂ္ဂလ္လာနော, ကုမာရိကာ ခေမာ ဘိက္ခုနီ, ဥသုကာရော အာနန္ဒော, သီဝလိဒေဝီ ရာဟုလမာတာ, ဒီဃာဝုကုမာရော ရာဟုလော, မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ, မဟာဇနကနရိန္ဒော ပန အဟမေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အဟောသိ”န္တိ။

မဟာဇနကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၅၄၀] ၃. သုဝဏ္ဏသာမဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကော နု မံ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈိ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မာတုပောသကဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ အဋ္ဌာရသကောဋိဝိဘဝဿ ဧကဿ သေဋ္ဌိကုလဿ ဧကပုတ္တကော အဟောသိ မာတာပိတူနံ ပိယော မနာပော။ သော ဧကဒိဝသံ ဟာသာဒဝရဂတော သီဟပဉ္ဇရံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ ဝီထိံ ဩလောကေန္တော ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထံ မဟာဇနံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဇေတဝနံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “အဟမ္ပိ ဓမ္မံ သုဏိဿာမီ”တိ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ ဂန္ဓမာလာဒီနိ ဂာဟာပေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဝတ္ထဘေသဇ္ဇဟနကာဒီနိ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒာပေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ စ ဘဂဝန္တံ ပူဇေတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ဓမ္မံ သုတွာ ကာမေသု အာဒီနဝံ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စ အာနိသံသံ သလ္လက္ခေတွာ ပရိသာယ ဝုဋ္ဌိတာယ ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ “မာတာပိတူဟိ အနနုညာတံ ပုတ္တံ တထာဂတာ နာမ န ပဗ္ဗာဇေန္တီ”တိ သုတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပုန ဂေဟံ ဂန္တွာ သကရဝေန မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ ဧဝမာဟ – “အမ္မတာတာ, အဟံ တထာဂတဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ အထဿ မာတာပိတရော တဿ ဝစနံ သုတွာ ဧကပုတ္တကဘာဝေန သတ္တဓာ ဘိဇ္ဇမာနဟဒယာ ဝိယ ပုတ္တသိနေဟေန ကမ္ပမာနာ ဧဝမာဟံသု “တာတ ပိယပုတ္တက, တာတ ကုလင်္ကုရ, တာတ နယန, တာတ ဟဒယ, တာတ ဟဏသဒိသ, တယာ ဝိနာ ကထံ ဇီဝာမ, တယိ ပဋိဗဒ္ဓံ နော ဇီဝိတံ။ မယဉှိ တာတ, ဇရာဇိဏ္ဏာ ဝုဍ္ဎာ မဟလ္လကာ, အဇ္ဇ ဝါ သုဝေ ဝါ ပရသုဝေ ဝါ မရဏံ ဟာပုဏိဿာမ, တသ္မာ မာ အမှေ ဩဟာယ ဂစ္ဆသိ။ တာတ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ အတိဒုက္ကရာ, သီတေန အတ္တေ သတိ ဥဏှံ လဘတိ, ဥဏှေန အတ္တေ သတိ သီတံ လဘတိ, တသ္မာ တာတ, မာ ပဗ္ဗဇာဟီ”တိ။

တံ သုတွာ ကုလပုတ္တော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ဩနတသီသော ပဇ္ဈာယန္တောဝ နိသီဒိ သတ္တာဟံ နိရာဟာရော။ အထဿ မာတာပိတရော ဧဝံ စိန္တေသုံ “သစေ နော ပုတ္တော အနနုညာတော, အဒ္ဓာ မရိဿတိ, ပုန န ပဿိဿာမ, ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဇီဝမာနံ ပုန နံ ပဿိဿာမာ”တိ။ စိန္တေတွာ စ ပန “တာတ ပိယပုတ္တက, တံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အနုဇာနာမ, ပဗ္ဗဇာဟီ”တိ အနုဇာနိံသု။ တံ သုတွာ ကုလပုတ္တော တုဋ္ဌမာနသော ဟုတွာ အတ္တနော သကလသရီရံ ဩဏာမေတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ သတ္ထာ ဧကံ ဘိက္ခုံ ပက္ကောသာပေတွာ “ဣမံ ကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေဟီ”တိ အာဏာပေသိ။ သော တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ တဿ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ မဟာလာဘသက္ကာရော နိဗ္ဗတ္တိ။ သော အာစရိယုပဇ္ဈာယေ အာရာဓေတွာ လဒ္ဓူပသမ္ပဒော ပဉ္စ ဝဿာနိ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ “အဟံ ဣဓ အာကိဏ္ဏော ဝိဟရာမိ, န မေ ဣဒံ ပတိရူပ”န္တိ ဝိပဿနာဓုရံ ပူရေတုကာမော ဟုတွာ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဥပဇ္ဈာယံ ဝန္ဒိတွာ ဇေတဝနာ နိက္ခမိတွာ ဧကံ ပစ္စန္တဂါမံ နိဿာယ အရညေ ဝိဟာသိ။ သော တတ္ထ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဃဋေန္တော ဝါယမန္တောပိ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ။ မာတာပိတရောပိဿ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဒုဂ္ဂတာ အဟေသုံ။ ယေ ဟိ တေသံ ခေတ္တံ ဝါ ဝဏိဇ္ဇံ ဝါ ပယောဇေသုံ, တေ “ဣမသ္မိံ ကုလေ ပုတ္တော ဝါ ဘာတာ ဝါ ဣဏံ စောဒေတွာ ဂဏှန္တော နာမ နတ္ထီ”တိ

အတ္တနော အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ဂဟေတွာ ယထာရုစိ ပလာယိံသု။ ဂေဟေ ဒါသကမ္မကရာဒယောပိ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနိ ဂဟေတွာ ပလာယိံသု။

အပရဘာဂေ ဒွေဝ ဇနာ ကပဏာ ဟုတွာ ဟတ္ထေ ဥဒကသိဉ္စနမ္ပိ အလဘိတွာ ဂေဟံ ဝိက္ကိဏိတွာ အဃရာ ဟုတွာ ကာရုညဘာဝံ ပတ္တာ ပိလောတိကံ နိဝါသေတွာ ကပါလဟတ္ထာ ဘိက္ခာယ စရိံသု။ တသ္မိံ ကာလေ ဧကော ဘိက္ခု ဇေတဝနတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ သော တဿ အာဂန္တုကဝတ္တံ ကတွာ သုခနိသိန္နကာလေ “ဘန္တေ, ကုတော အာဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဇေတဝနာ အာဂတော အာဝုသော”တိ ဝုတ္တေ သတ္ထုနော စေဝ မဟာသာဝကာဒီနဉ္စ အာရောဂျံ ပုစ္ဆိတွာ မာတာပိတူနဉ္စ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆိ “ကိံ, ဘန္တေ, သာဝတ္ထိယံ အသုကဿ နာမ သေဋ္ဌိကုလဿ အာရောဂျ”န္တိ? “အာဝုသော, မာ တဿ ကုလဿ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆာ”တိ။ “ကိံ ဘန္တေ”တိ။ “အာဝုသော, တဿ ကိရ ကုလဿ ဧကော ပုတ္တော အတ္ထိ, သော ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတော, တဿ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ တံ ကုလံ ပရိက္ခီဏံ, ဣဒါနိ ဒွေဝ ဇနာ ပရမကာရုညဘာဝံ ပတ္တာ ဘိက္ခာယ စရန္တီ”တိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ ရောဒိတုံ အာရဘိ။ “အာဝုသော, ကိံ ရောဒသီ”တိ? “ဘန္တေ, တေ မယှံ မာတာပိတရော, အဟံ တေသံ ပုတ္တော”တိ။ “အာဝုသော, တဝ မာတာပိတရော တံ နိဿာယ ဝိနာသံ ပတ္တာ, ဂစ္ဆ, တေ ပဋိဇဂ္ဂါဟီ”တိ။

သော “အဟံ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဃဋေန္တော ဝါယမန္တောပိ မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိံ, အဘဗ္ဗော ဘဝိဿာမိ, ကိံ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ, ဂိဟီ ဟုတွာ မာတာပိတရော ပေါသေတွာ အနံ ဒတွာ သဂ္ဂပရာယဏော ဘဝိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အရညာဝါသံ တဿ ထေရဿ နိယျာဒေတွာ ပုနဒိဝသေ အရညာ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဂစ္ဆန္တော သာဝတ္ထိတော အဝိဒူရေ ဇေတဝနပိဋ္ဌိဝိဟာရံ ပါပုဏိ။ တတ္ထ ဒွေဝ မဂ္ဂါ အဟေသုံ။ ဧကော မဂ္ဂေါ ဇေတဝနံ ဂစ္ဆတိ, ဧကော သာဝတ္ထိံ။ သော တတ္ထေဝ ဌတွာ “ကိံ နု ခော ပဌမံ မာတာပိတရော ပဿာမိ, ဥဒါဟု ဒသဗလ”န္တိ စိန္တေတွာ “မယာ မာတာပိတရော စိရံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ, ဣတော ပဋ္ဌာယ ပန မေ ဗုဒ္ဓဒဿနံ ဒုလ္လဘံ ဘဝိဿတိ, တသ္မာ အဇ္ဇမေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ ဓမ္မံ သုတွာ သွေဝ ပါတောဝ မာတာပိတရော ပဿိဿာမီ”တိ သာဝတ္ထိမဂ္ဂံ ပဟာယ သာယနှသမယေ ဇေတဝနံ ပါဝိသိ။ တံ ဒိဝသံ ပန သတ္ထာ ပစ္စူသကာလေ လောကံ ဩလောကေန္တော ဣမဿ ကုလပုတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ အဒ္ဒသ။ သော တဿာဂမနကာလေ **မာတုပေါသကသုတ္တေန** (သံ. နိ. ၁.၂၀၅) မာတာပိတူနံ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေသိ။ သော ပန ဘိက္ခု ပရိသပရိယန္တေ ဌတွာ သတ္ထုဿ ဓမ္မကထံ သုဏန္တော စိန္တေသိ “အဟံ ဂိဟီ ဟုတွာ မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂိတုံ သက္ကောမီတိ စိန္တေသိံ, သတ္ထာ ပန ‘ပဗ္ဗဇိတောဝ သမာနော ပဋိဇဂ္ဂကော ဥပကာရကော မာတာပိတူန’န္တိ ဝဒတိ။ သစာဟံ သတ္ထာရံ အဒိသွာ ဂတော, ဧဝရူပာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပရိဟီနော ဘဝေယျံ။ ဣဒါနိ ပန ဂိဟီ အဟုတွာ ပဗ္ဗဇိတောဝ သမာနော မာတာပိတရော ပေါသေဿာမီ”တိ။

သော သလာကဂ္ဂံ ဂန္တွာ သလာကဘတ္တဉ္စေဝ သလာကယာဂုဉ္စ ဂဏှိတွာ ဒွါဒသ ဝဿာနိ အရညေ ဝုတ္ထဘိက္ခု ပါရာဇိကပ္ပတ္တော ဝိယ အဟောသိ။ သော ပါတောဝ သာဝတ္ထိယံ ပဝိသိတွာ “ကိံ နု ခော ပဌမံ ယာဂုံ ဂဏှိဿာမိ, ဥဒါဟု မာတာပိတရော ပဿိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ကပဏာနံ မာတာပိတူနံ သန္တိကံ တုစ္ဆဟတ္ထေန ဂန္တုံ အယုတ္တ”န္တိ စိန္တေတွာ ယာဂုံ ဂဟေတွာ ဧတေသံ ပေါရာဏကဂေဟဒွါရံ ဂတော။ မာတာပိတရောပိဿ ယာဂုဘိက္ခံ စရိတွာ ပရဘိတ္တိံ နိဿာယ ဝိဟရန္တိ။ သော ဥပဂန္တွာ နိသိန္နေ ဒိသွာ ဥပ္ပန္နသောကော အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ တေသံ အဝိဒူရေ အဋ္ဌာသိ။ တေ တံ ဒိသွာပိ န သဉ္ဇာနိံသု။ အထ မာတာ “ဘိက္ခတ္ထာယ ဌိတော ဘဝိဿတီ”တိ သညာယ “ဘန္တေ, တုမှာကံ အတဗ္ဗယုတ္တကံ နတ္ထိ, အတိစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ သော တဿာ ကထံ သုတွာ ဟဒယပူရံ သောကံ ဂဟေတွာ အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ တတ္ထေဝ အဋ္ဌာသိ။ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ “အတိစ္ဆထာ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ အဋ္ဌာသိယေဝ။ အထဿ ပိတာ မာတရံ အာဟ – “ဂစ္ဆ, ဘဒ္ဒေ, ဇာနာဟိ, ပုတ္တော နု ခော နော ဧသော”တိ။ သာ ဥဋ္ဌာယ ဥပဂန္တွာ ဩလောကေန္တီ သဉ္ဇာနိတွာ ပါဒမူလေ ပတိတွာ ပရိဒေဝိ, ပိတာပိဿ တထေဝ အကာသိ, မဟန္တံ ကာရုညံ အဟောသိ။

သောပိ မာတာပိတရော ဒိသွာ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော အဿူနိ ပဝတ္တေသိ။ သော သောကံ အဓိဝါသေတွာ “အမ္မတာတာ, မာ စိန္တယိတ္ထ, အဟံ တေ ပေါသေဿာမီ”တိ မာတာပိတရော အဿာသေတွာ

တ ယာဂုံ ဟယေတွာ ဂါမန္တေ နိသီဒါပေတွာ ပုန ဘိက္ခံ အာဟရိတွာ တေ ဘောဇေတွာ အတ္တနော အတ္ထာယ ဘိက္ခံ ပရိယေသိတွာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုန ဘတ္တေနာပုစ္ဆိတွာ ပစ္ဆာ သယံ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဣမိနာ နိယာမေန မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂတိ။ အတ္တနာ လဒ္ဓါနိ ပက္ခိကဘတ္တာဒီနိ တေသံယေဝ ဒတွာ သယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ လဘမာနော ဘုဉ္ဇတိ, အလဘမာနော န ဘုဉ္ဇတိ, ဝဿာဝါသိကမ္ပိ အညမ္ပိ ယံ ကိဉ္စိ လဘိတွာ တေသံယေဝ ဒေတိ။ တေဟိ ပရိဘုတ္တံ ဇိဏ္ဏပိလောတိကံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂဠံ ဒတွာ ရဇိတွာ သယံ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ဘိက္ခလဘနဒိဝသေဟိ ပနဿ အလဘနဒိဝသာ ဗဟူ အဟေသုံ။ အထဿ နိဝါသနပါရုပနံ အတိလူခံ ဟောတိ။

ဣတိ သော မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂန္တောယေဝ အပရဘာဂေ ကိသော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော ဓမနိသန္ထတဂတ္တော အဟောသိ။ အထ နံ သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိံသု “အာဝုသော, ပုဗ္ဗေ တဝ သရီရဝဏ္ဏော သောဘတိ, ဣဒါနိ ပန ကိသော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော ဓမနိသန္ထတဂတ္တော, ဗျာဓိ တေ နု ခေါ ဥပ္ပန္နော”တိ။ သော “နတ္ထိ မေ, အာဝုသော, ဗျာဓိ, အပိစ ပန ပလိဗောဓော မေ အတ္ထီ”တိ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ အထ နံ တေ ဘိက္ခူ အာဟံသု “အာဝုသော, ဘဂဝါ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတုံ န ဒေတိ, တွံ ပန သဒ္ဓါဒေယျံ ဂဟေတွာ ဂိဟီနံ ဒဒမာနော အယုတ္တံ ကရောသီ”တိ။ သော တေသံ ကထံ သုတွာ လဇ္ဇိတော ဩလီယိ။ တေ ဧတ္တကေနပိ အသန္တုဋ္ဌာ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဘန္တေ, အသုကော နာမ ဘိက္ခု သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတွာ ဂိဟီ ပေါသေတီ”တိ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ တံ ဘိက္ခုံ ပက္ကောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု သဒ္ဓါဒေယျံ ဂဟေတွာ ဂိဟီ ပေါသေသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ တံ ကိရိယံ ဝဏ္ဏေတုကာမော အတ္တနော စ ပုဗ္ဗစရိယံ ပကာသေတုကာမော “ဘိက္ခု, ဂိဟီ ပေါသေန္တော ကေ ပေါသေသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “မာတာပိတရော မေ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ သတ္ထာ တဿ ဥဿာဟံ ဇနေတုံ “သာဓု သာဓု, ဘိက္ခူ”တိ တိက္ခတ္တုံ သာဓုကာရံ ဒတွာ “တွံ မမ ဂတမဂ္ဂေ ဌိတော, အဟမ္ပိ ပုဗ္ဗစရိယံ စရန္တော မာတာပိတရော ပေါသေသိ”န္တိ အာဟ။ သော အဿာသံ ပဋိလဘိ။ သတ္ထာ တာယ ပုဗ္ဗစရိယာယ အာဝိကရဏတ္ထံ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိနဂရတော အဝိဒူရေ နဒိယာ ဩရိမတီရေ ဧကော နေသာဒဂါမော အဟောသိ, ပါရိမတီရေ ဧကော နေသာဒဂါမော။ ဧကေကသ္မိံ ဂါမေ ပဉ္စ ပဉ္စ ကုလသတာနိ ဝသန္တိ။ ဒွီသုပိ ဂါမေသု ဒွေ နေသာဒဇေဋ္ဌကာ သဟာယကာ အဟေသုံ။ တေ ဒဟရကာလေယေဝ ကတိကဝတ္တံ ကရိံသု “သစေ အမှာကံ ဧကဿ ဓီတာ ဟောတိ, ဧကဿ ပုတ္တော ဟောတိ, တေသံ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရိဿာမာ”တိ။ အထ ဩရိမတီရေ ဂါမဇေဋ္ဌကဿ ဂေဟေ ပုတ္တော ဇာယိ, ဇာတက္ခဏေယေဝ ဒုကူလေန ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ “ဒုကူလော”တွေဝဿ နာမံ ကရိံသု။ ဣတရဿ ဂေဟေ ဓီတာ ဇာယိ, တဿာ ပရတီရေ ဇာတတ္တာ “ပါရိကာ”တိ နာမံ ကရိံသု။ တေ ဥဘောပိ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ အဟေသုံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ။ တေ နေသာဒကုလေ ဇာတာပိ ပါဏာတိပါတံ နာမ န ကရိံသု။

အပရဘာဂေ သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကံ ဒုကူလကုမာရံ မာတာပိတရော အာဟံသု “ပုတ္တ, ကုမာရိကံ တေ အာနယိဿာမာ”တိ။ သော ပန ဗြဟ္မလောကတော အာဂတော သုဒ္ဓသတ္တော ဥဘော ကဏ္ဏေ ပိဓာယ “န မေ ဃရာဝါသေနတ္ထော အမ္မတာတာ, မာ ဧဝရူပံ အဝစုတ္ထာ”တိ ဝတွာ ယာဝတတိယံ ဝုစ္စမာနောပိ န ဣစ္ဆိယေဝ။ ပါရိကာပိ မာတာပိတူဟိ “အမ္မ, အမှာကံ သဟာယကဿ ပုတ္တော အတ္ထိ, သော အဘိရူပေါ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော, တဿ တံ ဒဿာမာ”တိ ဝုတ္တာ တထေဝ ဝတွာ ဥဘော ကဏ္ဏေ ပိဒဟိ။ သာပိ ဗြဟ္မလောကတော အာဂတာ ဃရာဝါသံ န ဣစ္ဆိ။ ဒုကူလကုမာရော ပန တဿာ ရဟဿေန သာသနံ ပဟိဏိ “သစေ ပါရိကေ မေထုနဓမ္မေန အတ္ထိကာ, အညဿ ဂေဟံ ဂစ္ဆတု, မယှံ မေထုနဓမ္မေ ဆန္ဒော နတ္ထီ”တိ။ သာပိ တဿ တထေဝ သာသနံ ပေသေသိ။

အထ မာတာပိတရော တေသံ အနိစ္ဆမာနာနညေဝ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရိံသု။ တေ ဥဘောပိ ကိလေသသမုဒ္ဒံ အနောတရိတွာ ဒွေဝ မဟာဗြဟ္မာနော ဝိယ ဧကတောဝ ဝသိံသု။ ဒုကူလကုမာရော ပန မစ္ဆံ ဝါ မိဂံ ဝါ န မာရေတိ, အန္တမသော အာဘတမံသမ္ပိ န ဝိက္ကိဏာတိ။ အထ နံ မာတာပိတရော ဝဒိံသု “တာတ, တွံ နေသာဒကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာပိ နေဝ ဃရာဝါသံ ဣစ္ဆသိ, န ပါဏဝဓံ ကရောသိ, ကိံ နာမ ကမ္မံ ကရိဿသီ”တိ? “အမ္မတာတာ, တုမှေသု အနုဇာနန္တေသု မယံ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ။ တံ သုတွာ မာတာပိတရော “တေန ဟိ ပဗ္ဗဇထာ”တိ ဒွေဝ ဇနေ အနုဇာနိံသု။ တေ တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ ဂါမတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဂင်္ဂါတီရေန ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ယသ္မိံ

ဌာနေ မိဂသမ္မတာ နာမ နဒီ ဟိမဝန္တတော ဩတရိတွာ ဂင်္ဂံ ပတ္တာ, တံ ဌာနံ ဂန္တွာ ဂင်္ဂံ ပဟာယ မိဂသမ္မတာဘိမုခာ အဘိရုဟိံသု။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော ဩလောကေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဝိဿကမ္မံ အာမန္တေတွာ “တာတ ဝိဿကမ္မ, ဒွေ မဟာပုရိသာ ကာမာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိဋ္ဌာ, တေသံ နိဝါသဋ္ဌာနံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ, မိဂသမ္မတာနဒိယာ အဍ္ဎကောသန္တရေ ဧတေသံ ပဏ္ဏသာလဉ္စ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ စ မာပေတွာ ဧဟီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ **မူဂပက္ခဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၁ အာဒယော) ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗံ သံဝိဒဟိတွာ အမနာပသဒ္ဒေ မိဂပက္ခိနော ပလာပေတွာ ဧကပဒိကံ ဇင်္ဃမဂ္ဂံ မာပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ တေပိ တံ မဂ္ဂံ ဒိသွာ တေန မဂ္ဂေန ဂန္တွာ တံ အဿမပဒံ ပာပုဏိံသု။ ဒုကူလပဏ္ဍိတော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒိသွာ “သက္ကေန မယှံ ဒိန္နာ”တိ သက္ကဒတ္တိယဘာဝံ ဉတွာ သာဋကံ ဩမုဉ္စိတွာ ရတ္တဝါကစီရံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပာရုပိတွာ အဇိနစမ္မံ အံသေ ကတွာ ဇဋာမဏ္ဍလံ ဗန္ဓိတွာ ဣသိဝေသံ ဂဟေတွာ ပါရိကာယပိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အဒါသိ။ ဥဘောပိ ကာမာဝစရမေတ္တံ ဘာဝေတွာ တတ္ထ ဝသိံသု။ တေသံ မေတ္တာနုဘာဝေန သဗ္ဗေပိ မိဂပက္ခိနော အညမညံ မေတ္တစိတ္တမေဝ ပဋိလဘိံသု, န ကောစိ ကဉ္စိ ဝိဟေဌေသိ။ ပါရိကာ တတော ပဋ္ဌာယ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ အာဟရတိ, အဿမပဒံ သမ္မဇ္ဇတိ, သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောတိ။ ဥဘောပိ ဖလာဖလာနိ အာဟရိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာ တတ္ထ တသံ ကပ္ပယိံသု။

သက္ကော တေသံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ။ သော ဧကဒိဝသံ အနုဩလောကေန္တော “ဣမေသံ စက္ခူနိ ပရိဟာယိဿန္တီ”တိ အန္တရာယံ ဒိသွာ ဒုကူလပဏ္ဍိတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ ဧဝမာဟ – “ဘန္တေ, တုမှာကံ အန္တရာယော ပညာယတိ, ပဋိဇဂ္ဂနကံ ပုတ္တံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ, လောကဓမ္မံ ပဋိသေဝထာ”တိ။ အထ နံ ဒုကူလပဏ္ဍိတော အာဟ – “သက္က, ကိန္နာမေတံ ကထေသိ, မယံ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တာပိ ဧတံ လောကဓမ္မံ ပုဂ္ဂဝကဂူထရာသိံ ဝိယ ဇိဂုစ္ဆိမှာ, ဣဒါနိ ပန အရညံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ကထံ ဧဝရူပံ ကရိဿာမာ”တိ။ အထ သက္ကော တံ အာဟ – “ဘန္တေ, သစေ ဧဝံ န ကရောထ, ပါရိကာယ တာပသိယာ ဥတုနိကာလေ နာဘိံ ဟတ္ထေန ပရာမသေယျာထာ”တိ။ ဒုကူလပဏ္ဍိတော “ဣဒံ သက္ကာ ကာတု”န္တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ သက္ကော တံ ဝန္ဒိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

ဒုကူလပဏ္ဍိတောပိ တံ ကာရဏံ ပါရိကာယ အာစိက္ခိတွာ အဿာ ဥတုနိကာလေ နာဘိံ ဟတ္ထေန ပရာမသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဒေဝလောကတော စဝိတွာ တဿာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ သာ ဒသမာသစ္စယေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, တေနေဝဿ “သုဝဏ္ဏသာမော”တိ နာမံ ကရိံသု။ ပါရိကာယ ဖလာဖလတ္ထာယ ဝနံ ဂတကာလေ ပဗ္ဗတန္တရေ ကိန္နရိယော ဓာတိကိစ္စံ ကရိံသု။ တေ ဥဘောပိ ဗောဓိသတ္တံ နှာပေတွာ ပဏ္ဏသာလာယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဖလာဖလတ္ထာယ အရညံ ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မိံ ခဏေ ကိန္နရာ ကုမာရံ ဂဟေတွာ ဂိရိကန္ဒရာဒီသု နှာပေတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ အာရုယှ နာနာပုပ္ဖေဟိ အလင်္ကရိတွာ ဟရိတာလမနောသိလာဒီနိ သိလာယံ ဃံသိတွာ နလာဋေ တိလကေ ကတွာ ပုန အာနေတွာ ပဏ္ဏသာလာယံ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ ပါရိကာပိ အာဂန္တွာ ပုတ္တံ ထညံ ပါယေသိ။ တံ အပရဘာဂေ ဝဍ္ဎိတွာ သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကမ္ပိ အနုရက္ခန္တာ မာတာပိတရော ပဏ္ဏသာလာယံ နိသီဒါပေတွာ သယမေဝ ဝနမူလဖလာဖလတ္ထာယ ဝနံ ဂစ္ဆန္တိ။ မဟာသတ္တော “မမ မာတာပိတူနံ ကဒါစိ ကောစိ ဒေဝ အန္တရာယော ဘဝေယျာ”တိ စိန္တေတွာ တေသံ ဂတမဂ္ဂံ သလ္လက္ခေသိ။

အထေကဒိဝသံ တေသံ ဝနမူလဖလာဖလံ အာဒာယ သာယန္ဟသမယေ နိဝတ္တန္တာနံ အဿမပဒတော အဝိဒူရေ မဟာမေဃော ဥဋ္ဌဟိ။ တေ ဧကံ ရုက္ခမူလံ ပဝိသိတွာ ဝမ္မိကမတ္ထကေ အဋ္ဌံသု။ တဿ စ အဗ္ဘန္တရေ အာသီဝိသော အတ္ထိ။ တေသံ သရီရတော သေဒဂန္ဓမိဿကံ ဥဒကံ ဩတရိတွာ တဿ နာသာပုဋံ ပာဝိသိ။ သော ကုဇ္ဈိတွာ နာသာဝါတေန ပဟရိ။ ဒွေပိ အန္ဓာ ဟုတွာ အညမညံ န ပဿိံသု။ ဒုကူလပဏ္ဍိတော ပါရိကံ အာမန္တေတွာ “ပါရိကေ မမ စက္ခူနိ ပရိဟီနာနိ, အဟံ တံ န ပဿာမီ”တိ အာဟ။ သာပိ တထေဝ အာဟ။ တေ “နတ္ထိ နော ဣဒါနိ ဇီဝိတ”န္တိ မဂ္ဂံ အပဿန္တာ ပရိဒေဝမာနာ အဋ္ဌံသု။ “ကိံ ပန တေသံ ပုဗ္ဗကမ္မ”န္တိ? တေ ကိရ ပုဗ္ဗေ ဝေဇ္ဇကုလေ အဟေသုံ။ အထ သော ဝေဇ္ဇော ဧကဿ မဟာဓနဿ ပုရိသဿ အက္ခိရောဂံ ပဋိဇဂ္ဂိ။ သော တဿ ကိဉ္စိ ဓနံ န အဒါသိ။ အထ ဝေဇ္ဇော ကုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တွာ ဘရိယာယ အာရောစေတွာ “ဘဒ္ဒေ, အဟံ တဿ အက္ခိရောဂံ ပဋိဇဂ္ဂ

မိ, ဣာအနိ မယ့္ဟံ ဓနံ န ဒေတိ, ကိံ ကရောမာ''တိ အာဟ ။ သာပိ ကုဇ္ဈိတ့္ဝာ ''န နော တသ္သ သန္တကေနတ္ထော, ဘေ သဇ္ဇံ တသ္သ ဧကယောဂံ ဒတ့္ဝာ အဂ္ဂိနိ ကာဏာနိ ကရောဟိ''တိ အာဟ။ သော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ့္ဝာ တသ္သ သန္တိကံ ဂန္တ့္ဝာ တထာ အကာသိ။ သော နစိရသ္သေဝ အန္ဓော ဟောတိ။ တေသံ ဥဘိန္နမ္ပိ ဣမိနာ ကမ္မေန စက္ခူနိ အန္ဓာနိ ဇာယိံသု။

အထ မဟာသတ္တော ''မမ မာတာပိတရော   အညေသု ဒိဝသေသု ဣမာယ ဝေလာယ အာဂစ္ဆန္တိ, ဣာအနိ တေသံ ပဝတ္တိံ န ဇာနာမိ, ပဋိမဂ္ဂံ ဂမိဿာမီ''တိ စိန္တေတ့္ဝာ မဂ္ဂံ ဂန္တ့္ဝာ သဒ္ဒမကာသိ။ တေ တသ္သ သဒ္ဒံ သဉ္ဇာနိတ့္ဝာ ပဋိသဒ္ဒံ ကရိတ့္ဝာ ပုတ္တသိနေဟေန ''တာတ သုဝဏ္ဏသာမ, ဣဓ ပရိပန္ထော အတ္ထိ, မာ အာဂမီ''တိ ဝဒိံသု။ အထ နေ သံ ''တေန ဟိ ဣမံ လဋ္ဌိကောဋိံ ဂဟေတ့္ဝာ မမ သန္တိကံ ဧထာ''တိ ဒီဃလဋ္ဌိံ အဒာသိ။ တေ လဋ္ဌိကောဋိံ ဂဟေတ့္ဝာ တသ္သ သန္တိကံ အာဂမိံသု။ အထ နေ ''ကေန ကာရဏေန တေ စက္ခူနိ ဝိနဋ္ဌာနီ''တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ မာတာပိတရော အာဟံသု ''တာတ, မယံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဣဓ ရုက္ခမူလေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ ဌိတာ, တေန ကာရဏေနာ''တိ။ သော မာတာပိတူနံ ကထံ သုတ့္ဝာဝ အညာသိ ''တတ္ထ အာသီဝိသေန ဘဝိတဗ္ဗံ, တေန ကုဒ္ဓေန နာသာဝါတော ဝိဿဋ္ဌော ဘဝိဿတီ''တိ။ သော မာတာပိတရော ဒိသ့္ဝာ ရောဒိ စေဝ ဟသိ စ။ အထ နံ တေ ပုစ္ဆိံသု ''ကသ္မာ, တာတ, ရောဒသိ စေဝ ဟသသိ စာ''တိ? အမ္မတာတာ, ''တုမ္ဟာကံ ဒဟရကာလေယေဝ ဧဝံ စက္ခူနိ ဝိနဋ္ဌာနီ''တိ ရောဒိံ, ''ဣာအနိ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ လဘိဿာမီ''တိ ဟသိံ။ အမ္မတာတာ, တုမ္ဟေ မာ စိန္တယိတ္ထ, အဟံ တေ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီတိ။

သော မာတာပိတရော အဿာသေတ့္ဝာ အဿမပဒံ အာနေတ့္ဝာ တေသံ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု စင်္ကမေ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝစ္စဋ္ဌာနေ ပဿာဝဋ္ဌာနေ စာတိ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု ရဇ္ဇုကေ ဗန္ဓိ, တတော ပဋ္ဌာယ တေ အဿမပဒေ ဌပေတ့္ဝာ သယံ ဝနမူလဖလာဒီနိ အာဟရိတ့္ဝာ ပဏ္ဏသာလာယံ ဌပေတ့္ဝာ ပာတောဝ တေသံ ဝသနဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတ့္ဝာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတ့္ဝာ ဃဋံ့ အာဒာယ မိဂသမ္ပတာနဒိံ ဂန္တ့္ဝာ ပါနီယပရိဘောဇနီယံ အာဟရိတ့္ဝာ ဥပဋ္ဌာပေတိ, ဒန္တကဋ္ဌမုခောဒကာဒီနိ ဒတ့္ဝာ မဓုရဖလာဖလံ ဒေတိ, တေဟိ ဘုဉ္ဇိတ့္ဝာ မုခေ ဝိက္ခာလိတေ သယံ ခာဒိတ့္ဝာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတ့္ဝာ မိဂဂဏပရိဝုတော ဖလာဖလတ္ထာယ အရညံ ပာဝိသိ။ ပဗ္ဗတပါဒေ ကိန္နရပရိတရော ဖလာဖလံ ဂဟေတ့္ဝာ သာယန္ဟသမယေ အာဂန္တ့္ဝာ ဃဋေန ဥဒကံ အာဟရိတ့္ဝာ ဥဏှောဒကေန တေသံ ယထာရုစိ န္ဟာပနံ ပါဒဓောဝနံ တ ကတ့္ဝာ အင်္ဂါရကပလ္လံ ဥပနေတ့္ဝာ ဟတ္ထပါဒေ သေဒေတ့္ဝာ တေသံ နိသိန္နာနံ ဖလာဖလံ ဒတ့္ဝာ ခါဒာပေတ့္ဝာ ပရိယောသာနေ သယံ ခါဒိတ့္ဝာ သေသကံ ဌပေသိ။ ဣမိနာ နိယာမေနေဝ မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂိ။

တသ္မိံ သမယေ ဗာရာဏသိယံ ပီဠိယက္ခော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သော မိဂမံသလောဘေန မာတရံ   ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတ့္ဝာ သန္နဒ္ဓပဉ္စာဝုဓော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတ့္ဝာ မိဂေ ဝဓိတ့္ဝာ မံသံ ခါဒန္တော မိဂသမ္ပတာနဒိံ ပတ့္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန သာမဿ ပါနီယဂ္ဂဟဏတိတ္ထံ သမ္ပတ္တော မိဂပဒဝလဉ္ဇံ ဒိသ့္ဝာ မဏိဝဏ္ဏာဟိ သာခါဟိ ကောဋ္ဌကံ ကတ့္ဝာ ဓနုံ အာဒာယ ဝိသပီတံ သရံ သန္နယှိတ့္ဝာ နိလီနောဝ အစ္ဆိ။ မဟာသတ္တောပိ သာယန္ဟသမယေ ဖလာဖလံ အာဟရိတ့္ဝာ အဿမပဒေ ဌပေတ့္ဝာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတ့္ဝာ ''ပါနီယံ အာဟရိဿာမီ''တိ ဃဋံ ဂဟေတ့္ဝာ မိဂဂဏပရိဝုတော ဒွေဝပိ မိဂေ ဧကတော ကတ့္ဝာ တေသံ ပိဋ္ဌိယံ ပါနီယဃဋံ ဌပေတ့္ဝာ ဟတ္ထေန ဂဟေတ့္ဝာ နဒီတိတ္ထံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ကောဋ္ဌကေ ဌိတောဝ တံ တထာ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ့္ဝာ ''မယာ ဧတ္တကံ ကာလံ ဧဝံ ဝိစရန္တေနပိ မနုဿော နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ဒေဝေ နု ခေါ ဧသ နာဂေ နု ခေါ, သစေ ပနာဟံ ဧတံ ဥပသင်္ကမိတ့္ဝာ ပုစ္ဆိဿာမိ။ ဒေဝေ စေ ဘဝိဿတိ, အာကာသံ ဥပ္ပတိဿတိ။ နာဂေ စေ, ဘူမိယံ ပဝိသိဿတိ။ န ခေါ ပနာဟံ သဗ္ဗကာလံ ဟိမဝန္တေယေဝ ဝိစရိဿာမိ, ဗာရာဏသိံ ဂမိဿာမိ။ တတြ မံ ပုစ္ဆိဿန္တိ 'အပိ နု ခေါ တေ, မဟာရာဇ, ဟိမဝန္တေ ဝသန္တေန ကိဉ္စိ အဆရိယံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ'န္တိ? တတြာဟံ 'ဧဝရူပေါ မေ သတ္တော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော'တိ ဝက္ခာမိ။ 'ကော နာမေသော'တိ ဝုတ္တေ သစေ 'န ဇာနာမီ'တိ ဝက္ခာမိ , အထ ဂရဟိဿန္တိ မံ, တသ္မာ ဧတံ ဝိဇ္ဈိတ့္ဝာ ဒုဗ္ဗလံ ကတ့္ဝာ ပုစ္ဆိဿာမီ''တိ စိန္တေသိ။

အထ တေသု မိဂေသု ပဌမမေဝ ဩတရိတ့္ဝာ ပါနီယံ ပိဝိတ့္ဝာ ဥတ္တိဏ္ဏေသု ဗောဓိသတ္တော ဥဂ္ဂဟိတဝတ့္တော မဟာထေရော ဝိယ သဏိကံ ဩတရိတ့္ဝာ ပဿဒ္ဓဒရထော ပစ္စုတ္တရိတ့္ဝာ ရတ္တတကစီရံ နိဝါသေတ့္ဝာ ဧကံ ဟာရုပိတ့္ဝာ အဇိနစမ္မံ အံသေ ကတ့္ဝာ ပါနီယဃဋံ ဥက္ခိပိတ့္ဝာ ဥဒကံ ပုဉ္ဆိတ့္ဝာ ဝါမအံသကူဋေ ဌပေသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ''ဣာအနိ ဝိဇ္ဈိတုံ သမယော''တိ ရာဇာ ဝိသပီတံ သရံ ဥက္ခိပိတ့္ဝာ မဟာသတ္တံ ဒက္ခိဏပဿေ ဝိဇ္ဈိ, သရော ဝါမပ

သ္သေန နိက္ခမိ။ တသ္သ ဝိဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ မိဂဂဏာ ဘီတာ ပလာယိံသု။ သုဝဏ္ဏသာမပဏ္ဍိတော ပန ဝိဒ္ဓောပိ ဟာနိယဃ ဋ္ဌံ ယထာ တ တထာ တ အနဝသုမ္ဘိတွာ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ သဏိကံ ဩတာရေတွာ တလုကံ ဝိယူဟိတွာ ဌပေ တွာ ဒိသံ ဝဝတ္ထပေတွာ မာတာပိတူနံ ဝသနဋ္ဌာနဒိသာဘာဂေန သီသံ ကတွာ ရဇတပဋ္ဋဝဏ္ဏာယ တလုကာယ သု ဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ နိပဇ္ဇိတွာ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ ''ကြာမသ္မိံ ဟိမဝန္တပ္ပဒေသေ မမ ဝေရီ နာမ နတ္ထိ, မယှံ မာတာ ပိတူနဥ္စ ဝေရီ နာမ နတ္ထီ''တိ မုခေန လောဟိတံ ဆဍ္ဍေတွာ ရာဇာနံ အဒိသွာဝ ပဌမံ ကထမာဟ –

၂၉၆. ''ကော နု မံ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈိ၊ ပမတ္တံ ဥဒဟာရကံ။
ခတ္တိယော ဗြာဟ္မဏော ဝေဿော၊ ကော မံ ဝိဒ္ဓါ နိလီယသိ''တိ။

တတ္ထ **ပမတ္တန္တိ** မေတ္တာဘာဝနာယ အနုပဋ္ဌိတသတိံ။ ကြာဒဉ္ဆိ သော သန္တာယ တသ္မိံ ခဏေ အတ္တာနံ ပမတ္တံ နာမ အကာသိ။ **ဝိဒ္ဓါ** တိ ဝိဇ္ဈိတွာ။

ဝေဝဥ္စ ပန ဝတွာ ပုန အတ္တနော သရီရမံသဿ အဘက္ခသမ္ဘာဘာဝံ ဒဿေတုံ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၂၉၇. ''န မေ မံသာနိ ခဇ္ဇာနိ၊ စမ္မေနတ္ထော န ဝိဇ္ဇတိ။
အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန၊ ဝိဒ္ဓေယျံ မံ အမညထာ''တိ။

ဒုတိယကထံ ဝတွာ တမေဝ နာမာဒိဝသေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ –

၂၉၈. ''ကော ဝာ တွံ ကဿ ဝာ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ကိံ မံ ဝိဒ္ဓါ နိလီယသိ''တိ။

တတ္ထ **အမညထာ**တိ အယံ ပုရိသော ကေန ကာရဏေန မံ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗန္တိ အမညိတ္ထာတိ အတ္ထော။

ဝေဝဥ္စ ပန ဝတွာ တုဏှီ အဟောသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ''အယံ မယာ ဝိသပီတေန သလ္လေန ဝိဇ္ဈိတွာ ဟတိ တောပိ နေဝ မံ အက္ကောသတိ န ပရိဘာသတိ, မမ ဟဒယံ သမ္မာဟန္တော ဝိယ ပိယဝစနေန သမုအာစရတိ, ဂစ္ဆိဿာ မိဿ သန္တိက''န္တိ စိန္တေတွာ ဂန္တွာ တဿ သန္တိကေ ဌိတော ဝေ့ဝ ကထာ အဘာသိ –

၂၉၉. ''ရာဇာဟမသ္မိ ကာသီနံ၊ ပီဠိယက္ခောတိ မံ ဝိဒူ။
လောဘာ ရဋ္ဌံ ပဟိတွာန၊ မိဂမေသံ စရာမဟံ။

၃၀၀. ''ကြဿတ္ထေ စသ္မိ ကုသလော၊ ဒဋ္ဌဟာဓမ္မောတိ ဝိဿုတော။
နာဂေပိ မေ န မုစ္စေယျ၊ အာဂတော ဥသုပာတန''န္တိ။

တတ္ထ **ရာဇာဟမသ္မိ** တိ ဇဝံ ကိရဿ ဝိတက္ကော အဟောသိ ''ဒေဝတပိ နာကပိ မနုဿဘာသာယ ကထေန္တိ ယေဝ, အဟမေတံ ဒေဝတေတိ ဝာ နာကေတိ ဝာ မနုဿောတိ ဝာ န ဇာနာမိ။ သစေ ကုဇ္ဈေယျ, နာသေယျ မံ, 'ရာဇာ'တိ ဝုတ္တေ ပန အဘာယန္တော နာမ နတ္ထိ''တိ။ တသ္မာ အတ္တနော ရာဇဘာဝံ ဇာနာပေတုံ ပဌမံ ''ရာဇာဟမသ္မိ''တိ အာဟ။ **လောဘာ**တိ မိဂမံသလောဘေန။ **မိဂမေသန္တိ** မိဂံ ဧသန္တော။ **စရာမဟန္တိ** စရာမိ အဟံ။ ဒုတိယံ ကထံ ပန အတ္တနော ဗလံ ဒီပေတုကာမော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **ကြဿတ္ထေ** တိ ဓနုသိပ္ပေ။ **ဒဋ္ဌဟာဓမ္မော** တိ ဒဋ္ဌဟာဓနုံ သဟဿ ထာမဓနုံ ဩရောပေတုဉ္စ အာရောပေတုဉ္စ သမတ္ထော။

ဣတိ ရာဇာ အတ္တနော ဗလံ ဝဏ္ဏေတွာ တဿ နာမဂေါတ္တံ ပုစ္ဆန္တော အာဟ –

၃၀၁. ''ကော ဝာ တွံ ကဿ ဝာ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ။
ပိတုနော အတ္တနော စာပိ၊ နာမဂေါတ္တံ ပဝေဒယာ''တိ။

တတ္ထ **ပဝေဒယာ**တိ ကထယ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “သစာဟံ ‘ဒေဝနာဂကိန္နရခတ္တိယာဒီသု အညတရောဟမသ္မီ’တိ ကထေယျံ, သဒ္ဒဟေယျေဝ ဧသ, သစ္စမေဝ ပနဿ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတွာ ဝေမာဟ –

၃၀၂. “နေသာဒပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ သာမော ဣတိ မံ ဉာတယော။
အာမန္တယိံသု ဇီဝန္တံ၊ သွဇ္ဇေဝဇ္ဇေတဟံ ဂတော သယေ။

၃၀၃. “ဝိဒ္ဓေသ္မိ ပုထုသလ္လေန၊ သဝိသေန ယထာ မိဂေါ။
သကမှိ လောဟိတေ ရာဇ၊ ပဿ သေမိ ပရိပ္လုတော။

၃၀၄. “ပဋိဝာမဂတံ သလ္လံ၊ ပဿ ဓိမှာမိ လောဟိတံ။
အာတုရော တျာနုပုစ္ဆာမိ၊ ကိံ မံ ဝိဒ္ဓါ နိလီယသိ။

၃၀၅. “အဇိနမှိ ဟညတေ ဒီပိ၊ နာဂေါ ဒန္တေဟိ ဟညတေ။
အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန၊ ဝိဒ္ဓေယျံ မံ အမညထာ”တိ။

တတ္ထ **ဇီဝန္တ**န္တိ မံ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဇီဝမာနံ “ဧဟိ သာမ, ယာဟိ သာမာ”တိ ဉာတယော အာမန္တယိံသု။ **သွဇ္ဇေဝဇ္ဇေတဟံ ဂတော**တိ သော အဟံ အဇ္ဇ ဇဝံ ဂတော မရဏမုခေ သမ္ပတ္တော, ပဝိဋ္ဌောတိ အတ္ထော ။ **သယေ**တိ သယာမိ။ **ပရိပ္လုတော** တိ နိမုဂ္ဂေါ။ **ပဋိဝာမဂတ**န္တိ ဒက္ခိဏပဿေန ပဝိသိတွာ ဝာမပဿေန နိဂ္ဂတန္တိ အတ္ထော။ **ပဿ သာ**တိ ဩလောကေဟိ မံ။ **ဓိမှာမီ**တိ နိဋ္ဌုဘာမိ, ဣဒံ သော သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ အဝိကမ္ပမာနော ဝ လောဟိတံ မုခေန ဆဍ္ဍေတွာ အာဟ။ **အာတုရော တျာနုပုစ္ဆာမီ”** တိ ဗာဋ္ဌဂိလာနော ဟုတွာ အဟံ တံ အနုပုစ္ဆာမိ။ **နိလီယသီ**တိ ဧတသ္မိံ ဝနဂုမ္ဗေ နိလီနော အစ္ဆသိ။ ဝိဒ္ဓေယျန္တိ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗံ။ **အမညထာ**တိ အမညိတ္ထ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ယထာဘူတံ အနာစိက္ခိတွာ မုသာဝါဒံ ကထေန္တော အာဟ –

၃၀၆. “မိဂေါ ဥပဋ္ဌိတော အာသိ၊ အာဂတော ဥသုပာတနံ။
တံ ဒိသွာ ဥဗ္ဗိဇီ သာမ၊ တေန ကောဓော မမာဝိသီ”တိ။

တတ္ထ **အာဝိသီ**တိ အဇ္ဈောတ္ထရိ။ တေန ကာရဏေန မေ ကောဓော ဥပ္ပန္နောတိ ဒီပေတိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော “ကိံ ဝဒေသိ, မဟာရာဇ, ဣမသ္မိံ ဟိမဝန္တေ မံ ဒိသွာ ပလာယနမိဂေါ နာမ နတ္ထီ”တိ ဝတွာ အာဟ –

၃၀၇. “ယတော သရာမိ အတ္တာနံ၊ ယတော ပတ္တောသ္မိ ဝိညုတံ။
န မံ မိဂါ ဥတ္တသန္တိ၊ အရညေ သာပဒါနိပိ။

၃၀၈. “ယတော နိဓိံ ပရိဟရိံ၊ ယတော ပတ္တောသ္မိ ယောဗ္ဗနံ။
န မံ မိဂါ ဥတ္တသန္တိ၊ အရညေ သာပဒါနိပိ။

၃၀၉. “ဘီရူ ကိမ္ပုရိသာ ရာဇ၊ ပဗ္ဗတေ ဂန္ဓမာဒနေ။
သမ္မောဒမာနာ ဂစ္ဆာမ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ။

၃၁၀. “န မံ မိဂါ ဥတ္တသန္တိ၊ အရညေ သာပဒါနိပိ။
အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန၊ ဥတြာသန္တိ မိဂါ မမ”န္တိ။

တတ္ထ **န မံ မိဂါ**တိ ဘော မဟာရာဇ, ယတော ကာလတော ပဋ္ဌာယ အဟံ အတ္တာနံ သရာမိ, ယတော ကာလတော ပဋ္ဌာယ အဟံ ဝိညုဘာဝံ ပတ္တော အသ္မိ ဘဝာမိ, တတော ကာလတော ပဋ္ဌာယ မံ ဒိသွာ မိဂါ နာမ န ဥတ္တသန္တိ။ **သာပဒါနိပီ**တိ ဝဠမိဂါပိ။ **ယတော နိဓိ**န္တိ ယတော ကာလတော ပဋ္ဌာယ အဟံ ဝာကစီရံ ပရိဟရိံ။ **ဘီရူ ကိမ္ပုရိသာ** တိ မဟာရာဇ, မိဂါ တာဝ တိဋ္ဌန္တု, ကိမ္ပုရိသာ နာမ အတိဘီရုကာ ဟောန္တိ။ ယေ ဣမသ္မိံ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ ဝိဟရန္တိ,

တေပိ မံ ဒိသွာတ န ဥတ္တသန္တိ, အထ ခေါ မယံ အညမညံ သမ္မောဒမာနာ ဂစ္ဆာမ။ **ဥတ္တာသန္တိ မိက မမ** န္တိ မမံ ဒိသွာတ မိက ဥတ္တာသေယျုံ, ကေန ကာရဏေန တွံ မံ သဒ္ဒဟာပေသ္သသီတိ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာတ ရာဇာ "မယာ ဣမံ နိရပရာဓံ ဝိဇ္ဈိတွာတ မုသာတအော ကထိတော, သစ္စမေဝ ကထယိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာတ အာဟ –

၃၁၁."န တံ တသ မိဂေ သာမ၊ ကိံ တာဟံ အလိကံ ဘဏေ။
ကောဓလောဘာဘိဘူတာဟံ၊ ဥသုံ တေ တံ အဝဿဇိ"န္တိ။

တတ္ထ **န တံ တသာ**တိ န တံ ဒိသွာတ မိဂေ တသ, န ဘီတောတိ အတ္ထော။ **ကိံ တာဟ**န္တိ ကိံ တေ ဇဝံ ကလ္ယာဏ ဒဿနဿ သန္တိကေ အဟံ အလိကံ ဘဏိဿာမိ ။ **ကောဓလောဘာဘိဘူတာဟ**န္တိ ကောဓေန စ လောဘေန စ အဘိဘူတော ဟုတွာတ အဟံ။ သော ဟိ ပဌမမေဝ မိဂေသု ဥပ္ပန္နေန ကောဓေန "မိဂေ ဝိဇ္ဈိဿာမီ"တိ ခန္ဓံ အာရောပေတွာတ ဌိတော ပစ္ဆာ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသွာတ တဿ ဒေဝတာဒီသု အညတရဘာဝံ အဇာနန္တော "ပုစ္ဆိဿာမိ န"န္တိ လောဘံ ဥပ္ပာဒေသိ, တသ္မာ ဧဝမာဟ။

ဝေတ္စ ပန ဝတွာတ "နာယံ သုဝဏ္ဏသာမော ဣမသ္မိံ အရညေ ဧကကော ဝသိဿတိ, ဉာတကေဟိပိဿ ဘဝိတဗ္ဗံ, ပုစ္ဆိဿာမိ န"န္တိ စိန္တေတွာတ ဣတရံ ကထမာဟ –

၃၁၂."ကုတော နု သာမ အာဂမ္မ၊ ကဿ တ ပဟိတော တုဝံ။
'ဥဒဟာရော နဒိံ ဂစ္ဆ'၊ အာဂတော မိဂသမ္မတ"န္တိ။

တတ္ထ **သာမာ**တိ မဟာသတ္တံ အာလပတိ။ **အာဂမ္မာ** တိ ကုတော ဒေသာ ဣမံ ဝနံ အာဂမိတွာတ "အမှာကံ ဥဒဟာရော ဥဒကံ အာဟရိတုံ နဒိံ ဂစ္ဆာ"တိ **ကဿ တ ပဟိတော** ကေန ပုဂ္ဂလေန ပေသိတော ဟုတွာတ တုဝံ ဣမံ မိဂသမ္မတံ အာဂတောတိ အတ္ထော။

သော တဿ ကထံ သုတွာတ မဟန္တံ ဒုက္ခဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာတ မုခေန လောဟိတံ ဆဍ္ဍေတွာတ ကထမာဟ –

၃၁၃."အန္ဓာ မာတာပိတာ မယှံ၊ တေ ဘရာမိ ဗြဟာဝနေ။
တေသာဟံ ဥဒကာဟာရော၊ အာဂတော မိဂသမ္မတ"န္တိ။

တတ္ထ **ဘရာမီ**တိ မူလဖလာဒီနိ အာဟရိတွာတ ပောသေမိ။

ဝေတ္စ ပန ဝတွာတ မဟာသတ္တော မာတာပိတရော အာရဗ္ဘ ဝိလပန္တော အာဟ –

၃၁၄."အတ္ထိ နေသံ ဥသာမတ္တံ၊ အထ သာဟဿ ဇီဝိတံ။
ဥဒကဿ အလာဘေန၊ မညေ အန္ဓာ မရိဿရေ။

၃၁၅."န မေ ဣဒံ တထာ ဒုက္ခံ၊ လဗ္ဘာ ဟိ ပုမုနာ ဣဒံ။
ယဉ္စ အမ္မံ န ပဿာမိ၊ တံ မေ ဒုက္ခတရံ ဣတော။

၃၁၆."န မေ ဣဒံ တထာ ဒုက္ခံ၊ လဗ္ဘာ ဟိ ပုမုနာ ဣဒံ။
ယဉ္စ တာတံ န ပဿာမိ၊ တံ မေ ဒုက္ခတရံ ဣတော။

၃၁၇."သာ နူန ကပဏာ အမ္မာ၊ စိရရတ္တာယ ရုစ္ဆတိ။
အမုရတ္တေဝ ရတ္တေ တ၊ နဒီဝ အဝသုစ္ဆတိ။

၃၁၈."သော နူန ကပဏော တာတော၊ စိရရတ္တာယ ရုစ္ဆတိ။
အမုရတ္တေဝ ရတ္တေ တ၊ နဒီဝ အဝသုစ္ဆတိ။

၃၁၉. ''ဥဋ္ဌာနဟာဒစရိယာယ၊ ဟဒသမ္ဗာဟနဿ စ။
သာမ တာတဝိလပန္တာ၊ ဟိတ္တွာသိန္တိ ဗ္ရဟာဝနေ။

၃၂၀. ဣဒမ္ပိ ဒုတိယံ သလ္လံ၊ ကမ္ပေတိ ဟဒယံ မမံ။
ယဉ္စ အန္ဓေ န ပဿာမိ၊ မညေ ဟိဿာမိ ဇီဝိတ''န္တိ။

တတ္ထ **ဥသာမတ္တန္တိ** ဘောဇနမတ္တံ။ **''ဥသာ''**တိ ဟိ ဘောဇနဿ နာမံ တဿ စ အတ္တိတာယ။ **သာဟဿ ဇီဝိတန္တိ** ဆဒိဝသမတ္တံ ဇီဝိတန္တိ အတ္တော။ ဣဒံ အာဟရိတ္ဂတ ဌပိတံ ဖလာဖလံ သန္ဓာယာဟ ။ အထ တ **ဥသာ**တိ ဥ သ္မာ။ တေနေတံ ဒဿေတိ – တေသံ သရီရေ ဥသ္မာမတ္တံ အတ္ထိ, အထ မယာ အာဘတေန ဖလာဖလေန သာဟဿ ဇီဝိတံ အတ္ထီတိ။ **မရိဿရေ** တိ မရိဿန္တီတိ မညာမိ။ **ပုမုနာ**တိ ပုရိသေန, ဓေရူပညှိ ဒုက္ခံ ပုရိသေန လဘိတဗ္ဗမေ တတိ အတ္တော။ **စိရရတ္တာယ ရုစ္ဆတီ** တိ စိရရတ္တံ ရောဒိဿတိ။ **အမုရတ္တေ တ** တိ မဇ္ဈိမရတ္တေ တာ။ **ရတ္တေ တ**တိ ပစ္ဆိမရတ္တေ တာ။ **အဝသုစ္ဆတီ** တိ ကုန္နဒီ ဝိယ သုဿိဿတီတိ အတ္တော။ **ဥဋ္ဌာနဟာဒစရိယာယာ** တိ မဟာ ရာဇ, အဟံ ရတ္တိမ္ပိ ဒိတပိ ဒွေ တယော တရေ ဥဋ္ဌာယ အတ္တနော ဥဋ္ဌာနဝီရိယေန တေသံ ဟဒစရိယံ ကရောမိ, ဟတ္ ထပာဒေ သမ္ဗာဟာမိ, ဣဒာနိ မံ အဒိသ္ဂတ မမတ္ထာယ တေ ပရိဟီနစက္ခုကာ ''သာမတာတာ''တိ ဝိလပန္တာ ကဏ္ဍကေ ဟိ ဝိဇ္ဈိယမာနာ ဝိယ ဣမသ္မိံ ဝနပ္ပဒေသေ **ဟိတ္တွာသိန္တိ** ဝိစရိဿန္တီတိ အတ္တော။ **ဒုတိယံ သလ္လ** န္တိ ပဌမဝိဒ္ဓ ဓဝိသပီတသလ္လတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန ဒုက္ခတရံ ဣဒံ ဒုတိယံ တေသံ အဒဿန သောကသလ္လံ။

ရာဇာ တဿ ဝိလာပံ သုတ္ဂတ ''အယံ အစ္စန္တံ ဗ္ရဟ္မစာရီ ဓမ္မေ ဌိတော မာတာပိတရော ဘရတိ, ဣဒာနိ ဧဝံ ဒု က္ခပ္ပတ္တောပိ တေသံယေဝ ဝိလပတိ, ဧဝံ ဂုဏသမ္ပန္နေ နာမ မယာ အပရာဓော ကတော, ကထံ နု ခော ဣမံ သမဿာ သေယျ''န္တိ စိန္တေတ္ဂတ ''နိရယေ ပစ္စနကာလေ ရဇ္ဇံ ကိံ ကရိဿတိ, ဣမိနာ ပဋိဇဂ္ဂိတနိယာမေနေဝဿ မာတာ ပိတရော ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ, ဣမဿ မရဏမ္ပိ အမရဏံ ဝိယ ဘဝိဿတီ''တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတ္ဂတ အာဟ –

၃၂၁. ''မာ ဗာဠ္ဟံ ပရိဒေဝေသိ၊ သာမ ကလျာဏဒဿန။
အဟံ ကမ္မကရော ဟုတ္ဂတာ၊ ဘရိဿံ တေ ဗ္ရဟာဝနေ။

၃၂၂. ''ဣဿတ္ထေ စသ္မိ ကုသလော၊ ဒဠ္ဟဓမ္မောတိ ဝိဿုတော။
အဟံ ကမ္မကရော ဟုတ္ဂတာ၊ ဘရိဿံ တေ ဗ္ရဟာဝနေ။

၃၂၃. ''မိဂါနံ ဝိဃာသမန္ဝေသံ၊ ဝနမူလဖလာနိ စ။
အဟံ ကမ္မကရော ဟုတ္ဂတာ၊ ဘရိဿံ တေ ဗ္ရဟာဝနေ။

၃၂၄. ''ကတမံ တံ ဝနံ သာမ၊ ယတ္ထ မာတာပိတာ တဝ။
အဟံ တေ တထာ ဘရိဿံ၊ ယထာ တေ အဘရိ တုဝ''န္တိ။

တတ္ထ **ဘရိဿံ တေ** တိ တေ တဝ မာတာပိတရော ဘရိဿာမိ။ **မိဂါနန္တိ** သီဟာဒီနံ မိဂါနံ ဝိဃာသံ အန္ဝေသန္ တော။ ဣဒံ သော ''ဣဿတ္ထေ စသ္မိ ကုသလော''တိ ထူလထူလေ မိဂေ ဝဓိတ္ဂတ မစုရမံသေန တဝ မာတာပိတရော ဘရိ ဿာမီ''တိ ဝတ္ဂတ ''မာ, မဟာရာဇ, အမ္ဟေဟ နိဿာယ ပါဏာဝဓံ ကရီ''တိ ဝုတ္တေ ဓေမာဟ။ **ယထာ တေ**တိ ယထာ တွ ံ တေ အဘရိ, တထေဝတဟမ္ပိ ဘရိဿာမီတိ။

အထဿ မဟာသတ္တော ''သာဓု, မဟာရာဇ, တေန ဟိ မေ မာတာပိတရော ဘရဿူ''တိ ဝတ္ဂတ မဂ္ဂံ အာစိက္ခ န္တော အာဟ –

၃၂၅. ''အယံ ဧကပဒီ ရာဇ၊ ယောယံ ဥဿီသကေ မမ။
ဣတော ဂန္တွာ အမုကောသံ၊ တတ္ထ နေသံ အကာရကံ။
ယတ္ထ မာတာပိတာ မယှံ၊ တေ ဘရဿု ဣတော ဂတော''တိ။

Tattha **kepadīti** kepadamaggo. **Ussīsake** ti yo so mama mattakaṭṭhāne. **Ahukoso** ti ahu koso.

(Myanmar script text as printed below)

တတ္ထ **ကေပဒီတိ** ကေပဒမဂ္ဂေါ။ **ဥဿီသကေ** တိ ယော သော မမ မတ္ထကဋ္ဌာနေ။ **အဟုကောသ** န္တိ အဟု ကောသန္တရေ။

ဇဝံ သော တဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခိတွာ မာတာပိတူသု ဗလဝသိနေဟေန တထာရူပံ ဝေဒနံ အဓိဝာသေတွာ တေသံ ဘရဏတ္ထာယ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ယာစန္တော ပုန ဝေမာဟ –

၃၂၆. ''နမော တေ ကာသိရာဇတ္ထု၊ နမော တေ ကာသိဝဍ္ဎန။
အန္ဓာ မာတာပိတာ မယှံ၊ တေ ဘရဿု ဗြဟာဝနေ။

၃၂၇. ''အဉ္ဇလိံ တေ ပဂ္ဂဏှာမိ၊ ကာသိရာဇ နမတ္ထု တေ။
မာတရံ ပိတရံ မယှံ၊ ဝုတ္တော ဝဇ္ဇာသိ ဝန္ဒန''န္တိ။

တတ္ထ **ဝုတ္တော ဝဇ္ဇာသိ** တိ ''ပုတ္တော တေ သုဝဏ္ဏသာမော နဒီတီရေဝိသပီတေန သလ္လေန ဝိဒ္ဓော ရဇတပဋ္ဋသဒိသေ တလုကာပုလိနေ ဒက္ခိဏပဿေန နိပန္နော အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ တုမှာကံ ဟဒေ ဝန္ဒတီ''တိ ဇဝံ မဟာရာဇ, မယာ ဝုတ္တော ဟုတွာ မာတာပိတူနံ မေ ဝန္ဒနံ ဝဒေယျာသီတိ အတ္ထော။

ရာဇာ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ မဟာသတ္တောပိ မာတာပိတူနံ ဝန္ဒနံ ပေသေတွာ ဝိသညိတံ ဟာပုဏိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၂၈. ''ဣဒံ ဝတွာန သော သာမော၊ ယုဝာ ကလျာဏဒဿနော။
မုစ္ဆိတော ဝိသဝေဂေန၊ ဝိသညီ သမပဇ္ဇထာ''တိ။

တတ္ထ **သမပဇ္ဇထာ** တိ ဝိသညီ ဇာတော။

သော ဟိ ဟေဋ္ဌာ တွေကံ ကထေန္တော နိရဿာသော ဝိယ အဟောသိ။ ဣဒာနိ ပနဿ ဝိသဝေဂေန မဒ္ဒိတာ ဘဝင္ဂစိတ္တသန္တတိ ဟဒယရူပံ နိဿာယ ပဝတ္တိ, ကထာ ပစ္ဆိဇ္ဇိ, မုခံ ပိဟိတံ, အက္ခီနိ နိမီလိတာနိ, ဟတ္ထပာဒာ ထဒ္ဓဘာဝံ ပတ္တာ, သကလသရီရံ လောဟိတေန မက္ခိတံ။ ရာဇာ ''အယံ ဣဒာနေဝ မယာ သဒ္ဓိံ ကထေသိ, ကိံ နု ခော''တိ တဿ အဿာသပဿာသေ ဥပဓာရေသိ။ တေ ပန နိရုဒ္ဓာ, သရီရံ ထဒ္ဓံ ဇာတံ။ သော တံ ဒိသွာ ''နိရုဒ္ဓော အနိ သာမော''တိ သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဥဘော ဟတ္ထေ မတ္ထကေ ဌပေတွာ မဟာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၂၉. ''သ ရာဇာ ပရိဒေဝေသိ၊ ဗဟုံ ကာရုညသဉ္ဟိတံ။
အဇရာမရောဟံ အာသိံ၊ အဇ္ဇေတံ ဉာမိ နော ပုရေ။
သာမံ ကာလင်္ကတံ ဒိသွာ၊ နတ္ထိ မစ္စုဿ နာဂမော။

၃၃၀. ''ယဿု မံ ပဋိမန္တေတိ၊ သဝိသေန သမပ္ပိတော။
သွဇ္ဇေ ဇဝံ ဂတေ ကာလေ၊ န ကိဉ္စိ မဘိဘာသတိ။

၃၃၁. ''နိရယံ နူန ဂစ္ဆာမိ၊ ဧတ္ထ မေ နတ္ထိ သံသယော။
တဒာ ဟိ ပကတံ ပာပံ၊ စိရရတ္တာယ ကိဗ္ဗိသံ။

၃၃၂. ''ဘဝန္တိ တဿ ဝတ္တာရော၊ ကမေ ကိဗ္ဗိသကာရကော။
အရညေ နိမ္မနုဿမှိ၊ ကော မံ ဝတ္တုမရဟတိ။

၃၃၃. ''သာရယန္တိ ဟိ ကမ္မာနိ၊ ကမေ သံဂစ္ဆ မာဏဝါ။
အရညေ နိမ္မနုဿမှိ၊ ကော နု မံ သာရယိဿတီ''တိ။

တတ္ထ **အာသိန္တိ** အပံ တွေကံ ကာလံ အဇရာမရောမှာတိ သညီ အဟောသိ။ **အဇ္ဇေဝတ** န္တိ အဇ္ဇ အပံ ဣမံ သာမံ ကာလကတံ ဒိသွာ မမဇ္ဈေဝ အညေသဉ္စ နတ္ထိ မစ္စုဿ နာဂမောတိ တံ မစ္စုဿ အာဂမနံ အဇ္ဇ ဇာနာမိ, ဣတော ပုဗ္ဗေ န ဇာနာမီတိ ဝိလပတိ။ **သွဝဇ္ဇ ဧဝံ ဂတေ ကာလေ** တိ ယော သဝိသေန သလ္လေန သမပ္ပိတော ဣဒါနေဝ မံ ပဋိမန္တေတိ, သော အဇ္ဇ ဧဝံ ဂတေ ကာလေ ဧဝံ မရဏကာလေ သမ္ပတ္တေ ကိဉ္စိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ န ဘာသတိ။ **တဒါ ဟိ** တိ တသ္မိံ ခဏေ သာမံ ဝိဇ္ဈန္တေန မယာ ပာပံ ကတံ။ **စိရရတ္တာယ ကိဗ္ဗိသ** န္တိ တံ ပန စိရရတ္တံ ဝိပစ္စနသမတ္ထံ အာရုဏံ ဖရုသံ။

တဿာ တိ တဿ ဧဝရူပံ ပာပကမ္မံ ကတ္ဝာ ဝိစရန္တဿ။ **ဝတ္တာရော** တိ နိန္ဒိတာရော ဘဝန္တိ "ကုဟိံ က မေ ကိန္တိ ကိဗ္ဗိသကာရကော"တိ။ ဣမသ္မိံ ပန အရညေ နိမ္မနုဿမှာ ကော မံ ဝတ္တုမရဟတိ, သစေ ဟိ ဘဝေယျ ယ, ဝဒေယျာတိ ဝိလပတိ။ **သာရယန္တိ** တိ ကမေ တ နိဂမာဒီသု တ **သံဂစ္ဆ မာဏဝ** တတ္ထ တတ္ထ ဗဟူ ပုရိသာ သန္နိပတိတွာ "အမှော ပုရိသဃာတက, အာရုဏံ တေ ကမ္မံ ကတံ, အသုကဒဏ္ဍံ ပတ္တော နာမ တွံ"န္တိ ဧဝံ ကမ္မာနိ သာရေန္တိ စောဒေန္တိ။ ဣမသ္မိံ ပန နိမ္မနုဿေ အရညေ မံ ကော သာရယိဿတီတိ အတ္တာနံ စောဒေန္တော ဝိလ ပတိ။

တဒါ ဗဟုသုန္ဒရီ နာမ ဒေဝဓီတာ ဂန္ဓမာဒနတသိနီ မဟာသတ္တဿ သတ္တမေ အတ္တဘာဝေ မာတုဘူတပုဗ္ဗာ။ သာ ပုတ္တသိနေဟေန ဗောဓိသတ္တံ နိစ္စံ အာဝဇ္ဇေတိ, တံ ဒိဝသံ ပန ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနာ န တံ အာဝဇ္ဇေတိ။ "ဒေဝသမာဂမံ ဂတာ"တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ သာ တဿ ဝိသညိဘူတကာလေ "ကိံ နု ခော မေ ပုတ္တဿ ပဝတ္တိ"တိ အာဝဇ္ဇ ဇမာနာ အဒ္ဒသ "အယံ ပီဠိယက္ခော နာမ ရာဇာ မမ ပုတ္တံ ဝိသပီတေန သလ္လေန ဝိဇ္ဈိတွာ မိဂသမ္မတာနဒီတီရေ တ လုကာပုလိနေ ဃာတေတွာ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ပရိဒေဝတိ။ သစာဟံ န ဂမိဿာမိ, မမ ပုတ္တော သုဝဏ္ဏသာမော တေ့ ထေဝ မရိဿတိ, ရညောပိ ဟဒယံ ဖလိဿတိ, သာမဿ မာတာပိတရောပိ နိရာဟာရာ ပာနီယမ္ပိ အလဘန္တာ သုသ္ သိတွာ မရိဿန္တိ။ မယိ ပန ဂတာယ ရာဇာ ပာနီယဃဋံ အာဒာယ တဿ မာတာပိတူနံ သန္တိကံ ဂမိဿတိ, ဂန္တွာ စ ပန "ပုတ္တော တေ မယာ ဟတော'တိ ကထေဿတိ။ ဧဝဉ္စ ဝတွာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ တေ ပုတ္တဿ သန္တိကံ အာနယိဿတိ။ အထ ခော တေ စ အဟဉ္စ သစ္စကိရိယံ ကရိဿာမ, သစ္စဗလေန သာမဿ ဝိသံ ဝိနဿိဿ သတိ။ ဧဝံ မေ ပုတ္တော ဇီဝိတံ လဘိဿတိ, မာတာပိတရော စ စက္ခူနိ လဘိဿန္တိ, ရာဇာ စ သာမဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နဂရံ ဂန္တွာ မဟာဒာနံ ဒတွာ သဂ္ဂပရာယဏော ဘဝိဿတိ, တသ္မာ ဂစ္ဆာမဟံ တတ္ထာ"တိ။ သာ ဂန္တွာ မိဂသမ္မတာနဒီတီရေ အဒိဿမာနေန ကာယေန အာကာသေ ဌတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ ကထေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၃၄. "သာ ဒေဝတာ အန္တရဟိတာ၊ ပဗ္ဗတေ ဂန္ဓမာဒနေ။
ရညောဝ အနုကမ္ပာယ၊ ဣမာ ဂါထာ အဘာသထ။

၃၃၅. "အာဂုံ ကိရ မဟာရာဇ၊ အကရိ ကမ္မဒုက္ကဋံ။
အဒူသကာ ပိတာပုတ္တာ၊ တယော ဧကူသုနာ ဟတာ။

၃၃၆. "ဧဟိ တံ အနုသိက္ခာမိ၊ ယထာ တေ သုဂတီ သိယာ။
ဓမ္မေနန္ဓေ ဝနေ ပေါသ၊ မညေဟံ သုဂတီ တယာ"တိ။

တတ္ထ **ရညောတ**တိ ရညောယေဝ။ **အာဂုံ ကိရာ**တိ မဟာရာဇ, တွံ မဟာပရာဓံ မဟာပာပံ အကရိ။ **ဒုက္ကဋ** န္တိ ယံ ကတံ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ, တံ လာမကကမ္မံ အကရိ။ **အဒူသကာ**တိ နိဒ္ဒောသာ။ **ပိတာပုတ္တာ** တိ မာတာ စ ပိတာ စ ပုတ္တော စ ဣမေ တယော ဇနာ ဧကေဥသုနာ ဟတာ။ တသ္မိဉ္ဟိ ဟတေ တပ္ပဋိဗဒ္ဓာ တဿ မာတာပိတရောပိ ဟတာဝ ဟောန္တိ။ **အနုသိက္ခာမီ**တိ သိက္ခာပေမိ အနုသာသာမိ။ **ပေါသာ**တိ သာမဿ ဌာနေ ဌတွာ သိနေဟံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ သာမော ဝိယ တေ ဥဘော အန္ဓေ ပေါသေဟိ။ **မညေဟံ သုဂတီ တယာ**တိ ဧဝံ တယာ သုဂတိယေဝ ဂန္တဗ္ဗာ ဘဝိဿ သတီတိ အဟံ မညာမိ။

သော ဒေဝတာယ ဝစနံ သုတွာ “အဟံ ကိရ တဿ မာတာပိတရော ပောသေတွာ သဂ္ဂံ ဂမိဿာမီ”တိ သဒ္ဒဟိတွာ “ကိံ မေ ရဇ္ဇေန, တေယေဝ ပောသေဿာမီ”တိ ဒဋ္ဌဟံ အဓိဋ္ဌာယ ဗလဝပရိဒေဝံ ပရိဒေဝန္တော သောကံ တနုကံ ကတွာ “သုဝဏ္ဏသာမော မတော ဘဝိဿတီ”တိ နာနာပုပ္ဖေဟိ တဿ သရီရံ ပူဇေတွာ ဥဒကေန သိဉ္စိတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ စတူသု ဌာနေသု ဝန္ဒိတွာ တေန ပူရိတံ ဥဒကဃဋံ့ အာဒာယ ဒောမနဿပ္ပတ္တော ဒက္ခိဏာဒိသာဘိမုခေါ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၃၇. “သ ရာဇာ ပရိဒေဝိတွာ, ဗဟုံ ကာရုညသဉ္ဟိတံ။
ဥဒကကုမ္ဘမာဒာယ, ပက္ကာမိ ဒက္ခိဏာမုခေါ”တိ။

ပကတိယာပိ မဟာထာမော ရာဇာ ဟနီယဃဋံ့ အာဒာယ ဂစ္ဆန္တော အဿမပဒံ ကောဋ္ဌေန္တော ဝိယ ပဝိသိတွာ ဒုကူလပဏ္ဍိတဿ ပဏ္ဏသာလာဒွါရံ သမ္ပာပုဏိ။ ဒုကူလပဏ္ဍိတော အန္တော နိသိန္နောဝ တဿ ပဒသဒ္ဒံ သုတွာ “နာယံ သာမဿ ပဒသဒ္ဒော, ကဿ နု ခေါ”တိ ပုစ္ဆန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၃၃၈. “ကဿ နု ဧသော ပဒသဒ္ဒော, မနုဿဿေဝ အာဂတော။
နေသော သာမဿ နိဃောသော, ကော နု တွံသိ မာရိသ။

၃၃၉. “သန္တဉ္ဟိ သာမော ဝဇတိ, သန္တံ ပါဒါနိ နေယတိ။
နေသော သာမဿ နိဃောသော, ကော နု တွံသိ မာရိသာ”တိ။

တတ္ထ **မနုဿဿေဝ** တိ နာယံ သီဟဗျဂ္ဃဒီပိယက္ခနာဂကိန္နရာနံ, အာဂစ္ဆတော ပန မနုဿဿေတဿ ပဒသဒ္ဒော, နေသော သာမဿာတိ။ **သန္တံ ဟိ** တိ ဥပသမယုတ္တံ ဧဝ။ **ဝဇတီ**တိ စင်္ကမတိ။ **နေယတီ**တိ ပတိဋ္ဌာပေတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “သစာဟံ အတ္တနော ရာဇဘာဝံ အကထေတွာ ‘မယာ တုမှာကံ ပုတ္တော မာရိတော’တိ ဝက္ခာမိ, ကုဒ္ဓါ မေ ဖရုသံ ကထေဿန္တိ။ ဧဝံ မေ တေသု ကောဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, အထ နေ ဝိဟေဌေဿာမိ, တံ မမ အကုသလံ ဘဝိဿတိ, ‘ရာဇာ’တိ ပန ဝုတ္တေ အဘာယန္တာ နာမ နတ္ထိ, တသ္မာ ရာဇဘာဝံ တာဝ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဟနီယမာဠကေ ဟနီယဃဋံ့ ဌပေတွာ ပဏ္ဏသာလာဒွါရေ ဌတွာ အာဟ –

၃၄၀. “ရာဇာဟမသ္မိ ကာသီနံ, ပီဠိယက္ခောတိ မံ ဝိဒူ။
လောဘာ ရဋ္ဌံ ပဟိတွာန, မိဂမေသံ စရာမဟံ။

၃၄၁. “ကုသ္သတ္ထေ စသ္မိ ကုသလော, ဒဠှဓမ္မောတိ ဝိဿုတော။
နာဂေပိ မေ န မုစ္စေယျ, အာဂတော ဥသုပာတန”န္တိ။

ဒုကူလပဏ္ဍိတောပိ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော အာဟ –

၃၄၂. “သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ, အထော တေ အဒုရာဂတံ။
ဣဿရောသိ အနုပ္ပတ္တော, ယံ ဣဓတ္ထိ ပဝေဒယ။

၃၄၃. “တိန္ဒုကာနိ ပိယာလာနိ, မဓုကေ ကာသုမာရိယော။
ဖလာနိ ခုဒ္ဒကပ္ပာနိ, ဘုဉ္ဇ ရာဇ ဝရံ ဝရံ။

၃၄၄. “ဣဒမ္ပိ ပာနီယံ သီတံ, အာဘတံ ဂိရိဂဗ္ဘရာ။
တတော ပိဝ မဟာရာဇ, သစေ တွံ အဘိကင်္ခသီ”တိ။

တဿတ္ထော **သတ္တိဂုမ္ဗဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၅.၁၅၉ အာဒယော) ကထိတော။ ဣဓ ပန **“ဂိရိဂဗ္ဘရာ”** တိ မိဂသမ္မတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သာ ဟိ နဒီ ဂိရိဂဗ္ဘရာ နိက္ခန္တတ္တာ “ဂိရိဂဗ္ဘရာ” တွေဝ ဇာတာ။

ဧဝံ တေန ပဋိသန္ထာရေ ကတေ ရာဇာ “ပုတ္တော တေ မယာ မာရိတော”တိ ပဌမမေဝ ဝတ္တုံ အယုတ္တံ, အဇာနန္တော ဝိယ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၃၄၅. “နာလံ အန္ဓာ ဝနေ ဒဋ္ဌုံ၊ ကော နု ဝေါ ဖလမာဟရိ။
အနန္ဓဿေဝယံ သမ္မာ၊ နိဝါပေါ မယှ ခါယတီ”တိ။

တတ္ထ **နာလ**န္တိ တုမှေဟ အန္ဓာ ဣမသ္မိံ ဝနေ ကိဉ္စိ ဒဋ္ဌုံ န သမတ္ထာ။ **ကော နု ဝေါ ဖလမာဟရီ**တိ ကော နု တုမှာကံ ဣမာနိ ဖလာဖလာနိ အာဟရိ။ **နိဝါပေါ**တိ အယံ သမ္မာ နယေန ဥပာယေန ကာရဏေန ကတော ခါဒိတဗ္ဗယုတ္တကာနံ ပရိသုဒ္ဓာနံ ဖလာဖလာနံ နိဝါပေါ သန္နိစယော အနန္ဓဿ ဝိယ မယှံ ခါယတိ ပညာယတိ ဥပဋ္ဌာတိ။

တံ သုတွာ ဒုကူလပဏ္ဍိတော “မဟာရာဇ, န မယံ ဖလာဖလာနိ အာဟရာမ, ပုတ္တော ပန နော အာဟရတီ”တိ ဒဿေန္တော ဂါထာဒွယမာဟ –

၃၄၆. “ဒဟရော ယုဝါ နာတိဗြဟာ၊ သာမော ကလျာဏဒဿနော။
ဒီဃဿ ကေသာ အသိတာ၊ အထော သူနဂ္ဂဝေလ္လိတာ။

၃၄၇. “သော ဟဝေ ဖလမာဟရိတွာ၊ ဣတော အာဒါယ ကမဏ္ဍလုံ။
နဒိံ ဂတော ဥဒဟာရော၊ မညေ န ဒူရမာဂတော”တိ။

တတ္ထ **နာတိဗြဟာ** တိ နာတိဒီဃော နာတိရဿော။ **သူနဂ္ဂဝေလ္လိတာ** တိ သူနသဒ္ဒါတာယ မံသကောဋ္ဋနဟေတ္ထနိယာ အဂ္ဂံ ဝိယ ဝိနတာ။ **ကမဏ္ဍလု** န္တိ ဃဋံ။ **န ဒူရမာဂတော**တိ ဣဒါနိ န ဒူရံ အာဂတော, အာသန္နဋ္ဌာနံ အာဂတော ဘဝိဿတီတိ မညာမီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ရာဇာ အာဟ –

၃၄၈. “အဟံ တံ အဝဓိံ သာမံ၊ ယော တုယှံ ပရိစာရကော။
ယံ ကုမာရံ ပဝေဒေထ၊ သာမံ ကလျာဏဒဿနံ။

၃၄၉. “ဒီဃဿ ကေသာ အသိတာ၊ အထော သူနဂ္ဂဝေလ္လိတာ။
တေသု လောဟိတလိတ္တေသု၊ သေတိ သာမော မယာ ဟတော”တိ။

တတ္ထ **အဝဓိ**န္တိ ဝိသပီတေန သရေန ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေသိံ။ **ပဝေဒေထာ**တိ ကထေထ။ **သေတီ**တိ မိဂသမ္မတာနဒီတီရေ ဝါလုကာပုလိနေ သယတိ။

ဒုကူလပဏ္ဍိတဿ ပန အဝိဒူရေ ပါရိကာယ ပဏ္ဏသာလာ ဟောတိ။ သာ တတ္ထ နိသိန္နာဝ ရညော ဝစနံ သုတွာ တံ ပဝတ္တိံ သောတုကာမာ အတ္တနော ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွာ ရဇ္ဇုကသညာယ ဒုကူလပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ အာဟ –

၃၅၀. “ကေန ဒုကူလ မန္တေသိ၊ ‘ဟတော သာမော’တိ ဝါဒိနာ။
‘ဟတော သာမော’တိ သုတွာန၊ ဟဒယံ မေ ပဝေဓတိ။

၃၅၁. “အဿတ္ထဿေဝ တရုဏံ၊ ပဝါဠံ မာလုတေရိတံ။
‘ဟတော သာမော’တိ သုတွာန၊ ဟဒယံ မေ ပဝေဓတီ”တိ။

တတ္ထ **ဝါဒိနာ**တိ “မယာ သာမော ဟတော”တိ ဝဒန္တေန။ **ပဝါဠ**န္တိ ပလ္လဝံ။ **မာလုတေရိတ**န္တိ ဝါတေန ပဟဋံ။

ဒုကူလပဏ္ဍိတော ဩဝဒန္တော အာဟ –

၃၅၂. ‘‘ဟရိကေ ကာသိရာဇာယံ၊ သော သာမံ မိဂသမ္မတော။
ကောဓသာ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈိ၊ တသ္သ မာ ဟပမိစ္ဆိမ္ဟာ’’တိ။

တတ္ထ **မိဂသမ္မတော** တိ မိဂသမ္မတာနဒီတီရေ။ **ကောဓသာ**တိ မိဂေသု ဥပ္ပန္နေန ကောဓေန။ **မာ ဟပမိစ္ဆိမ္ဟာ** တိ တသ္သ မယံ ဥဘောပိ ဟပံ မာ ကူစ္ဆိမ္ဟာ။

ပုန ဟရိကာ အာဟ –

၃၅၃. ‘‘ကိစ္ဆာ လဒ္ဓော ပိယော ပုတ္တော၊ ယော အန္ဓေ အဘရီ ဝနေ။
တံ ဧကပုတ္တံ ဃာတိမ္ဟိ၊ ကထံ စိတ္တံ န ကောပယေ’’တိ။

တတ္ထ **ဃာတိမ္ဟီ**တိ ဃာတကေ။

ဒုက္ကူလပဏ္ဍိတော အာဟ –

၃၅၄. ‘‘ကိစ္ဆာ လဒ္ဓော ပိယော ပုတ္တော၊ ယော အန္ဓေ အဘရီ ဝနေ။
တံ ဧကပုတ္တံ ဃာတိမ္ဟိ၊ အက္ကောဓံ အာဟု ပဏ္ဍိတာ’’တိ။

တတ္ထ **အက္ကောဓ** န္တိ ကောဓော နာမ နိရယသံဝတ္တနိကော, တသ္မာ တံ ကောဓံ အကတွာ ပုတ္တဃာတကမ္ဟိ အက္ကောဓော ဧဝ ကတ္တဗ္ဗောတိ ပဏ္ဍိတာ အာဟု ကထေန္တိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ တေ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥရံ ပဟရိတွာ မဟာသတ္တဿ ဂုဏေ ဝဏ္ဏေတွာ ဘုသံ ပရိဒေဝိံသု။ အထ နေ ရာဇာ သမဿာသေန္တော အာဟ –

၃၅၅. ‘‘မာ ဗာဠှံ ပရိဒေဝေထ၊ ‘ဟတော သာမော’တိ တဒိနာ။
အဟံ ကမ္မကရော ဟုတွာ၊ ဘရိဿာမိ ဗ္ရဟာဝနေ။

၃၅၆. ‘‘ဣဿတ္ထေ စသ္မိ ကုသလော၊ ဒဠှဓမ္မောတိ ဝိဿုတော။
အဟံ ကမ္မကရော ဟုတွာ၊ ဘရိဿာမိ ဗ္ရဟာဝနေ။

၃၅၇. ‘‘မိဂာနံ ဝိဃာသမန္ဝေသံ၊ ဝနမူလဖလာနိ စ။
အဟံ ကမ္မကရော ဟုတွာ၊ ဘရိဿာမိ ဗ္ရဟာဝနေ’’တိ။

တတ္ထ **တဒိနာ**တိ တုမှေဟ ‘‘သာမော ဟတော’’တိ ဝဒန္တေန မယာ သဒ္ဓိံ ‘‘တယာ နော ဧဝံ ဂုဏသမ္ပန္နော ပုတ္တော မာရိတော, ကုအနိ ကော အမှေဟ ဘရိဿတီ’’တိအာဒီနိ ဝတွာ မာ ဗာဠှံ ပရိဒေဝေထ, အဟံ တုမှာကံ ကမ္မကရော ဟုတွာ သာမော ဝိယ တုမှေဟ ဘရိဿာမီတိ။

ဧဝံ ရာဇာ ‘‘တုမှေဟ မာ စိန္တယိတ္ထ, န မယှံ ရဇ္ဇေနတ္ထော, အဟံ တေ ယာဝဇီဝံ ဘရိဿာမီ’’တိ တေ အဿာသေသိ။ တေ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တာ အာဟံသု –

၃၅၈. ‘‘နေသ ဓမ္မော မဟာရာဇ၊ နေတံ အမှေဟသု ကပ္ပတိ။
ရာဇာ တွံမသိ အမှာကံ၊ ဟာဒေ ဝန္ဒာမ တေ မယ’’န္တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မော** တိ သဘာဝေ ကာရဏံ တ။ **နေတံ အမှေဟသု ကပ္ပတီ** တိ ဧတံ တဝ ကမ္မကရဏံ အမှေဟသု န ကပ္ပတိ န သောဘတိ။ **‘‘ဟာဒေ ဝန္ဒာမ တေ မယ’’** န္တိ ဣဒံ ပန တေ ပဗ္ဗဇိတလိင္ဂေ ဌိတာပိ ပုတ္တသောကေန သမဗ္ဘာဟတာယ စေဝ နိဟတမာနတာယ စ ဝဒိံသု။ ‘‘ရညော ဝိဿာသံ ဥပ္ပာဒေတုံ ဧဝမာဟံသူ’’တိပိ ဝဒန္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အတိဝိယ တုဿိတွာ “အဟော အစ္ဆရိယံ, ဧဝံ အေသကာရကေ နာမ မယိ ဖရုသဝစနမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ, ပဂ္ဂဏှာဟန္တိယေဝ မမ”န္တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၃၅၉. “ဓမ္မံ နေသာဒ ဘဏထ၊ ကတာ အပစိတီ တယာ။
ပိတာ တွံမသိ အမှာကံ၊ မာတာ တွံမသိ ဟာရိကေ”တိ။

တတ္ထ **တယာ**တိ ဧကေကံ ဝဒန္တော ဧဝမာဟ။ **ပိတာ**တိ ဒုက္ကူလပဏ္ဍိတ, အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ တွံ မယှံ ပိတုဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌ, အမ္မ ဟာရိကေ, တွံပိ မေ မာတုဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌ, အဟံ ပန တေ ပုတ္တဿ သာမဿ ဌာနေ ဌတွာ ဟဒဓော ဝနာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရိဿာမိ, မံ ရာဇာတိ အသလ္လက္ခေတွာ သာမောတိ သလ္လက္ခေထာတိ။

တေ အဥ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဝန္ဒိတွာ “မဟာရာဇ, တဝ အမှာကံ ကမ္မကရဏကိစ္စံ နတ္ထိ, အပိစ ခော ပန လဋ္ဌိကောဋိံ ယာ နော ဂဟေတွာ အာနေတွာ သာမံ ဒဿေဟီ”တိ ယာစန္တာ ကထာဒွယမာဟံသု –

၃၆၀. “နမော တေ ကာသိရာဇတ္ထု၊ နမော တေ ကာသိဝဍ္ဎန။
အဥ္ဇလိံ တေ ပဂ္ဂဏှာမ၊ ယာဝ သာမာနုပာပယ။

၃၆၁. “တဿ ပါဒေ သမဇ္ဇန္တာ၊ မုခဉ္စ ဘုဇဒဿနံ။
သံသုမ္ဘမာနာ အတ္တာနံ၊ ကာလမာဂမယာမသေ”တိ။

တတ္ထ **ယာဝ သာမာနုပာပယာ**တိ ယာဝ သာမော ယတ္ထ, တတ္ထ အမှေ အနုပာပယ။ **ဘုဇဒဿန** န္တိ ကလှ ယာဏဒဿနံ အဘိရူပံ။ **သံသုမ္ဘမာနာ** တိ ပေါထေန္တာ။ **ကာလမာဂမယာမသေ**တိ ကာလကိရိယံ အာဂမေဿာမ။

တေသံ ဧဝံ ကထေန္တာနညေဝ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော။ အထ ရာဇာ “သစာဟံ ဣဒာနေဝ ဣမေ တတ္ထ နေသွာ သာမိ, တံ ဒိသွာဝ နေသံ ဟဒယံ ဖလိဿတိ, ဣတိ တိဏ္ဏမ္ပိ ဧတေသံ မတကာလေ အဟံ နိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တောယေဝ နာမ, တသ္မာ တေသံ ဂန္တုံ န ဒဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ စတဿော ကထာယော အဇ္ဈဘာသိ –

၃၆၂. “ဗ္ရဟာ တဋ္ဌမိဂါကိဏ္ဏံ၊ အာကာသန္တံဝ ဒိဿတိ။
ယတ္ထ သာမော ဟတော သေတိ၊ စန္ဒောဝ ပတိတော ဆမာ။

၃၆၃. “ဗ္ရဟာ တဋ္ဌမိဂါကိဏ္ဏံ၊ အာကာသန္တံဝ ဒိဿတိ။
ယတ္ထ သာမော ဟတော သေတိ၊ သူရိယောဝ ပတိတော ဆမာ။

၃၆၄. “ဗ္ရဟာ တဋ္ဌမိဂါကိဏ္ဏံ၊ အာကာသန္တံဝ ဒိဿတိ။
ယတ္ထ သာမော ဟတော သေတိ၊ ပံသုနာ ပတိကုန္ထိတော။

၃၆၅. “ဗ္ရဟာ တဋ္ဌမိဂါကိဏ္ဏံ၊ အာကာသန္တံဝ ဒိဿတိ။
ယတ္ထ သာမော ဟတော သေတိ၊ ဣဓေဝ ဝသထဿမေ”တိ။

တတ္ထ **ဗ္ရဟာ** တိ အစ္စုဂ္ဂတံ။ **အာကာသန္တံ** တိ ဧတံ ဝနံ အာကာသဿ အန္တော ဝိယ ဟုတွာ ဒိဿတိ။ **အထ တ အာကာသန္တ** န္တိ အာကာသမာနံ, ပကာသမာနန္တိ အတ္ထော။ **ဆမာ**တိ ဆမာယံ, ပထဝိယန္တိ အတ္ထော။ “ဆမ”န္တိပိ ပာဌော, ပထဝိံ ပတိတော ဝိယာတိ အတ္ထော။ **ပတိကုန္ထိတော** တိ ပရိကိဏ္ဏော, ပလိဝေဌိတောတိ အတ္ထော။

အထ တေ အတ္တနော တဋ္ဌမိဂဘယာဘာဝံ ဒဿေတုံ ကထမာဟံသု –

၃၆၆. “ယဒိ တတ္ထ သဟဿာနိ၊ သတာနိ နိယုတာနိ စ။
နေဝမှာကံ ဘယံ ကောစိ၊ ဝနေ တဋ္ဌေသု ဝိဇ္ဇတီ”တိ။

တတ္ထ **ကောစီ**တိ ကွမသ္မိံ ဝနေ ကတ္ထစိ ဧကသ္မိံ ပဒေသေပိ အမှာကံ တင္ဒေသု ဘယံ နာမ နတ္ထိ။

ရာဇာ တေ ပဋိဗာဟိတုံ အသက္ကောန္တော ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ တတ္ထ နေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၆၇. ''တတော အန္ဓာနမာဒာယ၊ ကာသိရာဇာ ဗ္ဗဟာဝနေ။
ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ၊ ယတ္ထ သာမော ဟတော အဟူ''တိ။

တတ္ထ **တတော**တိ တဒာ။ **အန္ဓာန** န္တိ အန္ဓေ။ **အဟူ**တိ အဟောသိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ သော နိပန္နော, တတ္ထ နေသီတိ အတ္ထော။

သော အာနေတွာ စ ပန သာမဿ သန္တိကေ ဌပေတွာ ''အယံ တေ ပုတ္တော''တိ အာစိက္ခိ။ အထဿ ပိတာ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ မာတာ ပါဒေ ဂဟေတွာ ဦရူသု ဌပေတွာ နိသီဒိတွာ ဝိလပိံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၆၈. ''ဒိသွာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုန္ထိတံ။
အပဝိဒ္ဓံ ဗ္ဗဟာရညေ၊ စန္ဒံဝ ပတိတံ ဆမာ။

၃၆၉. ''ဒိသွာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုန္ထိတံ။
အပဝိဒ္ဓံ ဗ္ဗဟာရညေ၊ သူရိယံဝ ပတိတံ ဆမာ။

၃၇၀. ''ဒိသွာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုန္ထိတံ။
အပဝိဒ္ဓံ ဗ္ဗဟာရညေ၊ ကလူနံ ပရိဒေဝယုံ။

၃၇၁. ''ဒိသွာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုန္ထိတံ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ပက္ကန္ဒုံ၊ 'အဓမ္မော ကိရ ဘော'က္ကတိ။

၃၇၂. ''ဗာဠှံ ခေါ တွံ ပမတ္တောသိ၊ သာမ ကလျာဏဒဿန။
ယော အဇ္ဇေဝံ ဂတေ ကာလေ၊ န ကိဉ္စိ မဘိဘာသသိ။

၃၇၃. ''ဗာဠှံ ခေါ တွံ ပဒိတ္တောသိ၊ သာမ ကလျာဏဒဿန။
ယော အဇ္ဇေဝံ ဂတေ ကာလေ၊ န ကိဉ္စိ မဘိဘာသသိ။

၃၇၄. ''ဗာဠှံ ခေါ တွံ ပကုဒ္ဓေါသိ၊ သာမ ကလျာဏဒဿန။
ယော အဇ္ဇေဝံ ဂတေ ကာလေ၊ န ကိဉ္စိ မဘိဘာသတိ။

၃၇၅. ''ဗာဠှံ ခေါ တွံ ပသုတ္တောသိ၊ သာမ ကလျာဏဒဿန။
ယော အဇ္ဇေဝံ ဂတေ ကာလေ၊ န ကိဉ္စိ မဘိဘာသသိ။

၃၇၆. ''ဗာဠှံ ခေါ တွံ ဝိမနောသိ၊ သာမ ကလျာဏဒဿန။
ယော အဇ္ဇေဝံ ဂတေ ကာလေ၊ န ကိဉ္စိ မဘိဘာသသိ။

၃၇၇. ''ဇဋံ ဝလိနံ ပံသုဂတံ၊ ကောဒါနိ သဏ္ဌပေဿတိ။
သာမော အယံ ကာလကတော၊ အန္ဓာနံ ပရိစာရကော။

၃၇၈. ''ကော မေ သမ္မဇ္ဇမာဒာယ၊ သမ္မဇ္ဇိဿတိ အဿမံ။
သာမော အယံ ကာလကတော၊ အန္ဓာနံ ပရိစာရကော။

၃၇၉. ''ကောဒါနိ နှာပယိဿတိ၊ သီတေနုဏှောဒကေန စ။

သာမော အယံ ကာလကတော၊ အန္ဓာနံ ပရိစာရကော။

၃၈၀.‘‘ကောအနိ ဘောဇယိဿတိ၊ ဝနမူလဖလာနိ စ။
သာမော အယံ ကာလကတော၊ အန္ဓာနံ ပရိစာရကော’’တိ။

တတ္ထ **အပဝိဒ္ဓ** န္တိ ရညာ နိရတ္ထကံ ဆဍ္ဍိတံ။ **အစမ္ဗော ကိရ ဘော ဣတိ** တိ အယုတ္တံ ကိရ ဘော, အဇ္ဇ ဣမ သ္မိံ လောကေ ဝတ္တတိ။ **ပမတ္တော** တိ တိခိဏသုရံ ပိဝိတွာ ဝိယ မတ္တော ပမတ္တော ပမာဒံ အာပန္နော။ **ပဒိတ္တော** တိ ဒပ္ပိတော။ **‘‘ပကုဒ္ဓောသိ ဝိမနောသီ’’** တိ သဗ္ဗံ ဝိလာပဝသေန ဘဏန္တိ။ **ဇဠန္တိ** တာတ , အမ္ဗဟာကံ ဇဋာမဏ္ဍလံ။ **ဝလိနံ ပံသုဂတန္တိ** ယအာ အာကုလံ မလဂ္ဂဟိတံ ဘဝိဿတိ။ **ကောအနီ**တိ ဣအနိ ကော သဏ္ဌပေဿတိ, သောဓေတွာ ဥဇုံ ကရိဿတီတိ။

အထဿ မာတာ ဗဟုံ ဝိလပိတွာ တဿ ဥရေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ သန္တာပံ ဥပဓာရေန္တီ ‘‘ပုတ္တဿ မေ သန္တာပော ပဝတ္တတိယေဝ, ဝိသဝေဂေန ဝိသညိတံ အာပန္နော ဘဝိဿတိ, နိဗ္ဗိသဘာဝတ္ထာယ စဿ သစ္စကိရိယံ ကရိဿာမီ’’တိ စိန္တေတွာ သစ္စကိရိယမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၈၁.‘‘ဒိသွာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုန္ထိတံ။
အဋ္ဋိတာ ပုတ္တသောကေန၊ မာတာ သစ္စံ အဘာသထ။

၃၈၂.‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ ဓမ္မစာရီ ပုရေ အဟု။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၈၃.‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ ဗြဟ္မစာရီ ပုရေ အဟု။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၈၄.‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ သစ္စဝာဒီ ပုရေ အဟု။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၈၅.‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ မာတာပေတ္တိဘရော အဟု။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၈၆.‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိကော။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၈၇.‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ ပာဏာ ပိယတရော မမ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၈၈.‘‘ယံ ကိဉ္စိတ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ မယှဉ္စေဝ ပိတုစ္စ တေ။
သဗ္ဗေန တေန ကုသလေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတူ’’တိ။

တတ္ထ **ယေန သစ္စေနာ** တိ ယေန ဘူတေန သဘာဝေန။ **ဓမ္မစာရီ**တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မစာရီ။ **သစ္စဝာဒီ** တိ ဟသိတဝသေနပိ မုသာဝါဒံ န ဝဒတိ။ **မာတာပေတ္တိဘရော** တိ အနလသော ဟုတွာ ရတ္တိန္ဒိဝံ မာတာပိတရော ဘရိ။ **ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိကော**တိ ဇေဋ္ဌာနံ မာတာပိတူနံ သက္ကာရကာရကော ဟောတိ။

ဧဝံ မာတရာ သတ္တဟိ ကထာဟိ သစ္စကိရိယာယ ကတာယ သာမော ပရိဝတ္တိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ ပိတာ ‘‘ဇီဝ တိ မေ ပုတ္တော, အဟမ္ပိဿ သစ္စကိရိယံ ကရိဿာမီ’’တိ တထေဝ သစ္စကိရိယမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၈၉.‘‘ဒိသွာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုန္ထိတံ။

အဋ္ဋိတော ပုတ္တသောကေန၊ ပိတာ သစ္စံ အဘာသထ။

၃၉၀. ‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ ဓမ္မစာရီ ပုရေ အဟု။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၉၁. ‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ ဗြဟ္မစာရီ ပုရေ အဟု။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၉၂. ‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ သစ္စဝါဒီ ပုရေ အဟု။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၉၃. ‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ မာတာပေတ္တိဘရော အဟု။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၉၄. ‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိကော။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၉၅. ‘‘ယေန သစ္စေနယံ သာမော၊ ပါဏာ ပိယတရော မမ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၉၆. ‘‘ယံ ကိဉ္စိတ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ မယှဉ္စေဝ မာတုစ္စ တေ။
သဗ္ဗေန တေန ကုသလေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတူ’’တိ။

ဧဝံ ပိတရိ သစ္စကိရိယံ ကရောန္တေ မဟာသတ္တော ပရိဝတ္တိတွာ ဣတရေန ပဿေန နိပဇ္ဇိ။ အထဿ တ တိယံ သစ္စကိရိယံ ဒေဝတာ အကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၉၇. ‘‘သာ ဒေဝတာ အန္တရဟိတာ၊ ပဗ္ဗတေ ဂန္ဓမာဒနေ။
သာမဿ အနုကမ္ပာယ၊ ဣမံ သစ္စံ အဘာသထ။

၃၉၈. ‘‘ပဗ္ဗတျာဟံ ဂန္ဓမာဒနေ၊ စိရရတ္တနိဝါသိနီ။
န မေ ပိယတရော ကောစိ၊ အညော သာမေန ဝိဇ္ဇတိ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၃၉၉. ‘‘သဗ္ဗေ ဝနာ ဂန္ဓမယာ၊ ပဗ္ဗတေ ဂန္ဓမာဒနေ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

၄၀၀. ‘‘တေသံ လာလပ္ပမာနာနံ၊ ဗဟုံ ကာရုညသဉှိတံ။
ခိပ္ပံ သာမော သမုဋ္ဌာသိ၊ ယုဝါ ကလျာဏဒဿနော’’တိ။

တတ္ထ **ပဗ္ဗတျာဟ**န္တိ ပဗ္ဗတေ အဟံ။ **သဗ္ဗေ ဝနာ ဂန္ဓမယာ**တိ သဗ္ဗေ ရုက္ခာ ဂန္ဓမယာ။ န ဟိ တတ္ထ အဂန္ဓော နာမ ကောစိ ရုက္ခော အတ္ထိ။ **တေသ**န္တိ ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဥဘိန္နံ လာလပ္ပမာနာနညေဝ ဒေဝတာယ သစ္စကိရိယာယ ပရိယောသာနေ ခိပ္ပံ သာမော ဥဋ္ဌာသိ, ပဒုမပတ္တတော ဥဒကံ ဝိယဿ ဝိသံ ဝိနိဝတ္တေတွာ အာဗာဓော ဝိဂတော, ဣဓ နု ခော ဝိဒ္ဓော, ဧတ္ထ နု ခော ဝိဒ္ဓောတိ ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနမ္ပိ န ပညာယိ။

ဣတိ မဟာသတ္တဿ နိရောဂဘာဝေ, မာတာပိတူနဉ္စ စက္ခုပဋိလာဘော, အရုဏုဂ္ဂမနဉ္စ, ဒေဝတာနုဘာဝေန တေသံ စတုန္နံ အဿမေယေဝ ဟာကဋ္ဌဘာဝေ စာတိ သဗ္ဗံ ဧကက္ခဏေယေဝ အဟောသိ။ မာတာပိတရော ‘‘စက္ခူနိ နော လဒ္ဓာနိ, သုဝဏ္ဏသာမော စ အရောဂေါ ဇာတော’’တိ အတိရေကတရံ တုဿိံသု။ အထ နေ သာမပဏ္ဍိတော ကထံ အဘာသိ –

၄၀၁. ''သာမောဟမသ္မိ ဘဒ္ဒံ တေ၊ သောတ္ထိနာမ္ဟိ သမုဋ္ဌိတော။
မာ ဗာဠှံ ပရိဒေဝေထ၊ မဉ္ဇုနာဘိဝဒေထ မ''န္တိ။

တတ္ထ **သောတ္ထိနာမ္ဟိ သမုဋ္ဌိတော** တိ သောတ္ထိနာ သုခေန ဥဋ္ဌိတော အမ္ဟိ ဘတမိ။ **မဉ္ဇုနာ** တိ မဓုရသ္သရေန မံ အဘိဝဒေထ။

အထ သော ရာဇာနံ ဒိသွာ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော အာဟ –

၄၀၂. ''သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။
ဣဿရောသိ အနုပ္ပတ္တော၊ ယံ ဣဓတ္ထိ ပဝေဒယ။

၄၀၃. ''တိန္ဒုကာနိ ပိယာလာနိ၊ မဓုကေ ကာသုမာရိယော။
ဖလာနိ ခုဒ္ဒကပ္ပာနိ၊ ဘုဉ္ဇ ရာဇ ဝရံ ဝရံ။

၄၀၄. ''အတ္ထိ မေ ပါနီယံ သီတံ၊ အာဘတံ ဂိရိဂဗ္ဘရာ။
တတော ပိဝ မဟာရာဇ၊ သစေ တွံ အဘိကင်္ခသီ''တိ။

ရာဇာပိ တံ အဇ္ဈရိယံ ဒိသွာ အာဟ –

၄၀၅. ''သမ္ဘိယ္ယ ဟာမိ ပမုယ္ယ ဟာမိ၊ သဗ္ဗာ မုယ္ဟန္တိ မေ ဒိသာ။
ပေတံ တံ သာမ မဒ္ဒက္ခိံ၊ ကော နု တွံ သာမ ဇီဝသီ''တိ။

တတ္ထ **ပေတန္တိ** သာမ အဟံ တံ မတံ အဒ္ဒသံ။ **ကော နု တွံ ဝန္တိ** ကထံ နု တွံ ဇီဝိတံ ပဋိလဘသီတိ ပုစ္ဆိ။

မဟာသတ္တော ''အယံ ရာဇာ မံ 'မတော'တိ သလ္လက္ခေသိ, အမတဘာဝမဿ ပကာသေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၄၀၆. ''အပိ ဇီဝံ မဟာရာဇ၊ ပုရိသံ ဂါဠှဝေဒနံ။
ဥပနီတမနသင်္ကပ္ပံ၊ ဇီဝန္တံ မညတေ မတံ။

၄၀၇. ''အပိ ဇီဝံ မဟာရာဇ၊ ပုရိသံ ဂါဠှဝေဒနံ။
တံ နိရောဓဂတံ သန္တံ၊ ဇီဝန္တံ မညတေ မတ''န္တိ။

တတ္ထ **အပိ ဇီဝန္တိ** ဇီဝမာနံ အပိ။ **ဥပနီတမနသင်္ကပ္ပ** န္တိ ဘဝင်္ဂဩတိဏ္ဏစိတ္တာစာရံ။ **ဇီဝန္တ** န္တိ ဇီဝမာနမေဝ ''ဧသော မတော''တိ မညတိ။ **နိရောဓဂတန္တိ** အဿာသပဿာသနိရောဓံ သမာပန္နံ သန္တံ ဝိဇ္ဇမာနံ မံ ဧဝံ လောကော မတံ ဝိယ ဇီဝန္တမေဝ မညတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ အတ္ထေ ယောဇေတုကာမော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ပုန ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၄၀၈. ''ယော မာတရံ ပိတရံ ဝါ၊ မစ္စော ဓမ္မေန ပေါသတိ။
ဒေဝါပိ နံ တိကိစ္ဆန္တိ၊ မာတာပေတ္တိဘရံ နရံ။

၄၀၉. ''ယော မာတရံ ပိတရံ ဝါ၊ မစ္စော ဓမ္မေန ပေါသတိ။
ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီ''တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, မာတာပေတ္တိဘရဿ ဇန္တုနော ဥပ္ပန္နရောဂံ ဒေဝတာပိ တိကိစ္ဆန္တိ, အတိဝိယ အယံ သာမော သောဘတီ''တိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ယာစန္တော အာဟ –

၄၁၀. ‘‘သေ ဘိယျော ပမုယှဟာမိ၊ သဗ္ဗာ မုယှဟန္တိ မေ ဒိသာ။
သရဏံ တံ သာမ ဂစ္ဆာမိ၊ တွဥ္စ မေ သရဏံ ဘဝ’’တိ။

တတ္ထ **ဘိယျော** တိ ယသ္မာ တာဒိသေ ပရိသုဒ္ဓသီလဂုဏသမ္ပန္နေ တယိ အပရဇ္ဈိံ, တသ္မာ အတိရေကတရံ သမ္မုယှဟာမိ။ **တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝ** တိ သရဏံ ဂစ္ဆန္တဿ မေ တွံ သရဏံ ဘဝ, ပတိဋ္ဌာ ဟောဟိ, ဒေဝလောကကမိမဂ္ဂံ ကရောဟီတိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော ‘‘သစေပိ, မဟာရာဇ, ဒေဝလောကံ ဂန္တုကာမောသိ, မဟန္တံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမောသိ, ဣမာသု ဒသရာဇဓမ္မစရိယာသု ဝတ္တဿု’’တိ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဒသ ရာဇဓမ္မစရိယကထာ အဘာသိ –

၄၁၁. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မာတာပိတူသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၁၂. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ပုတ္တဒါရေသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၁၃. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မိတ္တာမစ္စေသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၁၄. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဝါဟနေသု ဗလေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၁၅. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဂါမေသု နိဂမေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၁၆. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ရဋ္ဌေသု ဇနပဒေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၁၇. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ သမဏဗြာဟ္မဏေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၁၈. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မိဂပက္ခီသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၁၉. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဓမ္မော စိဏ္ဏော သုခါဝဟော။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၂၀. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗြဟ္မကာ။
သုစိဏ္ဏေန ဒိဝံ ပတ္တာ၊ မာ ဓမ္မံ ရာဇ ပါမဒေါ’’တိ။

တာသံ အတ္ထော **တေသကုဏဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၁၇.၁ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိတောဝ။ ဧဝံ မဟာသတ္တော တဿ ဒသ ရာဇဓမ္မေ ဒေသေတွာ ဥတ္တရိပိ ဩဝဒိတွာ ပဉ္စ သီလာနိ အဒါသိ။ သော တဿ ဩဝါဒံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ ခမာပေတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ယာဝဇီဝံ မာတာပိတရော ပရိစရိတွာ မာတာပိတူဟိ သဒ္ဓိံ ပဉ္စ အဘိညာ စ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣဒံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခဝေ, မာတာပိတူနံ ပောသနံ နာမ ပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပောသကဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလံ ပာပုဏိ။

တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, ဒေဝဓီတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ, သက္ကော အနုရုဒ္ဓော, ဒုကူလပဏ္ဍိတော မဟာကဿပေ, ပါရိကာ ဘဒ္ဒကာပိလာနီ ဘိက္ခုနီ, သုဝဏ္ဏသာမပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အဟောသိန္တိ။

သုဝဏ္ဏသာမဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

[၅၄၁] ၄. နိမိဇာတကဝဏ္ဏနာ

အစ္ဆေရံ ဝတ လောကသ္မိံ န္တိ ဣဒံ သတ္ထာ မိထိလံ ဥပနိဿာယ မဃဒေဝအမ္ဗဝနေ ဝိဟရန္တော သိတပာတုကမ္မံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉှိ သတ္ထာ သာယန္ဟသမယေ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ တသ္မိံ အမ္ဗဝနေ စာရိကံ စရမာနော ဧကံ ရမဏီယံ ဘူမိပ္ပဒေသံ ဒိသွာ အတ္တနော ပုဗ္ဗစရိယံ ကထေတုကာမော ဟုတွာ သိတပာတုကမ္မံ ကတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန သိတပာတုကမ္မကာရဏံ ပုဋ္ဌော “အာနန္ဒ, အယံ ဘူမိပ္ပဒေသော ပုဗ္ဗေ မယာ မဃဒေဝရာဇကာလေ စျာနကီဠံ ကီဠန္တေန အဇ္ဈာဝုဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလနဂရေ မဃဒေဝေ နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သော စတုရာသီတိဝဿသဟဿာနိ ကုမာရကီဠံ ကီဠိ, စတုရာသီတိဝဿသဟဿာနိ ဥပရဇ္ဇံ ကာရေသိ, စတုရာသီတိဝဿသဟဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော “ယဒါ မေ သမ္မ ကပ္ပက, သိရသ္မိံ ပလိတာနိ ပဿေယျာသိ, တဒါ မေ အာရောစေယျာသီ”တိ အာဟ။ အပရဘာဂေ ကပ္ပကော ပလိတာနိ ဒိသွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ပလိတံ သုဝဏ္ဏသဏ္ဍာသေန ဥဒ္ဓရာပေတွာ ဟတ္ထတလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပလိတံ ဩလောကေတွာ မစ္စုရာဇေန အာဂန္တွာ နလာဋေ လဂ္ဂံ ဝိယ မရဏံ သမ္ပဿမာနော “ဣဒါနိ မေ ပဗ္ဗဇိတကာလော”တိ ကပ္ပကဿ ကမဝရံ ဒတွာ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ပက္കောသာပေတွာ “တာတ, ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆ, အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကိံ ကာရဏာ ဒေဝ”တိ ဝုတ္တေ –

“ဥတ္တမင်္ဂရုဟာ မယှံ၊ ဣမေ ဇာတာ ဝယောဟရာ။
ပါတုဘူတာ ဒေဝဒူတာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာသမယော မမာ”တိ။ –

ဝတွာ ပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတွာ “တာတ, တွမ္ပိ ဧဝရူပံ ပလိတံ ဒိသွာဝ ပဗ္ဗဇေယျာသီ”တိ တံ ဩဝဒိတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ အမ္ဗဝနေ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ စတုရာသီတိဝဿသဟဿာနိ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပုတ္တောပိဿ ဧတေနေဝ ဥပာယေန ပဗ္ဗဇိတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။ တထာ တဿ ပုတ္တော, တထာ တဿ ပုတ္တောတိ ဧဝံ ဒ္ဝီဟိ ဦနာနိ စတုရာသီတိခတ္တိယသဟဿာနိ သီသေ ပလိတံ ဒိသွာဝ ဣမသ္မိံ အမ္ဗဝနေ ပဗ္ဗဇိတွာ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။

တေသံ သဗ္ဗပစ္ဆိမံ နိဗ္ဗတ္တော မဃဒေဝရာဇာ ဗြဟ္မလောကေ ဌိတောဝ အတ္တနော ဝံသံ ဩလောကေန္တော ဒ္ဝီဟိ ဦနာနိ စတုရာသီတိခတ္တိယသဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိတာနိ ဒိသွာ တုဋ္ဌမာနသော ဟုတွာ “ဣဒါနိ ပန ပဝတ္တိဿတိ နု ခော ပရံ, န ပဝတ္တိဿတီ”တိ ဩလောကေန္တော အပ္ပဝတ္တနဘာဝံ ဥတွာ “မမ ဝံသံ အဟမေဝ ဃဋေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တတော စဝိတွာ မိထိလနဂရေ ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိတွာ ဒသမာသစ္စယေန မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမိ။ ရာဇာ တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ နေမိတ္တကေ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ။ တေ တဿ လက္ခဏာနိ ဩလောကေတွာ “မဟာရာဇ, အယံ ကုမာရော တုမှာကံ ဝံသံ ဃဋေန္တော ဥပ္ပန္နော။ တုမှာကဉှိ ဝံသော ပဗ္ဗဇိတဝံသော, ဣမဿ ပရတော နာဂမိဿတီ”တိ ဝဒိံသု။ တံ သုတွာ ရာဇာ “အယံ ကုမာရော ရထစက္ကနေမိ ဝိယ မမ ဝံသံ ဃဋေန္တော ဇာတော, တသ္မာ တဿ ‘နိမိကုမာရော’တိ နာမံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “နိမိကုမာရော”တိဿ နာမံ အကာသိ။

သော ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ အနေ သီလေ ဥပေါသထကမ္မေ စ အဘိရတော အဟောသိ။ အထဿ ပိတာ ပုရိမနယေနေဝ ပလိတံ ဒိသွာ ကပ္ပကဿ ကမဝရံ ဒတွာ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ အမ္ဗဝနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။ နိမိရာဇာ ပန အနုဗြူဟာသယတာယ စတူသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ စာတိ ပဉ္စသု ဌာနေသု ပဉ္စ အနသာလာယော ကာရာပေတွာ မဟာအနံ ပဝတ္တေသိ။ ဧကေကာယ အနသာလာယ သတသဟဿံ သတသဟဿံ ကတွာ ဒေဝသိကံ ပဉ္စ ပဉ္စ ကဟာပဏသတသဟဿာနိ ပရိစ္စဇိ, နိစ္စံ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိ, ပက္ခဒိဝသေသု ဥပေါသထံ သမာဒိယိ, မဟာဇနမ္ပိ အနာဒီသု ပုညေသု သမာဒပေသိ, သဂ္ဂမဂ္ဂံ အာစိက္ခိတွာ နိရယဘယေန တဇ္ဇေတွာ တ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တဿ ဩဝါဒေ ဌိတာ မနုဿာ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ တတော စုတာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု, ဒေဝလောကော ပရိပူရိ, နိရယော တုစ္ဆော ဝိယ အဟောသိ။ တဒါ တာဝတိံသဘဝနေ ဒေဝသင်္ဃာ သုဓမ္မာယံ ဒေဝသဘာယံ သန္နိပတိတွာ "အဟော, ဝတ အမှာကံ အာစရိယော နိမိရာဇာ, တံ နိဿာယ မယံ ဣမံ ဗုဒ္ဓဉာဏေနပိ အပရိစ္ဆိန္ဒနီယံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝါမာ"တိ ဝတွာ မဟာသတ္တဿ ဂုဏေ ဝဏ္ဏယိံသု ။ မနုဿလောကေပိ မဟာသမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ အာသိတ္တတေလံ ဝိယ မဟာသတ္တဿ ဂုဏကထာ ပတ္ထရိ။ သတ္ထာ တမတ္ထံ အာဝိဘူတံ ကတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ကထေန္တော အာဟ –

၄၂၁. "အစ္ဆေရံ ဝတ လောကသ္မိံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိစက္ခဏာ။
ယဒါ အဟု နိမိရာဇာ၊ ပဏ္ဍိတော ကုသလတ္ထိကော။

၄၂၂. "ရာဇာ သဗ္ဗဝိဒေဟာနံ၊ အဒါ ဒါနံ အရိန္ဒမော။
တဿ တံ ဒဒတော ဒါနံ၊ သင်္ကပ္ပော ဥဒပဇ္ဇထ။
ဒါနံ ဝါ ဗြဟ္မစရိယံ ဝါ၊ ကတမံ သု မဟပ္ဖလ"န္တိ။

တတ္ထ **ယဒါ အဟူ**တိ ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ပဏ္ဍိတော အတ္တနော စ ပရေသဉ္စ ကုသလတ္ထိကော နိမိရာဇာ အဟောသိ, တဒါ ဒေဝမနုဿာ "အစ္ဆေရံ ဝတ, ဘော, ဧဝရူပါပိ နာမ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓဉာဏေ မဟာဇနဿ ဗုဒ္ဓကိစ္စံ သာဓယမာနာ လောကသ္မိံ ဝိစက္ခဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ"တိ ဧဝံ တဿ ဂုဏကထံ ကထေသုန္တိ အတ္ထော။ "ယထာ အဟူ"တိပိ ပါဌော။ တဿတ္ထော – ယထာ အယံ နိမိရာဇာ ပဏ္ဍိတော ကုသလတ္ထိကောယေဝ, တထာရူပါ မဟာဇနဿ ဗုဒ္ဓကိစ္စံ သာဓယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိစက္ခဏာ။ ယံ တေသံ ဥပ္ပန္နံ, တံ အစ္ဆေရံ ဝတ လောကသ္မိန္တိ။ ဣတိ သတ္ထာ သယမေဝ အစ္ဆရိယဇာတော ဧဝမာဟ။ **သဗ္ဗဝိဒေဟာန**န္တိ သဗ္ဗဝိဒေဟရဋ္ဌဝါသီနံ။ **ကတမံ သူ**တိ ဧတေသု ဒွီသု ကတမံ နု ခေါ မဟပ္ဖလန္တိ အတ္ထော။

သော ကိရ ပန္နရသီဥပေါသထဒိဝသေ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ သဗ္ဗာဘရဏာနိ ဩမုဉ္စိတွာ သိရိသယနပိဋ္ဌေ နိပန္နောဝ ဒွေဝ ယာမေ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတွာ ပစ္ဆိမယာမေ ပဗုဒ္ဓော ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ "အဟံ မဟာဇနဿ အပရိမာဏံ ဒါနမ္ပိ ဒေမိ, သီလမ္ပိ ရက္ခာမိ, ဒါနဿ နု ခေါ မဟန္တံ ဖလံ, ဥဒါဟု ဗြဟ္မစရိယဿာ"တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ကင်္ခံ ဆိန္ဒိတုံ နာသက္ခိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ တထာ ဝိတက္ကေန္တံ ဒိသွာ "ကင်္ခမဿ ဆိန္ဒိဿာမီ"တိ ဧကကောဝ သီဃံ အာဂန္တွာ သကလနိဝေသနံ ဧကောဘာသံ ကတွာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဩဘာသံ ဖရိတွာ အာကာသေ ဌတွာ တေန ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၂၃. "တဿ သင်္ကပ္ပမညာယ၊ မဃဝါ ဒေဝကုဉ္ဇရော။
သဟဿနေတ္တော ပါတုရဟု၊ ဝဏ္ဏေန ဝိဟနံ တမံ။

၄၂၄. "သလောမဟဋ္ဌော မနုဇိန္ဒော၊ ဝါသဝံ အဝစာ နိမိ။
ဒေဝတာ နုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။

၄၂၅. "န စ မေ တာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ဒိဋ္ဌော ဝါ ယဒိ ဝါ သုတော။
အာစိက္ခ မေ တွံ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ။

၄၂၆. "သလောမဟဋ္ဌံ ဉတွာန၊ ဝါသဝေါ အဝစာ နိမိံ။

သက္ကောဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။
အလောမဟဋ္ဌော မနုဇိန္ဒ၊ ပုစ္ဆ ပဉှံ ယမိစ္ဆသိ။

၄၂၇. ''သော စ တေန ကတောကာသော၊ တသဝံ အဝစာ နိမိ။
ပုစ္ဆာမိ တံ မဟာရာဇ၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
'အနံ တ ဗ္ရဟ္မစရိယံ တ၊ ကတမံသု မဟပ္ဖလံ'။

၄၂၈. ''သော ပုဋ္ဌော နရဒေဝေန၊ တသတေ အဝစာ နိမိံ။
ဝိပါကံ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၂၉. ''ဟီနေန ဗ္ရဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။
မဇ္ဈိမေန စ ဒေဝတ္တံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိ။

၄၃၀. ''န ဟေတေ သုလဘာ ကာယာ၊ ယာစယောဂေန ကေနစိ။
ယေ ကာယေ ဥပပဇ္ဇန္တိ အနာကရာ တပဿိနော''တိ။

တတ္ထ **သလောမဟဋ္ဌော** တိ ဘိက္ခဝေ, သော နိမိရာဇာ ဩဘာသံ ဒိသွာ အာကာသံ ဩလောကေန္တော တံ ဒိဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတံ ဒိသွာတဝ ဘယေန လောမဟဋ္ဌော ဟုတွာ **''ဒေဝတာ နုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော''** တိအာဒိနာ ပုစ္ဆိ။ **အလောမဟဋ္ဌော**တိ နိဗ္ဘယော အဟဋ္ဌလောမော ဟုတွာ ပုစ္ဆ, မဟာရာဇာတိ။ **တသဝံ အဝစာ**တိ တုဋ္ဌမာနသော ဟုတွာ သက္ကံ အတေစ။ **ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော** တိ ဘိက္ခဝေ, သော သက္ကော အတီတေ အတ္တနာ ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ ဝိပါကံ ဇာနန္တော တဿ အဇာနတော အက္ခာသိ။

ဟီနေနာတိအာဒီသု ပုထုတိတ္ထာယတနေ မေထုနဝိရတိမတ္တံ သီလံ ဟီနံ နာမ, တေန ခတ္တိယကုလေ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဈာနဿ ဥပစာရမတ္တံ မဇ္ဈိမံ နာမ, တေန ဒေဝတ္တံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အဋ္ဌသမာပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနံ ပန ဥတ္တမံ နာမ, တေန ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ, တံ ဗာဟိရကာ နိဗ္ဗာနန္တိ ကထေန္တိ။ တေနာဟ ''ဝိသုဇ္ဈတီ''တိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဗုဒ္ဓသာသနေ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ ဘိက္ခုနော အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပတ္ထေန္တဿ ဗြဟ္မစရိယစေတနာ ဟီနတာယ ဟီနံ နာမ, တေန ယထာပတ္ထိတေ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ ဘိက္ခုနော အဋ္ဌသမာပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနံ မဇ္ဈိမံ နာမ, တေန ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ ။ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တုပ္ပတ္တိ ဥတ္တမံ နာမ, တေန ဝိသုဇ္ဈတီတိ ။ ဣတိ သက္ကော ''မဟာရာဇ, အနတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန ဗ္ရဟ္မစရိယတသောဝ မဟပ္ဖလော''တိ ဝဏ္ဏေတိ။ **ကာယာ**တိ ဗြဟ္မဃဋ္ဋာ။ **ယာစယောဂေနာ**တိ ယာစနယုတ္တကေန ယညယုတ္တကေန တတိ ဥဘယတ္ထာပိ အယကသ္သေဝေတံ နာမံ။ **တပဿိနော** တိ တပနိဿိတကာ။

ဣမာယ ကထာယ ဗ္ရဟ္မစရိယတသဿေဝ မဟပ္ဖလဘာဝံ ဒီပေတွာ ဣအနိ ယေ အတီတေ မဟာအနံ ဒတွာ ကာမာဝစရံ အတိက္ကမိတုံ နာသက္ခိံသု, တေ ရာဇာနော ဒဿေန္တော အာဟ –

၄၃၁. ''ဒုဒီပေ သာဂရော သေလော၊ မုဇကိန္ဒော ဘဂီရသော။
ဥသိန္ဒရော ကဿပေ စ၊ အသကော စ ပုထုဇ္ဇနော။

၄၃၂. ''ဧတေ စညေ စ ရာဇာနော၊ ခတ္တိယာ ဗ္ရာဟ္မဏာ ဗဟူ။
ပုထုယညံ ယဇိတွာန၊ ပေတတ္တံ နာတိဝတ္တိသု''န္တိ။

တဿတ္ထော – မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေ ဗာရာဏသိယံ ဒုဒီပေ နာမ ရာဇာ အနံ ဒတွာ မရဏစက္ကေန ဆိန္နော ကာမာဝစရေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိ။ တထာ သာဂရာဒယော အဋ္ဌာတိ ဧတေ စ အညေ စ ဗဟူ ရာဇာနော စေဝ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ စ ပုထုယညံ ယဇိတွာတန အနေကပ္ပကာရံ အနံ ဒတွာ ကာမာဝစရဘူမိသင်္ခာတံ ပေတတ္တံ နာတိဝတ္တိံသူတိ အတ္ထော။ ကာမာဝစရဒေဝတာ ဟိ ရူပာဒိနော ကိလေသဝတ္ထုဿ ကာရဏာ ပရံ ပစ္စာသီသနတော ကပဏတာယ ''ပေတာ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ –

“ယေ အဒုတိယာ န ရမန္တိ ဧကိကာ၊ ဝိဝေကဇံ ယေ န လဘန္တိ ပီတိံ။
ကိဉ္စာပိ တေ ဣန္ဒသမာနဘောဂါ၊ တေ ဝေ ပရာဓီနသုခါ ဝရာကာ”တိ။

ဧဝမ္ပိ အနဖလတော ဗြဟ္မစရိယဖလသ္သေဝ မဟန္တဘာဝံ ဒသ္သေတွာ ဣဒါနိ ဗြဟ္မစရိယတသေန ပေတ ဘာဝနံ အတိက္ကမိတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တတာပသေ ဒသ္သေန္တော အာဟ –

၄၂၃. “အထ ယီမေ အဝတ္တိံသု၊ အနာကရာ တပသ္သိနော။
သတ္တိသယော ယာမဟနု၊ သောမယာမော မနောဇဝေါ။

၄၂၄. “သမုဒ္ဒော မာဃော ဘရတော စ၊ ဣသိ ကာလပုရက္ခတော။
အင်္ဂီရသော ကဿပေါ စ၊ ကိသဝစ္ဆော အကတ္တိ စာ”တိ။

တတ္ထ **အဝတ္တိံသု** တိ ကာမာဝစရံ အတိက္ကမိံသု။ **တပဿိနော** တိ သီလတပဗ္ဗေဝ သမာပတ္တိတပဥ္စ နိဿိတာ။ **သတ္တိသယော**တိ ယာမဟနုအာဒယော သတ္တ ဘာတရောဝ သန္ဓာယာဟ။ အင်္ဂီရသာဒီဟိ စတူဟိ သဒ္ဓိံ ဧကာဒသေ တေ အဝတ္တိံသု အတိက္ကမိံသူတိ အတ္ထော။

ဧဝံ တာဝ သုတဝသေနေဝ အနဖလတော ဗြဟ္မစရိယတသဿေဝ မဟပ္ဖလတံ ဝဏ္ဏေတွာ ဣဒါနိ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ အာဟရန္တော အာဟ –

၄၂၅. “ဥတ္တရေန နဒီ သီဒါ၊ ဂမ္ဘီရာ ဒုရတိက္ကမာ။
နဠဂ္ဂိဝဏ္ဏာ ဇောတန္တိ၊ သဒါ ကဉ္စနပဗ္ဗတာ။

၄၂၆. “ပရူဠှကစ္ဆာ တဂရာ၊ ရူဠှကစ္ဆာ ဝနာ နဂါ။
တတြာသုံ ဒသသဟဿာ၊ ပေါရာဏာ ဣသယော ပုရေ။

၄၂၇. “အဟံ သေဋ္ဌောသ္မိ ဒါနေန၊ သံယမေန ဒမေန စ။
အနုတ္တရံ ဝတံ ကတွာ၊ ပကိရစာရီ သမာဟိတေ။

၄၂၈. “ဇာတိမန္တံ အဇစ္စဉ္စ၊ အဟံ ဥဇုဂတံ နရံ။
အတိဝေလံ နမဿိဿံ၊ ကမ္မဗန္ဓူ ဟိ မာဏဝါ။

၄၂၉. “သဗ္ဗေ ဝဏ္ဏာ အဓမ္မဋ္ဌာ၊ ပတန္တိ နိရယံ အဓော။
သဗ္ဗေ ဝဏ္ဏာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စရိတွာ ဓမ္မမုတ္တမ”န္တိ။

တတ္ထ **ဥတ္တရေနာ** တိ မဟာရာဇ, အတီတေ ဥတ္တရဟိမဝန္တေ ဒွိန္နံ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတာနံ အန္တရေ ပဝတ္တာ သီဒါ နာမ နဒီ ဂမ္ဘီရာ နာတဟိပိ ဒုရတိက္ကမာ အဟောသိ။ ကိံ ကာရဏာ? သာ ဟိ အတိသုခုမောဒကာ, သုခုမတ္တာ ဥဒကဿ အန္တမသော မောရပိဉ္ဆ-မတ္တမ္ပိ တတ္ထ ပတိတံ န သဏ္ဌာတိ, ဩသီဒိတွာ ဟေဋ္ဌာတလမေဝ ဂစ္ဆတိ။ တေနေဝ သာ သီဒါ နာမ အဟောသိ။ တေ ပန တဿာ တီရေသု ကဉ္စနပဗ္ဗတာ သဒါ နဠဂ္ဂိဝဏ္ဏာ ဟုတွာ ဇောတန္တိ ဩဘာသန္တိ။ **ပရူဠှကစ္ဆာ တဂရာ** တိ တဿာ ပန နဒိယာ တီရေ ကစ္ဆာ ပရူဠှတဂရာ အဟေသုံ တဂရဂန္ဓသုဂန္ဓိနော။ **ရူဠှကစ္ဆာ ဝနာ နဂါ** တိ ယေ တတ္ထ အညေပိ ပဗ္ဗတာ, တေသမ္ပိ အန္တရေ ကစ္ဆာ ရူဠှဝနာ အဟေသုံ, ပုပ္ဖဖလူပဂရုက္ခသဉ္ဆန္နာတိ အတ္ထော။ **တတြာသု** န္တိ တသ္မိံ ဧဝံ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ ဒသသဟဿာ ဣသယော အဟေသုံ။ တေ သဗ္ဗေပိ အဘိညာသမာပတ္တိလာဘိနော၀။ တေသု ဘိက္ခာစာရဝေလာယ ကေစိ ဥတ္တရကုရုံ ဂစ္ဆန္တိ, ကေစိ မဟာဇမ္ဗုဒီပေ ဇမ္ဗုဖလံ အာဟရန္တိ, ကေစိ ဟိမဝန္တေယေဝ မဓုရဖလာဖလာနိ အာဟရိတွာ ခါဒန္တိ, ကေစိ ဇမ္ဗုဒီပတလေ တံ တံ နဂရံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧကောပိ ရသတဏှာဟာဘိဘူတော နတ္ထိ, ဈာနသုခေနေဝ ဝီတိနာမေန္တိ။ တဒါ ဧကော တာပသော အာကာသေန ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ သုနိဝတ္ထော သုပာရုတော ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ပုရောဟိတဿ ဂေဟဒွါရံ ပာပုဏိ။ သော တဿ ဥပသမေ ပသီဒိတွာ အန္တောနိဝေသနံ အာနေတွာ ဘောဇေတွာ ကတိပဟံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဝိဿာသေ ဥပ္ပန္နေ “ဘန္တေ, တုမှေဟ ကုဟိံ ဝသထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အသုကဋ္ဌာနေ နာမာဝုသော”တိ။ “ကိံ ပန တုမှေဟ

ကောကော ဝ တတ္ထ ဝသထ, ဥအာဟု အညေပိ အတ္ထီ”တိ? “ကိံ ဝဒေသိ, အာဝုသော, တသ္မိံ ပဒေသေ ဒသသဟဿာ ကုလသယော ဝသန္တိ, သဗ္ဗေဝ အဘိညာသမာပတ္တိလာဘိနော”တိ။ တဿ တေသံ ဂုဏံ သုတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စိတ္တံ နမိ။ အထ နံ သော အာဟ – “ဘန္တေ, မမ္ပိ တတ္ထ နေတွာ ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ။ “အာဝုသော, တွံ ရာဇပုရိသော, န တံ သက္ကာ ပဗ္ဗာဇေတု”န္တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ, အဇ္ဇာဟံ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိဿာမိ, တုမှေဟ သွေပိ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ။ သော အဓိဝါသေသိ။

ကုတရောပိ ဘုတ္တဟတရာသော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကုစ္ဆာမဟံ, ဒေဝ , ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ အာဟ။ “ကိံ ကာရဏာ ပဗ္ဗဇိဿသီ”တိ? “ကာမေသု အေသံ နေက္ခမ္မေ စ အာနိသံသံ ဒိသွာ”တိ။ “တေန ဟိ ပဗ္ဗဇာဟိ, ပဗ္ဗဇိတောပိ မံ ဒဿေယျာသီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တွာ ပုတ္တဒာရံ အနုသာသိတွာ သဗ္ဗံ သာပတေယျံ ဒဿေတွာ အတ္တနော ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရံ ဂဟေတွာ တာပသဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ဝ နိသီဒိ။ တာပသောပိ တထေဝ အာကာသေနာဂန္တွာ အန္တောနဂရံ ပဝိသိတွာ တဿ ဂေဟံ ဟာဝိသိ။ သော တံ သက္ကစ္စံ ပရိဝိသိတွာ “ဘန္တေ, မယာ ကထံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ အာဟ။ သော တံ ဗဟိနဂရံ နေတွာ ဟတ္ထေ အာဒါယ အတ္တနော အာနုဘာဝေန တတ္ထ နေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ပုနဒိဝသေ တံ တတ္ထေဝ ဌပေတွာ ဘတ္တံ အာဟရိတွာ ဒတွာ ကသိဏပရိကမ္မံ အာစိက္ခိ။ သော ကတိပါဟေနေဝ အဘိညာသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ သယမေဝ ပိဏ္ဍာယ စရတိ။

သော အပရဘာဂေ “အဟံ ရညော အတ္တာနံ ဒဿေတုံ ပဋိညံ အအာသိံ, ဒဿေဿာမဿ အတ္တာန”န္တိ စိန္တေတွာ တာပသေ ဝန္ဒိတွာ အာကာသေန ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ဘိက္ခံ စရန္တော ရာဇဒွါရံ ဟာပုဏိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ သဉ္ဇာနိတွာ အန္တောနိဝေသနံ ပဝေသေတွာ သက္ကာရံ ကတွာ “ဘန္တေ, ကုဟိံ ဝသထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဥတ္တရဟိမဝန္တပဒေသေ ကဥ္စနပဗ္ဗတန္တရေ ပဝတ္တာယ သီအနဒိယာ တီရေ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကိံ ပန, ဘန္တေ, ကောကော ဝ တတ္ထ ဝသထ, ဥအာဟု အညေပိ အတ္ထီ”တိ။ “ကိံ ဝဒေသိ, မဟာရာဇ, တတ္ထ ဒသသဟဿာ ကုလသယော ဝသန္တိ, သဗ္ဗေဝ အဘိညာသမာပတ္တိလာဘိနော”တိ? ရာဇာ တေသံ ဂုဏံ သုတွာ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခံ အတုကာမော အဟောသိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဟ – “ဘန္တေ, အဟံ တေသံ ကုလသီနံ ဘိက္ခံ အတုကာမော်ဟိ, ကိံ ကရောမိ”တိ? “မဟာရာဇ, တေ ကုလသယော ဇိဝှာဟာဝိညေယျရသေ အဂိဒ္ဓါ, န သက္ကာ ကုဓာနေတု”န္တိ။ “ဘန္တေ, တုမှေဟ နိဿာယ တေ ဘောဇေဿာမိ, ဥပာယံ မေ အာစိက္ခထာ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, သစေ တေသံ အနံ အတုကာမောသိ, ကုတော နိက္ခမိတွာ သီအနဒီတီရေ ဝသန္တော တေသံ အနံ ဒေဟီ”တိ။

သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သဗ္ဗူပကရဏာနိ ကဟာပေတွာ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိတွာ အတ္တနော ရဇ္ဇသီမံ ဟာပုဏိ။ အထ နံ တာပသော အတ္တနော အာနုဘာဝေန သဒ္ဓိံ သေနာယ သီအနဒီတီရံ နေတွာ နဒီတီရေ ခန္ဓာတရံ ကာရာပေတွာ အာကာသေန အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ပုနဒိဝသေ ပစ္စာဂမိ။ အထ နံ ရာဇာ သက္ကစ္စံ ဘောဇေတွာ “သွေဝ, ဘန္တေ, ဒသသဟဿေ ကုလသယော အာဒါယ ကုဓေဝ အာဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဂန္တွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခာစာရဝေလာယ တေသံ ကုလသီနံ အာရောစေသိ “မာရိသာ, ဗာရာဏသိရာဇာ ‘တုမှာကံ ဘိက္ခံ ဒဿာမီ’တိ အာဂန္တွာ သီအနဒီတီရေ နိသိန္နော သွေဝ တေ နိမန္တေတိ, တဿာနုကမ္ပာယ ခန္ဓာတရံ ဂန္တွာ ဘိက္ခံ ဂဏှာထာ”တိ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အာကာသေန ဂန္တွာ ခန္ဓာတရဿ အဝိဒူရေ ဩတရိံသု။ ရာဇာ တေ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ခန္ဓာတရံ ပဝေသေတွာ ပညတ္တာသနေသု နိသီဒါပေတွာ ကုလိဂဏံ ပဏီတေနာဟာရေန သန္တပ္ပေတွာ တေသံ ကုရိယာပထေ ပသန္နော သွတတနာယပိ နိမန္တေသိ။ ဧတေနုပာယေန ဒသန္နံ တာပသသဟဿာနံ ဒသဝဿသဟဿာနိ အနံ အအာသိ။ ဒဒန္တော စ တသ္မိံယေဝ ပဒေသေ နဂရံ မာပေတွာ သဿုကမ္မံ ကာရေသိ။ န ခော ပန, မဟာရာဇ, တဒာ သော ရာဇာ အညော အဟောသိ, အထ ခော **အဟံ သေဋ္ဌော ဝသ္မိ အနေန,** အဟမေဝ ဟိ တဒါ အနေန သေဋ္ဌော ဟုတွာ တံ မဟာအနံ ဒတွာ ကုမံ ပေတလောကံ အတိက္ကမိတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတုံ နာသက္ခိံ။ မယာ ဒိန္နံ ပန အနံ ဘုဉ္ဇိတွာ သဗ္ဗေဝ တေ တာပသာ ကာမာဝစရံ အတိက္ကမိတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ, ကုမိနာပေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ “ဗြဟ္မစရိယတသောဝ မဟပ္ဖလော”တိ။

ဧဝံ အနေန အတ္တနော သေဋ္ဌဘာဝံ ပကာသေတွာ ကုတရေဟိ တီဟိ ပဒေဟိ တေသံ ကုလသီနံ ဂုဏံ ပကာသေတိ။ တတ္ထ **သံယမေနာ**တိ သီလေန။ **ဒမေနာ**တိ ကုန္ဒြိယဒမေန။ **အနုတ္တရ** န္တိ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ နိရန္တရံ ဥတ္တမံ ဝတံ သ

မာအနံ့ စရိတ္တာ။ **ပကိရစာရီ**တိ ဂဏံ ပကိရိတ္ဝာ ပဋ္ဌိကၡိပိတ္ဝာ ပဟာယ ဧကစာရိကေ, ဧကီဘာဝံ ဂတေတိ အတ္ထော။ **သမာဟိတေ**တိ ဥပစာရပ္ပနာသမာဓီဟိ သမာဟိတစိတ္တေ။ ဧဝရူပေ အဟံ တပသ္သိနော ဥပဋ္ဌဟိတ္ဝံ ဒဿေတိ။ **အဟံ ဥဇုဂတ**န္တိ အဟံ, မဟာရာဇ, တေသံ ဒဿနသာသနံ ဉာဏီနံ အန္တရေ ကာယဝင်္ကာဒီနံ အဘာဝေန ဥဇုဂတံ ဧကမ္ပိ နရံ ဟိနဓဇတွာ တ ဟောတု ဇာတိသမ္ပန္နော တ, ဇာတိ အဝိစာရေတွာ တေသံ ဂုဏေသု ပသန္နမာနသော ဟုတ္ဝာ သဗ္ဗမေဝ အတိဝေလံ နမဿိသ္သံ, နိစ္စကာလမေဝ နမဿိဿန္တိ ဝဒတိ။ ကိံ ကာရဏာ? **ကမ္မဗန္ဓူ ဟိ မာဏဝ** တိ, သတ္တာ ဟိ နာမေတေ ကမ္မဗန္ဓူ ကမ္မပဋိသရဏာ, တေနေဝ ကာရဏေန သဗ္ဗေ ဝဏ္ဏာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝေဠု ပန ဝတ္ဝာ “ကိဉ္စာပိ, မဟာရာဇ, အနတော ဗ္ရဟ္မစရိယမေဝ မဟပ္ဖလံ, ဒွေဝပိ ပနေတေ မဟာပုရိသဝိတက္ကာဝ, တသ္မာ ဒွိဝီသုပိ အပ္ပမတ္တော့ဝ ဟုတ္ဝာ အနန္တံ ဒေဟိ, သီလဉ္စ ရက္ခာဟီ”တိ တံ ဩဝဒိတ္ဝာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၄၀. “က္လဒံ ဝတ္ဝာန မဃဝါ၊ ဒေဝရာဇာ သုဇမ္ပတိ။
ဝေဒေဟမနုသာသိတ္ဝာ၊ သဂ္ဂကာယံ အပက္ကမီ”တိ။

တတ္ထ **အပက္ကမီ** တိ ပက္ကမိ, သုဓမ္မာဒေဝသဘာယံ နိသိန္နမေဝ အတ္တာနံ ဒဿေသီတိ အတ္ထော။

အထ နံ ဒေဝဂဏာ အာဟံသု “မဟာရာဇ, နနု န ပညာယိတ္ထ, ကုဟိံ ဂတတ္ထာ”တိ? “မာရိသာ မိထိလာယံ နိမိရညော ဧကာ ကင်္ခာ ဥပ္ပဇ္ဇိ, တသ္သ ပဉှံ ကထေတွာ တံ ရာဇာနံ နိက္ကင်္ခံ ကတ္ဝာ အာဂတောမှီ”တိ ဝတ္ဝာ ပုန တံ ကာရဏံ ကထာယ ကထေတုံ အာဟ –

၄၄၁. “ကမံ ဘောန္တော နိသာမေထ၊ ယာဝန္တေတ္ထ သမာဂတာ။
ဓမ္မိကာနံ မနုဿာနံ၊ ဝဏ္ဏံ ဥစ္စာဝစံ ဗဟုံ။

၄၄၂. “ယထာ အယံ နိမိရာဇာ၊ ပဏ္ဍိတော ကုသလတ္ထိကော။
ရာဇာ သဗ္ဗဝိဒေဟာနံ၊ အဒါ အနံ့ အရိန္ဒမော။

၄၄၃. “တဿ တံ ဒဒတော အနံ၊ သင်္ကပ္ပော ဥဒပဇ္ဇထ။
အနံ တ ဗ္ရဟ္မစရိယံ တ၊ ကတမံ သု မဟပ္ဖလ”န္တိ။

တတ္ထ **ကမန္တိ** ဓမ္မိကာနံ ကလျာဏဓမ္မာနံ မနုဿာနံ မယာ ဝုစ္စမာနံ သီလဝသေန ဥစ္စံ အနဝသေန အဝစံ ဗဟုံ ကမံ ဝဏ္ဏံ နိသာမေထ သုဏာထာတိ အတ္ထော။ **ယထာ အယ**န္တိ အယံ နိမိရာဇာ ယထာ အတိဝိယ ပဏ္ဍိတောတိ။

ကတိ သော အပရိဟာပေတွာ ရညော ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။ တံ သုတ္ဝာ ဒေဝသင်္ဃာ ရာဇာနံ ဒဋ္ဌုကာမာ ဟုတ္ဝာ “အမ္ဟာကံ နိမိရာဇာ အာစရိယော, တဿောဝါဒေ ဌတ္ဝာ တံ နိဿာယ အမှေဟိ အယံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ, မယံ ဒဋ္ဌုကာမမှာ, တံ ပက္ကောသာပေဟိ, မဟာရာဇာ”တိ ဝဒိံသု။ သက္ကော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ မာတလိံ ပက္ကောသာပေတွာ “သမ္မ မာတလိ, ဝေဇယန္တရထံ ယောဇေတွာ မိထိလံ ဂန္တွာ နိမိရာဇာနံ ဒိဗ္ဗယာနေ အာရောပေတွာ အာနေဟီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ရထံ ယောဇေတွာ ဟယာသိ။ သက္ကဿ ပန ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တဿ မာတလိံ အာဏာပေန္တဿ စ ရထံ ယောဇေန္တဿ စ မနုဿဂဏနာယ မာသော အတိက္ကန္တော။ ကတိ နိမိရညော ပုဏ္ဏမာယံ ဥပောသထိကဿ ပာစီနသီဟပဥ္စရံ ဝိဝရိတ္ဝာ မဟာတလေ နိသီဒိတ္ဝာ အမစ္စဂဏပရိဝုတဿ သီလံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ပာစီနလောကဓာတုတော ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေန စန္ဒမဏ္ဍလေန သဒ္ဓိံယေဝ သော ရထော ပညာယတိ။ မနုဿာ ဘုတ္တသာယမာသာ ဃရဒွါရေသု နိသီဒိတ္ဝာ သုခကထံ ကထေန္တာ “အဇ္ဇ ဒွေ စန္ဒာ ဥဂ္ဂတာ”တိ အာဟံသု။ အထ နေသံ သလ္လပန္တာနညေဝ ရထော ပာကဋော အဟောသိ။ မဟာဇနော “နာယံ, စန္ဒော, ရထော”တိ ဝတ္ဝာ အနုက္ကမေန သိန္ဓဝသဟဿယုတ္တေ မာတလိသင်္ဂါဟကေ ဝေဇယန္တရထေ စ ပာကဋေ ဇာတေ “ကဿ နု ခေါ ကဒံ ဒိဗ္ဗယာနံ အာဂစ္ဆတီ”တိ စိန္တေတွာ “န ကဿစိ အညဿ, အမှာကံ ရာဇာ ဓမ္မိကော, သက္ကေန ဝေဇယန္တရထော ပေသိတော ဘဝိဿတိ, အမှာကံ ရညောဝ အနုစ္ဆဝိကော”တိ တုဋ္ဌပ္ပဟဋ္ဌော ကထမာဟ –

၄၄၄. ''အဗ္ဘုတော ဝတ လောကသ္မိံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ လောမဟံသနော။
ဒိဗ္ဗော ရထော ပာတုရဟု၊ ဝေဒေဟဿ ယသဿိနော''တိ။

တတ္ထ **အဗ္ဘုတော** တိ အဘူတပုဗ္ဗော။ အစ္ဆရိယောတိ တေ ဝိမ္ဟယဝသေနေဝမာဟံသု။

တဿ ပန မဟာဇနဿ ဇဝံ ကထေန္တဿေဝ မာတလိ တတဝေဂေန အာဂန္တွာ ရထံ နိဝတ္တေတွာ သီဟပဉ္ဇရဥမ္မာရေ ပစ္ဆာဘာဂေန ဌပေတွာ အာရောဟဏသဇ္ဇံ ကတွာ အာရောဟဏတ္ထာယ ရာဇာနံ နိမန္တေသိ ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၄၅. ''ဒေဝပုတ္တော မဟိဒ္ဓိကော၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
နိမန္တယိတ္ထ ရာဇာနံ၊ ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။

၄၄၆. ''ဧဟိမံ ရထမာရုယှ၊ ရာဇသေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ။
ဒေဝါ ဒဿနကာမာ တေ၊ တာဝတိံသာ သဣန္ဒကာ။
သရမာနာ ဟိ တေ ဒေဝါ၊ သုဓမ္မာယံ သမစ္ဆရေ''တိ။

တတ္ထ **မိထိလဂ္ဂဟ** န္တိ မိထိလာယံ ပတိဋ္ဌိတဂေဟံ, စတူဟိ တ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ မိထိလာယံ သင်္ဂါဟကံ။ **သမစ္ဆရေ**တိ တဝေဝ ဂုဏကထံ ကထေန္တာ နိသိန္နာတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဒေဝလောကဉ္စ ပဿိဿာမိ, မာတလိဿ စ မေ သင်္ဂဟော ကတော ဘဝိဿတိ, ဂမိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ အန္တေပုရဉ္စ မဟာဇနဉ္စ အာမန္တေတွာ ''အဟံ နစိရဿေဝ အာဂမိဿာမိ, တုမှေ အပ္ပမတ္တာ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောထာ''တိ ဝတွာ ရထံ အဘိရုဟိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၄၇. ''တတော ရာဇာ တရမာနော၊ ဝေဒေဟော မိထိလဂ္ဂဟော။
အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာန၊ ပမုခေါ ရထမာရုဟိ။

၄၄၈. ''အဘိရူဠှံ ရထံ ဒိဗ္ဗံ၊ မာတလိ ဧတဒဗြဝိ။
ကေန တံ နေမိ မဂ္ဂေန၊ ရာဇသေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ။
ယေန ဝါ ပါပကမ္မန္တာ၊ ပုညကမ္မာ စ ယေ နရာ''တိ။

တတ္ထ **ပမုခေါ**တိ ဥတ္တမော, အဘိမုခေါ ဝါ, မဟာဇနဿ ပိဋ္ဌိံ ဒတွာ အာရုဠှောဟာတိ အတ္ထော။ **ယေန ဝါတိ** ယေန မဂ္ဂေန ဂန္တွာ ယတ္ထ ပါပကမ္မန္တာ ဝသန္တိ, တံ ဌာနံ သက္ကာ ဒဋ္ဌုံ, ယေန ဝါ ဂန္တွာ ယေ ပုညကမ္မာ နရာ ဝသန္တိ, တေသံ ဌာနံ သက္ကာ ဒဋ္ဌုံ, ဧတေသု ဒွီသု ကေန မဂ္ဂေန တံ နေမိ။ ကတ္ထ သော သက္ကေန အနာဏတ္တောပိ အတ္တနော ဒူတဝိသေသဒဿနတ္ထံ အာဟ။

အထ နံ ရာဇာ ''မယာ ဒွေဝ ဌာနာနိ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာနိ, ဒွေဝပိ ပဿိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၄၄၉. ''ဥဘယေနေဝ မံ နေဟိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ယေန ဝါ ပါပကမ္မန္တာ၊ ပုညကမ္မာ စ ယေ နရာ''တိ။

တတော မာတလိ ''ဒွေဝပိ ဧကပဟာရေနေဝ န သက္ကာ ဒဿေတုံ, ပုစ္ဆိဿာမိ န''န္တိ ပုစ္ဆန္တော ပုန ကထ မာဟ –

၄၅၀. ''ကေန တံ ပဌမံ နေမိ၊ ရာဇသေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ။
ယေန ဝါ ပါပကမ္မန္တာ၊ ပုညကမ္မာ စ ယေ နရာ''တိ။

တတော ရာဇာ ''အဟံ အဝသ္သံ ဒေဝလောကံ ဂမိဿာမိ, နိရယံ တာဝ ပဿိဿာမီ''တိ စိန္တေတ္ဝာ အနန္တရံ က ထမာဟ –

၄၅၁. ''နိရယေ တာဝ ပဿာမိ၊ အာဝါသေ ပာပကမ္မိနံ။
ဌာနာနိ လုဒ္ဒကမ္မာနံ၊ ဒုဿီလာနဉ္စ ယာ ဂတီ''တိ။

တတ္ထ **ယာ ဂတီ**တိ ယာ ဧတေသံ နိပ္ဖတ္တိ, တဉ္စ ပဿာမီတိ။

အထဿ ဝေတရဏိံ နဒိံ တာဝ ဒဿေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၅၂. ''ဒဿေသိ မာတလိ ရညော၊ ဒုဂ္ဂံ ဝေတရဏိံ နဒိံ။
ကုထိတံ ခါရသံယုတ္တံ၊ တတ္တံ အဂ္ဂိသိခူပမ''န္တိ။

တတ္ထ **ဝေတရဏိ**န္တိ ဘိက္ခဝေ, မာတလိ ရညော ကထံ သုတွာ နိရယာဘိမုခံ ရထံ ပေသေတွာ ကမ္မပစ္စယေ ဥတုနာ သမုဋ္ဌိတံ ဝေတရဏိံ နဒိံ တာဝ ဒဿေသိ။ တတ္ထ နိရယပာလာ ဖလိတာနိ အသိသတ္တိတောမရဘိန္ဒိဝါလမုဂ္ဂရာဒီနိ အာဝုဓာနိ ဂဟေတွာ နေရယိကသတ္တေ ပဟရန္တိ ဝိဇ္ဈန္တိ ဝိဟေဌေန္တိ။ တေ တံ ဒုက္ခံ အသဟန္တာ ဝေတရဏိယံ ပတန္တိ။ သာ ဥပရိ ဘိန္ဒိဝါလပ္ပမာဏာဟိ သကဏ္ဋကာဟိ ဝေတ္တလတာဟိ သဉ္ဆန္နာ။ တေ တတ္ထ ဗဟူနိ ဝသ္သသဟဿာနိ ပစ္စိံသု။ တေသု ပဇ္ဇလန္တေသု ခုရဓာရာတိခိဏေသု ကဏ္ဋကေသု ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကာ ဟောန္တိ။ တေသံ ဟေဋ္ဌာ တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာနိ ပဇ္ဇလိတအယသူလာနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ နေရယိကသတ္တာ ဗဟုံ အဒ္ဓာနံ ဝီတိနာမေတွာ ဝေတ္တလတာဟိ ဂဠိတွာ သူလေသု ပတိတွာ ဝိဒ္ဓသရီရာ သူလေသု အာဝုဏိတမစ္ဆာ ဝိယ စိရံ ပစ္စန္တိ၊ တာနိ သူလာ နိပိ ပဇ္ဇလန္တိ, နေရယိကသတ္တာပိ ပဇ္ဇလန္တိ၊ သူလာနံ ဟေဋ္ဌာ ဥဒကပိဋ္ဌေ ဖလိတာနိ ခုရဓာရာသဒိသာနိ တိခိဏာနိ အယောပောက္ခရပတ္တာနိ ဟောန္တိ။ တေ သူလေဟိ ဂဠိတွာ အယပောက္ခရပတ္တေသု ပတိတွာ စိရံ ဒုက္ခဝေဒနံ အနုဘဝန္တိ၊ တတော ခါရောဒကေ ပတန္တိ, ဥဒကံ ပဇ္ဇလတိ, နေရယိကသတ္တာပိ ပဇ္ဇလန္တိ, ဓူမောပိ ဥဋ္ဌဟတိ။ ဥဒကဿ ပန ဟေဋ္ဌာ နဒီတလံ ခုရဓာရာဟိ သဉ္ဆန္နံ။ တေ ''ဟေဋ္ဌာ နု ခော ကီဒိသ''န္တိ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိတွာ ခုရဓာရာသု ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကာ ဟောန္တိ။ တေ တံ မဟာဒုက္ခံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တာ မဟန္တံ ဘေရဝံ ဝိရဝန္တာ ဝိစရန္တိ။ ကအစိ အနုသောတံ ဝုယှန္တိ, ကအစိ ပဋိသောတံ။ အထ နေ တီရေ ဌိတာ နိရယပာလာ ဥသုသတ္တိတောမရာဒီနိ ဥက္ခိပိတွာ မစ္ဆေ ဝိယ ဝိဇ္ဈန္တိ။ တေ ဒုက္ခဝေဒနာပ္ပတ္တာ မဟာဝိရဝံ ရဝန္တိ။ အထ နေ ပဇ္ဇလိတေဟိ အယဗဠိသေဟိ ဥဒ္ဓရိတွာ ပရိကမိတွာ ပဇ္ဇလိတအယပထဝိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ တေသံ မုခေ တတ္တံ အယောဂုဠံ ပက္ခိပန္တိ။

ဣတိ နိမိရာဇာ ဝေတရဏိယံ မဟာဒုက္ခပီဠိတေ နေရယိကသတ္တေ ဒိသွာ ဘီတတသိတော သဉ္ဇာတသံဝေဂော ဟုတွာ ''ကိံ နာမေတေ သတ္တာ ပာပကမ္မံ အကံသူ''တိ မာတလိံ ပုစ္ဆိ။ သောပိဿ ဗျာကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေ န္တော အာဟ –

၄၅၃. ''နိမီ ဟဝေ မာတလိမဇ္ဈဘာသထ၊ ဒိသွာ ဇနံ ပတမာနံ ဝိဒုဂ္ဂေ။
ဘယဉ္ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ကိမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပာပံ၊ ယေမေ ဇနာ ဝေတရဏိံ ပတန္တိ။

၄၅၄. ''တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၅၅. ''ယေ ဒုဗ္ဗလေ ဗလဝန္တာ ဇီဝလောကေ၊ ဟိံသန္တိ ရောသေန္တိ သုပာပဓမ္မာ။
တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ၊ တေမေ ဇနာ ဝေတရဏိံ ပတန္တီ''တိ။

တတ္ထ **ဝိန္ဒတီ** တိ အဟံ အတ္တနော အနိသ္သရော ဟုတွာ ဘယသန္တကော ဝိယ ဇာတော။ **ဒိသွာ**တိ ပဌမာနံ ဒိသွာ။ **ဇာနန္တိ** ဘိက္ခဝေ, သော မာတလိ သယံ ဇာနန္တော တဿ အဇာနတော အက္ခာသိ။ **ဒုဗ္ဗလေ** တိ သရီရဗလဘောဂဗလအာဏာဗလဝိရဟိတေ။ **ဗလဝန္တာ** တိ တေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတာ။ **ဟိံသန္တိ** တိ ဟဏိပ္ပဟာရာဒီဟိ ကိလမေန္တိ။ **ရောသေန္တိ** တိ နာနပ္ပကာရေဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသန္တိ ဃဋ္ဋေန္တိ။ **ပသဝေတွာ**တိ ဇနေတွာ, ကတွာတိ အတ္ထော။

ဇဝံ မာတလိ တဿ ပဌမံ ဗျာကရိတွာ ရညာ ဝေတရဏိနိရယေ ဒိဋ္ဌေ တံ ပဒေသံ အန္တရဓာပေတွာ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ သုနခါဒီဟိ ခါဒနဋ္ဌာနံ ဒဿေတွာ တံ ဒိသွာ ဘီတေန ရညာ ပဌမံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၅၆. “သာမာ စ သောဏာ သဗလာ စ ဂိဇ္ဈာ၊ ကာကောလသင်္ဃာ အဒန္တိ ဘေရဝါ။
ဘယဉှိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပာပံ၊ ယေမေ ဇနေ ကာကောလသင်္ဃာ အဒန္တိ။

၄၅၇. “တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပါပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၅၈. “ယေ ကေစိမေ မစ္ဆရိနော ကဒရိယာ၊ ပရိဘာသကာ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။
ဟိံ သန္တိ ရောသေန္တိ သုပါပဓမ္မာ၊ တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပါပံ။
တေမေ ဇနေ ကာကောလသင်္ဃာ အဒန္တိ”တိ။

ဣတော ပရေသု ပဉ္စဟာသု စေဝ ဗျာကရဏေသု စ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ **သာမာ**တိ ရတ္တဝဏ္ဏာ။ **သောဏာ** တိ သုနခါ။ **သဗလာ စာ**တိ ကဗရဝဏ္ဏာ စ, သေတကာဠပီတလောဟိတဝဏ္ဏာ စာတိ ဇဝံ ပဉ္စဝဏ္ဏာသုနခေ ဒဿေတိ။ တေ ကိရ မဟာဟတ္ထိပ္ပမာဏာ ဇလိတအယပထဝိယံ နေရယိကသတ္တေ မိဂေ ဝိယ အနုဗန္ဓိတွာ ပိဏ္ဍိကမံသေသု ဍံသိတွာ တေသံ တိကဝုတပ္ပမာဏံ သရီရံ ဇလိတအယပထဝိယံ ပါတေတွာ မဟာရဝံ ရဝန္တာနံ ဒုဝိဟိ ပုရိမပါဒေဟိ ဥရံ အက္ကမိတွာ အဋ္ဌိမေဝ သေသေတွာ မံသံ လုဉ္စိတွာ ခါဒန္တိ။ **ဂိဇ္ဈာ** တိ မဟာဘဏ္ဍာသကဋ္ဋပ္ပမာဏာ လောဟတုဏ္ဍာ ဂိဇ္ဈာ။ ဧတေ တေသံ ကဏ္ဍယသဒိသေဟိ တုဏ္ဍေဟိ အဋ္ဌိနိ ဘိန္ဒိတွာ အဋ္ဌိမိဉ္စံ ခါဒန္တိ။ **ကာကောလသင်္ဃာ** တိ လောဟတုဏ္ဍကာကဂဏာ။ တေ အတိဝိယ ဘယာနကာ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌေ ခါဒန္တိ။ **ယေမေ ဇနေ**တိ ယေ ဣမေ နေရယိကသတ္တေ ကာကောလသင်္ဃာ ခါဒန္တိ, ဣမေ နု မစ္စာ ကိံ နာမ ပါပံ အကံသူတိ ပုစ္ဆိ။ **မစ္ဆရိနော** တိ အဒေယျံ အဒါယကာ။ **ကဒရိယာ**တိ ပရေ ဒေန္တေပိ ပဋိသေဓကာ ထဒ္ဓမစ္ဆရိနော။ **သမဏဗြာဟ္မဏာန** န္တိ သမိတဗာဟိတပါပါနံ။

၄၅၉. “သဇောတိဘူတာ ပထဝိံ ကမန္တိ၊ တတ္တေဟိ ခန္ဓေဟိ စ ပေါထယန္တိ။
ဘယဉှိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပါပံ၊ ယေမေ ဇနာ ခန္ဓဟတာ သယန္တိ။

၄၆၀. “တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပါပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၆၁. “ယေ ဇီဝလောကသ္မိ သုပါပဓမ္မိနော၊ နရဉ္စ နာရိဉ္စ အပါပဓမ္မံ။
ဟိံ သန္တိ ရောသေန္တိ သုပါပဓမ္မာ၊ တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပါပံ။
တေမေ ဇနာ ခန္ဓဟတာ သယန္တိ”တိ။

တတ္ထ **သဇောတိဘူတာ**တိ ပဇ္ဇလိတသရီရာ။ **ပထဝိ**န္တိ ပဇ္ဇလိတံ နဝယောဇနဗဟလံ အယပထဝိံ။ **ကမန္တိ** တိ အက္ကမန္တိ။ **ခန္ဓေဟိ စ ပေါထယန္တီ** တိ နိရယပါလာ အနုဗန္ဓိတွာ တာလပ္ပမာဏေဟိ ဇလိတအယက္ခန္ဓေဟိ ဇင်္ဃာဒီသု ပဟရိတွာ ပါတေတွာ တေဟေဝ ခန္ဓေဟိ ပေါထယန္တိ, စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကရောန္တိ။ **သုပါပဓမ္မိနော** တိ အတ္တနာ သုဋ္ဌု ပါပဓမ္မာ ဟုတွာ။ **အပါပဓမ္မ**န္တိ သီလာစာရာဒိသမ္ပန္နံ, နိရပရာဓံ တာ။

၄၆၂. ‘‘အင်္ဂါရကာသုံ အပရေ ဖုဏန္တိ၊ နရာ ရုဒ္ဒန္တာ ပရိဒမုဂ္ဂတ္တာ။
ဘယဉ္စုဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သုတွာ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ကိမေ နု မစ္စာ ကိံ မကံသု ပာပံ၊ ယေမေ ဇနာ အင်္ဂါရကာသုံ ဖုဏန္တိ။

၄၆၃. ‘‘တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၆၄. ‘‘ယေ ကေစိ ပူဂါယ ဓနဿ ဟေတု၊ သက္ခိံ ကရိတွာန ဣဏံ ဇာပယန္တိ။
တေ ဇာပယိတွာ ဇနတံ ဇနိန္ဒ၊ တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ။
တေမေ ဇနာ အင်္ဂါရကာသုံ ဖုဏန္တိ’’တိ။

တတ္ထ **အင်္ဂါရကာသု**န္တိ သမ္မ မာတလိ, ကေ နာမေတေ အပရေ ဝဇံ အပဝိသန္တိယော ကတေ ဝိယ သမ္ပရိတ ရေတွာ နိရယပါလေဟိ ဇလိတအယဂုဠေဟိ ပောထိယမာနာ အင်္ဂါရကာသုံ ပတန္တိ။ တတ္ထ စ နေသံ ယာဝ ကဋိပ္ပမာဏာ နိမုဂ္ဂါနံ မဟာတီဟိ အယပစ္ဆီဟိ အာအယ ဥပရိအင်္ဂါရေ ကြိရန္တိ, အထ နေ အင်္ဂါရေ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ အသက္ကော ကောန္တာ ရောဒန္တာ ဒမုဂ္ဂတ္တာ ဖုဏန္တိ ဝိခုနန္တိ, ကမ္မဗလေန တ အတ္တနော သီသေ အင်္ဂါရေ ဖုဏန္တိ ကြိရန္တိ တိ အတ္ထော။ **ပူဂါယ ဓနဿာ**တိ ကြကာသေ သတိ အနံ တ ဒဿာမ, ပူဇံ တ ပဝတ္တေဿာမ, ဝိဟာရံ တ ကရိဿ သာမာတိ သံကမိတွာ ဌပိတဿ ပူဂသန္တကဿ ဓနဿ ဟေတု။ **ဇာပယန္တိ** တိ တံ ဓနံ ယထာရုစိ ခာဒိတွာ ဂဏာ ဇေဋ္ဌကာနံ လဥ္ဆံ ဒတွာ ‘‘အသုကဋ္ဌာနေ တွေကံ ဝယကရဏံ ဂတံ, အသုကဋ္ဌာနေ အမှေဟိ တွေကံ ဒိန္န’’န္တိ ကူဋသက္ခိံ ကရိတွာ တံ ဣဏံ ဇာပယန္တိ ဝိနာသေန္တိ။

၄၆၅. ‘‘သဇောတိဘူတာ ဇလိတာ ပဒိတ္တာ၊ ပဒိဿတိ မဟတီ လောဟကုမ္ဘီ။
ဘယဉ္စုဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သုတွာ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ကိမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပာပံ၊ ယေမေ ဇနာ အဝံသိရာ လောဟကုမ္ဘိံ ပတန္တိ။

၄၆၆. ‘‘တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၆၇. ‘‘ယေ သီလဝန္တံ သမဏံ ဗြာဟ္မဏံ တ၊ ဟိံသန္တိ ရောသေန္တိ သုပာပဓမ္မာ။
တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ၊ တေမေ ဇနာ အဝံသိရာ လောဟကုမ္ဘိံ ပတန္တိ’’တိ။

တတ္ထ **ပဒိတ္တာ**တိအာဒိတ္တာ။ **မဟတီ**တိ ပဗ္ဗတပ္ပမာဏာ ကပ္ပေန သဏ္ဌိတလောဟရသေန သမ္ပုဏ္ဏာ။ **အဝံသိရာ**တိ ဘယာနကေဟိ နိရယပါလေဟိ ဥဒ္ဓံပါဒေ အဓောသိရေ ကတွာ ခိပိယမာနာ တံ လောဟကုမ္ဘိံ ပတန္တိ။ **သီလဝန္တ**န္တိ သီလအာစာရဂုဏသမ္ပန္နံ။

၄၆၈. ‘‘လုဉ္စန္တိ ဂီဝံ အထ ဝေဌယိတွာ၊ ဥဏှောဒကသ္မိံ ပကိလေဒယိတွာ။
ဘယဉ္စုဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သုတွာ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ကိမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပာပံ၊ ယေမေ ဇနာ လုတ္တသိရာ သယန္တိ။

၄၆၉. ‘‘တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၇၀. ‘‘ယေ ဇီဝလောကသ္မိ သုပာပဓမ္မိနော၊ ပက္ခီ ဂဟေတွာန ဝိဟေဌယန္တိ တေ။
ဝိဟေဌယိတွာ သကုဏံ ဇနိန္ဒ၊ တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ။
တေမေ ဇနာ လုတ္တသိရာ သယ’’န္တိ။

တတ္ထ **လုဉ္စန္တီ**တိ ဥပ္ပာဋေန္တိ။ **အထ ဝေဌယိတွာ**တိ ဇလိတလောဟယောတ္တေဟိ အဓောမုခံ ဝေဌယိတွာ။ **ဥဏှောဒကသ္မိ**န္တိ ကပ္ပေန သဏ္ဌိတလောဟဥဒကသ္မိံ။ **ပကိလေဒယိတွာ**တိ တေမေတွာ ခိပိတွာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ

ဟောတိ – သမ္မ မာတလိ, ယေသံ ဣမေ နိရယပာလာ ဇလိတလောဟယောတ္တေဟိ ဂီဝံ ဝေဌေတွာ တိဂါဝုတပ္ပမာဏံ သရီရံ ဩနာမေတွာ တံ ဂီဝံ သမ္ပရိဝတ္တကံ လုဉ္စိတွာ ဇလိတအယဒဏ္ဍေဟိ အာအာယ ကေသုံ ဇလိတလောဟရသေ ပက္ခိပိတွာ တုဋ္ဌဟဋ္ဌာ ဟောန္တိ, တာယ စ ဂီဝါယ လုဉ္စိတာယ ပုန သီသေန သဒ္ဓိံ ဂီဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ။ ကိံ နာမေ တေ ကမ္မံ ကရိံသု? ဧတေ ဟိ မေ ဒိသွာ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ **ပက္ခိ ဂဟေတွာတန ဝိဟေဌယန္တိ** တိ မဟာရာဇ, ယေ ဇီဝလောကသ္မိံ သကုဏေ ဂဟေတွာ ပက္ခေ လုဉ္စိတွာ ဂီဝံ ဝေဌေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေတွာ ခါဒန္တိ တ ဝိက္ကိဏန္တိ တ, တေ ဣမေ လုတ္တသိရာ သယန္တီတိ။

၄၇၁. “ပဟူတတောယာ အနိကဂကူလာ၊ နဒီ အယံ သန္ဒတိ သုပ္ပတိတ္ထာ။
ဃမ္မာဘိတတ္တာ မနုဇာ ပိဝန္တိ၊ ပီတဉ္စ တေသံ ဘုသ ဟောတိ ပာနိ။

၄၇၂. “ဘယဉ္ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပာပံ၊ ပီတဉ္စ တေသံ ဘုသ ဟောတိ ပာနိ။

၄၇၃. “တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၇၄. “ယေ သုဒ္ဓဓညံ ပလာသေန မိဿံ၊ အသုဒ္ဓကမ္မာ ကယိနော ဒဒန္တိ။
ဃမ္မာဘိတတ္တာန ပိပါသိတာနံ၊ ပီတဉ္စ တေသံ ဘုသ ဟောတိ ပာနီ”တိ။

တတ္ထ **အနိကဂကူလာ**တိ အဂမ္ဘီရတီရာ။ **သုပ္ပတိတ္ထာ** တိ သောဘနေဟိ တိတ္ထေဟိ ဥပေတာ။ **ဘုသ ဟောတီ** တိ ဝီဟိဘုသံ သမ္ပဇ္ဇတိ။ **ပာနီ**တိ ပါနီယံ။ တသ္မိံ ကိရ ပဒေသေ ပဟူတသလိလာ ရမဏီယာ နဒီ သန္ဒတိ, နေရယိကသတ္တာ အဂ္ဂိသန္တာပေန တတ္တာ ပိပါသံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တာ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ဇလိတလောဟပထဝိံ မဒ္ဒန္တာ တံ နဒိံ ဩတရန္တိ, တင္ခဏညေဝ တီရာ ပဇ္ဇလန္တိ, ပါနီယံ ဘုသပလာသဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ ပဇ္ဇလတိ။ တေ ပိပါသံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တာ တံ ဇလိတံ ဘုသပလာသံ ခါဒန္တိ၊ တံ တေသံ သကလသရီရံ ဈာပေတွာ အဓောဘာဂေန နိက္ခမတိ။ တေ တံ ဒုက္ခံ အဓိဝာသေတုံ အသက္ကောန္တာ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ။ **သုဒ္ဓဓည** န္တိ ဝီဟိအာဒိသတ္တဝိဓံ ပရိသုဒ္ဓဓညံ။ **ပလာသေန မိဿ** န္တိ ပလာသေန ဝါ ဘုသေန ဝါ တလုကာမတ္တိကာဒီဟိ ဝါ မိဿကံ ကတွာ ။ **အသုဒ္ဓကမ္မာ**တိ ကိလိဋ္ဌကာယဝစီမနောကမ္မာ။ **ကယိနော**တိ “သုဒ္ဓဓညံ ဒဿာမီ”တိ ကယိကဿ ဟတ္ထတော မူလံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တရူပံ အသုဒ္ဓဓညံ ဒဒန္တိ။

၄၇၅. “ဥသူဟိ သတ္တီဟိ စ တောမရေဟိ၊ ဒုဘယာနိ ပဿာနိ တုဒန္တိ ကန္ဒတံ။
ဘယဉ္ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပာပံ၊ ယေမေ ဇနာ သတ္တိဟတာ သယန္တိ။

၄၇၆. “တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၇၇. “ယေ ဇီဝလောကသ္မိံ အသာဓုကမ္မိနော၊ အဒိန္နမာဒာယ ကရောန္တိ ဇီဝိကံ။
ဓညံ ဓနံ ရဇတံ ဇာတရူပံ၊ အဇေဠကဉ္စာပိ ပသုံ မဟိံသံ။
တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ၊ တေမေ ဇနာ သတ္တိဟတာ သယန္တီ”တိ။

တတ္ထ **ဒုဘယာနီ**တိ ဥဘယာနိ။ **တုဒန္တီ** တိ ဝိဇ္ဈန္တိ။ **ကန္ဒတ** န္တိ ကန္ဒန္တာနံ။ ဖရသာ နိရယပါလာ အရညေ လုဒ္ဒာ မိဂံ ဝိယ သမ္ပရိဝါရေတွာ ဥသုအာဒီဟိ နာနာဝုဓေဟိ ဒွေ ပဿာနိ တုဒန္တိ, သရီရံ ဆိဒ္ဒာဝဆိဒ္ဒံ ပုရာဏပဏ္ဏံ ဝိယ ခါယတိ။ **အဒိန္နမာဒာယာတိ** ပရသန္တကံ သဝိညာဏကာဝိညာဏကံ သန္ဓိစ္ဆေဒာဒီဟိ စေဝ ဝဉ္စနာယ စ ဂဟေတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တိ။

၄၇၈. “ဂီဝါယ ဗဒ္ဓါ ကိဿ ဣမေ ပုနေကေ၊ အညေ ဝိကန္တာ ဗိလကတာ သယန္တိ။
ဘယဉ္ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။

ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ဟာပံ၊ ယေမေ ဇနာ ဗိလကတာ သယန္တိ။

၄၇၉.‘‘တသ္သ ပုဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပာကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၈၀.‘‘ခြိရဋ္ဌိကာ သူကရိကာ စ မစ္ဆိကာ၊ ပသုံ မဟိံသဉ္စ အဇေဠကဉ္စ။
ဟန္တွာန သူနေသု ပသာရယိံသု၊ တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ။
တေမေ ဇနာ ဗိလကတာ သယန္တိ’’တိ။

တတ္ထ **ဂီတယ ဗဒ္ဓာ** တိ မဟန္တေဟိ ဇလိတလောဟယောတ္တေဟိ ဂီတယ ဗန္ဓိတွာ အာကမိတွာ အယပထဝိယံ ပာတေတွာ နာနာဝုဓေဟိ ကောဋ္ဋိယမာနေ ဒိသွာ ပုစ္ဆိ။ **အညေ ဝိကန္တာ** တိ အညေ ပန ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္နာ။ **ဗိလကတာ**တိ ဇလိတေသု အယဖလကေသု ဌပေတွာ မံသံ ဝိယ ဟေတ္ထနိယာ ကောဋ္ဋေတွာ ပုဥ္ဇကတာ ဟုတွာ သယန္တိ။ **မစ္ဆိကာ** တိ မစ္ဆဃာတကာ။ **ပသုန္တိ** ကပိ။ **သူနေသု ပသာရယိံသု**တိ မံသံ ဝိက္ကိဏိတွာ ဇီဝိကကပ္ပနတ္ထံ သူနာပဏေသု ဌပေသုံ။

၄၈၁.‘‘ရဟဒေ အယံ မုတ္တကရီသပူရော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓရူပေ အသုစိ ပူတိ တတိ။
ခုဒာပရေတာ မနုဇာ အဒန္တိ၊ ဘယဥ္စဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ။
ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ၊ ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပာပံ။
ယေမေ ဇနာ မုတ္တကရီသဘက္ခာ။

၄၈၂.‘‘တသ္သ ပုဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပာကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိ ဇာနတော။

၄၈၃.‘‘ယေ ကေစိမေ ကာရဏိကာ ဝိရောသကာ၊ ပရေသံ ဟိံသာယ သဒာ နိဝိဋ္ဌာ။
တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ၊ မိတ္တဒ္ဒုနော မီဠ္ဟမဒန္တိ ဗာလာ’’တိ။

တတ္ထ **ခုဒာပရေတာ မနုဇာ အဒန္တိ** တိ ဧတေ နေရယိကာ သတ္တာ ဆာတကေန ဖုဋ္ဌာ ခုဒံ သဟိတုံ အသက္ကောန္တာ ပက္ကုထိတံ ဓူမာယန္တံ ပဇ္ဇလန္တံ ကပ္ပေန သဏ္ဍိတံ ပုရာဏမီဠ္ဟံ ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ကတွာ အဒန္တိ ခါဒန္တိ။ **ကာရဏိကာ**တိ ကာရဏကာရကာ။ **ဝိရောသကာ**တိ မိတ္တသုဟဇ္ဇာနမ္ပိ ဝိဟေဌကာ။ **မိတ္တဒ္ဒုနော** တိ ယေ တေသညေဝ ဂေဟေ ခါဒိတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ သယိတွာ ပုန မာသကဟာပဏံ နာမ အာဟရာပေန္တိ, လဉ္ဇံ ဂဏှန္တိ, တေ မိတ္တဒူသကာ ဗာလာ ဧဝရူပံ မီဠ္ဟံ ခါဒန္တိ, မဟာရာဇာတိ။

၄၈၄.‘‘ရဟဒေ အယံ လောဟိတပုဗ္ဗပူရော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓရူပေ အသုစိ ပူတိ တတိ။
ဃမ္မာဘိတတ္တာ မနုဇာ ပိဝန္တိ၊ ဘယဥ္စဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ။
ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ၊ ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပာပံ။
ယေမေ ဇနာ လောဟိတပုဗ္ဗဘက္ခာ။

၄၈၅.‘‘တသ္သ ပုဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပာကံ ပာပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၈၆.‘‘ယေ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ ဇီဝလောကေ၊ ပာရာဇိကာ အရဟန္တေ ဟနန္တိ။
တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ၊ တေမေ ဇနာ လောဟိတပုဗ္ဗဘက္ခာ’’တိ။

တတ္ထ **ဃမ္မာဘိတတ္တာ** တိ သန္တာပေန ပီဠိတာ။ **ပာရာဇိကာ**တိ ပရာဇိတာ ဇရာဇိတ္တော မာတာပိတရော ဃာတေတွာ ဂိဟိဘာဝေယေဝ ပာရာဇိကံ ပတ္တာ။ **အရဟန္တေ** တိ ပူဇာဝိသေသသ္သ အနုစ္ဆဝိကေ။ **ဟနန္တိ** တိ ဒုက္ကရကာရကေ မာတာပိတရော မာရေန္တိ။ အပိစ ‘‘အရဟန္တေ’’တိ ပဒေန ဗုဒ္ဓသာဝကေပိ သင်္ဂဏှာတိ။

အပရသ္မိမ္ပိ ဥဿဒနိရယေ နိရယပါလာ နေရယိကာနံ တာလပ္ပမာဏေန ဇလိတအယဗဋိသေန ဇိဝှံ ဝိဇ္ဈိတွာ အာကဍ္ဎိတွာ တေ သတ္တေ ဇလိတအယပထဝိယံ ပါတေတွာ ဥသဘစမ္မံ ဝိယ ပတ္ထရိတွာ သင်္ကုသတေန ဟနန္တိ။ တေ ထလေ ခိတ္တမစ္ဆာ ဝိယ ဖန္ဒန္တိ, တတ္ထ ဒုက္ခံ သဟိတုံ အသက္ကောန္တာ ရောဒန္တာ ပရိဒေဝန္တာ မုခေန ခေဠံ မုဉ္စန္တိ။ တသ္မိံ ရာဇာ မာတလိနာ ဒဿိတေ အာဟ –

၄၈၇. “ဇိဝှံ စ ပဿ ဗဋိသေန ဝိဒ္ဓံ၊ ဝိဟတံ ယထာ သင်္ကုသတေန စမ္မံ။
ဖန္ဒန္တိ မစ္ဆာဝ ထလမှိ ခိတ္တာ၊ မုဉ္စန္တိ ခေဠံ ရုဒမာနာ ကိမေတေ။

၄၈၈. “ဘယဉှိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပါပံ၊ ယေမေ ဇနာ ဝင်္ကဃသ္တာ သယန္တီ”တိ။

၄၈၉. “တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပါပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၉၀. “ယေ ကေစိ သန္ဓာနဂတာ မနုဿာ၊ အဂ္ဃေန အဂ္ဃံ ကယံ ဟာပယန္တိ။
ကူဋေန ကူဋံ ဓနလောဘဟေတု၊ ဆန္နံ ယထာ ဝါရိစရံ ဝဓာယ။

၄၉၁. “န ဟိ ကူဋကာရိဿ ဘဝန္တိ တာဏာ၊ သကေဟိ ကမ္မေဟိ ပုရက္ခတဿ။
တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပါပံ၊ တေမေ ဇနာ ဝင်္ကဃသ္တာ သယန္တီ”တိ။

တတ္ထ **ကိမေတေ**တိ ကိံကာရဏာ ဧတေ။ **ဝင်္ကဃသ္တာ** တိ ဂိလိတဗဋိသာ။ **သန္ဓာနဂတာ** တိ သန္ဓာနံ မရိယာဒံ ဂတာ, အက္ခာပနကဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ အတ္ထော။ **အဂ္ဃေန အဂ္ဃ**န္တိ တံ တံ အဂ္ဃံ လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ တ ဇာတရူပရဇတာဒီနံ တ တေသံ တေသံ သဝိညာဏကာဝိညာဏကာနံ အဂ္ဃံ ဟာပေန္တိ။ **ကယ**န္တိ တံ ဟာပေန္တာ ကာယိကာနံ ကယံ ဟာပေန္တိ, သတေ အာတဗ္ဗေ ပဏ္ဏာသံ အပေန္တိ, ဣတရံ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဘဇိတွာ ဂဏှန္တိ။ **ကူဋေန ကူဋ**န္တိ တုလာကူဋာဒီသု တံ တံ ကူဋံ။ **ဓနလောဘဟေတူ**တိ ဓနလောဘေန ဧတံ ကူဋကမ္မံ ကရောန္တိ။ **ဆန္နံ ယထာ ဝါရိစရံ ဝဓာယာ**တိ တံ ပန ကမ္မံ ကရောန္တာပိ မဓုရတစာယ တထာ ကတဘာဝံ ပဋိစ္ဆန္နံ ကတွာ ယထာ ဝါရိစရံ မစ္ဆံ ဝဓာယ ဥပဂစ္ဆန္တာ ဗဋိသံ အာမိသေန ပဋိစ္ဆန္နံ ကတွာ တံ ဝဓေန္တိ, ဧဝံ ပဋိစ္ဆန္နံ ကတွာ တံ ကမ္မံ ကရောန္တိ။ **န ဟိ ကူဋကာရိဿာ** တိ ပဋိစ္ဆန္နံ မမ ကမ္မံ, န တံ ကောစိ ဇာနာတီတိ မညမာနဿ ဟိ ကူဋကာရိဿ တာဏာ နာမ န ဟောန္တိ။ သော တေဟိ ကမ္မေဟိ ပုရက္ခတော ပတိဋ္ဌံ န လဘတိ။

၄၉၂. “နာရီ ဣမာ သမ္ပရိဘိန္နဂတ္တာ၊ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ ဘုဇေ ဒုဇစ္စာ။
သမ္မက္ခိတာ လောဟိတပုဗ္ဗလိတ္တာ၊ ဂါဝေါ ယထာ အာဃာတနေ ဝိကန္တာ။
တာ ဘူမိဘာဂသ္မိံ သဒါ နိခါတာ၊ ခန္ဓာတိဝတ္တန္တိ သဇောတိဘူတာ။

၄၉၃. “ဘယဉှိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမာ နု နာရိယော ကိမကံသု ပါပံ၊ ယာ ဘူမိဘာဂသ္မိံ သဒါ နိခါတာ။
ခန္ဓာတိဝတ္တန္တိ သဇောတိဘူတာ။

၄၉၄. “တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပါပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၉၅. “ကောလိတ္ထိယာယော ဣဓ ဇီဝလောကေ၊ အသုဒ္ဓကမ္မာ အသတံ အစာရုံ။
တာ ဒိတ္တရူပါ ပတိ ဝိပ္ပဟာယ၊ အညံ အစာရုံ ရတိခိဍ္ဍဟေတု။
တာ ဇီဝလောကသ္မိံ ရမာပယိတွာ၊ ခန္ဓာတိဝတ္တန္တိ သဇောတိဘူတာ”တိ။

တတ္ထ **နာရီ**တိ ဣတ္ထိယော။ **သမ္ပရိဘိန္နဂတ္တာ** တိ သုဋ္ဌု သမန္တတော ဘိန္နသရီရာ။ **ဒုဇစ္စာ** တိ ဒုဇ္ဇာတိကာ ဝိရူပါ ဇေဂုစ္ဆာ။ **အာဃာတနေ**တိ ဂါဝဃာတဋ္ဌာနေ။ **ဝိကန္တာ** တိ ဆိန္နသီသာ ဂါဝေါ ဝိယ ပုဗ္ဗလောဟိတလိတ္တာ ဟုတွာ

တ ။ **သဒါ နိခါတာ**တိ နိစ္စံ ဇလိတအယပထဝိယံ ကဋိမတ္တံ ပဝေသေတွာ နိခဏိတွာ ဌပိတာ ဝိယ ဌိတာ။ **ခန္ဓာတိဝတ္တ
န္တီ**တိ သမ္မ မာတလိ, တာ နာရိယော ဧတေ ပဗ္ဗတက္ခန္ဓာ အတိက္ကမန္တိ။ တာသံ ကိရ ဧဝံ ကဋိပ္ပမာဏံ ပဝိသိတွာ
ဌိတကာလေ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဇလိတအယပဗ္ဗတော သမုဋ္ဌဟိတွာ အသနိ ဝိယ ဝိရဝန္တော အာဂန္တွာ သရီရံ
သဏှကရဏီ ဝိယ ပိသန္တော ဂစ္ဆတိ။ တသ္မိံ အတိဝတ္တိတွာ ပစ္ဆိမပဿေ ဌိတေ ပုန စ တာသံ သရီရံ ပါတုဘဝ
တိ။ တာ ဒုက္ခံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တိယော ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ။ သေသဒိသာသု ဝုဋ္ဌိတေသု ဇလိတပဗ္
ဗတေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဒွေဝ ပဗ္ဗတာ သမုဋ္ဌာယ ဥစ္ဆုယန္တိကံ ဝိယ ပီဠေန္တိ, လောဟိတံ ပက္ကုထိတံ သန္ဒတိ။ က
ဒါစိ တယော ပဗ္ဗတာ သမုဋ္ဌာယ ပီဠေန္တိ။ ကဒါစိ စတ္တာရော ပဗ္ဗတာ သမုဋ္ဌာယ တာသံ သရီရံ ပီဠေန္တိ။ တေနာဟ
"ခန္ဓာတိဝတ္တန္တီ"တိ။

ကောလိတ္ထိယာယော တိ ကုလေ ပတိဋ္ဌိတာ ကုလဓီတရော။ **အသတံ အစာရုန္တိ** အသညတကမ္မံ ကရိံသု။ **ဒိတ္တ
ရူပါ**တိ သဌရူပါ ဓုတ္တဇာတိကာ ဟုတွာ။ **ပတိ ဝိပ္ပဟာယာ** တိ အတ္တနော ပတိံ ပဇဟိတွာ။ **အစာရုန္တိ** အဂမံသု။ **ရတိခိ
ဍ္ဍာဟေတူ**တိ ကာမရတိဟေတု စေဝ ခိဍ္ဍာဟေတု စ။ **ရမာပယိတွာ**တိ ပရပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ အတ္တနော စိတ္တံ ရမာပယိတွ
တ ကမ္မ ဥပပန္နာ။ အထ တာသံ သရီရံ ကမ္မေ ခန္ဓာတိဝတ္တန္တိ သဇောတိဘူတာတိ။

၄၉၆. "ပါဒေ ဂဟေတွာ ကိဿ ဣမေ ပုနေကာ၊ အဝံသိရာ နရကေ ပါတယန္တိ။
ဘယဉှိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပါပံ၊ ယေမေ ဇနာ အဝံသိရာ နရကေ ပါတယန္တိ။

၄၉၇. "တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပါပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၄၉၈. "ယေ ဇီဝလောကသ္မိံ အသာဓုကမ္မိနော၊ ပရဿ ဒါရာနိ အတိက္ကမန္တိ။
တေ တာဒိသာ ဥတ္တမဘဏ္ဍထေနာ၊ တေမေ ဇနာ အဝံသိရာ နရကေ ပါတယန္တိ။

၄၉၉. "တေ ဝဿပူဂါနိ ဗဟူနိ တတ္ထ၊ နိရယေသု ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယန္တိ။
န ဟိ ပါပကာရိဿ ဘဝန္တိ တာဏာ၊ သကေဟိ ကမ္မေဟိ ပုရက္ခတဿ။
တေ လုဒ္ဒကမ္မာ ပသဝေတွ ပါပံ၊ တေမေ ဇနာ အဝံသိရာ နရကေ ပါတယန္တီ"တိ။

တတ္ထ **နရကေ**တိ ဇလိတအင်္ဂါရပုဏ္ဏေ မဟာအာဝါဋေ။ တေ ကိရ ဝဇံ အပဝိသန္တိယော ကတေ ဝိယ နိရယပါ
လေဟိ နာနာဝုဓာနိ ဂဟေတွာ ဝိဇ္ဈိယမာနာ ပေါထိယမာနာ ယဒါ တံ နရကံ ဥပဂစ္ဆန္တိ, အထ တေ နိရယပါလာ ဥဒ္ဓံ
ပါဒေ ကတွာ တတ္ထ ပါတယန္တိ ခိပန္တိ။ ဧဝံ တေ ပါတိယမာနေ ဒိသွာ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။ **ဥတ္တမဘဏ္ဍထေနာ**
တိ မနုဿေဟိ ပိယာယိတဿ ဝရဘဏ္ဍဿ ထေနကာ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မာတလိသင်္ဂါဟကော တံ နိရယံ အန္တရဓာပေတွာ ရထံ ပုရတော ပေသေတွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ပ
စ္စနုဌာနံ နိရယံ ဒဿေသိ။ တေန ပုဋ္ဌော စဿ ဝိယာကာသိ။

၅၀၀. "ဥစ္စာဝစာမေ ဝိဝိဓာ ဥပက္ကမာ၊ နိရယေသု ဒိဿန္တိ သုဃောရရူပါ။
ဘယဉှိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု ပါပံ၊ ယေမေ ဇနာ အဓိမတ္တာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ။
ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ။

၅၀၁. "တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပါပကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၅၀၂. "ယေ ဇီဝလောကသ္မိံ သုပါပဒိဋ္ဌိနော၊ ဝိဿာသကမ္မာနိ ကရောန္တိ မောဟာ။
ပရဉ္စ ဒိဋ္ဌီသု သမာဒပေန္တိ၊ တေ ပါပဒိဋ္ဌိံ ပသဝေတွ ပါပံ။

တေမေ ဇနာ အဓိမတ္တာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ၊ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ”တိ။

တတ္ထ **ဥစ္စာဝစာမေ**တိ ဥစ္စာ အဝစာ ဣမေ, ခုဒ္ဒကာ စ မဟန္တာ စာတိ အတ္ထော။ **ဥပက္ကမာ** တိ ကာရဏာပ္ပယော ဂါ။ **သုဟာပဒိဋ္ဌိနော** တိ “နတ္ထိ ဒိန္န”န္တိအာဒိကာယ ဒသဝတ္ထုကာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သုဋ္ဌု ဟပဒိဋ္ဌိနော။ **ဝိဿာသကမ္မာ နီ**တိ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝိဿာသေန တန္နိဿိတာ ဟုတွာ နာနာဝိဓာနိ ဟာပကမ္မာနိ ကရောန္တိ။ **တေမေ**တိ တေ ဣမေ ဇနာ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တိ။

ဣတိ ရညော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ပစ္စနနိရယံ အာစိက္ခိ။ ဒေဝလောကေပိ ဒေဝဂဏာ ရညော အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကယမာနာ သုဓမ္မာယံ ဒေဝသဘာယံ နိသီဒိံသုယေဝ။ သက္ကောပိ “ကိံ နု ခော, မာတလိ, စိရာယတီ”တိ ဥပဓာရေန္တော တံ ကာရဏံ ဥတွာ “မာတလိ, အတ္တနော ဒူတဝိသေသံ ဒဿေတုံ ‘မဟာရာဇ, အသုကကမ္မံ ကတွာ အသုကနိရယေ နာမ ပစ္စန္တိ’တိ နိရယေ ဒဿေန္တော ဝိစရတိ, နိမိရညော ပန အပ္ပမေဝ အာယု ခီယေထ, နိရယဒဿနံ နာဿ ပရိယန္တံ ဂစ္ဆေယျာ”တိ ဇဝံ မဟာဇဝံ ဒေဝပုတ္တံ ပေသေသိ “တွံ ‘သီဃံ ရာဇာနံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆတူ’တိ မာတလိဿ ဝဒေဟီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဇဝေန ဂန္တွာ အာရောစေသိ။ မာတလိ, တဿ ဝစနံ သုတွာ “န သက္ကာ စိရာယိတု”န္တိ ရညော ဧကပဟာရေနေဝ စတူသု ဒိသာသု ဗဟူ နိရယေ ဒဿေတွာ ကထမာဟ –

၅၀၃. “ဝိဒိတာနိ တေ မဟာရာဇ၊ အာဝါသံ ပါပကမ္မိနံ။
ဌာနာနိ လုဒ္ဒကမ္မာနံ၊ ဒုဿီလာနဉ္စ ယာ ဂတိ။
ဥယျာဟိ အနိ ရာဇိသိ၊ ဒေဝရာဇဿ သန္တိကေ”တိ။

တဿတ္ထော – မဟာရာဇ, ဣမံ ပါပကမ္မိနံ သတ္တာနံ အာဝါသံ ဒိသ္ဝာ လုဒ္ဒကမ္မာနဉ္စ ဌာနာနိ တယာ ဝိဒိတာနိ။ ဒုဿီလာနဉ္စ ယာ ဂတိ နိဗ္ဗတ္တိ, သာပိ တေ ဝိဒိတာ။ ဣဒါနိ ဒေဝရာဇဿ သန္တိကေ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ ဒဿနတ္ထံ ဥယျာဟိ ဂစ္ဆာဟိ, မဟာရာဇာတိ။

နိရယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

သဂ္ဂကဏ္ဍံ

ဝေဒ္ဓ ပန ဝတွာ မာတလိ ဒေဝလောကာဘိမုခံ ရထံ ပေသေသိ။ ရာဇာ ဒေဝလောကံ ဂစ္ဆန္တော ဒွေဒသယောဇနိကံ မဏိမယံ ပဉ္စထူပိကံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ဥယျာနပေါက္ခရဏိသမ္ပန္နံ ကပ္ပရုက္ခပရိဝုတံ ဗီရဏိယာ ဒေဝဓီတာယ အာကာသဋ္ဌကဝိမာနံ ဒိသ္ဝာ, တဉ္စ ဒေဝဓီတရံ အန္တောကူဋာဂါရေ သယနပိဋ္ဌေ နိသိန္နံ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝုတံ မဏိသီဟပဉ္စရံ ဝိဝရိတွာ ဩလောကေန္တိံ ဒိသွာ မာတလိံ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ။ ဣတရောပိဿ ဗျာကာသိ။

၅၀၄. “ပဉ္စထူပံ ဒိဿတိဒံ ဝိမာနံ၊ မာလာပိဠန္ဓာ သယနဿ မဇ္ဈေ။
တတ္ထစ္ဆတိ နာရီ မဟာနုဘာဝါ၊ ဥစ္စာဝစံ ဣဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗမာနာ။

၅၀၅. “ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
အယံ နု နာရီ ကိမကာသိ သာဓုံ၊ ယာ မောဒတိ သဂ္ဂပတ္တာ ဝိမာနေ။

၅၀၆. “တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၅၀၇. “ယဒိ တေ သုတာ ဗီရဏီ ဇီဝလောကေ၊ အာမာယဒာသီ အဟု ဗြာဟ္မဏဿ။
သာ ပတ္တကာလံ အတိထိံ ဝိဒိတွာ၊ မာတာဝ ပုတ္တံ သကိမာဘိနန္ဒီ။
သံယမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ သာ ဝိမာနသ္မိ မောဒတီ”တိ။

တတ္ထ **ပဉ္စထူပန္တိ** ပဉ္စဟိ ကူဋာဂါရေဟိ သမန္နာဂတံ။ **မာလာပိဠန္ဓာ** တိ မာလာဒီဟိ သဇ္ဇာဘရဏေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတာတိ အတ္ထော။ **တတ္ထစ္ဆတီ** တိ တသ္မိံ ဝိမာနေ အစ္ဆတိ။ **ဥစ္စာဝစံ ဣဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗမာနာ** တိ နာနပ္ပကာရံ ဒေဝိဒ္ဓိံ ဒဿယမာနာ။ **ဒိသွာ**တိ တံ ဒိသွာ ဌိတံ မံ ဝိတ္တိ ဝိန္ဒတိ ပဋိလဘတိ, ဝိတ္တိသန္တကော ဝိယ ဟောမိ တုဋ္ဌိယာ အတိဘူတတ္တာတိ အတ္ထော။ **အာမာယအာသီ**တိ ဂေဟအာသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ဇာတအာသိ။ **အဟု ဗြာဟ္မဏဿာ** တိ သာ ကိရ ကဿပဒသဗလဿ ကာလေ ဧကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အာသိ အဟောသိ။ **သာ ပတ္တကာလ** န္တိ တေန ဗြာဟ္မဏေန အဍ္ဎသလာကဘတ္တာနိ သင်္ဃဿ ပရိစ္စတ္တာနိ အဟေသုံ။ သော ဂေဟံ ဂန္တွာ "သေဝ ပဥ္စာယ ဧကေကဿ ဘိက္ခုဿ ဧကေကံ ကဟာပဏဂ္ဃနကံ ကတွာ အဍ္ဎသလာကဘတ္တာနိ သမ္ပာဒေယျာသီ"တိ ဗြာဟ္မဏိံ အာဟ။ သာ "သာမိ, ဘိက္ခူ နာမ ဓုတ္တာ, နာဟံ သက္ခိဿာမီ"တိ ပဋိက္ခိပိ။ ဓီတရောပိဿ ပဋိက္ခိပိံသု။ သော အာသိံ "သက္ခိဿသိ အမ္မာ"တိ အာဟ။ သာ "သက္ခိဿာမိ အယျာ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သက္ကစ္စံ ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တာဒီနိ သမ္ပာဒေတွာ သလာကံ လဘိတွာ အာဂတံ ပတ္တကာလံ အတိထိံ ဝိဒိတွာ ဟရိတဂောမယုပလိတ္တေ ကတပုပ္ဖုပဟာရေ သုပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ ယထာ နာမ ဝိပ္ပတသာ အာဂတံ ပုတ္တံ မာတာ သကိံ အဘိနန္ဒတိ, တထာ နိစ္စကာလံ အဘိနန္ဒတိ, သက္ကစ္စံ ပရိဝိသတိ, အတ္တနော သန္တကမ္ပိ ကိဉ္စိ ဒေတိ။ **သံယမာ သံဝိဘာဂါ စာ**တိ သာ သီလဝတီ အဟောသိ စာဂဝတီ စ, တသ္မာ တေန သီလေန စေဝ စာဂေန စ ဣမသ္မိံ ဝိမာနေ မောဒတိ။ အထ တ **သံယမာ**တိ ဣန္ဒြိယဒမနာ။

ဝေဠု ပန ဝတွာ မာတလိ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ သောဏဒိန္နဒေဝပုတ္တဿ သတ္တ ကနကဝိမာနာနိ ဒဿေသိ။ သော တာနိ စ တဿ စ သိရိသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ တေန ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ။ ဣတရောပိဿ ဗျာကာသိ။

၃၀၈. "ဒဒ္ဒလ္လမာနာ အာဘေန္တိ, ဝိမာနာ သတ္တ နိမ္မိတာ။
တတ္ထ ယက္ခော မဟိဒ္ဓိကော, သဗ္ဗာဘရဏဘူသိတော။
သမန္တာ အနုပရိယာတိ, နာရီဂဏပုရက္ခတော။

၃၀၉. "ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ, ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
အယံ နု မစ္စော ကိမကာသိ သာဓုံ, ယော မောဒတိ သဂ္ဂပတ္တော ဝိမာနေ။

၃၁၀. "တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ, မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ, ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၃၁၁. "သောဏဒိန္နော ဂဟပတိ, ဧသ အနုပတီ အဟု။
ဧသ ပဗ္ဗဇိတုဒ္ဒိဿ, ဝိဟာရေ သတ္တ ကာရယိ။

၃၁၂. "သက္ကစ္စံ တေ ဥပဋ္ဌာသိ, ဘိက္ခဝေ တတ္ထ တသိနော။
အစ္ဆာဒနဉ္စ ဘတ္တဉ္စ, သေနာသနံ ပဒီပိယံ။
အဒာသိ ဥဇုဘူတေသု, ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၃၁၃. "စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ, ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ, အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၃၁၄. "ဥပေါသထံ ဥပဝသီ, သဒါ သီလေသု သံဝုတော။
သံယမာ သံဝိဘာဂါ စ, သော ဝိမာနသ္မိ မောဒတီ"တိ။

တတ္ထ **ဒဒ္ဒလ္လမာနာ** တိ ဇလမာနာ။ **အာဘေန္တိ** တိ တရုဏသူရိယော ဝိယ ဩဘာသန္တိ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ပဋိဟဋ္ဌိယာ ဌိတေသု သတ္တသု ဝိမာနေသု။ **ယက္ခော** တိ ဧကော ဒေဝပုတ္တော။ **သောဏဒိန္နော** တိ မဟာရာဇ, အယံ ပုဗ္ဗေ ကဿပဒသဗလဿ ကာလေ ကာသိရဋ္ဌေ အညတရသ္မိံ နိဂမေ သောဏဒိန္နော နာမ ဂဟပတိ အနုပတိ အဟောသိ။ သော ပဗ္ဗဇိတေ ဥဒ္ဒိဿ သတ္တ ဝိဟာရကုဋိယော ကာရေတွာ တတ္ထ တသိနေ ဘိက္ခူ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌာသိ, ဥပေါသထဉ္စ ဥပဝသိ, နိစ္စံ သီလေသု စ သံဝုတော အဟောသိ။ သော တတော စဝိတွာ ဣဓူပပန္နော မောဒတီတိ

အတ္ထော။ တ္တေ စ **ဟဠိဗ္ဗဟာရိယပက္ခ**န္တိ ကြ္တဲ ပန အဌမိဂုပါဟသထသ္သ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂမနဝသေန သတ္တမိနဝမိယော, စာတုဒ္ဒသီပန္နရသီနံ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂမနဝသေန တေရသီဟဋ္ဌိပဒေ စ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

ဓဝံ သောဏဒိန္နသ္သ ကတကမ္မံ ကထေတွာ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ ဖလိကဝိမာနံ ဒဿေသိ။ တံ ဥဗ္ဗေဓ တော ပဉ္စဝီသတိယောဇနံ အနေကသတေဟိ သတ္တရတနမယတ္ထမ္ဘေဟိ သမန္နာဂတံ, အနေကသတကူဋ္ဌာဂါရပဋိမဏ္ဍိ တံ , ကိင်္ကိဏိကဇာလာပရိက္ခိတ္တံ, သမုသ္သိတသုဝဏ္ဏရဇတမယဓဇံ, နာနာပုပ္ဖဝိစိတ္တဥယျာနဝနဝိဘူသိတံ, ရမဏီ ယပေါက္ခရဏိသမန္နာဂတံ, နစ္စဂီတဝါဒိတာဒီသု ဆေကာဟိ အစ္ဆရာဟိ သမ္ပရိကိဏ္ဏံ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ တာသံ အစ္ ဆရာနံ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ, ကြ္တတရေပိသ္သ ဗျာကာသိ။

၁၁၅. ‘‘ပဘာသတိ မိဒံ ဗျမှံ၊ ဖလိကာသု သုနိမ္မိတံ။
နာရီဝရဂဏာကိဏ္ဏံ၊ ကူဋာဂါရဝရောစိတံ။
ဥပေတံ အန္နပါနေဟိ၊ နစ္စဂီတေဟိ စူဘယံ။

၁၁၆. ‘‘ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ကြ္တမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု သာဓုံ၊ ယာ မောဒရေ သဂ္ဂပတ္တာ ဝိမာနေ။

၁၁၇. ‘‘တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၁၁၈. ‘‘ယာ ကာစိ နာရိယော ကြ္တမ ဇီဝလောကေ၊ သီလဝန္တိယော ဥပါသိကာ။
အနေ ရတာ နိစ္စံ ပသန္နစိတ္တာ၊ သစ္စေ ဌိတာ ဥပေါသထေ အပ္ပမတ္တာ။
သံယမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ တာ ဝိမာနသ္မိံ မောဒရေ’’တိ။

တတ္ထ **ဗျမှ**န္တိ ဝိမာနံ, ဟသာဒေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဖလိကာသူ**တိ ဖလိကဘိတ္တီသု။ **နာရီဝရဂဏာကိဏ္ဏ**န္တိ ဝရနာရိဂဏေဟိ အာကိဏ္ဏံ။ **ကူဋာဂါရဝရောစိတ**န္တိ ဝရကူဋာဂါရေဟိ ဩစိတံ သမောစိတံ, ဝဍ္ဍိတန္တိ အတ္ထော။ **ဥဘယ**န္တိ ဥဘယေဟိ။ **‘‘ယာ ကာစီ’’**တိ ကြ္တဲ ကိဉ္စာပိ အနိယမေတွာ ဝုတ္တံ, တာ ပန ကဿပဗုဒ္ဓသာသနေ ဗာရာဏသိယံ ဥပါသိကာ ဟုတွာ ဂဏဗန္ဓနေန တောနိ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ ပုညာနိ ကတွာ တံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ပတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အထဿ သော ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ ဇော ရမဏီယံ မဏိဝိမာနံ ဒဿေသိ။ တံ သမေ ဘူမိဘာဂေ ပတိဋ္ဌိတံ ဥဗ္ဗေဓသမ္ပန္နံ မဏိပဗ္ဗတော ဝိယ ဩဘာသမာနံ တိဋ္ဌတိ, ဒိဗ္ဗဂီတဝါဒိတနိန္နာဒိတံ ဗဟူဟိ ဒေဝပုတ္တေဟိ သမ္ပရိ ကိဏ္ဏံ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ တေသံ ဒေဝပုတ္တာနံ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ, ကြ္တတရေပိသ္သ ဗျာကာသိ။

၁၁၉. ‘‘ပဘာသတိ မိဒံ ဗျမှံ၊ ဝေဠုရိယာသု နိမ္မိတံ။
ဥပေတံ ဘူမိဘာဂေဟိ၊ ဝိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတံ။

၁၂၀. ‘‘အာဠမ္ဗရာ မုဒိင်္ဂါ စ၊ နစ္စဂီတာ သုဝါဒိတာ။
ဒိဗ္ဗာ သဒ္ဒါ နိစ္ဆရန္တိ၊ သဝနီယာ မနောရမာ။

၁၂၁. ‘‘နာဟံ ဧဝံဂတံ ဇာတု၊ ဧဝံသုရုစိရံ ပုရေ။
သဒ္ဒံ သမဘိဇာနာမိ၊ ဒိဋ္ဌံ ဝါ ယဒိ ဝါ သုတံ။

၁၂၂. ‘‘ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ကြ္တမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု သာဓုံ၊ ယေ မောဒရေ သဂ္ဂပတ္တာ ဝိမာနေ။

၁၂၃. ‘‘တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၅၂၄. ''ယေ ကေစိ မစ္စာ ဣဓ ဇီဝလောကေ၊ သီလဝန္တာ ဥပာသကာ။
အာရာမေ ဥဒပါနေ စ၊ ပပါ သင်္ကမနာနိ စ။
အရဟန္တေ သီတိဘူတေ၊ သက္ကစ္စံ ပဋိပါဒယုံ။

၅၂၅. ''စီဝရံ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ၊ ပစ္စယံ သယနာသနံ။
အဒံသု ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၅၂၆. ''စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၅၂၇. ''ဥပေါသထံ ဥပဝသုံ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတာ။
သံယမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ တေ ဝိမာနသ္မိံ မောဒရေ''တိ။

တတ္ထ **ဝေဠုရိယာသူ**တိ ဝေဠုရိယဘိတ္တီသု။ **ဘူမိဘာဂေဟီ**တိ ရမဏီယေဟိ ဘူမိဘာဂေဟိ ဥပေတံ။ **အာဠမ္ဗရာ မုဒိင်္ဂါ စာ**တိ ဧတေ ဒွေ ဝ တူရိယဘဏ္ဍာ ဝဇ္ဇန္တိ။ **နစ္စဂီတာ သုဝါဒိတာ** တိ နာနပ္ပကာရာနိ နစ္စာနိ စေဝ ဂီတာနိ စ အပရေသမ္ပိ တူရိယာနံ သုဝါဒိတာနိ စေတ္ထ ပဝတ္တန္တိ။ **ဝဂ္ဂုဂတန္တိ** ဝဂ္ဂု မနောရမဘာဝံ ဂတံ။ **''ယေ ကေစီ''**တိ ဣဒမ္ပိ ကာမံ အနိယမေတွာ ဝုတ္တံ, တေ ပန ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဗာရာဏသိတသိနော ဥပါသကာ ဟုတွာ ဂဏဗန္ဓနေန တာနိ ပုညာနိ ကတွာ တံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ **ပဋိပါဒယုန္တိ** ပဋိပါဒယိံသု, တေသံ အဒံသူတိ အတ္ထော။ **ပစ္စယန္တိ** ဂိလာနပစ္စယံ။ **အဒံသူ**တိ ဧဝံ နာနပ္ပကာရကံ ဒါနံ အဒံသူတိ။

ဣတိဿ သော တေသံ ကတကမ္မံ အာစိက္ခိတွာ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ အပရမ္ပိ ဖလိကဝိမာနံ ဒဿေသိ။ တံ အနေကကူဋာဂါရပဋိမဏ္ဍိတံ, နာနာကုသုမသဉ္ဆန္နဒိဗ္ဗတရုဏဝနပဋိမဏ္ဍိတတီရာယ, ဝိဝိဓဝိဟင်္ဂမနိန္နာဒိတာယ နိမ္မလသလိလာယ နဒိယာ ပရိက္ခိတ္တံ , အစ္ဆရာဂဏပရိဝုတဿေကဿ ပုညဝတော နိဝါသဘူတံ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ တဿ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ, ဣတရောပိဿ ဗျာကာသိ။

၅၂၈. ''ပဘာသတိ မိဒံ ဗျမှံ၊ ဖလိကာသု သုနိမ္မိတံ။
နာရီဝရဂဏာကိဏ္ဏံ၊ ကူဋာဂါရဝရောစိတံ။

၅၂၉. ''ဥပေတံ အန္နပါနေဟိ၊ နစ္စဂီတေဟိ စူဘယံ။
နဇ္ဇော စာနုပရိယာတိ၊ နာနာပုပ္ဖဒုမာယုတာ။

၅၃၀. ''ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
အယံ နု မစ္စော ကိမကာသိ သာဓုံ၊ ယော မောဒတိ သဂ္ဂပတ္တော ဝိမာနေ။

၅၃၁. ''တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၅၃၂. ''မိထိလာယံ ဂဟပတိ၊ ဧသ ဒါနပတီ အဟု။
အာရာမေ ဥဒပါနေ စ၊ ပပါ သင်္ကမနာနိ စ။
အရဟန္တေ သီတိဘူတေ၊ သက္ကစ္စံ ပဋိပါဒယိ။

၅၃၃. ''စီဝရံ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ၊ ပစ္စယံ သယနာသနံ။
အဒါသိ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၅၃၄. ''စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၅၃၅. ''ဥပေါသထံ ဥပဝသီ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတော။

သံယမာ သံဝိဘာဂ စ၊ သော ဝိမာနသ္မိံ မောဒတီ''တိ။

တတ္ထ **နဇ္ဇော** တိ ဝစနဝိပလ္လာသော, ကော နဒီ တံ ဝိမာနံ ပရိက္ခိပိတွာ ဂတာတိ အတ္ထော။ **နာနာပုပ္ဖဒုမာယုတာ**တိ သာ နဒီ နာနာပုပ္ဖေဟိ ဒုမေဟိ အာယုတာ။ **မိထိလာယ**န္တိ ဧသ မဟာရာဇ, ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ မိထိလနဂရေ ဧကော ဂဟပတိ အနပတိ အဟောသိ။ သော ဇောနိ အာရာမရောပနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တောတိ။

ဧဝမဿ တေန ကတကမ္မံ အာစိက္ခိတွာ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ အပရမ္ပိ ဖလိကဝိမာနံ ဒဿေသိ။ တံ ပုရိမဝိမာနတော အတိရေကာယ နာနာပုပ္ဖဖလသဉ္ဆန္နာယ တရုဏဝနဃဋာယ သမန္နာဂတံ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ တာယ သမ္ပတ္တိယာ သမန္နာဂတဿ ဒေဝပုတ္တဿ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ, ဣတရောပိဿ ဗျာကာသိ။

၅၃၆.''ပဘာသတိ မိဒံ ဗျမ္ဟံ၊ ဖလိကာသု သုနိမ္မိတံ။
နာရီဝရဂဏာကိဏ္ဏံ၊ ကူဋာဂာရဝရောစိတံ။

၅၃၇.''ဥပေတံ အန္နပာနေဟိ၊ နစ္စဂီတေဟိ စူဘယံ။
နဇ္ဇော စာနုပရိယာတိ၊ နာနာပုပ္ဖဒုမာယုတာ။

၅၃၈.''ရာဇာယတနာ ကပိတ္ထာ စ၊ အမ္ဗာ သာလာ စ ဇမ္ဗုယော။
တိန္ဒုကာ စ ပိယာလာ စ၊ ဒုမာ နိစ္စဖလာ ဗဟူ။

၅၃၉.''ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
အယံ နု မစ္စော ကိမကာသိ သာဓုံ၊ ယော မောဒတီ သဂ္ဂပတ္တော ဝိမာနေ။

၅၄၀.''တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၅၄၁.''မိထိလာယံ ဂဟပတိ၊ ဧသ အနပတီ အဟု။
အာရာမေ ဥဒပါနေ စ၊ ပပါ သင်္ကမနာနိ စ။
အရဟန္တေ သီတိဘူတေ၊ သက္ကစ္စံ ပဋိပါဒယိ။

၅၄၂.''စီဝရံ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ၊ ပစ္စယံ သယနာသနံ။
အဒာသိ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၅၄၃.''စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပာဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၅၄၄.''ဥပေါသထံ ဥပဝသီ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတော။
သံယမာ သံဝိဘာဂ စ၊ သော ဝိမာနသ္မိံ မောဒတီ''တိ။

တတ္ထ **မိထိလာယ**န္တိ ဧသ, မဟာရာဇ, ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလနဂရေ ဧကော ဂဟပတိ အနပတိ အဟောသိ။ သော ဇောနိ ပုညာနိ ကတွာ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တောတိ။

ဧဝမဿ တေန ကတကမ္မံ အာစိက္ခိတွာ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ ပုရိမသဒိသမေဝ အပရမ္ပိ ဝေဠုရိယဝိမာနံ ဒဿေတွာ တတ္ထ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တဿ ဒေဝပုတ္တဿ ကတကမ္မံ ပုဋ္ဌော အာစိက္ခိ။

၅၄၅.''ပဘာသတိ မိဒံ ဗျမ္ဟံ၊ ဝေဠုရိယာသု နိမ္မိတံ။
ဥပေတံ ဘူမိဘာဂေဟိ၊ ဝိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတံ။

၅၄၆.''အာဠမ္ဗရာ မုဒိင်္ဂါ စ၊ နစ္စဂီတာ သုဝါဒိတာ။

ဒိဗ္ဗာ သဒ္ဒါ နိစ္ဆရန္တိ၊ သဝနီယာ မနောရမာ။

၃၄၇. ‘‘နာဟံ ဧဝံဂတံ ဇာတု၊ ဧဝံသုရုစိရံ ပုရေ။
သဒ္ဒံ သမဘိဇာနာမိ၊ ဒိဋ္ဌံ ဝါ ယဒိ ဝါ သုတံ။

၃၄၈. ‘‘ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
အယံ နု မစ္စော ကိမကာသိ သာဓုံ၊ ယော မောဒတိ သဂ္ဂပတ္တော ဝိမာနေ။

၃၄၉. ‘‘တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၃၅၀. ‘‘ဗာရာဏသိယံ ဂဟပတိ၊ ဧသ အနုပတီ အဟု။
အာရာမေ ဥဒပါနေ စ၊ ပပါ သင်္ကမနာနိ စ။
အရဟန္တေ သီတိဘူတေ၊ သက္ကစ္စံ ပဋိပါဒယိ။

၃၅၁. ‘‘စီဝရံ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ၊ ပစ္စယံ သယနာသနံ။
အဒါသိ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၃၅၂. ‘‘စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၃၅၃. ‘‘ဥပေါသထံ ဥပဝသီ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတော။
သံယမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ သော ဝိမာနသ္မိ မောဒတီ’’တိ။

အထဿ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ ဗာလသူရိယသန္နိဘံ ကနကဝိမာနံ ဒဿေတွာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တသိနော ဒေဝပုတ္တဿ သမ္ပတ္တိံ ပုဋ္ဌော အာစိက္ခိ။

၃၅၄. ‘‘ယထာ ဥဒယမာဒိစ္စော၊ ဟောတိ လောဟိတကော မဟာ။
တထူပမံ ဣဒံ ဗျမှံ၊ ဇာတရူပဿ နိမ္မိတံ။

၃၅၅. ‘‘ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
အယံ နု မစ္စော ကိမကာသိ သာဓုံ၊ ယော မောဒတိ သဂ္ဂပတ္တော ဝိမာနေ။

၃၅၆. ‘‘တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၃၅၇. ‘‘သာဝတ္ထိယံ ဂဟပတိ၊ ဧသ အနုပတီ အဟု။
အာရာမေ ဥဒပါနေ စ၊ ပပါ သင်္ကမနာနိ စ။
အရဟန္တေ သီတိဘူတေ၊ သက္ကစ္စံ ပဋိပါဒယိ။

၃၅၈. ‘‘စီဝရံ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ၊ ပစ္စယံ သယနာသနံ။
အဒါသိ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၃၅၉. ‘‘စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၃၆၀. ‘‘ဥပေါသထံ ဥပဝသီ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတော။
သံယမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ သော ဝိမာနသ္မိ မောဒတီ’’တိ။

တတ္ထ **ဥဒယမာဒိစ္စော** တိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တော အာဒိစ္စော။ **သာဝတ္ထိယ** န္တိ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ သာဝတ္ထိနဂရေ ဧကော ဂဟပတိ အနုပတိ အဟောသိ။ သော ဧတာနိ ပုညာနိ ကတွာ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တောတိ။

ဧဝံ တေန ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ ဝိမာနာနံ ကထိတကာလေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ "မာတလိ, အတိဝိယ စိရာယတီ"တိ အပရမ္ပိ ဇဝနဒေဝပုတ္တံ ပေသေသိ။ သော ဝေဂေန ဂန္တွာ အာရောစေသိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ "န သက္ကာ ဣအနိ စိရာယိတု"န္တိ စတူသု ဒိသာသု ဧကေပ္ပဟာရေနေဝ ဗဟူနိ ဝိမာနာနိ ဒဿေသိ။ ရညာ စ တတ္ထ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တာနံ ဒေဝပုတ္တာနံ ကတကမ္မံ ပုဋ္ဌော အာစိက္ခိ။

၅၆၁. "ဝေဟာယသာမေ ဗဟုကာ၊ ဇာတရူပဿ နိမ္မိတာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ အာဘေန္တိ၊ ဝိဇ္ဇုဝဗ္ဘဃနန္တရေ။

၅၆၂. "ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမေ နု မစ္စာ ကိမကံသု သာဓုံ၊ ယေ မောဒရေ သဂ္ဂပတ္တာ ဝိမာနေ။

၅၆၃. "တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၅၆၄. "သဒ္ဓာယ သုနိဝိဋ္ဌာယ၊ သဒ္ဓမ္မေ သုပ္ပဝေဒိတေ။
အကံသု သတ္ထု ဝစနံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနေ။
တေသံ ဧတာနိ ဌာနာနိ၊ ယာနိ တွံ ရာဇ ပဿသီ"တိ။

တတ္ထ **ဝေဟာယသာမေ**တိ ဝေဟာယသာ ဣမေ အာကာသေယေဝ သဏ္ဌိတာ။ အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာ ဣမေတိ ဝ ဒတိ။ **ဝိဇ္ဇုဝဗ္ဘဃနန္တရေ** တိ ဃနဝလာဟကန္တရေ ဇလမာနာ ဝိဇ္ဇု ဝိယ။ **သုနိဝိဋ္ဌာယာ** တိ မဂ္ဂေန အာဂတတ္တာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာယ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, ဧတေ ပုရေ နိယ္ယာနိကေ ကဿပဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပရိသုဒ္ဓ သီလာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာ သောတာပတ္တိဖလံ သစ္ဆိကတွာ အရဟတ္တံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တာ တ တော စုတာ ဣမေသု ကနကဝိမာနေသု ဥပ္ပန္နာ။ ဧတေသံ ကဿပဗုဒ္ဓသာဝကာနံ တာနိ ဌာနာနိ, ယာနိ တွံ, မဟာရာဇ, ပ ဿသီတိ။

ဧဝမဿ အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ ဒဿေတွာ သက္ကဿ သန္တိကံ ဂမနတ္ထာယ ဥဿာဟံ ကရောန္တော အာဟ –

၅၆၅. "ဝိဒိတာနိ တေ မဟာရာဇ၊ အာဝါသံ ပာပကမ္မိနံ။
အထော ကလျာဏကမ္မာနံ၊ ဌာနာနိ ဝိဒိတာနိ တေ။
ဥယျာဟိ ဒါနိ ရာဇိသိ၊ ဒေဝရာဇဿ သန္တိကေ"တိ။

တတ္ထ **အာဝါသ**န္တိ မဟာရာဇ, တယာ ပဌမမေဝ နေရယိကာနံ အာဝါသံ ဒိသွာ ပာပကမ္မာနံ ဌာနာနိ ဝိဒိတာနိ, ဣ ဒါနိ ပန အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ ပဿန္တေန အထော ကလျာဏကမ္မာနံ ဌာနာနိ ဝိဒိတာနိ, ဣဒါနိ ဒေဝရာဇဿ သ န္တိကေ သမ္ပတ္တိံ ဒဋ္ဌုံ ဥယျာဟိ ဂစ္ဆာဟီတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ သိနေရုံ ပရိတရေတွာ ဌိတေ သတ္တ ပရိဘဏ္ဍပဗ္ဗတေ ဒဿေသိ။ တေ ဒိသွာ ရညာ မာတလိဿ ပုဋ္ဌဘာဝံ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၅၆၆. "သဟဿယုတ္တံ ဟယဝါဟိံ၊ ဒိဗ္ဗယာနမဓိဋ္ဌိတော။
ယာယမာနော မဟာရာဇာ၊ အဒ္ဒါ သီဒန္တရေ နဂေ။
ဒိသွာနာမန္တယီ သူတံ၊ ဣမေ ကေ နာမ ပဗ္ဗတာ"တိ။

တတ္ထ **ဟာယတဟိန္တိ** ဟာယေဟိ တဟိယမာနံ။ **ဒိဗ္ဗယာနမဓိဋ္ဌိတော** တိ ဒိဗ္ဗယာနေ ဌိတော ဟုတွာ။ **အဒ္ဒါ** တိ အဒ္ဒသ။ **သီဒန္တရေ** တိ သီဒာမဟာသမုဒ္ဒဿ အန္တရေ။ တသ္မိံ ကိရ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ သုခုမံ, မောရပိဉ္ဆမတ္တမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ သီဒတေဝ, တသ္မာ သော ''သီဒာမဟာသမုဒ္ဒော''တိ ဝုစ္စတိ။ တဿ အန္တရေ။ **နဂေ**တိ ပဗ္ဗတေ။ **ကေ နာမာ**တိ ကေ နာမ နာမေန ကိမေ ပဗ္ဗတာတိ။

ဧဝံ နိမိရညာ ပုဋ္ဌော မာတလိ ဒေဝပုတ္တော အာဟ –

၅၆၈. ''သုဒဿနော ကရဝီကော၊ ဤသဓရော ယုဂန္ဓရော။
နေမိန္ဓရော ဝိနတကော၊ အဿကဏ္ဏော ဂိရိ ဗြဟာ။

၅၆၉. ''ဧတေ သီဒန္တရေ နဂါ၊ အနုပုဗ္ဗသမုဂ္ဂတာ။
မဟာရာဇာနမာဝါသာ၊ ယာနိ တွံ ရာဇ ပဿသီ''တိ။

တတ္ထ **သုဒဿနော** တိ အယံ, မဟာရာဇ, ဧတေသံ သဗ္ဗဗာဟိရော သုဒဿနော ပဗ္ဗတော နာမ, တဒနန္တရေ ကရဝီကော နာမ, သော သုဒဿနတော ဥစ္စတရော ။ ဥဘိန္နမ္ပိ ပန တေသံ အန္တရေ ဧကောပိ သီဒန္တရမဟာသမုဒ္ဒော။ ကရဝီကဿ အနန္တရေ ဤသဓရော နာမ, သော ကရဝီကတော ဥစ္စတရော။ တေသမ္ပိ အန္တရေ ဧကော သီဒန္တရ မဟာသမုဒ္ဒော။ ဤသဓရဿ အနန္တရေ ယုဂန္ဓရော နာမ, သော ဤသဓရတော ဥစ္စတရော။ တေသမ္ပိ အန္တရေ ဧကော သီဒန္တရမဟာသမုဒ္ဒော။ ယုဂန္ဓရဿ အနန္တရေ နေမိန္ဓရော နာမ, သော ယုဂန္ဓရတော ဥစ္စတရော။ တေသမ္ပိ အန္တရေ ဧကော သီဒန္တရမဟာသမုဒ္ဒော။ နေမိန္ဓရဿ အနန္တရေ ဝိနတကော နာမ, သော နေမိန္ဓရတော ဥစ္စတရော။ တေသမ္ပိ အန္တရေ ဧကော သီဒန္တရမဟာသမုဒ္ဒော။ ဝိနတကဿ အနန္တရေ အဿကဏ္ဏော နာမ, သော ဝိနတကတော ဥစ္စတရော။ တေသမ္ပိ အန္တရေ ဧကော သီဒန္တရမဟာသမုဒ္ဒော။ **အနုပုဗ္ဗသမုဂ္ဂတာ** တိ ဧတေ သီဒန္တရမဟာသမုဒ္ဒေ သတ္တ ပဗ္ဗတာ အနုပဋိပာဋိယာ သမုဂ္ဂတာ သောပာနသဒိသာ ဟုတွာ ဌိတာ။ **ယာနီ**တိ ယေ တွံ, မဟာရာဇ, ကိမေ ပဗ္ဗတေ ပဿသိ, ဧတေ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ အာဝါသာတိ။

ဧဝမဿ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောကံ ဒဿေတွာ ပုရတော ရထံ ပေသေတွာ တာဝတိံသဘဝနဿ စိတ္တကူဋဒွါရကောဋ္ဌကံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ ဣန္ဒပဋိမာ ဒဿေသိ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ ပုစ္ဆိ, ကထေသိပိဿ ဗျာကာသိ။

၅၇၀. ''အနေကရူပံ ရုစိရံ၊ နာနာစိတ္တံ ပကာသတိ။
အာကိဏ္ဏံ ဣန္ဒသဒိသေဟိ၊ ဗျဂ္ဃေဟေဝ သုရက္ခိတံ။

၅၇၁. ''ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ကိမံ နု ဒွါရံ ကိမဘညမာဟု၊ မနောရမံ ဒိဿတိ ဒူရတောဝ။

၅၇၂. ''တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ၊ ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၅၇၃. '''စိတ္တကူဋော'တိ ယံ အာဟု၊ ဒေဝရာဇပဝေသနံ။
သုဒဿနဿ ဂိရိနော၊ ဒွါရဉ္စေဟတံ ပကာသတိ။

၅၇၄. ''အနေကရူပံ ရုစိရံ၊ နာနာစိတ္တံ ပကာသတိ။
အာကိဏ္ဏံ ဣန္ဒသဒိသေဟိ၊ ဗျဂ္ဃေဟေဝ သုရက္ခိတံ။
ပဝိသေတေန ရာဇီသိ၊ အရဇံ ဘူမိမက္ကမာ''တိ။

တတ္ထ **အနေကရူပန္တိ** အနေကဇာတိကံ။ **နာနာစိတ္တန္တိ** နာနာရတနစိတ္တံ။ **ပကာသတီ**တိ ကိံ နာမ ဧတံ ပညာယတိ။ **အာကိဏ္ဏန္တိ** သမ္ပရိပုဏ္ဏံ။ **ဗျဂ္ဃေဟေဝ သုရက္ခိတန္တိ** ယထာ နာမ ဗျဂ္ဃေဟိ တ သီဟေဟိ တ မဟာဝနံ, ဧဝံ ဣန္ဒသဒိသေဟေဝ သုရက္ခိတံ။ တာသဉ္စ ပန ဣန္ဒပဋိမာနံ အာရက္ခဏတ္ထာယ ဌပိတဘာဝေ ကေကနိ

ဟာတေ **ကုလာဝကဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁.၃၁) ဝုတ္တနယေန ဂဟေတဗ္ဗော။ **ကိံမဘိညမာဟူ**တိ ကိန္နာမံ ဝဒန္တိ။ **ပဝေသေန္တိ** နိက္ခမနပ္ပဝေသနတ္ထာယ နိမ္မိတံ။ **သုဒဿနဿာ** တိ သောဘနဒဿနဿ သိနေရုဂိရိနော။ **ဒွာရံ ဟေတန္တိ** ဧတံ သိနေရုမတ္ထကေ ပတိဋ္ဌိတဿ ဒသသဟဿယောဇနိကဿ ဒေဝနဂရဿ ဒွာရံ ပကာသတိ, ဒွာရကောဋ္ဌကော ပညာယတီတိ အတ္ထော။ **ပဝိသေတေနာ**တိ ဧတေန ဒွာရေန ဒေဝနဂရံ ပဝိသ။ **အရဇံ ဘူမိမက္ကမာ** တိ အရဇံ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမယံ နာနာပုပ္ဖေဟိ သမာကိဏ္ဏံ ဒိဗ္ဗဘူမိံ ဒိဗ္ဗယာနေန အက္ကမ, မဟာရာဇာတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မာတလိ ရာဇာနံ ဒေဝနဂရံ ပဝေသေသိ။ တေန ဝုတ္တံ –

၇၇၅. ''သဟဿယုတ္တံ ဟယတဟိံ, ဒိဗ္ဗယာနမဓိဋ္ဌိတော။
ယာယမာနော မဟာရာဇာ, အဒ္ဒာ ဒေဝသဘံ ဣဒ''န္တိ။

သော ဒိဗ္ဗယာနေ ဌိတောဝ ဂစ္ဆန္တော သုဓမ္မာဒေဝသဘံ ဒိသွာ မာတလိံ ပုစ္ဆိ, သောပိဿ အာစိက္ခိ။

၇၇၆. ''ယထာ သရဒေ အာကာသေ, နီလောဘာသော ပဒိဿတိ။
တထူပမံ ဣဒံ ဗျမှံ, ဝေဠုရိယာသု နိမ္မိတံ။

၇၇၇. ''ဝိတ္တီ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ သူတ ဒိသွာ, ပုစ္ဆာမိ တံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဣမံ နု ဗျမှံ ကိမဘိညမာဟု, မနောရမံ ဒိဿတိ ဒူရတောဝ။

၇၇၈. ''တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ, မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ဝိပါကံ ပုညကမ္မာနံ, ဇာနံ အက္ခာသိဇာနတော။

၇၇၉. '''သုဓမ္မာ' ဣတိ ယံ အာဟု, ပဿေသာ ဒိဿတေ သဘာ။
ဝေဠုရိယာရုစိရာ စိတ္ရာ, ဓာရယန္တိ သုနိမ္မိတာ။

၇၈၀. ''အဋ္ဌံသာ သုကတာ ထမ္ဘာ, သဗ္ဗေ ဝေဠုရိယာမယာ။
ယတ္ထ ဒေဝ တာဝတိံသာ, သဗ္ဗေ ဣန္ဒပုရောဟိတာ။

၇၈၁. ''အတ္ထံ ဒေဝမနုဿာနံ, စိန္တယန္တာ သမစ္ဆရေ။
ပဝိသေတေန ရာဇီသိ, ဒေဝါနံ အနုမောဒနန္တိ။

တတ္ထ **ဣဒန္တိ** နိပါတမတ္တံ, ဒေဝသဘံ အဒ္ဒသာတိ အတ္ထော။ **ပဿေသာ** တိ ပဿ ဧသာ။ **ဝေဠုရိယာ ရုစိရာ**တိ ရုစိရဝေဠုရိယာ။ **စိတ္ရာ** တိ နာနာရတနဝိစိတ္ရာ။ **ဓာရယန္တိ** တိ ဣမံ သဘံ ဧတေ အဋ္ဌံသာဒိဘေဒါ သုကတာ ထမ္
ဘာ ဓာရယန္တိ။ **ဣန္ဒပုရောဟိတာ** တိ ဣန္ဒံ ပုရောဟိတံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ ပရိတရေတွာ ဌိတာ ဒေဝမနုဿာနံ အတ္
ထံ စိန္တယန္တာ အစ္ဆန္တိ။ **ပဝိသေတေနာ**တိ ဣမိနာ မဂ္ဂေန ယတ္ထ ဒေဝါ အညမညံ အနုမောဒန္တာ အစ္ဆန္တိ, တံ
ဌာနံ ဒေဝါနံ အနုမောဒနံ ပဝိသ။

ဒေဝါပိ ခေါ တဿာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တာဝ နိသီဒိံသု။ တေ ''ရာဇာ အာဂတော''တိ သုတွာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓတသပု
ပ္ဖဟတ္ထာ ယာဝ စိတ္တကူဋဒွာရကောဋ္ဌကာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ မဟာသတ္တံ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇယန္တာ သုဓမ္မာ
ဒေဝသဘံ အာနယိံသု။ ရာဇာ ရထာ ဩတရိတွာ ဒေဝသဘံ ပါဝိသိ။ ဒေဝါ အာသနေန နိမန္တယိံသု။ သက္ကောပိ အာသ
နေန စေဝ ကာမေဟိ စ နိမန္တေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၇၈၂. ''တံ ဒေဝါ ပစ္စုနန္ဒိံသု, ဒိသွာ ရာဇာနမာဂတံ။
သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ, အထော တေ အဒုရာဂတံ။
နိသီဒ ဒါနိ ရာဇီသိ, ဒေဝရာဇဿ သန္တိကေ။

၇၈၃. ''သက္ကောပိ ပစ္စုနန္ဒိတ္ထ, ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။

နိမန္တယိတ္ထ ကာမေဟိ၊ အာသနေန စ တသတော။

၅၈၄. ‘‘သာဓု ခေါသိ အနုပ္ပတ္တော၊ အာတသံ ဝသဝတ္တိနံ။
ဝသ ဒေဝေသု ရာဇီသိ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသု။
တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ ဘုဉ္ဇ ကာမေ အမာနုသေ’’တိ။

တတ္ထ **ပဋိနန္ဒိံသူ** တိ သမ္ပိယာယိံသု, ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာဝ ဟုတွာ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ **သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသူ** တိ သဗ္ဗေသံ ကာမာနံ သမိဒ္ဓိယုတ္တေသု။

ဧဝံ သက္ကေန ဒိဗ္ဗကာမေဟိ စေဝ အာသနေန စ နိမန္တိတော ရာဇာ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ –

၅၈၅. ‘‘ယထာ ယာစိတကံ ယာနံ၊ ယထာ ယာစိတကံ ဓနံ။
ဧဝံ သမ္ပဒမေဝေတံ၊ ယံ ပရတော အနပစ္စယာ။

၅၈၆. ‘‘န စာဟမေတမိစ္ဆာမိ၊ ယံ ပရတော အနပစ္စယာ။
သယံကတာနိ ပုညာနိ၊ တံ မေ အာဝေဏိကံ ဓနံ။

၅၈၇. ‘‘သောဟံ ဂန္တွာ မနုဿေသု၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟုံ။
အနေန သမစရိယာယ၊ သံယမေန ဒမေန စ။
ယံ ကတွာ သုခိတော ဟောတိ၊ န စ ပစ္ဆာနုတပ္ပတီ’’တိ။

တတ္ထ **ယံ ပရတော အနပစ္စယာ**တိ ယံ ပရတော တဿ ပရဿ အနပစ္စယာ တေန ဒိန္နတ္တာ လဗ္ဘတိ, တံ ယာစိတကသဒိသံ ဟောတိ, တသ္မာ နာဟံ ဧတံ ဣစ္ဆာမိ။ **သယံကတာနီ**တိ ယာနိ ပန မယာ အတ္တနာ ကတာနိ ပုညာနိ, တမေဝ မမ ပရေဟိ အသာဓာရဏတ္တာ အာဝေဏိကံ ဓနံ အနုကမိယဓနံ။ **သမစရိယာယာ**တိ တီဟိ ဒွါရေဟိ သမစရိယာယ။ **သံယမေနာ**တိ သီလရက္ခဏေန။ **ဒမေနာ**တိ ဣန္ဒြိယဒမေန။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဒေဝတာနံ မဓုရသဒ္ဒေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဓမ္မံ ဒေသေန္တောယေဝ မနုဿဂဏနာယ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဌတွာ ဒေဝဂဏံ ကောသေတွာ ဒေဝဂဏမဇ္ဈေ ဌိတောဝ မာတလိဿ ဂုဏံ ကထေန္တော အာဟ –

၅၈၈. ‘‘ဗဟူပကာရော နော ဘဝံ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
ယော မေ ကလျာဏကမ္မာနံ၊ ပာပာနံ ပဋိဒဿယီ’’တိ။

တတ္ထ **ယော မေ ကလျာဏကမ္မာနံ, ပာပာနံ ပဋိဒဿယီ** တိ ယော ဧသ မယှံ ကလျာဏကမ္မာနံ ဒေဝတနဥ္စ ဌာနာနိ ပာပကမ္မာနံ နေရယိကာနဥ္စ ပာပါနိ ဌာနာနိ ဒဿေသီတိ အတ္ထော။

သဂ္ဂကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

အထ ရာဇာ သက္ကံ အာမန္တေတွာ ‘‘ဣစ္ဆာမဟံ, မဟာရာဇ, မနုဿလောကံ ဂန္တု’’န္တိ အာဟ။ သက္ကော ‘‘တေန ဟိ, သမ္မ မာတလိ, နိမိရာဇာနံ တတ္ထေဝ မိထိလံ နေဟီ’’တိ အာဟ။ သော ‘‘သာဓူ’’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ရထံ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇာ ဒေဝဂဏေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိတွာ ဒေဝေ နိဝတ္တာပေတွာ ရထံ အဘိရုဟိ။ မာတလိ ရထံ ပေသေန္တော ပာစီနဒိသာဘာဂေန မိထိလံ ပာပုဏိ။ မဟာဇနော ဒိဗ္ဗရထံ ဒိသွာ ‘‘ရာဇာ နော အာဂတော’’တိ ပမုဒိတော အဟောသိ။ မာတလိ မိထိလံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တသ္မိံယေဝ သီဟပဉ္ဇရေ မဟာသတ္တံ ဩတာရေတွာ ‘‘ဂစ္ဆာမဟံ, မဟာရာဇာ’’တိ အာပုစ္ဆိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ မဟာဇနောပိ ရာဇာနံ ပရိဝါရေတွာ ‘‘ကီဒိသော, ဒေဝ, ဒေဝလောကော’’တိ ပုစ္ဆိ။ ရာဇာ ဒေဝတာနဥ္စ သက္ကဿ စ ဒေဝရညော သမ္ပတ္တိံ ဝဏ္ဏေတွာ ‘‘တုမှေပိ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောထ, ဧဝံ တသ္မိံ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိဿထာ’’တိ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သော အပရဘာဂေ ကပ္ပကေန ပလိတဿ ဇာတဘာဝေ အာရောစိတေ ပလိတံ သုဝဏ္ဏသဏ္ဍာသေန ဥဒ္ဓရာပေတွာ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ ကပ္ပကဿ ဂါမဝရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ တေန စ "ကသ္မာ, ဒေဝ, ပဗ္ဗဇိဿသီ"တိ ဝုတ္တေ –

"ဥတ္တမင်္ဂရုဟာ မယှံ, ဣမေ ဇာတာ ဝယောဟရာ။
ပါတုဘူတာ ဒေဝဒူတာ, ပဗ္ဗဇ္ဇာသမယော မမာ"တိ။ –

ကထံ ဝတွာ ပုရိမရာဇာနော ဝိယ ပဗ္ဗဇိတွာ တသ္မိံယေဝ အမ္ဗဝနေ ဝိဟရန္တော စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။ တဿေဝံ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ ဩသာနဂါထမာဟ –

၅၈၉. "ဣဒံ ဝတွာ နိမိရာဇာ, ဝေဒေဟော မိထိလဂ္ဂဟော။
ပုထုယညံ ယဇိတွာန, သံယမံ အဇ္ဈုပါဂမိ"တိ။

တတ္ထ **ဣဒံ ဝတွာ**တိ "ဥတ္တမင်္ဂရုဟာ မယှ"န္တိ ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ။ **ပုထုယညံ ယဇိတွာနာ**တိ မဟာဒါနံ ဒတွာ။ **သံယမံ အဇ္ဈုပါဂမိ** တိ သီလသံယမံ ဥပဂတော။

ပုတ္တော ပနဿ ကာဠာရဇနကော နာမ တံ ဝံသံ ဥပစ္ဆိန္ဒိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝါ"တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ "တဒါ သက္ကော အနုရုဒ္ဓော အဟောသိ, မာတလိ အာနန္ဒော, စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ ဗုဒ္ဓပရိသာ, နိမိရာဇာ ပန အဟမေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အဟောသိ"န္တိ။

နိမိဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၅၄၂] ၅. ဥမင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စာလော သဗ္ဗသေနာယာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပါရမိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉှိ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိသိန္နာ တထာဂတဿ ပညာပါရမိံ ဝဏ္ဏယန္တာ နိသီဒိံသု "မဟာပညော, အာဝုသော, တထာဂတော ပုထုပညော ဂမ္ဘီရပညော ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော ပရပ္ပဝါဒမဒ္ဒနော, အတ္တနော ပညာနုဘာဝေန ကူဋဒန္တာဒယော ဗြာဟ္မဏေ, သဘိယာဒယော ပရိဗ္ဗာဇကေ, အင်္ဂုလိမာလာဒယော စောရေ, အာဠဝကာဒယော ယက္ခေ, သက္ကာဒယော ဒေဝေ, ဗကာဒယော ဗြဟ္မာနော စ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနေ အကာသိ, ဗဟုဇနကာယေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒတွာ မဂ္ဂဖလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ, ဧဝံ မဟာပညော, အာဝုသော, သတ္ထာ"တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "န, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဣဒါနေဝ ပညဝါ, အတီတေပိ အပရိပက္ကေ ဉာဏေ ဗောဓိဉာဏတ္ထာယ စရိယံ စရန္တောပိ ပညဝါယေဝါ"တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလာယံ ဝေဒေဟော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကာ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ အဟေသုံ သေနကော, ပုက္ကုသော, ကာမိန္ဒော, ဒေဝိန္ဒော စာတိ။ တဒါ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ပစ္စူသကာလေ ဧဝရူပံ သုပိနံ အဒ္ဒသ – ရာဇင်္ဂဏေ စတူသု ကောဏေသု စတ္တာရော အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ မဟာပါကာရပ္ပမာဏာ ဥဋ္ဌာယ ပဇ္ဇလန္တိ။ တေသံ မဇ္ဈေ ခဇ္ဇောပနကပ္ပမာဏော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဥဋ္ဌဟိတွာ တင်္ခဏညေဝ စတ္တာရော အဂ္ဂိက္ခန္ဓေ အတိက္ကမိတွာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဥဋ္ဌာယ သကလစက္ကဝါဠံ ဩဘာသေတွာ ဌိတော, ဘူမိယံ ပတိတော သာသပဗီဇမတ္တမ္ပိ ပညာယတိ။ တံ သဒေဝကာ လောကာ သမာရကာ သဗြဟ္မကာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေန္တိ, မဟာဇနော ဇာလန္တရေနေဝ စရတိ, လောမကူပမတ္တမ္ပိ ဥဏှံ န ဂဏှာတိ။ ရာဇာ ဣမံ သုပိနံ ဒိသွာ ဘီတတသိတော ဥဋ္ဌာယ "ကိံ နု ခော မေ ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေန္တော နိသိန္နကောဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေသိ။

စတ္တာရောပိ ပဏ္ဍိတာ ဟတောတဂန္တွာ “ကစ္စိ, ဒေဝ, သုခံ သယိတ္ထာ”တိ သုခသေယျံ ပုစ္ဆိံသု။ သော
“ကုတော မေ သုခသေယျံ လဒ္ဓ”န္တိ ဝတွာ “ဧဝရူပော မေ သုပိနော ဒိဋ္ဌော”တိ သဗ္ဗံ ကထေသိ။ အထ နံ သေနကပ
ဏ္ဍိတော “မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ, မင်္ဂလသုပိနော ဧသ, ဝုဍ္ဎိ တေ ဘဝိဿတီ”တိ ဝတွာ “ကိံ ကာရဏာ အာစရိ
ယာ”တိ ဝုတ္တေ “မဟာရာဇ, အမှေ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတေ အဘိဘဝိတွာ အညော တေ ပဉ္စမော ပဏ္ဍိတော ဥပ္ပဇ္ဇိ
ဿတိ, မယဉှိ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ စတ္တာရော အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ ဝိယ, တေသံ မဇ္ဈေ ဥပ္ပန္နော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဝိယ
အညော ပဉ္စမော ပဏ္ဍိတော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, သော သဒေဝကေ လောကေ အသဒိသော ဘဝိဿတီ”တိ ဝတွာ “ဣဒါနိ
ပနေသ ကုဟိံ”န္တိ ဝုတ္တေ “မဟာရာဇ, အဇ္ဇ တဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေန ဝါ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမနေန ဝါ ဘဝိတဗ္
ဗ”န္တိ အတ္တနော သိပ္ပဗလေန ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဒိဋ္ဌော ဝိယ ဗျာကာသိ။ ရာဇာပိ တတော ပဋ္ဌာယ တံ ဝစနံ အနုဿရိ။

မိထိလာယံ ပန စတူသု ဒွါရေသု ပါစီနယဝမဇ္ဈကော, ဒက္ခိဏယဝမဇ္ဈကော, ပစ္ဆိမယဝမဇ္ဈကော, ဥတ္တရယဝမဇ္ဈ
ကောတိ စတ္တာရော ဂါမာ အဟေသုံ။ တေသု ပါစီနယဝမဇ္ဈကေ သိရိဝဍ္ဎကော နာမ သေဋ္ဌိ ပဋိဝသတိ, သုမနဒေဝီ နာမ
ဿ ဘရိယာ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော တံ ဒိဝသံ ရညော သုပိနဿ ဒိဋ္ဌဝေလာယ တာဝတိံသဘဝနတော စဝိတွာ တ
ဿာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ တသ္မိံယေဝ ကာလေ အပရေပိ ဒေဝပုတ္တသဟဿာ တာဝတိံသဘဝနတော စဝိ
တွာ တသ္မိံယေဝ ဂါမေ သေဋ္ဌာနုသေဋ္ဌီနံ ကုလေသု ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိံသု။ သုမနဒေဝီပိ ဒသမာသစ္စယေန သုဝဏ္ဏဝဏ္
ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော မနုဿလောကံ ဩလောကေန္တော မဟာသတ္တဿ မာတုကုစ္ဆိတော
နိက္ခမနဘာဝံ ဉတွာ “ဣမံ ဗုဒ္ဓင်္ကုရံ သဒေဝကေ လောကေ ပါကဋံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ မဟာသတ္တဿ မာတုကုစ္ဆိ
တော နိက္ခန္တက္ခဏေ အဒိဿမာနကာယေန ဂန္တွာ တဿ ဟတ္ထေ ဧကံ ဩသဓဃဋိကံ ဌပေတွာ သကဋ္ဌာန
မေဝ ဂတော။ မဟာသတ္တော တံ မုဋ္ဌိံ ကတွာ ဂဏှိ။ တသ္မိံ ပန မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တေ မာတု အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဒု
က္ခံ နာဟောသိ, ဓမကရဏတော ဥဒကမိဝ သုခေန နိက္ခမိ။

သာ တဿ ဟတ္ထေ ဩသဓဃဋိကံ ဒိသွာ “တာတ, ကိံ တေ လဒ္ဓ”န္တိ အာဟ။ “ဩသဓံ, အမ္မာ”တိ ဒိဗ္ဗော
သဓံ မာတု ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ဌပေတွာ စ ပန “အမ္မ, ဣဒံ ဩသဓံ ယေန ကေနစိ အာဗာဓေန အာဗာဓိကာနံ ဒေထာ”တိ
အာဟ။ သာ တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာ သိရိဝဍ္ဎနသေဋ္ဌိနော အာရောစေသိ။ တဿ ပန သတ္တဝဿိကော သီသာဗာဓော အတ္ထိ။
သော တုဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဟုတွာ “အယံ မာတုကုစ္ဆိတော ဇာယမာနော ဩသဓံ ဂဟေတွာ အာဂတော, ဇာတက္ခဏေယေဝ
မာတရာ သဒ္ဓိံ ကထေသိ, ဧဝရူပေန ပုညဝတာ ဒိန္နံ ဩသဓံ မဟာနုဘာဝံ ဘဝိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ တံ ဩသဓံ ဂဟေ
တွာ နိသဒါယံ ဃံသိတွာ ထောကံ နလာဋေ မက္ခေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ တဿ သတ္တဝဿိကော သီသာဗာဓော ပဒုမပ
တ္တတော ဥဒကံ ဝိယ နိဝတ္တိတွာ ဂတော။ သော “မဟာနုဘာဝံ ဩသဓ”န္တိ သောမနဿပ္ပတ္တော အဟောသိ။
မဟာသတ္တဿ ဩသဓံ ဂဟေတွာ အာဂတဘာဝေါ သဗ္ဗတ္ထ ပါကဋော ဇာတော။ ယေ ကေစိ အာဗာဓိကာ, သဗ္ဗေ
သေဋ္ဌိဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ ဩသဓံ ယာစန္တိ။ သဗ္ဗေသံ နိသဒါယံ ဃံသိတွာ ထောကံ ဂဟေတွာ ဥဒကေန အာလောဠေ
တွာ ဒေတိ ။ ဒိဗ္ဗောသဓေန သရီရေ မက္ခိတမတ္တေယေဝ သဗ္ဗာဗာဓာ ဝူပသမ္မန္တိ။ သုခိတာ မနုဿာ “သိရိဝဍ္ဎ
နသေဋ္ဌိနော ဂေဟေ ဩသဓဿ မဟန္တော အာနုဘာဝေါ”တိ ဝဏ္ဏယန္တာ ပက္ကမိံသု။ မဟာသတ္တဿ ပန နာမ
ဂ္ဂဟဏဒိဝသေ မဟာသေဋ္ဌိ “မမ ပုတ္တဿ အယျကာဒီနံ န နာမေန အတ္ထော အတ္ထိ, ဇာယမာနဿ ဩသဓံ ဂ
ဟေတွာ အာဂတတ္တာ ဩသဓနာမကောဝ ဟောတူ”တိ ဝတွာ “မဟောသဓကုမာရော”တွေဝဿ နာမမကာသိ။

ဣဒဉ္စဿ အဟောသိ “မမ ပုတ္တော မဟာပုညော, န ဧကကောဝ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ, ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ဇာတအရကေ
ဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ သော ဩလောကာပေန္တော အရကသဟဿာနံ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ သုတွာ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကုမာရကာ
နံ ပိဠန္ဓနာနိ ဒတွာ ဓာတိယော အပေသိ “ပုတ္တဿ မေ ဥပဋ္ဌာကာ ဘဝိဿန္တီ”တိ။ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံယေဝ
တေသံ မင်္ဂလဋ္ဌာနေ မင်္ဂလံ ကာရေသိ။ အရကေ အလင်္ကရိတွာ မဟာသတ္တဿ ဥပဋ္ဌာတုံ အာနေန္တိ။ ဗောဓိသ
တ္တော တေဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠန္တော ဝဍ္ဎိတွာ သတ္တဝဿိကကာလေ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ အဘိရူပော အဟောသိ။ အထဿ
သ ကမမဇ္ဈေ တေဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠန္တဿ ဟတ္ထိအဿာဒီသု အာဂစ္ဆန္တေသု ကီဠာမဏ္ဍလံ ဘိဇ္ဇတိ။ တတာတပပ
ဟာရဏကာလေ အရကာ ကိလမန္တိ။ ဧကဒိဝသဉ္စ တေသံ ကီဠန္တာနံယေဝ အကာလမေဃော ဥဋ္ဌဟိ။ တံ ဒိသွာ နာဂဗ
လော ဗောဓိသတ္တော ဓာဝိတွာ ဧကသာလံ ပါဝိသိ။ ဣတရေ အရကာ ပစ္ဆတော ဓာဝန္တာ အညမညဿ ပါဒေသု ပ
ဟရိတွာ ဥပက္ခလိတွာ ပတိတာ ဇဏ္ဏုကဘေဒာဒီနိ ပါပုဏိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကီဠာသာလံ ကာတုံ
ဝဋ္ဋတိ, ဧဝံ တတေ ဝါ ဝဿေ ဝါ အာတပေ ဝါ အာဂတေ န ကိလမိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ တေ အရကေ အာဟ –

“သမ္မာ, ကြမသိမ္ပ် ဌာနေ တတေ တ ဝသ္သေ တ အာတပေ တ အာဂတေ ဌာနနိသဇ္ဇသယနက္ခမံ ဇေ သာလံ ကာရေသ္ သာမ, ဧကေကံ ကဟာပဏံ အာဟရထာ”တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။

မဟာသတ္တော မဟာဝဍ္ဍကိံ ပက္ကောသာပေတွာ “ကြမသိမ္ပ် ဌာနေ သာလံ ကရောဟီ”တိ သဟဿံ အဒါသိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သဟဿံ ဂဟေတွာ ဓာဏုကဏ္ဍကေ ကောဋ္ဋေတွာ ဘူမိံ သမံ ကာရေတွာ သုတ္တံ ပသာရေသိ။ မဟာသတ္တော တဿ သုတ္တပသာရဏာဝိဓာနံ အနာရာဓေန္တော “အာစရိယ, ဧဝံ အပသာရေတွာ သာဓုကံ ပသာရေဟီ”တိ အာဟ။ သာမိ, အဟံ အတ္တနော သိပ္ပာနုရူပေန ပသာရေသိံ, ကြတော အညံ န ဇာနာမီတိ။ ‘တွေ့ကံ အဇာနန္တော တွံ အမှာကံ ဓနံ ဂဟေတွာ သာလံ ကထံ ကရိဿသိ, အာဟရ, သုတ္တံ ပသာရေတွာ တေ ဒဿသာမီ”တိ အာဟရာပေတွာ သယံ သုတ္တံ ပသာရေသိ။ တံ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တဿ ပသာရိတံ ဝိယ အဟောသိ။ တတော ဝဍ္ဍကိံ အာဟ “ဧဝံ ပသာရေတုံ သက္ခိဿသီ”တိ? “န သက္ခိဿာမီ”တိ။ “မမ ဝိစာရဏာယ ပန ကာတုံ သက္ခိဿသီ”တိ။ “သက္ခိဿာမိ, သာမီ”တိ။ မဟာသတ္တော ယထာ တဿာ သာလာယ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ အနာထာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဧကသ္မိံ အနာထာနံ ကြတ္ထီနံ ဝိဇာယနဋ္ဌာနံ, ဧကသ္မိံ အာဂန္တုကသမဏဗ္ရာဟ္မဏာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ, ဧကသ္မိံ အာဂန္တုကမနုဿာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ, ဧကသ္မိံ အာဂန္တုကဝါဏိဇာနံ ဘဏ္ဍာဌပနဋ္ဌာနံ ဟောတိ, တထာ သဗ္ဗာနိ ဌာနာနိ ဗဟိမုခါနိ ကတွာ သာလံ ဝိစာရေသိ။ တတ္ထေဝ ကီဠာမဏ္ဍလံ, တတ္ထေဝ ဝိနိစ္ဆယံ, တတ္ထေဝ ဓမ္မသဘံ ကာရေသိ။ ကတိပာဟေနေဝ နိဋ္ဌိတာယ သာလာယ စိတ္တကာရေ ပက္ကောသာပေတွာ သယံ ဝိစာရေတွာ ရမဏီယံ စိတ္တကမ္မံ ကာရေသိ။ သာလာ သုဓမ္မာဒေဝသဘာပဋိဘာဂါ အဟောသိ။

တတော “န ဧတ္တကေနေဝ သာလာ သောဘတိ, ပေါက္ခရဏိံ ပန ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာပေတွာ ကြဋ္ဌကဝဍ္ဍကိံ ပက္ကောသာပေတွာ သယံ ဝိစာရေတွာ သဟဿဝင်္ကံ သတတိတ္ထံ ပေါက္ခရဏိံ ကာရေသိ။ သာ ပဉ္စဝိဓပဒုမသဉ္ဆန္နာ နန္ဒာပေါက္ခရဏီ ဝိယ အဟောသိ။ တဿာ တီရေ ပုပ္ဖဖလဓရေ နာနာရုက္ခေ ရောပာပေတွာ နန္ဒနဝနကပ္ပံ ဥယျာနံ ကာရေသိ။ တမေဝ စ သာလံ နိဿာယ ဓမ္မိကသမဏဗ္ရာဟ္မဏာနဉ္စေဝ အာဂန္တုကဂမိကာဒီနဉ္စ အနုဝတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ တဿ သာ ကိရိယာ သဗ္ဗတ္ထ ပာကဋာ အဟောသိ ။ ဗဟူ မနုဿာ ဩသရန္တိ။ မဟာသတ္တော သာလာယ နိသီဒိတွာ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ ကာရဏာကာရဏံ ယုတ္တာယုတ္တံ ကထေသိ, ဝိနိစ္ဆယံ ဒေပေသိ, ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒကာလော ဝိယ အဟောသိ။

ဝေဒေဟရာဇာပိ သတ္တဝဿစ္စယေန “စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ‘အမှေဟ အဘိဘဝိတွာ ပဉ္စမော ပဏ္ဍိတော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ’တိ မေ ကထယိံသု, ကတ္ထ သော ဧတရဟီ”တိ သရိတွာ “တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဇာနာထာ”တိ စတူဟိ ဒွါရေဟိ စတ္တာရော အမစ္စေ ပေသေသိ။ သေသဒွါရေဟိ နိက္ခန္တာ အမစ္စာ မဟာသတ္တံ န ပဿိံသု။ ပာစီနဒွါရေန နိက္ခန္တော အမစ္စော ပန သာလာဒီနိ ဒိသွာ “ပဏ္ဍိတေန နာမ ကြမိဿာ သာလာယ ကာရကေန တ ကာရာပကေန တ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ မနုဿေ ပုစ္ဆိ “အယံ သာလာ ကတရဝဍ္ဍကိနာ ကတာ”တိ? မနုဿာ “နာယံ ဝဍ္ဍကိနာ ကတာ, သိရိဝဍ္ဍနသေဋ္ဌိပုတ္တေန မဟောသဓပဏ္ဍိတေန အတ္တနော ပညာဗလေန ဝိစာရေတွာ ကတာ”တိ ဝဒိံသု။ “ကတိဝဿော ပန ပဏ္ဍိတော”တိ? “ပရိပုဏ္ဏသတ္တဝဿော”တိ။ အမစ္စော ရညာ ဒိဋ္ဌသုပိနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝဿံ ဂဏေတွာ “ရညော ဒိဋ္ဌသုပိနေန သမေတိ, အယမေဝ သော ပဏ္ဍိတော”တိ ရညော ဒူတံ ပေသေသိ “ဒေဝ, ပာစီနယဝမဇ္ဈကဂါမေ သိရိဝဍ္ဍနသေဋ္ဌိပုတ္တော မဟောသဓပဏ္ဍိတော နာမ သတ္တဝဿိကောဝ သမာနော ဧဝရူပံ နာမ သာလံ ဝိစာရေသိ, ပေါက္ခရဏိံ ဥယျာနဉ္စ ကာရေသိ, ကြမံ ပဏ္ဍိတံ ဂဟေတွာ အာနေမီ”တိ။ ရာဇာ တံ ကထံ သုတွာတဝ တုဋ္ဌစိတ္တော ဟုတွာ သေနကံ ပက္ကောသာပေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ကိံ, အာစရိယ, အာနေမ ပဏ္ဍိတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော လာဘံ မစ္ဆရာယန္တော “မဟာရာဇ, သာလာဒီနံ ကာရာပိတမတ္တေန ပဏ္ဍိတော နာမ န ဟောတိ, ယော ကောစိ ဧတာနိ ကာရေတိ, အပ္ပမတ္တကံ ဧတ”န္တိ အာဟ။ သော တဿ ကထံ သုတွာ “ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ ကာရဏေနာ”တိ တုဏှီ ဟုတွာ “တတ္ထေဝ ဝသန္တော ပဏ္ဍိတံ ဝီမံသတူ”တိ အမစ္စဿ ဒူတံ ပဋိပေသေသိ။ တံ သုတွာ အမစ္စော တတ္ထေဝ ဝသန္တော ပဏ္ဍိတံ ဝီမံသိ။

သတ္တအာရကပဋ္ဌဟာ

တတ္ထိဒံ ဝီမံသနုဒ္ဒာနံ –

“မံသံ ကေဏော ဂန္ထိ သုတ္တံ၊ ပုတ္တော ကေတော ရထေန စ။
ဒဏ္ဍော သီသံ အဟိ စေဝ၊ ကုက္ကုဋ္ဌော မဏိ ဝိဇာယနံ။
ဩဒနံ တလုကဍ္ဎာပိ၊ တဋ္ဌာကုယ္ယာနံ ဂဒ္ရဘော မဏီ”တိ။

တတ္ထ **မံသန္တိ** ကေဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော ကိဋ္ဌာမဏ္ဍလံ ဂစ္ဆန္တေ ကောေ သေနော သူနဖလကတော မံသပေသိံ ဂဟေတွာ အာကာသံ ပက္ခန္ဒိ။ တံ ဒိသွာ အရကာ “မံသပေသိံ ဆဍ္ဍာပေဿာမာ”တိ သေနံ အနုဗန္ဓိံသု။ သေနော ဣတော စိတော စ ဓာဝတိ။ တေ ဥဒ္ဓံ ဩလောကေတွာ တသ္သ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တာ ပာသာဏာဒီသု ဥပက္ခ လိတွာ ကိလမန္တိ။ အထ နေ ပဏ္ဍိတော အာဟ “ဆဍ္ဍာပေဿာမိ န”န္တိ။ “ဆဍ္ဍာပေဟိ သာမီ”တိ။ “တေန ဟိ ပဿ ထာ”တိ သော ဥဒ္ဓံ အနောလောကေတွာဝ တတဝေဂေန ဓာဝိတွာ သေနဿ ဆာယံ အက္ကမိတွာ ဟတ္ထံ ပဟရိတွာ မဟာရဝံ ရဝိ။ တဿ တေဇေန သော သဒ္ဒော သေနဿ ကုစ္ဆိယံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ နိစ္ဆာရိတော ဝိယ အဟောသိ။ သော ဘီတော မံသံ ဆဍ္ဍေသိ။ မဟာသတ္တော ဆဍ္ဍိတဘာဝံ ဉတွာ ဆာယံ ဩလောကေန္တောဝ ဘူမိယံ ပတိတုံ အဒတွာ အာကာသေယေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ မဟာဇနော နဒန္တော ဝဂ္ဂန္တော အပ္ပေါဋေန္တော မဟာသဒ္ဒံ အကာသိ။ အမစ္စော တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ ရညော ဒူတံ ပေသေသိ “ပဏ္ဍိတော ဣမိနာ ဥပာယေန မံသပေသိံ ဆဍ္ဍာပေသိ, ဣဒံ ဒေဝေါ ဇာနာတူ”တိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ သေနကံ ပုစ္ဆိ “ကိံ, သေနက, အာနေမ ပဏ္ဍိတ”န္တိ? သော စိန္တေသိ “တဿ ဣဓာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ မယံ နိပ္ပဘာ ဘဝိဿာမ, အတ္ထိဘာဝမ္ပိ နော ရာဇာ န ဇာနိဿတိ, န တံ အာနေ တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော ဗလဝလာဘမစ္ဆရိယတာယ “မဟာရာဇ, ဧတ္တကေန ပဏ္ဍိတော နာမ န ဟောတိ, အပ္ပမတ္တကံ ကိဉ္စိ ဧတ”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ မဇ္ဈတ္တောဝ ဟုတွာ “တတ္ထေဝ နံ ဝီမံသတူ”တိ ပုန ပေသေသိ။

ကေဏောတိ ဧကော ပာစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသီ ပုရိသော “ဝဿေ ပတိတေ ကသိဿာမီ”တိ ကမန္တရဂါမတော ကေဏေ ကိဏိတွာ အာနေတွာ ဂေဟေ ဝသာပေတွာ ပုနဒိဝသေ ကေဏေ ဂဟေတွာ တိဏဘူမိံ အာနေတွာ ကေဏပိဋ္ဌေ နိသိန္နော ကိလန္တရူပေါ ဩတရိတွာ ရုက္ခမူလေ နိပန္နောဝ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော စောရော ကေဏေ ဂ ဟေတွာ ပလာယိ။ သော ပဗုဇ္ဈိတွာ ကေဏေ အပဿန္တော ဣတော စိတော စ ဩလောကေတွာ ကေဏေ ဂဟေတွာ ပလာယန္တံ စောရံ ဒိသွာ ဝေဂေန ပက္ခန္ဒိတွာ “ကုဟိံ မေ ကေဏေ နေသီ”တိ အာဟ။ “မမ ကေဏေ အတ္တနော ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ နေမီ”တိ။ တေသံ ဝိတဒ္ဒံ သုတွာ မဟာဇနော သန္နိပတိ။ ပဏ္ဍိတော တေသံ သာလာဒွါရေန ဂစ္ဆန္တာနံ သဒ္ဒံ သုတွာ ဥဘောပိ ပက္ကောသာပေတွာ တေသံ ကိရိယံ ဒိသွာဝ “အယံ စောရော, အယံ ကေဏသာမိကော”တိ ဇာ နာတိ။ ဇာနန္တောပိ “ကသ္မာ ဝိဝဒထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကေဏသာမိကော အာဟ – “သာမိ, ဣမေ အဟံ အသုကဂါမတော အ သုကဿ နာမ ဟတ္ထတော ကိဏိတွာ အာနေတွာ ဂေဟေ ဝသာပေတွာ ကေဏရဏ္ဍတော တိဏဘူမိံ နေသိံ, တတ္ထ မမ ပမာဒံ ဒိသွာ အယံ ကေဏေ ဂဟေတွာ ပလာယိ။ သွာဟံ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော ဣမံ ဒိသွာ အနုဗ န္ဓိတွာ ဂဏှိံ, အသုကဂါမဝါသိနော မယာ ဧတေသံ ကိဏိတွာ ဂဟိတဘာဝံ ဇာနန္တီ”တိ။ စောရော ပန “မမေတေ ဃ ရဇာတိကာ, အယံ မုသာ ဘဏတီ”တိ အာဟ။

အထ နေ ပဏ္ဍိတော “အဟံ ဝေါ အဍ္ဍံ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆိနိဿာမိ, ဌဿထ မေ ဝိနိစ္ဆယေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ, သာမိ, ဌဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ “မဟာဇနဿ မနံ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဌမံ စောရံ ပုစ္ဆိ “တယာ ဣမေ ကေ ဏာ ကိံ ခါဒါပိတာ ကိံ ပါယိတာ”တိ? “ယာဂုံ ပါယိတာ တိလပိဋ္ဌဉ္စ မာသေ စ ခါဒါပိတာ”တိ။ တတော ကေဏသာမိကံ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ – “သာမိ, ကုတော မေ ဒုဂ္ဂတဿ ယာဂုအာဒီနိ လဒ္ဓါနိ, တိဏမေဝ ခါဒါပိတာ”တိ။ ပဏ္ဍိတော တေသံ ကထံ ပရိသံ ဂဟာပေတွာ ပိယင်္ဂုပတ္တာနိ အာဟရာပေတွာ ကောဋ္ဋာပေတွာ ဥဒကေန မဒ္ဒာပေတွာ ကေဏေ ပါယေသိ။ ကေဏာ တိဏမေဝ ဆဍ္ဍယိံသု။ ပဏ္ဍိတော “ပဿထေတ”န္တိ မဟာဇနဿ ဒဿေတွာ စောရံ ပုစ္ဆိ “တွံ စောရောသိ, န စောရောသီ”တိ? သော “စောရောမှီ”တိ အာဟ။ “တေန ဟိ တွံ ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ဧဝရူပ မကာသီ”တိ ဩဝဒိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ပရိသာ ပန တံ ဟတ္ထပါဒေဟိ ကောဋ္ဋေတွာ ဒုဗ္ဗလမကာသိ။ အထ နံ ပဏ္ဍိ တော “ဒိဋ္ဌဓမ္မေယေဝ တာဝ ဣမံ ဒုက္ခံ လဘသိ, သမ္ပရာယေ ပန နိရယာဒီသု မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိဿသိ, သမ္မ, တွံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပဇဟေတံ ကမ္မ”န္တိ ဝတွာ တဿ ပဉ္စ သီလာနိ အဒါသိ။ အမစ္စော တံ ပဝတ္တိံ ယထာဘူတံ ရညော အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ သေနကံ ပုစ္ဆိ “ကိံ, သေနက, အာနေမ ပဏ္ဍိတ”န္တိ။ “ကေဏအဍ္ဍံ နာမ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ဝိနိစ္ဆိနန္တိ, အာဂမေဟိ တာဝ”တိ ဝုတ္တေ ရာဇာ မဇ္ဈတ္တော ဟုတွာ ပုန တထေဝ သာသနံ ပေသေသိ။ သဗ္ဗဋ္ဌ ဌာနေသုပိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတော ပရံ ပန ဥဒ္ဒာနမတ္တမေဝ ဝိဘဇိတွာ ဒဿယိဿာမာတိ။

ဂဏ္ဌိ တိ ခေါ ဒုဂ္ဂတိတ္ထီ နာနာဝဏ္ဏေဟိ သုတ္တေဟိ ဂဏ္ဌိကေ ဗန္ဓိတွာ ကတံ သုတ္တဂဏ္ဌိတပိဠန္ဓနံ ဂီဝတော မောစေတွာ သာဋကဿ ဥပရိ ဌပေတွာ နှာယိတုံ ပဏ္ဍိတေန ကာရိတပေါက္ခရဏိံ ဩတရိ။ အပရာ တရုဏိတ္ထီ တံ ဒိသွာ လောဘံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဥက္ခိပိတွာ “အမ္မ, အတိဝိယ သောဘနံ ဣဒံ ကိတ္တကေန တေ ကတံ, အဟမ္ပိ အတ္တနော ဧဝရူပံ ကရိဿာမိ, ဂီဝါယ ပိဠန္ဓိတွာ ပမာဏံ တာဝဿ ဥပဓာရေမီ”တိ ဝတွာ တာယ ဥဇုစိတ္တတာယ “ဥပဓာရေဟီ”တိ ဝုတ္တေ ဂီဝါယ ပိဠန္ဓိတွာ ပက္ကာမိ။ ဣတရာ တံ ဒိသွာ သီဃံ ဥတ္တရိတွာ သာဋကံ နိဝာသေတွာ ဥပဓာဝိတွာ “ကဟံ မေ ပိဠန္ဓနံ ဂဟေတွာ ပလာယိဿသီ”တိ သာဋကေ ဂဏှိ။ ဣတရာ “နာဟံ တဝ သန္တကံ ဂဏှာမိ, မမ ဂီဝါယမေဝ ပိဠန္ဓန”န္တိ အာဟ။ မဟာဇနော တံ သုတွာ သန္နိပတိ။ ပဏ္ဍိတော ဒါရကေဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠန္တော တာသံ ကလဟံ ကတွာ သာလာဒွါရေန ဂစ္ဆန္တီနံ သဒ္ဒံ သုတွာ “ကိံ သဒ္ဒော ဧသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ ဥဘိန္နံ ကလဟကာရဏံ သုတွာ ပက္ကောသာပေတွာ အာကာရေနေဝ စောရိဉ္စ အစောရိဉ္စ ဉတွာပိ တမတ္ထံ ပုစ္ဆိတွာ “အဟံ တေ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆိနိဿာမိ, မမ ဝိနိစ္ဆယေ ဌဿထာ”တိ ဝတွာ “အာမ, ဌဿာမ, သာမီ”တိ ဝုတ္တေ ပဌမံ စောရိံ ပုစ္ဆိ “တွံ ဣမံ ပိဠန္ဓနံ ပိဠန္ဓန္တီ ကတရဂန္ဓံ ဝိလိမ္ပသီ”တိ? “အဟံ နိစ္စံ သဗ္ဗသံဟာရကံ ဝိလိမ္ပာမီ”တိ။ သဗ္ဗသံဟာရကော နာမ သဗ္ဗဂန္ဓေဟိ ယောဇေတွာ ကတဂန္ဓော။ တတော ဣတရံ ပုစ္ဆိ။ သာ အာဟ “ကုတော, သာမိ, လဒ္ဓော ဒုဂ္ဂတာယ မယှံ သဗ္ဗသံဟာရကော, အဟံ နိစ္စံ ပိယင်္ဂုပုပ္ဖဂန္ဓမေဝ ဝိလိမ္ပာမီ”တိ။ ပဏ္ဍိတော ဥဒကပါတိံ အာဟရာပေတွာ တံ ပိဠန္ဓနံ တတ္ထ ပက္ခိပါပေတွာ ဂန္ဓိကံ ပက္ကောသာပေတွာ “ဣမံ ဂန္ဓံ ဥပသိင်္ဃိတွာ အသုကဂန္ဓဘာဝံ ဇာနာဟီ”တိ အာဟ။ သော ဥပသိင်္ဃန္တော ပိယင်္ဂုပုပ္ဖဘာဝံ ဉတွာ ဣမံ ဂေဟနိယတေ ကထမာဟ –

“သဗ္ဗသံဟာရကော နတ္ထိ၊ သုဒ္ဓံ ကင်္ဂု ပဝါယတိ။
အလိကံ ဘာသတိယံ ဓုတ္တီ၊ သစ္စမာဟု မဟလ္လိကာ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁.၁၁၀)။

တတ္ထ **ဓုတ္တီ** တိ ဓုတ္တိကာ။ **အာဟူ**တိ အာဟ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တံ ကာရဏံ မဟာဇနံ ဇာနာပေတွာ “တွံ စောရီသိ, န စောရီသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ စောရိဘာဝံ ပဋိဇာနာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တဿ ပဏ္ဍိတဘာဝေါ ပါကဋော ဇာတော။

သုတ္တ န္တိ ခေါ ကပ္ပာသခေတ္တရက္ခိကာ ဣတ္ထီ ကပ္ပာသခေတ္တံ ရက္ခန္တီ တတ္ထေဝ ပရိသုဒ္ဓံ ကပ္ပာသံ ဂဟေတွာ သုခုမသုတ္တံ ကန္တိတွာ ဂုဠံ ကတွာ ဥစ္ဆင်္ဂေ ဌပေတွာ ဂါမံ အာဂစ္ဆန္တီ “ပဏ္ဍိတဿ ပေါက္ခရဏိယံ နှာယိဿာမီ”တိ တီရံ ဂန္တွာ သာဋကံ မုဉ္စိတွာ သာဋကဿ ဥပရိ သုတ္တဂုဠံ ဌပေတွာ ဩတရိတွာ ပေါက္ခရဏိယံ နှာယတိ။ အပရာ တံ ဒိသွာ လုဒ္ဓစိတ္တတာယ တံ ဂဟေတွာ “အဟော မနာပံ သုတ္တံ, အမ္မ, တယာ ကတ”န္တိ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ ဩလောကေန္တီ ဝိယ ဥစ္ဆင်္ဂေ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ပဏ္ဍိတော ပဌမံ စောရိံ ပုစ္ဆိ “တွံ ဂုဠံ ကရောန္တီ အန္တော ကိံ ပက္ခိပိတွာ အကာသီ”တိ? “ကပ္ပာသဖလဋ္ဌိမေဝ သာမီ”တိ။ တတော ဣတရံ ပုစ္ဆိ။ သာ “သာမိ တိမ္ဗရုအဋ္ဌိ”န္တိ အာဟ။ သော ဥဘိန္နံ ဝစနံ ပရိသံ ဂါဟာပေတွာ သုတ္တဂုဠံ နိဗ္ဗေဌာပေတွာ တိမ္ဗရုအဋ္ဌိံ ဒိသွာ တံ စောရိဘာဝံ သံပဋိစ္ဆာပေသိ။ မဟာဇနော ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော “သုဝိနိစ္ဆိတော အဍ္ဍော”တိ သာဓုကာရသဟဿာနိ ပဝတ္တေသိ။

ပုတ္တော တိ ဧကဒိဝသံ ခေါ ဧကာ ဣတ္ထီ ပုတ္တံ အာဒါယ မုခဓောဝနတ္ထာယ ပဏ္ဍိတဿ ပေါက္ခရဏိံ ဂန္တွာ ပုတ္တံ နှာပေတွာ အတ္တနော သာဋကေ နိသီဒါပေတွာ အတ္တနော မုခံ ဓောဝိတုံ ဩတရိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကာ ယက္ခိနီ တံ ဒါရကံ ဒိသွာ ခါဒိတုကာမာ ဟုတွာ ဣတ္ထိဝေသံ ဂဟေတွာ “သဟာယိကေ, သောဘတိ ဝတာယံ ဒါရကော, တဝေသော ပုတ္တော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ပါယေမိ န”န္တိ ဝတွာ “ပါယေဟီ”တိ ဝုတ္တာ တံ ဂဟေတွာ ထောကံ ကီဠာပေတွာ အာဒါယ ပလာယိ။ ဣတရာ တံ ဒိသွာ ဓာဝိတွာ “ကုဟိံ မေ ပုတ္တံ နေသီ”တိ ဂဏှိ။ ယက္ခိနီ “ကုတော တယာ ပုတ္တော လဒ္ဓော, မမေသော ပုတ္တော”တိ အာဟ။ တာ ကလဟံ ကရောန္တိယော သာလာဒွါရေန ဂစ္ဆန္တိ။ ပဏ္ဍိတော တံ ကလဟသဒ္ဒံ သုတွာ ပက္ကောသာပေတွာ “ကိမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ တာ တဿ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော အက္ခီနံ အနိမိသတာယ စေဝ ရတ္တတာယ စ နိရာသင်္ကတာယ စ ဆာယာယ အဘာဝတာယ စ “အယံ ယက္ခိနီ”တိ ဉတွာပိ “မမ ဝိနိစ္ဆယေ ဌဿထာ”တိ ဝတွာ “အာမ, ဌဿာမာ”တိ ဝုတ္

တေ ဘူမိယံ လေခံ ကဍ္ဎိတွာ လေခာမဇ္ဈေ ဒါရကံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ယက္ခိနိံ ဟတ္ထေသု, မာတရံ ပါဒေသု ဂါဟာပေတွာ “ဒွေပိ ကဍ္ဎိတွာ ဂဏှထ, ကဍ္ဎိတုံ သက္ကောန္တိယာ ဧဝ ပုတ္တော”တိ အာဟ။

တာ ဥဘောပိ ကဍ္ဎိံသု။ ဒါရကော ကဍ္ဎိယမာနော ဒုက္ခပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဝိရဝိ။ မာတာ ဟဒယေန ဖလိတေန ဝိယ ဟုတွာ ပုတ္တံ မုဉ္စိတွာ ရောဒမာနာ အဋ္ဌာသိ။ ပဏ္ဍိတော မဟာဇနံ ပုစ္ဆိ “အမ္ဘော, ဒါရကေ, မာတု ဟဒယံ မုဒုကံ ဟောတိ, ဥဒါဟု အမာတူ”တိ။ “မာတု ဟဒယံ မုဒုကံ ဟောတီ”တိ။ “ကိံ ဒါနိ ဒါရကံ ဂဟေတွာ ဌိတာ မာတာ ဟောတိ, ဥဒါဟု ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဌိတာ”တိ? “ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဌိတာ ပဏ္ဍိတာ”တိ။ “ဣမံ ပန ဒါရကစောရိံ တုမှေ ဇာနာထာ”တိ? “န ဇာနာမ, ပဏ္ဍိတာ”တိ။ အထ နေ ပဏ္ဍိတော အာဟ – “ယက္ခိနီ ဧသာ, ဧတံ ခါဒိတုံ ဂဏှီ”တိ။ “ကထံ ဇာနာသိ, ပဏ္ဍိတာ”တိ။ “အက္ခီနံ အနိမိသတာယ စေဝ ရတ္တတာယ စ နိရာသင်္ကတာယ စ ဆာယာယ အဘာဝေန စ နိက္ကရုဏတာယ စာ”တိ။ အထ နံ ပုစ္ဆိ “ကာသိ တွံ”န္တိ? “ယက္ခိနီမှိ သာမီ”တိ။ “ကသ္မာ ဣမံ ဒါရကံ ဂဏှီ”တိ? “ခါဒိတုံ ဂဏှာမိ, သာမီ”တိ။ “အန္ဓဗာလေ, တွံ ပုဗ္ဗေပိ ပါပကမ္မံ ကတွာ ယက္ခိနီ ဇာတာသိ, ဣဒါနိ ပုနပိ ပါပံ ကရောသိ, အဟော အန္ဓဗာလာသီ”တိ ဝတွာ တံ ပဉ္စသီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧဝရူပံ ပါပကမ္မံ မာ အကာသီ”တိ ဝတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။ ဒါရကမာတာပိ ဒါရကံ လဘိတွာ “စိရံ ဇီဝတု သာမီ”တိ ပဏ္ဍိတံ ထောမေတွာ ပုတ္တံ အာဒါယ ပက္ကာမိ။

ဂေါဠောတိ ဧကော ကိရ လကုဏ္ဍကတ္တာ ဂေါဠော, ကာဠဝဏ္ဏတာ စ ကာဠောတိ ဂေါဠကာဠော နာမ ပုရိသော သတ္တသံဝစ္ဆရာနိ ကမ္မံ ကတွာ ဘရိယံ လဘိ။ သာ နာမေန ဒီဃတာလာ နာမ။ သော ဧကဒိဝသံ တံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ, ပူဝခါဒနီယံ ပစာဟိ, မာတာပိတရော ဒဋ္ဌုံ ဂမိဿာမာ”တိ ဝတွာ “ကိံ တေ မာတာပိတူဟီ”တိ တာယ ပဋိက္ခိတ္တောပိ ယာဝတတိယံ ဝတွာ ပူဝခါဒနီယံ ပစာပေတွာ ပါထေယျဉ္စေဝ ပဏ္ဏာကာရဉ္စ အာဒါယ တာယ သဒ္ဓိံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော အန္တရာမဂ္ဂေ ဥတ္တာနဝါဟိနိံ ဧကံ နဒိံ အဒ္ဒသ။ တေ ပန ဒွေပိ ဥဒကဘီရုကဇာတိကာဝ, တသ္မာ တံ ဥတ္တရိတုံ အဝိသဟန္တာ တီရေ အဋ္ဌံသု။ တဒါ ဒီဃပိဋ္ဌိ နာမေကော ဒုဂ္ဂတပုရိသော အနုဝိစရန္တော တံ ဌာနံ ပါပုဏိ။ အထ နံ တေ ဒိသွာ ပုစ္ဆိံသု “သမ္မ, အယံ နဒီ ဂမ္ဘီရာ ဥတ္တာနာ”တိ။ သော တေသံ ကထံ သုတွာ ဥဒကဘီရုကဘာဝံ ဉတွာ “သမ္မ, အယံ နဒီ ဂမ္ဘီရာ ဗဟုစဏ္ဍမစ္ဆာကိဏ္ဏာ”တိ အာဟ။ “သမ္မ, ကထံ တွံ ဂမိဿသီ”တိ? သော အာဟ – “သံသုမာရမကရာနံ အမှေဟိ ပရိစယော အတ္ထိ, တေန တေ အမှေ န ဝိဟေဌေန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, သမ္မ, အမှေပိ နေဟီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အထဿ တေ ခဇ္ဇဘောဇနံ အဒံသု။ သော ကတဘတ္တကိစ္စော “သမ္မ, ကံ ပဌမံ နေမီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ – “တဝ သဟာယိကံ ပဌမံ နေဟိ, မံ ပစ္ဆာ နေဟီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ ခန္ဓေ ကတွာ ပါထေယျဉ္စေဝ ပဏ္ဏာကာရဉ္စ ဂဟေတွာ နဒိံ ဩတရိတွာ ထောကံ ဂန္တွာ ဥက္ကုဋိကော နိသီဒိတွာ ပက္ကာမိ။

ဂေါဠကာဠော တီရေ ဌိတောဝ “ဂမ္ဘီရာဝတာယံ နဒီ, ဧဝံ ဒီဃဿပိ နာမ ဧဝရူပါ, မယှံ ပန အပသယှာဝ ဘဝိဿတီ”တိ စိန္တေသိ။ ဣတရောပိ တံ နဒီမဇ္ဈံ နေတွာ “ဘဒ္ဒေ, အဟံ တံ ပေါသေဿာမိ, သမ္ပန္နဝတ္ထာလင်္ကာရာ ဒါသိဒါသပရိဝုတာ ဝိစရိဿသိ, ကိံ တေ အယံ လကုဏ္ဍကတမနကော ကရိဿတိ, မမ ဝစနံ ကရောဟီ”တိ အာဟ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာဝ အတ္တနော သာမိကေ သိနေဟံ ဘိန္ဒိတွာ တံခဏညေဝ တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ “သာမိ, သစေ မံ န ဆဍ္ဍေဿသိ, ကရိဿာမိ တေ ဝစန”န္တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ “ဘဒ္ဒေ, ကိံ ဝဒေသိ, အဟံ တံ ပေါသေဿာမီ”တိ။ တေ ပရတီရံ ဂန္တွာ ဥဘောပိ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ “ဂေါဠကာဠံ ပဟာယ တိဋ္ဌ တွံ”န္တိ ဝတွာ တဿ ပဿန္တဿေဝ ခါဒနီယံ ခါဒန္တာ ပက္ကမိံသု။ သော ဒိသွာ “ဣမေ ဧကတော ဟုတွာ မံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယန္တိ မညေ”တိ အပရာပရံ ဓာဝန္တော ထောကံ ဩတရိတွာ ဘယေန နိဝတ္တိတွာ ပုန တေသု ကောပေန “ဇီဝါမိ ဝါ မရာမိ ဝါ”တိ ဥလ္လင်္ဃိတွာ နဒိယံ ပတိတော ဥတ္တာနဘာဝံ ဉတွာ နဒိံ ဥတ္တရိတွာ ဝေဂေန တံ ပါပုဏိတွာ “အမ္ဘော ဒုဋ္ဌစောရ, ကုဟိံ မေ ဘရိယံ နေသီ”တိ အာဟ။ ဣတရောပိ တံ “အရေ ဒုဋ္ဌတမနက, ကုတော တဝ ဘရိယာ, မမေသာ ဘရိယာ”တိ ဝတွာ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ ခိပိ။ သော ဒီဃတာလံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “တိဋ္ဌ တွံ ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ, သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ ကမ္မံ ကတွာ လဒ္ဓဘရိယာ မေသီ”တိ ဝတွာ တေန သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရောန္တော သာလာယ သန္တိကံ ပါပုဏိ။ မဟာဇနော သန္နိပတိ။

ပဏ္ဍိတော “ကိံ သဒ္ဒော နာမေသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ တေ ဥဘောပိ ပက္ကောသာပေတွာ ဝစနပ္ပဋိဝစနံ သုတွာ “မမ ဝိနိစ္ဆယေ ဌဿထာ”တိ ဝတွာ “အာမ, ဌဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ ပဌမံ ဒီဃပိင်္ဂံ ပက္ကောသာပေတွာ “တွံ ကောနာမောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဒီဃပိင်္ဂကော နာမ, သာမီ”တိ။ “ဘရိယာ တေ ကာ နာမာ”တိ? သော တဿာ နာမံ အဇာနန္တော အညံ ကထေသိ။ “မာတာပိတရော တေ ကေ နာမာ”တိ? “အသုကာ နာမာ”တိ။ “ဘရိယာယ ပန တေ မာတာပိတရော ကေ နာမာ”တိ? သော အဇာနိတွာ အညံ ကထေသိ။ တဿ ကထံ ပရိသံ ဂါဟာပေတွာ တံ အပနေတွာ ဣတရံ ပက္ကောသာပေတွာ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗေသံ နာမာနိ ပုစ္ဆိ။ သော ယထာဘူတံ ဇာနန္တော အဝိရဇ္ဈိတွာ ကထေသိ။ တမ္ပိ အပနေတွာ ဒီဃတာလံ ပက္ကောသာပေတွာ “တွံ ကာ နာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဒီဃတာလာ နာမ သာမီ”တိ။ “သာမိကော တေ ကောနာမော”တိ? သာ အဇာနန္တီ အညံ ကထေသိ။ “မာတာပိတရော တေ ကေ နာမာ”တိ။ “အသုကာ နာမ သာမီ”တိ။ “သာမိကဿ ပန တေ မာတာပိတရော ကေ နာမာ”တိ? သာပိ ဝိလပန္တီ အညံ ကထေသိ ။ ဣတရေ ဒွေ ပက္ကောသာပေတွာ မဟာဇနံ ပုစ္ဆိ “ကိံ ဣမိဿာ ဒီဃပိင်္ဂဿ ဝစနေန သမေတိ, ဥဒါဟု ကေတကာဋ္ဌဿာ”တိ။ “ကေတကာဋ္ဌဿ ပဏ္ဍိတာ”တိ။ “အယံ ဧတိဿာ သာမိကော, ဣတရော စောရော”တိ။ အထ နံ “စောရောသိ, န စောရောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အာမ, သာမိ, စောရောမှီ”တိ စောရဘာဝံ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ပဏ္ဍိတဿ ဝိနိစ္ဆယေန ကေတကာဋ္ဌော အတ္တနော ဘရိယံ လဘိတွာ မဟာသတ္တံ ထောမေတွာ တံ အာဒာယ ပက္ကာမိ။ ပဏ္ဍိတော ဒီဃပိင်္ဂမာဟ “မာ ပုန ဧဝံ မကာသီ”တိ။

ရထေန စာတိ ဧကဒိဝသံ ဧကော ပန ပုရိသော ရထေ နိသီဒိတွာ မုခဓောဝနတ္ထာယ နိက္ခမိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော ပဏ္ဍိတံ ဒိသွာ “မဟောသဓဗုဒ္ဓင်္ကုရဿ ပညာနုဘာဝံ ပါကဋံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ မနုဿဝေသေနာဂန္တွာ ရထဿ ပစ္ဆာဘာဂံ ဂဟေတွာ ပါယာသိ။ ရထေ နိသိန္နော ပုရိသော “တာတ, ကေနတ္ထေန အာဂတောသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “တုမှေဟ ဥပဋ္ဌာတု”န္တိ ဝုတ္တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ယာနာ ဩရုယှ သရီရကိစ္စတ္ထာယ ဂတော။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော ရထံ အဘိရုဟိတွာ ဝေဂေန ပါဇေသိ။ ရထသာမိကော ပန သရီရကိစ္စံ ကတွာ နိက္ခန္တော သက္ကံ ရထံ ဂဟေတွာ ပလာယန္တံ ဒိသွာ ဝေဂေန ဂန္တွာ “တိဋ္ဌ တိဋ္ဌ, ကုဟိံ မေ ရထံ နေသီ”တိ ဝတွာ “တဝ ရထော အညော ဘဝိဿတိ, အယံ ပန မမ ရထော”တိ ဝုတ္တေ တေန သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရောန္တော သာလာဒွါရံ ပတ္တော။ ပဏ္ဍိတော “ကိံ နာမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တေ ပက္ကောသာပေတွာ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ နိဗ္ဘယတာယ စေဝ အက္ခီနံ အနိမိသတာယ စ “အယံ သက္ကော, အယံ ရထသာမိကော”တိ အညာသိ, ဧဝံ သန္တေပိ ဝိဝါဒကာရဏံ ပုစ္ဆိတွာ “မမ ဝိနိစ္ဆယေ ဌဿထာ”တိ ဝတွာ “အာမ, ဌဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အဟံ ရထံ ပါဇေဿာမိ, တုမှေဟ ဒွေပိ ရထံ ပစ္ဆတော ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထ, ရထသာမိကော န ဝိဿဇ္ဇေဿတိ, ဣတရော ဝိဿဇ္ဇေဿတီ”တိ ဝတွာ ပုရိသံ အာဏာပေသိ “ရထံ ပါဇေဟီ”တိ။ သော တထာ အကာသိ။

ဣတရေပိ ဒွေ ပစ္ဆတော ဂဟေတွာ ဂစ္ဆိံသု။ ရထသာမိကော ထောကံ ဂန္တွာ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဌိတော, သက္ကော ပန ရထေန သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ ရထေနေဝ သဒ္ဓိံ နိဝတ္တိ။ ပဏ္ဍိတော မနုဿေ အာစိက္ခိ “အယံ ပုရိသော ထောကံ ဂန္တွာ ရထံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဌိတော, အယံ ပန ရထေန သဒ္ဓိံ ဓာဝိတွာ ရထေနေဝ သဒ္ဓိံ နိဝတ္တိ, နေဝဿ သရီရေ သေဒဗိန္ဒုမတ္တမ္ပိ အတ္ထိ, အဿာသပဿာသောပိ နတ္ထိ, အဘီတော အနိမိသနေတ္တော, ဧသ သက္ကော ဒေဝရာဇာ”တိ။ အထ နံ “သက္ကော ဒေဝရာဇာသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ, ပဏ္ဍိတာ”တိ ဝုတ္တေ “ကသ္မာ အာဂတောသီ”တိ ဝတွာ “တဝေဝ ပညာပကာသနတ္ထံ ပဏ္ဍိတာ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ မာ ပုန ဧဝမကာသီ”တိ ဩဝဒတိ။ သက္ကောပိ သက္ကာနုဘာဝံ ဒဿေန္တော အာကာသေ ဌတွာ “သုဝိနိစ္ဆိတော ပဏ္ဍိတေန အဍ္ဍော”တိ ပဏ္ဍိတဿ ထုတိံ ကတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ တဒါ သော အမစ္စော သယမေဝ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ “မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတေန ဧဝံ ရထအဍ္ဍော သုဝိနိစ္ဆိတော, သက္ကောပိ တေန ပရာဇိတော, ကသ္မာ ပုရိသဝိသေသံ န ဇာနာသိ, ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ရာဇာ သေနကံ ပုစ္ဆိ “ကိံ, သေနက, အာနေမ ပဏ္ဍိတ”န္တိ။ သော လာဘမစ္ဆရေန “မဟာရာဇ, ဧတ္တကေန ပဏ္ဍိတော နာမ န ဟောတိ, အာဂမေထ တာဝ ဝီမံသိတွာ ဇာနိဿာမာ”တိ အာဟ။

သတ္တအာရကပဉှော နိဋ္ဌိတော။

ဂဒြဘပဉှော

ဒဏ္ဍော တိ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ “ပဏ္ဍိတံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ ခဒိရဒဏ္ဍံ အာဟရာပေတွာ တတော ဝိဒတ္ထိံ ဂဟေတွာ စုန္ဒကာရေ ပက္ကောသာပေတွာ သုဋ္ဌု လိခာပေတွာ ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမံ ပေသေသိ “ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသိနော ကိရ ပဏ္ဍိတာ, ‘ဣမဿ ခဒိရဒဏ္ဍဿ ဣဒံ အဂ္ဂံ, ဣဒံ မူလ’န္တိ ဇာနန္တု, အဇာနန္တာနံ သဟဿဒဏ္ဍော”တိ။ ဂါမဝါသိနော သန္နိပတိတွာ ဇာနိတုံ အသက္ကောန္တာ သေဋ္ဌိနော ကထယိံသု “ကဒါစိ မဟောသဓပဏ္ဍိတော ဇာနေယျ, ပက္ကောသာပေတွာ တံ ပုစ္ဆထာ”တိ။ သေဋ္ဌိ ပဏ္ဍိတံ ကီဠာမဏ္ဍလာ ပက္ကောသာပေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “တာတ, မယံ ဇာနိတုံ န သက္ကောမ, အပိ နု တွံ သက္ခိဿသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ တံ သုတွာ ပဏ္ဍိတော စိန္တေသိ “ရညော ဣမဿ အဂ္ဂေန ဝါ မူလေန ဝါ ပယောဇနံ နတ္ထိ, မမ ဝီမံသနတ္ထာယ ပေသိတံ ဘဝိဿတီ”တိ။ စိန္တေတွာ စ ပန “အာဟရထ, တာတ, ဇာနိဿာမီ”တိ အာဟရာပေတွာ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာဝ “ဣဒံ အဂ္ဂံ ဣဒံ မူလ”န္တိ ဉတွာပိ မဟာဇနဿ ဟဒယဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဥဒကပါတိံ အာဟရာပေတွာ ခဒိရဒဏ္ဍကဿ မဇ္ဈေ သုတ္တေန ဗန္ဓိတွာ သုတ္တကောဋိယံ ဂဟေတွာ ခဒိရဒဏ္ဍကံ ဥဒကပိဋ္ဌေ ဌပေသိ။ မူလံ ဘာရိယတာယ ပဌမံ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိ။ တတော မဟာဇနံ ပုစ္ဆိ “ရုက္ခဿ နာမ မူလံ ဘာရိယံ ဟောတိ, ဥဒါဟု အဂ္ဂ”န္တိ? “မူလံ ပဏ္ဍိတာ”တိ။ တေန ဟိ ဣမဿ ပဌမံ နိမုဂ္ဂံ ပဿထ, ဧတံ မူလန္တိ ဣမာယ သညာယ အဂ္ဂဉ္စ မူလဉ္စ အာစိက္ခိ။ ဂါမဝါသိနော “ဣဒံ အဂ္ဂံ ဣဒံ မူလ”န္တိ ရညော ပဟိဏိံသု။ ရာဇာ “ကော ဣမံ ဇာနာတီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သိရိဝဍ္ဎနသေဋ္ဌိနော ပုတ္တော မဟောသဓပဏ္ဍိတော”တိ သုတွာ “ကိံ, သေနက, အာနေမ ပဏ္ဍိတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အဓိဝါသေဟိ, ဒေဝ, အညေနပိ ဥပါယေန နံ ဝီမံသိဿာမာတိ။

သီသန္တိ အထေကဒိဝသံ ဣတ္ထိယာ စ ပုရိသဿ စာတိ ဒွေ သီသာနိ အာဟရာပေတွာ “ဣဒံ ဣတ္ထိသီသံ, ဣဒံ ပုရိသသီသန္တိ ဇာနန္တု, အဇာနန္တာနံ သဟဿဒဏ္ဍော”တိ ပဟိဏိံသု။ ဂါမဝါသိနော အဇာနန္တာ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိံသု။ သော ဒိသွာဝ အညာသိ။ ကထံ ဇာနာတိ? ပုရိသသီသေ ကိရ သိဗ္ဗိနီ ဥဇုကာဝ ဟောတိ, ဣတ္ထိသီသေ သိဗ္ဗိနီ ဝင်္ကာ ဟောတိ, ပရိဝတ္တိတွာ ဂစ္ဆတိ။ သော ဣမိနာ အဘိညာဏေန “ဣဒံ ဣတ္ထိယာ သီသံ, ဣဒံ ပုရိသဿ သီသ”န္တိ အာစိက္ခိ။ ဂါမဝါသိနောပိ ရညော ပဟိဏိံသု။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အဟိတိ အထေကဒိဝသံ သပ္ပဉ္စ သပ္ပိနိဉ္စ အာဟရာပေတွာ “အယံ သပ္ပော, အယံ သပ္ပိနီတိ ဇာနန္တု, အဇာနန္တာနံ သဟဿဒဏ္ဍော”တိ ဝတွာ ဂါမဝါသီနံ ပေသေသုံ။ ဂါမဝါသိနော အဇာနန္တာ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိံသု။ သော ဒိသွာဝ ဇာနာတိ။ သပ္ပဿ ဟိ နင်္ဂုဋ္ဌံ ထူလံ ဟောတိ, သပ္ပိနိယာ တနုကံ ဟောတိ, သပ္ပဿ သီသံ ပုထုလံ ဟောတိ, သပ္ပိနိယာ တနုကံ ဟောတိ, သပ္ပဿ အက္ခီနိ မဟန္တာနိ, သပ္ပိနိယာ ခုဒ္ဒကာနိ, သပ္ပဿ သောဝတ္ထိကော ပရာဗဒ္ဓော ဟောတိ, သပ္ပိနိယာ ဝိစ္ဆိန္နကော။ သော ဣမေဟိ အဘိညာဏေဟိ “အယံ သပ္ပော, အယံ သပ္ပိနီ”တိ အာစိက္ခိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကုက္ကုဋော တိ အထေကဒိဝသံ “ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသိနော အမှာကံ သဗ္ဗသေတံ ပါဒဝိသာဏံ သီသကကုဓံ တယော ကာလေ အနတိက္ကမိတွာ နဒန္တံ ဥသဘံ ပေသေန္တု, နော စေ ပေသေန္တိ, သဟဿဒဏ္ဍော”တိ ပဟိဏိံသု။ တေ အဇာနန္တာ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိံသု။ သော အာဟ – “ရာဇာ ဝေါ သဗ္ဗသေတံ ကုက္ကုဋံ အာဟရာပေသိ, သော ဟိ ပါဒနခသိခတာယ ပါဒဝိသာဏော နာမ, သီသစူဠတာယ သီသကကုဓော နာမ, တိက္ခတ္တုံ ဝဿနတော တယော ကာလေ အနတိက္ကမိတွာ နဒတိ နာမ, တသ္မာ ဧဝရူပံ ကုက္ကုဋံ ပေသေထာ”တိ အာဟ။ တေ ပေသယိံသု။

မဏိတိ သက္ကေန ကုသရညော ဒိန္နော မဏိက္ခန္ဓော အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဝင်္ကော ဟောတိ။ တဿ ပုရာဏသုတ္တံ ဆိန္နံ, ကောစိ ပုရာဏသုတ္တံ နီဟရိတွာ နဝသုတ္တံ ပဝေသေတုံ န သက္ကောတိ, တသ္မာ ဧကဒိဝသံ “ဣမသ္မာ မဏိက္ခန္ဓာ ပုရာဏသုတ္တံ နီဟရိတွာ နဝသုတ္တံ ပဝေသေန္တူ”တိ ပေသယိံသု။ ဂါမဝါသိနော ပုရာဏသုတ္တံ နီဟရိတွာ နဝသုတ္တံ ပဝေသေတုံ အသက္ကောန္တာ ပဏ္ဍိတဿ အာစိက္ခိံသု။ သော “မာ စိန္တယိတ္ထ, မဓုံ အာဟရထာ”တိ အာဟရာပေတွာ မဏိနော ဒွီသု ပဿေသု မဓုနာ ဆိဒ္ဒံ မက္ခေတွာ ကမ္ဗလသုတ္တံ ဝဋ္ဋေတွာ ကောဋိယံ မဓုနာ မက္ခေတွာ ထောကံ ဆိဒ္ဒေ ပဝေသေတွာ ကိပိလ္လိကာနံ နိက္ခမနဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ ကိပိလ္လိကာ မဓုဂန္ဓေန နိက္ခမိတွာ မဏိမှိ ပုရာဏသုတ္တံ ခါဒမာနာ ဂန္တွာ ကမ္ဗလသုတ္တကောဋိယံ ဍံသိတွာ ကမုန္တာ ဧကေန ပဿေန နီဟရိံသု။ ပဏ္ဍိတော ပဝေသိတဘာဝံ ဉတွာ “ရညော ဒေထာ”တိ ဂါမဝါသီနံ အဒါသိ။ တေ ရညော ပေသယိံသု။ သော ပဝေသိတဥပါယံ သုတွာ တုဿိ။

ဝိဇာယနန္တိ အထေကဒိဝသံ ရညော မင်္ဂလဥသဘံ ဗဟူ မာသေ ခါဒါပေတွာ မဟောဒရံ ကတွာ ဝိသာဏာနိ ဓောဝိတွာ တေလေန မက္ခေတွာ ဟလိဒ္ဒိယာ နှာပေတွာ ဂါမဝါသီနံ ပဟိဏိံသု “တုမှေ ကိရ ပဏ္ဍိတာ, အယဉ္စ ရညော မင်္ဂလဥသဘော ပတိဋ္ဌိတဂဗ္ဘော, ဧတံ ဝိဇာယာပေတွာ သဝစ္ဆကံ ပေသေထ, အပေသေန္တာနံ သဟဿဒဏ္ဍော”တိ။ ဂါမဝါသိနော “န သက္ကာ ဣဒံ ကာတုံ, ကိံ နု ခော ကရိဿာမာ”တိ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိံသု။ သော “ဣမိနာ ဧကေန ပဉှပဋိဘာဂေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ “သက္ခိဿထ ပနေကံ ရညာ သဒ္ဓိံ ကထနသမတ္ထံ ဝိသာရဒံ ပုရိသံ လဒ္ဓု”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “န ဂရု ဧတံ, ပဏ္ဍိတာ”တိ။ “တေန ဟိ နံ ပက္ကောသထာ”တိ။ တေ ပက္ကောသိံသု။ အထ နံ မဟာသတ္တော “ဧဟိ, ဘော ပုရိသ, တွံ တဝ ကေသေ ပိဋ္ဌိယံ ဝိကိရိတွာ နာနပ္ပကာရံ ဗလဝပရိဒေဝံ ပရိဒေဝန္တော ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ, အညေဟိ ပုစ္ဆိတောပိ ကိဉ္စိ အဝတွာဝ ပရိဒေဝ, ရညာ ပန ပက္ကောသာပေတွာ ပရိဒေဝကာရဏံ ပုစ္ဆိတောဝ သမာနော ‘ပိတာ မေ ဒေဝ ဝိဇာယိတုံ န သက္ကောတိ, အဇ္ဇ သတ္တမော ဒိဝသော, ပဋိသရဏံ မေ ဟောဟိ, ဝိဇာယနုပါယမဿ ကရောဟီ’တိ ဝတွာ ရညာ ‘ကိံ ဝိလပသိ အဋ္ဌာနမေတံ, ပုရိသာ နာမ ဝိဇာယန္တာ နတ္ထီ’တိ ဝုတ္တေ ‘သစေ ဒေဝ, ဧဝံ နတ္ထိ, အထ ကသ္မာ ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသိနော ကထံ မင်္ဂလဥသဘံ ဝိဇာယာပေဿန္တီ’တိ ဝဒေယျာသီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တထာ အကာသိ။ ရာဇာ “ကေနိဒံ ပဉှပဋိဘာဂံ စိန္တိတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “မဟောသဓပဏ္ဍိတေနာ”တိ သုတွာ တုဿိ။

ဩဒနန္တိ အပရသ္မိံ ဒိဝသေ “ပဏ္ဍိတံ ဝီမံသိဿာမာ”တိ “ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသိနော အမှာကံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ အမ္ဗိလောဒနံ ပစိတွာ ပေသေန္တု။ တတြိမာနိ အဋ္ဌင်္ဂါနိ – န တဏ္ဍုလေဟိ, န ဥဒကေန, န ဥက္ခလိယာ, န ဥဒ္ဓနေန, န အဂ္ဂိနာ, န ဒါရူဟိ, န ဣတ္ထိယာ န ပုရိသေန, န မဂ္ဂေနာတိ။ အပေသေန္တာနံ သဟဿဒဏ္ဍော”တိ ပဟိဏိံသု။ ဂါမဝါသိနော တံ ကာရဏံ အဇာနန္တာ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိံသု။ သော “မာ စိန္တယိတ္ထာ”တိ ဝတွာ “န တဏ္ဍုလေဟီတိ ကဏိကံ ဂါဟာပေတွာ, န ဥဒကေနာတိ ဟိမံ ဂါဟာပေတွာ, န ဥက္ခလိယာတိ အညံ နဝမတ္တိကာဘာဇနံ ဂါဟာပေတွာ, န ဥဒ္ဓနေနာတိ ခါဏုကေ ကောဋ္ဋာပေတွာ, န အဂ္ဂိနာတိ ပကတိအဂ္ဂိံ ပဟာယ အရဏိအဂ္ဂိံ ဂါဟာပေတွာ, န ဒါရူဟီတိ ပဏ္ဏာနိ ဂါဟာပေတွာ အမ္ဗိလောဒနံ ပစာပေတွာ နဝဘာဇနေ ပက္ခိပိတွာ လဉ္ဆိတွာ, န ဣတ္ထိယာ န ပုရိသေနာတိ ပဏ္ဍကေန ဥက္ခိပါပေတွာ, န မဂ္ဂေနာတိ မဟာမဂ္ဂံ ပဟာယ ဇင်္ဃမဂ္ဂေန ရညော ပေသေထာ”တိ အာဟ။ တေ တထာ ကရိံသု။ ရာဇာ “ကေန ပနေသ ပဉှော ဉာတော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မဟောသဓပဏ္ဍိတေနာ”တိ သုတွာ တုဿိ။

ဝါလုကန္တိ အပရသ္မိံ ဒိဝသေ ပဏ္ဍိတဿ ဝီမံသနတ္ထံ ဂါမဝါသီနံ ပဟိဏိံသု “ရာဇာ ဒေါလာယ ကီဠိတုကာမော, ရာဇကုလေ ပုရာဏယောတ္တံ ဆိန္နံ, ဧကံ ဝါလုကယောတ္တံ ဝဋ္ဋေတွာ ပေသေန္တု, အပေသေန္တာနံ သဟဿဒဏ္ဍော”တိ။ တေ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိံသု။ ပဏ္ဍိတော “ဣမိနာပိ ပဉှပဋိဘာဂေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဂါမဝါသိနော အဿာသေတွာ ဝစနကုသလေ ဒွေ တယော ပုရိသေ ပက္ကောသာပေတွာ “ဂစ္ဆထ တုမှေ, ရာဇာနံ ဝဒေထ ‘ဒေဝ, ဂါမဝါသိနော ယောတ္တဿ တနုကံ ဝါ ထူလံ ဝါ ပမာဏံ န ဇာနန္တိ, ပုရာဏဝါလုကယောတ္တတော ဝိဒတ္ထိမတ္တံ ဝါ စတုရင်္ဂုလမတ္တံ ဝါ ခဏ္ဍံ ပေသေထ, တံ ဩလောကေတွာ တေန ပမာဏေန ဝဋ္ဋေဿန္တီ’တိ။ သစေ, ဝေါ ရာဇာ ‘အမှာကံ ဃရေ ဝါလုကယောတ္တံ နာမ န ကဒါစိ သုတပုဗ္ဗ’န္တိ ဝဒတိ, အထ နံ ‘သစေ, မဟာရာဇ, ဝေါ ဧဝရူပံ န သက္ကာ ကာတုံ, ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသိနော ကထံ ကရိဿန္တီ’တိ ဝဒေယျာထာ”တိ ပေသေသိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ ရာဇာ “ကေန စိန္တိတံ ပဉှပဋိဘာဂ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “မဟောသဓပဏ္ဍိတေနာ”တိ သုတွာ တုဿိ။

တဠာကန္တိ အပရသ္မိံ ဒိဝသေ ပဏ္ဍိတဿ ဝီမံသနတ္ထံ “ရာဇာ ဥဒကကီဠံ ကီဠိတုကာမော, ပဉ္စဝိဓပဒုမသဉ္ဆန္နံ ပေါက္ခရဏိံ ပေသေန္တု, အပေသေန္တာနံ သဟဿဒဏ္ဍော”တိ ဂါမဝါသီနံ ပေသယိံသု။ တေ ပဏ္ဍိတဿ အာရောစေသုံ။ သော “ဣမိနာပိ ပဉှပဋိဘာဂေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ ဝစနကုသလေ ကတိပယေ မနုဿေ ပက္ကောသာပေတွာ “ဧထ တုမှေ ဥဒကကီဠံ ကီဠိတွာ အက္ခီနိ ရတ္တာနိ ကတွာ အလ္လကေသာ အလ္လဝတ္ထာ ကဒ္ဒမမက္ခိတသရီရာ ယောတ္တဒဏ္ဍလေဍ္ဍုဟတ္ထာ ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ ဒွါရေ ဌိတဘာဝံ ရညော အာရောစာပေတွာ ကတောကာသာ ပဝိသိတွာ ‘မဟာရာဇ, တုမှေဟိ ကိရ ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသိနော ပေါက္ခရဏိံ ပေသေန္တူတိ ပဟိတာ မယံ တုမှာကံ အနုစ္ဆဝိကံ မဟန္တံ ပေါက္ခရဏိံ အာဒါယ အာဂတာ။ သာ ပန အရညဝါသိကတ္တာ နဂရံ ဒိသွာ ဒွါရပါကာရပရိခါအဋ္ဋာလကာဒီနိ ဩလောကေတွာ ဘီတတသိတာ ယောတ္တာနိ ဆိန္ဒိတွာ ပလာယိတွာ အရညမေဝ ပဝိဋ္ဌာ, မယံ လေဍ္ဍုဒဏ္ဍာဒီဟိ ပေါထေန္တာပိ နိဝတ္တေတုံ န သက္ခိမှာ, တုမှာကံ အရညာ အာနီတံ ပုရာဏပေါ

က္ခရဏိံ ပေသေထ, တာယ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ဟရိဿာမာ'တိ ဝတွာ ရညာ န ကဒါစိ မမ အရညတော အာနီတပေါက္ခရဏီ နာမ ဘူတပုဗ္ဗာ, န စ မယာ ကဿစိ ယောဇေတွာ အာဟရဏတ္ထာယ ပေါက္ခရဏီ ပေသိတပုဗ္ဗာ'တိ ဝုတ္တေ 'သစေ, ဒေဝ, တေ ဧဝံ န သက္ကာ ကာတုံ, ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသိနော ကထံ ပေါက္ခရဏိံ ပေသေဿန္တီ'တိ ဝဒေယျာထာ''တိ ဝတွာ ပေသေသိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ ရာဇာ ပဏ္ဍိတေန ဉာတဘာဝံ သုတွာ တုဿိ။

ဥယျာန န္တိ ပုနေကဒိဝသံ ''မယံ ဥယျာနကီဠံ ကီဠိတုကာမာ, အမှာကဉ္စ ပုရာဏဥယျာနံ ပရိဇိဏ္ဏံ, ဩဘဂ္ဂံ ဇာတံ, ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမဝါသိနော သုပုပ္ဖိတတရုဏရုက္ခသဉ္ဆန္နံ နဝဥယျာနံ ပေသေန္တူ''တိ ပဟိဏိံသု။ ဂါမဝါသိနော ပဏ္ဍိတဿ အာရောစေသုံ။ ပဏ္ဍိတော ''ဣမိနာပိ ပဉှပဋိဘာဂေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ တေ သမဿာသေတွာ မနုဿေ ပေသေတွာ ပုရိမနယေနေဝ ကထာပေသိ။

တဒါပိ ရာဇာ တုဿိတွာ သေနကံ ပုစ္ဆိ ''ကိံ, သေနက, အာနေမ ပဏ္ဍိတ''န္တိ။ သော လာဘမစ္ဆရိယေန ''ဧတ္တကေန ပဏ္ဍိတော နာမ န ဟောတိ, အာဂမေထ, ဒေဝါ''တိ အာဟ။ တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ ရာဇာ စိန္တေသိ ''မဟောသဓပဏ္ဍိတော သတ္တဒါရကပဉှေဟိ မမ မနံ ဂဏှိ, ဧဝရူပေသုပိ ဂုယှပဉှဝိဿဇ္ဇနေသု စေဝ ပဉှပဋိဘာဂေသု စ ဗုဒ္ဓဿ ဝိယ ဗျာကရဏံ, သေနကော ဧဝရူပံ ပဏ္ဍိတံ အာနေတုံ န ဒေတိ, ကိံ မေ သေနကေန, အာနေဿာမိ န''န္တိ။ သော မဟန္တေန ပရိဝါရေန တံ ဂါမံ ပါယာသိ။ တဿ မင်္ဂလအဿံ အဘိရုဟိတွာ ဂစ္ဆန္တဿ အဿဿ ပါဒေါ ဖလိတဘူမိယာ အန္တရံ ပဝိသိတွာ ဘိဇ္ဇိ။ ရာဇာ တတောဝ နိဝတ္တိတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ အထ နံ သေနကော ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ ''မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတံ ကိံ အာနေတုံ ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမံ အဂမိတ္ထာ''တိ။ ''အာမ, ပဏ္ဍိတာ''တိ။ ''မဟာရာဇ, တုမှေ မံ အနတ္ထကာမံ ကတွာ ပဿထ, 'အာဂမေထ တာဝ'တိ ဝုတ္တေပိ အတိတုရိတာ နိက္ခမိတ္ထ, ပဌမဂမနေနေဝ မင်္ဂလအဿော ဘိန္နော''တိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဏှီ ဟုတွာ ပုနေကဒိဝသံ တေန သဒ္ဓိံ မန္တေသိ ''ကိံ, သေနက, အာနေမ ပဏ္ဍိတ''န္တိ။ ဒေဝ, သယံ အဂန္တွာ ဒူတံ ပေသေထ ''ပဏ္ဍိတ, အမှာကံ တဝ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တာနံ အဿော ဘိန္နော, အဿတရံ ဝါ နော ပေသေတု သေဋ္ဌတရံ ဝါ''တိ။ ''ယဒိ အဿတရံ ပေသေဿတိ, သယံ အာဂမိဿတိ။ သေဋ္ဌတရံ ပေသေန္တော ပိတရံ ပေသေဿတိ, အယမေကော နော ပဉှော ဘဝိဿတီ''တိ။ ရာဇာ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တထာ ကတွာ ဒူတံ ပေသေသိ။ ပဏ္ဍိတော ဒူတဿ ဝစနံ သုတွာ ''ရာဇာ မမဉ္စေဝ ပိတရဉ္စ ပဿိတုကာမော''တိ စိန္တေတွာ ပိတု သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ''တာတ, ရာဇာ တုမှေ စေဝ မမဉ္စ ဒဋ္ဌုကာမော, တုမှေ ပဌမတရံ သေဋ္ဌိသဟဿပရိဝုတာ ဂစ္ဆထ, ဂစ္ဆန္တာ စ တုစ္ဆဟတ္ထာ အဂန္တွာ နဝသပ္ပိပူရံ စန္ဒနကရဏ္ဍကံ အာဒါယ ဂစ္ဆထ။ ရာဇာ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ 'ဂဟပတိ ပတိရူပံ အာသနံ ဉတွာ နိသီဒါဟီ'တိ ဝက္ခတိ, အထ တုမှေ တထာရူပံ အာသနံ ဉတွာ နိသီဒေယျာထ။ တုမှာကံ နိသိန္နကာလေ အဟံ အာဂမိဿာမိ, ရာဇာ မယာပိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ 'ပဏ္ဍိတ, တဝါနုရူပံ အာသနံ ဉတွာ နိသီဒါ'တိ ဝက္ခတိ, အထာဟံ တုမှေ ဩလောကေဿာမိ, တုမှေ တာယ သညာယ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ 'တာတ မဟောသဓ, ဣမသ္မိံ အာသနေ နိသီဒါ'တိ ဝဒေယျာထ, အဇ္ဇ နော ဧကော ပဉှော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတီ''တိ အာဟ။ သော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂန္တွာ အတ္တနော ဒွါရေ ဌိတဘာဝံ ရညော အာရောစာပေတွာ ''ပဝိသတူ''တိ ဝုတ္တေ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

ရာဇာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ''ဂဟပတိ, တဝ ပုတ္တော မဟောသဓပဏ္ဍိတော ကုဟိ''န္တိ ပုစ္ဆိ။ ''ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆတိ, ဒေဝါ''တိ။ ရာဇာ ''ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆတီ''တိ သုတွာ တုဋ္ဌမာနသော ဟုတွာ ''မဟာသေဋ္ဌိ အတ္တနော ယုတ္တာသနံ ဉတွာ နိသီဒါ''တိ အာဟ။ သော အတ္တနော ယုတ္တာသနံ ဉတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ မဟာသတ္တောပိ အလင်္ကတပဋိယတ္တော ဒါရကသဟဿပရိဝုတော အလင်္ကတရထေ နိသီဒိတွာ နဂရံ ပဝိသန္တော ပရိခါပိဋ္ဌေ စရမာနံ ဧကံ ဂဒြဘံ ဒိသွာ ထာမသမ္ပန္နေ မာဏဝေ ပေသေသိ ''အမ္ဘော, ဧတံ ဂဒြဘံ အနုဗန္ဓိတွာ ယထာ သဒ္ဒံ န ကရောတိ, ဧဝမဿ မုခဗန္ဓနံ ကတွာ ကိလဉ္ဇေန ဝေဌေတွာ တသ္မိံ ဧကေနတ္ထရဏေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အံသေနာဒါယ အာဂစ္ဆထာ''တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရံ ပါဝိသိ။ မဟာဇနော ''အယံ ကိရ သိရိဝဍ္ဎနသေဋ္ဌိနော ပုတ္တော မဟောသဓပဏ္ဍိတော နာမ, အယံ ကိရ ဇာယမာနော ဩသဓဃဋိကံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဇာတော, ဣမိနာ ကိရ ဧတ္တကာနံ ဝီမံသနပဉှာနံ ပဉှပဋိဘာဂေ ဉာတော''တိ မဟာသတ္တံ အဘိတ္ထ

ဝဍ္ဎော ဩလောကေန္တောပိ တိတ္တိံ န ဂစ္ဆတိ။ သော ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ ပဋိဝေဒေသိ။ ရာဇာ သုတွာဝ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော “မမ ပုတ္တော မဟောသဓပဏ္ဍိတော ခိပ္ပံ အာဂစ္ဆတူ”တိ အာဟ။ သော ဒါရကသဟဿပရိဝုတော ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာဝ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ မဓုရပဋိသန္ထာရံ ကတွာ “ပဏ္ဍိတ, ပတိရူပံ အာသနံ ဉတွာ နိသီဒါ”တိ အာဟ။ အထ သော ပိတရံ ဩလောကေသိ။ အထဿ ပိတာပိ ဩလောကိတသညာယ ဥဋ္ဌာယ “ပဏ္ဍိတ, ဣမသ္မိံ အာသနေ နိသီဒါ”တိ အာဟ။ သော တသ္မိံ အာသနေ နိသီဒိ။

တံ တတ္ထ နိသိန္နံ ဒိသွာဝ သေနကပုက္ကုသကာမိန္ဒဒေဝိန္ဒာ စေဝ အညေ စ အန္ဓဗာလာ ပါဏိံ ပဟရိတွာ မဟာဟသိတံ ဟသိတွာ “ဣမံ အန္ဓဗာလံ ‘ပဏ္ဍိတော’တိ ဝဒိံသု, သော ပိတရံ အာသနာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ သယံ နိသီဒတိ, ဣမံ ‘ပဏ္ဍိတော’တိ ဝတ္တုံ အယုတ္တ”န္တိ ပရိဟာသံ ကရိံသု။ ရာဇာပိ ဒုမ္မုခေါ အနတ္တမနော အဟောသိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ပုစ္ဆိ “ကိံ, မဟာရာဇ, ဒုမ္မုခတ္ထာ”တိ ? “အာမ ပဏ္ဍိတ, ဒုမ္မုခေါမှိ, သဝနမေဝ တေ မနာပံ, ဒဿနံ ပန အမနာပံ ဇာတ”န္တိ။ “ကိံ ကာရဏာ, မဟာရာဇာ”တိ? “ပိတရံ အာသနာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ နိသိန္နတ္တာ”တိ။ “ကိံ ပန တွံ, မဟာရာဇ, ‘သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု ပုတ္တေဟိ ပိတရောဝ ဥတ္တမာ’တိ မညသီ”တိ။ “အာမ, ပဏ္ဍိတာ”တိ။ အထ မဟာသတ္တော “နနု, မဟာရာဇ, တုမှေဟိ အမှာကံ ‘အဿတရံ ဝါ ပေသေတု သေဋ္ဌတရံ ဝါ’တိ သာသနံ ပဟိတ”န္တိ ဝတွာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ တေ မာဏဝေ ဩလောကေတွာ “တုမှေဟိ ဂဟိတံ ဂဒြဘံ အာနေထာ”တိ အာဏာပေတွာ ရညော ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ “မဟာရာဇ, အယံ ဂဒြဘော ကိံ အဂ္ဃတီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ပဏ္ဍိတ, သစေ ဥပကာရကော, အဋ္ဌ ကဟာပဏေ အဂ္ဃတီ”တိ။ “ဣမံ ပဋိစ္စ ဇာတော အာဇာနီယဝဠဝါယ ကုစ္ဆိမှိ ဝဠဝအဿတရော ကိံ အဂ္ဃတီ”တိ? “အနဂ္ဃော ပဏ္ဍိတာ”တိ။ “ဒေဝ, ကသ္မာ ဧဝံ ကထေထ, နနု တုမှေဟိ ဣဒါနေဝ ဝုတ္တံ ‘သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု ပုတ္တေဟိ ပိတရောဝ ဥတ္တမာ’တိ။ သစေ တံ သစ္စံ, တုမှာကံ ဝါဒေ အဿတရတော ဂဒြဘောဝ ဥတ္တမော ဟောတိ, ကိံ ပန, မဟာရာဇ, တုမှာကံ ပဏ္ဍိတာ ဧတ္တကမ္ပိ ဇာနိတုံ အသက္ကောန္တာ ပါဏိံ ပဟရိတွာ ဟသန္တိ, အဟော တုမှာကံ ပဏ္ဍိတာနံ ပညာသမ္ပတ္တိ, ကုတော ဝေါ ဧတေ လဒ္ဓါ”တိ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတေ ပရိဟသိတွာ ရာဇာနံ ဣမာယ ဧကနိပါတေ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

“ဟံစိ တုဝံ ဧဝမညသိ ‘သေယျော၊ ပုတ္တေန ပိတာ’တိ ရာဇသေဋ္ဌ။
ဟန္ဒဿတရဿ တေ အယံ၊ အဿတရဿ ဟိ ဂဒြဘော ပိတာ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁.၁၁၁)။

တဿတ္ထော – ယဒိ, တွံ ရာဇသေဋ္ဌ, သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သေယျော ပုတ္တေန ပိတာတိ ဧဝံ မညသိ, တဝ အဿတရတောပိ အယံ ဂဒြဘော သေယျော ဟောတု။ ကိံ ကာရဏာ? အဿတရဿ ဟိ ဂဒြဘော ပိတာတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မဟာသတ္တော အာဟ – “မဟာရာဇ , သစေ ပုတ္တတော ပိတာ သေယျော, မမ ပိတရံ ဂဏှထ။ သစေ ပိတိတော ပုတ္တော သေယျော, မံ ဂဏှထ တုမှာကံ အတ္ထာယာ”တိ။ ရာဇာ သောမနဿပ္ပတ္တော အဟောသိ။ သဗ္ဗာ ရာဇပရိသာပိ “သုကထိတော ပဏ္ဍိတေန ပဉှော”တိ ဥန္နာဒန္တာ သာဓုကာရသဟဿာနိ အဒံသု, အင်္ဂုလိဖောဋာ စေဝ စေလုက္ခေပါ စ ပဝတ္တိံသု ။ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာပိ ဒုမ္မုခါ ပဇ္ဈာယန္တာဝ အဟေသုံ။ နနု မာတာပိတူနံ ဂုဏံ ဇာနန္တော ဗောဓိသတ္တေန သဒိသော နာမ နတ္ထိ , အထ သော ကသ္မာ ဧဝမကာသီတိ? န သော ပိတု အဝမာနနတ္ထာယ, ရညာ ပန “အဿတရံ ဝါ ပေသေတု သေဋ္ဌတရံ ဝါ”တိ ပေသိတံ, တသ္မာ တဿေဝ ပဉှဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ အတ္တနော စ ပဏ္ဍိတဘာဝဿ ဉာပနတ္ထံ စတုန္နဉ္စ ပဏ္ဍိတာနံ အပ္ပဋိဘာနကရဏတ္ထံ ဧဝမကာသီတိ။

ဂဒြဘပဉှော နိဋ္ဌိတော။

ဧကူနဝီသတိမပဉှော

ရာဇာ တုဿိတွာ ဂန္ဓောဒကပုဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏဘိင်္ကာရံ အာဒါယ “ပါစီနယဝမဇ္ဈကဂါမံ ရာဇဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇတူ”တိ သေဋ္ဌိဿ ဟတ္ထေ ဥဒကံ ပါတေတွာ “သေသသေဋ္ဌိနော တဿေဝ ဥပဋ္ဌာကာ ဟောန္တူ”တိ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တဿ မာတု စ သဗ္ဗာလင်္ကာရေ ပေသေတွာ ဂဒြဘပဉှေ ပသန္နော ဗောဓိသတ္တံ ပုတ္တံ ကတွာ ဂဏှိတုံ သေဋ္ဌိံ အဝေါစ – “ဂဟပတိ, မဟောသဓပဏ္ဍိတံ မမ ပုတ္တံ ကတွာ ဒေဟီ”တိ။ “ဒေဝ, အတိတရုဏော အယံ, အဇ္ဇာပိဿ မုခေ ခီရဂန္ဓော ဝါယတိ, မဟလ္လကကာလေ တုမှာကံ သန္တိကေ ဘဝိဿတီ”တိ။ “ဂဟပတိ, တွံ

ဣတော ပဋ္ဌာယ တေသံ နိရာလယော ဟောဟိ, အယံ အဇ္ဇတဂ္ဂေ မမ ပုတ္တော, အဟံ မမ ပုတ္တံ ပေါသေတုံ သက္ခိဿာမိ, ဂစ္ဆ တွ”န္တိ တံ ဥယျောဇေသိ။ သော ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ပဏ္ဍိတံ အာလိင်္ဂိတွာ ဥရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ သီသေ စုမ္ဗိတွာ “တာတ, အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ”တိ ဩဝါဒမဿ အဒါသိ။ သောပိ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ “တာတ, မာ စိန္တယိတ္ထာ”တိ အဿာသေတွာ ပိတရံ ဥယျောဇေသိ။ ရာဇာ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိ “တာတ, အန္တောဘတ္တိကော ဘဝိဿသိ, ဥဒါဟု ဗဟိဘတ္တိကော”တိ။ သော “မဟာ မေ ပရိဝါရော, တသ္မာ ဗဟိဘတ္တိကေန မယာ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတွာ “ဗဟိဘတ္တိကော ဘဝိဿာမိ, ဒေဝ”တိ အာဟ။ အထဿ ရာဇာ အနုရူပံ ဂေဟံ ဒါပေတွာ အာရကာသဟဿံ အာဒိံ ကတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒါပေတွာ သဗ္ဗပရိဘောဂေ ဒါပေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာသိ။

ရာဇာပိ နံ ဝီမံသိတုကာမော အဟောသိ။ တဒါ စ နဂရဿ ဒက္ခိဏဒွါရတော အဝိဒူရေ ပေါက္ခရဏိတီရေ ဧကသ္မိံ တာလရုက္ခေ ကာကကုလာဝကေ မဏိရတနံ အဟောသိ။ တဿ ဆာယာ ပေါက္ခရဏိယံ ပညာယတိ။ မဟာဇနော “ပေါက္ခရဏိယံ မဏိ အတ္ထီ”တိ ရညော အာရောစေသိ။ သော သေနကံ အာမန္တေတွာ “ပေါက္ခရဏိယံ ကိရ မဏိရတနံ ပညာယတိ, ကထံ တံ ဂဏှာပေဿာမာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မဟာရာဇ, ဥဒကံ နီဟရာပေတွာ ဂဏှာပိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ, အာစရိယ, ဧဝံ ကရောဟီ”တိ တဿေဝ ဘာရမကာသိ။ သော ဗဟူ မနုဿေ သန္နိပါတာပေတွာ ဥဒကဉ္စ ကဒ္ဒမဉ္စ နီဟရာပေတွာ ဘူမိံ ဘိန္ဒိတွာပိ မဏိံ နာဒ္ဒသ။ ပုန ပုဏ္ဏာယ ပေါက္ခရဏိယာ မဏိစ္ဆာယာ ပညာယိ ။ သော ပုနပိ တထာ ကတွာ န စ အဒ္ဒသ။ တတော ရာဇာ ပဏ္ဍိတံ အာမန္တေတွာ “တာတ, ပေါက္ခရဏိယံ ဧကော မဏိ ပညာယတိ, သေနကော ဥဒကဉ္စ ကဒ္ဒမဉ္စ နီဟရာပေတွာ ဘူမိံ ဘိန္ဒိတွာပိ နာဒ္ဒသ, ပုန ပုဏ္ဏာယ ပေါက္ခရဏိယာ ပညာယတိ, သက္ခိဿသိ တံ မဏိံ ဂဏှာပေတု”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော “နေတံ, မဟာရာဇ, ဂရု, ဧထ ဒဿေဿာမီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တဿ ဝစနံ တုဿိတွာ “ပဿိဿာမိ အဇ္ဇ ပဏ္ဍိတဿ ဉာဏဗလ”န္တိ မဟာဇနပရိဝုတော ပေါက္ခရဏိတီရံ ဂတော။

မဟာသတ္တော တီရေ ဌတွာ မဏိံ ဩလောကေန္တော “နာယံ မဏိ ပေါက္ခရဏိယံ, တာလရုက္ခေ ကာကကုလာဝကေ မဏိနာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဉတွာ “နတ္ထိ, ဒေဝ, ပေါက္ခရဏိယံ မဏီ”တိ ဝတွာ “နနု ဥဒကေ ပညာယတီ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဥဒကပါတိံ အာဟရာ”တိ ဥဒကပါတိံ အာဟရာပေတွာ “ပဿထ, ဒေဝ, နာယံ မဏိ ပေါက္ခရဏိယံယေဝ ပညာယတိ, ပါတိယမ္ပိ ပညာယတီ”တိ ဝတွာ “ပဏ္ဍိတ, ကတ္ထ ပန မဏိနာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဒေဝ, ပေါက္ခရဏိယမ္ပိ ပါတိယမ္ပိ ဆာယာဝ ပညာယတိ, န မဏိ, မဏိ ပန တာလရုက္ခေ ကာကကုလာဝကေ အတ္ထိ, ပုရိသံ အာဏာပေတွာ အာဟရာပေဟီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ကတွာ မဏိံ အာဟရာပေသိ။ သော အာဟရိတွာ ပဏ္ဍိတဿ အဒါသိ။ ပဏ္ဍိတော တံ ဂဟေတွာ ရညော ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ တံ ဒိသွာ မဟာဇနော ပဏ္ဍိတဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ သေနကံ ပရိဘာသန္တော “မဏိရတနံ တာလရုက္ခေ ကာကကုလာဝကေ အတ္ထိ, သေနကဗာလော ဗဟူ မနုဿေ ပေါက္ခရဏိမေဝ ဘိန္ဒာပေသိ, ပဏ္ဍိတေန နာမ မဟောသဓသဒိသေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ မဟာသတ္တဿ ထုတိမကာသိ။ ရာဇာပိဿ တုဋ္ဌော အတ္တနော ဂီဝါယ ပိဠန္ဓနံ မုတ္တာဟာရံ ဒတွာ အာရကာသဟဿာနမ္ပိ မုတ္တာဝလိယော ဒါပေသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ စ ပရိဝါရဿ စ ဣမိနာ ပရိဟာရေန ဥပဋ္ဌာနံ အနုဇာနီတိ။

ဧကူနဝီသတိမပဉှော နိဋ္ဌိတော။

ကကဏ္ဋကပဉှော

ပုနေကဒိဝသံ ရာဇာ ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ အဂမာသိ။ တဒါ ဧကော ကကဏ္ဋကော တောရဏဂ္ဂေ ဝသတိ။ သော ရာဇာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဩတရိတွာ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ တဿ တံ ကိရိယံ ဩလောကေတွာ “ပဏ္ဍိတ, အယံ ကကဏ္ဋကော ကိံ ကရောတီ”တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာသတ္တော “မဟာရာဇ, တုမှေဟ သေဝတီ”တိ အာဟ။ “သစေ ဧဝံ အမှာကံ သေဝတိ, ဧတဿ မာ နိပ္ဖလော ဟောတု, ဘောဂမဿ ဒါပေဟီ”တိ။ “ဒေဝ, တဿ ဘောဂေန ကိစ္စံ နတ္ထိ, ခါဒနီယမတ္တံ အလမေတဿာ”တိ ။ “ကိံ ပနေသ, ခါဒတီ”တိ? “မံသံ ဒေဝ”တိ။ “ကိတ္တကံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ? “ကာကဏိကမတ္တဂ္ဃနကံ ဒေဝ”တိ။ ရာဇာ ဧကံ ပုရိသံ အာဏာပေသိ “ရာဇဒါယော နာမ ကာကဏိကမတ္တံ န ဝဋ္ဋတိ, ဣမဿ နိဗဒ္ဓံ အဍ္ဎမာသဂ္ဃနကံ မံသံ အာဟရိတွာ ဒေဟီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ တထာ အကာသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဥပေါသထေ မာဃာတေ မံသံ အလဘိတွာ တမေဝ အဍ္ဎမာသကံ ဝိဇ္ဈိ

တ္ဝာ သုတွေန အာဝုနိတ္ဝာ တသ္သ ဂီတယံ ပိဋ္ဌနိ္ဓ။ အထသ္သ တံ နိသ္သာယ မာနော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ ဒိဝသမေဝ ရာဇာ ပုန မဟောသဓေန သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ အဂမာသိ။ သော ရာဇာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာပိ ခန် နိသ္သာယ ဥပ္ပန္နမာနဝသေန “ဝေဒေဟ, တွံ န ခော မဟဒ္ဓနော, အဟံ န ခော”တိ ရညာ သဒ္ဓိံ အတ္တာနံ သမံ ကရောန္တော အနောတရိတွာ တောရဏဂ္ဂေယေဝ သီသံ စာလေန္တော နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ တသ္သ တံ ကိရိယံ ဒိသွာ အာလောကေတ္ဝာ “ပဏ္ဍိတ, သော ပုဗ္ဗေ ဝိယ အဇ္ဇ န ဩတရတိ, ကိံ နု ခော ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော ဂါထမာဟ –

“နာယံ ပုရေ ဥန္နမတိ၊ တောရဏဂ္ဂေ ကကဏ္ဋကော။
မဟောသဓ ဝိဇာနာဟိ၊ ကေန ထဒ္ဓော ကကဏ္ဋကော”တိ။ (ဇာ. ၁.၂.၃၉)။

တတ္ထ **ဥန္နမတိ** တိ ယထာ အဇ္ဇ အနောတရိတွာ တောရဏဂ္ဂေယေဝ သီသံ စာလေန္တော ဥန္နမတိ, ဧဝံ ပုရေ န ဥန္နမတိ။ **ကေန ထဒ္ဓော** တိ ကေန ကာရဏေန ထဒ္ဓဘာဝံ အာပန္နောတိ။

ပဏ္ဍိတော တသ္သ ဝစနံ သုတွာ “မဟာရာဇ, ဥပေါသထေ မာဃာတေ မံသံ အလဘန္တေန ရာဇပုရိသေန ဂီဝာယ ဗဒ္ဓံ အဍ္ဍမာသကံ နိသ္သာယ တသ္သ မာနေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတွာ ဂါထမာဟ –

“အလဒ္ဓပုဗ္ဗံ လဒ္ဓာန၊ အဍ္ဍမာသံ ကကဏ္ဋကော။
အတိမညတိ ရာဇာနံ၊ ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၂.၄၀)။

ရာဇာ တသ္သ ဝစနံ သုတွာ တံ ပုရိသံ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ။ သော ယထာဘူတံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တံ ကထံ သုတွာ “ကဿစိ အပုစ္ဆိတွာဝ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန ဝိယ ပဏ္ဍိတေန ကကဏ္ဋကဿ အဇ္ဈာသယော ဉာတော”တိ အတိဝိယ ပသီဒိတွာ ပဏ္ဍိတဿ စတူသု ဒွာရေသု သုင်္ကံ အဒါသိ။ ကကဏ္ဋကဿ ပန ကုဇ္ဈိတွာ ဝတ္တံ ဟာရေတုံ အာရဘိ။ ပဏ္ဍိတော ပန “မာ ဟာရေဟိ မဟာရာဇာ”တိ တံ နိဝာရေသိ။

ကကဏ္ဋကပဉှော နိဋ္ဌိတော။

သိရိကာဠကဏ္ဏိပဉှော

အထေကော မိထိလဝါသီ ပိင်္ဂုတ္တရော နာမ မာဏဝေါ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ သိက္ခန္တော ခိပ္ပမေဝ သိက္ခိ။ သော အနုယောဂံ ဒတွာ “ဂစ္ဆာမဟ”န္တိ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိ။ တသ္မိံ ပန ကုလေ “သစေ ဝယပ္ပတ္တာ ဓီတာ ဟောတိ, ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကဿ အတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္တံ, တသ္မာ တဿ အာစရိယဿ ဝယပ္ပတ္တာ ဧကာ ဓီတာ အတ္ထိ, သာ အဘိရူပါ ဒေဝစ္ဆရာပဋိဘာဂါ။ အထ နံ အာစရိယော “ဓီတရံ တေ, တာတ, ဒဿာမိ, တံ အာဒါယ ဂမိဿသီ”တိ အာဟ။ သော ပန မာဏဝေါ ဒုဗ္ဘဂေါ ကာဠကဏ္ဏီ, ကုမာရိကာ ပန မဟာပုညာ။ တဿ တံ ဒိသွာ စိတ္တံ န အလ္လီယတိ။ သော တံ အရောစေန္တောပိ “အာစရိယဿ ဝစနံ န ဘိန္ဒိဿာမီ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အာစရိယော ဓီတရံ တဿ အဒါသိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ အလင်္ကတသိရိသယနေ နိပန္နော တာယ အာဂန္တွာ သယနံ အဘိရုဠှမတ္တာယ အဋ္ဋီယမာနော ဟရာယမာနော ဇိဂုစ္ဆမာနော ပကမ္ပမာနော ဩတရိတွာ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိ။ သာပိ ဩတရိတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ နိပဇ္ဇိ, သော ဥဋ္ဌာယ သယနံ အဘိရုဟိ။ သာပိ ပုန သယနံ အဘိရုဟိ, သော ပုန သယနာ ဩတရိတွာ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိ။ ကာဠကဏ္ဏီ နာမ သိရိယာ သဒ္ဓိံ န သမေတိ။ ကုမာရိကာ သယနေယေဝ နိပဇ္ဇိ, သော ဘူမိယံ သယိ။

ဧဝံ သတ္တာဟံ ဝီတိနာမေတွာ တံ အာဒါယ အာစရိယံ ဝန္ဒိတွာ နိက္ခမိ, အန္တရာမဂ္ဂေ အာလာပသလ္လာပမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ။ အနိစ္ဆမာနာဝ ဥဘောပိ မိထိလံ သမ္ပတ္တာ။ အထ ပိင်္ဂုတ္တရော နဂရာ အဝိဒူရေ ဖလသမ္ပန္နံ ဥဒုမ္ဗရရုက္ခံ ဒိသွာ ခုဒါယ ပီဠိတော တံ အဘိရုဟိတွာ ဖလာနိ ခါဒိ။ သာပိ ဆာတဇ္ဈတ္တာ ရုက္ခမူလံ ဂန္တွာ “သာမိ, မယှမ္ပိ ဖလာနိ ပါတေထာ”တိ အာဟ။ ကိံ တဝ ဟတ္ထပါဒါ နတ္ထိ, သယံ အဘိရုဟိတွာ ခါဒါတိ။ သာ အဘိရုဟိတွာ ခါဒိ။ သော တဿာ အဘိရုဠှဘာဝံ ဉတွာ ခိပ္ပံ ဩတရိတွာ ရုက္ခံ ကဏ္ဋကေဟိ ပရိက္ခိပိတွာ “မုတ္တောမှိ ကာဠကဏ္ဏိယာ”တိ ဝတွာ ပလာယိ။ သာပိ ဩတရိတုံ အသက္ကောန္တီ တတ္ထေဝ နိသီဒိ။ အထ ရာဇာ ဥယျာနေ ကီဠိတွာ ဟတ္

ထိက္ခန္ဓေ နိသိန္နော သာယန္ဟသမယေ နဂရံ ပဝိသန္တော တံ ဒိသွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ “သပရိဂ္ဂဟာ, အပရိဂ္ဂဟာ”တိ ပုစ္ဆာပေသိ။ သာပိ “အတ္ထိ မေ, သာမိ, ကုလဒတ္တိကော ပတိ, သော ပန မံ ဣဓ နိသီဒာပေတွာ ဆဒ္ဒေတွာ ပလာတော”တိ အာဟ။ အမစ္စော တံ ကာရဏံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “အသာမိကဘဏ္ဍံ နာမ ရညော ဟပုဏာတိ”တိ တံ ဩတာရေတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓ အာရောပေတွာ နိဝေသနံ နေတွာ အဘိသိဉ္စိတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာ တဿ ပိယာ အဟောသိ မနာပာ။ ဥဒုမ္ဗရရုက္ခေ လဒ္ဓတ္တာ “ဥဒုမ္ဗရဒေဝီ”တွေဝဿာ နာမံ သဉ္ဇာနိံသု။

အထေကဒိဝသံ ရညော ဥယျာနဂမနတ္ထာယ ဒွာရဂါမဝါသိကေဟိ မဂ္ဂံ ပဋိဇဂ္ဂါပေသုံ။ ပိင်္ဂုတ္တရောပိ ဘတိံ ကရောန္တော ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ ကုဒ္ဒာလေန မဂ္ဂံ တစ္ဆိ။ မဂ္ဂေ အနိဋ္ဌိတေယေဝ ရာဇာ ဥဒုမ္ဗရဒေဝိယာ သဒ္ဓိံ ရထေ နိသီဒိတွာ နိက္ခမိ။ ဥဒုမ္ဗရဒေဝီ ကာဠကဏ္ဏိံ မဂ္ဂံ တစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “ဝေရူပံ သိရိံ ဓာရေတုံ နာသက္ခိ အယံ ကာဠကဏ္ဏီ”တိ တံ ဩလောကေန္တီ ဟသိ။ ရာဇာ ဟသမာနံ ဒိသွာ ကုဇ္ဈိတွာ “ကသ္မာ ဟသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ, အယံ မဂ္ဂတစ္ဆကော ပုရိသော မယှံ ပောရာဏကသာမိကော, သော မံ ဥဒုမ္ဗရရုက္ခံ အာရောပေတွာ ကဏ္ဍကေဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ဂတော, ဣမာဟံ ဩလောကေတွာ “ဝေရူပံ သိရိံ ဓာရေတုံ နာသက္ခိ ကာဠကဏ္ဏီ အယ”န္တိ စိန္တေတွာ ဟသိန္တိ။ ရာဇာ “တွံ မုသာဘဏံ ကထေသိ, အညံ ကဉ္စိ ပုရိသံ ဒိသွာ တယာ ဟသိတံ ဘဝိဿတိ, တံ မာရေဿာမီ”တိ အသိံ အဂ္ဂဟေသိ။ သာ ဘယပ္ပတ္တာ “ဒေဝ, ပဏ္ဍိတေ တာဝ ပုစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ သေနကံ ပုစ္ဆိ “သေနက, ဣမိဿာ ဝစနံ တွံ သဒ္ဒဟသီ”တိ။ “န သဒ္ဒဟာမိ, ဒေဝ, ကော နာမ ဝေရူပံ ဣတ္ထိရတနံ ပဟာယ ဂမိဿတီ”တိ။ သာ တဿ ကထံ သုတွာ အတိရေကတရံ ဘီတာ အဟောသိ။ အထ ရာဇာ “သေနကော ကိံ ဇာနာတိ, ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တံ ပုစ္ဆန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

“ဣတ္ထီ သိယာ ရူပဝတီ, သာ စ သီလဝတီ သိယာ။
ပုရိသော တံ န ဣစ္ဆေယျ, သဒ္ဒဟာသိ မဟောသဓာ”တိ။ (ဇာ. ၁.၂.၈၃)။

တတ္ထ **သီလဝတီ**တိ အာစာရဂုဏသမ္ပန္နာ။

တံ သုတွာ ပဏ္ဍိတော ကထမာဟ –

“သဒ္ဒဟာမိ မဟာရာဇ, ပုရိသော ဒုဗ္ဘဂေါ သိယာ။
သိရီ စ ကာဠကဏ္ဏီ စ, န သမေန္တိ ကုဒါစန”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၂.၈၄)။

တတ္ထ **န သမေန္တိ** တိ သမုဒ္ဒဿ ဩရိမတီရပာရိမတီရာနိ ဝိယ စ ဂဂနတလပထဝိတလာနိ ဝိယ စ န သမာဂစ္ဆန္တိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနေန တံ ကာရဏံ သုတွာ တဿာ န ကုဇ္ဈိ, ဟဒယမဿ နိဗ္ဗာယိ။ သော တဿ တုဿိတွာ “သစေ ပဏ္ဍိတော နာဘဝိဿ, အဇ္ဇာဟံ ဗာလသေနကဿ ကထာယ ဝေရူပံ ဣတ္ထိရတနံ ဟီနော အဿံ, တံ နိဿာယ မယာ ဧသာ လဒ္ဓာ”တိ သတသဟဿေန ပူဇံ ကာရေသိ။ ဒေဝီပိ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ “ဒေဝ, ပဏ္ဍိတံ နိဿာယ မယာ ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ, ဣမာဟံ ကနိဋ္ဌဘာတိကဋ္ဌာနေ ဌပေတုံ ဝရံ ယာစာမီ”တိ အာဟ။ “သာဓု, ဒေဝိ, ဂဏှာဟိ, ဒမ္မိ တေ ဝရ”န္တိ။ “ဒေဝ, အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ မမ ကနိဋ္ဌံ ဝိနာ ကိဉ္စိ မဓုရရသံ န ခါဒိဿာမိ, ဣတော ပဋ္ဌာယ ဝေလာယ တ အဝေလာယ တ ဒွာရံ ဝိဝရာပေတွာ ဣမဿ မဓုရရသံ ပေသေတုံ လဘနကဝရံ ဂဏှာမီ”တိ။ “သာဓု, ဘဒ္ဒေ, ဣမဉ္စ ဝရံ ဂဏှာဟီ”တိ။

သိရိကာဠကဏ္ဏိပဉှော နိဋ္ဌိတော။

မေဏ္ဍကပဉှော

အပရသ္မိံ ဒိဝသေ ရာဇာ ကတပာတရာသော ဟသာဒသ္သ ဒီဃန္တရေ စင္ကမန္တော တတပာနန္တရေန ဩလော ကေန္တော ဇော ဋ္ဌေကဥ္စ သုနခဥ္စ မိတ္တသန္ထဝံ ကရောန္တ္ အဒ္ဒသ။ သော ကိရ ဋ္ဌေကော ဟတ္ထိသာလံ ဂန္တွာ ဟ တ္ထိသ္သ ပုရတော ခိတ္တံ အနာမဋ္ဌတိဏ္ဍံ ခါဒိ။ အထ နံ ဟတ္ထိဂေပကာ ပောထေတွာ နီဟရိံသု။ သော ဝိရဝိတွာ ပ လာယိ။ အထ နံ ဇကော ပုရိသော ဝေဂေနာဂန္တွာ ပိဋ္ဌိယံ ဒဏ္ဍေန တိရိယံ ပဟရိ။ သော ပိဋ္ဌိံ ဩနာမေတွာ ဝေဒနာပ္ပ တ္တော ဟုတွာ ဂန္တွာ ရာဇဂေဟသ္သ မဟာဘိတ္တိံ နိဿာယ ပိဋ္ဌိကာယ နိပဇ္ဇိ။ တံ ဒိဝသမေဝ ရညော မဟာန သေ အဋ္ဌိစမ္မာဒီနိ ခါဒိတွာ ဝမိုတသုနခော ဘတ္တကာရကေ ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ ဗဟိ ဌိတွာ သရီရေ သေဒံ နိဗ္ ဗာပေန္တေ မစ္ဆမံသဂန္ဓံ ဃာယိတွာ တဏှံ အဓိဝာသေတုံ အသက္ကောန္တော မဟာနသံ ပဝိသိတွာ ဘာဇနပိဓာနံ ပာတေတွာ မံသံ ခါဒိ။ အထ ဘတ္တကာရကော ဘာဇနသဒ္ဒေန ပဝိသိတွာ တံ ဒိသွာ ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ တံ လေဍ္ဍုဒ ဏ္ဍာဒီဟိ ပောထေသိ။ သော ခါဒိတမံသံ မုခေနေဝ ဆဍ္ဍေတွာ ဝိရဝိတွာ နိက္ခမိ။ ဘတ္တကာရကောပိ တသ္သ နိက္ခန္ တဘာဝံ ဉတွာ အနုဗန္ဓိတွာ ပိဋ္ဌိယံ ဒဏ္ဍေန တိရိယံ ပဟရိ။ သော ဝေဒနာပ္ပတ္တော ပိဋ္ဌိံ ဩနာမေတွာ ဇော ဟဒံ ဥ က္ခိပိတွာ ဋ္ဌေကသ္သ နိပန္နဋ္ဌာနမေဝ ဟဝိသိ။ အထ နံ ဋ္ဌေကော "သမ္မ, ကိံ ပိဋ္ဌိံ ဩနာမေတွာ အာဂစ္ဆသိ, ကိံ တေ တတော ဝိဇ္ဈတီ"တိ ပုစ္ဆိ။ သုနခောပိ "တွံဝမ္ပိ ပိဋ္ဌိံ ဩနာမေတွာ နိပန္နောသိ, ကိံ တေ တတော ဝိဇ္ဈတီ"တိ ပုစ္ဆိ။ တေ အညမညံ အတ္တနော ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။

အထ နံ ဋ္ဌေကော ပုစ္ဆိ "ကိံ ပန တွံ ပုန ဘတ္တဂေဟံ ဂန္တုံ သက္ခိဿသိ သမ္မာ"တိ? "န သက္ခိဿာမိ, သမ္မ, ဂတဿ မေ ဇီဝိတံ နတ္ထီ"တိ။ "တွံ ပန ပုန ဟတ္ထိသာလံ ဂန္တုံ သက္ခိဿသီ"တိ။ "မယာပိ တတ္ထ ဂန္တုံ န သက္ကာ, ဂတဿ မေ ဇီဝိတံ နတ္ထီ"တိ။ တေ "ကထံ နု ခော မယံ ဣဒါနိ ဇီဝိဿာမာ"တိ ဥပာယံ စိန္တေသုံ။ အထ နံ ဋ္ဌေကော အာဟ – "သစေ မယံ သမဂ္ဂတသံ ဝသိတုံ သက္ကောမ, အတ္ထေကော ဥပာယော"တိ။ "တေန ဟိ ကထေ ဟီ"တိ။ "သမ္မ, တွံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဟတ္ထိသာလံ ယာဟိ, "နာယံ တိဏ္ဍံ ခာဒတီ"တိ ဟတ္ထိဂေပကာ အာသ င္ကံ န ကရိဿန္တိ, တွံ မမ တိဏ္ဍံ အာဟရေယျာသိ။ အဟမ္ပိ ဘတ္တဂေဟံ ပဝိသိဿာမိ, "နာယံ မံသခါဒ ကော"တိ ဘတ္တကာရကော မယိ အာသင်္ကံ န ကရိဿတိ, အဟံ တေ မံသံ အာဟရိဿာမီ"တိ။ တေ "သုန္ဒရော ဥပာ ယော"တိ ဥဘောပိ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ သုနခော ဟတ္ထိသာလံ ဂန္တွာ တိဏကလာပံ ဍံသိတွာ အာဂန္တွာ မဟာဘိတ္တိပိ ဋ္ဌိကာယ ဌပေသိ။ ဣတရောပိ ဘတ္တဂေဟံ ဂန္တွာ မံသခဏ္ဍံ မုခပူရံ ဍံသိတွာ အာနေတွာ တတ္ထေဝ ဌပေသိ။ သုန ခော မံသံ ခါဒိ, ဋ္ဌေကော တိဏ္ဍံ ခါဒိ။ တေ ဣမိနာ ဥပာယေန သမဂ္ဂာ သမ္မောဒမာနာ မဟာဘိတ္တိပိဋ္ဌိကာယ ဝသန္တိ။ ရာဇာ တေသံ မိတ္တသန္ထဝံ ဒိသွာ စိန္တေသိ "အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဝတ မေ ကာရဏံ ဒိဋ္ဌံ, ဣမေ ပစ္စာမိတ္တာ ဟုတွာပိ သမ ဂ္ဂတသံ ဝသန္တိ။ ဣဒံ ကာရဏံ ဂဟေတွာ ပဉှံ ကတွာ ပဉ္စ ပဏ္ဍိတေ ပုစ္ဆိဿာမိ, ဣမံ ပဉှံ အဇာနန္တံ ရဋ္ဌာ ပ ဗ္ဗာဇေဿာမိ, တံ ဇာနန္တဿ 'ဝေရူပေ ပဏ္ဍိတော နတ္ထိ'တိ မဟာသက္ကာရံ ကရိဿာမိ။ အဇ္ဇ တာဝ အဝေ လာ, သွေဝ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတကာလေ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ။ သော ပုနဒိဝသေ ပဏ္ဍိတေသု အာဂန္တွာ နိသိန္နေသု ပဉှံ ပု စ္ဆန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

"ယေသံ န ကအာစိ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ သချံ သတ္တပဒမ္ပိမသ္မိ လောကေ။
ဇာတာ အမိတ္တာ ဒုဝေ သဟာယာ၊ ပဋိသန္ဓာယ စရန္တိ ကိဿ ဟေတူ"တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၉၄)။

တတ္ထ **ပဋိသန္ဓာယ** တိ သဒ္ဒဟိတွာ ဃဋိတာ ဟုတွာ။

ဣဒဉ္စ ပန ဝတွာ ပုန ဇေမာဟ –

"ယဒိ မေ အဇ္ဇ ပာတရာသကာလေ၊ ပဉှံ န သက္ကုဏေယျာထ ဝတ္တုမေတံ။
ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇယိဿာမိ ဝေ သဗ္ဗေ၊ န ဟိ မတ္ထော ဒုပ္ပညဇာတိကေဟီ"တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၉၅)။

တအာ ပန သေနကော အဂ္ဂါသနေ နိသိန္နော အဟောသိ, ပဏ္ဍိတော ပန ပရိယန္တေ နိသိန္နော။ သော တံ ပဉှံ ဥပ ဓာရေန္တော တမတ္ထံ အဒိသွာ စိန္တေသိ "အယံ ရာဇာ ဒန္ဒဇာတုကော ဣမံ ပဉှံ စိန္တေတွာ သင်္ခရိတုံ အသမတ္ ထော, ကိဉ္စိဒေဝ, တေန ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ, ဧကဒိဝသံ ဩကာသံ လဘန္တော ဣမံ ပဉှံ နီဟရိဿာမိ, သေနကော ဧကေ နစိ ဥပာယေန အဇ္ဇေကဒိဝသမတ္တံ အဓိဝာသာပေတူ"တိ။ ဣတရေပိ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ အန္ဓကာရဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌာ

ဝိယ န ကိဉ္စိ ပဿိံသု။ သေနကော ''ကာ နု ခော မဟောသဓဿ ပဝတ္တိ''တိ ဖောမိသတ္တံ ဩလောကေသိ။ သောပိ တံ ဩလောကေသိ။ သေနကော ဖောမိသတ္တဿ ဩလောကိတာကာရေနေဝ တဿ အဓိပ္ပာယံ ဉတွာ ''ပဏ္ဍိတဿ သပိ န ဥပဋ္ဌာတိ, တေနေကဒိဝသံ ဩကာသံ ဣစ္ဆတိ, ပူရေဿာမိဿ မနောရထ''န္တိ စိန္တေတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသေန မဟာဟသိတံ ဟသိတွာ ''ကိံ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေဝ အမှေဟ ပဉှံ ကထေတုံ အသက္ကောန္တေ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေဿသိ, တေမှိ 'ဧကော ဂဏ္ဍိပဉ္ဟော'တိ တုဝံ သလ္လက္ခေသိ, န မယံ ဇေဝံ ကထေတုံ န သက္ကောမ, အပိစ ခော ထောကံ အဓိတသေဟိ။ ဂဏ္ဍိပဉ္ဟော သေ, န သက္ကောမ မဟာဇနမဇ္ဈေ ကထေတုံ, ဧကမန္တေ စိန္တေတွာ ပစ္ဆာ တုမှာကံ ကထေဿာမ , ဩကာသံ နော ဒေဟီ''တိ မဟာသတ္တံ ဩလောကေတွာ ဣမံ ကထာဒွယမာဟ –

> ''မဟာဇနေသမာဂမမှိ ဃောရေ၊ ဇနကောလာဟလသင္ဂမမှိ ဇာတေ။
> ဝိက္ခိတ္တမနာ အနေကစိတ္တာ၊ ပဉှံ န သက္ကုဏောမ ဝတ္တုမေတံ။
>
> ''ဧကဂ္ဂစိတ္တာဝ ဧကမေကာ၊ ရဟသိ ဂတာ အတ္ထံ နိစိန္တယိတွာ။
> ပဝိဝေကေ သမ္မသိတွာန ဓီရာ၊ အထ ဝက္ခန္တိ ဇနိန္ဒ တေမတ္ထ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၉၆-၉၇)။

တတ္ထ **သမ္မသိတွာန** တိ ကာယစိတ္တဝိဝေကေ ဌိတာ ဣမေ ဓီရာ ဣမံ ပဉှံ သမ္မသိတွာ အထ တေ ဇေတံ အတ္ထံ ဝက္ခန္တိ။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ အနတ္တမနော ဟုတွာပိ ''သာဓု စိန္တေတွာ ကထေထ, အကထေန္တေ ပန ဝေ ပဗ္ဗာဇေဿာမီ''တိ တဇ္ဇေသိယေဝ။ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ဟာသာဒ ဩတရိံသု။ သေနကော ဣတရေ အာဟ – ''သမ္မာ, ရာဇာ သုခုမပဉှံ ပုစ္ဆိ, အကထိတေ မဟန္တံ ဘယံ ဘဝိဿတိ, သပ္ပာယဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ သမ္မာ ဥပဓာရေထာ''တိ။ တေ အတ္တနော အတ္တနော ဂေဟံ ဂတာ။ ပဏ္ဍိတောပိ ဥဋ္ဌာယ ဥဒုမ္ဗရဒေဝိယာ သန္တိကံ ဂန္တွာ ''ဒေဝိ, အဇ္ဇ တ ဟိယျော တ ရာဇာ ကတ္ထ စိရံ အဋ္ဌာသီ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''တာတ, ဒီဃန္တရေ တတဟနေန ဩလောကေန္တော စင္ကမတီ''တိ။ တတော ပဏ္ဍိတော စိန္တေသိ ''ရညာ ဣမိနာ ပဿေန ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတီ''တိ။ သော တတ္ထ ဂန္တွာ ဗဟိ ဩလောကေန္တော ဧဠကသုနခာနံ ကိရိယံ ဒိသွာ ''ဣမေ ဒိသွာ ရညာ ပဉ္ဟော အဘိသင္ခတော''တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ဂေဟံ ဂတော။ ဣတရေပိ တယော စိန္တေတွာ ကိဉ္စိ အဒိသွာ သေနကဿ သန္တိကံ အဂမံသု။ သော တေ ပုစ္ဆိ ''ဒိဋ္ဌော တေ ပဉ္ဟော''တိ။ ''န ဒိဋ္ဌော အာစရိယာ''တိ။ ''ယဒိ ဇေ ရာဇာ တေ ပဗ္ဗာဇေဿတိ, ကိံ ကရိဿထာ''တိ? ''တုမှေဟိ ပန ဒိဋ္ဌော''တိ? ''အဟမ္ပိ န ပဿာမီ''တိ။ ''တုမှေဟသု အပဿန္တေသု မယံ ကိံ ပဿာမ, ရညော ပန သန္တိကေ 'စိန္တေတွာ ကထေဿာမာ'တိ သီဟနာဒံ နဒိတွာ အာဂတမှာ, အကထိတေ အမှေဟ ရာဇာ ကုဇ္ဈိဿတိ, ကိံ ကရောမ, အယံ ပဉ္ဟော န သက္ကာ အမှေဟိ ဒဋ္ဌုံ , ပဏ္ဍိတေန ပန သတဂုဏံ သဟဿဂုဏံ သတသဟဿဂုဏံ ကတွာ စိန္တိတော ဘဝိဿတိ, ဧထ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ''တိ တေ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ဖောမိသတ္တဿ ဃရဒွါရံ အာဂတဘာဝံ အာရောစာပေတွာ ''ပဝိသန္တု ပဏ္ဍိတာ''တိ ဝုတ္တေ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ မဟာသတ္တံ ပုစ္ဆိံသု ''ကိံ ပန, ပဏ္ဍိတ, စိန္တိတော ပဉ္ဟော''တိ? ''အာမ, စိန္တိတော, မယိ အစိန္တေန္တေ အညော ကော စိန္တယိဿတီ''တိ။ ''တေန ဟိ ပဏ္ဍိတ အမှာကမ္ပိ ကထေထာ''တိ။

ပဏ္ဍိတော ''သစာဟံ ဧတေသံ န ကထေဿာမိ, ရာဇာ တေ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေဿတိ, မံ ပန သတ္တဟိ ရတနေဟိ ပူဇေဿတိ, ဣမေ အန္ဓဗာလာ မာ ဝိနဿန္တု, ကထေဿာမိ တေသ''န္တိ စိန္တေတွာ တေ စတ္တာရောပိ နီစာသနေ နိသီဒာပေတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏှာပေတွာ ရညာ ဒိဋ္ဌတ္တံ အဇာနာပေတွာ ''ရညာ ပုစ္ဆိတကာလေ ဇေဝံ ကထေယျာထာ''တိ စတုန္နမ္ပိ စတဿော ကထာယော ဗန္ဓိတွာ ဟဋ္ဌီမေဝ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ဥယျောဇေသိ။ တေ ဒုတိယဒိဝသေ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိံသု။ ရာဇာ သေနကံ ပုစ္ဆိ ''ဉာတော တေ, သေနက, ပဉ္ဟော''တိ? ''မဟာရာဇ, မယိ အဇာနန္တေ အညော ကော ဇာနိဿတီ''တိ။ ''တေန ဟိ ကထေဟီ''တိ။ ''သုဏာထ ဒေဝ''တိ သော ဥဂ္ဂဟိတနိယာမေနေဝ ကထမာဟ –

> ''ဥဂ္ဂပုတ္တရာဇပုတ္တိယာနံ၊ ဥရဗ္ဘဿ မံသံ ပိယံ မနာပံ။
> န သုနခဿ တေ အဒေန္တိ မံသံ၊ အထ မေဏ္ဍဿ သုဏေန သချမဿာ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၉၈)။

တတ္ထ **ဥဂ္ဂပုတ္တရာဇပုတ္တိယာန** န္တိ ဥဂ္ဂတာနံ အမစ္စပုတ္တာနဉ္စေဝ ရာဇပုတ္တာနဉ္စ။

ကထံ ဝတ္တတပိ သေနကော အတ္တံ န ဇာနာတိ။ ရာဇာ ပန အတ္တနော ဒိဋ္ဌဘာဝေန ပဇာနာတိ, တသ္မာ ''သေနကေန တာဝ ဉာတော''တိ ပုက္ကုသံ ပုစ္ဆိ။ သောပိဿ ''ကိံ အဟမ္ပိ အပဏ္ဍိတော''တိ ဝတ္တတ ဥဂ္ဂဟိတနိယာမေနေဝ ကထ မာဟ –

''စမ္မံ ဝိဟနန္တိ ဗြေကဿ၊ အဿပိဋ္ဌတ္ထရဿုခဿ ဟေတု။
န စ တေ သုနခဿ အတ္တရန္တိ အထ မေဏ္ဍဿ သုဏေန သန္ဓိမဿာ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၉၉)။

တဿပိ အတ္တော အဟာကဋ္ဋေဝ။ ရာဇာ ပန အတ္တနော ပာကဋတ္တာ ''ကာမိနာပိ ပုက္ကုသေန ဉာတော''တိ ကာမိန္ဒံ ပုစ္ဆိ။ သောပိ ဥဂ္ဂဟိတနိယာမေနေဝ ကထမာဟ –

''အာဝေလ္လိတသိင်္ဂိကော ဟိ မေဏ္ဍော၊ န စ သုနခဿ ဝိသာဏကာနိ အတ္ထိ။
တိဏဘက္ခော မံသဘောဇနော စ၊ အထ မေဏ္ဍဿ သုဏေန သန္ဓိမဿာ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၁၀၀)။

ရာဇာ ''ကာမိနာပိ ဉာတော''တိ ဒေဝိန္ဒံ ပုစ္ဆိ။ သောပိ ဥဂ္ဂဟိတနိယာမေနေဝ ကထမာဟ –

''တိဏမာသိ ပလာသမာသိ မေဏ္ဍော၊ န စ သုနခေါ တိဏမာသိ နော ပလာသံ။
ဂဏှေယျ သုဏော သသံ ဗိဠာရံ၊ အထ မေဏ္ဍဿ သုဏေန သန္ဓိမဿာ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၁၀၁)။

တတ္ထ **တိဏမာသိ ပလာသမာသီ**တိ တိဏခါဒကော စေဝ ပဏ္ဏခါဒကော စ။ **နော ပလာသ**န္တိ ပဏ္ဏမ္ပိ န ခါဒ တိ။

အထ ရာဇာ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိ – ''တာတ, တွံပိ ဣမံ ပဉှံ ဇာနာသီ''တိ? ''မဟာရာဇ, အဝီစိတော ယာဝ ဘဝဂ္ဂ မံ ဌပေတွာ ကော အညော ဧတံ ဇာနိဿတီ''တိ။ ''တေန ဟိ ကထေဟီ''တိ။ ''သုဏ မဟာရာဇာ''တိ တဿ ပဉှဿ အတ္တနော ပာကဋဘာဝံ ပကာသေန္တော ကထာဒွယမာဟ –

''အဍ္ဎုပဒေါ စတုပ္ပဒဿ၊ မေဏ္ဍော အဋ္ဌနခေါ အဒိဿမာနော။
ဆာဒိယမာဟရတီ အယံ ဣမဿ၊ မံသံ အာဟရတီ အယံ အမုဿ။

''ဟသာဒဝရဂတော ဝိဒေဟသေဋ္ဌော၊ ဝီတိဟာရံ အညမညဘောဇနာနံ။
အဒ္ဒက္ခိ ကိရ သက္ခိကံ ဇနိန္ဒော၊ ဗုဘုက္ကဿ ပုဏ္ဏံမုခဿ စေတ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၁၀၂-၁၀၃)။

တတ္ထ **အဍ္ဎုပဒေါ** တိ ဗုဒ္ဓနကုသလတာယ ဗြေကဿ စတုပ္ပာဒံ သန္ဓာယာဟ။ **မေဏ္ဍော** တိ ဗြေကော။ **အဋ္ဌနခေါ**တိ ဧကေကသ္မိံ ပါဒေ ဒွိန္နံ ဒွိန္နံ ခုရာနံ ဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **အဒိဿမာနော** တိ မံသံ အာဟရဏကာလေ အပ ညာယမာနော။ **ဆာဒိယ**န္တိ ဂေဟစ္ဆဒနံ၊ တိဏန္တိ အတ္ထော။ **အယံ ဣမဿာ** တိ သုနခေါ ဗြေကဿ။ **ဝီတိဟာရ**န္တိ ဝီတိဟရဏံ။ **အညမညဘောဇနာန**န္တိ အညမညဿ ဘောဇနာနံ။ မေဏ္ဍော ဟိ သုနခဿ ဘောဇနံ ဟရတိ, သော တ ဿ ဝီတိဟရတိ, သုနခေါပိ တဿ ဟရတိ, ဣတရော ဝီတိဟရတိ။ **အဒ္ဒက္ခီ** တိ တံ တေသံ အညမညဘောဇနာနံ ဝီတိ ဟရဏံ သက္ခိကံ အတ္တနော ပစ္စက္ခံ ကတွာ အဒ္ဒသ။ **ဗုဘုက္ကဿာ** တိ ဘုဘူတိ သဒ္ဒကရဏသုနခဿ။ **ပုဏ္ဏံမုခ ဿာ**တိ မေဏ္ဍဿ။ ဣမေသံ ဧတံ မိတ္တသန္ထဝံ ရာဇာ သယံ ပဿီတိ။

ရာဇာ ဣတရေဟိ ဗောဓိသတ္တံ နိဿာယ ဉာတဘာဝံ အဇာနန္တော ''ပဉ္စ ပဏ္ဍိတာ အတ္တနော အတ္တနော ဉာဏဗ လေန ဇာနိံသူ''တိ မညမာနော သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

''လာဘာ ဝတ မေ အနပ္ပရူပာ၊ ယဿ မေဒိသာ ပဏ္ဍိတာ ကုလမှိ။
ပဉှဿ ဂမ္ဘီရဂတံ နိပုဏမတ္ထံ၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ သုဘာသိတေန ဓီရာ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၁၀၄)။

တတ္ထ **ပဋိဝိဇ္ဈန္တီ** တိ သုဘာသိတေန တေ ဝိဒိတွာ ကထေန္တိ။

အထ နေသံ ''တုဋ္ဌေန နာမ တုဋ္ဌာကာရော ကတ္တဗ္ဗော''တိ တံ ကရောန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

''အဿုတရိရထဥ္စ ဧကေမေကံ၊ ဖီတံ ကမဝရဥ္စ ဧကေမေကံ။
သဗ္ဗေသံ တေ ဒမ္မိ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပရမပ္ပတီတမနော သုဘာသိတေနာ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၂.၁၀၅)။

ဣတိ ဝတွာ တေသံ တံ သဗ္ဗံ အပေသိ။

ဒွာဒသနိပာတေ မေဏ္ဍကပဉှော နိဋ္ဌိတော။

သိရိမန္တပဉှော

ဥဒုမ္ဗရဒေဝီ ပန ဣတရေဟိ ပဏ္ဍိတံ နိဿာယ ပဉှဿ ဉာတဘာဝံ ဉတွာ ''ရညာ မုဂ္ဂ မာသေန နိဗ္ဗိသေသ ကံ ကရောန္တေန ဝိယ ပဉ္စန္နံ သမကောဝ သက္ကာရော ကတော, နနု မယှံ ကနိဋ္ဌဿ ဝိသေသံ သက္ကာရံ ကာတုံ ဝ ဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိ ''ဒေဝ, ကေန တေ ပဉှော ကထိတော''တိ? ''ပဉ္စဟိ ပဏ္ဍိတေ ဟိ, ဘဒ္ဒေ''တိ။ ''ဒေဝ, စတ္တာရော ဇနာ တံ ပဉှံ ကံ နိဿာယ ဇာနိံသူ''တိ? ''န ဇာနာမိ, ဘဒ္ဒေ''တိ။ ''မဟာရာဇ, ကိံ တေ ဇာနန္တိ, ပဏ္ဍိတော ပန 'မာ နဿန္တု ဣမေ ဗာလာ'တိ ပဉှံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ, တုမှေဟ သဗ္ဗေသံ သမကံ သ က္ကာရံ ကရောထ, အယုတ္တမေတံ, ပဏ္ဍိတဿ ဝိသေသကံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ရာဇာ ''အတ္တာနံ နိဿာယ ဉာတ ဘာဝံ န ကထေသီ''တိ ပဏ္ဍိတဿ တုဿိတွာ အတိရေကတရံ သက္ကာရံ ကာတုကာမော စိန္တေသိ ''ဟောတု မမ ပု တ္တံ ဧကံ ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ ကထိတကာလေ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိဿာမီ''တိ။ သော ပဉှံ စိန္တေန္တော သိရိမန္ တပဉှံ စိန္တေတွာ ဧကဒိဝသံ ပဉ္စန္နံ ပဏ္ဍိတာနံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္တွာ သုခနိသိန္နကာလေ သေနကံ အာဟ – ''သေန က, ပဉှံ ပုစ္ဆိဿာမီ''တိ။ ''ပုစ္ဆ ဒေဝ''တိ။ ရာဇာ သိရိမန္တပဉှေ ပဌမံ ကထမာဟ –

''ပညာယုပေတံ သိရိယာ ဝိဟီနံ၊ ယသဿိနံ ဝါပိ အပေတပညံ။
ပုစ္ဆာမိ တံ သေနက ဧတမတ္ထံ၊ ကမေတ္ထ သေယျော ကုသလာ ဝဒန္တိ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၈၃)။

တတ္ထ **ကမေတ္ထ သေယျော** တိ ဣမေသု ဒွီသု ကတရံ ပဏ္ဍိတာ သေယျောတိ ဝဒန္တိ။

အယဥ္စ ကိရ ပဉှော သေနကဿ ဝံသာနုဂတော, တေန နံ ခိပ္ပမေဝ ကထေသိ –

''ဓီရာ စ ဗာလာ စ ဟဝေ ဇနိန္ဒ၊ သိပ္ပူပပန္နာ စ အသိပ္ပိနော စ။
သုဇာတိမန္တောပိ အဇာတိမဿ၊ ယသဿိနော ပေသကရာ ဘဝန္တိ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒါမိ၊ ပညော နိဟီနော သိရိမာဝ သေယျော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၈၄)။

တတ္ထ **ပညော နိဟီနော**တိ ပညတ နိဟီနော, ဣဿရောဝ ဥတ္တမောတိ အတ္ထော။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဣတရေ တယော အပုစ္ဆိတွာ သင္ဃနဝကံ ဟုတွာ နိသိန္နံ မဟောသဓပဏ္ဍိတံ အာဟ –

''တုဝမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ အနောမပည၊ မဟောသဓ ကေဝလဓမ္မဒဿိ။
ဗာလံ ယသဿိံ ပဏ္ဍိတံ အပ္ပဘောဂံ၊ ကမေတ္ထ သေယျော ကုသလာ ဝဒန္တိ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၈၅)။

တတ္ထ **ကေဝလဓမ္မဒဿီ** တိ သဗ္ဗဓမ္မဒဿိ။

အထဿ မဟာသတ္တော ''သုဏ, မဟာရာဇာ''တိ ဝတွာ ကထေသိ –

‘‘ဟဟနိ ကမ္မာနိ ကရောတိ ဗာလော၊ ဣဓမေဝ သေယျော ဣတိ မညမာနော။
ဣဓလောကဒဿီ ပရလောကမဒဿီ၊ ဥဘယတ္ထ ဗာလော ကလိမဂ္ဂဟေသိ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညောဝ သေယျော န ယသဿိ ဗာလော’’တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၈၆)။

တတ္ထ **ဣဓမေဝ သေယျော** တိ ဣဓလောကေ ဣဿရိယမေဝ မယှံ သေဋ္ဌန္တိ မညမာနော။ **ကလိမဂ္ဂဟေသီ**တိ ဗာလော ဣဿရိယမာနေန ဟာပကမ္မံ ကတွာ နိရယာဒိ ဥပပဇ္ဇန္တော ပရလောကေ စ ပုန တတော အာဂန္တွာ နီစကုလေ ဒုက္ခဘာဝံ ပတွာ နိဗ္ဗတ္တမာနော ဣဓလောကေ စာတိ ဥဘယတ္ထ ပရာဇယမေဝ ဂဏှာတိ။ ဧတမ္ပိ ကာရဏံ အဟံ ဒိသွာ ပညာသမ္ပန္နောဝ ဥတ္တမော, ဣဿရော ပန ဗာလော န ဥတ္တမောတိ ဝဒာမိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ သေနကံ ဩလောကေတွာ ‘‘နနု မဟောသဓော ပညဝန္တမေဝ ဥတ္တမောတိ ဝဒတီ’’တိ အာဟ။ သေနကော ‘‘မဟာရာဇ, မဟောသဓော ဒဟရော, အဇ္ဇာပိဿ မုခေ ခီရဂန္ဓော ဝါယတိ, ကိမေသ ဇာနာတီ’’တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ –

‘‘နိသိပ္ပမေတံ ဝိဒဓာတိ ဘောဂံ၊ န ဗန္ဓုတာ န သရီရဝဏ္ဏော ယော။
ပဿေဠမူဂံ သုခမေဓမာနံ၊ သိရီ ဟိ နံ ဘဇတေ ဂောရဝိန္ဒံ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညော နိဟီနော သိရီမာဝ သေယျော’’တိ။

တတ္ထ **ဧဠမူဂ**န္တိ ပဃ္ဃရိတလာလမုခံ။ **ဂောရဝိန္ဒ** န္တိ သော ကိရ တသ္မိံယေဝ နဂရေ အသီတိကောဋိဝိဘဝေ သေဋ္ဌိ ဝိရူပော။ နာဿ ပုတ္တော န စ ဓီတာ, န ကိဉ္စိ သိပ္ပံ ဇာနာတိ။ ကထေန္တဿပိဿ ဟနုကဿ ဥဘောဟိပိ ပဿေဟိ လာလာဓာရာ ပဃ္ဃရတိ။ ဒေဝစ္ဆရာ ဝိယ ဒ္ဝေ ဣတ္ထိယော သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ ဝိဘူသိတာ သုပုပ္ဖိတာနိ နီလုပ္ပလာနိ ဂဟေတွာ ဥဘောသု ပဿေသု ဌိတာ တံ လာလံ နီလုပ္ပလေဟိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ နီလုပ္ပလာနိ တတဟာနေန ဆဍ္ဍေန္တိ။ သုရာသောဏ္ဍာပိ ဟနာကရံ ပဝိသန္တာ နီလုပ္ပလေဟိ အတ္ထေ သတိ တဿ ဂေဟဒွာရံ ဂန္တွာ ‘‘သာမိ ဂောရဝိန္ဒ, သေဋ္ဌီ’’တိ ဝဒန္တိ။ သော တေသံ သဒ္ဒံ သုတွာ တတဟာနေ ဌတွာ ‘‘ကိံ, တာတာ’’တိ ဝဒတိ။ အထဿ လာလာဓာရာ ပဃ္ဃရတိ ။ တာ ဣတ္ထိယော တံ နီလုပ္ပလေဟိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ နီလုပ္ပလာနိ အန္တရဝီထိယံ ခိပန္တိ။ သုရာဓုတ္တာ တာနိ ဂဟေတွာ ဥဒကေန ဝိက္ခာလေတွာ ပိဠန္ဓိတွာ ဟနာကရံ ပဝိသန္တိ။ ဧဝံ သိရိသမ္ပန္နော အဟောသိ။ သေနကော တံ ဥဒာဟရဏံ ကတွာ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ‘‘ကီဒိသံ, တာတ, မဟောသဓပဏ္ဍိတာ’’တိ အာဟ။ ပဏ္ဍိတော ‘‘ဒေဝ, ကိံ သေနကော ဇာနာတိ, ဩဒနသိတ္ထဋ္ဌာနေ ကာကော ဝိယ ဒဓိံ ဟတုံ အာရဒ္ဓသုနခော ဝိယ စ ယသမေဝ ပဿတိ, သီသေ ပတန္တံ မဟာမုဂ္ဂရံ န ပဿတိ, သုဏ, ဒေဝ’’တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ –

‘‘လဒ္ဓာ သုခံ မဇ္ဇတိ အပ္ပပညော၊ ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌောပိ ပမောဟမေတိ။
အာဂန္တုနာ ဒုက္ခသုခေန ဖုဋ္ဌော၊ ပဝေဓတိ ဝါရိစရောဝ ဃမ္မေ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညောဝ သေယျော န ယသဿိ ဗာလော’’တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၈၈)။

တတ္ထ **သုခ**န္တိ ဣဿရိယသုခံ လဘိတွာ ဗာလော ပမဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဟာပံ ကရောတိ။ **ဒုက္ခေနာ**တိ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခေန။ **အာဂန္တုနာ**တိ န အဇ္ဈတ္တိကေန။ သတ္တာနဉှိ သုခမ္ပိ ဒုက္ခမ္ပိ အာဂန္တုကမေဝ, န နိစ္စပဝတ္တံ။ **ဃမ္မေ** တိ ဥဒကာ ဥဒ္ဓရိတွာ အာတပေ ခိတ္တမစ္ဆော ဝိယ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ‘‘ကီဒိသံ အာစရိယာ’’တိ အာဟ။ သေနကော ‘‘ဒေဝ, ကိမေသ ဇာနာတိ, တိဋ္ဌန္တု တာဝ မနုဿာ, အရညေ ဇာတရုက္ခေသုပိ ဖလသမ္ပန္နမေဝ ဗဟူ ဝိဟင်္ဂမာ ဘဇန္တီ’’တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ –

‘‘ဒုမံ ယထာ သာဒုဖလံ အရညေ၊ သမန္တတော သမဘိသရန္တိ ပက္ခီ။
ဧဝမ္ပိ အဍ္ဎံ သဓနံ သဘောဂံ၊ ဗဟုဇ္ဇနော ဘဇတိ အတ္ထဟေတု။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညော နိဟီနော သိရီမာဝ သေယျော’’တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၈၉)။

တတ္ထ **ဗဟုဇ္ဇနော** တိ မဟာဇနော။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''ကိဒိသံ တာတာ''တိ အာဟ။ ပဏ္ဍိတော ''ကိမေသ မဟောဒရော ဇာနာတိ, သုဏ, ဒေဝ''တိ ဝတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

''န သာဓု ဗလဝါ ဗာလော၊ သာဟသာ ဝိန္ဒတေ ဓနံ။
ကန္ဒန္တမေတံ ဒုမ္မေဓံ၊ ကဍ္ဎန္တိ နိရယံ ဘုသံ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒါမိ၊ ပညောဝ သေယျော န ယသဿိ ဗာလော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၀)။

တတ္ထ **သာဟသာ**တိ သာဟသေန သာဟသိကကမ္မံ ကတွာ ဇနံ ပီဠေတွာ ဓနံ ဝိန္ဒတိ။ အထ နံ နိရယပါလာ ကန္ဒန္တမေဝ ဒုမ္မေဓံ ဗလဝဝေဒနံ နိရယံ ကဍ္ဎန္တိ။

ပုန ရညာ ''ကိံ သေနကာ''တိ ဝုတ္တေ သေနကော ဣမံ ကထမာဟ –

''ယာ ကာစိ နဇ္ဇော ဂင်္ဂမဘိဿဝန္တိ၊ သဗ္ဗာဝ တာ နာမဂေါတ္တံ ဇဟန္တိ။
ဂင်္ဂါ သမုဒ္ဒံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ၊ န ခါယတေ ဣဒ္ဓိံ ပညောပိ လောကေ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒါမိ၊ ပညော နိဟီနော သိရိမာဝ သေယျော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၁)။

တတ္ထ **နဇ္ဇော** တိ နိန္နာ ဟုတွာ သန္ဒမာနာ အန္တမသော ကုန္နဒိယောပိ ဂင်္ဂံ အဘိဿဝန္တိ။ **ဇဟန္တိ** တိ ဂင်္ဂံ ကတွေဝဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ, အတ္တနော နာမဂေါတ္တံ ဇဟန္တိ။ **န ခါယတေ**တိ သာပိ ဂင်္ဂါ သမုဒ္ဒံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ န ပညာယတိ, သမုဒ္ဒောတွေဝဝ နာမံ လဘတိ။ ဧဝမေဝ မဟာပညောပိ ဣဿရသန္တိကံ ပတ္တော န ခါယတိ န ပညာယတိ,သမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌဂင်္ဂါ ဝိယ ဟောတိ။

ပုန ရာဇာ ''ကိံ ပဏ္ဍိတာ''တိ အာဟ။ သော ''သုဏ, မဟာရာဇာ''တိ ဝတွာ ဣမံ ကထာဒွယမာဟ –

''ယမေတမက္ခာ ဥဒဓိံ မဟန္တံ၊ သဝန္တိ နဇ္ဇော သဗ္ဗကာလမသင်္ချံ။
သော သာဂရော နိစ္စမုဠာရဝေဂေါ၊ ဝေလံ န အစ္စေတိ မဟာသမုဒ္ဒော။

''ဧဝမ္ပိ ဗာလဿ ပဇပ္ပိတာနိ၊ ပညံ န အစ္စေတိ သိရီ ကဒါစိ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒါမိ၊ ပညောဝ သေယျော န ယသဿိ ဗာလော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၂-၉၃)။

တတ္ထ **ယမေတမက္ခာ** တိ ယံ ဧတံ အက္ခာသိ ဝဒေသိ။ **အသင်္ချ** န္တိ အဂဏနံ။ **ဝေလံ န အစ္စေတိ** တိ ဥဠာရဝေဂေါပိ ဟုတွာ ဦမိသဟဿံ ဥက္ခိပိတွာပိ ဝေလံ အတိက္ကမိတုံ န သက္ကောတိ, ဝေလံ ပတွာ အဝဿံ သဗ္ဗာ ဦမိယော ဘိဇ္ဇန္တိ။ **ဧဝမ္ပိ ဗာလဿ ပဇပ္ပိတာနိ** တိ ဗာလဿ ဝစနာနိပိ ဧဝမေဝ ပညဝန္တံ အတိက္ကမိတုံ န သက္ကောန္တိ, တံ ပတွာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ။ **ပညံ န အစ္စေတိ** တိ ပညဝန္တံ သိရိမာ နာမ နာတိက္ကမတိ။ န ဟိ ကောစိ မနုဇော အတ္ထာနတ္ထေ ဥပ္ပန္နကင်္ခေ တံဆိန္ဒနတ္ထာယ ပညဝန္တံ အတိက္ကမိတွာ ဗာလဿ ဣဿရဿ ဟာဒမူလံ ဂစ္ဆတိ, ပညဝန္တဿ ပန ဟာဒမူလေယေဝ ဝိနိစ္ဆယော နာမ လဗ္ဘတီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''ကထံ သေနကာ''တိ အာဟ။ သော ''သုဏ, ဒေဝ''တိ ဝတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

''အသညတော စေပိ ပရေသမတ္ထံ၊ ဘဏာတိ သန္ဓာနဂတော ယသဿီ။
တဿေဝ တံ ရူဟတိ ဉာတိမဇ္ဈေ၊ သိရီ ဟိ နံ ကာရယတေ န ပညာ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒါမိ၊ ပညော နိဟီနော သိရိမာဝ သေယျော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၄)။

တတ္ထ **အသညတော စေပီ**တိ ဣဿရော ဟိ သစေပိ ကာယာဒီဟိ အသညတော ဒုဿီလော။ **သန္ဓာနဂတော** တိ ဝိနိစ္ဆယေ ဌိတော ဟုတွာ ပရေသံ အတ္ထံ ဘဏတိ, တဿိံ ဝိနိစ္ဆယမဏ္ဍလေ မဟာပရိဝါရပရိဝုတဿ မုသာဝါဒံ ဝ

တတ္ထ သာမိကမ္ပိ အဿာမိကံ ကရောန္တဿ တဿေဝ တံ ဝစနံ ရုဟတိ။ သိရီ ဟိ နံ တထာ ကာရယတေ န ပညာ, တဿာ ပညော နိဟီနော, သိရိမာဝ သေယျောတိ ဝဒာမိ။

ပုန ရညာ ''ကိံ, တာတာ''တိ ဝုတ္တေ ပဏ္ဍိတော ''သုဏ, ဒေဝ, ဗာလသေနကော ကိံ ဇာနာတီ''တိ ဝတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

''ပရဿ တ အတ္တနော တပိ ဟေတု၊ ဗာလော မုသာ ဘာသတိ အပ္ပပညော။
သော နိန္ဒိတော ဟောတိ သဘာယ မဇ္ဈေ၊ ပစ္ဆာပိ သော ဒုဂ္ဂတိကာမီ ဟောတိ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညောဝ သေယျော န ယသဿိ ဗာလော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၅)။

တတော သေနကော ဣမံ ကထမာဟ –

''အတ္ထမ္ပိ စေ ဘာသတိ ဘူရိပညော၊ အနာဠှိယော အပ္ပဓနော ဒလိဒ္ဒော။
န တဿ တံ ရူဟတိ ဉာတိမဇ္ဈေ၊ သိရီ စ ပညာဏဝတော န ဟောတိ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညော နိဟီနော သိရိမာဝ သေယျော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၆)။

တတ္ထ **အတ္ထမ္ပီ** တိ ကာရဏမ္ပိ စေ ဘာသတိ။ **ဉာတိမဇ္ဈေ** တိ ပရိသမဇ္ဈေ။ **ပညာဏဝတော**တိ မဟာရာဇ, ပညာဏဝန္တဿ သိရိသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပကတိယာ ဝိဇ္ဇမာနာပိ သိရီ နာမ န ဟောတိ။ သော ဟိ တဿ သန္တိကေ သူရိယုဂ္ဂမနေ ခဇ္ဇောပနကော ဝိယ ခာယတီတိ ဒဿေတိ။

ပုန ရညာ ''ကိံဒိသံ, တာတာ''တိ ဝုတ္တေ ပဏ္ဍိတော ''ကိံ ဇာနာတိ, သေနကော, ဣဓလောကမတ္တမေဝ ဩလောကေတိ, န ပရလောက''န္တိ ဝတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

''ပရဿ တ အတ္တနော တပိ ဟေတု၊ န ဘာသတိ အလိကံ ဘူရိပညော။
သော ပူဇိတော ဟောတိ သဘာယ မဇ္ဈေ၊ ပစ္ဆာပိ သော သုဂ္ဂတိကာမီ ဟောတိ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညောဝ သေယျော န ယသဿိ ဗာလော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၇)။

တတော သေနကော ကထမာဟ –

''ဟတ္ထီ ဂဝဿာ မဏိကုဏ္ဍလာ စ၊ ထိယော စ ဣဒ္ဓေသု ကုလေသု ဇာတာ။
သဗ္ဗာဝ တာ ဥပဘောဂါ ဘဝန္တိ၊ ဣဒ္ဓဿ ပေါသဿ အနိဒ္ဓိမန္တော။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညော နိဟီနော သိရိမာဝ သေယျော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၈)။

တတ္ထ **ဣဒ္ဓဿာ** တိ ဣဒ္ဓဿရဿ။ **အနိဒ္ဓိမန္တော** တိ န ကေဝလံ တာ နာရိယောဝ, အထ ခေါ သဗ္ဗေ အနိဒ္ဓိမန္တောပိ သတ္တာ တဿ ဥပဘောဂါ ဘဝန္တိ။

တတော ပဏ္ဍိတော ''ကိံ သေ ဇာနာတီ''တိ ဝတွာ ဧကံ ကာရဏံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

''အသံဝိဟိတကမ္မန္တံ၊ ဗာလံ ဒုမ္မေဓမန္တိနံ။
သိရီ ဇဟာတိ ဒုမ္မေဓံ၊ ဇိဏ္ဏံဝ ဥရဂေ တစံ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ။
ပညောဝ သေယျော န ယသဿိ ဗာလော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၉၉)။

တတ္ထ **''သိရီ ဇဟာတီ''**တိ ပဒဿ **စေတိယဇာတကေန** (ဇာ. ၁.၈.၄၅ အာဒယော) အတ္ထော ဝဏ္ဏေတဗ္ဗော။

အထ သေနကော ရညာ “ကီဒိသ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဒေဝ, ကိံ သေ တရုဏအရကော ဇာနာတိ, သုဏာထာ”တိ ဝတွာ “ပဏ္ဍိတံ အပ္ပဋိဘာနံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

“ပဉ္စ ပဏ္ဍိတာ မယံ ဘဒ္ဒန္တေ၊ သဗ္ဗေ ပဉ္စလိကာ ဥပဋ္ဌိတာ။
တွံ နော အဘိဘုယျ ဣဿရောသိ၊ သက္ကောဝ ဘူတပတိ ဒေဝရာဇာ။
တေမွိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညော နိဟီနော သိရိမာဝ သေယ္ယော”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၁၀၀)။

ဣဒံ ကိရ သုတွာ ရာဇာ “သာဓုရူပံ သေနကေန ကာရဏံ အာဘတံ, သက္ခိဿတိ နု ခော မေ ပုတ္တော ဣမဿ တဒံ ဘိန္ဒိတွာ အညံ ကာရဏံ အာဟရိတု”န္တိ စိန္တေတွာ “ကီဒိသံ ပဏ္ဍိတာ”တိ အာဟ။ သေနကေန ကိရ ဣမသ္မိံ ကာရဏေ အာဘတေ ဌပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ အညော တံ တဒံ ဘိန္ဒိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, တသ္မာ မဟာသတ္တော အတ္တနော ဉာဏဗလေန တဿ တဒံ ဘိန္ဒန္တော “မဟာရာဇ, ကိမေသ ဗာလော ဇာနာတိ, ယသမေဝ သြလောကေတိ, ပညာယ ဝိသေသံ န ဇာနာတိ, သုဏာထာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

“အသောဝ ပညဿ ယသဿိ ဗာလော၊ အတ္ထေသု ဇာတေသု တထာဝိဓေသု။
ယံ ပဏ္ဍိတော နိပုဏံ သံဝိဓေတိ၊ သမ္မောဟမာပဇ္ဇတိ တတ္ထ ဗာလော။
တေမွိ ဒိသွာန အဟံ ဝဒာမိ၊ ပညောဝ သေယ္ယော န ယသဿိ ဗာလော”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၁၀၁)။

တတ္ထ **အတ္ထေသူ**တိ ကိစ္စေသု ဇာတေသု။ **သံဝိဓေတီ**တိ သံဝိဒဟတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော သိနေရုပာဒတော သုဝဏ္ဏတလုကံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိယ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ စ နယကာရဏံ ဒဿေသိ။ ဧဝံ မဟာသတ္တေန ပညာနုဘာဝံ ဒဿေတွာ ကထိတေ ရာဇာ သေနကံ အာဟ – “ကီဒိသံ, သေနက, သက္ကောန္တော ဥတ္တရိပိ ကထေဟီ”တိ။ သော ကောဋ္ဌေ ဌပိတဓညံ ဝိယ ဥဂ္ဂဟိတကံ ခေပေတွာ အပ္ပဋိဘာနော မင်္ကုဘူတော ပဇ္ဈာယန္တော နိသီဒိ။ သစေ ဟိ သော အညံ ကာရဏံ အာဟရေယျ, န ကထာသဟဿေနပိ ဣမံ ဇာတကံ နိဋ္ဌာယေထ။ တဿ ပန အပ္ပဋိဘာနဿ ဌိတကာလေ ဂမ္ဘီရံ သြဃံ အာနေန္တော ဝိယ မဟာသတ္တော ဥတ္တရိပိ ပညမေဝ ဝဏ္ဏေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

“အဒ္ဓာ ဟိ ပညာဝ သတံ ပသတ္ထာ၊ ကန္တာ သိရီ ဘောဂရတာ မနုဿာ။
ဉာဏဉ္စ ဗုဒ္ဓာနမတုလ္လရူပံ၊ ပညံ န အစ္စေတိ သိရီ ကဒာစီ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၁၀၂)။

တတ္ထ **သတ**န္တိ ဗုဒ္ဓာဒီနံ သပ္ပုရိသာနံ။ **ဘောဂရတာ**တိ မဟာရာဇ, ယသ္မာ အန္ဓဗာလမနုဿာ ဘောဂရတာဝ, တသ္မာ တေသံ သိရီ ကန္တာ။ ယသော နာမေသ ပဏ္ဍိတေဟိ ဂရဟိတော ဗာလာနံ ကန္တောတိ စာယံ အတ္ထော **ဘိသဇာတကေန** (ဇာ. ၁.၁၄.၇၈ အာဒယော) ဝဏ္ဏေတဗ္ဗော။ **ဗုဒ္ဓာန**န္တိ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓာနဉ္စ ဉာဏံ။ **ကဒာစီ**တိ ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ ဉာဏဝန္တံ သိရီ နာမ နာတိက္ကမတိ, ဒေတတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ပဉှဗျာကရဏေန တုဋ္ဌော ဃနဝဿံ ဝဿေန္တော ဝိယ မဟာသတ္တံ ဓနေန ပူဇေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

“ယံ တံ အပုစ္ဆိမှ အကိတ္တယီ နော၊ မဟောသဓ ကေဝလဓမ္မဒဿီ။
ဂဝံ သဟဿံ ဥသဘဉ္စ နာဂံ၊ အာဇညယုတ္တေ စ ရထေ ဒသ ဣမေ။
ပဉှဿ ဝေယျာကရဏေန တုဋ္ဌော၊ ဒဒာမိ တေ ကာမဝရာနိ သောဠသာ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၁၀၃)။

တတ္ထ **ဥသဘဉ္စ နာဂ**န္တိ တဿ ဂဝံ သဟဿဿ ဥသဘံ ကတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ အာရောဟနီယံ နာဂံ ဒမ္မီတိ။

ဝီသတိနိပာတေ သိရိမန္တပဉှော နိဋ္ဌိတော။

တတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တဿ ယသော မဟာ အဟောသိ။ တံ သဗ္ဗံ ဥဒုမ္ဗရဒေဝိယေဝ ဝိစာရေသိ။ သာ တဿ သ သောဠသဝဿိကကာလေ စိန္တေသိ ''မမ ကနိဋ္ဌော မဟလ္လကော ဇာတော, ယသောပိဿ မဟာ အဟောသိ, အာ တပမဿ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ သာ ရညော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ ''သာဓု ဇာနာပေဟိ န''န္တိ အာဟ။ သာ တံ ဇာနာပေတွာ တေန သမ္ပဋိစ္ဆိတေ ''တေန ဟိ, တာတ, တေ ကုမာရိကံ အာနေမီ''တိ အာဟ။ အထ မဟာသတ္တော ''က အစိ က္လမေဟိ အာနီတာ မမ န ရုစ္စေယျ, သယမေဝ တာဝ ဥပဓာရေမိ''တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ – ''ဒေဝိ, ကတိပာဟံ မာ ကိဉ္စိ ရညော ဝဒေထ, အဟံ ဧကံ ကုမာရိကံ သယံ ပရိယေသိတွာ မမ စိတ္တရုစိတံ တုမှာကံ အာစိက္ခိဿ သာမီ''တိ။ ''ဧဝံ ကရောဟိ, တာတာ''တိ။ သော ဒေဝိံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ဃရံ ဂန္တွာ သဟာယကာနံ သညံ ဒတွာ အညာတကဝေသေန တုန္နဝါယဥပကရဏာနိ ဂဟေတွာ ဧကကောဝ ဥတ္တရဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဥတ္တရယဝမဇ္ဈကံ ပာယာသိ။ တဒါ ပန တတ္ထ ဧကံ ပောရာဏသေဋ္ဌိကုလံ ပရိက္ခီဏံ အဟောသိ။ တဿ ကုလဿ ဓီတာ အမရာဒေဝီ နာမ အဘိရူပာ ဒဿနီယာ ပာသာဒိကာ သဗ္ဗလက္ခဏသမ္ပန္နာ ပုညဝတီ။ သာ တံ ဒိဝသံ ပာတောဝ ယာဂုံ ပစိတွာ အာဒါ ယ ''ပိတု ကသနဋ္ဌာနံ ဂမိဿာမီ''တိ နိက္ခမိတွာ တမေဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ မဟာသတ္တော တံ အာဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ ''သဗ္ဗလက္ခဏသမ္ပန္နာယံ ဣတ္ထီ, သစေ အပရိဂ္ဂဟာ, ဣမာယ မေ ပာဒပရိစာရိကာယ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေသိ။

သာပိ တံ ဒိသွာဝ ''သစေ ဧဝရူပဿ ပုရိသဿ ဂေဟေ ဘဝေယျံ, သက္ကာ မယာ ကုဋုမ္ဗံ သဏ္ဌာပေတု''န္တိ စိန္တေသိ။

အထ မဟာသတ္တော – ''က္လမိဿာ သပရိဂ္ဂဟာပရိဂ္ဂဟဘာဝံ န ဇာနာမိ, ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ နံ ပုစ္ဆိဿာမိ, သစေ သော ပဏ္ဍိတာ ဘဝိဿတိ, ဇာနိဿတိ။ နော စေ, န ဇာနိဿတိ, က္လဓေဝ နံ ဆဍ္ဍေတွာ ဂစ္ဆာမီ''တိ စိန္တေ တွာ ဒူရေ ဌိတောဝ ဟတ္ထမုဒ္ဒမကာသိ။ သာပိ ''အယံ မမ သသာမိကာသာမိကဘာဝံ ပုစ္ဆတီ''တိ ဉတွာ ဟတ္ထံ ပ သာရေသိ။ သော အပရိဂ္ဂဟဘာဝံ ဉတွာ သမီပံ ဂန္တွာ ''ဘဒ္ဒေ, ကာ နာမ တွံ''န္တိ ပုစ္ဆိ။ ''သာမိ, အဟံ အတီတေ တ အနာဂတေ တ ဧတရဟိ တ ယံ နတ္ထိ, တန္နာမိကာ''တိ။ ''ဘဒ္ဒေ, လောကေ အမရာ နာမ နတ္ထိ, တွံ အမရာ နာမ ဘဝိဿ သသီ''တိ။ ''ဧဝံ, သာမီ''တိ။ ''ဘဒ္ဒေ, ကဿ ယာဂုံ ဟရိဿသီ''တိ? ''ပုဗ္ဗဒေဝတာယ, သာမီ''တိ။ ''ဘဒ္ဒေ, ပုဗ္ဗဒေဝ တာ နာမ မာတာပိတရော, တဝ ပိတု ယာဂုံ ဟရိဿသိ မညေ''တိ။ ''ဧဝံ, သာမီ''တိ။ ''ဘဒ္ဒေ, တဝ ပိတာ ကိံ ကရော တီ''တိ? ''သာမိ, ဧကံ ဒွိဓာ ကရောတီ''တိ။ ''ဧကဿ ဒွိဓာကရဏံ နာမ ကသနံ, တဝ ပိတာ ကသတီ''တိ ။ ''ဧဝံ, သာမီ''တိ။ ''ကတရသ္မိံ ပန ဌာနေ တေ ပိတာ ကသတီ''တိ? ''ယတ္ထ သကိံ ဂတာ န ဧန္တိ, တသ္မိံ ဌာနေ, သာမီ''တိ။ ''သကိံ ဂတာနံ န ပစ္စာဂမနဋ္ဌာနံ နာမ သုသာနံ, သုသာနသန္တိကေ ကသတိ, ဘဒ္ဒေ''တိ။ ''ဧဝံ, သာမီ''တိ။ ''ဘဒ္ဒေ, အ ဇ္ဇေဝ ဧဿသီ''တိ။ ''သစေ ဧဿတိ, န ဧဿာ''မိ။ ''နော စေ ဧဿတိ, ဧဿာမိ, သာမီ''တိ။ ''ဘဒ္ဒေ, ပိတာ တေ မညေ နဒီပာရေ ကသတိ, ဥဒကေ ဧန္တေ န ဧဿသိ, အနေန္တေ ဧဿသီ''တိ။ ''ဧဝံ, သာမီ''တိ။ ဧတ္တကံ နာမ မဟာ သတ္တော အာလာပသလ္လာပံ ကရောတိ။

အထ နံ အမရာဒေဝီ ''ယာဂုံ ပိဝိဿသိ, သာမီ''တိ နိမန္တေသိ။ မဟာသတ္တော ''ပဌမမေဝ ပဋိက္ခိပနံ နာမ အဝမင် ဂလ''န္တိ စိန္တေတွာ ''အာမ, ပိဝိဿာမီ''တိ အာဟ။ သာ ပန ယာဂုဃဋံ ဩတာရေသိ။ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ ''သစေ ပာတိံ အဓောဝိတွာ ဟတ္ထဓောဝနံ အဒတွာ ဒဿတိ, ဧတ္ထေဝ နံ ပဟာယ ဂမိဿာမီ''တိ။ သာ ပန ပာတိံ ဓောဝိတွာ ပာတိယာ ဥဒကံ အာဟရိတွာ ဟတ္ထဓောဝနံ ဒတွာ တုစ္ဆပာတိံ ဟတ္ထေ အဌပေတွာ ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဃဋံ အာလုဠေတွာ ယာဂုယာ ပူရေသိ, တတ္ထ ပန သိတ္ထာနိ မဟန္တာနိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော အာဟ ''ကိံ, ဘဒ္ဒေ, အတိဗဟလာ ယာဂူ''တိ။ ''ဥဒကံ န လဒ္ဓံ, သာမီ''တိ ။ ''ကေဒါရေ ဥဒကံ န လဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ မညေ''တိ။ ''ဧဝံ, သာမီ''တိ။ သာ ပိတု ယာဂုံ ဌပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အဒာသိ။ သော ယာဂုံ ပိဝိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ''ဘဒ္ဒေ, တုယှံ မာတု ဂေဟံ ဂမိဿာမိ, မဂ္ဂံ မေ အာစိက္ခာ''တိ အာဟ။ သာ ''သာဓူ''တိ ဝတွာ မဂ္ဂံ အာစိက္ခန္တီ ဧကကနိပါ တေ က္လမံ ကထမာဟ –

''ယေန သတ္တုဗိလင်္ဂါ စ၊ ဒိဂုဏပလာသော စ ပုပ္ဖိတော။
ယေန ဒအာမိ တေန ဝဒအာမိ၊ ယေန န ဒအာမိ န တေန ဝဒအာမိ။

သေ မဂ္ဂေ ယဝမဇ္ဈကသ္မိ၊ ဧတံ အန္နပထံ ဝိဇာနာဟီ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁.၁၁၂)။

တသ္သတ္ထော – “သာမိ, အန္တောဂါမံ ပဝိသိတ္ဝာ ဧကံ သတ္တုအာပဏံ ပသ္သိသ္သသိ, တတော ကဋ္ဋိကာပဏံ, တေသံ ပုရတော ဒိဂုဏပဏ္ဏော ကောဝိဠာရော သုပုပ္ဖိတော, တသ္မာ တ္ဝံ ယေန သတ္တုပိလင်္ဂ စ ကောဝိဠာရော စ ပုပ္ဖိတော, တေန ဂန္တ္ဝာ ကောဝိဠာရမူလေ ဌတ္ဝာ ဒက္ခိဏံ ဂဏ္ဟ ဝါမံ မုဉ္စ, သေ မဂ္ဂေ ယဝမဇ္ဈကသ္မိ ယဝမဇ္ဈကဂါမေ ဌိတသ္သ အမ္ဟာကံ ဂေဟသ္သ, ဧဝံ ဧဝံ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ မယာ ဝုတ္တံ ဆန္နပထံ ပဋိစ္ဆန္နပထံ ဆန္နပထံ တပဋိစ္ဆန္နကာရဏံ ဝိဇာနာဟီ”တိ။ ဧတ္ထ ဟိ **ယေန ဒဒါမီ**တိ ယေန ဟတ္ထေန ဒဒါမိ, ဣဒံ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, ဣတရံ ဝါမဟတ္ထံ။ ဧဝံ သာ တသ္သ မဂ္ဂံ အာစိက္ခိတ္ဝာ ပိတု ယာဂုံ ဂဟေတ္ဝာ အဂမာသိ။

ဆန္နပထပဉ္ဟော နိဋ္ဌိတော။

အမရာဒေဝိပရိယေသနာ

သောပိ တာယ ကထိတမဂ္ဂေနေဝ တံ ဂေဟံ ဂတော။ အထ နံ အမရာဒေဝိယာ မာတာ ဒိသ္ဝာ အာသနံ ဒတ္ဝာ “ယာဂုံ ပိဝိသ္သသိ, သာမီ”တိ အာဟ။ “အမ္မ, ကနိဋ္ဌဘဂိနိယာ မေ အမရာဒေဝိယာ ထောကာ ယာဂု မေ ဒိန္နာ”တိ။ တံ သုတ္ဝာ သာ “ဓီတု မေ အတ္ထာယ အာဂတော ဘဝိသ္သတီ”တိ အညာသိ။ မဟာသတ္တော တေသံ ဒုဂ္ဂတဘာဝံ ဇာနန္တောပိ “အမ္မ, အဟံ တုန္နဝါယော, ကိဉ္စိ သိဗ္ဗိတဗ္ဗယုတ္တကံ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အတ္ထိ, သာမိ, မူလံ ပန နတ္ထီ”တိ? “အမ္မ မူလေန ကမ္မံ နတ္ထိ, အာနေဟိ, သိဗ္ဗိသ္သာမိ န”န္တိ။ သာ ဇိဏ္ဏသာဋကာနိ အာဟရိတ္ဝာ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တော အာဟဋာဟဋံ နိဋ္ဌာပေသိယေဝ။ ပုညဝတော ဟိ ကိရိယာ နာမ သမိဇ္ဈတိယေဝ။ အထ နံ အာဟ “အမ္မ, ဝီထိဘာဂေန အာရောစေယ္ယာသီ”တိ။ သာ သကလဂါမံ အာရောစေသိ။ မဟာသတ္တော တုန္နဝါယကမ္မံ ကတ္ဝာ ဧကာဟေနေဝ သဟသ္သံ ကဟာပဏံ ဥပ္ပာဒေသိ။ မဟလ္လိကာပိသ္သ ပါတရာသဘတ္တံ ပစိတ္ဝာ ဒတ္ဝာ “တာတ, သာယမာသံ ကိတ္တကံ ပစာမီ”တိ အာဟ။ “အမ္မ, ယတ္တကာ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဘုဉ္ဇန္တိ, တေသံ ပမာဏေနာ”တိ။ သာ အနေကသူပဗျဉ္ဇနံ ဗဟုဘတ္တံ ပစိ။ အမရာဒေဝီပိ သာယံ သီသေန ဒါရုကလာပံ, ဥစ္ဆင်္ဂေန ပဏ္ဏံ အာဒါယ အရညတော အာဂန္တ္ဝာ ပုရဂေဟဒ္ဝါရေ ဒါရုကလာပံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ပစ္ဆိမဒ္ဝါရေန ဂေဟံ ပါဝိသိ။ ပိတာပိသ္သာ သာယတရံ အာဂမာသိ။ မဟာသတ္တော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိ။ ဣတရာ မာတာပိတရော ဘောဇေတ္ဝာ ပစ္ဆာ သယံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ မာတာပိတူနံ ပါဒေ ဓောဝိတ္ဝာ မဟာသတ္တသ္သ ပါဒေ ဓောဝိ။

သော တံ ပရိဂ္ဂဏ္ဟန္တော ကတိပါဟံ တတ္ထေဝ ဝသိ။ အထ နံ ဝီမံသန္တော ဧကဒိဝသံ အာဟ – “ဘဒ္ဒေ, အဍ္ဎနာဠိကတဏ္ဍုလေ ဂဟေတ္ဝာ တတော မယ္ဟံ ယာဂုဉ္စ ပူဝဉ္စ ဘတ္တဉ္စ ပစာဟီ”တိ။ သာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ တဏ္ဍုလေ ကောဋ္ဋေတ္ဝာ မူလတဏ္ဍုလေဟိ ဘတ္တံ, မဇ္ဈိမတဏ္ဍုလေဟိ ယာဂုံ, ကဏကာဟိ ပူဝံ ပစိတ္ဝာ တဒနုရူပံ သူပဗျဉ္ဇနံ သမ္ပာဒေတ္ဝာ မဟာသတ္တသ္သ သဗျဉ္ဇနံ ယာဂုံ အဒါသိ။ သာ ယာဂု မုခေ ဌပိတမတ္တာဝ သတ္တ ရသဟရဏိသဟသ္သာနိ ဖရိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ သော တသ္သာ ဝီမံသနတ္ထမေဝ “ဘဒ္ဒေ, ယာဂုံ ပစိတုံ အဇာနန္တီ ကိမတ္ထံ မမ တဏ္ဍုလေ နာသေသီ”တိ ကုဒ္ဓော ဝိယ သဟ ခေဠေန နိဋ္ဌုဘိတ္ဝာ ဘူမိယံ ပါတေသိ။ သာ တသ္သ အကုဇ္ဈိတ္ဝာဝ “သာမိ, သစေ ယာဂု န သုန္ဒရာ, ပူဝံ ခါဒါ”တိ ပူဝံ အဒါသိ။ တမ္ပိ တထေဝ အကာသိ။ “သစေ, သာမိ, ပူဝံ န သုန္ဒရံ, ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇာ”တိ ဘတ္တံ အဒါသိ။ ဘတ္တမ္ပိ တထေဝ ကတ္ဝာ “ဘဒ္ဒေ, တ္ဝံ ပစိတုံ အဇာနန္တီ မမ သန္တကံ ကိမတ္ထံ နာသေသီ”တိ ကုဒ္ဓော ဝိယ တီဏိပိ ဧကတော မဒ္ဒိတ္ဝာ သီသတော ပဋ္ဌာယ သကလသရီရံ လိမ္ပိတ္ဝာ “ဂစ္ဆ, ဒ္ဝါရေ နိသီဒါဟီ”တိ အာဟ။ သာ အကုဇ္ဈိတ္ဝာဝ “သာဓု, သာမီ”တိ ဂန္တ္ဝာ တထာ အကာသိ။ သော တသ္သာ နိဟတမာနဘာဝံ ဉတ္ဝာ “ဘဒ္ဒေ, ဧဟီ”တိ အာဟ။ သာ အကုဇ္ဈိတ္ဝာဝ ဧကဝစနေနေဝ အာဂတာ။ မဟာသတ္တော ပန အာဂစ္ဆန္တော ကဟာပဏသဟသ္သေန သဒ္ဓိံ ဧကသာဋကယုဂံ တမ္ဗူလပသိဗ္ဗကေ ဌပေတ္ဝာ အာဂတော။ အထ သော တံ သာဋကံ နီဟရိတ္ဝာ တသ္သာ ဟတ္ထေ ဌပေတ္ဝာ “ဘဒ္ဒေ, တဝ သဟာယိကာဟိ သဒ္ဓိံ န္ဟာယိတ္ဝာ ဣမံ သာဋကံ နိဝါသေတ္ဝာ ဧဟီ”တိ အာဟ။ သာ တထာ အကာသိ။

ပဏ္ဍိတော ဥပ္ပာဒိတဓနဉ္စ, အာဘတဓနဉ္စ သဗ္ဗံ တသ္သာ မာတာပိတူနံ ဒတ္ဝာ သမသ္သာသေတ္ဝာ သသုရေ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ တံ အာဒါယ နဂရာဘိမုခေါ အဂမာသိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ တသ္သာ ဝီမံသနတ္ထာယ ဆတ္တဉ္စ ဥပါဟနဉ္စ

စ ဒတွာ ဝေမာဟ – “ဘန္တေ, ဣမံ ဆတ္တံ ဂဟေတွာ အတ္တာနံ ဓာရေဟိ, ဥပဟာနံ အဘိရုဟိတွာ ယာဟီ”တိ။ သာ တံ ဂဟေတွာ တထာ အကတွာ အဗ္ဘောကာသေ သူရိယသန္တာပေ ဆတ္တံ အဓာရေတွာ ဝနန္တေ ဓာရေတွာ ဂစ္ဆတိ, ထလဋ္ဌာနေ ဥပဟာနံ ပဋိမုဉ္စိတွာ ဥဒကဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တကာလေ အဘိရုဟိတွာ ဂစ္ဆတိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ကာရဏံ ဒိသွာ ပုစ္ဆိ “ကိံ, ဘန္တေ, ထလဋ္ဌာနေ ဥပဟာနံ ပဋိမုဉ္စိတွာ ဥဒကဋ္ဌာနေ အဘိရုဟိတွာ ဂစ္ဆသိ, သူရိယသန္တာပေ ဆတ္တံ အဓာရေတွာ ဝနန္တေ ဓာရေတွာ”တိ? သာ အာဟ – “သာမိ, ထလဋ္ဌာနေ ကဏ္ဋကာဒီနိ ပဿာမိ, ဥဒကဋ္ဌာနေ မစ္ဆကစ္ဆပကဏ္ဋကာဒီနိ န ပဿာမိ, တေသု ဟဒေ ပဝိဋ္ဌေသု ဒုက္ခဝေဒနာ ဘဝေယျ, အဗ္ဘောကာသေ သုက္ခရုက္ခကဏ္ဋကာဒီနိ နတ္ထိ, ဝနန္တရံ ပဝိဋ္ဌာနံ ပန သုက္ခရုက္ခဒဏ္ဍာဒိကေသု မတ္ထကေ ပတိတေသု ဒုက္ခဝေဒနာ ဘဝေယျ, တသ္မာ တာနိ ပဋိဃာတနတ္ထာယ ဧဝံ ကရောမီ”တိ။

ဗောဓိသတ္တော ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ တဿာ ကထံ သုတွာ တုဿိတွာ ဂစ္ဆန္တော ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဖလသမ္ပန္နံ ဧကံ ဗဒရရုက္ခံ ဒိသွာ ဗဒရရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ သာ ဗဒရရုက္ခမူလေ နိသိန္နံ မဟာသတ္တံ ဒိသွာ “သာမိ, အဘိရုဟိတွာ ဗဒရဖလံ ဂဟေတွာ ခါဒာဟိ, မယှမ္ပိ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ “ဘန္တေ, အဟံ ကိလမာမိ, အဘိရုဟိတုံ န သက္ကောမိ, တွံဝမေဝ အဘိရုဟာ”တိ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဗဒရရုက္ခံ အဘိရုယှ သာခန္တရေ နိသီဒိတွာ ဖလံ ဩစိနိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ အာဟ – “ဘန္တေ, ဖလံ မယှံ ဒေဟီ”တိ။ သာ “အယံ ပုရိသော ပဏ္ဍိတော ဝါ အပဏ္ဍိတော ဝါ ဝီမံသိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တံ အာဟ “သာမိ, ဥဏှဖလံ ခါဒိဿသိ, ဥဒာဟု သီတဖလ”န္တိ? သော တံ ကာရဏံ အဇာနန္တော ဝိယ ဝေမာဟ – “ဘန္တေ, ဥဏှဖလေန မေ အတ္ထော”တိ ။ သာ ဖလာနိ ဘူမိယံ ခိပိတွာ “သာမိ, ခါဒာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဂဟေတွာ ဓမေန္တော ခါဒိ။ ပုန ဝီမံသမာနော နံ ဝေမာဟ – “ဘန္တေ, သီတလံ မေ ဒေဟီ”တိ။ အထ သာ ဗဒရဖလာနိ တိဏဘူမိယာ ဥပရိ ခိပိ။ သော တံ ဂဟေတွာ ခါဒိတွာ “အယံ အာရိကာ အတိဝိယ ပဏ္ဍိတာ”တိ စိန္တေတွာ တုဿိ။ အထ မဟာသတ္တော တံ အာဟ – “ဘန္တေ, ဗဒရရုက္ခတော ဩတရာဟီ”တိ။ သာ မဟာသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ရုက္ခတော ဩတရိတွာ ဃဋံ ဂဟေတွာ နဒိံ ဂန္တွာ ဥဒကံ အာနေတွာ မဟာသတ္တဿ အဒါသိ။ မဟာသတ္တော ပိဝိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ တတော ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တော နဂရမေဝ သမ္ပတ္တော။

အထ သော တံ ဝီမံသနတ္ထာယ အေတရိကဿ ဂေဟေ ဌပေတွာ အေတရိကဿ ဘရိယာယ အာစိက္ခိတွာ အတ္တနော နိဝေသနံ ဂန္တွာ ပုရိသေ အာမန္တေတွာ “အသုကဂေဟေ ဣတ္ထိံ ဌပေတွာ အာဂတောမှိ, ဣမံ သဟဿံ အာဒာယ ဂန္တွာ တံ ဝီမံသထာ”တိ သဟဿံ ဒတွာ ပေသေသိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ သာ အာဟ – “ဣဒံ မမ သာမိကဿ ပါဒရဇမ္ပိ န အဂ္ဃတီ”တိ။ တေ အာဂန္တွာ ပဏ္ဍိတဿ အာရောစေသုံ။ ပုနပိ ယာဝတတိယံ ပေသေတွာ စ တုတ္တေ တရေ မဟာသတ္တော တေယေဝ “တေန ဟိ နံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ကမုန္တာ အာနေထာ”တိ အာဟ။ တေ တထာ ကရိံသု။ သာ မဟာသတ္တံ မဟာသမ္ပတ္တိယံ ဌိတံ န သဉ္ဇာနိ, နံ ဩလောကေတွာ စ ပန ဟသိ စေဝ ရောဒိ စ။ သော ဥဘယကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သာ အာဟ – “သာမိ, အဟံ ဟသမာနာ တဝ သမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ ‘အယံ အကာရဏေန န လဒ္ဓါ, ပုရိမဘဝေ ကုသလံ ကတွာ လဒ္ဓါ, အဟော ပုညာနံ ဖလံ နာမာ’တိ ဟသိံ။ ရောဒမာနာ ပန ‘ဣဒါနိ ပရဿ ရက္ခိတဂေါပိတဝတ္ထုမှိ အပရဇ္ဈိတွာ နိရယံ ဂမိဿတီ’တိ တယိ ကာရုညေန ရောဒိ”န္တိ။

သော တံ ဝီမံသိတွာ သုဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ “ဂစ္ဆထ နံ တတ္ထေဝ နေထာ”တိ ဝတွာ ပေသေတွာ ပုန တုန္နဝါယဝေသံ ဂဟေတွာ ဂန္တွာ တာယ သဒ္ဓိံ သယိတွာ ပုနဒိဝသေ ဟတောဝ ရာဇကုလံ ပဝိသိတွာ ဥဒုမ္ဗရဒေဝိယာ အာရောစေသိ။ သာ ရညော အာရောစေတွာ အမရာဒေဝိံ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကရိတွာ မဟာယောဂ္ဂေ နိသီဒါပေတွာ မဟန္တေန သက္ကာရေန မဟာသတ္တဿ ဂေဟံ နေတွာ မင်္ဂလံ ကာရေသိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ သဟဿမူလံ ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေသိ။ အေတရိကေ အာဒိံ ကတွာ သကလနဂရဝါသိနော ပဏ္ဏာကာရေ ပဟိဏိံသု။ အမရာဒေဝီပိ ရညာ ပဟိတံ ပဏ္ဏာကာရံ ဒွိဓာ ဘိန္ဒိတွာ ဧကံ ကောဋ္ဌာသံ ရညော ပေသေသိ။ ဧတေနုပါယေန သကလနဂရဝါသီနမ္ပိ ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေတွာ နဂရံ သင်္ဂဏှိ။ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တော တာယ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသန္တော ရညော အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသိ။

အမရာဒေဝိပရိယေသနာ နိဋ္ဌိတာ။

သဗ္ဗရတနထေနဝဏ္ဏနာ

အထေကဒိဝသံ သေနကော ဣတရေ တယော အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတေ အာမန္တေသိ “အမ္ဘော, မယံ ဂဟပတိပုတ္တဿ မဟောသဓဿေဝ နပ္ပဟောမ, ဣဒါနိ ပန တေန အတ္တနာ ဗုဒ္ဓတရာ ဘရိယာ အာနီတာ, ကိန္တိ နံ ရညော အန္တရေ ပရိဘိန္ဒေယျာမာ”တိ။ “အာစရိယ, မယံ ကိံ ဇာနာမ, တွံယေဝ ဇာနာဟီ”တိ။ “ဟောတု မာ စိန္တယိတ္ထ, အတ္ထေကော ဥပါယော, အဟံ ရညော စူဠာမဏိံ ထေနေတွာ အာဟရိဿာမိ, ပုက္ကုသ, တွံ သုဝဏ္ဏမာလံ အာဟရ, ကာမိန္ဒ, တွံ ကမ္ဗလံ, ဒေဝိန္ဒ, တွံ သုဝဏ္ဏပါဒုကန္တိ ဧဝံ မယံ စတ္တာရောပိ ဥပါယေန တာနိ အာဟရိဿာမ, တတော အမှာကံ ဂေဟေ အဋ္ဌပေတွာ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဂေဟံ ပေသေဿာမာ”တိ။ အထ ခေါ တေ စတ္တာရောပိ တထာ ကရိံသု။ တေသု သေနကော တာဝ စူဠာမဏိံ တက္ကဃဋေ ပက္ခိပိတွာ ဒါသိယာ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ ပေသေသိ “ဣမံ တက္ကဃဋံ အညေသံ ဂဏှန္တာနံ အဒတွာ သစေ မဟောသဓဿ ဂေဟေ ဂဏှာတိ, ဃဋေနေဝ သဒ္ဓိံ ဒေဟီ”တိ။ သာ ပဏ္ဍိတဿ ဃရဒွါရေ ဂန္တွာ “တက္ကံ ဂဏှထ, တက္ကံ ဂဏှထာ”တိ အပရာပရံ စရတိ။

အမရာဒေဝီ ဒွါရေ ဌိတာ တဿာ ကိရိယံ ဒိသွာ “အယံ အညတ္ထ န ဂစ္ဆတိ, ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ ကာရဏေနာ”တိ ဣင်္ဂိတသညာယ ဒါသိယော ပဋိက္ကမာပေတွာ သယမေဝ “အမ္မ, ဧဟိ တက္ကံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ပက္ကောသိတွာ တဿာ အာဂတကာလေ ဒါသီနံ သညံ ဒတွာ တာသု အနာဂစ္ဆန္တီသု “ဂစ္ဆ, အမ္မ, ဒါသိယော ပက္ကောသာဟီ”တိ တမေဝ ပေသေတွာ တက္ကဃဋေ ဟတ္ထံ ဩတာရေတွာ မဏိံ ဒိသွာ တံ ဒါသိံ ပုစ္ဆိ “အမ္မ, တွံ ကဿ သန္တကာ”တိ? “အယျေ, သေနကပဏ္ဍိတဿ ဒါသီမှီ”တိ။ တတော တဿာ နာမံ တဿာ စ မာတုယာ နာမံ ပုစ္ဆိတွာ “အသုကာ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အမ္မ, ဣမံ တက္ကံ ကတိမူလ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “အယျေ, စတုနာဠိက”န္တိ။ “တေန ဟိ, အမ္မ, ဣမံ တက္ကံ မေ ဒေဟီ”တိ ဝတွာ “အယျေ, တုမှေဟိ ဂဏှန္တီသု မူလေန မေ ကော အတ္ထော, ဃဋေနေဝ သဒ္ဓိံ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ယာဟီ”တိ တံ ဥယျောဇေတွာ သာ “အသုကမာသေ အသုကဒိဝသေ သေနကာစရိယော အသုကာယ နာမ ဒါသိယာ ဓီတာယ အသုကာယ နာမ ဟတ္ထေ ရညော စူဠာမဏိံ ပဟေဏကတ္ထာယ ပဟိဏီ”တိ ပဏ္ဏေ လိခိတွာ တက္ကံ ဂဏှိ။ ပုက္ကုသောပိ သုဝဏ္ဏမာလံ သုမနပုပ္ဖစင်္ကောဋကေ ဌပေတွာ သုမနပုပ္ဖေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ တထေဝ ပေသေသိ။ ကာမိန္ဒောပိ ကမ္ဗလံ ပဏ္ဏပစ္ဆိယံ ဌပေတွာ ပဏ္ဏေဟိ ဆာဒေတွာ ပေသေသိ။ ဒေဝိန္ဒောပိ သုဝဏ္ဏပါဒုကံ ယဝကလာပန္တရေ ဗန္ဓိတွာ ပေသေသိ။ သာ သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ဂဟေတွာ ပဏ္ဏေ အက္ခရာနိ အာရောပေတွာ မဟောသဓဿ အာစိက္ခိတွာ ဌပေသိ။

တေပိ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ရာဇကုလံ ဂန္တွာ “ကိံ, ဒေဝ, တုမှေ စူဠာမဏိံ န ပိဠန္ဓထာ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ “ပိဠန္ဓိဿာမိ အာဟရထာ”တိ ပုရိသေ အာဟ။ တေ မဏိံ န ပဿိံသု, ဣတရာနိပိ န ပဿိံသုယေဝ။ အထ တေ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ “ဒေဝ, တုမှာကံ အာဘရဏာနိ မဟောသဓဿ ဂေဟေ အတ္ထိ, သော တာနိ သယံ ဝဠဉ္ဇေတိ, ပဋိသတ္တု တေ မဟာရာဇ, ဂဟပတိပုတ္တော”တိ တံ ဘိန္ဒိံသု။ အထဿ အတ္ထစရကာ မနုဿာ သီဃံ ဂန္တွာ အာရောစေသုံ။ သော “ရာဇာနံ ဒိသွာ ဇာနိဿာမီ”တိ ရာဇုပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ကုဇ္ဈိတွာ “ကော ဇာနိဿတိ, ကိံ ဘဝိဿတိ ကိံ ကရိဿတီ”တိ အတ္တာနံ ပဿိတုံ နာဒါသိ။ ပဏ္ဍိတော ရညော ကုဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ အတ္တနော နိဝေသနမေဝ ဂတော။ ရာဇာ “နံ ဂဏှထာ”တိ အာဏာပေသိ။ ပဏ္ဍိတော အတ္ထစရကာနံ ဝစနံ သုတွာ “မယာ အပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ အမရာဒေဝိယာ သညံ ဒတွာ အညာတကဝေသေန နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏယဝမဇ္ဈကဂါမံ ဂန္တွာ တသ္မိံ ကုမ္ဘကာရကမ္မံ အကာသိ။ နဂရေ “ပဏ္ဍိတော ပလာတော”တိ ကောလာဟလံ ဇာတံ။

သေနကာဒယောပိ စတ္တာရော ဇနာ တဿ ပလာတဘာဝံ ဉတွာ “မာ စိန္တယိတ္ထ, မယံ ကိံ အပဏ္ဍိတာ”တိ အညမညံ အဇာနာပေတွာဝ အမရာဒေဝိယာ ပဏ္ဏာကာရံ ပဟိဏိံသု။ သာ တေဟိ စတူဟိ ပေသိတပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ “အသုက-အသုကဝေလာယ အာဂစ္ဆတူ”တိ ဝတွာ ဧကံ ကူပံ ခဏာပေတွာ ဂူထရာသိနော သဟ ဥဒကေန တတ္ထ ပူရေတွာ ဂူထကူပဿ ဥပရိတလေ ယန္တဖလကာဟိ ပိဒဟိတွာ ကိလဉ္ဇေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ သဗ္ဗံ နိဋ္ဌာပေသိ။ အထ သေနကော သာယနှသမယေ နှာတွာ အတ္တာနံ အလင်္ကရိတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သော ဃရဒွါရေ ဌတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေသိ။ သာ “ဧဟိ, အာစရိယာ”တိ အာဟ။ သော ဂန္တွာ တဿာ သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ သာ ဧဝမာဟ – “သာမိ, ဣဒါနိ အဟံ တဝ ဝသံ ဂတာ, အတ္တနော သရီရံ အနှာယိတွာ သယိတုံ အယုတ္တ”န္တိ။ သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ သာ နိက္ခမိတွာ ဥဒကပူရံ ဃဋံ ဂဟေတွာ အာသိတ္တာ ဝိယ “ဧဟိ, အာစရိယ, နှာနတ္ထာယ ဖလကာနိ အာရုဟာ”တိ ဝတွာ တဿ ဖလကာနိ အဘိရုယှ ဌိတကာလေ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ဖလကကောဋိံ အက္ကမိတွာ ဂူထကူပေ ပါတေသိ။

ပုက္ကုသောပိ သာယန္ဟသမယေ နှာတွာ အလင်္ကရိတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ ဃရဒွါရေ ဌတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေသိ။ ကော ပရိစာရိကာ ဣတ္ထိ အမရာဒေဝိယာ အာရောစေသိ။ သာ တဿာ ဝစနံ သုတွာ "ဖော်, အာစရိယ, အတ္တနော သရီရံ အနုဟာယိတွာ သယိတုံ အယုတ္တ"န္တိ အာဟ။ သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ သာ နိက္ခမိတွာ ဥဒကပူရံ ဃဋံ ဂဟေတွာ အာသိဉ္စမာနာ ဝိယ "ဖော်, အာစရိယ, နှာနတ္ထာယ ဖလကာနိ အဘိရုဟာ"တိ အာဟ။ တဿ ဖလကာနိ အဘိရုယှ ဌိတကာလေ သာ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ဖလကာနိ အာကမိတွာ ဂူထကူပေ ပာတေသိ။ ပုက္ကုသံ သေနကော "ကော ဧသော"တိ ပုစ္ဆိ။ "အဟံ ပုက္ကုသော"တိ။ "တ္ဝံ ကော နာမ မနုဿော"တိ? "အဟံ သေနကော"တိ အညမညံ ပုစ္ဆိတွာ အဋ္ဌံသု။ တထာ ဣတရေ ဒွေပိ တတ္ထေဝ ပာတေသိ။ သဗ္ဗေပိ တေ ဇေဂုစ္ဆေ ဂူထကူပေ အဋ္ဌံသု။ သာ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ တတော ဥက္ခိပာပေတွာ, စတ္တာရောပိ ဇနေ ခုရမုဏ္ဍေ ကာရာပေတွာ တဏ္ဍုလာနိ ကဟာပေတွာ ဥဒကေန တေမေတွာ ကောဋ္ဋာပေတွာ စုဏ္ဏံ ဗဟလယာဂုံ ပစာပေတွာ မဒ္ဒိတွာ သီသတော ပဋ္ဌာယ သကလသရီရံ ဝိလိမ္ပာပေတွာ တူလပိစူနိ ကဟာပေတွာ တထေဝ သီသတော ပဋ္ဌာယ သြကိရာပေတွာ မဟာဒုက္ခံ ဟာပေတွာ ကိလဉ္ဇကုစ္ဆိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဝေဌေတွာ ရညော အာရောစေတုကာမာ ဟုတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ စတ္တာရိ ရတနာနိ ကဟာပေတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ – "ဒေဝ, သေတတနရံ နာမ မဟာပဏ္ဏာကာရံ ပဋိဂ္ဂဏှာဟထာ"တိ ဝတွာ စတ္တာရိ ကိလဉ္ဇာနိ ရညော ဟာဒမူလေ ဌပာပေသိ။ အထ ရာဇာ ဝိဝရာပေတွာ သေတမက္ကဋသဒိသေ စတ္တာရောပိ ဇနေ ပဿိ။ အထ သဗ္ဗေ မနုဿာ "အဟော အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ, အဟော မဟာသေတတနရာ"တိ ဝတွာ မဟာဟသိတံ ဟသိံသု။ တေ စတ္တာရောပိ မဟာလဇ္ဇာ အဟေသုံ။

အထ အမရာဒေဝီ အတ္တနော သာမိနော နိဒ္ဒောသဘာဝံ ကထေန္တီ ရာဇာနံ အာဟ – "ဒေဝ, မဟောသဓပဏ္ဍိတော န စောရော, ဣမေ စတ္တာရော စောရာ။ ဧတေသု ဟိ သေနကော မဏိစောရော, ပုက္ကုသော သုဝဏ္ဏမာလာစောရော, ကာမိန္ဒော ကမ္ဗလစောရော, ဒေဝိန္ဒော သုဝဏ္ဏပာဒုကာစောရော။ ဣမေ စောရာ အသုကမာသေ အသုကဒိဝသေ အသုကအာသိမိတာနံ အသုကအာသီနံ ဟတ္ထေ ဣမာနိ ရတနာနိ ပဟိဏန္တိ။ ဣမံ ပဏ္ဏံ ပဿထ, အတ္တနော သန္တကဉ္စ ဂဏှထ, စောရေ စ, ဒေဝ, ပဋိစ္ဆထာ"တိ။ သာ စတ္တာရောပိ ဇနေ မဟာဝိပ္ပကာရံ ပာပေတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ဂေဟမေဝ ဂတာ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ပလာတဘာဝေန တသ္မိံ အာသင်္ကာယ စ အညေသံ ပဏ္ဍိတပတိမန္တီနံ အဘာဝေန စ တေသံ ကိဉ္စိ အဝတွာ "ပဏ္ဍိတာ နှာပေတွာ အတ္တနော ဂေဟာနိ ဂစ္ဆထာ"တိ ပေသေသိ။ စတ္တာရော ဇနာ မဟာဝိပ္ပကာရံ ပတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ဂေဟမေဝ ဂတာ။

သဗ္ဗရတနထေနာ နိဋ္ဌိတာ။

ခဇ္ဇောပနကပဉှော

အထဿ ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မဒေသနံ အဿုဏန္တီ "ကိံ နု ခေါ ကာရဏ"န္တိ အာဝဇ္ဇမာနာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ "ပဏ္ဍိတဿ အာနယနကာရဏံ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ရတ္တိဘာဂေ ဆတ္တပိဏ္ဍိကံ ဝိဝရိတွာ ရာဇာနံ စတုက္ကနိပာတေ ဒေဝတာယ ပုစ္ဆိတပဉှော အာဂတေ "ဟန္တိ ဟတ္ထေဟိ ပာဒေဟီ"တိအာဒိကေ စတ္တာရော ပဉှေ ပုစ္ဆိ။ ရာဇာ အဇာနန္တော "အဟံ န ဇာနာမိ, အညေ ပဏ္ဍိတေ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ ဧကဒိဝသံ သြကာသံ ယာစိတွာ ပုနဒိဝသေ "အာဂစ္ဆန္တူ"တိ စတုန္နံ ပဏ္ဍိတာနံ သာသနံ ပေသေသိ။ တေဟိ "မယံ ခုရမုဏ္ဍာ ဝီထိံ သြတရန္တာ လဇ္ဇာမာ"တိ ဝုတ္တေ ရာဇာ စတ္တာရော နာဠိပဋ္ဋေ ပေသေသိ "ဣမေ သီသေသု ကတွာ အာဂစ္ဆန္တူ"တိ။ တအာ ကိရ တေ နာဠိပဋ္ဋာ ဥပ္ပန္နာ။ တေ အာဂန္တွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိံသု။ အထ ရာဇာ "သေနက, အဇ္ဇ ရတ္တိဘာဂေ ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ မံ စတ္တာရော ပဉှေ ပုစ္ဆိ, အဟံ ပန အဇာနန္တော 'ပဏ္ဍိတေ ပုစ္ဆိဿာမီ'တိ အဝစံ, ကထေဟိ မေ တေ ပဉှေ"တိ ဝတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

"ဟန္တိ ဟတ္ထေဟိ ပာဒေဟိ၊ မုခဉ္စ ပရိသုမ္ဘတိ။
သ ဝေ ရာဇ ပိယော ဟောတိ၊ ကံ တေန တွာဘိပဿသီ"တိ။ (ဇာ. ၁.၄.၁၉၇)။

သေနကော အဇာနန္တော “ကိံ ဟန္တိ, ကထံ ဟန္တီ”တိ တံ တံ ဝိလပိတ္ဝာ နေဝ အန္တံ ပဿိ, န ကောဋိံ ပဿိ။ သေသာပိ အပ္ပဋိဘာနာ အဟေသုံ။ အထ ရာဇာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ ပုန ရတ္တိဘာဂေ ဒေဝတာယ “ပဥှာ တေ ဉာတော”တိ ပုဋ္ဌော “မယာ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ပုဋ္ဌာ, တေပိ န ဇာနိံသူ”တိ အာဟ။ ဒေဝတာ “ကိံ တေ ဇာနိဿန္တိ, ဥပေတွာ မဟောသဓပဏ္ဍိတံ အညော ကောစိ ဧတေ ပဥှေ ကထေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ သစေ တံ ပက္ကောသာပေတွာ ဧတေ ပဥှေ န ကထာပေဿသိ, ဣမိနာ တေ ဇလိတေန အယကူဋေန သီသံ ဘိန္ဒိဿာမီ”တိ ရာဇာနံ တဇ္ဇေတွာ “မဟာရာဇ, အဂ္ဂိနာ အတ္ထေ သတိ ခဇ္ဇောပနကံ ဓမိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, ခီရေန အတ္ထေ သတိ ဝိသာဏံ ဒုဟိတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝတွာ ဣမံ ပဉ္စကနိပာတေ ခဇ္ဇောပနကပဉှံ ဥဒာဟရိ –

> “ကော နု သန္တမှိ ပဇ္ဇောတေ၊ အဂ္ဂိပရိယေသနံ စရံ။
> အဒ္ဒက္ခိ ရတ္တိ ခဇ္ဇောတံ၊ ဇာတဝေဒံ အမညထ။
>
> “သွဿ ဂေါမယစုဏ္ဏာနိ၊ အဘိမတ္ထံ တိဏာနိ စ။
> ဝိပရီတာယ သညာယ၊ နာသက္ခိ ပဇ္ဇလေတဝေ။
>
> “ဧဝမ္ပိ အနုပာယေန၊ အတ္ထံ န လဘတေ မိဂေါ။
> ဝိသာဏတော ဂဝံ ဒောဟံ၊ ယတ္ထ ခီရံ န ဝိန္ဒတိ။
>
> “ဝိဝိဓေဟိ ဥပာယေဟိ၊ အတ္ထံ ပပ္ပောန္တိ မာဏဝါ။
> နိဂ္ဂဟေန အမိတ္တာနံ၊ မိတ္တာနံ ပဂ္ဂဟေန စ။
>
> “သေနာမောက္ခပလာဘေန၊ ဝလ္လဘာနံ နယေန စ။
> ဇဂတိံ ဇဂတိပါလာ၊ အာဝသန္တိ ဝသုန္ဓရ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၅.၇၅-၇၉)။

တတ္ထ **သန္တမှိ ပဇ္ဇောတေ** တိ အဂ္ဂိမှိ သန္တေ။ **စရန္တိ** စရန္တော။ **အဒ္ဒက္ခိ** တိ ပဿိ, ဒိသွာ စ ပန ဝဏ္ဏသာမညတာယ ခဇ္ဇောပနကံ “ဇာတဝေဒေါ အယံ ဘဝိဿတီ”တိ အမညိတ္ထ။ **သွဿ** တိ သော အဿ ခဇ္ဇောပနကဿ ဥပရိ သုခုမာနိ ဂေါမယစုဏ္ဏာနိ စေဝ တိဏာနိ စ။ **အဘိမတ္ထံ** န္တိ ဟတ္ထေဟိ ဃံသိတွာ အာကိရန္တော ဇဏ္ဏုကေဟိ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာယ မုခေန ဓမန္တော ဇာလေဿာမိ နန္တိ ဝိပရီတာယ သညာယ တယမန္တောပိ ဇာလေတုံ နာသက္ခိ။ **မိဂေါ** တိ မိဂသဒိသော အန္ဓဗာလော ဧဝံ အနုပာယေန ပရိယေသန္တော အတ္ထံ န လဘတိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဝိသာဏေ ခီရမေဝ နတ္ထိ, တတော ကဝိံ ဒုဟန္တော ဝိယ စ အတ္ထံ န ဝိန္ဒတိ။ **သေနာမောက္ခပလာဘေနာ** တိ သေနာမောက္ခာနံ အမစ္စာနံ လာဘေန။ **ဝလ္လဘာန** န္တိ ပိယမနာပါနံ ဝိဿာသိကာနံ အမစ္စာနံ နယေန စ။ **ဝသုန္ဓရ** န္တိ ဝသုသင်္ခါတာနံ ရတနာနံ ဓာရဏတော ဝသုန္ဓရန္တိ လဒ္ဓနာမံ ဇဂတိံ ဇဂတိပါလာ ရာဇာနော အာဝသန္တိ။

န တေ တယာ သဒိသာ ဟုတွာ အဂ္ဂိမှိ ဝိဇ္ဇမာနေယေဝ ခဇ္ဇောပနကံ ဓမန္တိ။ မဟာရာဇ, တွံ ပန အဂ္ဂိမှိ သတိ ခဇ္ဇောပနကံ ဓမန္တော ဝိယ, တုလံ ဆဍ္ဍေတွာ ဟတ္ထေန တုလယန္တော ဝိယ, ခီရေန အတ္ထေ ဇာတေ ဝိသာဏတော ဒုဟန္တော ဝိယ စ, သေနကာဒယော ပုစ္ဆသိ, ဧတေ ကိံ ဇာနန္တိ။ ခဇ္ဇောပနကသဒိသာ ဟေတေ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓသဒိသော မဟောသဓော ပညာယ ဇလတိ, တံ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆ။ ဣမေ တေ ပဥှေ အဇာနန္တဿ ဇီဝိတံ နတ္ထီတိ ရာဇာနံ တဇ္ဇေတွာ အန္တရဓာယိ။

ခဇ္ဇောပနကပဥှော နိဋ္ဌိတော။

ဘူရိပဥှော

အထ ရာဇာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော ပုနဒိဝသေ စတ္တာရော အမစ္စေ ပက္ကောသာပေတွာ “တာတာ, တုမှေ စတ္တာရော စတူသု ရထေသု ဌတွာ စတူဟိ နဂရဒွါရေဟိ နိက္ခမိတွာ ယတ္ထ မမ ပုတ္တံ မဟောသဓပဏ္ဍိတံ ပဿထ, တတ္ထေဝဿ သက္ကာရံ ကတွာ ခိပ္ပံ အာနေထာ”တိ အာဏာပေသိ။ တေပိ စတ္တာရော ဧကေကေန ဒွါရေန နိ

က္ခိံသု။ တေသု တယော ဇနာ ပဏ္ဍိတံ န ပဿိံသု။ ဒက္ခိဏဒွာရေန နိက္ခန္တော ပန ဒက္ခိဏယဝမဇ္ဈကဂါမေ မဟာသတ္တံ မတ္တိကံ အာဟရိတွာ အာစရိယဿ စက္ကံ ဝဋ္ဋေတွာ မတ္တိကာမက္ခိတသရီရံ ပလာလပိဋ္ဌကေ နိသီဒိတွာ မုဋ္ဌိံ မုဋ္ဌိံ ကတွာ အပ္ပသူပံ ယဝဘတ္တံ ဘုဉ္ဇမာနံ ပဿိ။ ကသ္မာ ပနေသ ဧတံ ကမ္မံ အကာသီတိ? ရာဇာ ကိရ "နိဿံသယံ ပဏ္ဍိတော ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿတီ"တိ အာသင်္ကတိ။ "သော 'ကုမ္ဘကာရကမ္မေန ဇီဝတီ'တိ သုတွာ နိရာသင်္ကော ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ ဧဝမကာသီတိ။ သော အမစ္စံ ဒိသွာ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတဘာဝံ ဉတွာ "အဇ္ဇ မယှံ ယသော ပုန ပါကတိကော ဘဝိဿတိ, အမရာဒေဝိယာ သမ္ပာဒိတံ နာနဂ္ဂရသဘောဇနမေဝ ဘုဉ္ဇိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ဂဟိတံ ယဝဘတ္တပိဏ္ဍံ ဆဍ္ဍေတွာ ဥဋ္ဌာယ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ သော အမစ္စော တံ ဥပသင်္ကမိ။ သော ပန သေနကပက္ခိကော, တသ္မာ နံ ဃဋ္ဋေန္တော "ပဏ္ဍိတ, အာစရိယသေနကဿ ဝစနံ နိယျာနိကံ, တဝ နာမ ယသေ ပရိဟီနေ တထာရူပာ ပညာ ပတိဋ္ဌာ ဟောတုံ နာသက္ခိ, ဣဒါနိ မတ္တိကာမက္ခိတော ပလာလပိဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ ဧဝရူပံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇသီ"တိ ဝတွာ ဒသကနိပာတေ ဘူရိပဉှေ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

"သစ္စံ ကိရ၊ တွံ အပိ ဘူရိပည၊ ယာ တာဒိသီ သိရီ ဓိတီ မတီ စ။
န တာယတေဘာဝဝသူပနီတံ၊ ယော ယဝကံ ဘုဉ္ဇသိ အပ္ပသူပ"န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၁၄၅)။

တတ္ထ **သစ္စံ ကိရာ**တိ ယံ အာစရိယသေနကော အာဟ, တံ ကိရ သစ္စမေဝ။ **သိရီ**တိ ဣဿရိယံ။ **ဓိတီ**တိ အဗ္ဘောစ္ဆိန္နဝီရိယံ။ **န တာယတေဘာဝဝသူပနီတ**န္တိ အဘာဝဿ အဝုဍ္ဎိယာ ဝသံ ဥပနီတံ တံ န ရက္ခတိ န ဂောပေတိ, ပတိဋ္ဌာ ဟောတုံ န သက္ကောတိ။ **ယဝက**န္တိ ယဝဘတ္တံ။

အထ နံ မဟာသတ္တော "အန္ဓဗာလ, အဟံ အတ္တနော ပညာဗလေန ပုန တံ ယသံ ပါကတိကံ ကာတုကာမော ဧဝံ ကရောမီ"တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ –

"သုခံ ဒုက္ခေန ပရိပါစယန္တော၊ ကာလာကာလံ ဝိစိနံ ဆန္ဒဆန္နော။
အတ္ထဿ ဒွါရာနိ အဝါပုရန္တော၊ တေနာဟံ တုဿာမိ ယဝေါဒနေန။

"ကာလဉ္စ ဉတွာ အဘိဇီဟနာယ၊ မန္တေဟိ အတ္ထံ ပရိပါစယိတွာ။
ဝိဇမ္ဘိဿံ သီဟဝိဇမ္ဘိတာနိ၊ တာယိဒ္ဓိယာ ဒက္ခသိ မံ ပုနာပီ"တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၁၄၆-၁၄၇)။

တတ္ထ **ဒုက္ခေနာ**တိ ဣမိနာ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခေန အတ္တနော ပေါရာဏကသုခံ ပဋိပါကတိကကရဏေန **ပရိပါစယန္တော**ဝဍ္ဎေန္တော။ **ကာလာကာလ**န္တိ အယံ ပဋိစ္ဆန္နော ဟုတွာ စရဏကာလော, အယံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နောတိ ဧဝံ ကာလဉ္စ အကာလဉ္စ ဝိစိနန္တော ရညော ကုဒ္ဓကာလေ ဆန္နေန စရိတဗ္ဗန္တိ ဉတွာ ဆန္ဒေန အတ္တနော ရုစိယာ ဆန္နော ပဋိစ္ဆန္နော ဟုတွာ ကုမ္ဘကာရကမ္မေန ဇီဝန္တော အတ္တနော အတ္ထဿ ကာရဏသင်္ခါတာနိ ဒွါရာနိ အဝါပုရန္တော ဝိဟရာမိ, တေန ကာရဏေနာဟံ ယဝေါဒနေန တုဿာမီတိ အတ္ထော။ **အဘိဇီဟနာယာ**တိ ဝီရိယကရဏဿ။ **မန္တေဟိ အတ္ထံ ပရိပါစယိတွာ**တိ အတ္တနော ဉာဏဗလေန မမ ယသံ ဝဍ္ဎေတွာ မနောသိလာတလေ ဝိဇမ္ဘမာနော သီဟော ဝိယ ဝိဇမ္ဘိဿံ, တာယ ဣဒ္ဓိယာ မံ ပုနပိ တွံ ပဿိဿသီတိ။

အထ နံ အမစ္စော အာဟ – "ပဏ္ဍိတ, ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ရာဇာနံ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။ ရာဇာ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတေ ပုစ္ဆိ။ တေသု ဧကောပိ တံ ပဉှံ ကထေတုံ နာသက္ခိ, တသ္မာ ရာဇာ တဝ သန္တိကံ မံ ပဟိဏီ"တိ။ "ဧဝံ သန္တေ ပညာယ အာနုဘာဝံ ကသ္မာ န ပဿသိ, ဧဝရူပေ ဟိ ကာလေ န ဣဿရိယံ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ, ပညာသမ္ပန္နောဝ ပတိဋ္ဌာ ဟောတီ"တိ မဟာသတ္တော ပညာယ အာနုဘာဝံ ဝဏ္ဏေသိ။ အမစ္စော ရညာ "ပဏ္ဍိတံ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေယေဝ သက္ကာရံ ကတွာ အာနေထာ"တိ ဒိန္နံ ကဟာပဏသဟဿံ မဟာသတ္တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ကုမ္ဘကာရော "မဟောသဓပဏ္ဍိတော ကိရ မယာ ပေသကာရကမ္မံ ကာရိတော"တိ ဘယံ အာပဇ္ဇိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော "မာ ဘာယိ, အာစရိယ, ဗဟူပကာရော တွံ အမှာက"န္တိ အဿာသေတွာ သဟဿံ ဒတွာ မတ္တိကာမက္ခိတေနေဝ သရီရေန ရထေ နိသီဒိတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ အမစ္စော ရညော အာရောစေတွာ "တာတ, ကုဟိံ ပဏ္ဍိတော ဒိဋ္ဌော"တိ ဝုတ္တေ "ဒေဝ, ဒက္ခိဏယဝမဇ္ဈကဂါမေ ကုမ္ဘကာရကမ္မံ ကတွာ ဇီဝတိ, တုမှေဟိ ပက္ကောသထာတိ သုတွာဝ အနှာယိတွာ မတ္တိကာမက္ခိတေနေဝ သရီရေန အာဂတော"တိ အာဟ။ ရာဇာ "သစေ မယှံ ပစ္စတ္ထိကော အဿ, ဣတော

သရိယဝိဓိနာ စရေယျ, နာယံ မမ ပစ္စတ္ထိကော''တိ စိန္တေတွာ ''မမ ပုတ္တဿ 'အတ္တနော ဃရံ ဂန္တွာ နှာတွာ ဘုတ္တ အလင်္ကရိတွာ မဟာ ဒိန္နဝိဓာနေန အာဂစ္ဆတူ'တိ ဝဒေယျာထာ''တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ပဏ္ဍိတော တထာ ကတွာ အာဂန္တွာ ''ပဝိသတူ''တိ ဝုတ္တေ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ပဏ္ဍိတံ ဝီမံသန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

''သုခီပိ ဟေကေ န ကရောန္တိ ပာပံ၊ အဝဏ္ဏသံသဂ္ဂဘယာ ပုနေကေ။
ပဟူ သမာနော ဝိပုလတ္ထစိန္တီ၊ ကိံ ကာရဏာ မေ န ကရောသိ ဒုက္ခ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၁၄၈)။

တတ္ထ **သုခီ**တိ ပဏ္ဍိတ, ဧကစ္စေ ''မယံ သုခိနော သမ္ပန္နကုလသရိယာ, အလံ နော ဧတ္တကေနာ''တိ ဥတ္တရိ ဣသ္သရိယကာရဏာ ပာပံ န ကရောန္တိ, ဧကစ္စေ ''ဝေရူပဿ နော ယသဒာယကဿ သာမိကဿ အပရဇ္ဈန္တာနံ အဝဏ္ဏော ဘဝိဿတီ''တိ အဝဏ္ဏသံသဂ္ဂဘယာ န ကရောန္တိ။ ကော န သမတ္ထော ဟောတိ, ကော မန္ဒပညော, တွံ ပန သမတ္ထော စ ဝိပုလတ္ထစိန္တီ စ, ဣစ္ဆန္တော ပန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇမ္ပိ ကာရေယျာသိ။ ကိံ ကာရဏာ မမ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒုက္ခံ န ကရောသီတိ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

''န ပဏ္ဍိတာ အတ္တသုခဿ ဟေတု၊ ပာပါနိ ကမ္မာနိ သမာစရန္တိ။
ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌာ ခလိတာပိ သန္တာ၊ ဆန္ဒာ စ ဒောသာ န ဇဟန္တိ ဓမ္မ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၁၄၉)။

တတ္ထ **ခလိတာပီ**တိ သမ္ပတ္တိတော ခလိတွာ ဝိပတ္တိယံ ဌိတသဘာဝာ ဟုတွာပိ။ **န ဇဟန္တိ ဓမ္မ**န္တိ ပဝေဏိယဓမ္မမ္ပိ သုစရိတဓမ္မမ္ပိ န ဇဟန္တိ။

ပုန ရာဇာ တဿ ဝီမံသနတ္ထံ ခတ္တိယမာယံ ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

''ယေန ကေနစိ ဝဏ္ဏေန၊ မုဒုနာ ဒါရုဏေန ဝါ။
ဥဒ္ဓရေ ဒီနမတ္တာနံ၊ ပစ္ဆာ ဓမ္မံ သမာစရေ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၁၅၀)။

တတ္ထ **ဒီန**န္တိ ဒုဂ္ဂတံ အတ္တာနံ ဥဒ္ဓရိတွာ သမ္ပတ္တိယံ ဌပေယျာတိ။

အထဿ မဟာသတ္တော ရုက္ခူပမံ ဒဿေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

''ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ ဝါ။
န တဿ သာခံ ဘဉ္ဇေယျ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပါပကော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၁၅၁)။

ဝေဒ္ဓ ပန ဝတွာ – ''မဟာရာဇ, ယဒိ ပရိဘုတ္တရုက္ခဿ သာခံ ဘဉ္ဇန္တောပိ မိတ္တဒုဗ္ဘီ ဟောတိ , ယေဟိ တုမှေဟိ မမ ပိတာ ဥဋ္ဌာရေ ဣဿရိယေ ပတိဋ္ဌာပိတော, အဟဉ္စ မဟန္တေန အနုဂ္ဂဟေန အနုဂ္ဂဟိတော, တေသု တုမှေသု အပရဇ္ဈန္တော အဟံ ကထံ နာမ မိတ္တဒုဗ္ဘော န ဘဝေယျ''န္တိ သဗ္ဗထာပိ အတ္တနော အမိတ္တဒုဗ္ဘိဘာဝံ ကထေတွာ ရညော စိတ္တာစာရံ စောဒေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

''ယဿာပိ ဓမ္မံ ပုရိသော ဝိဇညာ၊ ယေ စဿ ကင်္ခံ ဝိနယန္တိ သန္တော။
တံ ဟိဿ ဒီပဉ္စ ပရာယဏဉ္စ၊ န တေန မေတ္တိံ ဇရယေထ ပညော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၁၅၂)။

တဿတ္ထော – မဟာရာဇ, ယဿ အာစရိယဿ သန္တိကာ ယော ပုရိသော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဓမ္မံ ကာရဏံ ဇာနေယျ, ယေ စဿ သန္တော ဥပ္ပန္နံ ကင်္ခံ ဝိနယန္တိ, တံ တဿ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဒီပဉ္စေဝ ပရာယဏဉ္စ, တာဒိသေန အာစရိယေန သဒ္ဓိံ ပဏ္ဍိတော မိတ္တဘာဝံ နာမ န ဇီရေယျ န နာသေယျ။

ဣာအနိ တံ သြဝဒန္တော ဣမံ ကထာဒွယမာဟ –

“အလသော ဂိဟီ ကာမဘောဂီ န သာဓု၊ အသညတော ပဗ္ဗဇိတော န သာဓု။
ရာဇာ န သာဓု အနိသမ္မကာရီ၊ ယော ပဏ္ဍိတော ကောဓနော တံ န သာဓု။

“နိသမ္မ ခတ္တိယော ကယိရာ၊ နာနိသမ္မ ဒိသမ္ပတိ။
နိသမ္မကာရိနော ရာဇ၊ ယသော ကိတ္တိ စ ဝဍ္ဎတီ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၁၅၃-၁၅၄)။

တတ္ထ **န သာဓူ**တိ န သုန္ဒရော။ **အနိသမ္မကာရီ** တိ ကိဉ္စိ သုတွာ အနုပဓာရေတွာ အတ္တနော ပစ္စက္ခံ အကတွာ ကာရကော။ **ယသော ကိတ္တိ စာ**တိ ဣဿရိယပရိဝါရော စ ဂုဏကိတ္တိ စ ဧကန္တေန ဝဍ္ဎတီတိ။

ဘူရိပဉှော နိဋ္ဌိတော။

ဒေဝတာပဉှော

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ မဟာသတ္တံ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသီဒာပေတွာ သယံ နီစာသနေ နိသီဒိတွာ အာဟ – “ပဏ္ဍိတ, သေတစ္ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ မံ စတ္တာရော ပဉှေ ပုစ္ဆိ, တေ အဟံ န ဇာနာမိ။ စတ္တာရောပိ ပဏ္ဍိတာ န ဇာနိံသု, ကထေဟိ မေ, တာတ, တေ ပဉှေ”တိ။ မဟာရာဇ, ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ တ ဟောတု, စာတုမဟာရာဇိကာဒယော တ ဟောန္တု, ယေန ကေနစိ ပုစ္ဆိတပဉှံ အဟံ ကထေတုံ သက္ကောမိ။ ဝဒ, မဟာရာဇ, ဒေဝတာယ ပုစ္ဆိတပဉှေတိ။ အထ ရာဇာ ဒေဝတာယ ပုစ္ဆိတနိယာမေနေဝ ကထေန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

“ဟန္တိ ဟတ္ထေဟိ ပာဒေဟိ၊ မုခဉ္စ ပရိသုမ္ဘတိ။
သ ဝေ ရာဇ ပိယော ဟောတိ၊ ကံ တေန တွာဘိပဿသီ”တိ။ (ဇာ. ၁.၄.၁၉၇)။

တတ္ထ **ဟန္တီ** တိ ပဟရတိ။ **ပရိသုမ္ဘတီ** တိ ပဟရတိယေဝ။ **သ ဝေ**တိ သော ဧဝံ ကရောန္တော ပိယော ဟောတိ။ **ကံ တေန တွာဘိပဿသီ** တိ တေန ပဟရဏကာရဏေန ပိယံ ကတမံ ပုဂ္ဂလံ တွံ, ရာဇ, အဘိပဿသီတိ။

မဟာသတ္တဿ တံ ကထံ သုတွာဝ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ အတ္ထော ပာကဋော အဟောသိ။ အထ မဟာသတ္တော “သုဏ, မဟာရာဇ, ယဒါ ဟိ မာတုအင်္ကေ နိပန္နော ဒဟရကုမာရော ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ကီဠန္တော မာတရံ ဟတ္ထပာဒေဟိ ပဟရတိ, ကေသေ လုဉ္စတိ, မုဋ္ဌိနာ မုခံ ပဟရတိ, တဒါ နံ မာတာ ‘စောရပုတ္တက, ကထံ တွံ နော ဧဝံ ပဟရသီ’တိအာဒီနိ ပေမသိနေဟဝသေနေဝ ဝတွာ ပေမံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တီ အာလိင်္ဂိတွာ ထနန္တရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မုခံ ပရိစုမ္ဗတိ။ ဣတိ သော တဿာ ဧဝရူပေ ကာလေ ပိယတရော ဟောတိ, တထာ ပိတုနောပီ”တိ ဧဝံ ဂဂနမဇ္ဈေ သူရိယံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ ပာကဋံ ကတွာ ပဉှံ ကထေသိ။ တံ သုတွာ ဒေဝတာ ဆတ္တပိဏ္ဍိကံ ဝိဝရိတွာ နိက္ခမိတွာ ဥပဍ္ဎံ သရီရံ ဒဿေတွာ “သုကထိတော ပဏ္ဍိတေန ပဉှော”တိ မဓုရဿရေန သာဓုကာရံ ဒတွာ ရတနစင်္ကောဋကံ ပူရေတွာ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖဂန္ဓဝါသေဟိ ဗောဓိသတ္တံ ပူဇေတွာ အန္တရဓာယိ။ ရာဇာပိ ပဏ္ဍိတံ ပုပ္ဖာဒီဟိ ပူဇေတွာ ဣတရံ ပဉှံ ယာစိတွာ “ဝဒ, မဟာရာဇာ”တိ ဝုတ္တေ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

“အက္ကောသတိ ယထာကာမံ၊ အာဂမဉ္စဿ ဣစ္ဆတိ။
သ ဝေ ရာဇ ပိယော ဟောတိ၊ ကံ တေန တွာဘိပဿသီ”တိ။ (ဇာ. ၁.၄.၁၉၈)။

အထဿ မဟာသတ္တော – “မဟာရာဇ, မာတာ ဝစနပေသနံ ကာတုံ သမတ္ထံ သတ္တဋ္ဌဝဿိကံ ပုတ္တံ ‘တာတ, ခေတ္တံ ဂစ္ဆ, အန္တရာပဏံ ဂစ္ဆာ’တိအာဒီနိ ဝတွာ ‘အမ္မ, သစေ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ခာဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဒဿသိ, ဂမိဿာမီ’တိ ဝုတ္တေ ‘သာဓု, ပုတ္တ, ဂဏှာဟီ’တိ ဝတွာ ဒေတိ။ သော အရကော တံ ခာဒိတွာ ဗဟိ ဂန္တွာ အရကေဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠိတွာ မာတုပေသနံ န ဂစ္ဆတိ။ မာတရာ “တာတ, ဂစ္ဆာဟီ’တိ ဝုတ္တေ သော မာတရံ ‘အမ္မ, တွ

ဝံ သီတာယ ဃရစ္ဆာယာယ နိသီဒသိ, ကိံ ပန အဟံ တဝ ဗဟိ ပေသနကမ္မံ ကရိဿာမိ, အဟံ တံ ဝဍ္ဎေမီ’တိ ဝတွာ ဟတ္ထဝိကာရမုခဝိကာရေ ကတွာ ဂတော။ သာ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ကုဇ္ဈိတွာ ဒဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ ‘တွံ မမ သန္တကံ ခာဒိတွာ ခေတ္တေ ကိစ္စံ ကာတုံ န ဣစ္ဆသီ’တိ တဇ္ဇေန္တီ ဝေဂေန ပလာယန္တံ အနုဗန္ဓိတွာ ပာပုဏိတုံ အသက္ကောန္တီ ‘စောရာ တံ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဆိန္ဒန္တူ’တိအာဒီနိ ဝတွာ ယထာကာမံ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ။ ယံ ပန မုခေန ဘဏတိ, တထာ ဟဒယေ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ, အာဂမနမေဝဿ ဣစ္ဆတိ, သော ဒိဝသဘာဂံ ကီဠိတွာ သာယံ ဂေဟံ ပဝိသိတုံ အဝိသဟန္တော ဉာတကာနံ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ။ မာတာပိဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တီ အနာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ‘ပဝိသိတုံ န ဝိသဟတိ မညေ’တိ သောကသ္သ ဟဒယံ ပူရေတွာ အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ ဉာတိဃရေ ဥပဓာရေန္တီ ပုတ္တံ ဒိသွာ အာလိင်္ဂိတွာ သီသေ စုမ္ဗိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒဠှံ ဂဟေတွာ ‘တာတ ပိယပုတ္တက, မမ ဝစနံ ဟဒယေ ဌပေသီ’တိ အတိရေကတရံ ပေမံ ဥပ္ပာဒေသိ။ ဧဝံ, မဟာရာဇ, မာတုယာ ကုဒ္ဓကာလေ ပုတ္တော ပိယတရော နာမ ဟောတီ’’တိ ဒုတိယံ ပဉှံ ကထေသိ။ ဒေဝတာ တထေဝ ပူဇေသိ။

ရာဇာပိ ပူဇေတွာ တတိယံ ပဉှံ ယာစိတွာ ‘‘ဝဒ, မဟာရာဇာ’’တိ ဝုတ္တေ တတိယံ ကထမာဟ –

‘‘အဗ္ဘက္ခာတိ အဘူတေန, အလိကေနာဘိသာရယေ။
သ ဝေ ရာဇ ပိယော ဟောတိ, ကံ တေန တွာဘိပဿသီ’’တိ။ (ဇာ. ၁.၄.၁၉၉)။

အထဿ မဟာသတ္တော ‘‘ရာဇ, ယဒာ ဥဘော ဇယမ္ပတိကာ ရဟောဂတာ လောကဿာဒရတိယာ ကီဠန္တာ ‘ဘဒ္ဒေ, တဝ မယိ ပေမံ နတ္ထိ, ဟဒယံ တေ ဗဟိ ဂတ’န္တိ ဧဝံ အညမညံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ, အလိကေန သာရေန္တိ စောဒေန္တိ, တဒာ တေ အတိရေကတရံ အညမညံ ပိယာယန္တိ။ ဧဝမဿ ပဉှဿ အတ္ထံ ဇာနာဟီ’’တိ ကထေသိ။ ဒေဝတာ တထေဝ ပူဇေသိ။

ရာဇာပိ ပူဇေတွာ ဣတရံ ပဉှံ ယာစိတွာ ‘‘ဝဒ, မဟာရာဇာ’’တိ ဝုတ္တေ စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

‘‘ဟရံ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ, ဝတ္ထသေနာသနာနိ စ။
အညဒတ္ထုဟရာ သန္တာ, တေ ဝေ ရာဇ ပိယာ ဟောန္တိ။
ကံ တေန တွာဘိပဿသီ’’တိ။ (ဇာ. ၁.၄.၂၀၀)။

အထဿ မဟာသတ္တော ‘‘မဟာရာဇ, အယံ ပဉှော ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။ သဒ္ဓါနိ ဟိ ကုလာနိ ဣဓလောကပရလောကံ သဒ္ဒဟိတွာ ဒေန္တိ စေဝ အတုကာမာနိ စ ဟောန္တိ, တာနိ တထာရူပေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ယာစန္တေပိ လဒ္ဓံ ဟရန္တေ ဘုဉ္ဇန္တေပိ ဒိသွာ ‘အမှေယေဝ ယာစန္တိ, အမှာကံယေဝ သန္တကာနိ အန္နပါနာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တီ’တိ တေသု အတိရေကတရံ ပေမံ ကရောန္တိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, အညဒတ္ထုဟရာ သန္တာ ဧကံသေန ယာစန္တာ စေဝ လဒ္ဓံ ဟရန္တာ စ သမာနာ ပိယာ ဟောန္တီ’’တိ ကထေသိ။ ဣမသ္မိံ ပန ပဉှေ ကထိတေ ဒေဝတာ တထေဝ ပူဇေတွာ သာဓုကာရံ ဒတွာ သတ္တရတနပူရံ ရတနစင်္ကောဋကံ ‘‘ဂဏှ, မဟာပဏ္ဍိတာ’’တိ မဟာသတ္တဿ ဟဒမူလေ ခိပိ။ ရာဇာပိဿ အတိရေကတရံ ပူဇံ ကရောန္တော အတိဝိယ ပသီဒိတွာ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တဿ ယသော မဟာ အဟောသိ။

ဒေဝတာပဉှော နိဋ္ဌိတော။

ပဉ္စပဏ္ဍိတပဉှော

ပုန တေ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ‘‘အမ္ဘော, ဂဟပတိပုတ္တော ဣဒာနိ မဟန္တတရော ဇာတော, ကိံ ကရောမာ’’တိ မန္တယိံသု။ အထ နေ သေနကော အာဟ – ‘‘ဟောတု ဒိဋ္ဌော မေ ဥပါယော, မယံ ဂဟပတိပုတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ‘ရဟဿံ နာမ ကဿ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတီ’တိ ပုစ္ဆိဿာမ, သော ‘န ကဿစိ ကထေတဗ္ဗ’န္တိ ဝက္ခတိ။ အထ နံ ‘ဂဟပတိပုတ္တော တေ, ဒေဝ, ပစ္စတ္ထိကော ဇာတော’တိ ပရိဘိန္ဒိဿာမာ’’တိ။ တေ စတ္တာရောပိ ပဏ္ဍိတာ တဿ ဃရံ ဂန္တွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ‘‘ပဏ္ဍိတ, ပဉှံ ပုစ္ဆိတုကာမမှာ’’တိ ဝတွာ ‘‘ပုစ္ဆထာ’’တိ ဝုတ္တေ သေန

ကော ပုစ္ဆိ “ပဏ္ဍိတ, ပုရိသေန နာမ ကတ္ထ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗ”န္တိ? “သစ္စေ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗ”န္တိ။ “သစ္စေ ပတိဋ္ဌိတေ န ကိံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗ”န္တိ? “ဓနံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗ”န္တိ။ “ဓနံ ဥပ္ပာဒေတွာ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ? “မန္တော ဂဟေတဗ္ ဗော”တိ။ “မန္တံ ဂဟေတွာ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ? “အတ္တနော ရဟဿံ ပရဿ န ကထေတဗ္ဗ”န္တိ။ တေ “သာဓု ပ ဏ္ဍိတာ”တိ ဝတွာ တုဋ္ဌမာနသာ ဟုတွာ “ဣဒါနိ ဂဟပတိပုတ္တဿ ပိဋ္ဌိံ ပဿိဿာမာ”တိ ရညော သန္တိကံ ဂ န္တွာ “မဟာရာဇ, ဂဟပတိပုတ္တော တေ ပစ္စတ္ထိကော ဇာတော”တိ ဝဒိံသု။ “နာဟံ တုမှာကံ ဝစနံ သဒ္ဒဟာမိ, န သော မယှံ ပစ္စတ္ထိကော ဘဝိဿတီ”တိ ။ သစ္စံ, မဟာရာဇ, သဒ္ဒဟထ, အသဒ္ဒဟန္တော ပန တမေဝ ပုစ္ဆထ “ပဏ္ဍိတ, အတ္တနော ရဟဿံ နာမ ကဿ ကထေတဗ္ဗ”န္တိ? သစေ ပစ္စတ္ထိကော န ဘဝိဿတိ, “အသုကဿ နာမ ကထေတဗ္ဗ”န္တိ ဝက္ခတိ။ သစေ ပစ္စတ္ထိကော ဘဝိဿတိ, “ကဿစိ န ကထေတဗ္ဗံ, မနောရထေ ပရိပုဏ္ ဏေ ကထေတဗ္ဗ”န္တိ ဝက္ခတိ။ တဒါ အမှာကံ ဝစနံ သဒ္ဒဟိတွာ နိက္ကင်္ခာ ဘဝေယျာထာတိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဧကဒိဝသံ သဗ္ဗေသု သမာဂန္တွာ နိသိန္နေသု ဝီသတိနိပာတေ ပဥ္စပဏ္ဍိတပဉှေ ပဌမံ ကထမာဟ –

“ပဉ္စ ပဏ္ဍိတာ သမာဂတာတ္ထ၊ ပဉှာ မေ ပဋိဘာတိ တံ သုဏာထ။
နိန္ဒိယမတ္ထံ ပသံသိယံ ဝါ၊ ကဿေဝါဝိကရေယျ ဂုယှမတ္ထ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၁၅)။

ဇဝံ ဝုတ္တေ သေနကော “ရာဇာနမ္ပိ အမှာကံယေဝ အဗ္ဘန္တရေ ပက္ခိပိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ကထ မာဟ –

“တွံ အာဝိကရောဟိ ဘူမိပါလ၊ ဘတ္တာ ဘာရသဟော တုဝံ ဝဒေတံ။
တဝ ဆန္ဒရုစီနိ သမ္မသိတွာ၊ အထ ဝက္ခန္တိ ဇနိန္ဒ ပဉ္စ ဓီရာ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၁၆)။

တတ္ထ **ဘတ္တာ** တိ တွံ အမှာကံ သာမိကော စေဝ ဥပ္ပန္နဿ စ ဘာရဿ သဟော, ပဌမံ တာဝ တွံဝမေဝ တံ ဝဒေဟိ။ **တဝ ဆန္ဒရုစီနီ**တိ ပစ္ဆာ တဝ ဆန္ဒဉ္စေဝ ရုစ္စနကာရဏာနိ စ သမ္မသိတွာ ဣမေ ပဉ္စ ပဏ္ဍိတာ ဝက္ခန္ တိ။

အထ ရာဇာ အတ္တနော ကိလေသဝသိကတာယ ဣမံ ကထမာဟ –

“ယာ သီလဝတီ အနညထေယျာ၊ ဘတ္တုစ္ဆန္ဒဝသာနုဂါ ပိယာ မနာပါ။
နိန္ဒိယမတ္ထံ ပသံသိယံ ဝါ၊ ဘရိယာယာဝိကရေယျ ဂုယှမတ္ထ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၁၇)။

တတ္ထ **အနညထေယျာ** တိ ကိလေသဝသေန အညေန န ထေနိတဗ္ဗာ။

တတော သေနကော “ဣဒါနိ ရာဇာနံ အမှာကံ အဗ္ဘန္တရေ ပက္ခိပိမှာ”တိ တုဿိတွာ သယံကတကာရဏ မေဝ ဒီပေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

“ယော ကိစ္ဆဂတဿ အာတုရဿ၊ သရဏံ ဟောတိ ဂတီ ပရာယဏဉ္စ။
နိန္ဒိယမတ္ထံ ပသံသိယံ ဝါ၊ သခိနောဝါဝိကရေယျ ဂုယှမတ္ထ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၁၈)။

အထ ရာဇာ ပုက္ကုသံ ပုစ္ဆိ “ကထံ, ပုက္ကုသ, ပဿသိ, နိန္ဒိယံ ဝါ ပသံသိယံ ဝါ ရဟဿံ ကဿ ကထေတဗ္ ဗ”န္တိ? သော ကထေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

“ဇေဋ္ဌော အထ မဇ္ဈိမော ကနိဋ္ဌော၊ ယော စေ သီလသမာဟိတော ဌိတတ္တော။
နိန္ဒိယမတ္ထံ ပသံသိယံ ဝါ၊ ဘာတုဝါဝိကရေယျ ဂုယှမတ္ထ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၁၉)။

တတ္ထ **ဌိတတ္တော** တိ ဌိတသဘာဝေ နိစ္စလသဘာဝေါ။

တတော ရာဇာ ကာမိန္ဒံ ပုစ္ဆိ ''ကထံ ကာမိန္ဒ ပဿသိ, ရဟဿံ ကဿ ကထေတဗ္ဗ''န္တိ? သော ကထေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

''ယော ဝေ ပိတုဟဒယဿ ပဒ္ဓဂူ၊ အနုဇာတော ပိတရံ အနောမပညော။
နိန္ဒိယမတ္ထံ ပသံသိယံ တ၊ ပုတ္တဿာဝိကရေယျ ဂုယှမတ္ထ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၀)။

တတ္ထ **ပဒ္ဓဂူ** တိ ပေသနကာရကော ယော ပိတုဿ ပေသနံ ကရောတိ, ပိတု စိတ္တဿ ဝသေ ဝတ္တတိ, ဩတဒ က္ခမော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **အနုဇာတော**တိ တယော ပုတ္တာ အတိဇာတော စ အနုဇာတော စ အဝဇာတော စာတိ။ အ နုပ္ပန္နံ ယသံ ဥပ္ပာဒေန္တော အတိဇာတော, ကုလဘာရော အဝဇာတော, ကုလပဝေဏိရက္ခကော ပန အနုဇာတော။ တံ သ န္ဓာယ ဧဝမာဟ။

တတော ရာဇာ ဒေဝိန္ဒံ ပုစ္ဆိ – ''ကထံ ဒေဝိန္ဒ, ပဿသိ, ရဟဿံ ကဿ ကထေတဗ္ဗ''န္တိ? သော အတ္တနော ကတကာရဏမေဝ ကထေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

''မာတာ ဒွိပဒဇနိန္ဒသေဋ္ဌ၊ ယာ နံ ပေါသေတိ ဆန္ဒသာ ပိယေန။
နိန္ဒိယမတ္ထံ ပသံသိယံ တ၊ မာတုယာဝိကရေယျ ဂုယှမတ္ထ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၁)။

တတ္ထ **ဒွိပဒဇနိန္ဒသေဋ္ဌာ** တိ ဒွိပဒါနံ သေဋ္ဌ, ဇနိန္ဒ။ **ဆန္ဒသာ ပိယေနာ**တိ ဆန္ဒေန စေဝ ပေမေန စ။

ဧဝံ တေ ပုစ္ဆိတွာ ရာဇာ ပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိ ''ကထံ ပဿသိ, ပဏ္ဍိတ, ရဟဿံ ကဿ ကထေတဗ္ဗ''န္တိ။ ''မဟာရာဇ, ယာဝ အတ္တနော ဣစ္ဆိတံ န နိပ္ဖဇ္ဇတိ, တာဝ ပဏ္ဍိတော အဓိဝာသေယျ, ကဿစိ န ကထေယျာ''တိ သော ဣမံ ကထမာဟ –

''ဂုယှဿ ဟိ ဂုယှမေဝ သာဓု၊ န ဟိ ဂုယှဿ ပသတ္ထမာဝိကမ္မံ။
အနိပ္ဖန္နတာ သဟေယျ ဓီရော၊ နိပ္ဖန္နောဝ ယထာသုခံ ဘဏေယျာ''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၂)။

တတ္ထ **အနိပ္ဖန္နတာ** တိ မဟာရာဇ, ယာဝ အတ္တနော ဣစ္ဆိတံ န နိပ္ဖဇ္ဇတိ, တာဝ ပဏ္ဍိတော အဓိဝာသေယျ, န ကဿစိ ကထေယျာတိ။

ပဏ္ဍိတေန ပန ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ အနတ္တမနော အဟောသိ။ သေနကော ရာဇာနံ ဩလောကေသိ, ရာဇာပိ သေနကမု ခံ ဩလောကေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တေသံ ကိရိယံ ဒိသွာဝ ဇာနိ ''ဣမေ စတ္တာရော ဇနာ ပဌမမေဝ မံ ရညော အန္တ ရေ ပရိဘိန္ဒိံသု, ဝီမံသနဝသေန ပဉှော ပုစ္ဆိတော ဘဝိဿတီ''တိ။ တေသံ ပန ကထေန္တာနဉ္ဇေဝ သူရိယော အတ္ထ င်္ဂတော, ဒီပာ ဇလိတာ။ ပဏ္ဍိတော ''ရာဇကမ္မာနိ နာမ ဘာရိယာနိ, န ပညာယတိ 'ကိံ ဘဝိဿတီ'တိ, ခိပ္ပမေဝ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ နိက္ခမိတွာ စိန္တေသိ ''ဣမေသု ဧကော 'သဟာယကဿ ကထေတုံ ဝဋ္ ဋတီ'တိ အာဟ , ဧကော 'ဘာတုဿ, ဧကော ပုတ္တဿ, ဧကော မာတု ကထေတုံ ဝဋ္ဋတီ'တိ အာဟ။ ဣမေဟိ ဧတံ က တမေဝ ဘဝိဿတိ, ဒိဋ္ဌမေဝ ကထိတန္တိ မညာမိ, ဟောတု အဇ္ဇေဝ ဧတံ ဇာနိဿာမီ''တိ။ တေ ပန စတ္တာရောပိ အ ညေသု ဒိဝသေသု ရာဇကုလာ နိက္ခမိတွာ ရာဇနိဝေသနဒွာရေ ဧကဿ ဘတ္တအမ္ဗဏဿ ပိဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ ကိစ္စ ကရဏီယာနိ မန္တေတွာ ဃရာနိ ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မာ ပဏ္ဍိတော ''အဟံ ဧတေသံ စတုန္နံ ရဟဿံ အမ္ဗဏဿ ဟေ ဋ္ဌာ နိပဇ္ဇိတွာ ဇာနိတုံ သက္ကုဏေယျ''န္တိ စိန္တေတွာ တံ အမ္ဗဏံ ဥက္ခိပာပေတွာ အတ္ထရဏံ အတ္ထရာပေ တွာ အမ္ဗဏဿ ဟေဋ္ဌာ ပဝိသိတွာ ပုရိသာနံ သညံ အဒါသိ ''တုမှေဟ စတူသု ပဏ္ဍိတေသု မန္တေတွာ ဂတေသု အာဂန္တွာ မံ အာနေယျာထာ''တိ။ တေ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ပက္ကမိံသု။ သေနကောပိ ရာဇာနံ အာဟ – ''မဟာရာဇ, အမှာကံ ဝစနံ န သဒ္ဒဟထ, ဣဒာနိ ကိံ ကရိဿထာ''တိ။ သော တဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ အနိသာမေတွာ တာဝ ဘီတတသိတော ဟုတွာ ''ဣဒါနိ ကိံ ကရောမ, သေနက ပဏ္ဍိတာ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''မဟာရာဇ, ပပဉ္စံ အကတွာ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ ဂဟပတိပုတ္တံ မာရေတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ရာဇာ ''သေနက, ဌပေတွာ တုမှေ အညော မမ အတ္ထကာ မော နာမ နတ္ထိ, တုမှေ အတ္တနော သုဟဒေ ဂဟေတွာ ဒွါရန္တရေ ဌတွာ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဟတောဝ ဥပဋ္ဌာနံ

အာဂစ္ဆန္တဿ ခဂ္ဂေန သီသံ ဆိန္ဒထာ”တိ အတ္တနော ခဂ္ဂရတနံ အဒါသိ။ တေ “သာဓု, ဒေဝ, မာ ဘာယိ, မယံ တံ မာရေဿာမာ”တိ ဝတွာ နိက္ခမိတွာ “ဒိဋ္ဌာ နော ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိ”တိ ဘတ္တအမ္ဗဏဿ ပိဋ္ဌေ နိသီဒိံသု။ တတော သေနကော အာဟ “အမ္ဘော, ကော ဂဟပတိပုတ္တံ မာရေဿတီ”တိ။ ဣတရေ “တုမှေဟေဝ အာစရိယ, မာရေထာ”တိ တဿေဝ ဘာရံ ကရိံသု။

အထ နေ သေနကော ပုစ္ဆိ “တုမှေဟ ‘ရဟဿံ နာမ အသုကဿ အသုကဿ ကထေတဗ္ဗ’န္တိ ဝဒထ, ကိံ တေ ဧတံ ကတံ, ဥဒါဟု ဒိဋ္ဌံ သုတ”န္တိ? “ကတံ ဧတံ, အာစရိယာ”တိ။ တုမှေဟ “ရဟဿံ နာမ သဟာယကဿ ကထေတဗ္ဗ”န္တိ ဝဒထ, “ကိံ တေ ဧတံ ကတံ, ဥဒါဟု ဒိဋ္ဌံ သုတ”န္တိ? “ကတံ ဧတံ မယာ”တိ? “ကထေထ, အာစရိယာ”တိ။ “ဣမသ္မိံ ရဟဿေ ရညော ဉာတေ ဇီဝိတံ မေ နတ္ထီ”တိ။ “မာ ဘာယထ အာစရိယ, ဣဓ တုမှာကံ ရဟဿဘေဒကော နတ္ထိ, ကထေထာ”တိ။ သော နခေန အမ္ဗဏံ ကောဋ္ဋေန္တော “အတ္ထိ နု ခော ဣမဿ ဟေဋ္ဌာ ဂဟပတိပုတ္တော”တိ အာဟ။ “အာစရိယ, ဂဟပတိပုတ္တော အတ္တနော ဣဿရိယေန ဧဝရူပံ ဌာနံ န ပဝိသိဿတိ, ဣဒါနိ ယသေန မတ္တော ဘဝိဿတိ, ကထေထ တုမှေ”တိ။ သေနကော တာဝ အတ္တနော ရဟဿံ ကထေန္တော အာဟ – “တုမှေဟ ဣမသ္မိံ နဂရေ အသုကံ နာမ ဝေသိံ ဇာနာထာ”တိ? “အာမ, အာစရိယာ”တိ။ “ဣဒါနိ သာ ပညာယတီ”တိ။ “န ပညာယတိ, အာစရိယာ”တိ။ “အဟံ သာလဝနုယျာနေ တာယ သဒ္ဓိံ ပုရိသကိစ္စံ ကတွာ တဿာ ပိဠန္ဓနေသု လောဘေန တံ မာရေတွာ တဿာယေဝ သာဋကေန ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ အာဟရိတွာ အမှာကံ ဃရေ အသုကဘူမိကာယ အသုကေ နာမ ဂဗ္ဘေ နာဂဒန္တကေ လဂ္ဂေသိံ, ဝဠဉ္ဇေတုံ ၃ ဝိသဟာမိ, ပုရာဏဘာဝမဿ ဩလောကေမိ, ဧဝရူပံ အပရာဓကမ္မံ ကတွာ မယာ ဧကဿ သဟာယကဿ ကထိတံ, န တေန ကဿစိ ကထိတပုဗ္ဗံ, ဣမိနာ ကာရဏေန ‘သဟာယကဿ ဂုယှံ ကထေတဗ္ဗ’န္တိ မယာ ကထိတ”န္တိ။ ပဏ္ဍိတော တဿ ရဟဿံ သာဓုကံ ဝဝတ္ထပေတွာ သလ္လက္ခေသိ။

ပုက္ကုသောပိ အတ္တနော ရဟဿံ ကထေန္တော အာဟ – “မမ ဦရုယာ ကုဋ္ဌံ အတ္ထိ, ကနိဋ္ဌော မေ ဟတောဝ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ တံ ဓောဝိတွာ ဘေသဇ္ဇေန မက္ခေတွာ ဥပရိ ပိလောတိကံ ဒတွာ ဗန္ဓတိ။ ရာဇာ မယိ မုဒုစိတ္တော ‘ဧဟိ ပုက္ကုသာ’တိ မံ ပက္ကောသိတွာ ယေဘုယျေန မမ ဦရုယာယေဝ သယတိ , သစေ ပန ဧတံ ရာဇာ ဇာနေယျ, မံ မာရေယျ။ တံ မမ ကနိဋ္ဌံ ဌပေတွာ အညော ဇာနန္တော နာမ နတ္ထိ, တေန ကာရဏေန ‘ရဟဿံ နာမ ဘာတု ကထေတဗ္ဗ’န္တိ မယာ ဝုတ္တ”န္တိ။ ကာမိန္ဒောပိ အတ္တနော ရဟဿံ ကထေန္တော အာဟ – “မံ ကာဠပက္ခေ ဥပေါသထဒိဝသေ နရဒေဝေါ နာမ ယက္ခော ဂဏှာတိ, အဟံ ဥမ္မတ္တကသုနခော ဝိယ ဝိရဝါမိ, သွာဟံ တမတ္ထံ ပုတ္တဿ ကထေသိံ။ သော မမ ယက္ခေန ဂဟိတဘာဝံ ဉတွာ မံ အန္တောဂေဟေ ဂဗ္ဘေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ နိက္ခမိတွာ မမ သဒ္ဒံ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ ဒွါရေ သမဇ္ဇံ ကာရေသိ, ဣမိနာ ကာရဏေန ‘ရဟဿံ နာမ ပုတ္တဿ ကထေတဗ္ဗ’န္တိ မယာ ဝုတ္တ”န္တိ။ တတော တယောပိ ဒေဝိန္ဒံ ပုစ္ဆိံသု။ သော အတ္တနော ရဟဿံ ကထေန္တော အာဟ – “မယာ မဏိပဟံသနကမ္မံ ကရောန္တေန ရညော သန္တကံ သက္ကေန ကုသရညော ဒိန္နံ, သိရိပဝေသနံ မင်္ဂလမဏိရတနံ ထေနေတွာ မာတုယာ ဒိန္နံ။ သာ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ မမ ရာဇကုလံ ပဝိသနကာလေ တံ မယှံ ဒေတိ, အဟံ တေန မဏိနာ သိရိံ ပဝေသေတွာ ရာဇနိဝေသနံ ဂစ္ဆာမိ။ ရာဇာ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ အကထေတွာ ပဌမတရံ မယာ သဒ္ဓိံ ကထေသိ။ ဒေဝသိကံ အဋ္ဌ, သောဠသ, ဒွတ္တိံသ, စတုသဋ္ဌိ ကဟာပဏေ မမ ပရိဗ္ဗယတ္ထာယ ဒေတိ ။ သစေ တဿ မဏိရတနဿ ဆန္နဘာဝံ ရာဇာ ဇာနေယျ, မယှံ ဇီဝိတံ နတ္ထိ, ဣမိနာ ကာရဏေန ‘ရဟဿံ နာမ မာတု ကထေတဗ္ဗ’န္တိ မယာ ဝုတ္တ”န္တိ။

မဟာသတ္တော သဗ္ဗေသမ္ပိ ဂုယှံ အတ္တနော ပစ္စက္ခံ အကာသိ ။ တေ ပန အတ္တနော ဥဒရံ ဖာလေတွာ အန္တံ ဗဟိရံ ကရောန္တာ ဝိယ ရဟဿံ အညမညံ ကထေတွာ “တုမှေဟ အပ္ပမတ္တာ ဟုတွာဝ အာဂစ္ဆထ, ဂဟပတိပုတ္တံ မာရေဿာမာ”တိ ဥဋ္ဌာယ ပက္ကမိံသု။ တေသံ ဂတကာလေ ပဏ္ဍိတဿ ပုရိသာ အာဂန္တွာ အမ္ဗဏံ ဥက္ခိပိတွာ မဟာသတ္တံ အာဒါယ ပက္ကမိံသု။ သော ဃရံ ဂန္တွာ နှာတွာ အလင်္ကရိတွာ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ “အဇ္ဇ မေ ဘဂိနီ ဥဒုမ္ဗရဒေဝီ ရာဇဂေဟတော သာသနံ ပေသေဿတီ”တိ ဉတွာ ဒွါရေ ပစ္စာယိကံ ပုရိသံ ဌပေသိ “ရာဇဂေဟတော အာဂတံ သီဃံ ပဝေသေတွာ မမ ဒဿေယျာသီ”တိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ သယနပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာပိ သယနပိဋ္ဌေ နိပန္နောဝ ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏံ သရိတွာ “မဟောသဓပဏ္ဍိတော သတ္တဝဿိကကာလတော ပဋ္ဌာယ မံ ဥပဋ္ဌဟန္တော န ကိဉ္စိ မယှံ အနတ္ထံ အကာသိ, ဒေဝတာယ ပုစ္ဆိတပဉှေပိ ပဏ္ဍိတေ အသတိ ဇီဝိတံ မေ လ

ဒ္ဓံ န သိယာ။ ဝေရိပစ္စာမိတ္တာနံ ဝစနံ ဂဟေတွာ 'အသမဓုရံ ပဏ္ဍိတံ မာရေထာ'တိ ခဂ္ဂံ ဒေန္တေန အယုတ္တံ မယာ ကတံ, သေ့ဝ အနိ နံ ပဿိတုံ န လဘိဿာမီ''တိ သောကံ ဥပ္ပာဒေသိ။ သရီရတော သေဒါ မုစ္စိံသု။ သော သောကသမပ္ပိတော စိတ္တဿာဒံ န လဘိ။ ဥဒုမ္ဗရဒေဝီပိ တေန သဒ္ဓိံ ကေသယနဂတာ တံ အာကာရံ ဒိသွာ ''ကိံ နု ခော မယှံ ကောစိ အပရာဓော အတ္ထိ, ဥဒာဟု ဒေဝဿ ကိဉ္စိ သောကကာရဏံ ဥပ္ပန္နံ, ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န''န္တိ ဣမံ ကထမာဟ –

''ကိံ တ္ဝံ ဝိမနောသိ ရာဇသေဋ္ဌ၊ ဒွိပဒဇနိန္ဒ ဝစနံ သုဏောမ မေတံ။
ကိံ စိန္တယမာနော ဒုမ္မနောသိ၊ နူန ဒေဝ အပရာဓော အတ္ထိ မယှ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၃)။

အထ ရာဇာ ကထေန္တော ကထမာဟ –

''ပဏှော ဝဇ္ဈော မဟောသဓောတိ၊ အာဏတ္တော မေ ဝဓာယ ဘူရိပညော။
တံ စိန္တယမာနော ဒုမ္မနောသ္မိ၊ န ဟိ ဒေဝီ အပရာဓော အတ္ထိ တုယှ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၄)။

တတ္ထ **အာဏတ္တော** တိ ဘဒ္ဒေ, စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ''မဟောသဓော မမ ပစ္စတ္ထိကော''တိ ကထယိံသု။ မယာ တထတော အဝိစိနိတွာ ''ဝဓေထ န''န္တိ ဘူရိပညော ဝဓာယ အာဏတ္တော။ တံ ကာရဏံ စိန္တယမာနော ဒုမ္မနော သ္မီတိ။

တဿာ တဿ ဝစနံ သုတွာဝ မဟာသတ္တေ သိနေဟေန ပဗ္ဗတမတ္တော သောကော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တတော သာ စိန္တေသိ ''ဧကေန ဥပာယေန ရာဇာနံ အဿာသေတွာ ရညော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမနကာလေ မမ ကနိဋ္ဌဿ သာသနံ ပဟိဏိဿာမီ''တိ။ အထ သာ ''မဟာရာဇ, တယာဝေတံ ကတံ ဂဟပတိပုတ္တံ မဟန္တေ ဣဿရိယေ ပတိဋ္ဌာပေန္တေန, တုမှေဟိ သော သေနာပတိဋ္ဌာနေ ဌပိတော, ဣဒါနိ ကိရ သော တုမှာကံယေဝ ပစ္စတ္ထိကော ဇာတော, န ခော ပန ပစ္စတ္ထိကော ခုဒ္ဒကော နာမ အတ္ထိ, မာရေတဗ္ဗောဝ, တုမှေ မာ စိန္တယိတ္ထာ''တိ ရာဇာနံ အဿာသေသိ။ သော တနုဘူတသောကော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ ဒေဝီ ဥဋ္ဌာယ ဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ''တာတ မဟောသဓ, စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ တံ ပရိဘိန္ဒိံသု, ရာဇာ ကုဒ္ဓော သွေဝ ဒွာရန္တရေ တံ ဝဓာယ အာဏာပေသိ, သွေဝ ရာဇကုလံ မာ အာဂစ္ဆေယျာသိ, အာဂစ္ဆန္တော ပန နဂရံ ဟတ္ထဂတံ ကတွာ သမတ္ထော ဟုတွာ အာဂစ္ဆေယျာသီ''တိ ပဏ္ဏံ လိခိတွာ မောဒကဿ အန္တော ပက္ခိပိတွာ မောဒကံ သုတ္တေန ဝေဌေတွာ နဝဘာဇနေ ကတွာ ဆာဒေတွာ လဉ္ဆေတွာ အတ္တနာ စရိကာယ အဒါသိ ''ဣမံ မောဒကံ ဂဟေတွာ မမ ကနိဋ္ဌဿ ဒေဟီ''တိ။ သာ တထာ အကာသိ။ ''ရတ္တိံ ကထံ နိက္ခန္တာ''တိ န စိန္တေတဗ္ဗံ။ ရညာ ပဌမမေဝ ဒေဝိယာ ဝရော ဒိန္နော, တေန နံ ကောစိ နိဝါရေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ နံ ဥယျောဇေသိ။ သာ ပုန အာဂန္တွာ ဒိန္နဘာဝံ အာရောစေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဒေဝီ အာဂန္တွာ ရညာ သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇိ။ မဟာသတ္တောပိ မောဒကံ ဘိန္ဒိတွာ ပဏ္ဏံ ဝါစေတွာ တမတ္ထံ ဥတွာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ဝိစာရေတွာ သယနေ နိပဇ္ဇိ။

ဣတရေပိ စတ္တာရော ဇနာ ပာတောဝ ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ဒွာရန္တရေ ဌတွာ ပဏ္ဍိတံ အပဿန္တာ ဒုမ္မနာ ဟုတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ''ကိံ ပဏ္ဍိတာ မာရိတော တေ ဂဟပတိပုတ္တော''တိ ဝုတ္တေ ''န ပဿာမ, ဒေဝ''တိ အာဟံသု။ မဟာသတ္တောပိ အရုဏုဂ္ဂမနေယေဝ နဂရံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကတွာ တတ္ထ တတ္ထ အာရက္ခံ ဌပေတွာ မဟာဇနပရိဝုတော ရထံ အာရုယှ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ရာဇဒွာရံ အဂမာသိ။ ရာဇာ သီဟပဉ္ဇရံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ ဗဟိ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ အထ မဟာသတ္တော ရထာ ဩတရိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ ''သစေ အယံ မမ ပစ္စတ္ထိကော ဘဝေယျ, န မံ ဝန္ဒေယျာ''တိ။ အထ နံ ပက္ကောသာပေတွာ ရာဇာ အာသနေ နိသီဒိ။ မဟာသတ္တောပိ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ စတ္တာရောပိ ပဏ္ဍိတာ တတ္ထေဝ နိသီဒိံသု။ အထ နံ ရာဇာ ကိဉ္စိ အဇာနန္တော ဝိယ ''တာတ, တွံ ဟိယျော ဂန္တွာ ဣဒါနိ အာဂစ္ဆသိ, ကိံ မံ ပရိစ္စဇသီ''တိ ဝတွာ ဣမံ ကထမာဟ –

''အဘိဒောသဂတော အနိ ဧဟိသိ၊ ကိံ သုတွာ ကိံ သင်္ကတေ မနော တေ။
ကော တေ ကိမဝေစ ဘူရိပည၊ ဣင်္ဃ ဝစနံ သုဏောမ ဗြူဟိ မေတ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၅)။

တတ္ထ **အဘိဒောသဂတော**တိ ဟိယျော ပဌမယာမေ ဂတော ဣဒါနိ အာဂတော။ **ကိံ သင်္ကတေ**တိ ကိံ အာသင်္ကတေ။ **ကိမဝေါစာ**တိ ကိံ ရညော သန္တိကံ မာ ဂမီတိ တံ ကောစိ အဝေါစ။

အထ နံ မဟာသတ္တော “မဟာရာဇ, တယာ မေ စတုန္နံ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ ဂဟေတွာ ဝဓော အာဏတ္တော, တေနာဟံ န ဧမီ”တိ စောဒေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

“ပဏ္ဍေဟ ဝဇ္ဈော မဟောသဓောတိ၊ ယဒိ တေ မန္တယိတံ ဇနိန္ဒ ဒောသံ။
ဘရိယာယ ရဟောဂတော အသံသိ၊ ဂုယှံ ပါတုကတံ သုတံ မမေတံ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၆)။

တတ္ထ **ယဒိ တေ**တိ ယသ္မာ တယာ။ **မန္တယိတ**န္တိ ကထိတံ။ **ဒောသ**န္တိ အဘိဒောသံ, ရတ္တိဘာဂေတိ အတ္ထော။ ကဿ ကထိတန္တိ? ဘရိယာယ။ တွဉှိ ဟိယျော တဿာ ဣမမတ္ထံ ရဟောဂတော အသံသိ။ **ဂုယှံ ပါတုကတ**န္တိ တဿာ ဧဝရူပံ အတ္တနော ရဟဿံ ပါတုကတံ။ **သုတံ မမေတ**န္တိ မယာ ပနေတံ တဿာ ခဏေယေဝ သုတံ။

ရာဇာ တံ သုတွာ “ဣမာယ တင်္ခဏညေဝ သာသနံ ပဟိတံ ဘဝိဿတီ”တိ ကုဒ္ဓော ဒေဝိံ ဩလောကေသိ။ တံ ဉတွာ မဟာသတ္တော “ကိံ, ဒေဝ, ဒေဝိယာ ကုဇ္ဈထ, အဟံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ သဗ္ဗံ ဇာနာမိ။ ဒေဝ, တုမှာကံ တာဝ ရဟဿံ ဒေဝိယာ ကထိတံ ဟောတု, အာစရိယသေနကဿ ပုက္ကုသာဒီနဉ္စ ရဟဿံ မမ ကေန ကထိတံ, အဟံ ဧတေသမ္ပိ ရဟဿံ ဇာနာမိယေဝါ”တိ သေနကဿ တာဝ ရဟဿံ ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

“ယံ သာလဝနသ္မိံ သေနကော၊ ပါပကမ္မံ အကာသိ အသဗ္ဘိရူပံ။
သခိနောဝ ရဟောဂတော အသံသိ၊ ဂုယှံ ပါတုကတံ သုတံ မမေတံ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၇)။

တတ္ထ **အသဗ္ဘိရူပ**န္တိ အသာဓုဇာတိကံ လာမကံ အကုသလကမ္မံ အကာသိ။ ဣမသ္မိံယေဝ ဟိ နဂရေ အသုကံ နာမ ဝေသိံ သာလဝနုယျာနေ ပုရိသကိစ္စံ ကတွာ တံ မာရေတွာ အလင်္ကာရံ ဂဟေတွာ တဿာယေဝ သာဋကေန ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ အတ္တနော ဃရေ အသုကဋ္ဌာနေ နာဂဒန္တကေ လဂ္ဂေတွာ ဌပေသိ။ **သခိနောဝ**တိ အထ နံ, မဟာရာဇ, ဧကဿ သဟာယကဿ ရဟောဂတော ဟုတွာ အက္ခာသိ, တမ္ပိ မယာ သုတံ။ နာဟံ ဒေဝဿ ပစ္စတ္ထိကော, သေနကောယေဝ။ ယဒိ တေ ပစ္စတ္ထိကေန ကမ္မံ အတ္ထိ, သေနကံ ဂဏှာပေဟီတိ။

ရာဇာ သေနကံ ဩလောကေတွာ “သစ္စံ, သေနကာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ, ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ တဿ ဗန္ဓနာဂါရပ္ပဝေသနံ အာဏာပေသိ။ ပဏ္ဍိတော ပုက္ကုသဿ ရဟဿံ ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

“ပုက္ကုသပုရိသဿ တေ ဇနိန္ဒ၊ ဥပ္ပန္နော ရောဂေါ အရာဇယုတ္တော။
ဘာတုစ္စ ရဟောဂတော အသံသိ၊ ဂုယှံ ပါတုကတံ သုတံ မမေတံ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၈)။

တတ္ထ **အရာဇယုတ္တော**တိ မဟာရာဇ, ဧတဿ ကုဋ္ဌရောဂေါ ဥပ္ပန္နော, သော ရာဇာနံ ပတ္တုံ အယုတ္တော, ဆုပနာနုစ္ဆဝိကော န ဟောတိ။ တုမှေဟိ စ “ပုက္ကုသဿ ဦရု မုဒုကော”တိ ယေဘုယျေန တဿ ဦရုမှိ နိပဇ္ဇထ။ သော ပနေသ ဝဏဗန္ဓပိလောတိကာယ ဖဿော, ဒေဝါတိ။

ရာဇာ တမ္ပိ ဩလောကေတွာ “သစ္စံ ပုက္ကုသာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ တမ္ပိ ဗန္ဓနာဂါရံ ပဝေသာပေသိ။ ပဏ္ဍိတော ကာမိန္ဒဿာပိ ရဟဿံ ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

“အာဗာဓောယံ အသဗ္ဘိရူပေါ၊ ကာမိန္ဒော နရဒေဝေန ဖုဋ္ဌော။
ပုတ္တဿ ရဟောဂတော အသံသိ၊ ဂုယှံ ပါတုကတံ သုတံ မမေတံ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၂၉)။

တတ္ထ **အသဗ္ဘိရူပေါ**တိ ယေန သော အာဗာဓေန ဖုဋ္ဌော ဥမ္မတ္တကသုနခေါ ဝိယ ဝိရဝတိ, သော နရဒေဝယက္ခာဗာဓော အသဗ္ဘိဇာတိကော လာမကော, ရာဇကုလံ ပဝိသိတုံ န ယုတ္တော, မဟာရာဇာတိ ဝဒတိ။

ရာဇာ တမ္ပိ ဩလောကေတွာ ''သစ္စံ ကာမိန္ဒာ''တိ ပုန္တိတွာ ''သစ္စံ ဒေဝ''တိ ဝုတ္တေ တမ္ပိ ဗန္ဓနာကရံ ပဝေသာပေသိ။ ပဏ္ဍိတော ဒေဝိန္ဒဿပိ ရဟဿံ ကထေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

''အဋ္ဌဝင်္ကံ မဏိရတနံ ဥဠာရံ၊ သက္ကော တေ အဒဒါ ပိတာမဟဿ။
ဒေဝိန္ဒဿ ဂတံ တဒဇ္ဇ ဟတ္ထံ၊ မာတုစ္စ ရဟောဂတော အသံသိ။
ဂုယှံ ဟတုကတံ သုတံ မမေတ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၃၀)။

တတ္ထ **ပိတာမဟဿာ** တိ တဝ ပိတာမဟဿ ကုသရာဇဿ။ **တဒဇ္ဇ ဟတ္ထ** န္တိ တံ မင်္ဂလသမ္မတံ မဏိရတနံ အဇ္ဇ ဒေဝိန္ဒဿ ဟတ္ထဂတံ, မဟာရာဇာတိ။

ရာဇာ တမ္ပိ ဩလောကေတွာ ''သစ္စံ ဒေဝိန္ဒာ''တိ ပုန္တိတွာ ''သစ္စံ ဒေဝ''တိ ဝုတ္တေ တမ္ပိ ဗန္ဓနာကရံ ပဝေသာပေသိ။ ဧဝံ ''ဗောဓိသတ္တံ ဝဓိဿာမာ''တိ စိန္တေတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ဗန္ဓနာကရံ ပဝိဋ္ဌာ။ ဗောဓိသတ္တော ''မဟာရာဇ, ဣမိနာ ကာရဏေနာဟံ 'အတ္တနော ဂုယှံ ပရဿ န ကထေတဗ္ဗ'န္တိ ဝဒါမိ, ဝဒန္တာ ပန မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ''တိ ဝတွာ ဥတ္တရိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ကထာ အဘာသိ –

''ဂုယှဿ ဟိ ဂုယှမေဝ သာဓု၊ န ဂုယှဿ ပသတ္ထမာဝိကမ္မံ။
အနိပ္ဖန္နတာ သဟေယျ ဓီရော၊ နိပ္ဖန္နောဝ ယထာသုခံ ဘဏေယျ။

''န ဂုယှမတ္ထံ ဝိဝရေယျ၊ ရက္ခေယျ နံ ယထာ နိဓိံ။
န ဟိ ပာတုကတော သာဓု၊ ဂုယှော အတ္ထော ပဇာနတာ။

''ထိယာ ဂုယှံ န သံသေယျ၊ အမိတ္တဿ စ ပဏ္ဍိတော။
ယော စာမိသေန သံဟီရော၊ ဟဒယတ္ထေနော စ ယော နရော။

''ဂုယှမတ္ထံ အသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သမ္ဗောဓယတိ ယော နရော။
မန္တဘေဒဘယာ တဿ၊ ဒာသဘူတော တိတိက္ခတိ။

''ယာဝန္တော ပုရိသဿတ္ထံ၊ ဂုယှံ ဇာနန္တိ မန္တိနံ။
တာဝန္တော တဿ ဥဗ္ဗေဂါ၊ တသ္မာ ဂုယှံ န ဝိဿဇေ။

''ဝိဝိစ္စ ဘာသေယျ ဒိဝါ ရဟဿံ၊ ရတ္တိံ ဂိရံ နာတိဝေလံ ပမုဉ္စေ။
ဥပဿုတိကာ ဟိ သုဏန္တိ မန္တံ၊ တသ္မာ မန္တော ခိပ္ပမုပေတိ ဘေဒ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၅.၃၃၁-၃၃၆)။

တတ္ထ **အမိတ္တဿ စာ** တိ ဣတ္ထိယာ စ ပစ္စတ္ထိကဿ စ န ကထေယျ။ **သံဟီရော**တိ ယော စ ယေန ကေနစိ အာမိသေန သံဟီရတိ ဥပလာပတိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, တဿပိ န သံသေယျ။ **ဟဒယတ္ထေနော** တိ ယော စ အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော မုခေန အညံ ကထေတိ, ဟဒယေန အညံ စိန္တေတိ, တဿပိ န သံသေယျ။ **အသမ္ဗုဒ္ဓ** န္တိ ပရေဟိ အညာတံ။ ''အသမ္ဗောဓ''န္တိပိ ပါဌော, ပရေသံ ဗောဓေတုံ အယုတ္တန္တိ အတ္ထော။ **တိတိက္ခတီ** တိ တဿ အက္ကောသမ္ပိ ပရိဘာသမ္ပိ ပဟာရမ္ပိ အသော ဝိယ ဟုတွာ အဓိဝါသေတိ။ **မန္တိန** န္တိ မန္တိတံ, မန္တီနံ ဝါ အန္တရေ ယာဝန္တော ဇာနန္တီတိ အတ္ထော။ **တာဝန္တော** တိ တေ ဂုယှဇာနနကေ ပဋိစ္စ တတ္တကာ တဿ ဥဗ္ဗေဂါ သန္တာသာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ **န ဝိဿဇေ** တိ န ဝိဿဇ္ဇေယျ ပရံ န ဇာနာပေယျ။ **ဝိဝိစ္စာ** တိ သစေ ဒိဝါ ရဟဿံ မန္တေတုကာမော ဟောတိ, ဝိဝိတ္တံ ဩကာသံ ကာရေတွာ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ မန္တေယျ။ **နာတိဝေလ**န္တိ ရတ္တိံ ရဟဿံ ကထေန္တော ပန အတိဝေလံ မရိယာဒာတိက္ကန္တံ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တော ဂိရံ နပ္ပမုဉ္စေယျ။ **ဥပဿုတိကာ ဟီ**တိ မန္တနဋ္ဌာနံ ဥပဂန္တွာ တိရောကုဋ္ဋာဒီသု ဌတွာ သောတာရော။ **တသ္မာ** တိ မဟာရာဇ, တေန ကာရဏေန သော မန္တော ခိပ္ပမေဝ ဘေဒမုပဂမီတိ။

ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ကထံ သုတွာ “ဧတေ သယံ ရာဇဝေရိနော ဟုတွာ ပဏ္ဍိတံ မမ ဝေရိံ ကရောန္တီ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ “ဂစ္ဆထ နေ နဂရာ နိက္ခမာပေတွာ သူလေသု ဥတ္တာသေထ, သီသာနိ တ တေသံ ဆိန္ဒထာ”တိ အာဏာပေသိ။ တေသု ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ စတုက္ကေ စတုက္ကေ ကသာဟိ ပဟာရသဟဿံ ဒတွာ နီယမာနေသု ပဏ္ဍိတော “ဒေဝ, ဣမေ တုမှာကံ ပောရာဏကာ အမစ္စာ, ခမထ နေသံ အပရာဓ”န္တိ ရာဇာနံ ခမာပေသိ။ ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “သာဓူ”တိ တေ ပက္ကောသာပေတွာ တဿေဝ ဒါသေ ကတွာ အဒါသိ။ သော ပန တေ တတ္ထေဝ ဘုဇိဿေ အကာသိ။ ရာဇာ “တေန ဟိ မမ ဝိဇိတေ မာ ဝသန္တူ”တိ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ အာဏာပေသိ။ ပဏ္ဍိတော “ခမထ, ဒေဝ, ဧတေသံ အန္ဓဗာလာနံ ဒောသ”န္တိ ခမာပေတွာ တေသံ ဌာနန္တရာနိ ပုန ပာကတိကာနိ ကာရေသိ။ ရာဇာ “ပစ္စာမိတ္တေသုပိ တာဝဿ ဧဝရူပာ မေတ္တာ ဘဝတိ, အညေသု ဇနေသု ကထံ န ဘဝိဿတီ”တိ ပဏ္ဍိတဿ အတိဝိယ ပသန္နော အဟောသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ဥဒ္ဓတဒာဌာ ဝိယ သပ္ပာ နိဗ္ဗိသာ ဟုတွာ ကိဉ္စိ ကထေတုံ နာသက္ခိံသု။

ပဉ္စပဏ္ဍိတပဉ္ဟော နိဋ္ဌိတော။

နိဋ္ဌိတာ စ ပရိဘိန္နကထာ။

ယုဒ္ဓပရာဇယကဏ္ဍံ

တတော ပဋ္ဌာယ ပဏ္ဍိတောဝ ရညော အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသတိ။ သော စိန္တေသိ “ရညော သေတစ္ဆတ္တမတ္တမေဝ, ရဇ္ဇံ ပန အဟမေဝ ဝိစာရေမိ , မယာ အပ္ပမတ္တေန ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော နဂရေ မဟာပာကာရံ နာမ ကာရေသိ, တထာ အနုပာကာရဉ္စ ဒွါရဋ္ဋာလကေ အန္တရဋ္ဋာလကေ ဥဒကပရိခံ ကဒ္ဒမပရိခံ သုက္ခပရိခန္တိ တိဿော ပရိခါယော ကာရေသိ, အန္တောနဂရေ ဇိဏ္ဏဂေဟာနိ ပဋိသင်္ခရာပေသိ, မဟာပောက္ခရဏိယော ကာရေတွာ တာသု ဥဒကနိဓာနံ ကာရေသိ, နဂရေ သဗ္ဗကောဋ္ဌာဂါရာနိ ဓညဿ ပူရာပေသိ, ဟိမဝန္တပ္ပဒေသတော ကုလုပဂတာပသေဟိ ကုဒ္ရူသကမုဒ္ဒဗီဇာနိ အာဟရာပေသိ, ဥဒကနိဒ္ဓမနာနိ သောဓာပေတွာ တတ္ထ ရောပာပေသိ, ဗဟိနဂရေပိ ဇိဏ္ဏသာလာပဋိသင်္ခရဏကမ္မံ ကာရေသိ။ ကိံ ကာရဏာ? အနာဂတဘယပဋိဗာဟနတ္ထံ။ တတော တတော အာဂတဝါဏိဇကေပိ “သမ္မာ, တုမှေ ကုတော အာဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အသုကဋ္ဌာနတော”တိ ဝုတ္တေ “တုမှာကံ ရညာ ကိံ ပိယ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “အသုကံ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ တေသံ သမ္မာနံ ကာရေတွာ ဥယျောဇေတွာ အတ္တနော ဧကသတေ ယောဓေ ပက္ကောသာပေတွာ “သမ္မာ, မယာ ဒိန္နေ ပဏ္ဏာကာရေ ဂဟေတွာ ဧကသတရာဇဓာနိယော ဂန္တွာ ဣမေ ပဏ္ဏာကာရေ အတ္တနော ပိယကာမတာယ တေသံ ရာဇူနံ ဒတွာ တေယေဝ ဥပဋ္ဌဟန္တာ တေသံ ကိရိယံ တ မန္တံ တ ဉတွာ မယှံ သာသနံ ပေသေန္တာ တတ္ထေဝ ဝသထ, အဟံ တေ ပုတ္တဒါရံ ပောသေဿာမီ”တိ ဝတွာ ကေသဉ္စိ ကုဏ္ဍလေ, ကေသဉ္စိ ပါဒုကာယော, ကေသဉ္စိ ခဂ္ဂေ, ကေသဉ္စိ သုဝဏ္ဏမာလာယော အက္ခရာနိ ဆိန္ဒိတွာ “ယဒါ မမ ကိစ္စံ အတ္ထိ, တဒါ ပညာယန္တူ”တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ တေသံ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပေသေသိ။ တေ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တွာ တေသံ တေသံ ရာဇူနံ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ “ကေနတ္ထေနာဂတာ”တိ ဝုတ္တေ “တုမှေဟေဝ ဥပဋ္ဌာတုံ အာဂတမှာ”တိ ဝတွာ “ကုတော အာဂတတ္ထာ”တိ ပုဋ္ဌာ အာဂတဋ္ဌာနံ အဝတွာ အညာနိ ဌာနာနိ အာစိက္ခိတွာ “တေန ဟိ သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတေ ဥပဋ္ဌဟန္တာ တေသံ အဗ္ဘန္တရိကာ အဟေသုံ။

တဒါ ကပိလရဋ္ဌေ သင်္ခပါလကော နာမ ရာဇာ အာဝုဓာနိ သဇ္ဇာပေသိ, သေနံ သင်္ဂဏှိ။ တဿ သန္တိကေ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသော ပဏ္ဍိတဿ သာသနံ ပေသေသိ “သာမိ, မယံ ဣဓ ပဝတ္တိံ ‘ဣဒံ နာမ ကရိဿတီ’တိ န ဇာနာမ, အာဝုဓာနိ သဇ္ဇာပေတိ, သေနံ သင်္ဂဏှတိ, တုမှေဟိ ပုရိသဝိသေသေ ပေသေတွာ ဣဒံ ပဝတ္တိံ တထတော ဇာနာထာ”တိ။ အထ မဟာသတ္တော သုဝပေါတကံ အာမန္တေတွာ “သမ္မ, ကပိလရဋ္ဌေ သင်္ခပါလကော နာမ ရာဇာ အာဝုဓာနိ သဇ္ဇာပေသိ, တွံ တတ္ထ ဂန္တွာ ‘ဣမံ နာမ ကရောတီ’တိ တထတော ဉတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ အာဟိဏ္ဍိတွာ မယှံ ပဝတ္တိံ အာဟရာဟီ”တိ ဝတွာ မဓုလာဇေ ခါဒာပေတွာ မဓုပါနီယံ ပါယေတွာ သတပါကသဟဿပါကေဟိ တေလေဟိ ပက္ခန္တရံ မက္ခေတွာ ပါစီနသီဟပဉ္ဇရေ ဌတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သောပိ တတ္ထ ဂန္တွာ တဿ ပုရိသဿ သန္တိကာ တဿ ရညော ပဝတ္တိံ တထတော ဉတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ပရိဂ္ဂဏှန္တော ကပိလရဋ္ဌေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ ပါပုဏိ။ တဒါ တတ္ထ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ကေဝဋ္ဋော နာမ ဗြာဟ္မ

ဏော အတ္တတ္ထဉ္စ ဓမ္မတ္ထဉ္စ အနုသာသတိ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော။ သော ပစ္စူသကာလေ ပဗုဇ္ဈိတွာ ဒီဃလောစနေန အလင်္ကတပဋိယတ္တံ သိရိဂဗ္ဘံ ဩလောကေန္တော အတ္တနော မဟန္တံ ယသံ ဒိသွာ "အယံ မမ ယသော, ကဿ သန္တကော"တိ စိန္တေတွာ "န အညဿ သန္တကော စူဠနိဗ္ဗဟ္မဒတ္တဿ, ဧဝရူပံ ပန ယသဒါယကံ ရာဇာနံ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, အဟဉ္စ အဂ္ဂပုရောဟိတော ဘဝိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ပါတောဝ နှာတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ အလင်္ကရိတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ "မဟာရာဇ, သုခံ သယထာ"တိ သုခသေယျံ ပုစ္ဆိတွာ "အာမ, ပဏ္ဍိတာ"တိ ဝုတ္တေ ရာဇာနံ "ဒေဝ, မန္တေတဗ္ဗံ အတ္ထီ"တိ အာဟ။ "ဝဒ, အာစရိယာ"တိ။ "ဒေဝ, အန္တောနဂရေ ရဟော နာမ န သက္ကာ လဒ္ဓုံ, ဥယျာနံ ဂစ္ဆာမာ"တိ။ "သာဓု, အာစရိယာ"တိ ရာဇာ တေန သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဗလကာယံ ဗဟိ ဌပေတွာ အာရက္ခံ ကာရေတွာ ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဋေ နိသီဒိ။

အထ သုဝပေါတကောပိ တံ ကိရိယံ ဒိသွာ "ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ ကာရဏေန, အဇ္ဇ ပဏ္ဍိတဿ အာစိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကံ ကိဉ္စိ သုဏိဿာမီ"တိ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ မင်္ဂလသာလရုက္ခဿ ပတ္တန္တရေ နိလီယိတွာ နိသီဒိ။ ရာဇာ "ကထေထ, အာစရိယာ"တိ အာဟ။ "မဟာရာဇ, တဝ ကဏ္ဏံ ကတော ကရောဟိ, စတုက္ကဏ္ဏောဝ မန္တော ဘဝိဿတိ။ သစေ, မဟာရာဇ, မမ ဝစနံ ကရေယျာသိ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ တံ အဂ္ဂရာဇာနံ ကရောမီ"တိ။ သော မဟာတဏှာယ တဿ ဝစနံ သုတွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ "ကထေထ, အာစရိယ, ကရိဿာမိ တေ ဝစန"န္တိ အာဟ။ "ဒေဝ, မယံ သေနံ သင်္ကဍ္ဎိတွာ ပဌမံ ခုဒ္ဒကနဂရံ ရုန္ဓိတွာ ဂဏှိဿာမ, အဟဉ္ဟိ စူဠဒွါရေန နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝက္ခာမိ – မဟာရာဇ, တဝ ယုဒ္ဓေန ကိစ္စံ နတ္ထိ, ကေဝလံ အမှာကံ ရညော သန္တကော ဟောဟိ, တဝ ရဇ္ဇံ တဝေဝ ဘဝိဿတိ, ယုဇ္ဈန္တော ပန အမှာကံ ဗလဝါဟနဿ မဟန္တတာယ ဧကန္တေန ပရာဇိဿသီ"တိ။ "သစေ မေ ဝစနံ ကရိဿတိ, သင်္ဂဏှိဿာမ နံ။ နော စေ, ယုဇ္ဈိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဒွေပိ သေနာ ဂဟေတွာ အညံ နဂရံ ဂဏှိဿာမ, တတော အညန္တိ ဧတေနုပါယေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ 'ဇယပါနံ ပိဝိဿာမာ'တိ ဝတွာ ဧကသတရာဇာနော အမှာကံ နဂရံ အာနေတွာ ဥယျာနေ အာပါနမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ တတ္ထ နိသိန္နေ ဝိသမိဿကံ သုရံ ပါယေတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇာနော ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဧကသတရာဇဓာနီသု ရဇ္ဇံ အမှာကံ ဟတ္ထဂတံ ကရိဿာမ။ ဧဝံ တွံ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာ ဘဝိဿသီ"တိ။ သောပိ "သာဓု, အာစရိယ, ဧဝံ ကရိဿာမီ"တိ ဝဒတိ။ "မဟာရာဇ, စတုက္ကဏ္ဏော မန္တော နာမ, အယဉ္ဟိ မန္တော န သက္ကာ အညေန ဇာနိတုံ, တသ္မာ ပပဉ္စံ အကတွာ သီဃံ နိက္ခမထာ"တိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။

သုဝပေါတကော တံ သုတွာ တေသံ မန္တပရိယောသာနေ သာခာယံ ဩလမ္ဗကံ ဩတာရေန္တော ဝိယ ကေဝဋ္ဋဿ သီသေ ဆကဏပိဏ္ဍံ ပါတေတွာ "ကိမေတ"န္တိ မုခံ ဝိဝရိတွာ ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တဿ အပရမ္ပိ မုခေ ပါတေတွာ "ကိရိ ကိရီ"တိ သဒ္ဒံ ဝိရဝန္တော သာခတော ဥပ္ပတိတွာ "ကေဝဋ္ဋ, တွံ စတုက္ကဏ္ဏမန္တောတိ မညသိ, ဣဒါနေဝ ဆက္ကဏ္ဏော ဇာတော, ပုန အဋ္ဌကဏ္ဏော ဘဝိတွာ အနေကသတကဏ္ဏောပိ ဘဝိဿတီ"တိ ဝတွာ "ဂဏှထ, ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တာနညေဝ ဝါတဝေဂေန မိထိလံ ဂန္တွာ ပဏ္ဍိတဿ နိဝေသနံ ပါဝိသိ။ တဿ ပန ဣဒံ ဝတ္တံ – သစေ ကုတောစိ အာဘတသာသနံ ပဏ္ဍိတဿေဝ ကထေတဗ္ဗံ ဟောတိ, အံသကူဋေ ဩတရတိ, သစေ အမရာဒေဝိယာပိ သောတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဥစ္ဆင်္ဂေ ဩတရတိ, သစေ မဟာဇနေန သောတဗ္ဗံ, ဘူမိယံ ဩတရတိ။ အထ သော ပဏ္ဍိတဿ အံသကူဋေ ဩတရိ။ တာယ သညာယ "ရဟဿေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ မဟာဇနော ပဋိက္ကမိ။ ပဏ္ဍိတော တံ ဂဟေတွာ ဥပရိပါသာဒတလံ အဘိရုယှ "ကိံ တေ, တာတ, ဒိဋ္ဌံ သုတ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သော "အဟံ, ဒေဝ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဝိစရန္တော အညဿ ရညော သန္တိကေ ကိဉ္စိ ဂုယှံ န ပဿာမိ, ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ပန စူဠနိဗ္ဗဟ္မဒတ္တဿ ပုရောဟိတော ကေဝဋ္ဋော နာမ ဗြာဟ္မဏော ရာဇာနံ ဥယျာနံ နေတွာ စတုက္ကဏ္ဏမန္တံ ဂဏှိ။ အထာဟံ သာခန္တရေ နိသီဒိတွာ တေသံ မန္တံ သုဏိတွာ မန္တပရိယောသာနေ တဿ သီသေ စ မုခေ စ ဆကဏပိဏ္ဍံ ပါတေတွာ အာဂတောမှီ"တိ ဝတွာ သဗ္ဗံ ကထေသိ။ 'ရညာ သမ္ပဋိစ္ဆိတ'န္တိ ဝုတ္တေ "သမ္ပဋိစ္ဆိ, ဒေဝါ"တိ အာဟ။

အထဿ ပဏ္ဍိတော ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ သက္ကာရံ ကရိတွာ တံ မုဒုပစ္စတ္ထရဏေ သုဝဏ္ဏပဉ္ဇရေ သုဋ္ဌု သယာပေတွာ "ကေဝဋ္ဋော မမ မဟောသဓဿ ပဏ္ဍိတဘာဝံ န ဇာနာတိ မညေ, အဟံ န အနိဿ မန္တဿ မတ္ထကံ ပါပုဏိတုံ ဒဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ နဂရတော ဒုဂ္ဂတကုလာနိ နီဟရာပေတွာ ဗဟိ နိဝါသာပေသိ, ရဋ္ဌဇနပဒဒွါရက

မေသု သမိဒ္ဓါနိ ဣဿရိယကုလာနိ အာဟရိတွာ အညေနဂရေ နိဝါသာပေသိ, ဗဟုံ ဓနဓညံ ကာရေသိ။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တောပိ ကေဝဋ္ဋဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ သေနင်္ဂပရိဝုတော ဂန္တွာ ဧကံ ခုဒ္ဒကနဂရံ ပရိက္ခိပိ။ ကေဝဋ္ဋောပိ ဝုတ္တနယေနေဝ တတ္ထ ပဝိသိတွာ တံ ရာဇာနံ သညာပေတွာ အတ္တနော သန္တိကမကာသိ။ ဒွေပိ သေနာ ဧကတော ကတွာ တတော အညံ နဂရံ ရုမ္ဘတိ။ ဧတေနုပါယေန ပဋိပါဋိယာ သဗ္ဗာနိ တာနိ နဂရာနိ ဂဏှိ။ ဧဝံ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော ကေဝဋ္ဋဿ ဩဝါဒေ ဌိတော, ဌပေတွာ ဝေဒေဟရာဇာနံ သေသရာဇာနော သကလဇမ္ဗုဒီပေ အတ္တနော သန္တိကေ အကာသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ပန ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာ "စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တေန ဧတ္တကာနိ နဂရာနိ ဂဟိတာနိ, အပ္ပမတ္တော ဟောတူ"တိ နိစ္စံ သာသနံ ပဟိဏိံသု။ သောပိ တေသံ "အဟံ ဣဓ အပ္ပမတ္တော ဝသာမိ, တုမှေပိ အနုက္ကဏ္ဌန္တာ အပ္ပမတ္တာ ဟုတွာ ဝသထာ"တိ ပဋိပေသေသိ။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော သတ္တဒိဝသသတ္တမာသာဓိကေဟိ သတ္တသံဝစ္ဆရေဟိ ဝိဒေဟရဇ္ဇံ ဌပေတွာ သေသံ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ကေဝဋ္ဋံ အာဟ – "အာစရိယ, မိထိလာယံ ဝိဒေဟရဇ္ဇံ ဂဏှာမာ"တိ။ "မဟာရာဇ, မဟောသဓပဏ္ဍိတဿ ဝသနနဂရေ ရဇ္ဇံ ဂဏှိတုံ န သက္ခိဿာမ။ သော ဟိ ဧဝံ ဉာဏသမ္ပန္နော ဧဝံ ဥပါယကုသလော"တိ သော ဝိတ္ထာရေတွာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ မဟောသဓဿ ဂုဏေ ကထေသိ။ အယမ္ပိ သယမ္ပိ ဥပါယကုသလော, တသ္မာ "မိထိလနဂရံ နာမ ဒေဝ အပ္ပမတ္တကံ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ အမှာကံ ပဟောတိ, ကိံ နော ဧတေနာ"တိ ဥပါယေနေဝ ရာဇာနံ သလ္လက္ခာပေသိ။ သေသရာဇာနောပိ "မယံ မိထိလရဇ္ဇံ ဂဟေတွာဝ ဇယပါနံ ပိဝိဿာမာ"တိ ဝဒိံသု။ ကေဝဋ္ဋော တေပိ နိဝါရေတွာ "ဝိဒေဟရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ကိံ ကရိဿာမ, သောပိ ရာဇာ အမှာကံ သန္တကောဝ, တသ္မာ နိဝတ္တထာ"တိ တေ ဥပါယေနေဝ ဗောဓေသိ။ တေ တဿ ဝစနံ သုတွာ နိဝတ္တိံသု။ မဟာသတ္တဿ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာ သာသနံ ပေသယိံသု "ဗြဟ္မဒတ္တော ဧကသတရာဇပရိဝုတော မိထိလံ အာဂစ္ဆန္တောဝ နိဝတ္တိတွာ အတ္တနော နဂရမေဝ ဂတော"တိ။ သောပိ တေသံ "ဣတော ပဋ္ဌာယ တဿ ကိရိယံ ဇာနန္တူ"တိ ပဋိပေသေသိ။ ဗြဟ္မဒတ္တောပိ ကေဝဋ္ဋေန သဒ္ဓိံ "ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿာမီ"တိ မန္တေတွာ "ဇယပါနံ ပိဝိဿာမာ"တိ ဝုတ္တေ ဥယျာနံ အလင်္ကရိတွာ စာဋိသတေသု စာဋိသဟဿေသု သုရံ ဌပေထ, နာနာဝိဓာနိ စ မစ္ဆမံသာဒီနိ ဥပနေထာ"တိ သေဝကေ အာဏာပေသိ။ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာ တံ ပဝတ္တိံ ပဏ္ဍိတဿ အာရောစေသုံ။ တေ ပန "ဝိသေန သုရံ ယောဇေတွာ ရာဇာနော မာရေတုကာမော"တိ န ဇာနိံသု။ မဟာသတ္တော ပန သုဝပေါတကဿ သန္တိကာ သုတတ္တာ တထတော ဇာနိတွာ "ဧတံ သုရာပါနဒိဝသံ တထတော ဇာနိတွာ မမ ပေသေထာ"တိ ပဋိသာသနံ ပေသေသိ။ တေ တထာ ကရိံသု။

ပဏ္ဍိတော "မာဒိသေ ဓရမာနေ ဧတ္တကာနံ ရာဇူနံ မရဏံ အယုတ္တံ, အဝဿယော နေသံ ဘဝိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ သဟဇာတံ ယောဓသဟဿံ ပက္ကောသာပေတွာ "သမ္မာ, စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော ကိရ ဥယျာနံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဧကသတရာဇပရိဝုတော သုရံ ပါတုကာမော, တုမှေ တတ္ထ ဂန္တွာ ရာဇူနံ အာသနေသု ပညတ္တေသု ကိသ္မိဉ္စိ အနိသိန္နေယေဝ 'စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တဿ အနန္တရံ မဟာရဟံ အာသနံ အမှာကံ ရညောဝ ဒေထာ'တိ ဝတွာ ဂဟေတွာ တေသံ ပုရိသေဟိ 'တုမှေ ကဿ ပုရိသာ'တိ ဝုတ္တေ 'ဝိဒေဟရာဇဿာ'တိ ဝဒေယျာထ။ တေ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ 'မယံ သတ္တဒိဝသသတ္တမာသာဓိကာနိ သတ္တဝဿာနိ ရဇ္ဇံ ဂဏှန္တာ ဧကဒိဝသမ္ပိ ဝိဒေဟရာဇာနံ န ပဿာမ, ကိံ ရာဇာ နာမေသ, ဂစ္ဆထ ပရိယန္တေ အာသနံ ဂဏှထာ'တိ ဝတွာ ကလဟံ ကရိဿန္တိ။ အထ တုမှေ 'ဌပေတွာ ဗြဟ္မဒတ္တံ အညော အမှာကံ ရညော ဥတ္တရိတရော ဣဓ နတ္ထီ'တိ ကလဟံ ဝဍ္ဎေတွာ အမှာကံ ရညော အာသနမတ္တမ္ပိ အလဘန္တာ 'န အနိ တေ သုရံ ပါတုံ မစ္ဆမံသံ ခါဒိတုံ ဒဿာမာ'တိ နဒန္တာ ဝဂ္ဂန္တာ မဟာဃောသံ ကရောန္တာ တေသံ သန္တာသံ ဇနေန္တာ မဟန္တေဟိ လေဍ္ဍုဒဏ္ဍေဟိ သဗ္ဗစာဋိယော ဘိန္ဒိတွာ မစ္ဆမံသံ ဝိပ္ပကိရိတွာ အပရိဘောဂံ ကတွာ ဇဝေန သေနာယ အန္တရံ ပဝိသိတွာ ဒေဝနဂရံ ပဝိဋ္ဌာ အသုရာ ဝိယ ဥလ္လောဠံ ဥဋ္ဌာပေတွာ 'မယံ မိထိလနဂရေ မဟောသဓပဏ္ဍိတဿ ပုရိသာ, သက္ကောန္တာ အမှေ ဂဏှထာ'တိ တုမှာကံ အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတွာ အာဂစ္ဆထာ"တိ ပေသေသိ။ တေ "သာဓူ"တိ တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဝန္ဒိတွာ သန္နဒ္ဓပဉ္စာဝုဓာ နိက္ခမိတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ နန္ဒနဝနမိဝ အလင်္ကတဥယျာနံ ပဝိသိတွာ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ဧကသတရာဇပလ္လင်္ကေ အာဒိံ ကတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ သိရိဝိဘဝံ ဒိသွာ မဟာသတ္တေန ဝုတ္တနိယာမေနေဝ သဗ္ဗံ ကတွာ မဟာဇနံ သင်္ခောဘေတွာ မိထိလာဘိမုခါ ပက္ကမိံသု။ ရာဇပုရိသာပိ တံ ပဝတ္တိံ တေသံ ရာဇူနံ အာရောစေသုံ။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တောပိ "ဧဝရူပဿ နာမ မေ ဝိသယောဂဿ အန္တရာယော ကတော"တိ ကုဇ္ဈိ။ ရာဇာ

နောပိ “အမှာကံ ဇယပါနံ ပါတုံ နာဒါသီ”တိ ကုဇ္ဈိံသု။ ဖလကာယာပိ “မယံ အမူလကံ သုရံ ပါတုံ န လဘိမှာ”တိ ကုဇ္ဈိံသု။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော တေ ရာဇာနော အာမန္တေတွာ “ဧထ, ဘော, မိထိလံ ဂန္တွာ ဝိဒေဟရာဇဿ ခဂ္ဂေန သီသံ ဆိန္ဒိတွာ ပါဒေဟိ အက္ကမိတွာ နိသိန္နာ ဇယပါနံ ပိဝိဿာမ, သေနံ ဂမနသဇ္ဇံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ ပုန ရဟောဂတော ကေဝဋ္ဋဿပိ ဧတမတ္ထံ ကထေတွာ “အမှာကံ ဝေရူပဿ မန္တဿ အန္တရာယကရံ ပစ္စာမိတ္တံ ဂဏှိဿာမ, ဧကသတရာဇူနံ အဋ္ဌာရသအက္ခောဘဏီသင်္ခါယ သေနာယ ပရိဝုတာ ဂစ္ဆာမ, ဧထ, အာစရိယာ”တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏော အတ္တနော ပဏ္ဍိတဘာဝေန စိန္တေသိ “မဟောသဓပဏ္ဍိတံ ဇိနိတုံ နာမ န သက္ကာ, အမှာကံယေဝ လဇ္ဇိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ, နိဝတ္တာပေဿာမိ န”န္တိ။ အထ နံ ဧဝမာဟ – “မဟာရာဇ, န သော ဝိဒေဟရာဇဿ ထာမော, မဟောသဓပဏ္ဍိတဿ သံဝိဓာနမေတံ, မဟာနုဘာဝေါ ပနေသ, တေန ရက္ခိတာ မိထိလာ သီဟရက္ခိတာ ဂုဟာ ဝိယ န သက္ကာ ကေနစိ ဂဟေတုံ, ကေဝလံ အမှာကံ လဇ္ဇနကံ ဘဝိဿတိ, အလံ တတ္ထ ဂမနေနာ”တိ။ ရာဇာ ပန ခတ္တိယမာနေန ဣဿရိယမဒေန မတ္တော ဟုတွာ “ကိံ သော ကရိဿတီ”တိ ဝတွာ ဧကသတရာဇပရိဝုတော အဋ္ဌာရသအက္ခောဘဏီသင်္ခါယ သေနာယ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိ။ ကေဝဋ္ဋောပိ အတ္တနော ကထံ ဂဏှာပေတုံ အသက္ကောန္တော “ရညော ပစ္စနီကဝုတ္တိ နာမ အယုတ္တာ”တိ တေန သဒ္ဓိံယေဝ နိက္ခမိ။ တေပိ ယောဓာ ဧကရတ္တေနေဝ မိထိလံ ပတွာ အတ္တနာ ကတကိစ္စံ ပဏ္ဍိတဿ ကထယိံသု။ ပဉ္စမံ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာပိဿ သာသနံ ပဟိဏိံသု။ “စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော ‘ဝိဒေဟရာဇာနံ ဂဏှိဿာမီ’တိ ဧကသတရာဇပရိဝုတော အာဂစ္ဆတိ, ပဏ္ဍိတော အပ္ပမတ္တော ဟောတု, အဇ္ဇ အသုကဋ္ဌာနံ နာမ အာဂတော, အဇ္ဇ အသုကဋ္ဌာနံ, အဇ္ဇ နဂရံ ပါပုဏိဿတီ”တိ ပဏ္ဍိတဿ နိရန္တရံ ပေသေန္တိယေဝ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော အပ္ပမတ္တော အဟောသိ။ ဝိဒေဟရာဇာ ပန “ဗြဟ္မဒတ္တော ကိရ ဣမံ နဂရံ ဂဟေတုံ အာဂစ္ဆတီ”တိ ပရမ္ပရဃောသေန အဿောသိ။

အထ ဗြဟ္မဒတ္တော အဂ္ဂပဒေါသေယေဝ ဥက္ကာသတသဟဿေန ဓာရိယမာနေန အာဂန္တွာ သကလနဂရံ ပရိဝါရေသိ။ အထ နံ ဟတ္ထိပါကာရရထပါကာရာဒီဟိ ပရိက္ခိပါပေတွာ တေသု တေသု ဌာနေသု ဗလဂုမ္ဗံ ဌပေသိ။ မနုဿာ ဥန္နာဒေန္တာ အပ္ဖောဋေန္တာ သေဠေန္တာ နစ္စန္တာ ဂဇ္ဇန္တာ တဇ္ဇေန္တာ မဟာဃောသံ ကရောန္တာ အဋ္ဌံသု။ ဒီပေါဘာသေန စေဝ အလင်္ကာရောဘာသေန စ သကလသတ္တယောဇနိကာ မိထိလာ ဧကောဘာသာ အဟောသိ။ ဟတ္ထိအဿရထတူရိယာနံ သဒ္ဒေန ပထဝိယာ ဘိဇ္ဇနကာလော ဝိယ အဟောသိ။ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ ဥလ္လောဠသဒ္ဒံ သုတွာ အဇာနန္တာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ “မဟာရာဇ, ဥလ္လောဠသဒ္ဒော ဇာတော, န ခေါ ပန မယံ ဇာနာမ, ကိံ နာမေတံ, ဝီမံသိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ အာဟံသု။ တံ သုတွာ ရာဇာ “စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော နု ခေါ အာဂတော ဘဝေယျာ”တိ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတွာ ဩလောကေန္တော တဿာဂမနဘာဝံ ဉတွာ ဘီတတသိတော “နတ္ထိ အမှာကံ ဇီဝိတံ, သဗ္ဗေ နော ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿတီ”တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော နိသီဒိ။ မဟာသတ္တော ပန တဿာဂတဘာဝံ ဉတွာ သီဟော ဝိယ အဆမ္ဘိတော သကလနဂရေ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိတွာ “ရာဇာနံ အဿာသေဿာမီ”တိ ရာဇနိဝေသနံ အဘိရုဟိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာဝ ပဋိလဒ္ဓဿာသော ဟုတွာ “ဌပေတွာ မမ ပုတ္တံ မဟောသဓပဏ္ဍိတံ အညော မံ ဣမမှာ ဒုက္ခာ မောစေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထီ”တိ စိန္တေတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော အာဟ –

၅၉၀. “ပဉ္စာလော သဗ္ဗသေနာယ၊ ဗြဟ္မဒတ္တောယမာဂတော။
သာယံ ပဉ္စာလိယာ သေနာ၊ အပ္ပမေယျော မဟောသဓ။

၅၉၁. “ဝီထိမတီ ပတ္တိမတီ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါမကောဝိဒါ။
ဩဟာရိနီ သဒ္ဒဝတီ၊ ဘေရိသင်္ခပ္ပဗောဓနာ။

၅၉၂. “လောဟဝိဇ္ဇာလင်္ကာရာဘာ၊ ဓဇိနီ ဝါမရောဟိနီ။
သိပ္ပိယေဟိ သုသမ္ပန္နာ၊ သူရေဟိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။

၅၉၃. “ဒသေတ္ထ ပဏ္ဍိတာ အာဟု၊ ဘူရိပညာ ရဟောဂမာ။
မာတာ ဧကာဒသီ ရညော၊ ပဉ္စာလိယံ ပသာသတိ။

၁၉၄. ‘‘အထေတ္ထေကသတံ ခတ္တာ၊ အနုယန္တာ ယသဿိနော။
အစ္စိန္နရဋ္ဌာ ဗျထိတာ၊ ပဉ္စာလိယံ ဝသံ ဂတာ။

၁၉၅. ‘‘ယံဝဒာ တက္ကရာ ရညော၊ အကာမာ ပိယဘာဏိနော။
ပဉ္စာလမနုယာယန္တိ၊ အကာမာ ဝသိနော ဂတာ။

၁၉၆. ‘‘တာယ သေနာယ မိထိလာ၊ တိသန္ဓိပရိတရိတာ။
ရာဇဓာနီ ဝိဒေဟာနံ၊ သမန္တာ ပရိခညတိ။

၁၉၇. ‘‘ဥဒ္ဓံ တာရကဇာတာဝ၊ သမန္တာ ပရိတရိတာ။
မဟောသဓ ဝိဇာနာဟိ၊ ကထံ မောက္ခော ဘဝိဿတီ’’တိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗသေနာယာ**တိ သဗ္ဗာယ ဧကသတရာဇနာယိကာယ အဋ္ဌာရသအက္ခောဘဏိသင်္ခါယ သေနာယ သဒ္ဓိံ အာဂတော ကိရ, တာတာတိ ဝဒတိ။ **ပဉ္စာလိယာ** တိ ပဉ္စာလရညော သန္တကာ။ **ဝီထိမတီ**တိ ဝီထိယာ အာနီတေ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တေန ဝဍ္ဎကိဂဏေန သမန္နာဂတာ။ **ပတ္တိမတီ** တိ ပဒသဥ္စရေန ဗလကာယေန သမန္နာဂတာ။ **သဗ္ဗသင်္ဂာမကောဝိဒာ** တိ သဗ္ဗသင်္ဂာမေ ကုသလာ။ **သြဟာရိနီ**တိ ပရသေနာယ အန္တရံ ပဝိသိတွာ အပညာယန္တာဝ ပရ သီသံ အာဟရိတုံ သမတ္ထာ။ **သဒ္ဒဝတီ** တိ ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တာ။ **ဘေရိသင်္ခပ္ပဗောဓနာ** တိ ‘‘ဧထ ယာထ ယုဇ္ဈထာ’’တိအာဒီနိ တတ္ထ ဝစီဘေဒေန ဇာနာပေတုံ န သက္ကာ, တာဒိသာနိ ပနေတ္ထ ကိစ္စာနိ ဘေရိသင်္ခသဒ္ဒေဟေဝ ဗောဓေန္တီတိ ဘေရိသင်္ခပ္ပဗောဓနာ။ **လောဟဝိဇ္ဇာလင်္ကာရာဘာ** တိ ဧတ္ထ **လောဟဝိဇ္ဇာ**တိ လောဟသိပ္ပာနိ။ သတ္တရတနပဋိမဏ္ဍိတာနံ ကဝစစမ္မဇာလိကာသီသကရေဏိကာဒီနံ ဧတံ နာမံ။ **အလင်္ကာရာ** တိ ရာဇမဟာမတ္တာဒီနံ အလင်္ကာရာ။ တသ္မာ လောဟဝိဇ္ဇာဟိ စေဝ အလင်္ကာရေဟိ စ ဘာသတီတိ လောဟဝိဇ္ဇာလင်္ကာရာဘာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ဓဇိနီ**တိ သုဝဏ္ဏာဒိပဋိမဏ္ဍိတေဟိ နာနာဝဏ္ဏသမုဇ္ဇလေဟိ ရထာဒီသု သမုဿိတဓဇေဟိ သမန္နာဂတာ။ **တမရောဟိနီ**တိ ဟတ္ထိ စ အဿေ စ အာရောဟန္တာ တမပဿေန အာရောဟန္တိ, တေန ‘‘တမရောဟိနီ’’တိ ဝုစ္စန္တိ, တေဟိ သမန္နာဂတာ, အပရိမိတဟတ္ထိအဿသမာကိဏ္ဏာတိ အတ္ထော။ **သိပ္ပိယေဟီ**တိ ဟတ္ထိသိပ္ပအဿသိပ္ပာဒီသု အဋ္ဌာရသသု သိပ္ပေသု နိပ္ဖတ္တိံ ပတ္တေဟိ သုဋ္ဌု သမန္နာဂတာ သုသမာကိဏ္ဏာ။ **သူရေဟီ**တိ တာတ, သော ကိရ သေနာ သီဟသမာနပရက္ကမေဟိ သူရယောဓေဟိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။

အာဟူတိ ဒသ ကိရေတ္ထ သေနာယ ပဏ္ဍိတာတိ ဝဒန္တိ။ **ဘူရိပညာ**တိ ပထဝိသမာယ ဝိပုလာယ ပညာယ သမန္နာဂတာ။ **ရဟောဂမာ**တိ ရဟော ဂမနသီလာ ရဟော နိသီဒိတွာ မန္တနသီလာ။ တေ ကိရ ကောဟဥ္ဝိဟံ စိန္တေတုံ လဘန္တာ ပထဝိံ ပရိဝတ္တေတုံ အာကာသေ ဂဏ္ဍှိတုံ သမတ္ထာ။ **ကောဒသီ**တိ တေဟိ ကိရ ပဏ္ဍိတေဟိ အတိရေကတရပညာ ပဉ္စာလရညော မာတာ။ သာ တေသံ ဧကာဒသီ ဟုတွာ ပဉ္စာလိယံ သေနံ ပသာသတိ အနုသာသတိ။

ဧကဒိဝသံ ကိရေကော ပုရိသော ဧကံ တဏ္ဍုလနာဠိဥ္စ ပူဝကဘတ္တဥ္စ ကဟာပဏသဟဿဥ္စ ဂဟေတွာ ‘‘နဒိံ တရိဿာမီ’’တိ ဩတိဏ္ဏော နဒိမဇ္ဈံ ပတွာ တရိတုံ အသက္ကောန္တော တီရေ ဌိတေ မနုဿေ ဧဝမာဟ – ‘‘အမ္ဘော, မမ ဟတ္ထေ ဧကော တဏ္ဍုလနာဠိ ပူဝကဘတ္တံ ကဟာပဏသဟဿဥ္စ အတ္ထိ, ဣတော ယံ မယှံ ရုစ္စတိ, တံ ဒဿာမိ။ ယော သက္ကောတိ, သော မံ ဥတ္တာရေတူ’’တိ။ အထေကော ထာမသမ္ပန္နော ပုရိသော ကစ္ဆံ နိတသေတွာ နဒိံ ဩကဟေတွာ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ပရတီရံ ဥတ္တာရေတွာ ‘‘ဒေဟိ မေ အတဗ္ဗ’’န္တိ အာဟ။ ‘‘သော တဏ္ဍုလနာဠိံ တ ပူဝကဘတ္တံ တ ဂဏှာဟီ’’တိ ။ ‘‘သမ္မ, အဟံ ဇီဝိတံ အဂဏေတွာ တံ ဥတ္တာရေသိံ, န မေ ဧတေဟိ အတ္ထော, ကဟာပဏံ မေ ဒေဟီ’’တိ။ အဟံ ‘‘ဣတော မယှံ ယံ ရုစ္စတိ, တံ ဒဿာမီ’’တိ အဝစံ, ဣဒါနိ မယှံ ယံ ရုစ္စတိ, တံ ဒမ္မိ, ဣစ္ဆန္တော ဂဏှာဟီတိ။ သော သမီပေ ဌိတဿ ဧကဿ ကထေသိ။ သောပိ တံ ‘‘သေ အတ္တနော ရုစ္စနကံ တဝ ဒေတိ, ဂဏှာ’’တိ အာဟ။ သော ‘‘အဟံ န ဂဏှိဿာမီ’’တိ တံ အာဒာယ ဝိနိစ္ဆယံ ဂန္တွာ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စာနံ အာရောစေသိ။ တေပိ သဗ္ဗံ သုတွာ တထေဝတဟံသု။ သော တေသံ ဝိနိစ္ဆယေန အတုဋ္ဌော ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ရာဇာပိ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စေ ပက္ကောသာပေတွာ တေသံ သန္တိကေ ဥဘိန္နံ ဝစနံ သုတွာ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ အဇာနန္တော အတ္တနော ဇီဝိတံ ပဟာယ နဒိံ ဩတိဏ္ဏံ ပရဇ္ဇာပေသိ။

တသ္မိံ ခဏေ ရညော မာတာ စလာကဒေဝီ နာမ အဝိဒူရေ နိသိန္နာ အဟောသိ။ သာ ရညော ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတဘာဝံ ဉတွာ
“တာတ, ကမ္မံ အဉ္ဈ ဉတွာဝ သုဋ္ဌု ဝိနိစ္ဆိတ”န္တိ အာဟ။ “အမ္မ, အဟံ တွေကံ ဇာနာမိ။ သစေ တုမှေပ ဉတ္တာရိတ
ရံ ဇာနာထ, တုမှေပာဝ ဝိနိစ္ဆိနထာ”တိ။ သာ “ဧဝံ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ တံ ပုရိသံ ပက္ကောသာပေတွာ “ဧဟိ,
တာတ, တဝ ဟတ္ထဂတာနိ တီဏိပိ ဘူမိယံ ဌပေဟီ”တိ ပဋိပာဋိယာ ဌပာပေတွာ “တာတ, တွံ ဥဒကေ ဝုယှမာနော ကြ
မဿ ကိံ ကထေသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ကြာဒံ နာမယွေ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ တဝ ရုစ္စနကံ ဂဏှာ”တိ အာဟ။
သော သဟဿတ္ထဝိကံ ဂဏှိ။ အထ နံ သာ ထောကံ ဂတကာလေ ပက္ကောသာပေတွာ “တာတ, သဟဿံ တေ ရု
စ္စတီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ, ရုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တေ “တာတ, တယာ ‘ကြတော ယံ မယှံ ရုစ္စတိ, တံ ဒဿာမီ’တိ ကြမ
ဿ ဝုတ္တံ, န ဝုတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဝုတ္တံ ဒေဝီ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ကြမံ သဟဿံ တေဿ ဒေဟီ”တိ ဝ
တွာ အပေသိ။ သော ရောဒန္တော ပရိဒေဝန္တော အဒါသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ အမစ္စာ စ တုဿိတွာ သာဓုကာရံ ပဝ
တ္တယိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ တဿာ ပဏ္ဍိတဘာဝေ သဗ္ဗတ္ထ ပာကဋော ဇာတော။ တံ သန္ဓာယ ဝိဒေဟရာဇာ
“မာတာ ဧကာဒသီ ရညော”တိ အာဟ။

ခတ္ယာ တိ ခတ္တိယာ။ **အစ္ဆိန္နရဋ္ဌာ** တိ စူဠနိဗ္ရဟ္မဒတ္တေန အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟိတရဋ္ဌာ။ **ဗ္ယထိတာ** တိ
မရဏဘယဘီတာ အညံ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပဿန္တာ။ **ပဉ္စာလိယံ ဝသံ ဂတာ** တိ တေဿ ပဉ္စာလရညော ဝသံ ဂတာ
တိ အတ္ထော။ သာမိဝစနတ္ထေ ဟိ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **ယံဝအာ တက္ကရာ**တိ ယံ မုခေန ဝဒန္တိ, တံ ရညော ကာတုံ သက္
ကောန္တာဝ။ **ဝသိနော ဂတာ**တိ ပုဗ္ဗေ သယံဝသိနော ကြအနိ ပနဿ ဝသံ ဂတာတိ အတ္ထော။ **တိသန္ဓိ** တိ ပဌမံ ဟတ္ထိ
ဟာကာရေန ပရိက္ခိတ္တာ, တတော ရထဟာကာရေန, တတော အဿဟာကာရေန, တတော ယောဓပတ္တိဟာကာရေန ပရိ
က္ခိတ္တာတိ ကြမေဟိ စတူဟိ သင္ခေပေဟိ တိသန္ဓိဟိ ပရိတရိတာ။ ဟတ္ထိရထာနဉ္စဟိ အန္တရံ ဧကော သန္ဓိ, ရထအဿ
သာနံ အန္တရံ ဧကော သန္ဓိ, အဿပတ္တီနံ အန္တရံ ဧကော သန္ဓိ။ **ပရိခညတီ**တိ ခဏီယတိ။ ကြမဉ္စဟိ ကြအနိ ဥပဟာဋ္ဌေတွ
တ ဂဏှိတုကာမာ ဝိယ သမန္တတော ခနန္တိ။ **ဥဒ္ဓံ တာရကဇာတာတ** တိ တာတ, ယာယ သေနာယ သမန္တာ ပရိတရိ
တာ, သာ အနေကသတသဟဿဒဏ္ဍဒီပိကာဟိ ဥဒ္ဓံ တာရကဇာတာ ဝိယ ခါယတိ။ **ဝိဇာနာဟီ**တိ တာတ မဟောသဓ
ပဏ္ဍိတ, အဝိစိတော ယာဝ ဘဝဂ္ဂ အညော တယာ သဒိသော ဥပာယကုသလော ပဏ္ဍိတော နာမ နတ္ထိ, ပဏ္ဍိတဘာဝေ
နာမ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု ပညာယတိ, တသ္မာ တွံဝမေဝ ဇာနာဟိ, ကထံ အမှာကံ ကြတော ဒုက္ခာ ပမောက္ခော ဘဝိဿ
သတီတိ။

ကြမံ ရညော ကထံ သုတွာ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ “အယံ ရာဇာ အတိဝိယ မရဏဘယဘီတော, ဂိလာနဿ
ခော ပန ဝေဇ္ဇော ပဋိသရဏံ, ဆာတဿ ဘောဇနံ, ပိပာသိတဿ ပါနီယံ, ကြမဿပိ မံ ဌပေတွာ အညံ ပဋိသရဏံ
နတ္ထိ, အဿာသေဿာမိ န”န္တိ။ အထ မဟာသတ္တော မနောသိလာတလေ နဒန္တော သီဟော ဝိယ “မာ ဘာယိ, မဟာ
ရာဇ, ရဇ္ဇသုခံ အနုဘဝ, အဟံ လေဍ္ဍု

ဂဟေတွာ ကာကံ ဝိယ, ဓနုံ ဂဟေတွာ မက္ကဋံ ဝိယ စ, ကြမံ အဋ္ဌာရသအက္ခောဘဏိသင်္ခံ သေနံ ဥဒရေ ဗန္ဓ
သာဋကာနမ္ပိ အဿာမိကံ ကတွာ ပလာပေဿာမီ”တိ ဝတွာ နဝမံ ကထမာဟ –

၅၉၈. “ဟဒေ ဒေဝ ပသာရေဟိ, ဘုဉ္ဇ ကာမေ ရမဿု စ။
ဟိတွာ ပဉ္စာလိယံ သေနံ, ဗြဟ္မဒတ္တော ပလာယိတီ”တိ။

တဿတ္တော – “ဒေဝ, တွံ ယထာသုခံ အတ္တနော ရဇ္ဇသုခသင်္ခာတေ တေ ဟဒေ ပသာရေဟိ, ပသာရေန္တော စ
သင်္ဂါမေ စိတ္တံ အကတွာ ဘုဉ္ဇ, ကာမေ ရမဿု စ, ဧသ ဗြဟ္မဒတ္တော ကြမံ သေနံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယိဿ
သတီ”တိ။

ဧဝံ ပဏ္ဍိတော ရာဇာနံ သမဿာသေတွာ ဝန္ဒိတွာ ရာဇနိဝေသနာ နိက္ခမိတွာ နဂရေ ဆဏဘေရိံ စရာပေတွာ
နာဂရေ အာဟ – “အမ္ဘော, တုမှေပ မာ စိန္တယိတ္ထ, သတ္တာဟံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနပါနဘောဇနာဒီနိ သမာဒေတွာ
ဆဏကီဠံ ပဋ္ဌပေထ။ တတ္ထ တတ္ထ မနုဿာ ယထာရုစိ မဟာပါနံ ပိဝန္တု, ဂန္ဓဗ္ဗံ ကရောန္တု, တာဒေန္တု ဝဂ္ဂန္တု
သေဠေန္တု နဒန္တု နစ္စန္တု ကယန္တု အပ္ဖောဋေန္တု, ပရိဗ္ဗယော ပန တေ မမ သန္တကောဝ ဟောတု, အဟံ မဟောသ
ဓပဏ္ဍိတော နာမ, ပဿိဿထ မေ အာနုဘာဝ”န္တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ တဒါ ဂီတဝာဒိတာဒိသဒ္ဒံ ဗဟိနဂရေ ဌိတာ

သုဏာတိ, စူဠဒ္ဒတရေန မနုဿာ နဂရံ ပဝိသန္တိ၊ ဋပေတ္ဝာ ပဋိသတ္တံု ဒ္ဝိဌံ ဒ္ဝိဌံ န ဂဏှာတိ, တဿာ သဥ္စာရော န ဆိဇ္ဇတိ, နဂရံ ပဝိဌမနုဿာ ဆဏကီဠံ နိဿိတံ ဇန် ပဿန္တိ၊

စူဠနိဗ္ဗုဒ္ဓတ္တေပိ နဂရေ ကောလာဟလံ သုတ္ဝာ အမစ္စေ ဝေမာဟ – ''အမ္ဘော, အမ္ဘေဟသု အဌာရသအ က္ခောဘဏိယာ သေနာယ နဂရံ ပရိတရေတ္ဝာ ဋိတေသု နဂရတသိနံ ဘယံ တ သာရဇ္ဇံ တ နတ္ထိ, အာနန္ဒိတာ သောမနဿ သပ္ပတ္တာ အဖ္ဖောဋေန္တိ နဒန္တိ သေဠေန္တိ နစ္စန္တိ ကယန္တိ, ကိံ နာမေတ''န္တိ? အထ နံ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာ မု သာတဒံ ကတ္ဝာ ဝေမာဟံသု ''ဒေဝ, မယံ ဧကေန ကမ္မေန စူဠဒ္ဒတရေန နဂရံ ပဝိသိတ္ဝာ ဆဏာနိဿိတံ မဟာဇနံ ဒိသွာ ပုစ္ဆိမှာ 'အမ္ဘော , သကလဇမ္ဗုဒီပရာဇာနော အာဂန္တွာ တုမှာကံ နဂရံ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဋိတာ, တုမ္ဟေဟ ပန အတိ ပမတ္တာ, ကိံ နာမေတ'န္တိ? တေ ဝေမာဟံသု 'အမ္ဘော, အမှာကံ ရညော ကုမာရကာလေ ဧကော မနောရထော အဟောသိ သကလဇမ္ဗုဒီပရာဇူဟိ နဂရေ ပရိတရိတေ ဆဏံ ကရိဿာမီတိ, တဿ အဇ္ဇ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္တော, တဿာ ဆဏဘေရိံ စရာပေတ္ဝာ သယံ မဟာတလေ မဟာပာနံ ပိဝတိ'''တိ၊

ရာဇာ တေသံ ကထံ သုတ္ဝာ ကုဇ္ဈိတ္ဝာ သေနံ အာဏာပေသိ – ''ဘောန္တော, ဂစ္ဆထ, ခိပ္ပံ က္ကတော စိတော စ န ဂရံ အဝတ္ထရိတ္ဝာ ပရိခံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပာကာရံ မဒ္ဒန္တာ ဒ္ဝာရဋ္ဋာလကေ ဘိန္ဒန္တာ နဂရံ ပဝိသိတ္ဝာ သကဋေဟိ ကုမ္ဘဏ္ဍာနိ ဝိယ မဟာဇနဿ သီသာနိ ဂဏှာထ, ဝိဒေဟရညော သီသံ အာဟရထာ''တိ၊ တံ သုတ္ဝာ သူရယောဓာ နာနာဝုဓ ဟတ္ထာ ဒ္ဝာရသမီပံ ဂန္တွာ ပဏ္ဍိတဿ ပုရိသေဟိ သက္ခရတလုကကလလသိဥ္စနပာသာဏပတနာဒီဟိ ဥပဒ္ဒုတာ ပဋိက္ကမန္တိ၊ ''ပာကာရံ ဘိန္ဒိဿာမာ''တိ ပရိခံ ဩတိဏ္ဏေပိ အန္တရဋ္ဋာလကေသု ဋိတာ ဥသုသတ္တိတောမရာဒီဟိ ဝိ ဇ္ဈန္တာ မဟာဝိနာသံ ပာပေန္တိ၊ ပဏ္ဍိတဿ ယောဓာ စူဠနိဗ္ဗုဒ္ဓတ္တဿ ယောဓေ ဟတ္ထဝိကာရာဒီနိ ဒဿေ တွာ နာနပ္ပကာရေဟိ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ တဇ္ဇေန္တိ၊ ''တုမ္ဟေ ကိလမန္တာ ဘတ္တံ အလဘန္တာ ထော ကံ ပိဝိဿထ ခါဒိဿထာ''တိ သုရာပိဋ္ဌကာနိ စေဝ မစ္ဆမံသသူလာနိ စ ပသာရေတ္ဝာ သယမေဝ ပိဝန္တိ ခါဒန္တိ, အနုပာကာရေ စင်္ကမန္တိ၊ က္ကတရေ ကိဥ္စိ ကာတုံ အသက္ကောန္တာ စူဠနိဗ္ဗုဒ္ဓတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ''ဒေဝ, ဋပေတ္ဝာ က္ကဒ္ဓိမန္တေ အညေဟိ နိဒ္ဓရိတုံ န သက္ကာ''တိ ဝဒိံသု၊

ရာဇာ စတုပဉ္စာဟံ ဝသိတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗယုတ္တကံ အပဿန္တော ကေဝဋ္ဋံ ပုစ္ဆိ ''အာစရိယ, နဂရံ ဂဏှိတုံ န သက္ကောမ, ဧကောပိ ဥပသင်္ကမိတုံ သမတ္ထော နတ္ထိ, ကိံ ကာတဗ္ဗ''န္တိ၊ ကေဝဋ္ဋော ''ဟောတု, မဟာရာဇ, နဂရံ နာမ ဗဟိဥဒကံ ဟောတိ, ဥဒကက္ခယေန နံ ဂဏှိဿာမ, မနုဿာ ဥဒကေန ကိလမန္တာ ဒ္ဝါရံ ဝိဝရိဿန္တီ''တိ အာဟ၊ သော ''အတ္ထေသော ဥပာယော''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဥဒကံ ပဝေသေတုံ န ဒေန္တိ၊ ပဏ္ဍိတဿ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာ ပဏ္ဏံ လိခိတ္ဝာ ကဏ္ဍေ ဗန္ဓိတ္ဝာ တံ ပဝတ္တိံ ပေသေသုံ၊ တေနပိ ပဌမမေဝ အာဏတ္တံ ''ယော ယော ကဏ္ဍေ ပဏ္ဏံ ပဿတိ, သော သော မေ အာဟရတူ''တိ၊ အထေကော ပုရိသော တံ ဒိသွာ ပဏ္ဍိတဿ ဒဿေသိ၊ သော တံ ပဝတ္တိံ ဥတ္ဝာ ''န မေ ပဏ္ဍိတဘာဝံ ဇာနန္တီ''တိ သဋ္ဌိဟတ္ထံ ဝေဠုံ ဒ္ဝိဓာ ဖာလေတ္ဝာ ပရိ သုဒ္ဓံ သောဓာပေတ္ဝာ ပုန ဧကတော ကတ္ဝာ စမ္မေန ဗန္ဓိတ္ဝာ ဥပရိ ကလလေန မက္ခေတ္ဝာ ဟိမဝန္တတော က္ကဒ္ဓိမန္တ တတာပသေဟိ အာနီတံ ကုဒ္ရုသကုမုဒဗီဇံ ပောက္ခရဏိတီရေ ကလလေသု ရောပာပေတ္ဝာ ဥပရိ ဝေဠုံ ဌပာပေတ္ဝာ ဥဒက ဿ ပူရာပေသိ၊ ဧကရတ္တေနေဝ ဝဍ္ဎိတ္ဝာ ပုပ္ဖံ ဝေဠုမတ္ထကတော ဥဂ္ဂန္တွာ ရတနမတ္တံ အဌာသိ၊

အထ နံ ဥပ္ပာဋေတ္ဝာ ''က္ကဒံ စူဠနိဗ္ဗုဒ္ဓတ္တဿ ဒေထာ''တိ အတ္တနော ပုရိသာနံ အပေသိ၊ တေ တဿ ဒဏ္ဍ ကံ ဝလယံ ကတ္ဝာ ''အမ္ဘော, ဗြဟ္မဒတ္တဿ ဟဒမူလိကာ ဆာတကေန မာ မရိတ္ထ, ဂဏှထေတံ ဥပ္ပလံ ပိဠန္ဓိ တ္ဝာ ဒဏ္ဍကံ ကုစ္ဆိပူရံ ခါဒထာ''တိ ဝတ္ဝာ ခိပိံသု၊ တမေကော ပဏ္ဍိတဿ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသော ဥဋ္ဌာယ ဂဏှိ, အထ တံ ရညော သန္တိကံ အာဟရိတ္ဝာ ''ပဿထ, ဒေဝ, က္ကမဿ ဒဏ္ဍကံ, န နော က္ကတော ပုဗ္ဗေ ဧဝံ ဒီဃဒဏ္ဍ ကော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော''တိ ဝတ္ဝာ ''မိနထ န''န္တိ ဝုတ္တေ ပဏ္ဍိတဿ ပုရိသာ သဋ္ဌိဟတ္ထံ ဒဏ္ဍကံ အသီတိဟတ္ထံ က တ္ဝာ မိနိံသု၊ ပုန ရညာ ''ကတ္ထေတံ ဇာတ''န္တိ ဝုတ္တေ ဧကော မုသာတဒံ ကတ္ဝာ ဝေမာဟ – ''ဒေဝ, အဟံ ဧကဒိဝသံ ပိပာသိတော ဟုတ္ဝာ 'သုရံ ပိဝိဿာမီ'တိ စူဠဒ္ဒတရေန နဂရံ ပဝိဋ္ဌော, နာဂရာနံ ဥဒကကီဠတ္ထာယ ကတံ မဟာပောက္ခ ရဏိံ ပဿိံ, မဟာဇနော နာတယ နိသီဒိတ္ဝာ ပုပ္ဖာနိ ဂဏှာတိ၊ တတ္ထ က္ကဒံ တီရပ္ပဒေသေ ဇာတံ, ဂမ္ဘီရဋ္ဌာနေ ဇာ တဿ ပန ဒဏ္ဍကော သတဟတ္ထော ဘဝိဿတီ''တိ၊

တံ သုတွာ ရာဇာ ကေဝဋ္ဋံ အာဟ – ‘‘အာစရိယ, န သက္ကာ ဥဒကက္ခယေန ဣဒံ ဂဏှိတုံ, ဟာရထေကံ ဥပါယ’’န္တိ။ ‘‘တေန ဟိ, ဒေဝ, ဓညက္ခယေန ဂဏှိဿာမ, နဂရံ နာမ ဗဟုဓညံ ဟောတီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ ဟောတု အာစရိယာ’’တိ, ပဏ္ဍိတော ပုရိမနယေနေဝ တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ ‘‘န မေ ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏော ပဏ္ဍိတဘာဝံ ဇာနာတီ’’တိ အနုပါကာရမတ္ထကေ ကလလံ ကတွာ ဝီဟိံ တတ္ထ ရောပါပေသိ။ ဗောဓိသတ္တာနံ အဓိပ္ပာယော နာမ သမိဇ္ဈတီတိ ဝီဟီ ဧကရတ္တေနေဝ ဝုဋ္ဌာယ ပါကာရမတ္ထကေ နီလာ ဟုတွာ ပညာယန္တိ။ တံ ဒိသွာ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော ‘‘အမ္ဘော, ကိမေတံ ပါကာရမတ္ထကေ နီလံ ဟုတွာ ပညာယတီ’’တိ ပုစ္ဆိ။ ပဏ္ဍိတဿ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသော ရညော ဝစနံ မုခတော ဖိဝှယံ လုဉ္စန္တော ဝိယ ဂဟေတွာ ‘‘ဒေဝ, ဂဟပတိပုတ္တော မဟောသဓပဏ္ဍိတော အနာဂတဘယံ ဒိသွာ ပုဗ္ဗေဝ ရဋ္ဌတော ဓညံ အာဟရာပေတွာ ကောဋ္ဌာဂါရာဒီနိ ပူရာပေတွာ သေသဓညံ ပါကာရပဿေ နိက္ခိပါပေသိ။ တေ ကိရ ဝီဟယော အာတပေန သုက္ခန္တာ ဝဿေန တေမေန္တာ တတ္ထေဝ သဿံ ဇနေသုံ။ အဟံ ဧကဒိဝသံ ဧကေန ကမ္မေန စူဠဒွါရေန ပဝိသိတွာ ပါကာရမတ္ထကေ ဝီဟိရာသိတော ဝီဟိံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဝီထိယံ ဆဍ္ဍေန္တေ ပဿိံ။ အထ တေ မံ ပရိဟာသန္တာ ‘ဆာတောသိ မညေ, ဝီဟိံ သာဋကဒသန္တေ ဗန္ဓိတွာ တဝ ဂေဟံ ဟရိတွာ ကောဋ္ဋေတွာ ပစာပေတွာ ဘုဉ္ဇာဟီ’တိ ဝဒိံသူ’’တိ အာရောစေသိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ကေဝဋ္ဋံ ‘‘အာစရိယ, ဓညက္ခယေနပိ ဂဏှိတုံ န သက္ကာ, အယမ္ပိ အနုပါယော’’တိ အာဟ။ ‘‘တေန ဟိ, ဒေဝ, ဒါရုက္ခယေန ဂဏှိဿာမ, နဂရံ နာမ ဗဟုဒါရုကံ ဟောတီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ ဟောတု, အာစရိယာ’’တိ။ ပဏ္ဍိတော ပုရိမနယေနေဝ တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ ပါကာရမတ္ထကေ ဝီဟိံ အတိက္ကမိတွာ ပညာယမာနံ ဒါရုရာသိံ ကာရေသိ။ ပဏ္ဍိတဿ မနုဿာ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တဿ ပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိဟာသံ ကရောန္တာ ‘‘သစေ ဆာတတ္ထ, ယာဂုဘတ္တံ ပစိတွာ ဘုဉ္ဇထာ’’တိ မဟန္တမဟန္တာနိ ဒါရူနိ ခိပိံသု။ ရာဇာ ‘‘ပါကာရမတ္ထကေန ဒါရူနိ ပညာယန္တိ, ကိမေတ’’န္တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘ဒေဝ, ဂဟပတိပုတ္တော ကိရ မဟောသဓပဏ္ဍိတော အနာဂတဘယံ ဒိသွာ ဒါရူနိ အာဟရာပေတွာ ကုလာနံ ပစ္ဆာဂေဟေသု ဌပါပေတွာ အတိရေကာနိ ပါကာရံ နိဿာယ ဌပါပေသီ’’တိ ဥပနိက္ခိတ္တကာနညေဝ သန္တိကာ ဝစနံ သုတွာ ကေဝဋ္ဋံ အာဟ – ‘‘အာစရိယ, ဒါရုက္ခယေနပိ န သက္ကာ အမှေဟိ ဂဏှိတုံ, အာဟရထေကံ ဥပါယ’’န္တိ။ ‘‘မာ စိန္တယိတ္ထ, မဟာရာဇ, အညော ဥပါယော အတ္ထီ’’တိ။ ‘‘အာစရိယ, ကိံ ဥပါယော နာမေသ, နာဟံ တဝ ဥပါယဿ အန္တံ ပဿာမိ, န သက္ကာ အမှေဟိ ဝေဒေဟံ ဂဏှိတုံ, အမှာကံ နဂရမေဝ ဂမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဒေဝ, ‘စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော ဧကသတခတ္တိယေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေဒေဟံ ဂဏှိတုံ နာသက္ခီ’တိ အမှာကံ လဇ္ဇနကံ ဘဝိဿတိ, ကိံ ပန မဟောသဓောဝ ပဏ္ဍိတော, အဟမ္ပိ ပဏ္ဍိတောယေဝ, ဧကံ လေသံ ကရိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ကိံ လေသော နာမ, အာစရိယာ’’တိ။ ‘‘ဓမ္မယုဒ္ဓံ နာမ ကရိဿာမ, ဒေဝါ’’တိ။ ‘‘ကိမေတံ ဓမ္မယုဒ္ဓံ နာမာ’’တိ? ‘‘မဟာရာဇ န သေနာ ယုဇ္ဈိဿန္တိ, ဒွိန္နံ ပန ရာဇူနံ ဒွေ ပဏ္ဍိတာ ဧကဋ္ဌာနေ ဘဝိဿန္တိ။ တေသု ယော ဝန္ဒိဿတိ, တဿ ပရာဇယော ဘဝိဿတိ။ မဟောသဓော ပန ဣမံ မန္တံ န ဇာနာတိ, အဟံ မဟလ္လကော, သော ဒဟရော, မံ ဒိသွာဝ ဝန္ဒိဿတိ, တဒါ ဝိဒေဟော ပရာဇိတော နာမ ဘဝိဿတိ, အထ မယံ ဝိဒေဟံ ပရာဇေတွာ အတ္တနော နဂရမေဝ ဂမိဿာမ, ဧဝံ နော လဇ္ဇနကံ န ဘဝိဿတိ။ ဣဒံ ဓမ္မယုဒ္ဓံ နာမာ’’တိ။

ပဏ္ဍိတော တမ္ပိ ရဟဿံ ပုရိမနယေနေဝ ဉတွာ ‘‘သစေ ကေဝဋ္ဋဿ ပရဇ္ဇာမိ, နာဟံ ပဏ္ဍိတော’’တိ စိန္တေသိ။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တောပိ ‘‘သောဘနော, အာစရိယ, ဥပါယော’’တိ ဝတွာ ‘‘သွေ ဓမ္မယုဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ, ဒွိန္နမ္ပိ ပဏ္ဍိတာနံ ဓမ္မေန ဇယပရာဇယော ဘဝိဿတိ။ ယော ဓမ္မယုဒ္ဓံ န ကရိဿတိ, သောပိ ပရာဇိတော နာမ ဘဝိဿတီ’’တိ ပဏ္ဏံ လိခါပေတွာ စူဠဒွါရေန ဝေဒေဟဿ ပေသေသိ။ တံ သုတွာ ဝေဒေဟော ပဏ္ဍိတံ ပက္ကောသာပေတွာ တမတ္ထံ အာစိက္ခိ။ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ပဏ္ဍိတော ‘‘သာဓု, ဒေဝ, သွေဝ ပါတောဝ ပစ္ဆိမဒွါရေ ဓမ္မယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ သဇ္ဇေဿန္တိ, ‘ဓမ္မယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ အာဂစ္ဆတူ’တိ ပေသေထာ’’တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ရာဇာ အာဂတဒူတဿေဝ ဟတ္ထေ ပဏ္ဏကံ အဒါသိ။ ပဏ္ဍိတော ပုနဒိဝသေ ‘‘ကေဝဋ္ဋဿေဝ ပရာဇယော ဟောတူ’’တိ ပစ္ဆိမဒွါရေ ဓမ္မယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ သဇ္ဇာပေသိ။ တေပိ ခေါ ဧကသတပုရိသာ ‘‘ကော ဇာနာတိ, ကိံ ဘဝိဿတီ’’တိ ပဏ္ဍိတဿ အာရက္ခတ္ထာယ ကေဝဋ္ဋံ ပရိဝါရယိံသု။ တေပိ ဧကသတရာဇာနော ဓမ္မယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ ဂန္တွာ ပါစီနဒိသံ ဩလောကေန္တာ အဋ္ဌံသု, တထာ ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏောပိ။

ဗောဓိသတ္တော ပန ပါတောဝ ဂန္ဓောဒကေန နှာတွာ သတသဟဿဂ္ဃနကံ ကာသိကဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ ‘‘ပဝိသတု မေ

ပုတ္တော”တိ ဝုတ္တေ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌတွာ “ကုဟိံ ဂမိဿသိ, တာတာ”တိ ဝုတ္တေ “ဓမ္မယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ ဂမိဿာမီ”တိ အာဟ။ “ကိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ? “ဒေဝ, ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏံ မဏိရတနေန ဝဉ္စေတုကာမောမှိ, အဋ္ဌဝင်္ကံ မဏိရတနံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ “ဂဏ္ဟ, တာတာ”တိ။ သော တံ ဂဟေတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ရာဇနိဝေသနာ ဩတိဏ္ဏော သဟဇာတေဟိ ယောဓသဟဿေဟိ ပရိဝုတော နဝုတိကဟာပဏသဟဿဂ္ဃနကံ သေတသိန္ဓဝယုတ္တံ ရထဝရမာရုယ္ဟ ပါတရာသဝေလာယ ဒွါရသမီပံ ပါပုဏိ။ ကေဝဋ္ဋော ပန “ဣဒါနိ အာဂမိဿတိ, ဣဒါနိ အာဂမိဿတီ”တိ တဿာဂမနံ ဩလောကေန္တောယေဝ အဋ္ဌာသိ, ဩလောကနေန ဒီဃဂီဝတံ ပတ္တော ဝိယ အဟောသိ, သူရိယတေဇေန သေဒါ မုစ္စိံသု။ မဟာသတ္တောပိ မဟာပရိဝါရတာယ မဟာသမုဒ္ဒော ဝိယ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ကေသရသီဟော ဝိယ အဆမ္ဘိတော ဝိဂတလောမဟံသော ဒွါရံ ဝိဝရာပေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မ ရထာ ဩရုယ္ဟ သီဟော ဝိယ ဝိဇမ္ဘမာနော ပါယာသိ။ ဧကသတရာဇာနောပိ တဿ ရူပသိရိံ ဒိသွာ “ဧသ ကိရ သိရိဝဍ္ဎနသေဋ္ဌိပုတ္တော မဟောသဓပဏ္ဍိတော ပညာယ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဒုတိယော”တိ ဥက္ကုဋ္ဌိသဟဿာနိ ပဝတ္တယိံသု။

သောပိ မရုဂဏပရိဝုတော ဝိယ သက္ကော အနောမေန သိရိဝိဘဝေန တံ မဏိရတနံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ကေဝဋ္ဋာဘိမုခော အဂမာသိ။ ကေဝဋ္ဋောပိ တံ ဒိသွာဝ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ဧဝမာဟ – “ပဏ္ဍိတ မဟောသဓ, မယံ ဒွေ ပဏ္ဍိတာ, အမှာကံ တုမှေ နိဿာယ ဧတ္တကံ ကာလံ ဝသန္တာနံ တုမှေဟိ ပဏ္ဏာကာရမတ္တမ္ပိ န ပေသိတပုဗ္ဗံ, ကသ္မာ ဧဝမကတ္ထာ”တိ? အထ နံ မဟာသတ္တော “ပဏ္ဍိတ, တုမှာကံ အနုစ္ဆဝိကံ ပဏ္ဏာကာရံ ဩလောကေန္တော အဇ္ဇ မယံ ဣမံ မဏိရတနံ လဘိမှာ, ဟန္ဒ, ဣမံ မဏိရတနံ ဂဏ္ဟထ, ဧဝရူပံ နာမ အညံ မဏိရတနံ နတ္ထီ”တိ အာဟ။ သော တဿ ဟတ္ထေ ဇလမာနံ မဏိရတနံ ဒိသွာ “ဒါတုကာမော မေ ဘဝိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ “တေန ဟိ, ပဏ္ဍိတ, ဒေဟီ”တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ မဟာသတ္တော “ဂဏ္ဟာဟိ, အာစရိယာ”တိ ခိပိတွာ ပသာရိတဟတ္ထဿ အင်္ဂုလီသု ပါတေသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဂရုံ မဏိရတနံ အင်္ဂုလီဟိ ဓာရေတုံ နာသက္ခိ။ မဏိရတနံ ပရိဂ္ဂဠိတွာ မဟာသတ္တဿ ပါဒမူလေ ပတိ။ ဗြာဟ္မဏော လောဘေန “ဂဏ္ဟိဿာမိ န”န္တိ တဿ ပါဒမူလေ ဩဏတော အဟောသိ။ အထဿ မဟာသတ္တော ဥဋ္ဌာတုံ အဒတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန ခန္ဓဋ္ဌိကေ, ဧကေန ပိဋ္ဌိကစ္ဆာယံ ဂဟေတွာ “ဥဋ္ဌေထ အာစရိယ, ဥဋ္ဌေထ အာစရိယ, အဟံ အတိဒဟရော တုမှာကံ နတ္တုမတ္တော, မာ မံ ဝန္ဒထာ”တိ ဝဒန္တော အပရာပရံ ကတွာ မုခံ ဘူမိယံ ဃံသိတွာ လောဟိတမက္ခိတံ ကတွာ “အန္ဓဗာလ, တွံ မမ သန္တိကာ ဝန္ဒနံ ပစ္စာသီသသီ”တိ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ ခိပိ။ သော ဥသဘမတ္တေ ဌာနေ ပတိတွာ ဥဋ္ဌာယ ပလာယိ။ မဏိရတနံ ပန မဟာသတ္တဿ မနုဿာယေဝ ဂဏ္ဟိံသု။

ဗောဓိသတ္တဿ ပန “ဥဋ္ဌေထ အာစရိယ, ဥဋ္ဌေထ အာစရိယ, မာ မံ ဝန္ဒထာ”တိ ဝစီဃောသော သကလပရိသံ ဆာဒေတွာ အဋ္ဌာသိ။ “ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏော မဟောသဓဿ ပါဒေ ဝန္ဒတီ”တိ ပုရိသာပိဿ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဥန္နာဒိနိ အကံသု။ ဗြဟ္မဒတ္တံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇာနော ကေဝဋ္ဋံ မဟာသတ္တဿ ပါဒမူလေ ဩဏတံ အဒ္ဒသံသုယေဝ။ တေ “အမှာကံ ပဏ္ဍိတေန မဟောသဓော ဝန္ဒိတော, ဣဒါနိ ပရာဇိတမှာ, န နော ဇီဝိတံ ဒဿတီ”တိ အတ္တနော အတ္တနော အဿေ အဘိရုဟိတွာ ဥတ္တရပဉ္စာလာဘိမုခါ ပလာယိတုံ အာရဘိံသု။ တေ ပလာယန္တေ ဒိသွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပုရိသာ “စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော ဧကသတခတ္တိယေ ဂဟေတွာ ပလာယတီ”တိ ပုန ဥက္ကုဋ္ဌိမကံသု။ တံ သုတွာ တေ ရာဇာနော မရဏဘယဘီတာ ဘိယ္ယောသောမတ္တာယ ပလာယန္တာ သေနင်္ဂံ ဘိန္ဒိံသု။ ဗောဓိသတ္တဿ ပုရိသာပိ နဒန္တာ ဝဂ္ဂန္တာ သုဋ္ဌုတရံ ကောလာဟလမကံသု ။ မဟာသတ္တော သေနင်္ဂပရိဝုတော နဂရမေဝ ပါဝိသိ။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တဿ သေနာပိ တိယောဇနမတ္တံ ပက္ခန္ဒိ။

ကေဝဋ္ဋော အဿံ အဘိရုယ္ဟ နလာဋေ လောဟိတံ ပုဉ္ဆမာနော သေနံ ပတွာ အဿပိဋ္ဌိယံ နိသိန္နောဝ “ဘောန္တော မာ ပလာယထ, ဘောန္တော မာ ပလာယထ, နာဟံ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝန္ဒာမိ, တိဋ္ဌထ တိဋ္ဌထာ”တိ အာဟ။ သေနာ အသဒ္ဒဟန္တာ အဋ္ဌတွာ အာဂစ္ဆန္တံ ကေဝဋ္ဋံ အက္ကောသန္တာ ပရိဘာသန္တာ “ပါပဓမ္မ ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏ, ‘ဓမ္မယုဒ္ဓံ နာမ ကရိဿာမီ’တိ ဝတွာ နတ္တုမတ္တံ အပ္ပဟောန္တမ္ပိ ဝန္ဒတိ, နတ္ထိ တဝ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ကထံ အသုဏန္တာ ဝိယ ဂစ္ဆန္တေဝ။ သော ဝေဂေန ဂန္တွာ သေနံ ပါပုဏိတွာ “ဘောန္တော ဝစနံ သဒ္ဒဟထ မယှံ, နာဟံ တံ ဝန္ဒာမိ, မဏိရတနေန မံ ဝဉ္စေသီ”တိ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇာနော နာနာကာရဏေဟိ သညာပေတွာ အတ္တနော ကထံ ဂဏ္ဟာပေတွာ တထာ ဘိန္နံ သေနံ ပဋိနိဝတ္တေသိ။ သာ ပန တာဝ မဟတီ သေနာ သစေ ဧကေကပံသုမုဋ္ဌိံ ဧကေကလေဍ္ဍုံ ဂဟေတွာ နဂရာဘိမုခါ ခိပေယ္ယ, ပရိခံ ပူရေတွာ ပါကာရပ္ပမာဏာ ရာသိ ဘဝေယ္ယ။ ဗောဓိသတ္တာနံ ပန အဓိပ္ပ

ဟယော နာမ သမိဇ္ဈတိယေဝ, တသ္မာ ဧကောပိ ပံသုမုဋ္ဌိံ ဝါ လေဍ္ဍုံ ဝါ နဂရာဘိမုခံ ခိပန္တော နာမ နာဟောသိ။ သဗ္ဗေပိ တေ နိဝတ္တိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနမေဝ ပစ္စာဂမိံသု။

ရာဇာ ကေဝဋ္ဋံ ပုစ္ဆိ “ကိံ ကရောမ, အာစရိယာ”တိ။ “ဒေဝ, ကဿစိ စူဠဒူတဿ ရညော နိက္ခမိတုံ အဒတွာ သဗ္ဗာရံ ဆိန္ဒာမ, မနုဿာ နိက္ခမိတုံ အလဘန္တာ ဥက္ကဏ္ဌိတွာ ဒွါရံ ဝိဝရိဿန္တိ, အထ မယံ ပစ္စာမိတ္တံ ဂဏှိဿာမာ”တိ။ ပဏ္ဍိတော တံ ပဝတ္တိံ ပုရိမနယေနေဝ ဉတွာ စိန္တေသိ “ဣမေသု စိရံ ဣဓေဝ ဝသန္တေသု ဖာသုကံ နာမ နတ္ထိ။ ဥပာယေနေဝ တေ ပလာပေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော “မန္တေန တေ ပလာပေဿာမီ”တိ ဧကံ မန္တကုသလံ ဥပဓာရေန္တော အနုကေဝဋ္ဋံ နာမ ဗြာဟ္မဏံ ဒိသွာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ “အာစရိယ, အမှာကံ ဧကံ ကမ္မံ နိဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ အာဟ။ “ကိံ ကရောမ, ပဏ္ဍိတ, ဝဒေဟီ”တိ။ “အာစရိယ, တုမှေ အနုဟာကာရေ ဌတွာ အမှာကံ မနုဿာနံ ပမာဒံ ဩလောကေတွာ အန္တရန္တရာ ဗြဟ္မဒတ္တဿ မနုဿာနံ ပူဝမစ္ဆမံသာဒီနိ ခိပိတွာ “အမှော, ဣဒဿိ ဒဿ ခါဒထ မာ ဥက္ကဏ္ဌထ, အညံ ကတိပါဟံ ဝသိတုံ ဝါယမထ, နဂရဝါသိနော ပဉ္ဇရေ ပက္ခကုက္ကုဋာ ဝိယ ဥက္ကဏ္ဌိတာ နစိရဿေဝ တေ ဒွါရံ ဝိဝရိဿန္တိ။ အထ တုမှေ ဝေဒေဟဉ္စ ဒုဋ္ဌဂဟပတိပုတ္တဉ္စ ဂဏှိဿထာ”တိ ဝဒေယျာထ ။ အမှာကံ မနုဿာ တံ ကထံ သုတွာ တုမှေ အက္ကောသိတွာ တဇ္ဇေတွာ ဗြဟ္မဒတ္တဿ မနုဿာနံ ပဿန္တာနညေဝ တုမှေ ဟတ္ထပါဒေသု ဂဟေတွာ ဝေဠုပေသိကာဒီဟိ ပဟရန္တာ ဝိယ ဟုတွာ ကေသေ ဩဟာရေတွာ ပဉ္စ စူဠာ ကာရာပေတွာ ဣဋ္ဌကစုဏ္ဏေန ဩကိရာပေတွာ ကဏဝီရမာလံ ကဏ္ဌေ ကတွာ ကတိပယပဟာရေ ဒတွာ ပိဋ္ဌိယံ ရာဇိယော ဒဿေတွာ ပါကာရံ အာရောပေတွာ သိက္ကာယ ပက္ခိပိတွာ ယောတ္တေန ဩတာရေတွာ “ဂစ္ဆ မန္တဘေဒက, စောရာ”တိ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တဿ မနုဿာနံ ဒဿန္တိ။ တေ တံ ရညော သန္တိကံ အာနေဿန္တိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ “ကော တေ အပရာဓော”တိ ပုစ္ဆိဿတိ။ အထဿ ဧဝံ ဝဒေယျာထ “မဟာရာဇ, မယှံ ပုဗ္ဗေ ယသော မဟန္တော, ဂဟပတိပုတ္တော မန္တဘေဒကော”တိ မံ ကုဇ္ဈိတွာ ရညော ကထေတွာ သဗ္ဗံ မေ ဝိဘဝံ အစ္ဆိန္ဒိ, “အဟံ မမ ယသဘေဒကဿ ဂဟပတိပုတ္တဿ သီသံ ဂဏှာပေဿာမီ”တိ တုမှာကံ မနုဿာနံ ဥက္ကဏ္ဌိတမောစနေန ဧတေသံ ဌိတာနံ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ဒေမိ။ တတ္တကေန မံ ပောရာဏဝေရံ ဟဒယေ ကတွာ ဣမံ ဗျသနံ ပါပေသိ။ “တံ သဗ္ဗံ တုမှာကံ မနုဿာ ဇာနန္တိ, မဟာရာဇာ”တိ နာနပ္ပကာရေဟိ တံ သဒ္ဒဟာပေတွာ ဝိဿာသေ ဥပ္ပန္နေ ဝဒေယျာထ “မဟာရာဇ, တုမှေ မမံ လဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ မာ စိန္တယိတ္ထ။ ဣဒါနိ ဝေဒေဟဿ စ ဂဟပတိပုတ္တဿ စ ဇီဝိတံ နတ္ထိ, အဟံ ဣမသ္မိံ နဂရေ ပါကာရဿ ထိရဋ္ဌာနဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနဉ္စ ပရိခါယံ ကုမ္ဘီလာဒီနံ အတ္ထိဋ္ဌာနဉ္စ နတ္ထိဋ္ဌာနဉ္စ ဇာနာမိ, န စိရဿေဝ တေ နဂရံ ဂဟေတွာ ဒဿာမီ”တိ။ အထ သော ရာဇာ သဒ္ဒဟိတွာ တုမှာကံ သက္ကာရံ ကရိဿတိ, သေနာဝါဟနဉ္စ ပဋိစ္ဆာပေဿတိ။ အထဿ သေနံ ဝါဠကုမ္ဘီလဋ္ဌာနေသုယေဝ ဩတာရေယျာထ။ တဿ သေနာ ကုမ္ဘီလဘယေန န ဩတရိဿတိ, တဒါ တုမှေ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တုမှာကံ သေနာယ, ဒေဝ, ဂဟပတိပုတ္တေန လဉ္ဇော ဒိန္နော, သဗ္ဗေ ရာဇာနော စ အာစရိယကေဝဋ္ဋဉ္စ အာဒိံ ကတွာ န ကေနစိ လဉ္ဇော အဂ္ဂဟိတော နာမ အတ္ထိ။ ကေဝလံ ဧတေ တုမှေ ပရိဝါရေတွာ စရန္တိ, သဗ္ဗေ ပန ဂဟပတိပုတ္တဿ သန္တကာဝ, အဟမေဝေကော တုမှာကံ ပုရိသော။ သစေ မေ န သဒ္ဒဟထ, သဗ္ဗေ ရာဇာနော အလင်္ကရိတွာ မံ ဒဿနာယ အာဂစ္ဆန္တု”တိ ပေသေထ။ “အထ နေသံ ဂဟပတိပုတ္တေန အတ္တနော နာမမုဒ္ဒိကံ လိခိတွာ ဒိန္နေသု ဝတ္ထာလင်္ကာရခဂ္ဂါဒီသု အက္ခရာနိ ဒိသွာ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ဝဒေယျာထ။ သော တထာ ကတွာ တာနိ ဒိသွာ နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ ဘီတတသိတော တေ ရာဇာနော ဥယျောဇေတွာ “ဣဒါနိ ကိံ ကရောမ ပဏ္ဍိတာ”တိ တုမှေ ပုစ္ဆိဿတိ။ တမေနံ တုမှေ ဧဝံ ဝဒေယျာထ “မဟာရာဇ, ဂဟပတိပုတ္တော ဗဟုမာယော။ သစေ အညာနိ ကတိပယဒိဝသာနိ ဝသိဿထ, သဗ္ဗံ တေ သေနံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကတွာ တုမှေ ဂဏှိဿတိ။ တသ္မာ ပပဉ္စံ အကတွာ အဇ္ဇေဝ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ အဿပိဋ္ဌိယံ နိသီဒိတွာ ပလာယိဿာမ, မာ နော ပရဟတ္ထေ မရဏံ ဟောတူ”တိ။ သော တုမှာကံ ဝစနံ သုတွာ တထာ ကရိဿတိ။ တုမှေ တဿ ပလာယနဝေလာယ နိဝတ္တိတွာ အမှာကံ မနုဿေ ဇာနာပေယျာထာတိ။

တံ သုတွာ အနုကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏော “သာဓု ပဏ္ဍိတ, ကရိဿာမိ တေ ဝစန”န္တိ အာဟ။ “တေန ဟိ ကတိပယပဟာရေ သဟိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ “ပဏ္ဍိတ , မမ ဇီဝိတဉ္စ ဟတ္ထပါဒေ စ ဌပေတွာ သေသံ အတ္တနော ရုစိဝသေန ကရောဟီ”တိ။ သော တဿ ဂေဟေ မနုဿာနံ သက္ကာရံ ကာရေတွာ အနုကေဝဋ္ဋံ ဝုတ္တနယေန ဝိပ္ပကာရံ ပါပေတွာ ယောတ္တေန ဩတာရေတွာ ဗြဟ္မဒတ္တမနုဿာနံ အဒါသိ။ အထ တေ တံ ဂဟေတွာ တဿ ဒဿေသုံ။ ရာဇာ တံ ဝီမံသိတွာ သဒ္ဒဟိတွာ သက္ကာရမဿ ကတွာ သေနံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ သောပိ တံ ဝါဠကုမ္ဘီလဋ္ဌာနေသုယေဝ

ဩတာရေတိ။ မနုဿာ ကုမ္ဘိလေဟိ ခဇ္ဇမာနာ အင်္ဂုလကင်္ဂုတေဟိ မနုဿေဟိ ဥသုသတ္တိတောမရေဟိ ဝိဇ္ဈိယမာနာ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏန္တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ကောစိ ဘယေန ဥပဂန္တုံ န သက္ကောတိ။ အနုကေဝဋ္ဋော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ "တုမှာကံ အတ္ထာယ ယုဇ္ဈနကာ နာမ နတ္ထိ, သဗ္ဗေဟိ လဒ္ဓော ဂဟိတော, အသဒ္ဒဟန္တော ပက္ကောသာပေတွာ နိဝတ္ထဝတ္ထာဒီသု အက္ခရာနိ ဩလောကေထာ"တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ကတွာ သဗ္ဗေသံ ဝတ္ထာဒီသု အက္ခရာနိ ဒိသွာ "အဒ္ဓာ ဣမေဟိ လဒ္ဓော ဂဟိတော"တိ နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ "အာစရိယ, ဣဒါနိ ကိံ ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဒေဝ, အညံ ကာတဗ္ဗံ နတ္ထိ။ သစေ ပပဉ္စံ ကရိဿထ, ဂဟပတိပုတ္တော တေ ဂဏှိဿတိ, အာစရိယကေဝဋ္ဋောပိ ကေဝလံ နလာဋေ ဝဏံ ကတွာ စရတိ, လဒ္ဓော ပန ဧတေနပိ ဂဟိတော။ အယဉှိ မဏိရတနံ ဂဟေတွာ တုမှေ တိယောဇနံ ပလာပေသိ, ပုန သဒ္ဒဟာပေတွာ နိဝတ္တေသိ, အယမ္ပိ ပရိဘိန္နကောဝ။ ဧကရတ္တိဝါသောပိ မယှံ န ရုစ္စတိ, အဇ္ဇေဝ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ ပလာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ, မံ ဌပေတွာ အညော တဝ သုဟဒယော နာမ နတ္ထီ"တိ ဝုတ္တေ "တေန ဟိ အာစရိယ တုမှေယေဝ မေ အဿံ ကပ္ပေတွာ ယာနသဇ္ဇံ ကရောထာ"တိ အာဟ။

ဗြာဟ္မဏော တဿ နိစ္ဆယေန ပလာယနဘာဝံ ဉတွာ "မာ ဘာယိ, မဟာရာဇာ"တိ အဿာသေတွာ ဗဟိ နိက္ခမိတွာ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာနံ "အဇ္ဇ ရာဇာ ပလာယိဿတိ, မာ နိဒ္ဒာယိတ္ထာ"တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ ရညော အဿော ယထာ အာကမ္ပိတော သုဋ္ဌုတရံ ပလာယတိ, ဧဝံ အဝကပ္ပနာယ ကပ္ပေတွာ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ "ကပ္ပိတော, ဒေဝ, အဿော, ဝေလံ ဇာနာဟီ"တိ အာဟ။ ရာဇာ အဿံ အဘိရုဟိတွာ ပလာယိ။ အနုကေဝဋ္ဋောပိ အဿံ အဘိရုဟိတွာ တေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ထောကံ ဂန္တွာ နိဝတ္တော။ အဝကပ္ပနာယ ကပ္ပိတအဿော အာကမ္ပိယမာနောပိ ရာဇာနံ ဂဟေတွာ ပလာယိ။ အနုကေဝဋ္ဋော သေနာယ အန္တရံ ပဝိသိတွာ "စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော ပလာတော"တိ ဥက္ကုဋ္ဌိမကာသိ။ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာပိ အတ္တနော မနုဿေဟိ သဒ္ဓိံ ဥပဃောသိံသု။ သေသရာဇာနော တံ သုတွာ "မဟောသဓပဏ္ဍိတော ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ နိက္ခန္တော ဘဝိဿတိ, န နော ဒါနိ ဇီဝိတံ ဒဿတီ"တိ ဘီတတသိတာ ဥပဘောဂပရိဘောဂဘဏ္ဍာနိပိ အနောလောကေတွာ ဣတော စိတော စ ပလာယိံသု။ မနုဿာ "ရာဇာနော ပလာယန္တီ"တိ သုတွာ ဥပဃောသိံသု။ တံ သုတွာ ဒွါရဋ္ဋာလကာဒီသု ဌိတာပိ ဥန္နာဒိံသု အပ္ဖောဋ္ဌယိံသု။ ဣတိ တသ္မိံ ခဏေ ပထဝီ ဝိယ ဘိဇ္ဇမာနာ သမုဒ္ဒော ဝိယ သင်္ခုဘိတော သကလနဂရံ အန္တော စ ဗဟိ စ ဧကနိန္နာဒံ အဟောသိ။ အဋ္ဌာရသအက္ခောဘဏီသင်္ခါ မနုဿာ "မဟောသဓပဏ္ဍိတေန ကိရ ဗြဟ္မဒတ္တော ဧကသတရာဇာနော စ ဂဟိတာ"တိ မရဏဘယဘီတာ အတ္တနော အတ္တနော ဥဒရဗဒ္ဓသာဋကမ္ပိ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယိံသု။ ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ တုစ္ဆံ အဟောသိ။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော ဧကသတေ ခတ္တိယေ ဂဟေတွာ အတ္တနော နဂရမေဝ ဂတော။ ပုနဒိဝသေ ပန ပါတောဝ နဂရဒွါရာနိ ဝိဝရိတွာ ဗလကာယာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ မဟာဝိလောပံ ဒိသွာ "ကိံ ကရောမ, ပဏ္ဍိတာ"တိ မဟာသတ္တဿ အာရောစယိံသု။ သော အာဟ – "ဧတေဟိ ဆဍ္ဍိတံ ဓနံ အမှာကံ ပါပုဏာတိ, သဗ္ဗေသံ ရာဇူနံ သန္တကံ အမှာကံ ရညော, ဒေထ, သေဋ္ဌီနဉ္စ ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏဿ စ သန္တကံ အမှာကံ အာဟရထ, အဝသေသံ ပန နဂရဝါသိနော ဂဏှန္တူ"တိ။ တေသံ မဟဂ္ဃရတနဘဏ္ဍမေဝ အာဟရန္တာနံ အဍ္ဎမာသော ဝီတိဝတ္တော။ သေသံ ပန စတူဟိ မာသေဟိ အာဟရိံသု။ မဟာသတ္တော အနုကေဝဋ္ဋဿ မဟန္တံ သက္ကာရမကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ ကိရ မိထိလဝါသိနော ဗဟူ ဟိရညသုဝဏ္ဏာ ဇာတာ။ ဗြဟ္မဒတ္တဿပိ တေဟိ ရာဇူဟိ သဒ္ဓိံ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ဝသန္တဿ ဧကဝဿံ အတီတံ။

ဗြဟ္မဒတ္တဿ ယုဒ္ဓပရာဇယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

သုဝကဏ္ဍံ

အထေကဒိဝသံ ကေဝဋ္ဋော အာဒါသေ မုခံ ဩလောကေန္တော နလာဋေ ဝဏံ ဒိသွာ "ဣဒံ ဂဟပတိပုတ္တဿ ကမ္မံ, တေနာဟံ ဧတ္တကာနံ ရာဇူနံ အန္တရေ လဇ္ဇာပိတော"တိ စိန္တေတွာ သမုပ္ပန္နကောဓော ဟုတွာ "ကဒါ နု ခွဿ ပိဋ္ဌိံ ပဿိတုံ သမတ္ထော ဘဝိဿာမီ"တိ စိန္တေန္တော "အတ္ထေသော ဥပါယော, အမှာကံ ရညော ဓီတာ ပဉ္စာလစန္ဒီ နာမ ဥတ္တမရူပဓရာ ဒေဝစ္ဆရာပဋိဘာဂါ, တံ ဝိဒေဟရညော ဒဿာမာ"တိ ဝတွာ "ဝေဒေဟံ ကာမေန ပလောဘေတွာ ဂိလိတဗဠိသံ ဝိယ မစ္ဆံ သဒ္ဓိံ မဟောသဓေန အာနေတွာ ဥဘော တေ မာရေတွာ ဇယပါနံ ပိဝိဿာမာ"တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ – "ဒေဝ, ဧကော မန္တော အတ္ထီ"တိ။ "အာစရိယ, တဝ မန္တံ နိဿာယ ဥဒရဗဒ္ဓသာဋကဿပိ အဿာမိနော ဇာတမှာ, ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿသိ, တုဏှီ ဟောဟီ"တိ။

“မဟာရာဇ, ဣမိနာ ဥပာယေန သဒိသော အညော နတ္ထီ”တိ။ “တေန ဟိ ဘဏာဟီ”တိ။ “မဟာရာဇ, အမှေဟိ ဒွီဟိ ယေဝ ဧကတော ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ “ဧဝံ ဟောတူ”တိ။ အထ နံ ဗ္ရာဟ္မဏော ဥပရိပါသာဒတလံ အာရောပေတွာ အာဟ – “မဟာရာဇ, ဝိဒေဟရာဇာနံ ကိလေသေန ပလောဘေတွာ ဣဓာနေတွာ သဒ္ဓိံ ဂဟပတိပုတ္တေန မာရေဿာမာ”တိ။ “သုန္ဒရော, အာစရိယ, ဥပာယော, ကထံ ပန တံ ပလောဘေတွာ အာနေဿာမာ”တိ? “မဟာရာဇ, ဓီတာ တေ ပဉ္စာလစန္ဒီ ဥတ္တမရူပရော, တဿာ ရူပသမ္ပတ္တိံ စာတုရိယပဒိဟာသေန ကဝီဟိ ဂီတံ ဗန္ဓာပေတွာ တာနိ ကဗ္ဗာနိ မိထိလာယံ ကာယာပေတွာ ‘ဧဝရူပံ ဣတ္ထိရတနံ အလဘန္တဿ ဝိဒေဟနရိန္ဒဿ ကိံ ရဇ္ဇေနာ’တိ တဿ သဝနသံသဂ္ဂေ ဂေဟေ ပဋိဗဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ အဟံ တတ္ထ ဂန္တွာ ဒိဝသံ ဝဝတ္ထပေဿာမိ။ သော မယိ ဒိဝသံ ဝဝတ္ထပေတွာ အာဂတေ ဂိလိတဗဠိသော ဝိယ မစ္ဆော ဂဟပတိပုတ္တံ ဂဟေတွာ အာဂမိဿတိ, အထ နေ မာရေဿာမာ”တိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဿိတွာ “သုန္ဒရော ဥပာယော, အာစရိယ, ဧဝံ ကရိဿာမာ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ တံ ပန မန္တံ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တဿ သယနပာလိကာ သာဠိကာ သုတွာ ပစ္စက္ခမကာသိ။ ရာဇာ နိပုဏေ ကဗ္ဗကာရေ ပက္ကောသာပေတွာ ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ ဓီတရံ တေသံ ဒဿေတွာ “တာတာ, ဧတိဿာ ရူပသမ္ပတ္တိံ နိဿာယ ကဗ္ဗံ ကရောထာ”တိ အာဟ။ တေ အတိမနောဟရာနိ ဂီတာနိ ဗန္ဓိတွာ ရာဇာနံ သာဝယိံသု။ ရာဇာ တုဿိတွာ ဗဟုံ ဓနံ တေသံ အဒါသိ။ ကဝီနံ သန္တိကာ နဋာ သိက္ခိတွာ သမဇ္ဇမဏ္ဍလေ ကာယိံသု။ ဣတိ တာနိ ဝိတ္ထာရိတာနိ အဟေသုံ။ တေသု မနုဿာနံ အန္တရေ ဝိတ္ထာရိတတ္တံ ဂတေသု ရာဇာ ကာယနေ ပက္ကောသာပေတွာ အာဟ – “တာတာ, တုမှေ မဟာသကုဏေ ဂဟေတွာ ရတ္တိဘာဂေ ရုက္ခံ အဘိရုယှ တတ္ထ နိသိန္နာ ကာယိတွာ ပစ္စူသကာလေ တေသံ ဂီဝါသု ကံသတာလေ ဗန္ဓိတွာ တေ ဥပ္ပာတေတွာ ဩတရထာ”တိ။ သော ကိရ “ပဉ္စာလရညော ဓီတု သရီရဝဏ္ဏံ ဒေဝတာပိ ကာယန္တီ”တိ ဟာကဋ္ဌာဘာဝကရဏတ္ထံ တထာ ကာရေသိ။ ပုန ရာဇာ ကဝီ ပက္ကောသာပေတွာ “တာတာ, ဣဒါနိ တုမှေဟိ ‘ဧဝရူပါ ကုမာရိကာ ဇမ္ဗုဒီပတလေ အညဿ ရညော နာနုစ္ဆဝိကာ, မိထိလာယံ ဝေဒေဟရညော အနုစ္ဆဝိကာ’တိ ရညော စ ဣဿရိယံ ဣမာယ စ ရူပံ ဝဏ္ဏေတွာ ဂီတာနိ ဗန္ဓထာ”တိ အာဟ။ တေ တထာ ကတွာ ရညော အာရောစယိံသု။

ရာဇာ တေသံ ဓနံ ဒတွာ ပုန ကာယနေ ပက္ကောသာပေတွာ “တာတာ, မိထိလံ ဂန္တွာ တတ္ထ ဣမိနာဝ ဥပာယေန ကာယထာ”တိ ပေသေသိ။ တေ တာနိ ကာယန္တာ အနုပုဗ္ဗေန မိထိလံ ဂန္တွာ သမဇ္ဇမဏ္ဍလေ ကာယိံသု။ တာနိ သုတွာ မဟာဇနော ဥက္ကုဋ္ဌိသဟဿာနိ ပဝတ္တေတွာ တေသံ ဗဟုံ ဓနံ အဒါသိ။ တေ ရတ္တိသမယေ ရုက္ခေ အဘိရုယှ ကာယိတွာ ပစ္စူသကာလေ သကုဏာနံ ဂီဝါသု ကံသတာလေ ဗန္ဓိတွာ ဩတရန္တိ။ အာကာသေ ကံသတာလသဒ္ဒံ သုတွာ “ပဉ္စာလရာဇဓီတု သရီရဝဏ္ဏံ ဒေဝတာပိ ကာယန္တီ”တိ သကလနဂရေ ကောလာဟလံ အဟောသိ။ ရာဇာ သုတွာ ကာယနေ ပက္ကောသာပေတွာ အန္တောနိဝေသနေ သမဇ္ဇံ ကာရေတွာ “ဧဝရူပံ ကိရ ဥတ္တမရူပဓရံ ဓီတရံ စူဠနိရာဇာ မယှံ ဒာတုကာမော”တိ တုဿိတွာ တေသံ ဗဟုံ ဓနံ အဒါသိ။ တေ အာဂန္တွာ ဗြဟ္မဒတ္တဿ အာရောစေသုံ။ အထ နံ ကေဝဋ္ဋော အာဟ – “ဣဒါနိ, မဟာရာဇ, ဒိဝသံ ဝဝတ္ထပနတ္ထာယ ဂမိဿာမီ”တိ။ “သာဓု, အာစရိယ, ကိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ? “ထောကံ ပဏ္ဏာကာရ”န္တိ။ “တေန ဟိ ဂဏှာဟီ”တိ အဒါသိ။ သော တံ အာဒာယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝေဒေဟရဋ္ဌံ ပာပုဏိ။ တဿာဂမနံ သုတွာ နဂရေ ကောလာဟလံ ဇာတံ “စူဠနိရာဇာ ကိရ ဝေဒေဟော စ မိတ္တသန္ထဝံ ကရိဿန္တိ, စူဠနိရာဇာ အတ္တနော ဓီတရံ အမှာကံ ရညော ဒဿတိ, ကေဝဋ္ဋော ဒိဝသံ ဝဝတ္ထပေတုံ ဧတီ”တိ။ ဝေဒေဟရာဇာပိ သုဏိ, မဟာသတ္တောပိ, သုတွာန ပနဿ ဧတဒဟောသိ “တဿာဂမနံ မယှံ န ရုစ္စတိ, တထတော နံ ဇာနိဿာမီ”တိ။ သော စူဠနိသန္တိကေ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာနံ သာသနံ ပေသေသိ “ဣမမတ္ထံ တထတော ဇာနိတွာ ပေသေထာ”တိ။ အထ တေ “မယမေတံ တထတော န ဇာနာမ, ရာဇာ စ ကေဝဋ္ဋော စ သယနဂဗ္ဘေ နိသီဒိတွာ မန္တေန္တိ, ရညော ပန သယနပာလိကာ သာဠိကာ သကုဏိကာ ဧတမတ္ထံ ဇာနေယျာ”တိ ပဋိပေသယိံသု။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ “ယထာ ပစ္စာမိတ္တာနံ ဩကာသော န ဟောတိ, ဧဝံ သုဝိဘတ္တံ ကတွာ သုသဇ္ဇိတံ နဂရံ အဟံ ကေဝဋ္ဋဿ ဒဋ္ဌုံ န ဒဿာမီ”တိ။ သော နဂရဒွာရတော ယာဝ ရာဇဂေဟာ, ရာဇဂေဟတော စ ယာဝ အတ္တဂေဟာ, ဂမနမဂ္ဂံ ဥဘောသု ပဿေသု ကိလဉ္ဇေဟိ ပရိက္ခိပာပေတွာ မတ္ထကေပိ ကိလဉ္ဇေဟိ ပဋိစ္ဆာဒာပေတွာ စိတ္တကမ္မံ ကာရာပေတွာ ဘူမိယံ ပုပ္ဖာနိ ဝိကိရိတွာ ပုဏ္ဏဃဋေ ဌပာပေတွာ ကဒလိယော ဗန္ဓာပေတွာ ဓဇေ ပဂ္ဂဏှာပေသိ။ ကေဝဋ္ဋော နဂရံ ပဝိသိတွာ သုဝိဘတ္တံ နဂရံ အပဿန္တော “ရညာ မေ မဂ္ဂေ အလင်္ကာရာပိတော”တိ စိန္တေတွာ နဂရဿ အဒဿနတ္ထံ ကတဘာဝံ န ဇာနိ။ သော ဂန္တွာ ရာဇာနံ ဒိသွာ ပဏ္ဏာကာရံ

ပဋိစ္ဆာပေတွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ ရညာ ကတသက္ကာရသမ္မာနော အာဂတကာရဏံ အာရောစေန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၅၉၉. ''ရာဇာ သန္ထဝကာမော တေ၊ ရတနာနိ ပဝေစ္ဆတိ။
အာဂစ္ဆန္တု ဣတော ဒူတာ၊ မဉ္ဇုကာ ပိယဘာဏိနော။

၆၀၀. ''ဘာသန္တု မုဒုကာ ဝါစာ၊ ယာ ဝါစာ ပဋိနန္ဒိတာ။
ပဉ္စာလော စ ဝိဒေဟော စ၊ ဥဘော ဧကာ ဘဝန္တု တေ''တိ။

တတ္ထ **သန္ထဝကာမော** တိ မဟာရာဇ, အမှာကံ ရာဇာ တယာ သဒ္ဓိံ မိတ္တသန္ထဝံ ကာတုကာမော။ **ရတနာနီ**တိ ဣတ္ထိရတနံ အတ္တနော ဓီတရံ အာဒိံ ကတွာ တုမှာကံ သဗ္ဗရတနာနိ ဒဿတိ။ **အာဂစ္ဆန္တု** တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ကိရ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရတော ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ မဓုရဝစနာ ပိယဘာဏိနော ဒူတာ ဣမံ အာဂစ္ဆန္တု, ဣတော စ တတ္ထ ဂစ္ဆန္တု။ **ဧကာ ဘဝန္တု** တိ ဂင်္ဂေါဒကံ ဝိယ ယမုနောဒကေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတွာ ဧကသဒိသာဝ ဟောန္တူတိ။

ဝေဒေဟော ပန ဝတွာ ''မဟာရာဇ, အမှာကံ ရာဇာ အညံ မဟာမတ္တံ ပေသေတုကာမော ဟုတွာပိ 'အညော မနာပံ ကတွာ သာသနံ အာရောစေတုံ န သက္ခိဿတီ'တိ မံ ပေသေသိ 'အာစရိယ, တုမှေဟ ရာဇာနံ သာဓုကံ ပဗောဓေတွာ အာဒာယ အာဂစ္ဆထာ'တိ, ဂစ္ဆထ ရာဇသေဋ္ဌ အဘိရူပဉ္စ ကုမာရိကံ လဘိဿထ, အမှာကဉ္စ ရညာ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝေ ပတိဋ္ဌဟိဿတီ''တိ အာဟ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌမာနသော ''ဥတ္တမရူပဓရံ ကိရ ကုမာရိကံ လဘိဿာမီ''တိ သဝနသံသဂ္ဂေန ဗဇ္ဈိတွာ ''အာစရိယ, တုမှာကဉ္စ ကိရ မဟောသဓပဏ္ဍိတဿ စ ဓမ္မယုဒ္ဓေ ဝိတဒေဝ အဟောသိ, ဂစ္ဆထ ပုတ္တံ မေ ပဿထ, ဥဘောပိ ပဏ္ဍိတာ အညမညံ ခမာပေတွာ မန္တေတွာ ထော''တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ကေဝဋ္ဋော ''ပဿိဿာမိ ပဏ္ဍိတ''န္တိ တံ ပဿိတုံ အဂမာသိ။ မဟာသတ္တောပိ တံ ဒိဝသံ ''တေန မေ ပာပဓမ္မေန သဒ္ဓိံ သလ္လာပော မာ ဟောတူ''တိ ပာတောဝ ထောကံ သပ္ပိံ ပိဝိ, ဂေဟမ္ပိဿ ဗဟလေန အလ္လဂောမယေန လေပာပေသိ, ထမ္ဘေ တေလေန မက္ခေသိ, တဿ နိပန္နမဉ္စကံ ဌပေတွာ သေသာနိ မဉ္စပီဌာဒီနိ နီဟရာပေသိ။

သော မနုဿာနံ သညမဒါသိ ''တာတ, ဗြာဟ္မဏော ကထေတုံ အာရဒ္ဓေ ဧဝံ ဝဒေယျာထ 'ဗြာဟ္မဏ, မာ ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ ကထယိတ္ထ, အဇ္ဇ တေန တိခိဏသပ္ပိ ပိဝိတ'န္တိ။ မယိ စ တေန သဒ္ဓိံ ကထနာကာရံ ကရောန္တေပိ 'ဒေဝ တိခိဏသပ္ပိ တေ ပိဝိတံ, မာ ကထေထာ'တိ မံ နိဝါရေထာ''တိ။ ဧဝံ ဝိစာရေတွာ မဟာသတ္တော ရတ္တပဋံ နိဝါသေတွာ သတ္တသု ဒွါရကောဋ္ဌကေသု မနုဿေ ဌပေတွာ သတ္တမေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ ပဋ္ဋမဉ္စကေ နိပဇ္ဇိ။ ကေဝဋ္ဋောပိဿ ပဌမဒွါရကောဋ္ဌကေ ဌတွာ ''ကဟံ ပဏ္ဍိတော''တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ တေ မနုဿာ ''ဗြာဟ္မဏ, မာ သဒ္ဒမကရိ, သစေပိ အာဂစ္ဆိတုကာမော, တုဏှီ ဟုတွာ ဧဟိ, အဇ္ဇ ပဏ္ဍိတေန တိခိဏသပ္ပိ ပီတံ, မဟာသဒ္ဒံ ကာတုံ န လဗ္ဘတီ''တိ အာဟံသု။ သေသဒွါရကောဋ္ဌကေသုပိ နံ တထေဝ အာဟံသု။ သော သတ္တမဒွါရကောဋ္ဌကံ အတိက္ကမိတွာ ပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ပဏ္ဍိတော ကထနာကာရံ ဒဿေသိ။ အထ နံ မနုဿာ ''ဒေဝ, မာ ကထယိတ္ထ, တိခိဏသပ္ပိ တေ ပီတံ, ကိံ တေ ဣမိနာ ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ ကထိတေနာ''တိ ဝတွာ တရယိံသု။ ဣတိ သော တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ နေဝ နိသီဒိတုံ, န အာသနံ နိဿာယ ဌိတဋ္ဌာနံ လဘိ, အလ္လဂောမယံ အက္ကမိတွာ အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ ဩလောကေတွာ ဧကော အက္ခီနိ နိမီလိ, ဧကော ဘမုကံ ဥက္ခိပိ, ဧကော ကပ္ပရံ ကဏ္ဍူယိ။ သော တေသံ ကိရိယံ ဩလောကေတွာ မင်္ကုဘူတော ''ဂစ္ဆာမဟံ ပဏ္ဍိတာ''တိ ဝတွာ အပရေန ''အရေ ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏ, 'မာ သဒ္ဒမကာသီ'တိ ဝုတ္တော သဒ္ဒမေဝ ကရောသိ, အဋ္ဌီနိ တေ ဘိန္ဒိဿာမီ''တိ ဝုတ္တေ ဘီတတသိတော ဟုတွာ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေသိ။ အထ နံ အညော ဝေဠုပေသိကာယ ပိဋ္ဌိယံ တာလေသိ, အညော ဂီဝာယံ ဂဟေတွာ ခိပိ, အညော ပိဋ္ဌိယံ ဟတ္ထတလေန ပဟရိ။ သော ဒီပိမုခာ မုတ္တမိဂေါ ဝိယ ဘီတတသိတော နိက္ခမိတွာ ရာဇဂေဟံ ဂတော။ ရာဇာ စိန္တေသိ ''အဇ္ဇ မမ ပုတ္တော ဣမံ ပဝတ္တိံ သုတွာ တုဋ္ဌော ဘဝိဿတိ, ဒွိန္နံ ပဏ္ဍိတာနံ မဟတီယာ ဓမ္မသာကစ္ဆာ ဘဝိတဗ္ဗံ, အဇ္ဇ ဥဘော အညမညံ ခမာပေဿန္တိ, လာဘာ ဝတ မေ''တိ။ သော ကေဝဋ္ဋံ ဒိသွာ ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒနာကာရံ ပုစ္ဆန္တော ဂါထမာဟ –

၆၀၁.‘‘ကထံ နု ကေဝဋ္ဋ မဟောသဓေန, သမာဂမော အာသိ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။
ကစ္စိ တေ ပဋိနိဇ္ဈတ္တော, ကစ္စိ တုဋ္ဌော မဟောသဓော’’တိ။

တတ္ထ **ပဋိနိဇ္ဈတ္တော** တိ ဓမ္မယုဒ္ဓမဏ္ဍလေ ပဝတ္တဝိဂ္ဂဟဿ ဝူပသမနတ္ထံ ကစ္စိ တွံ တေန, သော စ တယာ နိဇ္ဈတ္တော ခမာပိတော။ **ကစ္စိ တုဋ္ဌော** တိ ကစ္စိ တုမှာကံ ရညော ပေသိတံ ပဝတ္တိံ သုတွာ တုဋ္ဌောတိ။

တံ သုတွာ ကေဝဋ္ဋော ‘‘မဟာရာဇ, တုမှေ ‘ပဏ္ဍိတော’တိ တံ ဂဟေတွာ ဝိစရထ, တတော အသပ္ပုရိသတရော နာမ နတ္ထီ’’တိ ကထမာဟ –

၆၀၂.‘‘အနရိယရူပေါ ပုရိသော ဇနိန္ဒ, အသမ္မောဒကော ထဒ္ဓော အသဗ္ဘိရူပေါ။
ယထာ မူကော စ ဗဓိရော စ, န ကိဉ္စိတ္ထံ အဘာသထာ’’တိ။

တတ္ထ **အသဗ္ဘိရူပေါ** တိ အပဏ္ဍိတဇာတိကော။ **န ကိဉ္စိတ္ထ** န္တိ မယာ သဟ ကိဉ္စိ အတ္ထံ န ဘာသိတ္ထ, တေ နေဝ နံ အပဏ္ဍိတောတိ မညာမီတိ ဗောဓိသတ္တဿ အဂုဏံ ကထေသိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ တဿ စ တေန သဒ္ဓိံ အာဂတာနဉ္စ ပရိဗ္ဗယဉ္စ နိဝါသဂေဟဉ္စ အာပေတွာ ‘‘ဂစ္ဆထာစရိယ, ဝိဿမထာ’’တိ တံ ဥယျောဇေတွာ ‘‘မမ ပုတ္တော ပဏ္ဍိတော ပဋိသန္ထာရကုသလော, ဣမိနာ ကိရ သဒ္ဓိံ နေဝ ပဋိသန္ထာရံ အကာသိ, န တုဋ္ဌိံ ပဝေဒေသိ။ ကိဉ္စိ တေန အနာဂတဘယံ ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတီ’’တိ သယမေဝ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ –

၆၀၃.‘‘အဒ္ဓာ ဣဒံ မန္တပဒံ သုဒုဒ္ဒသံ, အတ္ထော သုဒ္ဓော နရဝိရိယေန ဒိဋ္ဌော။
တထာ ဟိ ကာယော မမ သမ္ပဝေဓတိ, ဟိတွာ သယံ ကော ပရဟတ္ထမေဿတီ’’တိ။

တတ္ထ **ဣဒ** န္တိ ယံ မမ ပုတ္တေန ဒိဋ္ဌံ, အဒ္ဓာ ဣဒံ မန္တပဒံ အညေန ဣတရပုရိသေန သုဒုဒ္ဒသံ။ **နရဝိရိယေနာ** တိ ဝီရိယဝန္တေန မဟောသဓပဏ္ဍိတေန သုဒ္ဓော အတ္ထော ဒိဋ္ဌော ဘဝိဿတိ။ **သယ** န္တိ သကံ ရဇ္ဇံ ဟိတွာ ကော ပရဟတ္ထံ ဂမိဿတိ။

‘‘မမ ပုတ္တေန ဗြာဟ္မဏဿ အာဂမနေ ဒေါသော ဒိဋ္ဌော ဘဝိဿတိ။ အယဉ္ဟိ အာဂစ္ဆန္တော န မိတ္တသန္ထဝတ္ထာယ အာဂမိဿတိ, မံ ပန ကာမေန ပလောဘေတွာ နဂရံ နေတွာ ဂဏှနတ္ထာယ အာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ တံ အနာဂတဘယံ ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ ပဏ္ဍိတေနာ’’တိ တဿ တမတ္ထံ အာဝဇ္ဇေတွာ ဘီတတသိတဿ နိသိန္နကာလေ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ အာဂမိံသု။ ရာဇာ သေနကံ ပုစ္ဆိ ‘‘သေနက, ရုစ္စတိ တေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ ဂန္တွာ စူဠနိရာဇဿ ဓီတု အာနယန’’န္တိ? ကိံ ကထေထ မဟာရာဇ, န ဟိ သိရိံ အာဂစ္ဆန္တိံ ဒဏ္ဍေန ပဟရိတွာ ပလာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ တုမှေ တတ္ထ ဂန္တွာ တံ ဂဏှိဿထ, ဌပေတွာ စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တံ အညော တုမှေဟိ သမော ဇမ္ဗုဒီပတလေ န ဘဝိဿတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ဇေဋ္ဌရာဇဓီတာယ ဂဟိတတ္တာ။ သော ဟိ ‘‘သေသရာဇာနော မမ မနုဿာ, ဝေဒေဟော ဧကောဝ မယာ သဒိသော’’တိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဥတ္တမရူပဓရံ ဓီတရံ တုမှာကံ ဒါတုကာမော ဇာတော, ကရောထဿ ဝစနံ။ မယမ္ပိ တုမှေ နိဿာယ ဝတ္ထာလင်္ကာရေ လဘိဿာမာတိ။ ရာဇာ သေသေပိ ပုစ္ဆိ။ တေပိ တထေဝ ကထေသုံ။ တဿ တေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တဿေဝ ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏော အတ္တနော နိဝါသဂေဟာ နိက္ခမိတွာ ‘‘ရာဇာနံ အာမန္တေတွာ ဂမိဿာမီ’’တိ အာဂန္တွာ ‘‘မဟာရာဇ, န သက္ကာ အမှေဟိ ပပဉ္စံ ကာတုံ, ဂမိဿာမ မယံ နရိန္ဒာ’’တိ အာဟ။ ရာဇာ တဿ သက္ကာရံ ကတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။ မဟာသတ္တော တဿ ဂမနဘာဝံ ဉတွာ နှာတွာ အလင်္ကရိတွာ ရာဇုပဋ္ဌာနံ အာဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ရာဇာ စိန္တေသိ ‘‘ပုတ္တော မေ မဟောသဓပဏ္ဍိတော မဟာမန္တီ မန္တပာရဂူ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အတ္ထံ ဇာနာတိ။ အမှာကံ တတ္ထ ဂန္တုံ ယုတ္တဘာဝံ ဝါ အယုတ္တဘာဝံ ဝါ ပဏ္ဍိတော ဇာနိဿတီ’’တိ။ သော အတ္တနာ ပဌမံ စိန္တိတံ အဝတွာ ရာဂရတ္တော မောဟမူဠှော ဟုတွာ တံ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၆၀၄.‘‘ဆန္နဉ္ဟိ ဧကောဝ မတီ သမေတိ, ယေ ပဏ္ဍိတာ ဥတ္တမဘူရိပတ္တာ။
ယာနံ အယာနံ အထ ဝါပိ ဌာနံ, မဟောသဓ တွမ္ပိ မတိံ ကရောဟီ’’တိ။

တတ္ထ **ဆန္ဒ** န္တိ ပဏ္ဍိတ, ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏဿ စ မမ စ ဣမေသဥ္စ စတုန္နံ ဆန္ဒံ အမ္ဟာကံ **ကောဝ မတိ** ကောဟယော အဇ္ဈာသယော ဂင္ဂေါဒကံ ဝိယ ယမုနောဒကေန သံသန္ဒတိ သမေတိ။ ယေ မယံ ဆပိ ဇနာ ပဏ္ဍိတာ ဥတ္တမဘူရိပတ္တာ, တေသံ နော ဆန္ဒမ္ပိ စူဠနိရာဇဓီတု အာနယနံ ရုစ္စတီတိ။ **ဌာန**န္တိ ဣမေဝ တသော။ **မတိံ ကရောဟီ**တိ အမ္ဟာကံ ရုစ္စနကံ နာမ အပ္ပမာဏံ, တ္ဝမ္ပိ စိန္တေဟိ, ကိံ အမ္ဟာကံ အာတဟတ္ထာယ တတ္ထ ယာနံ, ဥအာဟု အယာနံ, အဒု ဣမေဝ တသော ရုစ္စတီတိ။

တံ သုတ္ဝာ ပဏ္ဍိတော ''အယံ ရာဇာ အတိဝိယ ကာမဂိဒ္ဓော အန္ဓဗာလဘာဝေန ဣမေသံ စတုန္နံ ဝစနံ ဂဏှာတိ, ဂမနေ အာဒီနံ ကထေတွာ တ နိဝတ္တေဿာမိ န''န္တိ စိန္တေတွာ စတဿော ကထာယော အဘာသိ –

၆၀၅. ''ဇာနာသိ ခေါ ရာဇ မဟာနုဘာဝေါ၊ မဟဗ္ဗလော စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တော။
ရာဇာ စ တံ ဣစ္ဆတိ မာရဏတ္ထံ၊ မိဂံ ယထာ ဩကစရေန လုဒ္ဒော။

၆၀၆. ''ယထာပိ မစ္ဆော ဗဠိသံ၊ ဝင်္ကံ မံသေန ဆာဒိတံ။
အာမဂိဒ္ဓော န ဇာနာတိ၊ မစ္ဆော မရဏမတ္တနော။

၆၀၇. ''ဧဝမေဝ တုဝံ ရာဇ၊ စူဠနေယျဿ ဓီတရံ။
ကာမဂိဒ္ဓော န ဇာနာသိ၊ မစ္ဆောဝ မရဏမတ္တနော။

၆၀၈. ''သစေ ဂစ္ဆသိ ပဉ္စာလံ၊ ခိပ္ပမတ္တံ ဇဟိဿသိ။
မိဂံ ပန္ထာနုဗန္ဓံဝ၊ မဟန္တံ ဘယမေဿတီ''တိ။

တတ္ထ **ရာဇာ**တိ ဝိဒေဟံ အာလပတိ။ **မဟာနုဘာဝေါ**တိ မဟာယသော။ **မဟဗ္ဗလော** တိ အဌရသအက္ခောဘဏိသ ဌေန ဗလေန သမန္နာဂတော။ **မာရဏတ္ထ** န္တိ မာရဏဿ အတ္ထာယ။ **ဩကစရေနာ**တိ ဩကစာရိကာယ မိဂိယာ။ လုဒ္ဒော ဟိ ဧကံ မိဂိံ သိက္ခာပေတွာ ရဇ္ဇုကေန ဗန္ဓိတွာ အရညံ နေတွာ မိကနံ ဂေစရဌာနေ ဌပေသိ။ သာ ဗာလမိဂံ အတ္တနော သန္တိကံ အာနေတုကာမာ သကသညာယ ရာဂံ ဇနေန္တီ ဝိရဝတိ။ တဿာ သဒ္ဒံ သုတွာ ဗာလမိဂေ မိဂဂဏ ပရိဝုတော ဝနဂုမ္ဗေ နိပန္နော သေသမိဂီသု သညံ အကတွာ တဿာ သဒ္ဒဿဝနသံသဂ္ဂေန ဗဒ္ဓော ဝုဋ္ဌာယ နိက္ခမိ တွာ ဂီဝံ ဥက္ခိပိတွာ ကိလေသဝသေန တံ မိဂိံ ဥပဂန္တွာ လုဒ္ဒဿ ပဿံ ဒတွာ တိဋ္ဌတိ။ တမေနံ သော တိခိဏာ ယ သတ္တိယာ ဝိဇ္ဈိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေတိ။ တတ္ထ လုဒ္ဒော ဝိယ စူဠနိရာဇာ, ဩကစာရိကာ ဝိယ အဿ ဓီတာ, လုဒ္ဒဿ ဟတ္ထေ အာဝုဓံ ဝိယ ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏော။ ဣတိ ယထာ ဩကစရေန လုဒ္ဒော မိဂံ မာရဏတ္ထာယ ဣစ္ဆတိ, ဧဝံ သောပိ ရာဇာ တံ ဣစ္ဆတီတိ အတ္ထော။

အာမဂိဒ္ဓော တိ ဗဠိသတဂ္ဂမ္ဟိ ရေ ဥဒကေ ဝသန္တောပိ တသ္မိံ ဗဠိသဿ ဝင်္ကဌာနံ ဆာဒေတွာ ဌိတေ အာမသင်္ခာတေ အာမိသေ ဂိဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဗဠိသံ ဂိလတိ, အတ္တနော မရဏံ န ဇာနာတိ။ ဓီတရန္တိ စူဠနိဗဠိသိကဿ ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏဿ ဝစနဗဠိသံ ဆာဒေတွာ ဌိတံ အာမိသသဒိသံ။ တဿ ရညော ဓီတရံ ကာမဂိဒ္ဓော ဟုတွာ မစ္ဆော အတ္တနော မရဏသင်္ခာတံ အာမိသံ ဝိယ န ဇာနာသိ။ **ပဉ္စာလ** န္တိ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ။ **အတ္တ**န္တိ အတ္တာနံ။ **ပန္ထာနုဗန္ဓ**န္တိ ယထာ ကမဒ္ဒတရမဂ္ဂံ အနုဗန္ဓမိဂံ **မဟန္တံ ဘယမေဿတိ,** တဉ္ဟိ မိဂံ မာရဏတ္ထာယ အာဝုဓာနိ ဂဟေတွာ တ နိက္ခန္တေသု မနုဿေသု ယေ ယေ ပဿန္တိ, တေ တေ မာရေန္တိ, ဧဝံ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ ဂစ္ဆန္တမ္ပိ တံ မဟန္တံ မရဏဘယံ ဩေတိ ဥပဂမိဿတီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော စတူဟိ ကထာဟိ ရာဇာနံ နိဂ္ဂဏှိတွာ ကထေသိ။ သော ရာဇာ တေန အတိဝိယ နိဂ္ဂဟိတော ဝ ''အယံ မံ အတ္တနော ဒာသံ ဝိယ မညတိ, ရာဇာတိ သညမ္ပိ န ကရောတိ, အဂ္ဂရာဇေန 'ဓီတရံ ဒဿာမီ'တိ မမ သန္တိကံ ပေသိတံ ဥတွာ ဧကမ္ပိ မင်္ဂလပဋိသံယုတ္တံ ကထံ အကထေတွာ မံ 'ဗာလမိဂေ ဝိယ, ဂိလိတဗဠိသမစ္ဆော ဝိယ ပန္ထာနုဗန္ဓမိဂေ ဝိယ, မရဏံ ပာပုဏိဿတီ'တိ ဝဒတီ''တိ ကုဇ္ဈိတွာ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၆၀၉. ''မယမေဝ ဗာလမှာသေ ဧဠမူဂါ၊ ယေ ဥတ္တမတ္ထာနိ တယီ လပိမှာ။
ကိမေဝ တွံ နင်္ဂလကောဋိဝဍ္ဍော၊ အတ္ထာနိ ဇာနာသိ ယထာပိ အညေ''တိ။

တတ္ထ **ဗာလမ္ဗဟသေ**တိ ဗာလာမ္ဗဟာ။ **ဋ္ဌေမူက**တိ လာလမုခာ မယမေဝ။ **ဥတ္တမတ္ထာနိ** တိ ဥတ္တမက္ကတ္ထိရတနပဋိ္ဓ လာဘကာရဏာနိ။ **တဃိ လဝိမ္ဗဟာ**တိ တဝ သန္တိကေ ကထယိမ္ဗဟာ။ **ကိမေတ**တိ ဂရဟတ္တေ နိဟတော။ **နင္ဂလကောဋိ္ဓ ဝမှော**တိ ဂဟပတိပုတ္တော ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ နင္ဂလကောဋိ္ဓံ ဝဟန္တော်ယေဝ ဝမုတိ, တမတ္ထံ သန္ဓာယ "တ္ဝံ ဂဟပတိကမ္မမေဝ ဇာနာသိ, န ခတ္တိယာနံ မင္ဂလကမ္မ"န္တိ ကူမိနာ အဓိပ္ပာယေနေဝမာဟ။ **အညေ**တိ ယထာ ကေ ဝဋ္ဋော တ သေနကာဒယော တ အညေ ပဏ္ဍိတာ ကူမာနိ ခတ္တိယာနံ မင္ဂလတ္တာနိ ဇာနန္တိ, တထာ တ္ဝံ တာနိ ကိံ ဇာ နာသိ, ဂဟပတိကမ္မဇာနနမေဝ တတနုစ္ဆဝိကန္တိ။

ကူတိ နံ အက္ကောသိတ္ဝာ ပရိဘာသိတ္ဝာ "ဂဟပတိပုတ္တော မမ မင္ဂလန္တရာယံ ကရောတိ, နီဟရထ န"န္တိ နီ ဟရာပေတုံ ကထမာဟ –

၆၁၀. "ကူမံ ဂလေ ဂဟေတ္ဝာန, နာသေထ ဝိဇိတာ မမ။
ယော မေ ရတနလာဘဿ, အန္တရာယာယ ဘာသတိ"တိ။

သော ရညော ကုဒ္ဓဘာဝံ ဥတ္ဝာ "သစေ ခော ပန မံ ကောစိ ရညော ဝစနံ ဂဟေတ္ဝာ ဟတ္ထေ တ ဂီတယ တ ပရာမ သေယ္ယ, တံ မေ အလံ အဿ ယာဝဇီဝံ လဇ္ဇိတုံ, တသ္မာ သယမေဝ နိက္ခမိဿာမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတ္ဝာ တ အတ္တနော ဂေဟံ ဂတော။ ရာဇာပိ ကေဝလံ ကောဓဝသေနေဝ ဝဒတိ, ဗောဓိသတ္တေ ပန ဂရုစိတ္တတာယ န ကဋ္ဌိ တထာ ကာတုံ အာဏာပေသိ။ အထ မဟာသတ္တော "အယံ ရာဇာ ဗာလော အတ္တနော ဟိတာဟိတံ န ဇာနာတိ , ကာမဂိဒ္ဓ ခော ဟုတ္ဝာ 'တဿ ဓီတရံ လဘိဿာမိယေဝ'တိ အနာဂတဘယံ အဇာနိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တော မဟာဝိနာသံ ဟာပုဏိဿ သတိ။ နာဿ ကထံ ဟဒယေ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဗဟုပကာရော မေ ဧသ မဟာယသဒာယကော, ကူမဿ မယာ ပစ္စယေန ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပဌမံ ခော ပန သုဝပောတကံ ပေသေတ္ဝာ တထတော ဥတ္ဝာ ပစ္ဆာ အဟံ ဂမိဿာမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ သုဝပောတကံ ပေသေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၁၁. "တတော စ သော အပက္ကမ္မ, ဝေဒေဟဿ ဥပန္တိကာ။
အထ အာမန္တယီ ဒူတံ, မာဓရံ သုဝပဏ္ဍိတံ။

၆၁၂. "ဧဟိ သမ္မ ဟရိတပက္ခ, ဝေယျာဝစ္စံ ကရောဟိ မေ။
အတ္ထိ ပဉ္စာလရာဇဿ, သာဠိကာ သယနပာလိကာ။

၆၁၃. "တံ ဗန္ဓနေန ပုစ္ဆဿု, သာ ဟိ သဗ္ဗဿ ကောဝိဒာ။
သာ တေသံ သဗ္ဗံ ဇာနာတိ, ရညော စ ကောသိယဿ စ။

၆၁၄. "အာမောတိ သော ပဋိဿုတ္ဝာ, မာဓရော သုဝပဏ္ဍိတော။
အဂမာသိ ဟရိတပက္ခော, သာဠိကာယ ဥပန္တိကံ။

၆၁၅. "တတော စ ခော သော ဂန္တ္ဝာန, မာဓရော သုဝပဏ္ဍိတော။
အထာမန္တယိ သုဃရံ, သာဠိကံ မဉ္ဇုဘာဏိကံ။

၆၁၆. "ကစ္စိ တေ သုဃရေ ခမနီယံ, ကစ္စိ ဝေဿေ အနာမယံ။
ကစ္စိ တေ မဓုနာ လာဇာ, လဗ္ဘတေ သုဃရေ တုဝံ။

၆၁၇. "ကုသလဉ္စေဝ မေ သမ္မ, အထော သမ္မ အနာမယံ။
အထော မေ မဓုနာ လာဇာ, လဗ္ဘတေ သုဝပဏ္ဍိတ။

၆၁၈. "ကုတော နု သမ္မ အာဂမ္မ, ကဿ ဝါ ပဟိတော တုဝံ။
န စ မေသိ ကူတော ပုဗ္ဗေ, ဒိဋ္ဌော ဝါ ယဒိ ဝါ သုတော"တိ။

တတ္ထ **ဟရိတပဏ္ဍာ** တိ ဟရိတပတ္တသမာနပဏ္ဍာ။ **ဝေယျာဝစ္စ** န္တိ “ဟေိ, သမ္မာ”တိ ဝုတ္တေ အာဂန္တွာ အင်္ဂေ နိသိန္နံ “သမ္မ, အညေန မနုဿဘူတေန ကာတုံ အသက္ကုဏေယျံ မမေကံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောဟီ”တိ အာဟ။

“ကိံ ကရောမိ, ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ “သမ္မ, ကေဝဋ္ဋဗြာဟ္မဏဿ ဒူတေယျေနာဂတကာရဏံ ဥပေတွာ ရာဇာ နဉ္စ ကေဝဋ္ဋဉ္စ အညေ န ဇာနန္တိ, ဥဘောဝ ရညော သယနဂဗ္ဘေ နိသိန္နာ မန္တယိံသု။ တဿ ပန အတ္ထိ ပဉ္စာလ ရာဇဿ သာဠိကာ သယနပာလိကာ။ သာ ကိရ တံ ရဟဿံ ဇာနာတိ, တွံ တတ္ထ ဂန္တွာ တာယ သဒ္ဓိံ မေထုနပဋိသံ ယုတ္တံ ဝိဿာသံ ကတွာ တေသံ တံ ရဟဿံ ဗန္ဓနေန ပုစ္ဆဿု။ တံ သာဠိကံ ပဋိစ္ဆန္နေ ပဒေသေ ယထာ တံ ကောစိ န ဇာနာတိ, ဧဝံ ပုစ္ဆ။ သစေ ဟိ တေ ကောစိ သဒ္ဒံ သုဏာတိ, ဇီဝိတံ တေ နတ္ထိ, တသ္မာ ပဋိစ္ဆန္နေ ဌာနေ သဏိကံ ပုစ္ဆာ”တိ။ **သာ တေသံ သဗ္ဗ**န္တိ သာ တေသံ ရညော စ ကောသိယဂေါတ္တဿ စ ကေဝဋ္ဋဿာတိ ဒွိန္နမ္ပိ ဇနာနံ သဗ္ဗံ ရဟဿံ ဇာနာတိ။

အာမောတိတိ ဘိက္ခဝေ, သော သုဝပေါတကော ပဏ္ဍိတေန ပုရိမနယေနေဝ သက္ကာရံ ကတွာ ပေသိတော “အာ မော”တိ တဿ ပဋိဿုဏိတွာ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝိဝဋ္ဋသီဟပဉ္စရေန နိက္ခမိတွာ တတဝေ ဂေန သိဝိရဋ္ဌေ အရိဋ္ဌပုရံ နာမ ဂန္တွာ တတ္ထ ပဝတ္တိံ သလ္လက္ခေတွာ သာဠိကာယ သန္တိကံ ဂတော။ ကထံ? သော ဟိ ရာဇနိဝေသနဿ ကဥ္စနထုပိကာယ နိသီဒိတွာ ရာဂနိဿိတံ မဓုရရဝံ ရဝိ။ ကိံ ကာရဏာ? ဣမံ သဒ္ဒံ သုတွာ သာဠိကာ ပဋိရဝိဿတိ, တာယ သညာယ တဿာ သန္တိကံ ဂမိဿာမီတိ။ သာပိ တဿ သဒ္ဒံ သုတွာ ရာဇသယန ဿ သန္တိကေ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ နိသိန္နာ ရာဂရတ္တစိတ္တာ ဟုတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဋိရဝိ။ သော ထောကံ ဂန္တွာ ပုနပ္ပုနံ သဒ္ဒံ ကတွာ တာယ ကတသဒ္ဒါနုသာရေန ကမေန သီဟပဉ္စရဉ္ဇမ္မာရေ ဌတွာ ပရိဿယာဘာဝံ ဩလောကေတွာ တဿာ သန္တိကံ ဂတော။ အထ နံ သာ “ဟေိ, သမ္မ, သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ နိသီဒါ”တိ အာဟ။ သော ဂန္တွာ နိသီဒိ။ **အာမန္တယီ**တိ ဧဝံ သော ဂန္တွာ မေထုနပဋိသံယုတ္တံ ဝိဿာသံ ကတ္တုကာမော ဟုတွာ တံ အာမန္တေသိ။ **သုဃရ**န္တိ ကဥ္စနပဉ္စရေ ဝသနတာယ သုန္ဒရဃရံ။ **ဝေဿေ** တိ ဝေဿိကေ ဝေဿဇာတိကေ။ သာဠိကာ ကိရ သကုဏေသု ဝေဿဇာတိကာ နာမ, တေန တံ ဧဝံ အာလပတိ။ **တုဝ**န္တိ သုဃရေ တံ ပုစ္ဆာမိ “ကစ္စိ တေ မဓုနာ သဒ္ဓိံ လာဇာ လဗ္ဘ တီ”တိ။ **အာဂမ္မာ** တိ သမ္မ, ကုတော အာဂန္တွာ ဣဓ ပဝိဋ္ဌောတိ ပုစ္ဆတိ။ **ကဿ တ** တိ ကေန တ ပေသိတော တွံ ဣဓာဂတောတိ။

သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “သစာဟံ ‘မိထိလတော အာဂတော’တိ ဝက္ခာမိ, သော မရဏမာပန္နာပိ မယာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ န ကရိဿတိ။ သိဝိရဋ္ဌေ ခေါ ပန အရိဋ္ဌပုရံ သလ္လက္ခေတွာ အာဂတော, တသ္မာ မုသာဝါဒံ ကတွာ သိဝိ ရာဇေန ပေသိတော ဟုတွာ တတော အာဂတဘာဝံ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၆၁၉. “အဟောသိ သိဝိရာဇဿ၊ ပါသာဒေ သယနပါလကော။
တတော သော ဓမ္မိကော ရာဇာ၊ ဗဒ္ဓေ မောစေသိ ဗန္ဓနာ”တိ။

တတ္ထ **ဗဒ္ဓေ** တိ အတ္တနော ဓမ္မိကတာယ သဗ္ဗေ ဗဒ္ဓကေ ဗန္ဓနာ မောစေသိ။ ဧဝံ မောစေန္တော မမ္ပိ သဒ္ဒဟိတွာ “မုဉ္စထ န”န္တိ မောစာပေသိ။ သောဟံ ဝိဝဋ္ဋာ သုဝဏ္ဏပဉ္စရာ နိက္ခမိတွာပိ ဗဟိပါသာဒေ ယတ္ထိစ္ဆာမိ, တတ္ထ ကေစရံ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေယေဝ ဝသာမိ။ ယထာ တွံ, န ဧဝံ နိစ္စကာလံ ပဉ္စရေယေဝ အစ္ဆာမီတိ။

အထဿ သာ အတ္တနော အတ္ထာယ သုဝဏ္ဏတဋ္ဋကေ ဌပိတေ မဓုလာဇေ စေဝ မဓုရောဒကဉ္စ ဒတွာ “သမ္မ, တွံ ဒူရတော အာဂတော, ကေနတ္ထေန ဣဓာဂတောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ ရဟဿံ သောတုကာ မော မုသာဝါဒံ ကတွာ အာဟ –

၆၂၀. “တဿ မေကာ ဒုတိယာသိ၊ သာဠိကာ မဉ္ဇုဘာဏိကာ။
တံ တတ္ထ အဝဓီ သေနော၊ ပေက္ခတော သုဃရေ မမာ”တိ။

တတ္ထ **တဿ မေကာ** တိ တဿ မယှံ ဧကာ။ **ဒုတိယာသီ**တိ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ။

အထ နံ သာ ပုစ္ဆိ "ကထံ ပန တေ ဘရိယံ သေနော အဝမီ"တိ? သော တဿာ အာစိက္ခန္တော "သုဏ ဘန္တေ, ကောဒိဝသံ အမှာကံ ရာဇာ ဥဒကကီဠ့ံ ဂစ္ဆန္တော မမ္ပိ ပက္ကောသိ။ အထာဟံ ဘရိယံ အာဒာယ တေန သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ ကီဠိတွာ သာယန္ဟသမယေ တေနေဝ သဒ္ဓိံ ပစ္စာဂန္တွာ ရညာ သဒ္ဓိံယေဝ ဟသာဒံ အဘိရုယှ ဟ သရီရံ သုက္ခာပနတ္ထာယ ဘရိယံ အာဒာယ သီဟပဉ္ဇရေန နိက္ခမိတွာ ကူဋာကာရကုစ္ဆိယံ နိသီဒိံ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော သေနော ကူဋာကာရ နိက္ခန္တော အမှေဟ ဂဏှိတုံ ပက္ခန္ဒိ။ အဟံ မရဏဘယဘီတော ဝေဂေန ပလာယိံ။ သာ ပန တဒာ ဂရုဂဗ္ဘာ အဟောသိ, တသ္မာ ဝေဂေန ပလာယိတုံ နာသက္ခိ။ အထ သော မယှံ ပဿန္တဿေဝ တံ မာရေတွာ အာဒာယ ဂတော။ အထ မံ တဿာ သောကေန ရောဒမာနံ ဒိသွာ အမှာကံ ရာဇာ 'သမ္မ, ကိံ ရောဒသီ'တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ 'မာ ဗာဠှံ, သမ္မ, ရောဒသိ, အညံ ဘရိယံ ပရိယေသာဟီ'တိ ဝတွာ 'ကိံ, ဒေဝ, အညာယ အနာစာရာယ ဒုဿီလာယ ဘရိယာယ အာနီတာယ, တတောပိ ဧကကေနေဝ စရိတုံ ဝရ'န္တိ ဝုတ္တေ 'သမ္မ, အဟံ ဧကံ သကုဏိကံ သီလာစာရသမ္ပန္နံ အဒ္ဒသာသိံ, တဝ ဘရိယာယ သဒိသမေဝ။ စူဠဓနုဂ္ဂဟဇာဿ ဟိ သယနဟလိကာ သာဠိကာ ဝေရူဟ, တ္ဝံ တတ္ထ ဂန္တွာ တဿာ မနံ ပုစ္ဆိတွာ ဩကာသံ ကာရေတွာ သစေ တေ ရုစ္စတိ, အာဂန္တွာ အမှာကံ အာစိက္ခ။ အထာဟံ တေ ဝိတဟံ ကတွာ မဟန္တေန ပရိဟာရေန တံ အာနေဿာမာ'တိ ဝတွာ မံ ပ္လာ ပဟိဏိ, တေနမှိ ကာရဏေနာဂတော"တိ ဝတွာ ကထံ အာဟ –

၆၂၁. "တဿာ ကာမာ ဟိ သမ္မတ္တော၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိ ကေ။
သစေ ကရေယျ ဩကာသံ၊ ဥဘယောဝ ဝသာမသေ"တိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သောမနဿပ္ပတ္တာ အဟောသိ။ ဇဝံ သန္တေပိ အတ္တနော ပိယဘာဝံ အဇာနာပေတွာ အနိစ္ဆမာနာ ဝိယ အာဟ –

၆၂၂. "သုတောဝ သုဝိံ ကာမေယျ၊ သာဠိကော ပန သာဠိကံ။
သုဝဿ သာဠိကာယေဝ၊ သံဝါသော ဟောတိ ကီဒိသော"တိ။

တတ္ထ **သုတော**တိ သမ္မ သုဝပဏ္ဍိတ, သုတောဝ သုဝိံ ကာမေယျ။ **ကီဒိသော**တိ အသမာနဇာတိကာနံ သံဝါသော နာမ ကီဒိသော ဟောတိ။ သုတော ဟိ သမာနဇာတိကံ သုဝိံ ဒိသွာ စိရသန္ထဝမ္ပိ သာဠိကံ ဇဟိဿတိ, သော ပိယဝိပ္ပယောဂေ မဟတော ဒုက္ခာယ ဘဝိဿတိ, အသမာနဇာတိကာနံ သံဝါသော နာမ န သမေတီတိ။

ဣတရော တံ သုတွာ "အယံ မံ န ပဋိက္ခိပတိ, ပရိဟာရမေဝ ကရောတိ, အဒ္ဓာ မံ ဣစ္ဆိဿတိ, နာနာဝိဓာဟိ နံ ဥပမာဟိ သဒ္ဒဟာပေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၆၂၃. "ယောယံ ကာမေ ကာမယတိ၊ အပိ စဏ္ဍာလိကာမပိ။
သဗ္ဗော ဟိ သဒိသော ဟောတိ၊ နတ္ထိ ကာမေ အသာဒိသော"တိ။

တတ္ထ **စဏ္ဍာလိကာမပီ** တိ စဏ္ဍာလိကံ အပိ။ **သဒိသော**တိ စိတ္တသဒိသတာယ သဗ္ဗော သံဝါသော သဒိသောဝ ဟောတိ။ ကာမသ္မိဉှိ စိတ္တမေဝ ပမာဏံ, န ဇာတီတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မနုဿေသု တာဝ နာနာဇာတိကာနံ သမာနဘာဝဒဿနတ္ထံ အတီတံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၆၂၄. "အတ္ထိ ဇမ္ပာဝတီ နာမ၊ မာတာ သိဝိဿ ရာဇိနော။
သာ ဘရိယာ ဝါသုဒေဝဿ၊ ကဏှဿ မဟေသီ ပိယာ"တိ။

တတ္ထ **ဇမ္ပာဝတီ** တိ သိဝိရညော မာတာ ဇမ္ပာဝတီ နာမ စဏ္ဍာလီ အဟောသိ။ သာ ကဏှာယနဂေတ္တဿ ဒသဘာတိကာနံ ဇေဋ္ဌကဿ ဝါသုဒေဝဿ ပိယာ မဟေသီ အဟောသိ။ သော ကိရေကဒိဝသံ ဒွါရဝတိတော နိက္ခမိတွာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော နဂရံ ပဝိသန္တိံ ဧကမန္တေ ဌိတံ အဘိရူပံ ဧကံ စဏ္ဍာလိကံ ဒိသွာဝ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ "ကိံ ဇာတိကာ"တိ ပုစ္ဆာပေတွာ "စဏ္ဍာလဇာတိကာ"တိ သုတွာပိ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာယ အသာမိကဘာဝံ ပုစ္ဆာပေ

တ္တ “အသာမိကာ”တိ သုတ္တ တံ အာဒာယ တတော နိဝတ္တိတ္တ နိဝေသနံ နေတ္တ အဂ္ဂမဟေသိံ အကာသိ။ သာ သိဝိံ နာမ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သော ပိတု အစ္စယေန ဒ္တရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဣတိ သော ဣမံ ဥဒါဟရဏံ အာဟရိတ္တ “ဝေဠုဟေပိ နာမ ခတ္တိယော စဏ္ဍာလိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ, အမှေ့ဟသု တိရစ္ဆာနဂတေသု ကိံ ဝတ္တဗ္ဗံ, အညမညံ သံဝါသရောစနံယေဝ ပမာဏ”န္တိ ဝတ္တ အပရမ္ပိ ဥဒါဟရဏံ အာဟရန္တော အာဟ –

၆၂၅. “ရဇ္ဇဝတိ ကိမ္ပုရိသီ, သာပိ ဝစ္ဆံ အကာမယိ။
မနုဿော မိဂိယာ သဒ္ဓိံ, နတ္ထိ ကာမေ အသာဒိသော”တိ။

တတ္ထ **ဝစ္ဆ** န္တိ ဝေံနာမကံ တာပသံ။ ကထံ ပန သာ တံ ကာမေသီတိ? အတီတသ္မိဉ္ဟိ ဧကော ဗြာဟ္မဏော ကာမေသု အာဒီနဝံ ဒိသ္တ မဟန္တံ ယသံ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္တ ဟိမဝန္တေ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတ္တ ဝသိ။ တဿ ပဏ္ဏသာလတော အဝိဒူရေ ဧကိဿာ ဂုဟာယ ဗဟူ ကိန္နရာ ဝသန္တိ။ တတ္ထေဝ ဧကော မက္ကဋကော ဒ္တရေ ဝသတိ။ သော ဇာလံ ဝိနေတ္တ တေသံ သီသံ ဘိန္ဒိတ္တ လောဟိတံ ပိဝတိ။ ကိန္နရာ နာမ ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ ဘီရုကဇာတိကာ။ သောပိ မက္ကဋကော အတိဝိသာလော။ တေ တဿ ကိဉ္စိ ကာတုံ အသက္ကောန္တာ တံ တာပသံ ဥပသင်္ကမိတ္တ ကတပဋိသန္ထာရာ အာဂတကာရဏံ ပုဋ္ဌာ “ဒေဝ, ဧကော မက္ကဋကော ဇီဝိတံ နော ဟနတိ, တုမှေ့ဟ ဌပေတ္တ အမှ္ဟာကံ အညံ ပဋိသရဏံ န ပဿာမ, တံ မာရေတ္တ အမှ္ဟာကံ သောတ္ထိဘာဝံ ကရောဟီ”တိ အာဟံသု။ တံ သုတ္တ တာပသော “အပေထ န မာဒိသာ ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တီ”တိ အပသာဒေသိ။ တေသု ရဇ္ဇဝတိ နာမ ကိန္နရီ အဘိရူပာ ပါသာဒိကာ အသာမိကာ အဟောသိ။ တေ တံ အလင်္ကရိတ္တ တာပသဿ သန္တိကံ နေတ္တ “ဒေဝ, အယံ တေ ပါဒပရိစာရိကာ ဟောတု, အမှ္ဟာကံ ပစ္စာမိတ္တံ ဝဓေဟီ”တိ အာဟံသု။ တာပသော တံ ဒိသ္တဝ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတ္တ တာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေတ္တ ဂုဟာဒ္တရေ ဌတ္တ ကေစရတ္ထာယ နိက္ခန္တံ မက္ကဋကံ မုဂ္ဂရေန ပဟရိတ္တ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ သော တာယ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသန္တော ပုတ္တဓီတာဟိ ဝဍ္ဎိတ္တ တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ ဧဝံ သာ တံ ကာမေသိ။ သုဝပေါတကော ဣမံ ဥဒါဟရဏံ အာဟရိတ္တ “ဝစ္ဆတာပသော တာဝ မနုဿော ဟုတ္တ တိရစ္ဆာနဂတာယ ကိန္နရိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ, ကိမင်္ဂ ပန အမှ္ဟာကံ? မယဉ္ဟိ ဥဘော ပက္ခိနောဝ တိရစ္ဆာနဂတာ”တိ ဒီပေန္တော **“မနုဿော မိဂိယာ သဒ္ဓိ”** န္တိ အာဟ။ ဧဝံ မနုဿာ တိရစ္ဆာနဂတာဟိ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသန္တိ, နတ္ထိ ကာမေ အသာဒိသော နာမ, စိတ္တမေဝ ပမာဏန္တိ ကထေသိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတ္တ “သာမိ, စိတ္တံ နာမ သဗ္ဗကာလံ ဧကသဒိသံ န ဟောတိ, ပိယဝိပ္ပယောဂဿ ဘာယာမီ”တိ အာဟ။ သောပိ သုဝပေါတကော ဣတ္ထိမာယာသု ကုသလော, တေန တံ ဝီမံသန္တော ပုန ကထမာဟ –

၆၂၆. “ဟန္ဒ ခ္တဟံ ဂမိဿာမိ, သာဠိကေ မဉ္ဇုဘာဏိကေ။
ပစ္စက္ခာနုပဒဉှေတံ, အတိမညသိ နူန မ”န္တိ။

တတ္ထ **ပစ္စက္ခာနုပဒံ ဟေတ** န္တိ ယံ တ္တံ ဝဒေသိ, သဗ္ဗမေတံ ပစ္စက္ခာနဿ အနုပဒံ, ပစ္စက္ခာနကာရဏံ ပစ္စက္ခာနကောဋ္ဌာသော ပနေသ။ **အတိမညသိ နူန မ**န္တိ “နူန မံ ဣစ္ဆတိ အယ”န္တိ တ္တံ မံ အတိက္ကမိတ္တ မညသိ, မယ္ဟံ သာရံ န ဇာနာသိ ။ အဟဉ္ဟိ ရာဇပူဇိတော, န မယ္ဟံ ဘရိယာ ဒုလ္လဘာ, အညံ ဘရိယံ ပရိယေသိဿာမီတိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတ္တဝ ဘိဇ္ဇမာနဟဒယာ ဝိယ တဿ သဟ ဒဿနေနေဝ ဥပ္ပန္နကာမရတိယာ အနုဍယှမာနာ ဝိယ ဟုတ္တပိ အတ္တနော ဣတ္ထိမာယာယ အနိစ္ဆမာနာ ဝိယ ဟုတ္တ ဒိယမ္ဍံ ကထမာဟ –

၆၂၇. “န သိရီ တရမာနဿ, မာဓရ သုဝပဏ္ဍိတ။
ဣဓေဝ တာဝ အစ္ဆဿု, ယာဝ ရာဇာန ဒက္ခသိ။
သောဿိ သဒ္ဒံ မုဒိင်္ဂါနံ, အာနုဘာဝဉ္စ ရာဇိနော”တိ။

တတ္ထ **န သိရီ**တိ သမ္မ သုဝပဏ္ဍိတ, တရမာနဿ သိရီ နာမ န ဟောတိ, တရမာနေန ကတကမ္မံ န သောဘတိ, “ဃရာတသော စ နာမေသ အတိဂရုကော”တိ စိန္တေတ္တ တုလေတ္တ ကာတဗ္ဗော။ ဣဓေဝ တာဝ အစ္ဆဿု, ယာဝ

မဟန္တေန ယသေန သမန္နာဂတံ အမ္ဗဟာကံ ရာဇာနံ ပဿိဿသိ။ **သောဿိ** တိ သာယန္ဟသမယေ ကိန္နရိသမာနလီလာဟိ ဥတ္တမရူပဓရာဟိ နာရီဟိ ဝဇ္ဇမာနာနံ မုဒိင်္ဂာနံ အညေသဉ္စ ဂီတဝါဒိတာနံ သဒ္ဒံ တဝံ သုဏိဿသိ, ရညော စ အာနုဘာဝံ မဟန္တံ သိရိသောဘဂ္ဂံ ပဿိဿသိ။ ''သမ္မ, ကိံ တ္ဝံ တုရိတောသိ, ကိံ လေသမ္ပိ န ဇာနာသိ, အစ္ဆသ္ သု တာဝ, ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမာ''တိ။

အထ တေ သာယန္ဟသမနန္တရေ မေထုနသံတသံ ကရိံသု, သမဂ္ဂာ သမ္မောဒမာနာ ပိယသံတသံ ဝသိံသု။ အထ နံ သုဝပေါတကော ''န က္လာအနေသာ မယ္ဟံ ရဟဿံ ဂုဟိဿတိ, က္လာအနိ နံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဂဏ္ဍံ ဝဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ ''သာဠိကေ''တိ အာဟ။ ''ကိံ, သာမီ''တိ? ''အဟံ ကိဉ္စိ တေ ဝတ္တုကာမောမှီ''တိ။ ''ဝဒ, သာမီ''တိ။ ''ဟောတု, အဇ္ဇ အမ္ဗဟာကံ မင်္ဂလဒိဝသော, အညတရသ္မိံ ဒိဝသေ ဇာနိဿာမီ''တိ။ ''သစေ မင်္ဂလပဋိသံယုတ္တာ ကထာ ဘဝိဿတိ, ကထေဟိ။ နော စေ, မာ ကထေဟိ သာမီ''တိ။ ''မင်္ဂလကထာဝေသော, ဘဒ္ဒေ''တိ။ ''တေန ဟိ ကထေဟီ''တိ။ အထ နံ ''ဘဒ္ဒေ, သစေ သောတုကာမာ ဘဝိဿသိ, ကထေဿာမိ တေ''တိ ဝတ္ဝာ တံ ရဟဿံ ပုစ္ဆန္တော ဒိယမုံ ကထမာဟ –

၆၂၈. ''ယော နု ခွာယံ တိဗ္ဗော သဒ္ဒေါ၊ တိရောဇနပဒေ သုတော။
ဓီတာ ပဉ္စာလရာဇဿ၊ ဩသဓီ ဝိယ ဝဏ္ဏိနီ။
တံ ဒဿတိ ဝိဒေဟာနံ၊ သော ဝိဝါဟော ဘဝိဿတီ''တိ။

တဿတ္ထော – ယော နု ခော အယံ သဒ္ဒေါ တိဗ္ဗော ဗဟလော, တိရောဇနပဒေ သုတော ပရရဋ္ဌေသု ဇနပဒေသု ဝိဿုတော ပညာတော ပာကဋော ပတ္ထဋော။ ကိန္တိ? ဓီတာ ပဉ္စာလရာဇဿ ဩသဓိတာရကာ ဝိယ ဝိရောစမာနာ တာယ ဧဝ သမာနဝဏ္ဏိနီ အတ္ထိ, တံ သော ဝိဒေဟာနံ ဒဿတိ, သော ဝိဝါဟော ဘဝိဿတိ။ ယော သော ဧဝံ ပတ္ထဋော သဒ္ဒေါ, အဟံ တံ သုတွာ စိန္တေသိံ ''အယံ ကုမာရိကာ ဥတ္တမရူပဓရာ, ဝိဒေဟရာဇာပိ စူဠနိရညော ပဋိသတ္တု အဟောသိ။ အညေ ဗဟူ ရာဇာနော စူဠနိဗ္ရဟ္မဒတ္တဿ ဝသဝတ္တိနော သန္တိ, တေသံ အဒတ္ဝာ ကိံ ကာရဏာ ဝိဒေဟဿ ဓီတရံ ဒဿတီ''တိ?

သာ တဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ ဧဝမာဟ – ''သာမိ, ကိံ ကာရဏာ မင်္ဂလဒိဝသေ အဝမင်္ဂလံ ကထေသီ''တိ? ''အဟံ, ဘဒ္ဒေ, 'မင်္ဂလ'န္တိ ကထေမိ, တ္ဝံ 'အဝမင်္ဂလ'န္တိ ကထေသိ, ကိံ နု ခော တေ''န္တိ? ''သာမိ, အမိတ္တာနမ္ပိ တေသံ ဧဝ ရူပဟ မင်္ဂလကိရိယာ မာ ဟောတူ''တိ။ ''ကထေဟိ တာဝ ဘဒ္ဒေ''တိ။ ''သာမိ, န သက္ကာ ကထေတု''န္တိ။ ''ဘဒ္ဒေ, တယာ ဝိဒိတံ ရဟဿံ မမ အကထိတကာလတော ပဋ္ဌာယ နတ္ထိ အမ္ဗဟာကံ သမဂ္ဂသံတသော''တိ။ သာ တေန နိပ္ပီဠိယမာနာ ''တေန ဟိ, သာမိ, သုဏာဟီ''တိ ဝတ္ဝာ က္လမံ ကထမာဟ –

၆၂၉. ''ဒိသော မာ အမိတ္တာနံ၊ ဝိဝါဟော ဟောတု မာဓရ။
ယထာ ပဉ္စာလရာဇဿ၊ ဝေဒေဟေန ဘဝိဿတီ''တိ။

က္လမံ ကထံ ဝတ္ဝာ ပုန တေန ''ဘဒ္ဒေ, ကသ္မာ ဧဝရူပံ ကထံ ကထေသီ''တိ ဝုတ္တေ ''တေန ဟိ သုဏာဟိ, ဧတ္ထ ဒောသံ တေ ကထေဿာမီ''တိ ဝတ္ဝာ က္လမံ ကထမာဟ –

၆၃၀. ''အာနယိတ္ဝာန ဝေဒေဟံ၊ ပဉ္စာလာနံ ရထေသဘော။
တတော နံ ဃာတယိဿတိ၊ နဿ သခီ ဘဝိဿတီ''တိ။

တတ္ထ **တတော နံ ဃာတယိဿတီ** တိ ယဒာ သော က္လမံ နဂရံ အာဂတော ဘဝိဿတိ, တဒါ တေန သဒ္ဓိံ သခိဘာဝံ မိတ္တဓမ္မံ န ကရိဿတိ, ဒဠှမ္ပိဿ ဓီတရံ န ဒဿတိ။ ဧကော ကိရဿ ပန အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော မဟော သပေဏ္ဍိတော နာမ အတ္ထိ, တေန သဒ္ဓိံ တံ ဃာတေဿတိ။ တေ ဥဘော ဇနေ ဃာတေတွာ ဇယပာနံ ပိဝိဿာမာတိ ကေဝဋ္ဋော ရညာ သဒ္ဓိံ မန္တေတ္ဝာ တံ ဂဏှာပေတ္ဝာ အာဂန္တုံ ဂတောတိ။

ဧဝံ သာ ဂုယှဟမန္တံ နိဿေသံ ကတ္ဝာ သုဝပဏ္ဍိတဿ ကထေသိ။ တံ သုတ္ဝာ သုဝပဏ္ဍိတော ''အာစရိယော ကေဝဋ္ဋော ဥပာယကုသလော, အစ္ဆရိယံ တဿ ရညော ဧဝရူပေန ဥပာယေန ဃာတန''န္တိ ကေဝဋ္ဋံ ဝဏ္ဏေတ္ဝာ

“ဝေရုပေန အဝမင္ဂလေန အမ္ဟာကံ ကော အတ္တော, တုဏှီဘူတာ သယာမာ”တိ ဝတွာ အာဂမနကမ္မဿ နိပ္ဖတ္တိံ ဥတွာ တံ ရတ္တိံ တာယ သဒ္ဓိံ ဝသိတွာ “ဘန္တေ, အဟံ သိဝိရဇ္ဇံ ဂန္တွာ မနာပာယ ဘရိယာယ လဒ္ဓဘာဝံ သိဝိရညော ဒေဝိယာ စ အာရောစေဿာမီ”တိ ဂမနံ အနုဇာနာပေတုံ အာဟ –

၆၃၀. “ဟန္ဒ ခေါ မံ အနုဇာနာဟိ, ရတ္တိယော သတ္တမတ္တိယော။
ယာတဟံ သိဝိရာဇဿ, အာရောစေမိ မဟေသိနော။
လဒ္ဓော စ မေ အာဝသထော, သာဌိကာယ ဥပန္တိက”န္တိ။

တတ္ထ **မဟေသိနော**တိ မဟေသိယာ စဿ။ **အာဝသထော**တိ ဝသနဋ္ဌာနံ။ **ဥပန္တိက**န္တိ အထ နေ “ထေ တသ္သာ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝတွာ အဠမေ ဒိဝသေ ဤဓာနေတွာ မဟာနတ္တေန ပရိတရေန တံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမိ, ယာဝ မမာဂမနံ, တာဝ မာ ဥက္ကဏ္ဌီတိ။

တံ သုတွာ သာဌိကာ တေန ဝိယောဂံ အနိစ္ဆမာနာပိ တဿ ဝစနံ ပဋိက္ခိပိတုံ အသက္ကောန္တီ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၆၃၁. “ဟန္ဒ ခေါ တံ အနုဇာနာမိ, ရတ္တိယော သတ္တမတ္တိယော။
သစေ တွံ သတ္တရတ္တေန, နာဂစ္ဆသိ မမန္တိကေ။
မညေ သြက္ကန္တသတ္တံ မံ, မတာယ အာဂမိဿသီ”တိ။

တတ္ထ **မညေ သြက္ကန္တသတ္တံ မ**န္တိ ဗေဝ သန္တေ အဟံ မံ အပဂတဇီဝိတံ သလ္လက္ခေမိ။ သော တွံ အဌမေ ဒိဝသေ အနာဂစ္ဆန္တော မယိ မတာယ အာဂမိဿသိ, တသ္မာ မာ ပပဉ္စံ အကာသီတိ။

ဣတရောပိ “ဘန္တေ, ကိံ ဝဒေသိ, မယှံ ဟမ္ပိ အဌမေ ဒိဝသေ တံ အပဿန္တဿ ကုတော ဇီဝိတ”န္တိ တစာယ ဝတွာ ဟဒယေန ပန “ဇီဝ တ တွံ မရ တ, ကိံ တယာ မယှ”န္တိ စိန္တေတွာ ဥဋ္ဌာယ ထောကံ သိဝိရဋ္ဌာဘိမုခေါ ဂန္တွာ နိဝတ္တိတွာ မိထိလံ ဂန္တွာ ပဏ္ဍိတဿ အံသကူဋေ သြတရိတွာ မဟာသတ္တေန ပန တာယ သညာယ ဥပရိ ဟသာဒံ အာရောပေတွာ ပုဋ္ဌော သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ ပဏ္ဍိတဿ အာရောစေသိ။ သောပိဿ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗံ သက္ကာရမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၃၂. “တတော စ ခေါ သော ဂန္တွာန, မာဓရော သုဝပဏ္ဍိတော။
မဟောသဓဿ အက္ခာသိ, သာဌိကာဝစနံ ဣဒ”န္တိ။

တတ္ထ **သာဌိကာဝစနံ ဣဒ**န္တိ ဣဒံ သာဌိကာယ ဝစနန္တိ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတွာ ကထေသီတိ။

သုဝခဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

မဟာဥမင်္ဂကဏ္ဍံ

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ “ရာဇာ မမ အနိစ္ဆမာနဿေဝ ဂမိဿတိ, ဂန္တွာ စ ပန မဟာဝိနာသံ ဟပုဏိဿတိ။ အထ မယှံ ‘ဝေဒေဟဿ နာမ ယသအာယကဿ ရညော ဝစနံ ဟဒယေ ကတွာ တဿ သင်္ဂဟံ နာကာသီ’တိ ဂရဟာပိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, မာဒိသေ ပဏ္ဍိတေ ဝိဇ္ဇမာနေ ကိံကာရဏာ ဧသ နဿိဿတိ, အဟံ ရညော ပုရေ တရမေဝ ဂန္တွာ စူဠနိံ ဒိသွာ သုဝိဘတ္တံ ကတွာ ဝိဒေဟရညော နိဝသနတ္ထာယ နဂရံ မာပေတွာ ဂဝုတမတ္တံ ဇင် ဃဥမင်္ဂံ, အမုယောဇနိကဉ္စ မဟာဥမင်္ဂံ, ကာရေတွာ စူဠနိရညော ဓီတရံ အဘိသိဉ္စိတွာ အမှာကံ ရညောဟဒပရိစာ ရိကံ ကတွာ အဋ္ဌာရသအက္ခောဘဏိသင်္ခေဟိ ဗလေဟိ ဧကသတရာဇူသု ပရိတရေတွာ ဋ္ဌိတေသွေဝ အမှာကံ ရာဇာနံ ရာဟုမုခတော စန္ဒံ ဝိယ မောစေတွာ အာအယာဂမနံ နာမ မမ ဘာရော”တိ။ တဿေဝံ စိန္တေန္တဿ သရီရေ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ပီတိဝေဂေန ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တော ဣမံ ဥပမုကထမာဟ –

၆၃၄. “ယဿေဝ ဃရေ ဘုဉ္ဇေယျ ဘောဂံ၊ တဿေဝ အတ္ထံ ပုရိသော စရေယျာ”တိ။

တဿတ္ထော – ယဿ ရညော သန္တိကေ ပုရိသော မဟန္တံ ဣဿရိယံ လဘိတွာ ဘောဂံ ဘုဉ္ဇေယျ, အက္ကောသန္တဿပိ ပဟရန္တဿပိ ဂလေ ဂဟေတွာ နိက္ကဍ္ဎန္တဿပိ တဿေဝ အတ္ထံ ဟိတံ ဝုဍ္ဎိံ ပဏ္ဍိတော ကာယဒွါရာဒီဟိ တီဟိ ဒွါရေဟိ စရေယျ။ န ဟိ မိတ္တဒုဗ္ဘိကမ္မံ ပဏ္ဍိတေဟိ ကာတဗ္ဗန္တိ။

ဣတိ စိန္တေတွာ သော နှာတွာ အလင်္ကရိတွာ မဟန္တေန ယသေန ရာဇကုလံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော အာဟ – “ကိံ, ဒေဝ, ဂစ္ဆိဿထ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရ”န္တိ? “အာမ, တာတ, ပဉ္စာလစန္ဒိံ အလဘန္တဿ မမ ကိံ ရဇ္ဇေန, မာ မံ ပရိစ္စဇိ, မယာ သဒ္ဓိံယေဝ ဧဟိ။ တတ္ထ အမှာကံ ဂတကာရဏာ ဒွေဝ အတ္ထာ နိပ္ဖဇ္ဇိဿန္တိ, ဣတ္ထိရတနဉ္စ လစ္ဆာမိ, ရညာ စ မေ သဒ္ဓိံ မေတ္တိ ပတိဋ္ဌဟိဿတီ”တိ။ အထ နံ ပဏ္ဍိတော “တေနဟိ, ဒေဝ, အဟံ ပုရေ ဂန္တွာ တုမှာကံ နိဝေသနာနိ မာပေဿာမိ, တုမှေ မယာ ပဟိတသာသနေန အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ဝဒန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

“ဟန္ဒာဟံ ဂစ္ဆာမိ ပုရေ ဇနိန္ဒ၊ ပဉ္စာလရာဇဿ ပုရံ သုရမ္မံ။
နိဝေသနာနိ မာပေတုံ၊ ဝေဒေဟဿ ယသဿိနော။

၆၃၅. “နိဝေသနာနိ မာပေတွာ၊ ဝေဒေဟဿ ယသဿိနော။
ယဒါ တေ ပဟိဏေယျာမိ၊ တဒါ ဧယျာသိ ခတ္တိယာ”တိ။

တတ္ထ **ဝေဒေဟဿာ**တိ တဝ ဝိဒေဟရာဇဿ။ **ဧယျာသီ**တိ အာဂစ္ဆေယျာသီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “န ကိရ မံ ပဏ္ဍိတော ပရိစ္စဇတီ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဟုတွာ အာဟ – “တာတ, တဝ ပုရေ ဂစ္ဆန္တဿ ကိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ? “ဗလဝါဟနံ, ဒေဝါ”တိ။ “ယတ္တကံ ဣစ္ဆသိ, တတ္တကံ ဂဏှ, တာတာ”တိ။ “စတ္တာရိ ဗန္ဓနာဂါရာနိ ဝိဝရာပေတွာ စောရာနံ သင်္ခလိကဗန္ဓနာနိ ဘိန္ဒာပေတွာ တေပိ မယာ သဒ္ဓိံ ပေသေထ ဒေဝါ”တိ။ “ယထာရုစိ ကရောဟိ, တာတာ”တိ။ မဟာသတ္တော ဗန္ဓနာဂါရဒွါရာနိ ဝိဝရာပေတွာ သူရေ မဟာယောဓေ ဂတဋ္ဌာနေ ကမ္မံ နိပ္ဖာဒေတုံ သမတ္ထေ နီဟရာပေတွာ “မံ ဥပဋ္ဌဟထာ”တိ ဝတွာ တေသံ သက္ကာရံ ကာရေတွာ ဝဍ္ဍကိကမ္မာရစမ္မကာရဣဋ္ဌကပါသာဏကာရစိတ္တကာရာဒယော နာနာသိပ္ပကုသလာ အဋ္ဌာရသ သေနိယော အာဒါယ ဝါသိဖရသုကုဒ္ဒါလခဏိတ္တိအာဒီနိ ဗဟူနိ ဥပကရဏာနိ ဂါဟာပေတွာ မဟာဗလကာယပရိဝုတော နဂရာ နိက္ခမိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၃၆. “တတော စ ပါယာသိ ပုရေ မဟောသဓော၊ ပဉ္စာလရာဇဿ ပုရံ သုရမ္မံ။
နိဝေသနာနိ မာပေတုံ၊ ဝေဒေဟဿ ယသဿိနော”တိ။

မဟာသတ္တောပိ ဂစ္ဆန္တော ယောဇနန္တရေ ယောဇနန္တရေ ဧကေကံ ဂါမံ နိဝေသေတွာ ဧကေကံ အမစ္စံ “တုမှေ ရညော ပဉ္စာလစန္ဒိံ ဂဟေတွာ နိဝတ္တနကာလေ ဟတ္ထိအဿရထေ ကပ္ပေတွာ ရာဇာနံ အာဒါယ ပစ္စာမိတ္တေ ပဋိဗာဟန္တာ ခိပ္ပံ မိထိလံ ပါပေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဌပေသိ။ ဂင်္ဂါတီရံ ပန ပတွာ အာနန္ဒကုမာရံ ပက္ကောသာပေတွာ “အာနန္ဒ, တွံ တီဏိ ဝဍ္ဍကိသတာနိ အာဒါယ ဥဒ္ဓံဂင်္ဂံ ဂန္တွာ သာရဒါရူနိ ဂါဟာပေတွာ တိသတမတ္တာ နာဝါ မာပေတွာ နဂရဿတ္ထာယ တတ္ထေဝ တစ္ဆာပေတွာ သလ္လဟုကာနံ ဒါရူနံ နာဝါယ ပူရာပေတွာ ခိပ္ပံ အာဂစ္ဆေယျာသီ”တိ ပေသေသိ။ သယံ ပန နာဝါယ ဂင်္ဂံ တရိတွာ ဩတိဏ္ဏဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ပဒသညာယေဝ ဂဏေတွာ “ဣဒံ အဍ္ဎယောဇနဋ္ဌာနံ, ဧတ္ထ မဟာဥမင်္ဂော ဘဝိဿတိ, ဣမသ္မိံ ဌာနေ ရညော နိဝေသနနဂရံ ဘဝိဿတိ, ဣတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ရာဇဂေဟာ ဂါဝုတမတ္တေ ဌာနေ စူဠဥမင်္ဂော ဘဝိဿတီ”တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ စူဠနိရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ အာဂမနံ သုတွာ “ဣဒါနိ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတိ, ပစ္စာမိတ္တာနံ ပိဋ္ဌိံ ပဿိဿာမိ, ဣဒါနိ အာဂတေ ဝေဒေဟောပိ န စိရဿေဝ အာဂမိဿတိ, အထ နေ ဥဘောပိ မာရေတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပတလေ ဧကရဇ္ဇံ ကရိဿာမီ”တိ ပရမတုဋ္ဌိံ ပတ္တော အဟောသိ။ သကလနဂရံ သင်္ခုဘိ “ဧသ ကိရ မဟောသဓပဏ္ဍိတော, ဣမိနာ ကိရ ဧကသတရာဇာနော လေဍ္ဍုနာ ကာကာ ဝိယ ပလာပိတာ”တိ။

မဟာသတ္တော နာဂရေသု အတ္တနော ရူပသမ္ပတ္တိံ ပသ္သန္တေသုယေဝ ရာဇဒ္ဒုတရဲ ဂန္တ္တာ ရညော ပဋ္ဌိဝေဒေတ္တ တ "ပဝိသတူ"တိ ဝုတ္တေ ပဝိသိတ္တတ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတ္တတ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အထ နံ ရာဇာ ပဋိသန္ထာရံ ကတ္တတ "တာတ, ရာဇာ ကအ အာဂမိသ္သတီ"တိ ပုစ္ဆိ။ "မယာ ပေသိတကာလေ, ဒေတ"တိ။ "တ္တဝံ ပန ကိမတ္ထံ အာဂတောသီ"တိ။ "အမ္မဟာကံ ရညော နိဝေသနံ မာပေတုံ, ဒေတ"တိ။ "သာဓု, တာတာ"တိ။ အထသ္သ သေနာယ ပရိဗ္ဗယံ အပေတ္တတ မဟာသတ္တသ္သ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကာရေတ္တတ နိဝေသနဂေဟံ အပေတ္တတ "တာတ, ယာဝ တေ ရာဇာ နာဂစ္ဆတိ, တာဝ အနုက္ကဏ္ဍမာနော အမ္မဟာကမ္ပိ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ကရောန္တော ဝသာဟိ တ္တဝ"န္တိ အာဟ။ သော ကိရ ရာဇနိဝေသနံ အဘိရုဟန္တော ဝ မဟာသောဟနပဟာဒမူလေ ဌတ္တတ "ဣမ ဇဋ္ဌဥမင်္ဂဒ္ဒုတရဲ ဘဝိသ္သတီ"တိ သလ္လက္ခေသိ။ အထသ္သ တေဒဟောသိ "ရာဇာ 'အမ္မဟာကမ္ပိ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ကရောဟီ'တိ ဝဒတိ, ဥမင်္ဂေ ခဏိယမာနေ ယထာ ဣဒံ သောဟနံ န ဩသက္ကတိ, တထာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ အထ ရာဇာနံ ဧဝမာဟ – "ဒေဝ, အဟံ ပဝိသန္တော သောဟနပဟာဒမူလေ ဌတ္တတ နဝကမ္မံ ဩလောကေန္တော မဟာသောဟနေ ဒေါသံ ပသ္သိံ။ သစေ တေ ရုစ္စတိ, အဟံ အရူနိ လဘန္တော မနာပံ ကတ္တတ အတ္ထရေယ္ယ"န္တိ။ "သာဓု, ပဏ္ဍိတ, အတ္ထရာဟီ"တိ။ သော "ဣမ ဥမင်္ဂဒ္ဒုတရဲ ဘဝိသ္သတီ"တိ သလ္လက္ခေတ္တတ တံ ဟေရာဏသောဟနံ ဟရိတ္တတ ယတ္ထ ဥမင်္ဂဒ္ဒုတရဲ ဘဝိသ္သတိ, တတ္ထ ပံသုနော အပတနတ္ထာယ ဖလကသန္ထာရံ ကာရေတ္တတ ယထာ သောဟနံ န ဩသက္ကတိ, ဧဝံ နိစ္စလံ ကတ္တတ သောဟနံ အတ္ထရိ။ ရာဇာ တံ ကာရဏံ အဇာနန္တော "မမ သိနေဟေန ကရောတီ"တိ မညိ။

ဧဝံ တံ ဒိဝသံ တေနေဝ နဝကမ္မေန ဝီတိနာမေတ္တတ ပုနဒိဝသေ ရာဇာနံ အာဟ – "ဒေဝ, သစေ အမ္မဟာကံ ရညော ဝသနဋ္ဌာနံ ဇာနေယ္ယာမ, မနာပံ ကတ္တတ ပဋိဇဂ္ဂေယ္ယာမာ"တိ။ သာဓု, ပဏ္ဍိတ, ဌပေတ္တတ မမ နိဝေသနံ သကလနဂရေ ယံ နိဝေသနံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဂဏ္ဍဟာတိ။ မဟာရာဇ, မယံ အာဂန္တုကာ, တုမ္မဟာကံ ဗဟူ ဝလ္လဘာ ယောဓာ, တေ အတ္တနော အတ္တနော ဂေဟေသု ဂယ္ဍဟမာနေသု အမ္မေဟဟိ သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရိသ္သန္တိ။ "တအ, ဒေဝ, တေဟိ သဒ္ဓိံ မယံ ကိံ ကရိသ္သာမာ"တိ? "တေသံ ဝစနံ မာ ဂဏ္ဍဟ။ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဌာနမေဝ ဂဏ္ဍဟာပေဟီ"တိ။ "ဒေဝ, တေ ပုနပ္ပုနံ အာဂန္တ္တတ တုမ္မဟာကံ ကထေသ္သန္တိ, တေန တုမ္မဟာကံ စိတ္တသုခံ န လဘိသ္သတိ။ သစေ ပန ဣစ္ဆေယ္ယာထ, ယာဝ မယံ နိဝေသနာနိ ဂဏ္ဍဟာမ, တာဝ အမ္မဟာကံယေဝ မနုသ္သာ ဒေါတရိကာ အသ္သု။ တတော တေ ဒ္ဒုတရဲ အလဘိတ္တတ နာဂမိသ္သန္တိ။ ဧဝံ သန္တေ တုမ္မဟာကမ္ပိ စိတ္တသုခံ လဘိသ္သတီ"တိ။ ရာဇာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။

မဟာသတ္တော သောဟနပဟာဒမူလေ သောဟနသီသေ မဟာဒ္ဒုတရေတိ သဗ္ဗတ္ထ အတ္တနော မနုသ္သေယေဝ ဌပေတ္တတ "ကသ္သစိ ပဝိသိတုံ မာ အဒတ္ထာ"တိ ဝတ္တတ အထ ရညော မာတု နိဝေသနံ ဂန္တ္တတ "ဘိန္ဒနာကာရံ ဒသ္သေထာ"တိ မနုသ္သေ အာဏာပေသိ။ တေ ဒ္ဒုတရကောဋ္ဌကာလိန္ဒတော ပဋ္ဌာယ ဣဋ္ဌကာ စ မတ္တိကာ စ အပနေတုံ အာရဘိံသု။ ရာဇမာတာ တံ ပဝတ္တိံ သုတ္တတ အာဂန္တ္တတ "ကိသ္သ, တာတာ, မမ ဂေဟံ ဘိန္ဒထာ"တိ အာဟ။ "မဟောသဓပဏ္ဍိတော ဘိန္ဒာပေတ္တတ အတ္တနော ရညော နိဝေသနံ ကာတုကာမော"တိ။ "ယဒိ ဧဝံ ဣဓေဝ ဝသထာ"တိ။ "အမ္မဟာကံ ရညော မဟန္တံ ဗလတဟနံ, ဣဒံ နပ္ပဟောတိ, အညံ မဟန္တံ ဂေဟံ ကရိသ္သာမာ"တိ။ "တုမ္မေဟ မံ န ဇာနာထ, အဟံ ရာဇမာတာ, ဣအနိ ပုတ္တသ္သ သန္တိကံ ဂန္တ္တတ ဇာနိသ္သာမီ"တိ။ "မယံ ရညော ဝစနေန ဘိန္ဒာမ, သက္ကောန္တီ တရေဟီ"တိ။ သာ ကုဇ္ဈိတ္တတ "ဣအနိ တေ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိသ္သာမီ"တိ ရာဇဒ္ဒုတရဲ အဂမာသိ။ အထ နံ "မာ ပဝိသာ"တိ ဒေါတရိကာ တရယိံသု။ "အဟံ ရာဇမာတာ"တိ။ "န မယံ တံ ဇာနာမ, မယံ ရညာ 'ကသ္သစိ ပဝိသိတုံ မာ အဒတ္ထာ'တိ အာဏတ္တာ, ဂစ္ဆ တ္တဝ"န္တိ။ သာ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပသ္သန္တီ နိဝတ္တိတ္တတ အတ္တနော နိဝေသနံ ဩလောကေန္တီ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဧကော ပုရိသော "ကိံ ဣဓ ကရောသိ, ဂစ္ဆသိ, န ဂစ္ဆသီ"တိ ဂီဝါယ ဂဟေတ္တတ ဘူမိယံ ပာတေသိ။

သာ စိန္တေသိ "အဒ္ဓာ ဣမေ ရညော အာဏတ္တာ ဘဝိသ္သန္တိ, ဣတရထာ ဧဝံ ကာတုံ န သက္ခိသ္သန္တိ, ပဏ္ဍိတသ္သေဝ သန္တိကံ ဂစ္ဆိသ္သာမီ"တိ။ သာ ဂန္တ္တတ "တာတ မဟောသဓ, ကသ္မာ မမ နိဝေသနံ ဘိန္ဒာပေသီ"တိ အာဟ။ သော တာယ သဒ္ဓိံ န ကထေသိ, သန္တိကေ ဌိတော ပုရိသော ပနသ္သ "ဒေဝိ, ကိံ ကထေသီ"တိ အာဟ။ "တာတ, မဟောသဓပဏ္ဍိတော ကသ္မာ မမ ဂေဟံ ဘိန္ဒာပေတီ"တိ? "ဝေဒေဟရညော ဝသနဋ္ဌာနံ ကာတု"န္တိ။ "ကိံ, တာတ, ဧဝံ မဟန္တေ နဂရေ အညတ္ထ နိဝေသနဋ္ဌာနံ န လဗ္ဘတီ"တိ မညတိ။ "ဣမံ သတသဟသ္သံ လဉ္စံ ဂဟေတ္တတ အညတ္ထ ဂေဟံ ကာရေတူ"တိ။ "သာဓု, ဒေဝိ, တုမ္မဟာကံ ဂေဟံ ဝိသ္သဇ္ဇာပေသ္သာမိ, လဉ္စသ္သ ဂဟိတဘာဝံ မာ ကသ္သစိ ကထယိတ္ထ။ မာ နော အညေပိ လဉ္စံ ဒတ္တတ ဂေဟာနိ ဝိသ္သဇ္ဇာပေတုကာမာ အဟေသု"န္တိ။ သာဓု, တာတ, "ရ

ဉော မာတာ လဒ္ဓံ အအာသိ”တိ မယှဟမ္ပိ လဇ္ဇနကမေဝ, တသ္မာ န ကသ္သစိ ကထေဿာမိတိ။ သော “သာဓူ”တိ တ ဿာ သန္တိကာ သတသဟဿံ ဂဟေတွာ ဂေဟံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ ကောဝဠ္ဍ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သောပိ ဒွတရံ ဂန္တွာ ဝေဠုပေသိကာဟိ ပိဋ္ဌိစမ္မုပ္ပာဋ္ဌနံ လဘိတွာ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပဿန္တော ပုန ဂေဟံ ဂန္တွာ သတသ ဟဿမေဝ အအာသိ။ ဧတေနုပာယေန သကလနဂရေ ဂေဟဋ္ဌာနံ ဂဏှာပန္တေန လဒ္ဓံ ဂဟေတွာ လဒ္ဓကဟာပဏာန ဉေဝ နဝ ကောဋိယော ဇာတာ။

မဟာသတ္တော သကလနဂရံ ဝိစရိတွာ ရာဇကုလံ အဂမာသိ။ အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ “ကိံ, ပဏ္ဍိတ, လဒ္ဓံ တေ ဝသနဋ္ဌာန”န္တိ? “မဟာရာဇ, အဒ္ဒေသာ နာမ နတ္ထိ, အပိစ ခော ပန ဂေဟေသု ဂယှမာနေသု ကိလမန္တိ။ တေသံ ပီယဝိပ္ပ ယောဂံ ကာတုံ အမှာကံ အယုတ္တံ။ ဗဟိနဂရေ ကဝုတမတ္တေ ဌာနေ ဂင်္ဂာယ စ နဂရဿ စ အန္တရေ အသုကဋ္ဌ ဌာနေ အမှာကံ ရညော ဝသနနဂရံ ကရိဿာမိ”တိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ “အန္တောနဂရေ ယုဇ္ဈိတုမ္ပိ ဒုက္ခံ, နေဝ သ ကသေနာ, န ပရသေနာ ဉာတုံ သက္ကာ။ ဗဟိနဂရေ ပန သုခံ ယုဒ္ဓံ ကာတုံ, တသ္မာ ဗဟိနဂရေယေဝ တေ ကောရေတွာ မာရေဿာမာ”တိ တုဿိတွာ “သာဓု, ပဏ္ဍိတ, တယာ သလ္လက္ခိတဋ္ဌာနေယေဝ ကာရေဟီ”တိ အာဟ။ “မဟာ ရာဇ, အဟံ ကာရေဿာမိ, တုမှာကံ ပန မနုဿေဟိ အရုပဏ္ဏာဒီနံ အတ္ထာယ အမှာကံ နဝကမ္မဋ္ဌာနံ နာဂန္တဗ္ဗံ။ အာဂစ္ဆန္တာ ဟိ ကလဟံ ကရိဿန္တိ, တေနေဝ တုမှာကဥ္စ အမှာကဥ္စ စိတ္တသုခံ န ဘဝိဿတီ”တိ။ “သာဓု, ပဏ္ဍိတ, တေန ပဿေန နိဿဥ္စာရံ ကာရေဟီ”တိ။ “ဒေဝ, အမှာကံ ဟတ္ထီ ဥဒကကာဘိရတာ ဥဒကေယေဝ ကီဠိဿန္တိ။ ဥဒကေ အာဝိလေ ဇာတေ ‘မဟောသဓဿ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပသန္နံ ဥဒကံ ပာတုံ န လဘာမာ’တိ သစေ နာဂရာ ကုဇ္ဈိဿန္တိ, တမ္ပိ သဟိတဗ္ဗ”န္တိ ။ ရာဇာ “ဝိဿတ္ထာ တုမှာကံ ဟတ္ထီ ကီဠန္တူ”တိ ဝတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ – “ယော ဣတော နိက္ခမိတွာ မဟောသဓဿ နဂရမာပိတဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ, တဿ သဟဿဒဏ္ဍော”တိ။

မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ပရိသံ အာဒာယ နိက္ခမိတွာ ယထာပရိစ္ဆိန္နဋ္ဌာနေ နဂရံ မာပေတုံ အာရဘိ။ ဟာရဂင်္ဂါယ ဝဂ္ဂုလိံ နာမ ကမ္မံ ကာရေတွာ ဟတ္ထိအဿရထတဟနဋ္ဌေဝ ကေဗလိဗဒ္ဓဥ္စ တတ္ထ ဌပေတွာ တ နဂရကရဏံ ဝိစာရေန္တော “တွေကာ က္ကဒံ ကရောန္တု”တိ သဗ္ဗကမ္မာနိ ဝိဘဇိတွာ ဥမင်္ဂကမ္မံ ပဋ္ဌပေသိ။ မဟာ ဥမင်္ဂဒွာရံ ဂင်္ဂါတိတ္ထေ အဟောသိ။ သဋ္ဌိမတ္တာနိ ယောဓသတာနိ မဟာဥမင်္ဂံ ခဏန္တိ။ မဟန္တေဟိ စမ္မပသိဗ္ဗ ကေဟိ တလုကပံသုံ ဟရိတွာ ဂင်္ဂါယ ဟာတေန္တိ။ ဟာတိတဟာတိတံ ပံသုံ ဟတ္ထီ မဒ္ဒန္တိ, ဂင်္ဂါ အာဠုလာ သန္ဒတိ။ န ဂရတသိနော “မဟောသဓဿ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပသန္နံ ဥဒကံ ပာတုံ န လဘာမ, ဂင်္ဂါ အာဠုလာ သန္ဒတိ, ကိံ နု ခော တေ”န္တိ ဝဒန္တိ။ အထ နေသံ ပဏ္ဍိတဿ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာ အာရောစေန္တိ “မဟောသဓဿ ကိရ ဟတ္ထီ ဥဒကံ ကီဠန္တာ ဂင်္ဂါယ ကဒ္ဒမံ ကရောန္တိ, တေန ဂင်္ဂါ အာဠုလာ သန္ဒတီ”တိ။

ဗောဓိသတ္တာနံ အဓိပ္ပာယော နာမ သမိဇ္ဈတိ, တသ္မာ ဥမင်္ဂေ မူလာနိ တ ခါဏုကာနိ တ မရုမ္ဗာနိ တ ဟသာဏာ နိ တ သဗ္ဗေပိ ဘူမိယံ ပဝိသိံသု။ ဇင်္ဃဥမင်္ဂဿ ဒွတရံ တသ္မိံယေဝ နဂရေ အဟောသိ။ တိဏ်ဏိ ပုရိသသတာနိ ဇင်္ဃဥမင် ဂံ ခဏန္တိ , စမ္မပသိဗ္ဗကေဟိ ပံသုံဟရိတွာ တသ္မိံ နဂရေ ဟာတေန္တိ။ ဟာတိတဟာတိတံ ဥဒကေန မဒ္ဒာပေတွာ ဟ ကာရံ စိနန္တိ, အညာနိ တ ကမ္မာနိ ကရောန္တိ။ မဟာဥမင်္ဂဿ ပဝိသနဒွာရံ နဂရေ အဟောသိ အဋ္ဌာရသဟတ္ထုဗ္ဗေ ဓေဓေန ယန္တယုတ္တဒွာရေန သမန္နာဂတံ။ တဥ္ဟိ ကောယ အာဏိယာ အက္ကန္တာယ ပိဓိယတိ, ကောယ အာဏိယာ အက္ကန္တာယ ဝိဝရိယတိ။ မဟာဥမင်္ဂဿ ဒွီသု ပဿေသု ဣဋ္ဌကာဟိ စိနိတွာ သုဓာကမ္မံ ကာရေသိ, မတ္ထကေ ဖလကေန ဆန္နံ ကာရေတွာ ဥလ္လောကံ မတ္တိကာယ လိမ္ပာပေတွာ သေတကမ္မံ ကာရေတွာ စိတ္တကမ္မံ ကာရေ သိ။ သဗ္ဗာနိ ပနေတ္ထ အသီတိ မဟာဒွတရာနိ စတုသဋ္ဌိ စူဠဒွတရာနိ အဟေသုံ, သဗ္ဗာနိ ယန္တယုတ္တာနေဝ။ ကောယ အာဏိယာ အက္ကန္တာယ သဗ္ဗာနေဝ ပိဓိယန္တိ, ကောယ အာဏိယာ အက္ကန္တာယ သဗ္ဗာနေဝ ဝိဝရိယန္တိ။ ဒွီသု ပ ဿေသု အနေကသတဒီပာလယာ အဟေသုံ, တေပိ ယန္တယုတ္တာယေဝ။ ကေသ္မိံ ဝိဝရိယမာနေ သဗ္ဗေ ဝိဝရိယန္တိ, ကေသ္မိံ ပိဓိယမာနေ သဗ္ဗေ ပိဓိယန္တိ။ ဒွီသု ပဿေသု ကေသတာနံ ခတ္တိယာနံ ကေသတသယနဂဗ္ဘာ အဟေသုံ။ ကေကသ္မိံ ဂဗ္ဘေ နာနာဝဏ္ဏပစ္စတ္ထရဏတ္ထတံ ကေကံ မဟာသယနံ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တံ, ကေကံ မဟာ သယနံ နိဿာယ ကေကံ မာတုကာမရူပကံ ဥတ္တမရူပဓရံ ပတိဋ္ဌိတံ။ တံ ဟတ္ထေန အပရာမသိတွာ “မနုဿရူပ”န္တိ န သက္ကာ ဉာတုံ, အပိစ ဥမင်္ဂဿ ဥဘောသု ပဿေသု ကုသလာ စိတ္တကာရာ နာနပ္ပကာရံ စိတ္တကမ္မံ ကရိံသု။ သက္ကဝိလာသသိနေရုသတ္တပရိဘဏ္ဍစက္ကတဋ္ဌသာဂရသတ္တမဟာသရ- စတုမဟာဒီပ-ဟိမဝန္တ-အနောတတ္တသရ-

မနောသိလာတလ စန္ဒိမသူရိယ-စာတုမဟာရာဇိကာဒိဆကာမာဝစရသမ္ပတ္တိယောပိ သဗ္ဗာ ဥမင်္ဂေယေဝ ဒဿယိံသု။ ဘူမိယံ ရဇတပဋ္ဋဝဏ္ဏာ တလုကာ ဩကိရိံသု, ဥပရိ ဥလ္လောကပဒုမာနိ ဒဿေသုံ။ ဥဘောသု ပဿေသု နာနပ္ပကာရေ အာပဏေပိ ဒဿယိံသု။ တေသု တေသု ဌာနေသု ဂန္ဓအမပုပ္ဖအာမာဒီနိ ဩလမ္ဗေတွာ သုဓမ္မာဒေဝသဘံ ဝိယ ဥမင်္ဂံ အလင်္ကရိံသု။

တာနိပိ ခော တီဏိ ဝဓုကိသတာနိ တီဏိ နာတသတာနိ ဇန္ဓိတွာ နိဋ္ဌိတပရိကမ္မာနံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာနံ ပူရေတွာ ဂင်္ဂကယ အာဟရိတွာ ပဏ္ဍိတဿ အာရောစေသုံ ။ တာနိ သော နဂရေ ဥပယောဂံ နေတွာ ''မယာ အာဏတ္တဒိဝသေယေဝ အာဟရေယျာထာ''တိ ဝတွာ နာတ ပဋ္ဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ ဌပာပေသိ။ နဂရေ ဥဒကပရိခာ, ကဒ္ဒမပရိခာ, သုက္ခပရိခာတိ တိဿော ပရိခာယော ကာရေသိ။ အဋ္ဋာရသဟတ္ထော ဟကာရော ကေပုရဋ္ဋာလကော ရာဇနိဝေသနာနိ ဟတ္ထိသာလာ ဒယော ပောက္ခရဏိယောတိ သဗ္ဗမေတံ နိဋ္ဌံ အဂမာသိ။ ဣတိ မဟာဥမင်္ဂော ဇုဋ္ဌဥမင်္ဂော နဂရန္တိ သဗ္ဗမေတံ စတူဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတံ။ အထ မဟာသတ္တော စတုမာသစ္စယေန ရညော အာဂမနတ္ထာယ ဒူတံ ဟပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၃၇. ''နိဝေသနာနိ မာပေတွာ၊ ဝေဒေဟဿ ယသဿိနော။
အထဿ ဟဟိဏီ ဒူတံ၊ ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။
ဧဟိ ဒာနိ မဟာရာဇ၊ မာပိတံ တေ နိဝေသန''န္တိ။

တတ္ထ **ဟဟိဏီ**တိ ပေသေသိ။

ရာဇာ ဒူတဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌစိတ္တော ဟုတွာ မဟန္တေန ပရိတရေန နဂရာ နိက္ခမိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၃၈. ''တတော စ ရာဇာ ဟယာသိ၊ သေနာယ စတုရင်္ဂိယာ။
အနန္တတဟာနံ ဒဋ္ဌုံ၊ ဖီတံ ကပိလိယံ ပုရ''န္တိ။

တတ္ထ **အနန္တတဟာန** န္တိ အပရိမိတဟတ္ထိအဿာဒိတဟာနံ။ **ကပိလိယံ ပုရ**န္တိ ကပိလရဋ္ဌေ မာပိတံ နဂရံ။

သော အနုပုဗ္ဗေန ဂန္တွာ ဂင်္ဂာတီရံ ဟာပုဏိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ အတ္တနာ ကတနဂရံ ပဝေသေသိ။ သော တတ္ထ ဟာသာဒဝရဂတော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဥ္ဇိတွာ ထောကံ ဝိဿမိတွာ သာယန္ဟသမယေ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဉာပေတုံ စူဠနိရညော ဒူတံ ပေသေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၃၉. ''တတော စ ခော သော ဂန္တွာန၊ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ဟဟိဏိ။
အာဂတောသ္မိ မဟာရာဇ၊ တဝ ဟာဒါနိ ဝန္ဒိတုံ။

၆၄၀. ''ဒဒာဟိ ဒာနိ မေ ဘရိယံ၊ နာရိံ သဗ္ဗင်္ဂသောဘိနိံ။
သုဝဏ္ဏေန ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဒာသီဂဏပုရက္ခတ''န္တိ။

တတ္ထ **ဝန္ဒိတု** န္တိ ဝေဒေဟော မဟလ္လကော, စူဠနိရာဇာ တဿ ပုတ္တနတ္တမတ္တောပိ န ဟောတိ, ကိလေသဝသေန မုစ္ဆိတော ပန ဟုတွာ ''ဇာမာတရေန နာမ သသုရော ဝန္ဒနီယော''တိ စိန္တေတွာ တဿ စိတ္တံ အဇာနန္တောဝ ဝန္ဒနသာသနံ ပဟိဏိ။ **ဒဒာဟိ ဒာနီ**တိ အပံ တယာ ''ဓီတရံ ဒဿာမီ''တိ ပဋိညာသာပိတော, တံ မေ ဣဒါနိ ဒေဟီတိ ပဟိဏိ။ **သုဝဏ္ဏေန ပဋိစ္ဆန္န** န္တိ သုဝဏ္ဏာလင်္ကာရေန ပဋိမဏ္ဍိတံ။

စူဠနိရာဇာ ဒူတဿ ဝစနံ သုတွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ''ဣဒါနိ မေ ပစ္စာမိတ္တော ကုဟိံ ဂမိဿတိ, ဥဘိန္နမ္ပိ နေသံ သီသာနိ ဆိန္ဒိတွာ ဇယဟာနံ ပိဝိဿာမာ''တိ စိန္တေတွာ ကေဝလံ သောမနဿံ ဒဿေန္တော ဒူတဿ သက္ကာရံ ကတွာ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၆၄၀. ''သုတ္ဝာဂတံ တေဝ ဝေဒေဟ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။
နက္ခတ္တသ္မိံ ပရိဝုဋ္ဌိ အဟံ ကည်း ဒဒာမိ တေ။
သုဝဏ္ဏေန ပဋိစ္ဆန္နံ၊ အသီတိဟတ္ထပုရက္ခတ''န္တိ။

တတ္ထ **ဝေဒေဟာ**တိ ဝေဒေဟသ္သ သာသနံ သုတ္ဝာ တံ ပုရတော ဌိတံ ဝိယ အာလပတိ။ အထ တ ''ဧဝံ ဗြဟ္မဒတ္တေန ဝုတ္တန္တိ ဝဒေဟီ''တိ ဒူတံ အာဏာပေန္တော ဧဝမာဟ။

တံ သုတ္ဝာ ဒူတော ဝေဒေဟသ္သ သန္တိကံ ဂန္တွာ ''ဒေဝ, မင်္ဂလကိရိယာယ အနုစ္ဆဝိကံ နက္ခတ္တံ ကိရ ဇာနာ ဟိ, ရာဇာ တေ ဓီတရံ ဒေတီ''တိ အာဟ။ သော ''အဇ္ဇေဝ နက္ခတ္တံ သောဘန''န္တိ ပုန ဒူတံ ပဟိဏိ။ တမတ္ထံ ပကာ သေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၄၂. ''တတော စ ရာဇာ ဝေဒေဟော၊ နက္ခတ္တံ ပရိပုစ္ဆထ။
နက္ခတ္တံ ပရိပုစ္ဆိတ္ဝာ၊ ဗြဟ္မဒတ္တသ္သ ပာဟိဏိ။

၆၄၃. ''ဒဒာဟိ အနိ မေ ဘရိယံ၊ နာရိံ သဗ္ဗင်္ဂသောဘိနိံ။
သုဝဏ္ဏေန ပဋိစ္ဆန္နံ၊ အသီတိဟတ္ထပုရက္ခတ''န္တိ။

စူဠနိရာဇာပိ –

၆၄၄. ''ဒဒါမိ အနိ တေ ဘရိယံ၊ နာရိံ သဗ္ဗင်္ဂသောဘိနိံ။
သုဝဏ္ဏေန ပဋိစ္ဆန္နံ၊ အသီတိဟတ္ထပုရက္ခတ''န္တိ။ –

ဣမံ ကထံ ဝတွာ ''ဣဒာနိ ပေသေမိ, ဣဒာနိ ပေသေမီ''တိ မုသာဝါဒံ ကတ္ဝာ ကေဝဋ္ဋရာဇူနံ သည်ံ အဒါသိ ''အဋ္ဌာ ရသအက္ခောဘဏိသင်္ခာယ သေနာယ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗေ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ ဟုတ္ဝာ နိက္ခမန္တု, အဇ္ဇ ဥဘိန္နမ္ပိ ပစ္စတ္ထိကာ နံ သီသာနိ ဆိန္ဒိတ္ဝာ သေ့ဝ ဇယပာနံ ပိဝိဿာမာ''တိ။ တေ သဗ္ဗေပိ နိက္ခမိံသု။ သယံ နိက္ခန္တော ပန မာတရံ စလာက ဒေဝိဉ္စ အဂ္ဂမဟေသိံ, နန္ဒာဒေဝိဉ္စ, ပုတ္တံ ပဉ္စာလစန္ဒဉ္စ, ဓီတရံ ပဉ္စာလစန္ဒိဉ္စာတိ စတ္တာရော ဇနေ ဩရောဓေ ဟိ သဒ္ဓိံ ဟာသာဒေ နိဝါသာပေတွာ နိက္ခမိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဝေဒေဟရညော စေဝ တေန သဒ္ဓိံ အာဂတသေနာယ စ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကာရေသိ ။ ကေစိ မနုဿာ သုရံ ပိဝန္တိ, ကေစိ မစ္ဆမံသာဒီနိ ခါဒန္တိ, ကေစိ ဒူရမဂ္ဂ အာဂတတ္တာ ကိလန္တာ သယန္တိ။ ဝိဒေဟရာဇာ ပန သေနကာဒယော စတ္တာရော ပဏ္ဍိတေ ဂဟေတွာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော အလင်္ကတမဟာတလေ နိသီဒိ။

စူဠနိရာဇာပိ အဋ္ဌာရသအက္ခောဘဏိသင်္ခာယ သေနာယ သဗ္ဗံ တံ နဂရံ တိသန္ဓိ စတုသင်္ခေပံ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ အနေကသတသဟဿာဟိ ဥက္ကာဟိ ဓာရိယမာနာဟိ အရုဏေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေယေဝ ဂဟဏသဇ္ဇော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဉတွာ မဟာသတ္တော အတ္တနော ယောဓာနံ တီဏိ သတာနိ ပေသေသိ ''တုမှေ ဥမင်္ဂမဂ္ဂေန ဂန္တွာ ရညော မာ တရဉ္စ အဂ္ဂမဟေသိဉ္စ ပုတ္တဉ္စ ဓီတရဉ္စ ဥမင်္ဂမဂ္ဂေန အာနေတ္ဝာ မဟာဥမင်္ဂေန နေတွာ ဥမင်္ဂဒွါရတော ဗဟိ အကတ္ဝာ အန္တောဥမင်္ဂေယေဝ ဌပေတွာ ယာဝ အမှာကံ အာဂမနာ ရက္ခန္တာ တတ္ထ ဌတွာ အမှာကံ အာဂမနကာလေ ဥမင်္ဂါ နီဟရိတ္ဝာ ဥမင်္ဂဒွါရေ မဟာဝိသာလမာဠကေ ဌပေထာ''တိ။ တေ တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ တ ဗဟိဥမင်္ဂေန ဂန္တွာ သောပာနပာဒမူလေ ဖလကသန္ထရဏံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ သောပာနပာဒမူလေ သောပာနသီသေ မဟာတလေတိ တေ့ကေ ဌာနေ အာရက္ခမနုဿေ စ ခုဇ္ဇာဒိပရိစာရိကာယော စ ဟတ္ထပာဒေသု ဗန္ဓိတ္ဝာ မုခဉ္စ ပိဒ ဟိတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ရညော ပဋိယတ္တံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ကိဉ္စိ ခါဒိတ္ဝာ ကိဉ္စိ ဘိ န္ဒိတ္ဝာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကတွာ အပရိဘောဂံ ကတွာ ဆဍ္ဍေတွာ ဥပရိပါသာဒံ အဘိရုဟိံသု။ တဒါ စလာကဒေဝီ နန္ဒ အာဒေဝိဉ္စ ရာဇပုတ္တဉ္စ ရာဇဓီတရဉ္စ ဂဟေတွာ ''ကော ဇာနာတိ, ကိံ ဘဝိဿတီ''တိ မညမာနာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဧက သယနေယေဝ သယာပေသိ။ တေ ယောဓာ ဂဗ္ဘဒွါရေ ဌတွာ ပက္ကောသိံသု။ သာ နိက္ခမိတ္ဝာ ''ကိံ, တာတာ''တိ အာဟ။ ''ဒေဝိ, အမှာကံ ရာဇာ ဝေဒေဟဉ္စ မဟောသဓဉ္စ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဧကရဇ္ဇံ ကတွာ

တ ကောသတရာဇပရိဝုတော မဟာန္တေန ယသေန အဓ္ဓ မဟာဇယပာနံ ပိဝန္တော တုမှေဟ စတ္တာရောပိ ဇနေ ဂဟေတွ
တ အာနေဟီ''တိ အမ္ဗေဟ ပဟိဏီတိ။

တေပိ တေသံ ဝစနံ သဒ္ဒဟိတွာ ဟသာအ ဩတရိတွာ သောပာနပာဒမူလံ အဂမိံသု။ အထ နေ ဂဟေတွာ ဇင္ဃာ မင်္ဂ ပဝိသိံသု။ တေ အာဟံသု ''မယံ တွေကံ ကာလံ ကွေစ ဝသန္တာ ကွမံ ဝီထိံ န ဩတိဏ္ဏပုဗ္ဗာ''တိ။ ''ဒေဝိ, ကွမံ ဝီထိံ န သဗ္ဗအ ဩတရန္တိ, မင်္ဂလဝီထိ နာမေသာ, အဓ္ဓ မင်္ဂလဒိဝသဘာဝေန ရာဇာ ကွမိနာ မဂ္ဂေန အာနေတုံ အာဏာပေသိ''တိ။ တေ တေသံ ဝစနံ သဒ္ဒဟိံသု။ အထေကစ္စေ တေ စတ္တာရော ဂဟေတွာ ဂစ္ဆိံသု။ ကေစ္စေ နိဝတ္တိတွာ ရာဇနိဝေသနေ ရတနဂဗ္ဘေ ဝိဝရိတွာ ယထိစ္ဆိတံ ရတနသာရံ ဂဟေတွာ အာဂမိံသု။ ကွတရေပိ စတ္တာရော ခတ္တိယာ ပုရတော မဟာဥမင်္ဂ ပတွာ အလင်္ကတဒေဝသဘံ ဝိယ ဥမင်္ဂ ဒိသွာ ''ရညော အတ္ထာယ သဇ္ဇိတ''န္တိ သညံ ကရိံသု။ အထ နေ ဂင်္ဂာယ အဝိဒူရဠာနံ နေတွာ အန္တောဥမင်္ဂေယေဝ အလင်္ကတဂဗ္ဘေ နိသီဒာပေတွာ ကေစ္စေ အာရက္ခံ ဂဟေတွာ အစ္ဆိံသု။ ကေစ္စေ တေသံ အာနီတဘာဝံ ဉာပေတုံ ဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသုံ။ သော တေသံ ကထံ သုတွာ ''ကွအနိ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ပာပုဏိဿတီ''တိ သောမနဿဇာတော ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာပိ ကိလေသာတုရတာယ ''ကွအနိ မေ ဓီတရံ ပေသေဿတိ, ကွအနိ မေ ဓီတရံ ပေသေဿတီ''တိ ပလ္လင်္ကတော ဥဋ္ဌာယ တတတပာနေန ဩလောကေန္တော အနေကေဟိ ဥက္ကာသတသဟဿေဟိ ဧကောဘာသံ ဇာတံ နဂရံ မဟာတိယာ သေနာယ ပရိဝုတံ ဒိသွာ အာသင်္ကိတပရိသင်္ကိတော ''ကိံ နု ခေါ တေ''န္တိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော ကထမာဟ –

၆၄၅. ''ဟတ္ထီ အဿာ ရထာ ပတ္တီ၊ သေနာ တိဋ္ဌန္တိ ဝမ္မိတာ။
ဥက္ကာ ပဒိတ္တာ ဈာယန္တိ၊ ကိံ နု မညန္တိ ပဏ္ဍိတာ''တိ။

တတ္ထ **ကိံ နု မညန္တိ** တိ စူဠနိရာဇာ အမှာကံ တုဋ္ဌော, ဥဒာဟု ကုဒ္ဓော, ကိံ နု ပဏ္ဍိတာ မညန္တီတိ ပုစ္ဆိ။

တံ သုတွာ သေနကော အာဟ – ''မာ စိန္တယိတ္ထ, မဟာရာဇ, အတိဗဟူ ဥက္ကာ ပညာယန္တိ, ရာဇာ တုမှာကံ အတုံ ဓီတရံ ဂဟေတွာ ဧတိ မညေ''တိ။ ပုက္ကုသောပိ ''တုမှာကံ အာဂန္တုကသက္ကာရံ ကာတုံ အာရက္ခံ ဂဟေတွာ ဌိတော ဘဝိဿတီ''တိ အာဟ။ ဧဝံ တေသံ ယံ ယံ ရုစ္စတိ, တံ တံ ကထယိံသု။ ရာဇာ ပန ''အသုကဋ္ဌာနေ သေနာ တိဋ္ဌန္တု, အသုကဋ္ဌာနေ အာရက္ခံ ဂဏှထ, အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ''တိ ဝဒန္တာနံ သဒ္ဒံ သုတွာ ဩလောကေန္တော သန္နဒ္ဓ ပဉ္စာဝုဓံ သေနံ ပဿိတွာ မရဏဘယဘီတော ဟုတွာ မဟာသတ္တဿ ကထံ ပစ္စာသီသန္တော ကွတရံ ကထမာဟ –

၆၄၆. ''ဟတ္ထီ အဿာ ရထာ ပတ္တီ၊ သေနာ တိဋ္ဌန္တိ ဝမ္မိတာ။
ဥက္ကာ ပဒိတ္တာ ဈာယန္တိ၊ ကိံ နု ကာဟန္တိ ပဏ္ဍိတာ''တိ။

တတ္ထ **ကိံ နု ကာဟန္တိ ပဏ္ဍိတာ** တိ ပဏ္ဍိတ, ကိံ နာမ စိန္တေသိ, ကွမာ သေနာ အမှာကံ ကိံ ကရိဿန္တီတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ''ကွမံ အန္ဓဗာလံ ထောကံ သန္တာသေတွာ ပစ္ဆာ မမ ပညာဗလံ ဒဿေတွာ အဿာသေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၆၄၇. ''ရက္ခတိ တံ မဟာရာဇ၊ စူဠနေယျော မဟဗ္ဗလော။
ပဒုဋ္ဌော ဗ္ရဟ္မဒတ္တေန၊ ပာတော တံ ဃာတယိဿတီ''တိ။

တံ သုတွာ သဗ္ဗေ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ဇာတာ။ ရညော ကဏ္ဍော သုဿိ မုခေ ခေဠော ပရိဆိဇ္ဇိ, သရီရေ အ ဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော မရဏဘယဘီတော ပရိဒေဝန္တော ဒွေ ကထာ အာဟ –

၆၄၈. ''ဥဗ္ဗေဓတိ မေ ဟဒယံ၊ မုခဉ္စ ပရိသုဿတိ။
နိဗ္ဗုတိံ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ အဂ္ဂိဒဍ္ဎောဝ အာတပေ။

၆၄၉. ‘‘ကမ္မာရာနံ ယထာ ဥက္ကာ၊ အန္တော စျာယတိ နော ဗဟိ။
ဧဝမ္ပိ ဟဒယံ မယှံ၊ အန္တော စျာယတိ နော ဗဟီ’’တိ။

တတ္ထ **ဥဗ္ဗေဓတီ** တိ တာတ မဟောသဓပဏ္ဍိတ, ဟဒယံ မေ မဟာတတပ္ပဟရိတံ ဝိယ ပလ္လဝံ ကမ္ပတိ။ **အန္တ**
တော စျာယတီတိ သော ‘‘ဥက္ကာ ဝိယ မယှံ ဟဒယမံသံ အဗ္ဘန္တရေ စျာယတိ, ဗဟိ ပန န စျာယတီ’’တိ ပရိဒေဝတိ။

မဟာသတ္တော တဿ ပရိဒေဝိတသဒ္ဒံ သုတွာ ‘‘အယံ အန္ဓဗာလော အညေသု ဒိဝသေသု မမ ဝစနံ န အကာသိ, ဣဒါနိဿ နိဂ္ဂဟံ ကရိဿာမီ’’တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၆၅၀. ‘‘ပမတ္တော မန္တနာတီတော၊ ဘိန္နမန္တောသိ ခတ္တိယ။
ဣဒါနိ ခေါ တံ တာယန္တု၊ ပဏ္ဍိတာ မန္တိနော ဇနာ။

၆၅၁. ‘‘အကတွာမစ္စဿ ဝစနံ၊ အတ္ထကာမဟိတေသိနော။
အတ္တပီတိရတော ရာဇ၊ မိဂေါ ကူပေဝ ဩဟိတော။

၆၅၂. ‘‘ယထာပိ မစ္ဆော ဗဠိသံ၊ ဝင်္ကံ မံသေန ဆာဒိတံ။
အာမဂိဒ္ဓေါ န ဇာနာတိ၊ မစ္ဆော မရဏမတ္တနော။

၆၅၃. ‘‘ဧဝမေဝ တုဝံ ရာဇ၊ စူဠနေယျဿ ဓီတရံ။
ကာမဂိဒ္ဓေါ န ဇာနာသိ၊ မစ္ဆောဝ မရဏမတ္တနော။

၆၅၄. ‘‘သစေ ဂစ္ဆသိ ပဉ္စာလံ၊ ခိပ္ပမတ္တံ ဇဟိဿသိ။
မိဂံ ပန္ထာနုဗန္ဓံဝ၊ မဟန္တံ ဘယမေဿတိ။

၆၅၅. ‘‘အနရိယရူပေါ ပုရိသော ဇနိန္ဒ၊ အဟီဝ ဥစ္ဆင်္ဂဂတော ဍသေယျ။
န တေန မိတ္တိံ ကယိရာထ ဓီရော၊ ဒုက္ခော ဟဝေ ကာပုရိသေန သင်္ဂမော။

၆၅၆. ‘‘ယဒေဝ ဇညာ ပုရိသံ ဇနိန္ဒ၊ သီလဝါယံ ဗဟုဿုတော။
တေနေဝ မိတ္တိံ ကယိရာထ ဓီရော၊ သုခေါ ဟဝေ သပ္ပုရိသေန သင်္ဂမော’’တိ။

တတ္ထ **ပမတ္တော** တိ မဟာရာဇ, တွံ ကာမေန ပမတ္တော။ **မန္တနာတီတော** တိ မယာ အနာဂတဘယံ ဒိသွာ ပညာယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ မန္တိတမန္တနံ အတိက္ကမန္တော။ **ဘိန္နမန္တော** တိ မန္တနာတိက္ကန္တတ္တာယေဝ ဘိန္နမ
န္တော, ယော တ တေ သေနကာဒီဟိ သဒ္ဓိံ မန္တော ဂဟိတော, ဧသော ဘိန္နောတိပိ ဘိန္နမန္တောသိ ဇာတော။ **ပဏ္ဍိ**
တာတိ ဣဒါနိ သေနကာဒယော စတ္တာရော ဇနာ ဣဒါနိ တံ ရက္ခန္တု, ပဿာမိ နေသံ ဗလန္တိ ဒီပေတိ။ **အကတွာမစ္စ**
ဿာတိ မမ ဥတ္တမအမစ္စဿ ဝစနံ အကတွာ။ **အတ္တပီတိရတော**တိ အတ္တနော ကိလေသပီတိယာ အဘိရတော ဟုတွာ။ **မိဂေါ ကူပေဝ ဩဟိတော**တိ ယထာ နာမ နိတပလောဘေန အာဂတော မိဂေါ ကူပဟာသေ ဗဇ္ဈတိ, ဧဝံ မမ ဝစနံ အဂ္ဂ
ဟေတွာ ‘‘ပဉ္စာလစန္ဒိံ လဘိဿာမီ’’တိ ကိလေသလောဘေန အာဂန္တွာ ဣဒါနိ ကူပဟာသေ ဗဒ္ဓေါ မိဂေါ ဝိယ ဇာ
တောသီတိ။

‘‘ယထာပိ မစ္ဆော’’ တိ ကထာဒွယံ ‘‘တအာ မယာ အယံ ဥပမာ အာဘတာ’’တိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ **‘‘သစေ ဂစ္ဆ**
သီ’’တိ ကထာပိ ‘‘န ကေဝလံ တွေကမေဝ, ဣမမ္ပိ အဟံ အာဟရိ’’န္တိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တာ။ **အနရိယရူပေါ**တိ ကေဝဋ္ဋ
ဋ္ဌဗ္ဗာဟမ္မဏသဒိသော အသပ္ပုရိသဇာတိကော နိလ္လဇ္ဇပုရိသော။ **န တေန မိတ္တိံ** န္တိ တာဒိသေန သဒ္ဓိံ မိတ္တိဓမ္မံ န
ကယိရာထ, တွံ ပန ကေဝဋ္ဋေန သဒ္ဓိံ မိတ္တိဓမ္မံ ကတွာ တဿ ဝစနံ ဂဏှာသိ။ **ဒုက္ခော** တိ ဧဝရူပေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂ
မော နာမ ဧကတရမ္ပိ ကတော ဣဓလောကေပိ ပရလောကေပိ မဟာဒုက္ခာဝဟနတော ဒုက္ခော နာမ ဟောတိ။ **ယဒေဝ**တိ
ယံ ဧဝ, အယမေဝ တ ဟဇ္ဇော။ **သုခေါ**တိ ဣဓလောကေပိ ပရလောကေပိ သုခါဝဟော။

အထ နံ “ပုန ဝေရူပံ ကရိဿတီ”တိ သုဒ္ဓုတရံ နိဂ္ဂဏှာဟန္တော ပုဗ္ဗေ ရညာ ကထိတကထံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော –

၆၅၇. “ဗာလော တုဝံ ဧဝမုပေသိ ရာဇ၊ ယော ဥတ္တမတ္တာနိ မယီ လပိတ္တော။
ကိမေဝဟံ နင်္ဂလကောဋိဝဍ္ဎော၊ အတ္တာနိ ဇာနာမိ ယထာပိ အညော။

၆၅၈. “ဣမံ ဂလေ ဂဟေတွာန၊ နာသေထ ဝိဇိတာ မမ။
ယော မေ ရတနလာဘဿ၊ အန္တရာယာယ ဘာသတီ”တိ။ –

ဣမာ ဒွေ ကထာ ဝတွာ “မဟာရာဇ၊ အဟံ ဂဟပတိပုတ္တော၊ ယထာ တဝ အညေ သေနကာဒယော ပဏ္ဍိတာ အတ္တာနိ ဇာနန္တိ၊ တထာ ကိမေဝ အဟံ ဇာနိဿံ၊ အနေကစရော ဧသ မယှံ၊ ဂဟပတိသိပ္ပမေတဟံ ဇာနာမိ၊ အယံ အတ္တော သေနကာဒီနံ ပဏ္ဍိတာနံ ဟာကဗ္ဗော ဟောတိ၊ အဇ္ဇ တေ အဉ္ဇရသအဂ္ဂောဘဏ္ဍသင္ဂာယ သေနာယ ပရိတရိတဿ သေနကာဒယော အဝဿယာ ဟောန္တု၊ မံ ပန ဂီတယံ ဂဟေတွာ နိက္ကမိတုံ အာဏာပေယိ၊ ဣဒာနိ မံ ကသ္မာ ပုစ္ဆသီ”တိ ဧဝံ သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စိန္တေသိ “ပဏ္ဍိတော မယာ ကထိတအေသမေဝ ကထေတိ။ ပုဗ္ဗေဝ ဟိ ဣဒံ အနာဂတဘယံ ဇာနိ၊ တေန မံ အတိဝိယ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ န ခော ပနာယံ တွေက္ကံ ကာလံ နိက္ကမ္မကောဝ အစ္ဆိဿတိ၊ အဝဿံ ဣမိနာ မယှံ သောတ္ထိဘာဝေ ကတော ဘဝိဿတီ”တိ။ အထ နံ ပရိဂ္ဂဏှာဟန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၆၅၉. “မဟောသဓ အတီတေန၊ နာနုဝိဇ္ဈန္တိ ပဏ္ဍိတာ၊
ကိံ မံ အဿံဝ သမ္ဗဒ္ဓံ၊ ပတောဒေနေဝ ဝိဇ္ဈသိ။

၆၆၀. “သစေ ပဿသိ မောက္ခံ တာ၊ ခေမံ တ ပန ပဿသိ။
တေနေဝ မံ အနုသာသ၊ ကိံ အတီတေန ဝိဇ္ဈသီ”တိ။

တတ္ထ **နာနုဝိဇ္ဈန္တီ** တိ အတီတဒေသံ ဂဟေတွာ မုခသတ္တီဟိ န ဝိဇ္ဈန္တိ။ **အဿံဝ သမ္ဗဒ္ဓ** န္တိ သတ္တုသေနာယ ပရိဝုတတ္တာ သုဋ္ဌု ဗန္ဓိတွာ ဌပိတံ အဿံ ဝိယ ကိံ မံ ဝိဇ္ဈသိ။ **တေနေဝ မန္တိ** ဧဝံ တေ မောက္ခော ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံ ခေမန္တိ တေနေဝ သောတ္ထိဘာဝေန မံ အနုသာသ အဿာသေဟိ၊ တဥ္စဟိ ဌပေတွာ အညံ မေ ပဋိသရဏံ နတ္ထီတိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော “အယံ ရာဇာ အတိဝိယ အန္ဓဗာလော၊ ပုရိသဝိသေသံ န ဇာနာတိ၊ ထောကံ ကိလမေတွာ ပစ္ဆာ တဿ အဝဿယော ဘဝိဿမီ”တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၆၆၁. “အတီတံ မာနုသံ ကမ္မံ၊ ဒုက္ကရံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
န တံ သက္ကောမိ မောစေတုံ၊ တွံ ပဇာနဿု ခတ္တိယ။

၆၆၂. “သန္တိ ဝေဟာယသာ နာဂါ၊ ဣဒ္ဓိမန္တော ယသဿိနော။
တေပိ အာဒာယ ဂစ္ဆေယျုံ၊ ယဿ ဟောန္တိ တထာဝိဓာ။

၆၆၃. “သန္တိ ဝေဟာယသာ အဿာ၊ ဣဒ္ဓိမန္တော ယသဿိနော။
တေပိ အာဒာယ ဂစ္ဆေယျုံ၊ ယဿ ဟောန္တိ တထာဝိဓာ။

၆၆၄. “သန္တိ ဝေဟာယသာ ပက္ခီ၊ ဣဒ္ဓိမန္တော ယသဿိနော။
တေပိ အာဒာယ ဂစ္ဆေယျုံ၊ ယဿ ဟောန္တိ တထာဝိဓာ။

၆၆၅. “သန္တိ ဝေဟာယသာ ယက္ခာ၊ ဣဒ္ဓိမန္တော ယသဿိနော။
တေပိ အာဒာယ ဂစ္ဆေယျုံ၊ ယဿ ဟောန္တိ တထာဝိဓာ။

၆၆၆.''အတီတံ မာနုသံ ကမ္မံ၊ ဒုက္ကရံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
န တံ သက္ကောမိ မောစေတုံ၊ အန္တလိက္ခေန ခတ္တိယာ''တိ။

တတ္ထ **ကမ္မန္တိ** မဟာရာဇ, ဣဒံ ဣတော တဝ မောစနံ နာမ အတီတံ, မနုဿေဟိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ အတီတံ။ **ဒုက္ကရံ ဒုရဘိသမ္ဘဝန္တိ** နေဝ ကာတုံ, န သမ္ဘဝိတုံ သက္ကာ။ **န တံ သက္ကောမီ** တိ အဟံ တံ ဣတော မောစေတုံ န သက္ကောမိ။ **တ္ဝံ ပဇာနဿု ခတ္တိယာ** တိ မဟာရာဇ, တ္ဝမေဝေတ္ထ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနဿု။ **ဝေဟာယသာ**တိ အာကာသေန ဂမနသမတ္ထာ။ **နာက**တိ ဟတ္ထိနော။ **ယဿာ** တိ ယဿ ရညော။ **တထာဝိဓာ**တိ ဆဒ္ဒန္တကုလေ ဝါ ဥပောသထကုလေ ဝါ ဇာတာ နာက ဟောန္တိ, တံ ရာဇာနံ တေ အာဒာယ ဂစ္ဆေယျုံ။ **အဿာ** တိ ဝလာဟကအဿရာဇကုလေ ဇာတာ အဿာ။ **ပက္ခီ** တိ ဂရုဠဟံ သန္ဓာယာဟ။ **ယက္ခာ** တိ သာတာဂိရာဒယော ယက္ခာ။ **အန္တလိက္ခေနာ** တိ အန္တလိက္ခေန မောစေတုံ န သက္ကောမိ, တံ အာဒာယ အာကာသေန မိထိလံ နေတုံ န သက္ကောမီတိ အတ္ထော။

ရာဇာ တံ သုတ္ဝာ အပ္ပဋိဘာနော နိသီဒိ။ အထ သေနကော စိန္တေသိ ''ဣဒါနိ ရညော စေဝ အမ္ဟာကဉ္စ ဌပေတ္ဝာ ပဏ္ဍိတံ အညံ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ, ရာဇာ ပနဿ ကထံ သုတ္ဝာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ န သက္ကောတိ, အဟံ ပဏ္ဍိတံ ယာစိဿာမီ''တိ။ သော ယာစန္တော ဒ္ဝေ ဂါထာ အဘာသိ –

၆၆၇.''အတီရဒဿီ ပုရိသော၊ မဟန္တေ ဥဒကဏ္ဏဝေ။
ယတ္ထ သော လဘတေ ဂါဓံ၊ တတ္ထ သော ဝိန္ဒတေ သုခံ။

၆၆၈.''ဧဝံ အမ္ဟဉ္စ ရညော စ၊ တ္ဝံ ပတိဋ္ဌာ မဟောသဓ။
တ္ဝံ နောသိ မန္တိနံ သေဋ္ဌော၊ အမ္ဟေ ဒုက္ခာ ပမောစယာ''တိ။

တတ္ထ **အတီရဒဿီ** တိ သမုဒ္ဒေ ဘိန္နနာဝေ တီရံ အပဿန္တော။ **ယတ္ထာ** တိ ဦမိဝေဂဗ္ဘာဟတော ဝိစရန္တော ယမ္ဟိ ပဒေသေ ပတိဋ္ဌံ လဘတိ။ **ပမောစယာ**တိ ပုဗ္ဗေပိ မိထိလံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဌိတကာလေ တယာဝ ပမောစိတမ္ဟာ, ဣဒါနိပိ တ္ဝမေဝ အမ္ဟေ ဒုက္ခာ မောစေဟီတိ ယာစိ။

အထ နံ နိဂ္ဂဏ္ဟန္တော မဟာသတ္တော ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

၆၆၉.''အတီတံ မာနုသံ ကမ္မံ၊ ဒုက္ကရံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
န တံ သက္ကောမိ မောစေတုံ၊ တ္ဝံ ပဇာနဿု သေနကာ''တိ။

တတ္ထ **ပဇာနဿု သေနကာ** တိ သေနက, အဟံ န သက္ကောမိ, တ္ဝံ ပန ဣမံ ရာဇာနံ အာကာသေန မိထိလံ နေဟီတိ။

ရာဇာ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပဿန္တော မရဏဘယတဇ္ဇိတော မဟာသတ္တေန သဒ္ဓိံ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော ''ကဒါစိ သေနကောပိ ကိဉ္စိ ဥပါယံ ဇာနေယျ, ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န''န္တိ ပုစ္ဆန္တော ဂါထမာဟ –

၆၇၀.''သုဏောဟိ မေတံ ဝစနံ၊ ပဿ သေနံ မဟဗ္ဘယံ။
သေနကံ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိံ ကိစ္စံ ဣဓ မညသီ''တိ။

တတ္ထ **ကိံ ကိစ္စန္တိ** ကိံ ကာတဗ္ဗယုတ္တကံ ဣဓ မညသိ, မဟောသဓေနမ္ဟိ ပရိစ္စတ္တော, ယဒိ တ္ဝံ ဇာနာသိ, ဝဒေဟီတိ။

တံ သုတ္ဝာ သေနကော ''မံ ရာဇာ ဥပါယံ ပုစ္ဆတိ, သောဘနော ဝါ ဟောတု မာ ဝါ, ကထေဿာမိ ဧကံ ဥပါယ''န္တိ စိန္တေတ္ဝာ ဂါထမာဟ –

၆၇၁.''အဂ္ဂိံ ဝါ ဒ္ဝါရတော ဒေမ၊ ဂဏှာမသေ ဝိကန္တနံ။
အညမညံ ဝဓိတ္ဝာန၊ ခိပ္ပံ ဟိဿာမ ဇီဝိတံ။

မာ နော ရာဇာ ဗ္ရဟ္မဒတ္တော၊ စိရံ ဒုက္ခေန မာရယိ”တိ။

တတ္ထ **ဒ္ဝတရတော**တိ ဒ္ဝတရံ ပိဒဟိတွာ တတ္ထ အင်္ဂ ဒေမ။ **ဝိကန္တန**န္တိ အညမညံ ဝိကန္တနံ သတ္တံ ဂဏှာဟာမ။ **ဟိဿာမာ** တိ ဇီဝိတံ ခိပ္ပံ ဇဟိဿာမ, အလင်္ကတဟာသာအေယေဝ နော အရုစိတကော ဘဝိဿတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အနုတ္တမနော “အတ္တနော ပုတ္တာရဿ ဇေရူပံ စိတကံ ကရောဟီ”တိ ဝတွာ ပုက္ကုသာဒယော ပုစ္ဆိ။ တေပိ အတ္တနော ပတိရူပ ဗာလကထာယေဝ ကထယိံသု။ တေန ဝုတ္တံ –

၆၇၂. “သုဏောဟိ မေတံ ဝစနံ၊ ပဿ သေနံ မဟဗ္ဗယံ။
ပုက္ကုသံ အနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိံ ကိစ္စံ က္လစ မညသိ။

၆၇၃. “ဝိသံ ခာဒိတွာ မီယာမ၊ ခိပ္ပံ ဟိဿာမ ဇီဝိတံ။
မာ နော ရာဇာ ဗ္ရဟ္မဒတ္တော၊ စိရံ ဒုက္ခေန မာရယိ။

၆၇၄. “သုဏောဟိ မေတံ ဝစနံ၊ ပဿ သေနံ မဟဗ္ဗယံ။
ကာမိန္ဒံ အနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိံ ကိစ္စံ က္လစ မညသိ။

၆၇၅. “ရဇ္ဇုယာ ဗဇ္ဈ မီယာမ၊ ပပာတာ ပပတာမသေ။
မာ နော ရာဇာ ဗ္ရဟ္မဒတ္တော၊ စိရံ ဒုက္ခေန မာရယိ။

၆၇၆. “သုဏောဟိ မေတံ ဝစနံ၊ ပဿ သေနံ မဟဗ္ဗယံ။
ဒေဝိန္ဒံ အနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိံ ကိစ္စံ က္လစ မညသိ။

၆၇၇. “အင်္ဂ တ ဒ္ဝတရတော ဒေမ၊ ဂဏှာဟာမသေ ဝိကန္တနံ။
အညမညံ ဝဓိတွာန၊ ခိပ္ပံ ဟိဿာမ ဇီဝိတံ။
န နော သက္ကောတိ မောစေတုံ၊ သုခေနေဝ မဟောသဓော”တိ။

အပိစ ဧတေသု ဒေဝိန္ဒော “အယံ ရာဇာ ကိံ ကရောတိ, အင်္ဂမှိ သန္တေ ခဇ္ဇောပနကံ ဓမတိ, ဌပေတွာ မဟောသဓံ အညော က္လစ သောတ္ထိဘာဝံ ကာတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, အယံ တံ အပုစ္ဆိတွာ အမ္ဟေ ပုစ္ဆတိ, မယံ ကိံ ဇာနာမာ”တိ စိန္တေတွာ အညံ ဥပာယံ အပဿန္တော သေနကေန ကထိတမေဝ ကထေတွာ မဟာသတ္တံ ဝဏ္ဏေန္တော ဒ္ဝေ ဟာဒေ အာဟ။ တတ္ထာယံ အဓိပ္ပာယော – “မဟာရာဇ, မယံ သဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတမေဝ ယာစာမ။ သစေ ပန ယာစိယမာနောပိ န နော သက္ကောတိ မောစေတုံ သုခေနေဝ မဟောသဓော, အထ သေနကဿ ဝစနံ ကရိဿာမာ”တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တဿ ကထိတအေသံ သရိတွာ တေန သဒ္ဓိံ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော တဿ သုဏန္တဿေဝ ပရိဒေဝန္တော အာဟ –

၆၇၈. “ယထာ ကဒလိနော သာရံ၊ အန္ဒေဝသံ နာဓိဂစ္ဆတိ။
ဧဝံ အန္ဒေဝသမာနာ နံ၊ ပဉှံ နဇ္ဈဂမာမသေ။

၆၇၉. “ယထာ သိမ္ဗလိနော သာရံ၊ အန္ဒေဝသံ နာဓိဂစ္ဆတိ။
ဧဝံ အန္ဒေဝသမာနာ နံ၊ ပဉှံ နဇ္ဈဂမာမသေ။

၆၈၀. “အဒေသေ ဝတ နော ဝုဋ္ဌံ၊ ကုဉ္ဇရာနံ ဝနောဒကေ။
သကာသေ ဒုမ္မနုဿာနံ၊ ဗာလာနံ အဝိဇာနတံ။

၆၈၁. “ဥဗ္ဗေဓတိ မေ ဟဒယံ၊ မုခဉ္စ ပရိသုဿတိ။
နိဗ္ဗုတိံ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ အဂ္ဂိဒဍ္ဎောဝ အာတပေ။

၆၈၂. ‘‘ကမ္မာရာနံ ယထာ ဥက္ကာ၊ အန္တော ဈာယတိ နော ဗဟိ။
ဧဝမ္ပိ ဟဒယံ မယှံ၊ အန္တော ဈာယတိ နော ဗဟီ’’တိ။

တတ္ထ **ကဒလိနောတိ** ယထာ ကဒလိက္ခန္ဓဿ နိဿာရတ္တာ သာရတ္ထိကော ပုရိသော အန္ဝေသန္တောပိ တ တော သာရံ နာဓိဂစ္ဆတိ, ဧဝံ မယံ ဣမမှာ ဒုက္ခာ မုစ္စနူပာယံ ပဉှံ ပဉ္စ ပဏ္ဍိတေ ပုစ္ဆိတွာ အန္ဝေသမာနာပိ ပဉှံ နဇ္ဈဂမာမသေ။ အမှေဟိ ပုစ္ဆိတံ ဥပာယံ အဇာနန္တာ အသ္သုဏန္တာ ဝိယ ဇာတာ, မယံ တံ ပဉှံ နာဓိဂစ္ဆာမ။ ဒုတိယဂါထာယပိ ဧသေဝ နယော။ **ကုဉ္စရာနံ ဝနောဒကေ** တိ ယထာ ကုဉ္စရာနံ နိရုဒကေ ဌာနေ ဝုဋ္ဌံ အဒေသေ ဝုဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ, တေ ဟိ တထာရူပေ နိရုဒကေ ဝနဂဟနေ ပဒေသေ ဝသန္တာ ခိပ္ပမေဝ ပစ္စာမိတ္တာနံ ဝသံ ဂစ္ဆန္တိ, ဧဝံ အမှေဟိပိ ဣမေသံ ဒုမ္မနုဿာနံ ဗာလာနံ သန္တိကေ ဝသန္တေဟိ အဒေသေ ဝုဋ္ဌံ။ တွေကေသု ဟိ ပဏ္ဍိတေသု ဧကောပိ မေ ဣဓ ပဋိသရဏံ နတ္ထီတိ နာနာဝိဓေန ဝိလပတိ။

တံ သုတွာ ပဏ္ဍိတော ‘‘အယံ ရာဇာ အတိဝိယ ကိလမတိ။ သစေ နံ န အဿာသေဿာမိ, ဟဒယေန ဖလိတေန မ ရိဿတီ’’တိ စိန္တေတွာ အဿာသေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၈၃. ‘‘တတော သော ပဏ္ဍိတော ဓီရော၊ အတ္ထဒဿီ မဟောသဓော။
ဝေဒေဟံ ဒုက္ခိတံ ဒိသွာ၊ ဣဒံ ဝစနမဗ္ရဝိ။

၆၈၄. ‘‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ ရာဟုဂ္ဂဟံဝ စန္ဒိမံ။

၆၈၅. ‘‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ ရာဟုဂ္ဂဟံဝ သူရိယံ။

၆၈၆. ‘‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ ပင်္ကေ သန္နံဝ ကုဉ္စရံ။

၆၈၇. ‘‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ ပေဠာဗဒ္ဓံဝ ပန္နဂံ။

၆၈၈. ‘‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ ပက္ခိံ ဗဒ္ဓံဝ ပဉ္ဇရေ။

၆၈၉. ‘‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ မစ္ဆေ ဇာလဂတေရိဝ။

၆၉၀. ‘‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ သယောဂ္ဂဗလဝါဟနံ။

၆၉၁. ‘‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။
ပဉ္စာလံ ဝါဟယိဿာမိ၊ ကာကသေနံဝ လေဍ္ဍုနာ။

၆၉၂. ‘‘အဒု ပညာ ကိမတ္ထိယာ၊ အမစ္စော ဝါပိ တာဒိသော။
ယော တံ သမ္ဗာဓပက္ခန္ဒံ၊ ဒုက္ခာ န ပရိမောစယေ’’တိ။

တတ္ထ **ဣဒန္တိ** ဒဝဍ္ဎာဟဒမှေ အရညေ ဃနဝဿံ ဝဿာပေန္တော ဝိယ နံ အဿာသေန္တော ဣဒံ ‘‘မာ တွံ ဘာယိ, မဟာရာဇာ’’တိအာဒိကံ ဝစနံ အဗ္ရဝိ။ တတ္ထ **သန္န** န္တိ လဂ္ဂံ။ **ပေဠာဗဒ္ဓ** န္တိ ပေဠာယ အန္တောဗန္ဓရဂတံ သပ္ပံ။ **ပဉ္စာလ** န္တိ ဧတံ ဧဝံ မဟန္တမ္ပိ ပဉ္စာလရညော သေနံ။ **ဝါဟယိဿာမီ** တိ ပလာပေဿာမိ ။ **အဒူ**တိ နာမတ္ထေ နိပါတော, ပညာ နာမ ကိမတ္ထိယာတိ အတ္ထော။ **အမစ္စော ဝါပိ တာဒိသော** တိ တာဒိသော ပညာယ သမန္နော အမစ္စော

တပိ ကိမတ္ထိယော, ယော တံ ဇဝံ မရဏာသမ္မာဓပ္ပတ္တံ ဒုက္ခာ န ပရိမောစယေ။ မဟာရာဇ, အဟံ ပဌမတရံ အာဂစ္ဆန္တော နာမ ကိမတ္ထံ အာဂတောတိ မညသိ။ မာ ဘာယိ, အဟံ တံ ဣမမှာ ဒုက္ခာ မောစယိဿာမီတိ အဿာသေသိ။

သောပိ တဿ ဝစနံ သုတွာ "ဣဒါနိ မေ ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ"န္တိ အဿာသံ ပဋိလဘိ။ ဗောဓိသတ္တေန သီဟနာဒေ ကတေ သဗ္ဗေ စ တုဿိံသု။ အထ နံ သေနကော ပုစ္ဆိ "ပဏ္ဍိတ, တွံ သဗ္ဗေ အမှေဟ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော ကေန ဟယေန ဂမိဿသီ"တိ? "အလင်္ကတဥမင်္ဂေန နေဿာမိ, တုမှေဟ ဂမနသဇ္ဇာ ဟောထာ"တိ ဝတွာ ဥမင်္ဂဒွာရဝိဝရဏတ္ထံ ယောဓေ အာဏာပေန္တော ကထမာဟ –

၆၉၃. "ဥဋ္ဌေထ မာဏဝါ ဥဋ္ဌေထ၊ မုခံ သောဓေထ သန္ဓိနော။
ဝေဒေဟော သဟမစ္စေဟိ၊ ဥမင်္ဂေန ဂမိဿတီ"တိ။

တတ္ထ **မာဏဝါ**တိ တရုဏာဓိဝစနံ။ **မုခံ သောဓေထာ**တိ ဥမင်္ဂဒွာရံ ဝိဝရထ။ **သန္ဓိနော**တိ ဃရသန္ဓိနော စ ဒွာရံ သောဓေထ, ဧကေသတာနံ သယနဂဗ္ဘာနံ ဒွာရံ ဝိဝရထ, အနေကသတာနံ ဒီပာလယာနံ ဒွာရံ ဝိဝရထာတိ။

တေ ဥဋ္ဌာယ ဥမင်္ဂဒွာရံ ဝိဝရိံသု။ သကလော ဥမင်္ဂော ဧကောဘာသော အလင်္ကတဒေဝသဘာ ဝိယ ဝိရောစိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၉၄. "တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ပဏ္ဍိတဿာနုစာရိနော။
ဥမင်္ဂဒွာရံ ဝိဝရိံသု၊ ယန္တယုတ္တေ စ အဂ္ဂဠေ"တိ။

တတ္ထ **အနုစာရိနော**တိ ဝေယျာဝစ္စကရာ။ **ယန္တယုတ္တေ စ အဂ္ဂဠေ** တိ သူစိဃဋိကသမ္ပန္နာနိ စ ဒွာရကဝါဋာနိ။

တေ ဥမင်္ဂဒွာရံ ဝိဝရိတွာ မဟာသတ္တဿ အာရောစေသုံ။ သော ရညော သညမဒါသိ "ကာလော, ဒေဝ, ဟာသာ အ ဩတရထာ"တိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ဩတရိ။ အထ သေနကော သီသတော နာဠိပဋ္ဋံ အပနေတွာ သာဋကံ ဩမုဉ္စိတွာ ကစ္ဆံ ဒဠှံ ဗန္ဓိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ဒိသွာ "သေနက, ကိံ ကရောသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ "ပဏ္ဍိတ, ဥမင်္ဂေန ဂစ္ဆန္တေဟိ နာမ ဝေဌနံ မောစေတွာ ကစ္ဆံ ဒဠှံ ဗန္ဓိတွာ ဂန္တဗ္ဗ"န္တိ။ "သေနက, 'ဥမင်္ဂံ ပဝိသန္တော ဩနမိတွာ ဇဏ္ဏုကေဟိ ပတိဋ္ဌာယ ပဝိသိဿာမီ'တိ မာ သညမကာသိ။ သစေ ဟတ္ထိနာ ဂန္တုကာမောသိ, ဟတ္ထိံ အဘိရုယှ ဂစ္ဆာဟိ။ သစေ အဿေန ဂန္တုကာမောသိ, အဿံ အဘိရုယှ ဂစ္ဆာဟိ။ ဥစ္စော ဥမင်္ဂော အဋ္ဌာရသဟတ္ထုဗ္ဗေဓော ဝိသာလဒွာရော, တွံ ယထာရုစိယာ အလင်္ကတပဋိယတ္တော ရညော ပုရတော ဂစ္ဆာဟီ"တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ကိရ သေနကဿ ဂမနံ ပုရတော ဝိစာရေတွာ ရာဇာနံ မဇ္ဈေ ကတွာ သယံ ပစ္ဆတော အဟောသိ။ ကိံ ကာရဏာ? ရာဇာ အလင်္ကတဥမင်္ဂံ ဩလောကေန္တော မာ သဏိကံ အဂမာသီတိ။ ဥမင်္ဂေ မဟာဇနဿ ယာဂုဘတ္တခါဒနီယာဒီနိ အပ္ပမာဏာနိ အဟေသုံ။ တေ မနုဿာ ခါဒန္တာ ပိဝန္တာ ဥမင်္ဂံ ဩလောကေန္တာ ဂစ္ဆိံသု။ မဟာသတ္တော "ယာထ မဟာရာဇ, ယာထ မဟာရာဇာ"တိ စောဒေန္တော ပစ္ဆတော ယာတိ။ ရာဇာ အလင်္ကတဒေဝသဘံ ဝိယ ဥမင်္ဂံ ဩလောကေန္တော ယာတိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၉၅. "ပုရတော သေနကော ယာတိ၊ ပစ္ဆတော စ မဟောသဓော။
မဇ္ဈေ စ ရာဇာ ဝေဒေဟော၊ အမစ္စပရိဝါရိတော"တိ။

ရညော အာဂတဘာဝံ ဉတွာ တေ မာဏဝါ ရာဇမာတရဉ္စ ဒေဝိဉ္စ ပုတ္တဉ္စ ဓီတရဉ္စ ဥမင်္ဂါ နီဟရိတွာ မဟာဝိသာလမာဋ္ဌကေ ဌပေသုံ။ ရာဇာပိ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ ဥမင်္ဂါ နိက္ခမိ။ တေ ရာဇာနဉ္စ ပဏ္ဍိတဉ္စ ဒိသွာ "နိဿံသယံ ပရဟတ္ထံ ဂတမှာ, အမှေဟ ဂဟေတွာ အာဂတေဟိ ပဏ္ဍိတဿ ပုရိသေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိံသု။ စူဠနိရာဇာပိ ကိရ ဝေဒေဟရညော ပလာယနဘယေန ဂင်္ဂါတော ကဝုတမတ္တဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ သော သန္နိသိန္နာယ ရတ္တိယာ တေသံ ဝိရဝံ သုတွာ "နန္ဒာဒေဝိယာ ဝိယ သဒ္ဒော"တိ ဝတ္တုကာမောပိ "ကုဟိံ နန္ဒာဒေဝိံ ပဿိဿသီ"တိ ပရိဟာသဘယေန န ကိဉ္စိ အာဟ။ မဟာသတ္တော ပန တသ္မိံ ဌာနေ ပဉ္စာလစန္ဒိံ ကုမာရိံ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ အဘိသိဉ္စိတွာ "မဟာရာဇ, တွံ ဣမိဿာ ကာရဏာ အာဂတော, အယံ တေ

အဂ္ဂမဟေသီ ဟောတူ''တိ အာဟ။ တီဏိ နာတသတာနိ ဥပဋ္ဌာပေသုံ, ရာဇာ ဝိသာလမာဠကာ ဩတရိတွာ အလင်္ကတနာဂံ အဘိရုဟိ။ တေပိ စတ္တာရော ခတ္တိယာ နာဂံ အဘိရုဟိံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၉၆. ''ဥမင်္ဂါ နိက္ခမိတွာန, ဝေဒေဟော နာဝမာရုဟိ။
အဘိရူဠှဉ္စ တံ ဉတွာ, အနုသာသိ မဟောသဓော။

၆၉၇. ''အယံ တေ သသုရော ဒေဝ, အယံ သဿု ဇနာဓိပ။
ယထာ မာတု ပဋိပတ္တိ, ဧဝံ တေ ဟောတု သဿုယာ။

၆၉၈. ''ယထာပိ နိယကော ဘာတာ, သဉဒရိယော ဧကမာတုကော။
ဧဝံ ပဉ္စာလစန္ဒော တေ, ဒယိတဗ္ဗော ရထေသဘ။

၆၉၉. ''အယံ ပဉ္စာလစန္ဒီ တေ, ရာဇပုတ္တီ အဘိစ္ဆိတာ။
ကာမံ ကရောဟိ တေ တာယ, ဘရိယာ တေ ရထေသဘာ''တိ။

တတ္ထ **အနုသာသီ**တိ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ ''ကအစိ ဧသော ကုဇ္ဈိတွာ စူဠနိရညော မာတရံ မာရေယျ, အဘိရူပာယ နန္ဒာဒေဝိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေယျ, ရာဇကုမာရံ ဝာ မာရေယျ, ပဋိညမဿ ဂဏှိဿာမီ''တိ။ တသ္မာ **''အယံ တေ''**တိအာဒီနိ ဝဒန္တော အနုသာသိ။ တတ္ထ **အယံ တေ သသုရော**တိ အယံ တဝ သသုရဿ စူဠနိရညော ပုတ္တော ပဉ္စာလစန္ဒိယာ ကနိဋ္ဌဘာတိကော, အယံ တေ ဣတအနိ သသုရော။ **အယံ သဿူ**တိ အယံ ဣတမိဿာ မာတာ နန္ဒာဒေဝီ နာမ တဝ သဿု။ **ယထာမာတူ**တိ ယထာ မာတု ပုတ္တာ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကရောန္တိ, ဧဝံ တေ တေသံ ဟောတု, ဗလဝတီ မာတုသညံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ မာ နံ ကအစိ လောဘစိတ္တေန ဩလောကေဟိ။ **နိယကော**တိ အဇ္ဈတ္တိကော ဧကပိတရာ ဇာတော။ **ဧကမာတုကော**တိ ဧကမာတရာ ဇာတော။ **ဒယိတဗ္ဗော** တိ ပိယာယိတဗ္ဗော။ **ဘရိယာ**တိ အယံ တေ ဘရိယာ, မာ တေဿာ အဝမာနံ အကာသီတိ ရညော ပဋိညံ ဂဏှိ။

ရာဇာပိ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ရာဇမာတရံ ပန အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိ န ကထေသိ။ ကိံ ကာရဏာ? တဿာ မဟလ္လက ဘာဝေနေဝ။ ဣဒံ ပန သဗ္ဗံ ဗောဓိသတ္တော တီရေ ဌတွာဝ ကထေသိ။ အထ နံ ရာဇာ မဟာဒုက္ခတော မုတ္တတာယ ဂန္တုကာမော ဟုတွာ ''တာတ, တွံ တီရေ ဌိတောဝ ကထေသီ''တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၇၀၀. ''အာရုယှ နာဝံ တရမာနော, ကိံ နု တီရမှိ တိဋ္ဌသိ။
ကိစ္ဆာ မုတ္တာမှ ဒုက္ခတော, ယာမ ဒါနိ မဟောသဓာ''တိ။

မဟာသတ္တော ''ဒေဝ, တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဂမနံ နာမ မယှံ အယုတ္တ''န္တိ ဝတွာ အာဟ –

၇၀၁. ''နေသ ဓမ္မော မဟာရာဇ, ယောဟံ သေနာယ နာယကော။
သေနင်္ဂံ ပရိဟာပေတွာ, အတ္တာနံ ပရိမောစယေ။

၇၀၂. ''နိဝေသနမှိ တေ ဒေဝ, သေနင်္ဂံ ပရိဟာပိတံ။
တံ ဒိန္နံ ဗြဟ္မဒတ္တေန, အာနယိဿံ ရထေသဘာ''တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မော** တိ သဘာဝော။ **နိဝေသနမှီ**တိ တံ နဂရံ သန္ဓာယာဟ။ **ပရိမောစယေ**တိ ပရိမောစေယျံ။ **ပရိဟာပိတ**န္တိ ဆဍ္ဍိတံ။ တေသု ဟိ မနုဿေသု ဒူရမဂ္ဂံ အာဂတတ္တာ ကေစိ ကိလန္တာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တာ ကေစိ ခာဒန္တာ ပိဝန္တာ အမှာကံ နိက္ခန္တဘာဝမ္ပိ န ဇာနိံသု, ကေစိ ဂိလာနာ။ မယာ သဒ္ဓိံ စတ္တာရော မာသေ ကမ္မံ ကတွာ မမ ဥပကာရကာ မနုဿာ စေတ္ထ ဗဟူ, န သက္ကာ မယာ ဧကမနုဿမ္ပိ ဆဍ္ဍေတွာ ဂန္တုံ, အဟံ ပန နိဝတ္တိတွာ သဗ္ဗမ္ပိ တံ တဝ သေနံ ဗြဟ္မဒတ္တေန ဒိန္နံ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ အာနေဿာမိ။ တုမှေ ပန, မဟာရာဇ, ကတ္ထစိ အဝိလမ္ဗန္တာ သီဃံ ဂစ္ဆထ။ မယာ တေ အန္တရာမဂ္ဂေ ဟတ္ထိဝါဟနာဒီနိ ဌပိတာနိ, ကိလန္တကိလန္တာနိ ပဟာယ သမတ္ထသမတ္ထေဟိ သီဃံ မိထိလမေဝ ပဝိသထာတိ။

တတော ရာဇာ ကထမာဟ –

၇၀၃. ‘‘အပ္ပသေနော မဟာသေနံ၊ ကထံ ဝိဂ္ဂယှ ဌဿသိ။
ဒုဗ္ဗလော ဗလဝန္တေန၊ ဝိဟညိဿသိ ပဏ္ဍိတာ’’တိ။

တတ္ထ **ဝိဂ္ဂယှာ** တိ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ။ **ဝိဟညိဿသီ** တိ ဟညိဿသိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၇၀၄. ‘‘အပ္ပသေနောပိ စေ မန္တီ၊ မဟာသေနံ အမန္တိနံ။
ဇိနာတိ ရာဇာ ရာဇာနော၊ အာဒိစ္စောဝုဒယံ တမ’’န္တိ။

တတ္ထ **မန္တီ** တိ မန္တာယ သမန္နာဂတော ပညာဝ ဥပါယကုသလော။ **အမန္တိန** န္တိ အနုပါယကုသလံ ဇိနာတိ, ပညာဝ ဒုပ္ပညံ ဇိနာတိ။ **ရာဇာ ရာဇာနော**တိ ဧကောပိ စ ဧဝရူပေါ ရာဇာ ဗဟူပိ ဒုပ္ပညရာဇာနော ဇိနာတိယေဝ။ ယထာ ကိန္တိ? **အာဒိစ္စောဝုဒယံ တမ** န္တိ, ယထာ အာဒိစ္စော ဥဒယန္တော တမံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ အာလောကံ ဒဿေတိ, ဧဝံ ဇိနာတိ စေဝ သူရိယော ဝိယ ဝိရောစတိ စ။

ဣဒံ ဝတွာ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ‘‘ဂစ္ဆထ တုမှေ’’တိ ဝန္ဒိတွာ ဥယျောဓေသိ။ သော ‘‘မုတ္တော ဝတမှိ အမိတ္တဟတ္ထတော, ဣမိဿာ စ လဒ္ဓတ္တာ မနောရထောပိ မေ မတ္ထကံ ပတ္တော’’တိ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ အာဝဇ္ဇေတွာ ဥပ္ပန္နပီတိပါမောဇ္ဇော ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏေ သေနကဿ ကထေန္တော ကထမာဟ –

၇၀၅. ‘‘သုသုခံ ဝတ သံဝါသော၊ ပဏ္ဍိတေဟီတိ သေနက။
ပက္ခီဝ ပဉ္ဇရေ ဗဒ္ဓေ၊ မစ္ဆေ ဇာလဂတေရိဝ။
အမိတ္တဟတ္ထတ္တဂတေ၊ မောစယီ နော မဟောသဓော’’တိ။

တတ္ထ **သုသုခံ ဝတာ**တိ အတိသုခံ ဝတ ဣဒံ, ယော သံဝါသော ပဏ္ဍိတေဟိ။ **ဣတီ**တိ ကာရဏတ္ထေ နိပါတော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယသ္မာ အမိတ္တဟတ္ထဂတေ မောစယိ နော မဟောသဓော, တသ္မာ, သေနက, ဝဒာမိ။ သုသုခံ ဝတ ဣဒံ, ယော သေ ပဏ္ဍိတေဟိ သံဝါသောတိ။

တံ သုတွာ သေနကောပိ ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏေ ကထေန္တော အာဟ –

၇၀၆. ‘‘ဧဝမေတံ မဟာရာဇ၊ ပဏ္ဍိတာ ဟိ သုခါဝဟာ။
ပက္ခီဝ ပဉ္ဇရေ ဗဒ္ဓေ၊ မစ္ဆေ ဇာလဂတေရိဝ။
အမိတ္တဟတ္ထတ္တဂတေ၊ မောစယီ နော မဟောသဓော’’တိ။

အထ ဝေဒေဟရာဇာ နဒိံ ဥတ္တရိတွာ ယောဇနန္တရေ ယောဇနန္တရေ မဟာသတ္တေန ကာရိတကမ္မံ သမ္ပတွာ ... တော။ တတ္ထဿ ဗောဓိသတ္တေန ဌပိတမနုဿာ ဟတ္ထိတဟနာဒီနိ စေဝ အန္နပါနာဒီနိ စ အဒံသု။ သော ကိလန္တေ ဟတ္ထိအဿရထာဒယော ဌပေတွာ ဣတရေ အာဒါယ တေဟိ သဒ္ဓိံ အညံ ကမ္မံ ဟပုဏိ။ ဧတေနုပါယေန ယောဇန သတိကံ မဂ္ဂံ အတိက္ကမိတွာ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ မိထိလံ ပါဝိသိ။ မဟာသတ္တောပိ ဥမင်္ဂဒွါရံ ဂန္တွာ အတ္တနာ သန္နဒ္ဓခဂ္ဂံ သြမုဉ္စိတွာ ဥမင်္ဂဒွါရေ ဝါလုကံ ဝိယူဟိတွာ ဌပေသိ။ ဌပေတွာ စ ပန ဥမင်္ဂံ ပဝိသိတွာ ဥမင်္ဂေန ဂန္တွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ပါသာဒံ အဘိရုယှ ဂန္ဓောဒကေန နှာတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ သယနဝရဂတော ‘‘မနောရထော မေ မတ္ထကံ ပတ္တော’’တိ အာဝဇ္ဇေန္တော နိပဇ္ဇိ။ အထ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန စူဠနိရာဇာ သေနင်္ဂံ ဝိစာရယမာနော တံ နဂရံ ဥပါဂမိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၇၀၇. ‘‘ရက္ခိတွာ ကသိဏံ ရတ္တိံ၊ စူဠနေယျော မဟဗ္ဗလော။
ဥဒေန္တံ အရုဏုဂ္ဂသ္မိံ၊ ဥပကာရိံ ဥပါဂမိ။

၇၀၈. ‘‘အာရုယှ ပဝရံ နာဂံ၊ ဗလဝန္တံ သဋ္ဌိဟာယနံ။
ရာဇာ အတေစ ပဉ္စာလော၊ စူဠနေယျော မဟဗ္ဗလော။

၇၀၉. ‘‘သန္နဒ္ဓော မဏိဝမ္မေန၊ သရမာအာယ ဟာဏိနာ။
ပေသိယေ အဇ္ဈဘာသိတ္ထ၊ ပုထုဂုမ္ဗေ သမာဂတေ’’တိ။

တတ္ထ **ကာသိဏာ**န္တိ သကလံ နိဒ္ဒေသံ။ **ဥဒေန္တ** န္တိ ဥဒေန္တေ။ **ဥပကာရိ**န္တိ ပဉ္စာလနဂရံ ဥပဟာအာယ မဟာသ တ္တေနကာရိတတ္တာ ‘‘ဥပကာရီ’’တိ လဒ္ဓနာမကံ တံ နဂရံ ဥပာဂမိ။ **အတေစာ**တိ အတ္တနော သေနံ အတေစ။ **ပေသိယေ** တိ အတ္တနော ပေသနကာရကေ။ **အဇ္ဈဘာသိတ္ထာ** တိ အဓိအဘာသိတ္ထ, ပုရေတရမေဝ အဘာသိတ္ထ, **ပုထုဂုမ္ဗေ** တိ ဗ ဟူသု သိပ္ပေသု ပတိဋ္ဌိတေ အနေကသိပ္ပဇာနနကေတိ။

ဣအာနိ တေ သရူပတော ဒဿေတုမာဟ –

၇၁၀. ‘‘ဟတ္ထာရောဟေ အနီကဋ္ဌေ၊ ရထိကေ ပတ္တိကာရကေ။
ဥပာသနမှိ ကတဟတ္ထေ၊ တလဝေဓေ သမာဂတေ’’တိ။

တတ္ထ **ဥပာသနမှီ**တိ ဓနုသိပ္ပေ။ **ကတဟတ္ထေ** တိ အဝိရဇ္ဈနဝေဓိတာယ သမ္ပန္နဟတ္ထေ။

ဣအာနိ ရာဇာ ဝေဒေဟံ ဇီဝဂ္ဂဟံ ဂဏှာပေတုံ အာဏာပေန္တော အာဟ –

၇၁၁. ‘‘ပေသေထ ကုဉ္စရေ ဒန္တီ၊ ဗလဝန္တေ သဋ္ဌိဟာယနေ။
မဒ္ဒန္တု ကုဉ္စရာ နဂရံ၊ ဝေဒေဟေန သုမာပိတံ။

၇၁၂. ‘‘ဝစ္ဆဒန္တမုခာ သေတာ၊ တိက္ခဂ္ဂာ အဋ္ဌိဝေဓိနော။
ပဏုန္နာ ဓနုဝေဂေန၊ သမ္ပတန္တုတရီတရာ။

၇၁၃. ‘‘မာဏဝ ဝမ္မိနော သူရာ၊ စိတ္ရဒဏ္ဍယုတာဝုဓာ။
ပက္ခန္ဒိနော မဟာနာဂါ၊ ဟတ္ထီနံ ဟောန္တု သမ္မုခါ။

၇၁၄. ‘‘သတ္တိယော တေလဓောတာယော၊ အစ္စိမန္တာ ပဘဿရာ။
ဝိဇ္ဇောတမာနာ တိဋ္ဌန္တု၊ သတရံသီဝ တာရကာ။

၇၁၅. ‘‘အာဝုဓဗလဝန္တာနံ ၊ ဂုဏိကာယူရဓာရိနံ။
ဧတာဒိသာနံ ယောဓာနံ၊ သင်္ဂာမေ အပလာယိနံ။
ဝေဒေဟော ကုတော မုစ္စိဿတိ၊ သစေ ပက္ခီဝ ကာဟိတိ။

၇၁၆. ‘‘တိံသ မေ ပုရိသနာဝုတျော၊ သဗ္ဗေဝေကေကနိစ္စိတာ။
ယေသံ သမံ န ပဿာမိ၊ ကေဝလံ မဟိမံ စရံ။

၇၁၇. ‘‘နာဂါ စ ကပ္ပိတာ ဒန္တီ၊ ဗလဝန္တော သဋ္ဌိဟာယနာ။
ယေသံ ခန္ဓေသု သောဘန္တိ၊ ကုမာရာ စာရုဒဿနာ။

၇၁၈. ‘‘ပီတာလင်္ကာရာ ပီတဝသနာ၊ ပီတုတ္တရနိဝါသနာ။
နာဂခန္ဓေသု သောဘန္တိ၊ ဒေဝပုတ္တာဝ နန္ဒနေ။

၇၁၉. ‘‘ပါဌီနဝဏ္ဏာ နေတ္တိံသာ၊ တေလဓောတာ ပဘဿရာ။
နိဋ္ဌိတာ နရဓီရေဘိ၊ သမဓာရာ သုနိဿိတာ။

၇၂၀. “ဝေလ္လာလိနော ဝိတမလာ၊ သိက္ကာယသမယာ ဒဠှာ။
ဂဟိတာ ဗလဝန္တေဘိ၊ သုပ္ပဟာရပ္ပဟာရိဘိ။

၇၂၁. “သုဝဏ္ဏထရုသမ္ပန္နာ၊ လောဟိတကဉ္စုပစ္ဆာဒိတာ။
ဝိဝတ္တမာနာ သောဘန္တိ၊ ဝိဇ္ဇုဝဗ္ဘဃနန္တရေ။

၇၂၂. “ပဋာကာ ဝမ္မိနော သူရာ၊ အသိစမ္မဿ ကောဝိဒါ။
ဓနုဂ္ဂဟာ သိက္ခိတရာ၊ နာဂခန္ဓေ နိပါတိနော။

၇၂၃. “ဧတာဒိသေဟိ ပရိက္ခိတ္တော၊ နတ္ထိ မောက္ခော ဣတော တဝ။
ပဘာဝံ တေ န ပဿာမိ၊ ယေန တွံ မိထိလံ ဝဇေ”တိ။

တတ္ထ **ဒန္တီ** တိ သမ္ပန္နဒန္တေ။ **ဝဇ္ဇုဒန္တမုခါ** တိ နိခါဒနသဒိသမုခါ။ **ပဏုန္နာ** တိ ဝိဿဋ္ဌာ။ **သမ္ပတန္တုတ္တရိတရာ** တိ ဧဝရူပါ သရာ ဣတရီတရာ သမ္ပတန္တု သမာဂစ္ဆန္တု။ ဃနမေဃဝဿံ ဝိယ သရဝဿံ ဝဿထာတိ အာဏာပေသိ။ **မာဏဝါ** တိ တရုဏယောဓာ။ **ဝမ္မိနော** တိ ဝမ္မဟတ္ထာ။ **စိတြဒဏ္ဍယုတာဝုဓာ** တိ စိတြဒဏ္ဍယုတ္တေဟိ အာဝုဓေဟိ သမန္နာဂတာ။ **ပက္ခန္ဒိနော** တိ သင်္ဂာမပက္ခန္ဒိကာ။ **မဟာနာဂါ** တိ မဟာနာဂေသု ကောဉ္စနာဒံ ကတွာ အာဂစ္ဆန္တေသုပိ နိစ္စလာ ဌတွာ တေသံ ဒန္တေ ဂဟေတွာ လုဉ္စိတုံ သမတ္ထာ ယောဓာ။ **သတရံသီဝ တာရကာ** တိ သတရံသီ ဝိယ ဩသဓိတာရကာ။ **အာဝုဓဗလဝန္တာန** န္တိ အာဝုဓဗလေန ယုတ္တာနံ သမန္နာဂတာနံ။ **ဂုဏိကာယူရဓာရိန** န္တိ ဂုဏိ ဝုစ္စတိ ကဝစံ, ကဝစာနိ စေဝ ကာယူရာဘရဏာနိ စ ဓာရေန္တာနံ, ကဝစသင်္ခါတာနိ တ ကာယူရာနိ ဓာရေန္တာနံ။ **သဇေ ပက္ခီဝ ကာဟိတိ** တိ သစေပိ ပက္ခီ ဝိယ အာကာသေ ပက္ခန္ဒနံ ကရိဿတိ, တထာပိ ကိံ မုစ္စိဿတီတိ ဝဒတိ။

တိံသ မေ ပုရိသနာဝုတျော တိ ပုရိသာနံ တိံသသဟဿာနိ နဝုတိသတာနိ တိံသနာဝုတျောတိ ဝုစ္စန္တိ။ **သဗ္ဗေ ဝေကေကနိစ္စိတာ** တိ ဧတ္တကာ မယှံ ပရေသံ ဟတ္ထတော အာဝုဓံ ဂဟေတွာ ပစ္စာမိတ္တာနံ သီသဟာတနသမတ္ထာ ဧကေကံ ဝိစိနိတွာ ဂဟိတာ အနိဝတ္တိနော ယောဓာတိ ဒဿေတိ။ **ကေဝလံ မဟိမံ စရန္တိ** သကလမ္ပိ ဣမံ မဟိံ စရန္တော ယေသံ သမံ သဒိသံ န ပဿာမိ, ကုတော ဥတ္တရိတရံ, တေယေဝ မေ ယောဓာ ဧတ္တကာတိ ဒဿေတိ။ **စာရုဒဿနာ** တိ စာရု ဝုစ္စတိ သုဝဏ္ဏံ, သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာတိ အတ္ထော။ **ပီတာလင်္ကာရာ** တိ ပီတဝဏ္ဏသုဝဏ္ဏာလင်္ကာရာ။ **ပီတဝသနာ** တိ ပီတဝဏ္ဏသုဝဏ္ဏဝတ္ထာ။ **ပီတုတ္တရနိဝါသနာ** တိ ပီတဥတ္တရာသင်္ဂနိဝတ္ထာ။ **ဟဋ္ဌိနုဝဏ္ဏာ** တိ ဟာသာဏမဇ္ဈသဒိသာ။ **နေတ္တိံသာ** တိ ခဂ္ဂါ။ **နရဓီရေဘီ** တိ ပဏ္ဍိတပုရိသေဟိ။ **သုနိသိတာ** တိ သုနိသိတာ အတိတိခိဏာ။

ဝေလ္လာလိနော တိ ဌိတမဇ္ဈန္တိကေ သူရိယော ဝိယ ဝိဇ္ဇောတမာနာ။ **သိက္ကာယသမယာ** တိ သတ္တ တရေ ကောဥ္စသကုဏေ ခါအပေတွာ ဂဟိတေန သိက္ကာယသေန ကတာ။ **သုပ္ပဟာရပ္ပဟာရိဘီ** တိ ဒဠှပ္ပဟာရေဟိ ယောဓေဟိ။ **လောဟိတကဉ္စုပစ္ဆာဒိတာ** တိ လောဟိတဝဏ္ဏာယ ကောသိယာ သမန္နာဂတာ။ **ပဋာကာ** တိ အာကာသေ ပရိဝတ္တနသမတ္ထာ။ **သူရာ** တိ ဇာတိသူရာ။ အသိစမ္မဿ **ကောဝိဒါ** တိ ဧတေသံ ဂဟဏေ ကုသလာ။ **ဓနုဂ္ဂဟာ** တိ ဓနုဂ္ဂဟကာ။ **သိက္ခိတရာ** တိ ဧတေသ္မိံ ဓနုဂ္ဂဟဏေ အတိဝိယ သိက္ခိတာ။ **နာဂခန္ဓေ နိပါတိနော** တိ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ ခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိတွာ နိပါတနသမတ္ထာ။ **နတ္ထိ မောက္ခော** တိ အမ္ဘော, ဝေဒေဟ, တွံ ပဌမံ တာဝ ဂဟပတိပုတ္တဿာနုဘာဝေန မုစ္စေယာသိ, ဣဒါနိ ပန နတ္ထိ တဝ မောက္ခောတိ ဝဒတိ။ **ပဘာဝံ တေ** တိ ဣဒါနိ တေ ရာဇာနုဘာဝံ န ပဿာမိ, ယေန တွံ မိထိလံ ဂမိဿသိ ခိပ္ပံ, ဇာလေ ပဝိဋ္ဌမစ္ဆော ဝိယ ဇာတောသီတိ။

စူဠနိရာဇာ ဝေဒေဟံ တဇ္ဇေန္တော “ဣဒါနိ နံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝဇိရင်္ကုသေန နာဂံ စောဒေန္တော “ဂဏှထ, ဘိန္ဒထ, ဝိဇ္ဈထာ”တိ သေနံ အာဏာပေန္တော ဥပကာရိနဂရံ အဝတ္ထရန္တော ဝိယ ဥပာဂမိ။ အထ နံ မဟာသတ္တဿ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာ “ကော ဇာနာတိ, ကိံ ဘဝိဿတီ”တိ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကေ ဂဟေတွာ ပရိတရယိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တော သိရိသယနာ ဝုဋ္ဌာယ ကတသရီရပ္ပဋိဇဂ္ဂနော ဘုတ္တပာတရာသော အလင်္ကတပ္ပဋိယတ္တော သတသဟဿဂ္ဃနကံ ကာသိကဝတ္ထံ နိဝာသေတွာ ရတ္တကမ္ဗလံ ဧကံသေ ကရိတွာ သတ္တရတနဝိစိတ္တံ ဝလဉ္ဇနဒဏ္ဍကံ အာဒါယ သုဝဏ္ဏပာဒုကံ အာရုယှ ဒေဝစ္ဆရာယ ဝိယ အလင်္ကတက္ကတ္တိယာ တာလဝဏ္ဋနိယာ ဗီဇိယမာနော အလင်္ကတပါသာဒေ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတွာ စူဠနိရညော အတ္တာနံ ဒဿေန္တော သက္ကဒေဝရာဇလီလာယ

အပရာပရံ စင်္ကမိ။ စူဠနိရာဇာပိ တဿ ရူပသိရိံ ဩလောကေတွာ စိတ္တံ ပသာဒေတုံ နာသက္ခိ, “ကာအနိ နံ ဂဏှိဿာမီ”တိ တုရိတတုရိတော ဝ ဟတ္ထိံ ပေသေသိ။ ပဏ္ဍိတော စိန္တေသိ “အယံ ‘ဝေဒေဟော မေ လဒ္ဓေါ’တိ သညာယ တုရိတတုရိတော ဝ အာဂစ္ဆတိ, န ဇာနာတိ အတ္တနော ပုတ္တာနံ ဂဟေတွာ အမှာကံ ရညော ဂတဘာဝံ, သုဝဏ္ဏာအ သသဒိသံ မမ မုခံ ဒဿေတွာ ကထေဿာမိ တေန သဒ္ဓိ”န္တိ။ သော တတဟာနေ ဌိတော ဝ မဓုရဿရံ နိစ္ဆာရေတွာ တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော အာဟ –

၇၂၄. “ကိံ နု သန္တရမာနောဝ, နာဂံ ပေသေသိ ကုဉ္ဇရံ။
ပဟဋ္ဌရူပေါ အာပတသိ, သိဒ္ဓတ္ထောသ္မီတိ မညသိ။

၇၂၅. “ဩဟရေတံ ဓနုံ စာပံ, ခုရပ္ပံ ပဋိသံဟရ။
ဩဟရေတံ သုဘံ ဝမ္မံ, ဝေဠုရိယမဏိသန္ထတ”န္တိ။

တတ္ထ **ကုဉ္ဇရ** န္တိ သေဋ္ဌံ။ **ပဟဋ္ဌရူပေါ** တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌစိတ္တော သောမနဿဇာတော။ **အာပတသီ**တိ အာဂစ္ဆသိ။ **သိဒ္ဓတ္ထောသ္မီ** တိ နိပ္ဖန္နတ္ထောသ္မိ, မနောရထော မေ မတ္ထကံ ပတ္တောတိ မညသိ။ **ဩဟရေတ**န္တိ ကာမံ စာပသဒ္ဒါတံ ဓနုံ ဩဟရ, အဝဟရ, ဆဍ္ဍေဟိ, ကော နု တေ ဧတေနတ္ထော။ **ပဋိသံဟရာ**တိ အပနေတွာ အညဿ တဒေဟိ, ပဋိစ္ဆန္နေ တ ဌာနေ ဌပေဟိ, ကိံ ခုရပ္ပေန ကရိဿသိ။ **ဝမ္မ** န္တိ ဧတံ ဝမ္မမ္ပိ အပနေဟိ။ ကာဒံ တယာ ဟိယျော ပဋိမုက္ကံ ဘဝိဿတိ, ဆဍ္ဍေဟိ နံ, မာ တေ သရီရံ ဥပ္ပဏ္ဍုကံ အဟောသိ, အကိလမေတွာ ဟတော ဝ နဂရံ ပဝိသာဟီတိ ရညာ သဒ္ဓိံ ကေဠိမကာသိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဂဟပတိပုတ္တော မယာ သဒ္ဓိံ ကေဠိံ ကရောတိ, အဇ္ဇ တေ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမီ”တိ တံ တဇ္ဇေန္တော ကထမာဟ –

၇၂၆. “ပသန္နမုခဝဏ္ဏောသိ, မှိတပုဗ္ဗဉ္စ ဘာသသိ။
ဟောတိ ခေါ မရဏကာလေ, ဧဒိသီ ဝဏ္ဏသမ္ပဒါ”တိ။

တတ္ထ **မှိတပုဗ္ဗဉ္စ** တိ ပဌမံ မှိတံ ကတွာ ပစ္ဆာ ဘာသန္တော မှိတပုဗ္ဗမေဝ ဘာသသိ, မံ ကိသ္မိဉ္စိ န ဂဏေသိ။ **ဟောတိ ခေါ**တိ မရဏကာလေ နာမ ဝဏ္ဏသမ္ပဒါ ဟောတိယေဝ, တသ္မာ တွံ ဝိရောစသိ, အဇ္ဇ တေ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ ဇယပါနံ ပိဝိဿာမာတိ။

ဧဝံ တဿ တေန သဒ္ဓိံ ကထနကာလေ မဟာဗလကာယော မဟာသတ္တဿ ရူပသိရိံ ဒိသွာ “အမှာကံ ရာဇာ မဟောသဓပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ မန္တေတိ, ကိံ နု ခေါ ကထေသိ, ဧတေသံ ကထံ သုဏိဿာမာ”တိ ရညော သန္တိကမေဝ အဂမာသိ။ ပဏ္ဍိတောပိ တဿ ကထံ သုတွာ “န မံ ‘မဟောသဓပဏ္ဍိတော’တိ ဇာနာသိ။ နာဟံ အတ္တာနံ မာရေတုံ ဒဿာမိ, မန္တော တေ, ဒေဝ, ဘိန္နော, ကေဝဋ္ဋေန စ တယာ စ ဟဒယေန စိန္တိတံ န ဇာတံ, မုခေန ကထိတမေဝ ဇာတ”န္တိ ပကာသေန္တော အာဟ –

၇၂၇. မောဃံ တေ ဂဇ္ဇိတံ ရာဇ, ဘိန္နမန္တောသိ ခတ္တိယ။
ဒုဂ္ဂဏှောဟာသိ တယာ ရာဇာ, ခဠုင်္ကေနေဝ သိန္ဓဝေါ။

၇၂၈. “တိဏ္ဏော ဟိယျော ရာဇာ ဂင်္ဂံ, သာမစ္စော သပရိဇ္ဇနော။
ဟံသရာဇံ ယထာ ဓင်္ကော, အနုဇ္ဇဝံ ပတိဿသီ”တိ။

တတ္ထ **ဘိန္နမန္တောသီ** တိ ယော တယာ ကေဝဋ္ဋေန သဒ္ဓိံ သယနဂဗ္ဘေ မန္တော ဂဟိတော, တံ မန္တံ န ဇာနာတီတိ မာ သညံ ကရိ, ပဂေဝ သော မယာ ဉာတော, ဘိန္နမန္တော အသိ ဇာတော။ **ဒုဂ္ဂဏှောဟာသိ တယာ** တိ မဟာရာဇ, တယာ အမှာကံ ရာဇာ အဿခဠုင်္ကေန သိန္ဓဝေါ ဝိယ ဒုဂ္ဂဏှောဟာသိ, ခဠုင်္ကံ အာရုဠှေဟာန ဇဝသမ္ပန္နံ အာဇာနီယံ အာရုယှဟ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ဂဟေတုံ န သက္ကာတိ အတ္ထော။ ခဠုင်္ကော ဝိယ ဟိ ကေဝဋ္ဋော, တံ အာရုဠှပုရိသော ဝိယ တွံ, ဇဝသမ္ပန္နော သိန္ဓဝေါ ဝိယ အဟံ, တံ အာရုဠှပုရိသော ဝိယ အမှာကံ ရာဇာတိ ဒဿေတိ။ **တိဏ္ဏော**

ဏော ဟိယျောတိ ဟိယျော ဥတ္တိဏ္ဏော။ သော စ ခေါ သာမဏ္ဍော သပရိဇနော, န ကေကော ပလာယိတ္ဝာ ဂ တော။ **အနုဇ္ဇဝ** န္တိ သစေ ပန တ္ဝံ တံ အနုဇဝိဿသိ အနုဗန္ဓိဿသိ, အထ ယထာ သုဝဏ္ဏဟံသရာဇံ အနုဇဝန္တော ခ ဏ္ဍော အန္တရာဝ ပတိဿတိ, ဧဝံ ပတိဿသိ, အန္တရာဝ ဝိနာသံ ဟာပုဏိဿသီတိ ဝဒတိ။

ဣဒါနိ သော အဆမ္ဗိတကေသရသီဟော ဝိယ ဥဒာဟရဏံ အာဟရန္တော အာဟ –

၇၂၉. ''သိင်္ဂါလော ရတ္တိဘာဂေန, ဖုလ္လံ ဒိသွာန ကိံသုကံ။
မံသပေသီတိ မညန္တော, ပရိဗျူဠှော မိဂါဓမော။

၇၃၀. ''ဝီတိဝတ္တာသု ရတ္တီသု, ဥဂ္ဂတသ္မိံ ဒိဝါကရေ။
ကိံသုကံ ဖုလ္လိတံ ဒိသွာ, အာသစ္ဆိန္နော မိဂါဓမော။

၇၃၁. ''ဧဝမေဝ တုဝံ ရာဇ, ဝေဒေဟံ ပရိဝါရိယ။
အာသစ္ဆိန္နော ဂမိဿသိ, သိင်္ဂါလော ကိံသုကံ ယထာ''တိ။

တတ္ထ **ဒိသွာနာ**တိ စန္ဒာလောကေန ဩလောကေတွာ။ **ပရိဗျူဠှော** တိ ဟတော ဝ မံသပေသိ ခါဒိတွာ ဂမိဿာ မာတိ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌာသိ။ **ဝီတိဝတ္တာသူ** တိ တေ ယာသု ယာသု ရတ္တီသု ဧဝံ အဋ္ဌာသိ, တာသု တာသု ရတ္တီသု အတီ တာသု။ **ဒိသွာ**တိ သူရိယာလောကေန ကိံသုကံ ဒိသွာ ''န ဣဒံ မံသ''န္တိ ဥတွာ ဆိန္နာသာ ဟုတွာ ပလာယိံသု။ **သိင်္ဂါ လာ**တိ ယထာ သိင်္ဂါလော ကိံသုကံ ပရိဝါရေတွာ အာသစ္ဆိန္နာ ဂတာ, ဧဝံ တုဝမ္ပိ ဣမံ ဝေဒေဟရညော နတ္ထိဘာဝံ ဥတွာ အာသစ္ဆိန္နော ဟုတွာ ဂမိဿသိ, သေနံ ဂဟေတွာ ပလာယိဿသီတိ ဒီပေတိ။

ရာဇာ တဿ အဆမ္ဗိတဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ ''အယံ ဂဟပတိပုတ္တော အတိသူရော ဟုတွာ ကထေသိ, နိဿံသယံ ဝေဒေဟော ပလာတော ဘဝိဿတီ''တိ။ သော အတိဝိယ ကုဇ္ဈိတွာ ''ပုဗ္ဗေ မယံ ဂဟပတိပုတ္တံ နိဿာယ ဥဒရသာဋကမ္ပိ အဿာမိကာ ဇာတာ, ဣဒါနိ တေန အမှာကံ ဟတ္ထဂတော ပစ္စာမိတ္တော ပလာပိတော, ဗဟုသ္သ ဝတ နော အနတ္ထဿ ကာရကော, ဥဘိန္နံ ကတ္တဗ္ဗကာရဏံ ဣမဿေဝ ကရိဿာမီ''တိ တဿ ကာရဏံ ကာ တုံ အာဏာပေန္တော အာဟ –

၇၃၂. ''ဣမဿ ဟတ္ထေ ပါဒေ စ, ကဏ္ဏနာသဉ္စ ဆိန္ဒထ။
ယော မေ အမိတ္တံ ဟတ္ထဂတံ, ဝေဒေဟံ ပရိမောစယိ။

၇၃၃. ''ဣမံ မံသံဝ ဟတဗ္ဗံ, သူလေ ကတွာ ပစန္တု နံ။
ယော မေ အမိတ္တံ ဟတ္ထဂတံ, ဝေဒေဟံ ပရိမောစယိ။

၇၃၄. ''ယထာပိ အာသဘံ စမ္မံ, ပထဗျာ ဝိတနီယတိ။
သီဟဿ အထော ဗျဂ္ဃဿ, ဟောတိ သင်္ကုသမာဟတံ။

၇၃၅. ''ဧဝံ တံ ဝိတနိတွာန, ဝေဓယိဿာမိ သတ္တိယာ။
ယော မေ အမိတ္တံ ဟတ္ထဂတံ, ဝေဒေဟံ ပရိမောစယီ''တိ။

တတ္ထ **ဟတဗ္ဗ** န္တိ ဟစယိတဗ္ဗံ ပစိတဗ္ဗယုတ္တကံ မိဂါဒီနံ မံသံ ဝိယ ဣမံ ဂဟပတိပုတ္တံ သူလေ အာဝုဏိတွာ ပစန္တု။ **သီဟဿ အထော ဗျဂ္ဃဿာ** တိ ဧတေသဉ္စ ယထာ စမ္မံ သင်္ကုသမာဟတံ ဟောတိ, ဧဝံ ဟောတု။ **ဝေ ဓယိဿာမီ**တိ ဝိဇ္ဈာပေဿာမိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ဟသိတံ ကတွာ ''အယံ ရာဇာ အတ္တနော ဒေဝိယာ စ ဗန္ဓုတနုဥ္စ မယာ မိထိလံ ပဟိတ ဘာဝံ န ဇာနာတိ, တေန မေ ဣမံ ကမ္မကာရဏံ ဝိစာရေတိ, ကောဓဝသေန ခေါ ပန မံ ဥသုနာ ဝါ ဝိဇ္ဈေယျ, အညံ ဝါ အတ္တနော ရုစ္စနကံ ကရေယျ, သောကာတုရံ ဣမံ ဝေဒနာပ္ပတ္တံ ကတွာ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေယေဝ ဝိသညီ နံ နိပဇ္ဇာပေတုံ တံ ကာရဏံ အာရောစေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၇၃၆. ‘‘သစေ မေ ဟတ္ထေ ဟဒေ စ၊ ကဏ္ဏနာသဉ္စ ဆေစ္ဆသိ။
ဧဝံ ပဉ္စာလစန္ဒဿ၊ ဝေဒေဟော ဆေဒယိဿတိ။

၇၃၇. ‘‘သစေ မေ ဟတ္ထေ ဟဒေ စ၊ ကဏ္ဏနာသဉ္စ ဆေစ္ဆသိ။
ဧဝံ ပဉ္စာလစန္ဒိယာ၊ ဝေဒေဟော ဆေဒယိဿတိ။

၇၃၈. ‘‘သစေ မေ ဟတ္ထေ ဟဒေ စ၊ ကဏ္ဏနာသဉ္စ ဆေစ္ဆသိ။
ဧဝံ နန္ဒာယ ဒေဝိယာ၊ ဝေဒေဟော ဆေဒယိဿတိ။

၇၃၉. ‘‘သစေ မေ ဟတ္ထေ ဟဒေ စ၊ ကဏ္ဏနာသဉ္စ ဆေစ္ဆသိ။
ဧဝံ တေ ပုတ္တအရဿ၊ ဝေဒေဟော ဆေဒယိဿတိ။

၇၄၀. ‘‘သစေ မံသံဝ ဟတဗ္ဗံ၊ သူလေ ကတွတ ပစိဿသိ။
ဧဝံ ပဉ္စာလစန္ဒဿ၊ ဝေဒေဟော ဟာစယိဿတိ။

၇၄၁. ‘‘သစေ မံသံဝ ဟတဗ္ဗံ၊ သူလေ ကတွတ ပစိဿသိ။
ဧဝံ ပဉ္စာလစန္ဒိယာ၊ ဝေဒေဟော ဟာစယိဿတိ။

၇၄၂. ‘‘သစေ မံသံဝ ဟတဗ္ဗံ၊ သူလေ ကတွတ ပစိဿသိ။
ဧဝံ နန္ဒာယ ဒေဝိယာ၊ ဝေဒေဟော ဟာစယိဿတိ။

၇၄၃. ‘‘သစေ မံသံဝ ဟတဗ္ဗံ၊ သူလေ ကတွတ ပစိဿသိ။
ဧဝံ တေ ပုတ္တအရဿ၊ ဝေဒေဟော ဟာစယိဿတိ။

၇၄၄. ‘‘သစေ မံ ဝိတနိတွတန၊ ဝေဓယိဿသိ သတ္တိယာ။
ဧဝံ ပဉ္စာလစန္ဒဿ၊ ဝေဒေဟော ဝေဓယိဿတိ။

၇၄၅. ‘‘သစေ မံ ဝိတနိတွတန၊ ဝေဓယိဿသိ သတ္တိယာ။
ဧဝံ ပဉ္စာလစန္ဒိယာ၊ ဝေဒေဟော ဝေဓယိဿတိ။

၇၄၆. ‘‘သစေ မံ ဝိတနိတွတန၊ ဝေဓယိဿသိ သတ္တိယာ။
ဧဝံ နန္ဒာယ ဒေဝိယာ၊ ဝေဒေဟော ဝေဓယိဿတိ။

၇၄၇. ‘‘သစေ မံ ဝိတနိတွတန၊ ဝေဓယိဿသိ သတ္တိယာ။
ဧဝံ တေ ပုတ္တအရဿ၊ ဝေဒေဟော ဝေဓယိဿတိ။
ဧဝံ နော မန္တိတံ ရဟော၊ ဝေဒေဟေန မယာ သဟ။

၇၄၈. ‘‘ယထာပိ ပလသတံ စမ္မံ၊ ကောန္တိမန္တာသုနိဋ္ဌိတံ။
ဥပေတိ တနုတာဏာယ၊ သရာနံ ပဋိဟန္တဝေ။

၇၄၉. ‘‘သုခာဝဟော ဒုက္ခနုဒော၊ ဝေဒေဟဿ ယသဿိနော။
မတိံ တေ ပဋိဟညာမိ၊ ဥသုံ ပလသတေန တ’’တိ။

တတ္ထ **ဆေဒယိဿတီ** တိ ‘‘ပဏ္ဍိတဿ ကိရ စူဠနိနာ ဟတ္ထပာဒာ ဆိန္နာ’’တိ သုတွတာဝ ဆေဒယိဿတိ။ **ပုတ္တအရဿာ**တိ မမ ဧကဿ ဆိန္နပစ္စယာ တဝ ဒွိန္နံ ပုတ္တာနဉ္စေဝ အဂ္ဂမဟေသိယာ စာတိ တိဏ္ဏမ္ပိ ဇနာနံ အမ္ဟာကံ ရာဇာ ဆေဒယိဿတိ။ **ဧဝံ နော မန္တိတံ ရဟော** တိ မဟာရာဇ, မယာ စ ဝေဒေဟရာဇေန စ ဧဝံ ရဟသိ မန္တိတံ ‘‘ယံ ယံ က္ခမ မယှံ စူဠနိရာဇာ ကာရေတိ, တံ တံ တတ္ထ တဿ ပုတ္တအရာနံ ကာတဗ္ဗ’’န္တိ။ **ပလသတန္တိ** ပလသတပ္ပမာဏံ ဗဟူ ခာရေ ခာအပေတွတ မုဒုဘာဝံ ဥပနီတံ စမ္မံ။ **ကောန္တိမန္တာသုနိဋ္ဌိတ** န္တိ ကောန္တိမန္တာ ဝုစ္စတိ

စမ္မကာရသတ္တံ, တာယ ကန္တနလိခိတာနံ ဝသေန ကတတ္တာ သုဋ္ဌု နိဋ္ဌိတံ။ **တနုတာဏာယာ**တိ ယထာ တံ စမ္မံ သင်္ကမေ သရာနံ ပဋိဟန္တဝေ သရီရတာဏံ ဥပေတိ, သရေ ပဋိဟနိတွာ သရီရံ ရက္ခတိ။ **သုခာဝဟော**တိ မဟာရာဇ, အဟမ္ပိ အမှာကံ ရညော ပစ္စာမိတ္တာနံ တရဏတ္ထေန တံ သရပရိတ္တာဏစမ္မံ ဝိယ သုခာဝဟော။ **ဒုက္ခနုဒေ**တိ ကာယိက သုခစေတသိကသုခဉ္စ အာဝဟာမိ, ဒုက္ခဉ္စ နုဒေမိ။ **မတိန္တိ** တသ္မာ တဝ မတိံ ပညံ ဥသုံ တေန ပလသတစမ္မေန ဝိယ အတ္တနော မတိယာ ပဋိဟနိဿာမီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စိန္တေသိ "ဂဟပတိပုတ္တော ကိံ ကထေတိ, ယထာ ကိရ အဟံ တေဿ ကရိဿာမိ, ဇံ ဝေ ဒေဟရာဇာ မမ ပုတ္တအရာနံ ကမ္မကာရဏံ ကရိဿတိ, န ဇာနာတိ မမ ပုတ္တအရာနံ အာရက္ခဿ သုသံဝိဟိတဘာဝံ, 'ဣအနိ မာရေဿတီ'တိ မရဏဘယေန ဝိလပတိ, နာဿ ဝစနံ သဒ္ဒဟာမီ"တိ။ မဟာသတ္တော "အယံ မံ မရဏဘယေန ကထေတီတိ မညတိ, ဇာနာပေဿာမိ န"န္တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၇၅၀. "ဣဋ္ဌ ပဿ မဟာရာဇ, သုညံ အန္တေပုရံ တဝ။
ဩရောဓာ စ ကုမာရာ စ, တဝ မာတာ စ ခတ္တိယ။
ဥမင်္ဂါ နီဟရိတွာန, ဝေဒေဟဿုပနာမိတာ"တိ။

တတ္ထ **ဥမင်္ဂါ** တိ မဟာရာဇ, မယာ အတ္တနော မာဏဝေ ပေသေတွာ ဟာသာအ ဩတရာပေတွာ ဇင္ဃဥမင်္ဂေန အာဟရာပေတွာ မဟာဥမင်္ဂါ နီဟရိတွာ ဗန္ဓိတ တေ ဝေဒေဟဿ ဥပနာမိတာတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စိန္တေသိ "ပဏ္ဍိတော အတိဝိယ ဒဠှံ ကတွာ ကထေတိ, မယာ စ ရတ္တိဘာဂေ ဂင်္ဂါပသ္သေ နန္ဒာဒေဝိယာ သဒ္ဒော ဝိယ သုတော, မဟာပညော ပဏ္ဍိတော ကအာစိ သစ္စံ ဘဏေယျာ"တိ။ သော ဥပ္ပန္နဗလဝ သောကောပိ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ အသောစန္တော ဝိယ ဧကံ အမစ္စံ ပက္ကောသာပေတွာ ဇာနနတ္ထာယ ပေသေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

၇၅၁. "ဣဋ္ဌ အန္တေပုရံ မယှံ, ဂန္တွာန ဝိစိနာထ နံ။
ယထာ ဣမဿ ဝစနံ, သစ္စံ ဝါ ယဒိ ဝါ မုသာ"တိ။

သော သပရိဝါရော ရာဇနိဝေသနံ ဂန္တွာ ဒွာရံ ဝိဝရိတွာ အန္တော ပဝိသိတွာ ဟတ္ထပါဒေ ဗန္ဓိတွာ မုခဉ္စ ပိ ဒဟိတွာ နာဂဒန္တကေသု ဩလဂ္ဂိတေ အန္တေပုရပါလကေ စ ခုဇ္ဇဝါမနကာဒယော စ ဘာဇနာနိ ဘိန္ဒိတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပ္ပကိဏ္ဏခါဒနီယဘောဇနီယဉ္စ ရတနဃရဒွါရာနိ ဝိဝရိတွာ ကတရတနဝိလောပံ ဝိဝဋဒွါရံ သိရိဂဗ္ဘဉ္စ ယထာဝိဝဋေဟိ ဧဝ တတဟနေဟိ ပဝိသိတွာ စရမာနံ ကာကဂဏဉ္စ ဆဍ္ဍိတကမသဒိသံ သုသာနဘူမိယံ ဝိယ စ နိဿိရိ ကံ ရာဇနိဝေသနဉ္စ ဒိသွာ ပုနာဂန္တွာ ရညော အာရောစေန္တော အာဟ –

၇၅၂. "ဧဝမေတံ မဟာရာဇ, ယထာ အာဟ မဟောသဓော။
သုညံ အန္တေပုရံ သဗ္ဗံ, ကာကပဋ္ဋနကံ ယထာ"တိ။

တတ္ထ **ကာကပဋ္ဋနကံ ယထာ** တိ မဇ္ဈဂန္တေန အာဂတေဟိ ကာကဂဏေဟိ သမာကိဏ္ဏော သမုဒ္ဒတီရေ ဆဍ္ဍိ တကမကော ဝိယ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စတုန္နံ ဇနာနံ ပိယဝိပ္ပယောဂသမ္ဘဝေန သောကေန ကမ္ပမာနော "ဣဒံ မမ ဒုက္ခံ ဂဟပတိပုတ္တံ နိဿာယ ဥပ္ပန္န"န္တိ ဒဏ္ဍေန ဃဋ္ဋိတော အာသီဝိသော ဝိယ ဗောဓိသတ္တဿ အတိဝိယ ကုဇ္ဈိ။ မဟာသတ္တော တဿာကာရံ ဒိသွာ "အယံ ရာဇာ မဟာယသော ကအာစိ ကောဓဝသေန 'ကိံ မမ ဧတေဟီ'တိ ခတ္တိယမာနေန မံ ဝိ ဟေဌေယျ, ယံနူနာဟံ နန္ဒာဒေဝိံ ဣမိနာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဝိယ ကရောန္တော တဿာ သရီရဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏေယျံ။ အထ သော တံ အနုဿရိတွာ 'သစာဟံ မဟောသဓံ မာရေဿာမိ, ဧဝရူပံ ဣတ္ထိရတနံ န လဘိဿာမိ, အမာရေန္တော ပုန တံ လဘိဿာမီ'တိ အတ္တနော ဘရိယာယ သိနေဟေန န ကိဉ္စိ မယှံ ကရိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော အနုရက္ခ ဏတ္ထံ ဟာသာဒေ ဌိတောဝ ရတ္တကမ္ဗလန္တရာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဗာဟုံ နီဟရိတွာ တဿာ ဂတမဂ္ဂံ စိက္ခနဝသေန ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ –

၇၅၃. ‘‘ဣတော ဂတာ မဟာရာဇ၊ နာရီ သဗ္ဗင်္ဂသောဘနာ။
ကောသမ္ဗဖလကသုဿောဏီ၊ ဟံသဂဂ္ဂရဘာဏိနီ။

၇၅၄. ‘‘ဣတော နီတာ မဟာရာဇ၊ နာရီ သဗ္ဗင်္ဂသောဘနာ။
ကောသေယျဝသနာ သာမာ၊ ဇာတရူပသုမေခလာ။

၇၅၅. ‘‘သုရတ္တပာဒါ ကလျာဏီ၊ သုဝဏ္ဏမဏိမေခလာ။
ပါရေဝတက္ခီ သုတနူ၊ ဗိမ္ဗောဋ္ဌာ တနုမဇ္ဈိမာ။

၇၅၆. ‘‘သုဇာတာ ဘုဇလဋ္ဌီဝ၊ ဝေဒီဝ တနုမဇ္ဈိမာ။
ဒီဃဿာ ကေသာ အသိတာ၊ ဤသကဂ္ဂပဝေလ္လိတာ။

၇၅၇. ‘‘သုဇာတာ မိဂဆာပါဝ၊ ဟေမန္တဂ္ဂိသိခါရိဝ။
နဒီဝ ဂိရိဒုဂ္ဂေသု၊ သဉ္ဆန္နာ ခုဒ္ဒဝေဠုဘိ။

၇၅၈. ‘‘နာဂနာသူရု ကလျာဏီ၊ ပရမာ တိမ္ဗရုတ္ထနီ။
နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ၊ နာလောမာ နာတိလောမသာ’’တိ။

တတ္ထ **ဣတော**တိ ဥမင်္ဂ ဒဿေတိ။ **ကောသမ္ဗဖလကသုဿောဏီ**တိ ဝိသာလကဉ္စနဖလကံ ဝိယ သုန္ဒရသောဏီ။ **ဟံသဂဂ္ဂရဘာဏိနီ**တိ ကေစရတ္တာယ ဝိစရန္တာနံ ဟံသပေါတကာနံ ဝိယ ဂဂ္ဂရေန မဓုရေန သရေန သမန္နာဂတာ။ **ကောသေယျဝသနာ**တိ ကဉ္စနခစိတကောသေယျဝတ္ထဝသနာ။ **သာမာ**တိ သုဝဏ္ဏသာမာ။ **ပါရေဝတက္ခီ**တိ ပဉ္စသု ပသာဒေသု ရတ္တဋ္ဌာနေ ပါရေဝတသကုဏိသဒိသက္ခီ။ **သုတနူ**တိ သောဘနသရီရာ။ **ဗိမ္ဗောဋ္ဌာ**တိ ဗိမ္ဗဖလံ ဝိယ သုရတ္တဓရောဋ္ဌပရိယောသာနာ။ **တနုမဇ္ဈိမာ**တိ ကရမိတတနုမဇ္ဈိမာ။ **သုဇာတာ ဘုဇလဋ္ဌီဝ**တိ ဝိဇမ္ဘနကာလေ တတေရိတရတ္တပလ္လဝဝိလာသိနီ သုဇာတာ ဘုဇလတာ ဝိယ ဝိရောစတိ။ **ဝေဒီဝ**တိ ကဉ္စနဝေဒိ ဝိယ တနုမဇ္ဈိမာ။ **ဤသကဂ္ဂပဝေလ္လိတာ**တိ ဤသကံ အဂ္ဂေသု ဩနတာ။ ဤသကဂ္ဂပဝေလ္လိတာ တ နေတ္တိံသာယ အင်္ဂံ ဝိယ ဝိနတာ။

မိဂဆာပါဝတိ ပဗ္ဗတသာနုမှိ သုဇာတာ ဧဏေယျဿ ကုရုင်္ဂပေါတိကာ ဝိယ ဝိလာသကုတ္တိယုတ္တာ။ **ဟေမန္တဂ္ဂိသိခါရိဝ**တိ ဩဘာသသမ္ပန္နတာယ ဟေမန္တေ အဂ္ဂိသိခါ ဝိယ သောဘတိ။ **ခုဒ္ဒဝေဠုဘီ**တိ ယထာ ခုဒ္ဒကေဟိ ဥဒကဝေဠုဟိ သဉ္ဆန္နာ နဒီ သောဘတိ, ဧဝံ တနုကလောမာယ လောမရာဇိယာ သောဘတိ။ **ကလျာဏီ**တိ ဆဝိမံသကေသနှာရုအဋ္ဌီနံ ဝသေန ပဉ္စဝိဓေန ကလျာဏေန သမန္နာဂတာ။ **ပရမာ တိမ္ဗရုတ္ထနီ**တိ တိမ္ဗရုတ္ထနီ ပရမာ ဥတ္တမာ, သုဝဏ္ဏဖလကေ ဌပိတသုဝဏ္ဏဝဏ္ဏတိမ္ဗရုဖလဒွယမိဝဿာ သုသဏ္ဌာနသမ္ပန္နံ နိရန္တရံ ထနယုဂလံ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တဿာ ရူပသိရိံ ဝဏ္ဏေန္တော တဿ သာ ပုဗ္ဗေ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ ဝိယ အဟောသိ, ဗလဝသိနေဟံ ဥပ္ပာဒေသိ။ အထဿ သိနေဟုပ္ပတ္တိဘာဝံ ဥတ္တတ မဟာသတ္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၇၅၉. ‘‘နန္ဒာယ နူန မရဏေန၊ နန္ဒသိ သိရိတပါန။
အဟဉ္စ နူန နန္ဒာ စ၊ ဂစ္ဆာမ ယမသာဒနေ’’န္တိ။

တတ္ထ **သိရိတပါန**တိ သိရိသမ္ပန္နတပါန မဟာရာဇ, နူန တွံ ဧဝံ ဥတ္တမရူပဓရာယ နန္ဒာယ မရဏေန နန္ဒသီတိ ဝဒတိ။ **ဂစ္ဆာမ**တိ သစေ ဟိ တွံ မံ မာရေဿသိ, ဧကံသေနေဝ အမှာကံ ရာဇာ နန္ဒံ မာရေဿတိ။ ဣတိ နန္ဒာ စ အဟဉ္စ ယမဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမ, ယမော အမှေဟိ ဥဘော ဒိသွာ နန္ဒံ မယှမေဝ ဒဿတိ, တဿ တုယှံ မံ မာရေတွာ တာဒိသံ ဣတ္ထိရတနံ အလဘန္တဿ ကိံ ရဇ္ဇေန, နာဟံ အတ္တနော မရဏေန ပရိဟာနိံ ပဿာမိ, ဒေဝါတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ဧတ္တကေ ဌာနေ နန္ဒမေဝ ဝဏ္ဏေသိ, န ဣတရေ တယော ဇနေ။ ကိံကာရဏာ? သတ္တာ ဟိ နာမ ပိယဘရိယာသု ဝိယ သေသေသု အာလယံ န ကရောန္တိ, မာတရံ တ သရန္တော ပုတ္တဓီတရောပိ သရိဿတီတိ

တသ္မာ တမေဝ ဝဏ္ဏေသိ, ရာဇမာတရံ ပန မဟလ္လိကာဘာဝေန န ဝဏ္ဏေသိ။ ဉာဏသမ္ပန္နေ မဟာသတ္တေ မဓုရ
ဿရေန ဝဏ္ဏေန္တေယေဝ နန္ဒာဒေဝီ အာဂန္တွာ ရညော ပုရတော ဌိတာ ဝိယ အဟောသိ။ တတော ရာဇာ စိန္တေသိ
“ဥပေတွာ မဟောသဓံ အညော မမ ဘရိယံ အာနေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထီ”တိ။ အထဿ နံ သရန္တဿ သော
ကော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “မာ စိန္တယိတ္ထ, မဟာရာဇ, ဒေဝီ စ တေ ပုတ္တော စ မာတာ စ တယောပိ အာ
ဂစ္ဆိဿန္တိ, မမ ဂမနမေဝေတ္ထ ပမာဏံ, တသ္မာ တွံ အဿာသံ ပဋိလဘ, နရိန္ဒာ”တိ ရာဇာနံ အဿာသေသိ။
အထ ရာဇာ စိန္တေသိ “အဟံ အတ္တနော နဂရံ သုရက္ခိတံ သုဂေါပိတံ ကာရာပေတွာ ကမ္မံ ဥပကာရိနဂရံ ထောကေန ဗ
လဝါဟနေန ပရိက္ခိပိတွာဝ ဌိတော။ အယံ ပန ပဏ္ဍိတော ဧဝံ သုဂေါပိတာပိ မမ နဂရာ ဒေဝိဉ္စ မေ ပုတ္တဉ္စ မာတရဉ္
စ အာနေတွာ ဝေဒေဟဿ အပေသိ။ အမှေသု စ ဧဝံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတေသွေဝ ကေဿပိ အဇာနန္တဿ ဝေ
ဒေဟံ သသေနာဝါဟနံ ပလာပေသိ။ ကိံ နု ခော ဒိဗ္ဗမာယံ ဇာနာတိ, ဥဒါဟု စက္ခုမောဟန”န္တိ။ အထ နံ ပုစ္ဆန္တော
အာဟ –

၇၆၀. “ဒိဗ္ဗံ အဓီယသေ မာယံ၊ အကာသိ စက္ခုမောဟနံ။
ယော မေ အမိတ္တံ ဟတ္ထဂတံ၊ ဝေဒေဟံ ပရိမောစယီ”တိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “အဟံ ဒိဗ္ဗမာယံ ဇာနာမိ, ပဏ္ဍိတာ ဟိ နာမ ဒိဗ္ဗမာယံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဘယေ သမ္ပ
တ္တေ အတ္တာနမ္ပိ ပရမ္ပိ ဒုက္ခတော မောစယန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ အာဟ –

၇၆၁. “အဓီယန္တိ မဟာရာဇ၊ ဒိဗ္ဗမာယိဓ ပဏ္ဍိတာ။
တေ မောစယန္တိ အတ္တာနံ၊ ပဏ္ဍိတာ မန္တိနော ဇနာ။

၇၆၂. “သန္တိ မာဏဝပုတ္တာ မေ၊ ကုသလာ သန္ဓိဆေဒကာ။
ယေသံ ကတေန မဂ္ဂေန၊ ဝေဒေဟော မိထိလံ ဂတော”တိ။

တတ္ထ **ဒိဗ္ဗမာယိဓာ** တိ ဒိဗ္ဗမာယံ ဣဓ။ **မာဏဝပုတ္တာ** တိ ဥပဋ္ဌာကတရုဏယောဓာ။ **ယေသံ ကတေနာ**တိ ယေဟိ
ကတေန။ **မဂ္ဂေနာ** တိ အလင်္ကတဥမင်္ဂေန။

တံ သုတွာ ရာဇာ “အလင်္ကတဥမင်္ဂေန ကိရ ဂတော, ကီဒိသော နု ခော ဥမင်္ဂေါ”တိ ဥမင်္ဂံ ဒဋ္ဌုကာမော အဟော
သိ။ အထဿ ဣင်္ဂိတံ ဉတွာ မဟာသတ္တော “ရာဇာ ဥမင်္ဂံ ဒဋ္ဌုကာမော, ဒဿေဿာမိဿ ဥမင်္ဂ”န္တိ ဒသ္
သေန္တော အာဟ –

၇၆၃. “ဥက္ကာ ပဿ မဟာရာဇ၊ ဥမင်္ဂံ သာဓု မာပိတံ။
ဟတ္ထီနံ အထ အဿာနံ၊ ရထာနံ အထ ပတ္တိနံ။
အာလောကဘူတံ တိဋ္ဌန္တံ၊ ဥမင်္ဂံ သာဓု မာပိတ”န္တိ။

တတ္ထ **ဟတ္ထီန** န္တိ ကုဋ္ဋကကမ္မစိတ္တကမ္မဝသေန ကတာနံ ဧတေသံ ဟတ္ထိအာဒီနံ ပန္တီဟိ ဥပသောဘိတံ အ
လင်္ကတဒေဝသဘာသဒိသံ ဧကောဘာသံ ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တံ ဥမင်္ဂံ ပဿ, ဒေဝါတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “မဟာရာဇ, မမ ပညာယ မာပိတေ စန္ဒဿ စ သူရိယဿ စ ဥဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ ဝိယ ပါကဋေ အလ
င်္ကတဥမင်္ဂေ အသီတိမဟာဒွါရာနိ စတုသဋ္ဌိစူဠဒွါရာနိ ဧကသတသယနဂဗ္ဘေ အနေကသတဒီပဂဗ္ဘေ စ ပဿ,
မယာ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂေါ သမ္မောဒမာနော ဟုတွာ အတ္တနော ဗလေန သဒ္ဓိံ ဥပကာရိနဂရံ ပဝိသ, ဒေဝါ”တိ နဂရဒွါရံ ဝိဝ
ရာပေသိ။ ရာဇာ ဧကသတရာဇပရိဝါရော နဂရံ ပါဝိသိ။ မဟာသတ္တော ပါသာဒါ ဩရုယှ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ သပရိဝါရံ
အာဒါယ ဥမင်္ဂံ ပါဝိသိ။ ရာဇာ အလင်္ကတဒေဝသဘံ ဝိယ ဥမင်္ဂံ ဒိသွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ ဝဏ္ဏေန္တော
အာဟ –

၇၆၄. “လာဘာ ဝတ ဝိဒေဟာနံ၊ ယဿိမေဒိသာ ပဏ္ဍိတာ။
ဃရေ ဝသန္တိ ဝိဇိတေ၊ ယထာ တွံသိ မဟောသဓာ”တိ။

တတ္ထ **ဝိဒေဟာနန္တိ** ဝေရူဟာနံ ပဏ္ဍိတာနံ အာကရဿ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနဘူတဿ ဝိဒေဟာနံ ဇနပဒဿ လာဘာ ဝတ။ **ယဿိမေဒိသာ** တိ ယဿ ဣမေ ဝေရူဟာ ပဏ္ဍိတာ ဥပာယကုသလာ သန္တိကေ တ ဧကဃရေ တ ဧကဇနပဒေ တ ဧကရဋ္ဌေ တ ဝသန္တိ, တဿပိ လာဘာ ဝတ။ **ယထာ တွံသီ**တိ ယထာ တွံ အသိ, တာဒိသေန ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ ဧကဝ ဧကရဋ္ဌေ တ ဧကဇနပဒေ တ ဧကနဂရေ တ ဧကဃရေ တ ဝသိတုံ လဘန္တိ။ တေသံ ဝိဒေဟရဋ္ဌဝါသီနဉ္စေဝ မိထိလနဂရဝါသီနဉ္စ တယာ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝသိတုံ လဘန္တာနံ လာဘာ ဝတာတိ ဝဒတိ။

အထဿ မဟာသတ္တော ဧကသတသယနဂဗ္ဘေ ဒဿေတိ။ ဧကဿ ဒွါရေ ဝိဝဋေ သဗ္ဗေသံ ဝိဝရီယတိ။ ဧကဿ ဒွါရေ ပိဒဟိတေ သဗ္ဗေသံ ပိဓီယတိ။ ရာဇာ ဥမင်္ဂံ ဩလောကေန္တော ပုရတော ဂစ္ဆတိ, ပဏ္ဍိတော ပန ပစ္ဆတော။ သဗ္ဗာ သေနာ ဥမင်္ဂမေဝ ပာဝိသိ။ ရာဇာ ဥမင်္ဂတော နိက္ခမိ။ ပဏ္ဍိတော တဿ နိက္ခန္တဘာဝံ ဉတွာ သယံ နိက္ခမိတွာ အညေသံ နိက္ခမိတုံ အဒတွာ ဥမင်္ဂဒွါရံ ပိဒဟန္တော အာဏိံ အက္ကမိ။ တာဝဒေဝ အသီတိမဟာဒွါရာနိ စတုသဋ္ဌိစူဠဒွါရာနိ ဧကသတသယနဂဗ္ဘဒွါရာနိ အနေကသတဒီပဂဗ္ဘဒွါရာနိ စ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ပိဒဟိံသု။ သကလော ဥမင်္ဂေါ လောကန္တရိကနိရယော ဝိယ အန္ဓကာရော အဟောသိ။ မဟာဇနော ဘီတတသိတော အဟောသိ။ မဟာသတ္တော ဟိယျော ဥမင်္ဂံ ပဝိသန္တော ယံ ခဂ္ဂံ တလုကေ ဌပေသိ, တံ ဂဟေတွာ ဘူမိတော အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ ဥပ္ပတိတွာ အာကာသံ ဥလ္လင်္ဃိတွာ ဩရုယှ ရာဇာနံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ အသိံ ဥဂ္ဂိရိတွာ တာသေတွာ "မဟာရာဇ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ကဿ ရဇ္ဇ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော ဘီတော "တုယှမေဝ ပဏ္ဍိတာ"တိ ဝတွာ "အဘယံ မေ ဒေဟီ"တိ အာဟ။ "မာ ဘာယိတ္ထ, မဟာရာဇ, နာဟံ တံ မာရေတုကာမတာယ ခဂ္ဂံ ပရာမသိံ, မမ ပညာနုဘာဝံ ဒဿေတုံ ပရာမသိ"န္တိ ခဂ္ဂံ ရညော အဒါသိ။ အထ နံ ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ဌိတံ "မဟာရာဇ, သစေ မံ မာရေတုကာမောသိ, ဣဒါနေဝ ဣမိနာ ခဂ္ဂေန မာရေဟိ။ အထ အဘယံ ဒါတုကာမော, အဘယံ ဒေဟီ"တိ အာဟ။ "ပဏ္ဍိတ, မယာ တုယှံ အဘယံ ဒိန္နမေဝ, တွံ မာ စိန္တယီ"တိ အသိံ ဌပေတွာ ဥဘောပိ အညမညံ အဒုဗ္ဘာယ သပထံ ကရိံသု။

အထ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ – "ပဏ္ဍိတ, ဧဝံ ဉာဏဗလသမ္ပန္နော ဟုတွာ ရဇ္ဇံ ကသ္မာ န ဂဏှာသီ"တိ? "မဟာရာဇ, အဟံ ဣစ္ဆမာနော အဇ္ဇေဝ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇာနော မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှေယျံ, ပရံ မာရေတွာ စ ယသဂ္ဂဟဏံ နာမ ပဏ္ဍိတေဟိ န ပသတ္ထ"န္တိ။ "ပဏ္ဍိတ, မဟာဇနော ဒွါရံ အလဘမာနော ပရိဒေဝတိ, ဥမင်္ဂဒွါရံ ဝိဝရိတွာ မဟာဇနဿ ဇီဝိတဒါနံ ဒေဟီ"တိ ။ သော ဒွါရံ ဝိဝရိ, သကလော ဥမင်္ဂေါ ဧကောဘာသော အဟောသိ။ မဟာဇနော အဿာသံ ပဋိလဘိ။ သဗ္ဗေ ရာဇာနော အတ္တနော သေနာယ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိတွာ ပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ အာဂမိံသု။ သော ရညာ သဒ္ဓိံ ဝိသာလမာဠကေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ တေ ရာဇာနော အာဟံသု "ပဏ္ဍိတ, တံ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ, သစေ မုဟုတ္တံ ဥမင်္ဂဒွါရံ န ဝိဝရိတ္ထ, သဗ္ဗေသံ နော တတ္ထေဝ မရဏံ အဘဝိဿာ"တိ။ "န မဟာရာဇာနော ဣဒါနေဝ တုမှေဟိ မညေဝ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ, ပုဗ္ဗေပိ လဒ္ဓမေဝ"တိ။ "ကဒါ, ပဏ္ဍိတာ"တိ? "ဌပေတွာ အမှာကံ နဂရံ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ ဂန္တွာ ဥယျာနေ ဇယပါနံ ပါတုံ သုရာယ ပဋိယတ္တကာလံ သရထာ"တိ? "အာမ, ပဏ္ဍိတာ"တိ။ တဒါ သေ ရာဇာ ကေဝဋ္ဋေန သဒ္ဓိံ ဒုမ္မန္တိတေန ဝိသယောဇိတာယ သုရာယ စေဝ မစ္ဆမံသေဟိ စ တုမှေ မာရေတုံ ကိစ္စမကာသိ။ အထာဟံ "မာဒိသေ ပဏ္ဍိတေ ဓရမာနေ ဣမေ အနာထမရဏံ မာ မရန္တူ"တိ အတ္တနော ယောဓေ ပေသေတွာ သဗ္ဗဘာဇနာနိ ဘိန္ဒာပေတွာ ဧတေသံ မန္တံ ဘိန္ဒိတွာ တုမှာကံ ဇီဝိတဒါနံ အဒါသိန္တိ။

တေ သဗ္ဗေပိ ဥဗ္ဗိဂ္ဂမာနသာ ဟုတွာ စူဠနိရာဇာနံ ပုစ္ဆိံသု "သစ္စံ ကိရ, မဟာရာဇာ"တိ? "အာမ, မယာ ကေဝဋ္ဋဿ ကထံ ဂဟေတွာ ကတံ, သစ္စမေဝ ပဏ္ဍိတော ကထေတီ"တိ။ တေ သဗ္ဗေပိ မဟာသတ္တံ အာလိင်္ဂိတွာ "ပဏ္ဍိတ, တွံ သဗ္ဗေသံ နော ပတိဋ္ဌာ ဇာတော, တံ နိဿာယ မယံ ဇီဝိတံ လဘိမှာ"တိ သဗ္ဗပသာဓနေဟိ မဟာသတ္တဿ ပူဇံ ကရိံသု။ ပဏ္ဍိတော ရာဇာနံ အာဟ – "မဟာရာဇ, တုမှေ မာ စိန္တယိတ္ထ, ပာပမိတ္တသံသဂ္ဂဿေဝ သေ ဒေါသော, ဣမေ ရာဇာနော ခမာပေထာ"တိ။ ရာဇာ "မယာ ဒုပ္ပုရိသံ နိဿာယ တုမှာကံ ဧဝရူပံ ကတံ, သေ မယှံ ဒေါသော, ခမထ မေ ဒေါသံ, ပုန ဧဝရူပံ န ကရိဿာမီ"တိ ခမာပေသိ။ တေ အညမညံ အစ္စယံ ဒေသေတွာ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဟေသုံ။ အထ ရာဇာ ဗဟူနိ ခါဒနီယဘောဇနီယဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဟရာပေတွာ သဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တာဟံ ဥမင်္ဂေယေဝ ကီဠိတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ မဟာသတ္တဿ မဟာသက္ကာရံ ကာရေတွာ ဧကသတရာဇပရိဝုတော မဟာတလေ နိသီဒိတွာ ပဏ္ဍိတံ အတ္တနော သန္တိကေ ဝသာပေတုကာမတာယ အာဟ –

၇၆၅. ''ဝုတ္တိဉ္စ ပရိဟာရဉ္စ၊ ဒိဂုဏံ ဘတ္တဝေတနံ။
ဒဒာမိ ဝိပုလေ ဘောဂေ၊ ဘုဉ္ဇ ကာမေ ရမဿု စ။
မာ ဝိဒေဟံ ပစ္စဂမာ၊ ကိံ ဝိဒေဟော ကရိဿတီ''တိ။

တတ္ထ **ဝုတ္တိ** န္တိ ယသနိဿိတံ ဇီဝိတဝုတ္တိံ။ **ပရိဟာရ**န္တိ ကမနိဂမအာနံ။ **ဘတ္တ** န္တိ နိတပံ။ **ဝေတန**န္တိ ပရိဗ္ဗယံ။ **ဘောဂေ**တိ အညေပိ တေ ဝိပုလေ ဘောဂေ ဒဒာမိ။

ပဏ္ဍိတော တံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ –

၇၆၆. ''ယော စဇေထ မဟာရာဇ၊ ဘတ္တာရံ ဓနကာရဏာ။
ဥဘိန္နံ ဟောတိ ဂရဟိယော၊ အတ္တနော စ ပရဿ စ။
ယာဝ ဇီဝေယျ ဝေဒေဟော၊ နာညဿ ပုရိသော သိယာ။

၇၆၇. ''ယော စဇေထ မဟာရာဇ၊ ဘတ္တာရံ ဓနကာရဏာ။
ဥဘိန္နံ ဟောတိ ဂရဟိယော၊ အတ္တနော စ ပရဿ စ။
ယာဝ တိဋ္ဌေယျ ဝေဒေဟော၊ နာညဿ ဝိဇိတေ ဝသေ''တိ။

တတ္ထ **အတ္တနော စ ပရဿ စာ** တိ ဧဝရူပဥှိ ''ဓနကာရဏာ မယာ အတ္တနော ဘတ္တာရံ ပရိစ္စဇန္တေန ဟာပံ ကတ''န္တိ အတ္တာပိ အတ္တာနံ ဂရဟတိ, ''ဣမိနာ ဓနကာရဏာ အတ္တနော ဘတ္တာ ပရိစ္စတ္တော, ဟာပဓမ္မော အယ''န္တိ ပရောပိ ဂရဟတိ။ တသ္မာ န သက္ကာ တသ္မိံ ဓရန္တေ မယာ အညဿ ဝိဇိတေ ဝသိတုန္တိ။

အထ နံ ရာဇာ အာဟ – ''တေန ဟိ, ပဏ္ဍိတ, တဝ ရညော ဒိဝင်္ဂတကာလေ ဣဓာဂန္တုံ ပဋိညံ ဒေဟီ''တိ။ သော ''သာဓု, ဒေဝ, အဟံ ဇီဝန္တော အာဂမိဿာမီ''တိ အာဟ။ အထဿ ရာဇာ သတ္တာဟံ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ သတ္တာဟစ္စယေန ပုန အာပုစ္ဆနကာလေ ''အဟံ တေ, ပဏ္ဍိတ, ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဒမ္မီ''တိ ဝဒန္တော ကထမာဟ –

၇၆၈. ''ဒမ္မိ နိက္ခသဟဿံ တေ၊ ဂါမာသီတိဉ္စ ကာသိသု။
ဒာသိသတာနိ စတ္တာရိ၊ ဒမ္မိ ဘရိယာသတဉ္စ တေ။
သဗ္ဗံ သေနင်္ဂမာဒါယ၊ သောတ္ထိံ ဂစ္ဆ မဟောသဓာ''တိ။

တတ္ထ **နိက္ခသဟဿ** န္တိ ပဉ္စသုဝဏ္ဏေန နိက္ခေန နိက္ခာနံ သဟဿံ။ **ဂါမာ**တိ ယေ ဂါမာ သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ သဟဿသဟဿုဋ္ဌာနကာ, တေ စ ဂါမေ တေ ဒမ္မိ။ **ကာသိသူ**တိ ကာသိရဋ္ဌေ။ တံ ဝိဒေဟရဋ္ဌဿ အာသန္နံ, တသ္မာ တတ္ထဿ အသီတိဂါမေ အဒါသိ။

သောပိ ရာဇာနံ အာဟ – ''မဟာရာဇ, တုမှေဟ ဗန္ဓတနံ မာ စိန္တယိတ္ထ, အဟံ မမ ရညော ဂမနကာလေယေဝ 'မဟာရာဇ, နန္ဒာဒေဝိံ မာတုဋ္ဌာနေ ဌပေယျာသိ, ပဉ္စာလစန္ဒံ ကနိဋ္ဌဋ္ဌာနေ'တိ ဝတွာ ဓီတာယ တေ အဘိသေကံ အပေတွာ ရာဇာနံ ဥယျောဇေသိံ, မာတရဉ္စ ဒေဝိဉ္စ ပုတ္တဉ္စ သီဃမေဝ ပေသေဿာမီ''တိ။ သော ''သာဓု, ပဏ္ဍိတာ''တိ အတ္တနော ဓီတု အတဗ္ဗာနိ အသိအာသဝတ္ထာလင်္ကာရသုဝဏ္ဏဟိရညအလင်္ကတဟတ္ထိအဿရထာဒီနိ ''ဣမာနိ တဿာ ဒဒေယျာသီ''တိ မဟာသတ္တံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ သေနာတဟနဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ဝိစာရေန္တော အာဟ –

၇၆၉. ''ယာဝ ဒဒန္တု ဟတ္ထီနံ၊ အဿာနံ ဒိဂုဏံ ဝိဓံ။
တပ္ပေန္တု အန္နပာနေန၊ ရထိကေ ပတ္တိကာရကေ''တိ။

တတ္ထ **ယာဝတ**တိ န ကေဝလံ ဒိဂုဏမေဝ, ယာဝ ပဟောတိ, တာဝ ဟတ္ထီနဉ္စ အဿာနဉ္စ ယဝကေဓုမာဒိဝိဓံ ဒေထာတိ ဝဒတိ။ **တပ္ပေန္တူ** တိ ယတ္တကေန တေ အန္တရာမဂ္ဂေ အကိလန္တာ ဂစ္ဆန္တိ, တတ္တကံ ဒေန္တာ တပ္ပေန္တု။

ဝေဠ္ဟ ပန ဝတ္ထုတ ပဏ္ဍိတံ ဥယျောဇေန္တော အာဟ –

၇၇၀.“ဟတ္ထိ အဿေ ရထေ ပတ္တိံ၊ ဂစ္ဆေတာဒယ ပဏ္ဍိတ။
ပဿတု တံ မဟာရာဇာ၊ ဝေဒေဟော မိထိလံ ဂတ”န္တိ။

တတ္ထ **မိထိလံ ဂတ**န္တိ သောတ္ထိနာ တံ မိထိလနဂရံ သမ္ပတ္တံ ပဿတု။

ဣတိ သော ပဏ္ဍိတဿ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကတွာ ဥယျောဇေသိ။ တေပိ ဧကသတရာဇာနော မဟာသတ္တဿ သက္ကာရံ ကတွာ ဗဟုံ ပဏ္ဏာကာရံ အဒံသု။ တေသံ သန္တိကေ ဥပနိက္ခိတ္တကပုရိသာပိ ပဏ္ဍိတမေဝ ပရိဝါရယိံသု။ သော မဟန္တေန ပရိဝါရေန ပရိဝုတော မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ စူဠနိရညာ ဒိန္နဂါမတော အာယံ အာဟရာပေတုံ ပုရိသေ ပေသေတွာ ဝိဒေဟရဋ္ဌံ သမ္ပာပုဏိ။ သေနကောပိ ကိန္တရာမဂ္ဂေ အတ္တနော ပုရိသံ ဌပေသိ “စူဠနိရညော ပုန အာဂမနံ ဝါ အနာဂမနံ ဝါ ဇာနိတွာ ယဿ ကဿစိ အာဂမနဥ္စ မယှံ အာရောစေယျာသီ”တိ။ သော တိယောဇနမတ္တကေယေဝ မဟာသတ္တံ ဒိသွာ အာဂန္တွာ “ပဏ္ဍိတော မဟန္တေန ပရိဝါရေန အာဂစ္ဆတီ”တိ သေနကဿ အာရောစေသိ။ သော တံ သုတွာ ရာဇကုလံ အဂမာသိ ။ ရာဇာပိ ပာသာဒတလေ ဌိတော ဝါတပါနေန ဩလောကေန္တော မဟတိံ သေနံ ဒိသွာ “မဟောသဓပဏ္ဍိတဿ သေနာ မန္ဒာ, အယံ အတိဝိယ မဟတီ သေနာ ဒိဿတိ, ကိံ နု ခေါ စူဠနိရာဇာ အာဂတော သိယာ”တိ ဘီတတသိတော တမတ္ထံ ပုစ္ဆန္တော အာဟ –

၇၇၁.“ဟတ္ထီ အဿာ ရထာ ပတ္တိ၊ သေနာ ပဒိဿတေ မဟာ။
စတုရင်္ဂိနီ ဘီသရူပာ၊ ကိံ နု မညသိ ပဏ္ဍိတာ”တိ။

အထဿ သေနကော တမတ္ထံ အာရောစေန္တော အာဟ –

၇၇၂.“အာနန္ဒော တေ မဟာရာဇ၊ ဥတ္တမော ပဋိဒိဿတိ။
သဗ္ဗံ သေနင်္ဂမာဒါယ၊ သောတ္ထိံ ပတ္တော မဟောသဓော”တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အာဟ – “သေနက, ပဏ္ဍိတဿ သေနာ မန္ဒာ, အယံ ပန မဟတီ”တိ။ “မဟာရာဇ, စူဠနိရာဇာ တေန ပသာဒိတော ဘဝိဿတိ, တေနဿ ပသန္နေန ဒိန္နာ ဘဝိဿတီ”တိ။ ရာဇာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ “နဂရံ အလင်္ကရိတွာ ပဏ္ဍိတဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောန္တူ”တိ။ နာဂရာ တထာ ကရိံသု။ ပဏ္ဍိတော နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇကုလံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အထ နံ ရာဇာ ဥဋ္ဌာယ အာလိင်္ဂိတွာ ပလ္လင်္ကဝရဂတော ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော အာဟ –

၇၇၃.“ယထာ ပေတံ သုသာနသ္မိံ၊ ဆဍ္ဍေတွာ စတုရော ဇနာ။
ဧဝံ ကပိလယေ တျမှာ၊ ဆဍ္ဍယိတွာ ဣဓာဂတာ။

၇၇၄.“အထ တွံ ကေန ဝဏ္ဏေန၊ ကေန ဝါ ပန ဟေတုနာ။
ကေန ဝါ အတ္ထဇာတေန၊ အတ္တာနံ ပရိမောစယီ”တိ။

တတ္ထ **စတုရော ဇနာ**တိ ပဏ္ဍိတ, ယထာ နာမ ကာလကတံ စတုရော ဇနာ မဉ္စကေန သုသာနံ နေတွာ တတ္ထ ဆဍ္ဍေတွာ အနပေက္ခာ ဂစ္ဆန္တိ, ဧဝံ ကပိလယေ ရဋ္ဌေ တံ ဆဍ္ဍေတွာ မယံ ဣဓာဂတာတိ အတ္ထော။ **ကေန ဝဏ္ဏေနာ**တိ ကေန ကာရဏေန။ **ဟေတုနာ**တိ ပစ္စယေန။ **အတ္ထဇာတေနာ** တိ အတ္ထေန။ **အတ္တာနံ ပရိမောစယီ** တိ အမိတ္တဟတ္ထဂတော ကေန ကာရဏေန ပစ္စယေန ကေန အတ္ထေန တွံ အတ္တာနံ ပရိမောစေသီတိ ပုစ္ဆတိ။

တတော မဟာသတ္တော အာဟ –

၇၇၅.“အတ္ထံ အတ္ထေန ဝေဒေဟ၊ မန္တံ မန္တေန ခတ္တိယ။
ပရိဝါရယိံ ရာဇာနံ၊ ဇမ္ဗုဒီပံဝ သာဂရော”တိ။

တသ္သတ္ထော – အဟံ, မဟာရာဇ, တေန စိတ္တိတံ အတ္ထံ အတ္တနော စိန္တိတေန အတ္ထေန, တေန စ မန္တိတံ မန္တံ အတ္တနော မန္တိတေန မန္တေန ပရိတရေယံ။ န ကေဝလဉ္စ တွေကမေဝ, ကောသတရာဇပရိတရံ ပန တံ ရာဇာနံ ဇမ္ဗုဒီပံ သာဂရော ဝိယ ပရိတရေယိန္တိ။ သဗ္ဗံ အတ္တနော ကတကမ္မံ ဝိတ္ထာရေတွာ ကထေသိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အတိဝိယ တုဿိ။ အထဿ ပဏ္ဍိတော စူဠနိရညာ အတ္တနော ဒိန္နံ ပဏ္ဏာကာရံ အာစိက္ခန္တော အာဟ –

၇၇၆. “ဒိန္နံ နိက္ခသဟဿံ မေ၊ ဂါမာသီတိ စ ကာသိသု။
အသိသတာနိ စတ္တာရိ၊ ဒိန္နံ ဘရိယာသတဉ္စ မေ။
သဗ္ဗံ သေနင်္ဂမာဒါယ၊ သောတ္ထိနာမှိ ဣဓာဂတော”တိ။

တတော ရာဇာ အတိဝိယ တုဋ္ဌပဟဋ္ဌော မဟာသတ္တဿ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေန္တော တမေဝ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ –

၇၇၇. “သုသုခံ ဝတ သံဝါသော၊ ပဏ္ဍိတေဟီတိ သေနက။
ပက္ခီဝ ပဉ္ဇရေ ဗဒ္ဓေ မစ္ဆေ ဇာလဂတေရိဝ။
အမိတ္တဟတ္ထတ္တဂတေ၊ မောစယီ နော မဟောသဓော”တိ။

သေနကောပိ တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော တမေဝ ကထမာဟ –

၇၇၈. “ဧဝမေတံ မဟာရာဇ၊ ပဏ္ဍိတာ ဟိ သုခါဝဟာ။
ပက္ခီဝ ပဉ္ဇရေ ဗဒ္ဓေ မစ္ဆေ ဇာလဂတေရိဝ။
အမိတ္တဟတ္ထတ္တဂတေ၊ မောစယီ နော မဟောသဓော”တိ။

အထ ရာဇာ နဂရေ ဆဏဘေရိံ စရာပေတွာ “သတ္တာဟံ မဟာဆဏံ ကရောန္တု, ယေသံ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ, တေ သဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတဿ သက္ကာရံ သမ္မာနံ ကရောန္တူ”တိ အာဏာပေန္တော အာဟ –

၇၇၉. “အာဟညန္တု သဗ္ဗဝီဏာ၊ ဘေရိယော ဒိန္ဒိမာနိ စ။
ဓမေန္တု မာဂဓာ သင်္ခါ၊ ဝဂ္ဂူ နဒန္တု ဒုန္ဒုဘီ”တိ။

တတ္ထ **အာဟညန္တူ** တိ တဒိယန္တု။ **မာဂဓာ သင်္ခါ** တိ မဂဓရဋ္ဌေ သဉ္ဇာတာ သင်္ခါ။ **ဒုန္ဒုဘီ** တိ မဟာဘေရိယော။

အထ တေ နာဂရာ စ ဇာနပဒါ စ ပကတိယာပိ ပဏ္ဍိတဿ သက္ကာရံ ကာတုကာမာ ဘေရိသဒ္ဒံ သုတွာ အတိရေကတရံ အကံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၇၈၀. “ဩရောဓာ စ ကုမာရာ စ၊ ဝေသိယာနာ စ ဗြာဟ္မဏာ။
ဗဟုံ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ၊ ပဏ္ဍိတဿာဘိဟာရယုံ။

၇၈၁. “ဟတ္ထာရောဟာ အနီကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။
ဗဟုံ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ၊ ပဏ္ဍိတဿာဘိဟာရယုံ။

၇၈၂. “သမာဂတာ ဇာနပဒါ၊ နေဂမာ စ သမာဂတာ။
ဗဟုံ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ၊ ပဏ္ဍိတဿာဘိဟာရယုံ။

၇၈၃. “ဗဟုဇနော ပသန္နောသိ၊ ဒိသွာ ပဏ္ဍိတမာဂတံ။
ပဏ္ဍိတမှိ အနုပ္ပတ္တေ၊ စေလုက္ခေပေါ အဝတ္တထာ”တိ။

တတ္ထ **သြရောဓာ**တိ ဥဒုမ္ဗရဒေဝိံ အာဒိံ ကတွာ အန္တေပုရိကာ။ **အဘိဟာရယုန္တိ** အဘိဟာရာပေသုံ, ပဟိဏိံသူတိ အတ္ထော။ **ဗဟုဇနော**တိ ဘိက္ခဝေ, နဂရဝါသိနော စ စတုဒ္ဒွါရဂါမဝါသိနော စ ဇနပဒဝါသိနော စာတိ ဗဟုဇနော ပသန္နော အဟောသိ။ **ဒိဿတု ပဏ္ဍိတမာဂတန္တိ** ပဏ္ဍိတံ မိထိလံ အာဂတံ ဒိဿတု။ **အဝတ္ထထာ** တိ ပဏ္ဍိတမ္ပိ မိထိလံ အနုပ္ပတ္တေ "အယံ သော ပဌမမေဝ ပစ္စာမိတ္တဝသံ ဂတံ ရာဇာနံ မောစေတွာ ပေသေတွာ ပစ္ဆာ ဧကသတရာဇာနော အညမညံ ခမာပေတွာ သမဂ္ဂေ ကတွာ စူဠနိံ ပသာဒေတွာ ဧတေန ဒိန္နံ မဟန္တံ ယသံ အာဒါယ အာဂတော"တိ တုဋ္ဌစိတ္တေန ဇနေန ပဝတ္တိတော စေလုက္ခေပေါ ပဝတ္တထ။

အထ မဟာသတ္တော ဆဏ္ဏဝသာနေ ရာဇကုလံ အာဂန္တွာ "မဟာရာဇ, စူဠနိရညော မာတရဉ္စ ဒေဝိဉ္စ ပုတ္တဉ္စ သီဃံ ပေသေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။ "သာဓု, တာတ, ပေသေဟီ"တိ။ သော တေသံ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကတွာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အာဂတသေနာယပိ သက္ကာရံ သမ္မာနံ ကာရေတွာ တေ တယော ဇနေ မဟန္တေန ပရိဝါရေန အတ္တနော ပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ ပေသေသိ။ ရညာ အတ္တနော ဒိန္နာ သတဘရိယာ စ စတ္တာရိ ဒါသိသတာနိ စ နန္ဒာဒေဝိယာ သဒ္ဓိံ ပေသေသိ, အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အာဂတသေနမ္ပိ တေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ပေသေသိ။ တေ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ ပာပုဏိံသု။ အထ ရာဇာ မာတရံ ပုစ္ဆိ "ကိံ, အမ္မ, ဝေဒေဟရာဇေန တေ သင်္ဂဟော ကတော"တိ? "ကိံ တာတ, ကထေသိ, မံ ဒေဝတာဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သက္ကာရမကာသိ, နန္ဒာဒေဝိမ္ပိ မာတုဋ္ဌာနေ ဌပေသိ, ပဉ္စာလစန္ဒံ ကနိဋ္ဌဘာတိကဋ္ဌာနေ ဌပေသီ"တိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ အတိဝိယ တုဿိတွာ ဗဟုံ ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေ ဥဘောပိ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ဝသိံသူတိ။

မဟာဥမင်္ဂခဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

ဒကရက္ခသပဉှာ

ပဉ္စာလစန္ဒီ ဝိဒေဟရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။ သာ ဒုတိယေ သံဝစ္ဆရေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿ ဒသမေ သံဝစ္ဆရေ ဝေဒေဟရာဇာ ကာလမကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ "ဒေဝ, အဟံ တဝ အယျကဿ စူဠနိရညော သန္တိကံ ဂမိဿာမီ"တိ အာပုစ္ဆိ။ "ပဏ္ဍိတ, မာ မံ ဒဟရံ ဆဍ္ဍေတွာ ဂမိတ္ထ, အဟံ တံ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သက္ကာရံ ကရိဿာမီ"တိ။ ပဉ္စာလစန္ဒီပိ နံ "ပဏ္ဍိတ, တုမှာကံ ဂတကာလေ အညံ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ, မာ ဂမိတ္ထာ"တိ ယာစိ။ သောပိ "မယာ ရညော ပဋိညာ ဒိန္နာ, န သက္ကာ အဂန္တု"န္တိ မဟာဇနဿ ကလုနံ ပရိဒေဝန္တဿေဝ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကေ ဂဟေတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ ဂတော။ ရာဇာ တဿာဂမနံ သုတွာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ မဟန္တေန သက္ကာရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဟန္တံ ဂေဟံ ဒတွာ ဌပေတွာ ပဌမဒိန္နေ အသီတိဂါမေ န အညံ ဘောဂံ အဒါသိ။ သော တံ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာသိ။

တဒါ ဘေရီ နာမ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ရာဇဂေဟေ ဘုဉ္ဇတိ, သာ ပဏ္ဍိတာ ဗျတ္တာ။ တာယ မဟာသတ္တော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, "မဟောသဓပဏ္ဍိတော ကိရ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာတီ"တိ သဒ္ဒမေဝ သုဏာတိ။ တေနပိ သာ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ, "ဘေရီ နာမ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ရာဇဂေဟေ ဘုဉ္ဇတီ"တိ သဒ္ဒမေဝ သုဏာတိ။ နန္ဒာဒေဝီ ပန "ပိယဝိပ္ပယောဂံ ကတွာ အမှေ ကိလမာပေသီ"တိ ဗောဓိသတ္တေ အနတ္တမနာ အဟောသိ။ သာ ပဉ္စသတာ ဝလ္လဘိတ္ထိယော အာဏာပေသိ "မဟောသဓဿ ဧကံ ဒောသံ ဥပဓာရေတွာ ရညော အန္တရေ ပရိဘိန္ဒိတုံ ဝါယမထာ"တိ။ တာ တဿ အန္တရံ ဩလောကေန္တိယော ဝိစရန္တိ။

အထေကဒိဝသံ သာ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဘုဉ္ဇိတွာ ရာဇဂေဟာ နိက္ခန္တီ ဗောဓိသတ္တံ ရာဇုပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ရာဇင်္ဂဏေ ပဿိ။ သော တံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သာ "အယံ ကိရ ပဏ္ဍိတော, ဇာနိဿာမိ တာဝဿ ပဏ္ဍိတဘာဝံ ဝါ အပဏ္ဍိတဘာဝံ ဝါ"တိ ဟတ္ထမုဒ္ဒာယ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တီ ဗောဓိသတ္တံ ဩလောကေတွာ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ သာ ကိရ "ကီဒိသံ, ပဏ္ဍိတ, ရာဇာ တံ ပရဒေသတော အာနေတွာ ဣဒါနိ ပဋိဇဂ္ဂတိ, န ပဋိဇဂ္ဂတီ"တိ မနသာဝ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော "အယံ ဟတ္ထမုဒ္ဒာယ မံ ပဉှံ ပုစ္ဆတီ"တိ ဉတွာ ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဟတ္ထမုဋ္ဌိံ အကာသိ။ သော ကိရ "အယျေ, မမ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ပက္ကောသိတွာ ဣဒါနိ ရာဇာ ကဋ္ဌှမုဋ္ဌိဝ ဇာတော, န မေ အပုဗ္ဗံ ကိဉ္စိ ဒေတီ"တိ မနသာဝ ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သာ တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ အတ္တနော သီသံ ပရာမသိ။ တေန

ဣဒံ ဒဿေတိ “ပဏ္ဍိတ, သစေ ကိလမသိ, မယံ ဝိယ ကသ္မာ န ပဗ္ဗဇသီ”တိ? တံ ဉတွာ မဟာသတ္တော အတ္တနော ကုစ္ဆိံ ပရာမသိ။ တေန ဣဒံ ဒဿေတိ “အယျေ, မမ ပောသိတဗ္ဗာ ပုတ္တဒါရာ ဗဟုတရာ, တေန န ပဗ္ဗဇာမီ”တိ။ ဣတိ သာ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ အတ္တနော အာဝသထမေဝ အဂမာသိ။ မဟာသတ္တောပိ တံ ဝန္ဒိတွာ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂတော။

နန္ဒာဒေဝိယာ ပယုတ္တာ ဝလ္လဘိတ္ထိယော သီဟပဉ္ဇရေ ဌိတာ တံ ကိရိယံ ဒိသွာ စူဠနိရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဒေဝ, မဟောသဓော ဘေရိပရိဗ္ဗာဇိကာယ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ တုမှာကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှိတုကာမော, တုမှာကံ ပစ္စတ္ထိကော ဟောတီ”တိ ပရိဘိန္ဒိံသု။ ရာဇာ အာဟ – “ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ”တိ? မဟာရာဇ , ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဘုဉ္ဇိတွာ ဩတရန္တီ မဟောသဓံ ဒိသွာ ရာဇာနံ ဟတ္ထတလံ ဝိယ ခလမဏ္ဍလံ ဝိယ စ သမံ ကတွာ “ရဇ္ဇံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကာတုံ သက္ကောသီ”တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ မဟောသဓောပိ ခဂ္ဂဂ္ဂဟဏာကာရံ ဒဿေန္တော “ကတိပါဟစ္စယေန သီသံ ဆိန္ဒိတွာ ရဇ္ဇံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကရိဿာမီ”တိ မုဋ္ဌိံ အကာသိ။ သာ “သီသမေဝ ဆိန္ဒာဟီ”တိ အတ္တနော ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ သီသံ ပရာမသိ။ မဟောသဓော “မဇ္ဈေယေဝ နံ ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ ကုစ္ဆိံ ပရာမသိ။ အပ္ပမတ္တာ, မဟာရာဇ, ဟောထ, မဟောသဓံ ဃာတေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။ သော တာသံ ကထံ သုတွာ စိန္တေသိ “န သက္ကာ ပဏ္ဍိတေန မယိ ဒုဿိတုံ, ပရိဗ္ဗာဇိကံ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။

သော ပုနဒိဝသေ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ ဘုတ္တကာလေ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “အယျေ, ကစ္စိ တေ မဟောသဓပဏ္ဍိတော ဒိဋ္ဌော”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ဟိယျော ဣတော ဘုဉ္ဇိတွာ နိက္ခန္တိယာ ဒိဋ္ဌော”တိ။ “ကောစိ ပန တေ ကထာသလ္လာပေါ အဟောသီ”တိ။ “မဟာရာဇ, သလ္လာပေါ နတ္ထိ, ‘သော ပန ပဏ္ဍိတော’တိ သုတွာ ‘သစေ ပဏ္ဍိတော, ဣဒံ ဇာနိဿတီ’တိ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ နံ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တီ “ပဏ္ဍိတ, ကစ္စိ တေ ရာဇာ ပသာရိတဟတ္ထော, န သင်္ကုစိတဟတ္ထော, ကစ္စိ တေ သင်္ဂဏှာတီ”တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိံ။ ပဏ္ဍိတော – “ရာဇာ မမ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ပက္ကောသိတွာ ဣဒါနိ ကိဉ္စိ န ဒေတီ”တိ မုဋ္ဌိမကာသိ။ အထာဟံ – “သစေ ကိလမသိ, မယံ ဝိယ ကသ္မာ န ပဗ္ဗဇသီ”တိ သီသံ ပရာမသိံ။ သော – “မမ ပောသေတဗ္ဗာ ပုတ္တဒါရာ ဗဟုတရာ, တေန န ပဗ္ဗဇာမီ”တိ အတ္တနော ကုစ္ဆိံ ပရာမသီတိ။ “ပဏ္ဍိတော, အယျေ, မဟောသဓော”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ပထဝိတလေ ပညာယ တေန သဒိသော နာမ နတ္ထီ”တိ။ ရာဇာ တဿာ ကထံ သုတွာ တံ ဝန္ဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ တဿာ ဂတကာလေ ပဏ္ဍိတော ရာဇုပဋ္ဌာနံ ပဝိဋ္ဌော။ အထ နံ ပုစ္ဆိ “ကစ္စိ တေ, ပဏ္ဍိတ, ဘေရီ နာမ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဒိဋ္ဌာ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ဟိယျော ဣတော နိက္ခန္တိံ ပဿိံ, သာ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ မံ ပဉှံ ပုစ္ဆိ, အဟမ္ပိဿာ တထေဝ ဝိဿဇ္ဇေသိ”န္တိ တာယ ကထိတ နိယာမေနေဝ ကထေသိ။ ရာဇာ တံ ဒိဝသံ ပသီဒိတွာ ပဏ္ဍိတဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အဒါသိ, သဗ္ဗကိစ္စာနိ တမေဝ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ တဿ ယသော မဟာ အဟောသိ။

ရညော ဒိန္နယသာနန္တရမေဝ သော စိန္တေသိ “ရညာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ မယှံ အတိမဟန္တံ ဣဿရိယံ ဒိန္နံ, ရာဇာနော ခေါ ပန မာရေတုကာမာပိ ဧဝံ ကရောန္တိယေဝ, ယံနူနာဟံ ‘မမ သုဟဒယော ဝါ နော ဝါ’တိ ရာဇာနံ ဝီမံသေယျံ, န ခေါ ပနညော ဇာနိတုံ သက္ခိဿတိ, ဘေရီ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဉာဏသမ္ပန္နာ, သာ ဧကေနုပါယေန ဇာနိဿတီ”တိ။ သော ဗဟူနိ ဂန္ဓမာလာဒီနိ ဂဟေတွာ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ အာဝသထံ ဂန္တွာ တံ ပူဇယိတွာ ဝန္ဒိတွာ “အယျေ, တုမှေဟိ ရညော မမ ဂုဏကထာယ ကထိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ရာဇာ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ မယှံ အတိမဟန္တံ ယသံ ဒေတိ, တံ ခေါ ပန ‘သဘာဝေန ဝါ ဒေတိ, နော ဝါ’တိ န ဇာနာမိ, သာဓု ဝတဿ, သစေ ဧကေနုပါယေန ရညော မယိ သိနေဟဘာဝံ ဇာနေယျာထာ”တိ အာဟ။ သာ “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ပုနဒိဝသေ ရာဇဂေဟံ ဂစ္ဆမာနာ ဒကရက္ခသပဉှံ နာမ စိန္တေသိ။ ဧဝံ ကိရဿာ အဟောသိ “အဟံ စရပုရိသော ဝိယ ဟုတွာ ဥပါယေန ရာဇာနံ ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ ‘ပဏ္ဍိတဿ သုဟဒယော ဝါ, နော ဝါ’တိ ဇာနိဿာမီ”တိ။ သာ ဂန္တွာ ကတဘတ္တကိစ္စာ နိသီဒိ။ ရာဇာပိ နံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ တဿာ ဧတဒဟောသိ “သစေ ရာဇာ ပဏ္ဍိတဿ ဥပရိ ဒုဟဒယော ဘဝိဿတိ, ပဉှံ ပုဋ္ဌော အတ္တနော ဒုဟဒယဘာဝံ မဟာဇနမဇ္ဈေယေဝ ကထေဿတိ, တံ အယုတ္တံ, ဧကမန္တေ နံ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ သာ “ရဟော ပစ္စာသီသာမိ, မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ မနုဿေ ပဋိက္ကမာပေသိ။ အထ နံ သာ အာဟ – “မဟာရာဇ, တံ ပဉှံ ပုစ္ဆာမီ”တိ။ “ပုစ္ဆ, အယျေ, ဇာနန္တော ကထေဿာမီ”တိ။ အထ သာ ဒကရက္ခသပဉှေ ပဌမံ ကထမာဟ –

‘‘သစေ တေ ဝုယှ္ဟမာနာနံ၊ သတ္တာန္နံ ဥဒကဏ္ဏဝေ။
မနုဿဗလိမေသာနော၊ နာဝံ ဂဏှေယျ ရက္ခသော။
အနုပုဗ္ဗံ ကထံ ဒတွာ၊ မုဉ္စေသိ ဒကရက္ခသာ’’တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၂၄)။

တတ္ထ **သတ္တန္န** န္တိ တုမှာကံ မာတာ စ နန္ဒာဒေဝီ စ တိခိဏမန္တိကုမာရော စ ဓနုသေခသဟာယော စ ပုရောဟိတော စ မဟောသဓော စ တုမှေဟ စာတိ ဣမေသံ သတ္တန္နံ။ **ဥဒကဏ္ဏဝေ** တိ ဂမ္ဘီရဝိတ္ထတေ ဥဒကေ။ **မနုဿဗလိမေသာနော**တိ မနုဿဗလိံ ဂဝေသန္တော။ **ဂဏှေယျာ** တိ ထာမသမ္ပန္နော ဒကရက္ခသော ဥဒကံ ဒွိဓာ ကတွာ နိက္ခမိတွာ တံ နာဝံ ဂဏှေယျ, ဂဟေတွာ စ ပန ‘‘မဟာရာဇ, ဣမေ ဆ ဇနေ မမ အနုပဋိပါဋိယာ ဒေဟိ, တံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ’’တိ ဝဒေယျ။ အထ တွံ အနုပုဗ္ဗံ ကထံ ဒတွာ မုဉ္စေသိ ဒကရက္ခသာ, ကံ ပဌမံ ဒတွာ။ပေ။ ကံ ဆဋ္ဌံ ဒတွာ ဒကရက္ခသတော မုဉ္စေယျာသီတိ?

တံ သုတွာ ရာဇာ အတ္တနော ယထာဇ္ဈာသယံ ကထေန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

‘‘မာတရံ ပဌမံ ဒဇ္ဇံ၊ ဘရိယံ ဒတွာန ဘာတရံ။
တတော သဟာယံ ဒတွာန၊ ပဉ္စမံ ဒဇ္ဇံ ဗ္ရာဟ္မဏံ။
ဆဋ္ဌာဟံ ဒဇ္ဇမတ္တာနံ၊ နေဝ ဒဇ္ဇံ မဟောသဓ’’န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၂၅)။

တတ္ထ **ဆဋ္ဌာဟ** န္တိ အယျေ, ပဉ္စမေ ခါဒိတေ အထာဟံ ‘‘ဘော ဒကရက္ခသ, မုခံ ဝိဝရာ’’တိ ဝတွာ တေန မုခေ ဝိဝဋေ ဒဠှံ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ ဣမံ ရဇ္ဇသိရိံ အဂဏေတွာ ‘‘ဣဒါနိ မံ ခါဒ’’တိ တဿ မုခေ ပတေယျံ, န တွေဝ ဇီဝမာနော မဟောသဓပဏ္ဍိတံ ဒဒေယျန္တိ, တွက္ကေန အယံ ပဉှော နိဋ္ဌိတော။

ဧဝံ ဉာတံ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ ရညော မဟာသတ္တေ သုဟဒယတံ, န ပန တွက္ကေနေဝ ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏော စန္ဒေ ဝိယ ပာကဋော ဟောတိ။ တေနဿာ ဧတဒဟောသိ ‘‘အဟံ မဟာဇနမဇ္ဈေ ဧတေသံ ဂုဏံ ကထယိဿာမိ, ရာဇာ တေသံ အဂုဏံ ကထေတွာ ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏံ ကထေဿတိ, ဧဝံ ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏော နဘေ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ပာကဋော ဘဝိဿတီ’’တိ။ သာ သဗ္ဗံ အန္တေပုရဇနံ သန္နိပါတာပေတွာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပုန ရာဇာနံ တမေဝ ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ တေန တထေဝ ဝုတ္တေ ‘‘မဟာရာဇ, တွံ ‘မာတရံ ပဌမံ ဒဿာမီ’တိ ဝဒသိ, မာတာ နာမ မဟာဂုဏာ, တုယှံ မာတာ န အညေသံ မာတုသဒိသာ။ ဗဟူပကာရာ တေ သော’’တိ တဿာ ဂုဏံ ကထေန္တီ ကထာဒွယမာဟ –

‘‘ပေါသေတာ တေ ဇနေတ္တီ စ၊ ဒီဃရတ္တာနုကမ္ပိကာ။
ဆမ္ဘီ တယိ ပဒုဿတိ၊ ပဏ္ဍိတာ အတ္ထဒဿိနီ။
အညံ ဥပနိသံ ကတွာ၊ ဝဓာ တံ ပရိမောစယိ။

‘‘တံ တာဒိသိံ ပာဏဒဒိံ၊ ဩရသံ ဂဗ္ဘဓာရိနိံ။
မာတရံ ကေန ဒောသေန၊ ဒဇ္ဇာသိ ဒကရက္ခိနော’’တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၂၆-၂၂၇)။

တတ္ထ **ပေါသေတာ**တိ ဒဟရကာလေ ဒေဝ တယော တရေ နှာပေတွာ ပာယေတွာ ဘောဇေတွာ တံ ပေါသေသိ။ **ဒီဃရတ္တာနုကမ္ပိကာ** တိ စိရကာလံ မုဒုနာ ဟိတစိတ္တေန အနုကမ္ပိကာ။ **ဆမ္ဘီ တယိ ပဒုဿတီ** တိ ယဒါ တယိ ဆမ္ဘီ နာမ ဗြာဟ္မဏော ပဒုဿိ, တဒါ သာ ပဏ္ဍိတာ အတ္ထဒဿိနီ အညံ တဝ ပဋိရူပကံ ကတွာ တံ ဝဓာ ပရိမောစယိ။

စူဠနိဿ ကိရ မဟာစူဠနီ နာမ ပိတာ အဟောသိ။ သော ဣမဿ ဒဟရကာလေ ပုရောဟိတေန သဒ္ဓိံ မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ရာဇာနံ ဝိသေန မာရာပေတွာ ဗြာဟ္မဏဿ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ တဿ အဂ္ဂမဟေသီ ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ ‘‘အမ္မ, ခါဒနီယံ မေ ဒေဟီ’’တိ ဝုတ္တေ ပုတ္တဿ ဖာဏိတေန သဒ္ဓိံ ပူဝခဇ္ဇကံ အပေသိ။ အထ နံ မက္ခိကာ ပရိဝါရယိံသု, သော ‘‘ဣမံ နိမ္မက္ခိကံ ကတွာ ခါဒိဿာမီ’’တိ ထောကံ ပဋိက္ကမိတွာ ဘူမိယံ ဖာဏိတဗိန္ဒူနိ ပါတေတွာ အတ္တနော သန္တိကေ မက္ခိကာ ပလာပေသိ။ တာ ဂန္တွာ ဣတရံ ဖာဏိတံ ပရိဝါရယိံသု။ သော နိမ္မက္ခိကံ က

တ္ၚတ ခဇ္ဇကံ ဓာဒိတ္ၚတ ဟတ္ထံ ဓောဝိတ္ၚတ မုခံ ဝိက္ခာလေတ္ၚတ ပက္ကာမိ။ ဗ္ရာဟ္မဏော တဿ တံ ကိရိယံ ဒိသ္ၚာ စိန္တေသိ ''အယံ အရကော က္လာအနေဝ နိမ္မက္ခိကံ ဖာဏိတံ ခာဒတိ, ဝုမိုပ္ပတ္တော မမ ရဇ္ဇံ န ဒဿတိ, က္လာအနေဝ နံ မာရေဿာမီ''တိ။ သော ဒေဝိယာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။

သာ ''သာဓု, ဒေဝ, အဟံ တယိ သိနေဟေန အတ္တနော သာမိကမ္ပိ မာရေသိံ, က္လာမိနာ မေ ကော အတ္တော, မဟာရာဇ, ကေမ္ပိ အဇာနာပေတ္ၚတ ရဟဿေန နံ မာရေဿာမီ''တိ ဗ္ရာဟ္မဏံ ဝဥ္စေတ္ၚတ ''အတ္တေသော ဥပာယော''တိ ပဏ္ဍိတံ ဥပာယကုသလံ ဘတ္တကာရကံ ပက္ကောသာပေတ္ၚတ ''သမ္မ, မမ ပုတ္တော စူဠနိကုမာရော စ တဝ ပုတ္တော ဓနုသေခကုမာရော စ ဧကဒိဝသံ ဇာတာ ဧကတော ကုမာရပရိဟာရေန ဝမိုတာ ပိယသဟာယကာ, ဆဗ္ဗိဗ္ရာဟ္မဏော မမ ပုတ္တံ မာရေတုကာမော, တ္ၚံ တဿ ဇီဝိတအန္ံ ဒေဟိ''တိ ဝတ္ၚတ ''သာဓု, ဒေဝိ, ကိံ ကရောမီ''တိ ဝုတ္တေ ''မမ ပုတ္တော အဘိဏှံ တဝ ဂေဟေ ဟောတု, တ္ၚဝဋ္ဌ တေ စ ကတိပာဟံ နိရာသင္ကဘာဝတ္ထာယ မဟာနသေယေဝ သုပထ။ တတော နိရာသင္ကဘာဝံ ဉတ္ၚတ တုမ္ဟာကံ သယနဋ္ဌာနေ ဌေကဋ္ဌိနိ ဌပေတ္ၚတ မနုဿာနံ သယနဝေလာယ မဟာနသေ အဂ္ဂိံ ဒတ္ၚတ ကဋ္ဌိ အဇာနာပေတ္ၚတ မမ ပုတ္တဋ္ဌ တဝ ပုတ္တဋ္ဌ ဂဟေတ္ၚတ အဂ္ဂဒ္ဒတရေနေဝ နိက္ခမိတ္ၚတ တိရောရဋ္ဌံ ဂန္တ္ၚာ မမ ပုတ္တဿ ရာဇပုတ္တဘာဝံ အနာစိက္ခိတ္ၚတ ဇီဝိတံ အနုရက္ခာဟီ''တိ အာဟ။

သော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အထဿ သာ ရတနသာရံ အဒာသိ။ သော တထာ ကတ္ၚတ ကုမာရဋ္ဌ ပုတ္တဋ္ဌ အာဒာယ မဒ္ဒရဋ္ဌေ သာဂလနဂရံ ဂန္တ္ၚာ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော ဟေရာဏဘတ္တကာရကံ အပနေတ္ၚတ တဿ တံ ဌာနံ အဒာသိ။ ဒ္ၚေပိ ကုမာရာ တေန သဒ္ဓိံယေဝ ရာဇနိဝေသနံ ဂစ္ဆန္တိ။ ရာဇာ ''ကဿေတေ ပုတ္တာ ကုမာရာ''တိ ပုစ္ဆိ။ ဘတ္တကာရကော ''မယ္ၚဟံ ပုတ္တာ''တိ အာဟ။ ''နနု ဒ္ၚေ အသဒိသာ''တိ? ''ဒ္ၚိန္နံ က္လာတ္တီနံ ပုတ္တာ, ဒေဝ''တိ။ တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဝိဿာသိကာ ဟုတ္ၚတ မဒ္ဒရညော ဓီတာယ သဒ္ဓိံ ရာဇနိဝေသနေယေဝ ကီဠန္တိ။ အထ စူဠနိကုမာရော စ ရာဇဓီတာ စ အဘိဏှဟဒဿနေန အညမညံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟေသုံ။ ကီဠနဋ္ဌာနေ ကုမာရော ရာဇဓီတရံ ဂေဏ္ဍုက္ခိပမ္ပိ ဟာသကမ္ပိ အာဟရာပေတိ။ အနာဟရန္တိံ သီသေ ပဟရတိ, သာ ရောဒတိ။ အထဿာ သဒ္ဒံ သုတ္ၚတ ရာဇာ ''ကေန မေ ဓီတာ ပဟဋာ''တိ ဝဒတိ။ ဓာတိယော အာဂန္တ္ၚာ ပုစ္ဆန္တိ။ ကုမာရိကာ ''သစာဟံ 'က္လာမိနာ ပဟဋာမှီ'တိ ဝက္ခာမိ , ပိတာ မေ ဧတဿ ရာဇဒဏ္ဍံ ကရိဿတီ''တိ သိနေဟေန န ကထေတိ, ''နာဟံ ကေနစိ ပဟဋာ''တိ ဝဒတိ။

အထေကဒိဝသံ မဒ္ဒရာဇာ နံ ပဟရန္တံ အဒ္ဒသ။ ဒိသ္ၚာနဿ ဧတဒဟောသိ ''အယံ ကုမာရော န စ ဘတ္တကာရကေန သဒိသော အဘိရူပေ ဟာသာဒိကော အတိဝိယ အဆမ္ဘိတော, န က္လာမိနာ ဧတဿ ပုတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ တံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ဓာတိယော ကီဠနဋ္ဌာနေ ခာဒနီယံ အာဟရိတ္ၚတ ရာဇဓီတာယ ဒေန္တိ, သာ အညေသမ္ပိ အရကာနံ ဒေတိ။ တေ ဇဏ္ဏုနာ ပတိဋ္ဌာယ သြနတာ ဂဏှန္တိ။ စူဠနိကုမာရော ပန ဌိတကောဝ တဿာ ဟတ္ထတော အစ္ဆိန္ဒိတ္ၚတ ဂဏှာတိ။ ရာဇာပိ တံ ကိရိယံ အဒ္ဒသ။ အထေကဒိဝသံ စူဠနိကုမာရဿ ဂေဏ္ဍုကော ရညော စူဠသယနဿ ဟေဋ္ဌာ ပာဝိသိ။ ကုမာရော တံ ဂဏှန္တော အတ္တနော က္လာဿရမာနေန ''က္လာမဿ ပစ္စန္တိရညော ဟေဋ္ဌာသယနေ န ပဝိသာမီ''တိ တံ ဒဏ္ဍကေန နီဟရိတ္ၚတ ဂဏှာတိ။ ရာဇာ တမ္ပိ ကိရိယံ ဒိသ္ၚာ ''နိစ္ဆယေနေသ န ဘတ္တကာရကဿ ပုတ္တော''တိ တံ ပက္ကောသာပေတ္ၚတ ''ကဿေသော ပုတ္တော''တိ ပုစ္ဆိ။ ''မယ္ၚဟံ ပုတ္တော, ဒေဝ''တိ။ ''အဟံ တဝ ပုတ္တဋ္ဌ အပုတ္တဋ္ဌ ဇာနာမိ, သဘာဝံ မေ ကထေဟိ, နော စေ ကထေသိ, ဇီဝိတံ တေ နတ္ထီ''တိ ခဂ္ဂံ ဥဂ္ဂိရိ။ သော မရဏဘယဘီတော ''ကထေမိ, ဒေဝ, ရဟော ပန ပစ္စာသီသာမီ''တိ ဝတ္ၚတ ရညာ သြကာသေ ကတေ အဘယံ ယာစိတ္ၚတ ယထာဘူတံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ တထတော ဉတ္ၚတ အတ္တနော ဓီတရံ အလင်္ကရိတ္ၚတ တဿ ပာဒပရိစာရိကံ ကတ္ၚတ အဒာသိ။

က္လာမေသံ ပန ပလာတဒိဝသေ ''ဘတ္တကာရကော စ စူဠနိကုမာရော စ ဘတ္တကာရကဿ ပုတ္တော စ မဟာနသေ ပဒိတ္တေယေဝ ဒဍ္ဎာ''တိ သကလနဂရေ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ စလာကဒေဝီပိ တံ ပဝတ္တိံ သုတ္ၚတ ဗ္ရာဟ္မဏဿ အာရောစေသိ ''ဒေဝ, တုမ္ဟာကံ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္တော, ဧတေ ကိရ တယောပိ ဘတ္တဂေဟေယေဝ ဒဍ္ဎာ''တိ။ သော တုဋ္ဌဟဋ္ဌော အဟောသိ။ စလာကဒေဝီပိ ''စူဠနိကုမာရဿ အဋ္ဌီနီ''တိ ဌေကဿ အဋ္ဌီနိ အာဟရာပေတ္ၚတ ဗ္ရာဟ္မဏဿ ဒဿေတ္ၚတ ဆဍ္ဍာပေသိ။ က္လာမမတ္ထံ သန္ဓာယ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ''အညံ ဥပနိသံ ကတ္ၚတ, ဝဓာ တံ ပရိမောစယီ''တိ အာဟ။ သာ ဟိ ဌေကဿ အဋ္ဌီနိ ''မနုဿအဋ္ဌီနီ''တိ ဒဿေတ္ၚတ တံ ဝဓာ မောစေသိ။ သြရသန္တိ

ယာယ တ္ဝံ ဥရေ ကတ္တ ဝမိုတော, တံ သြရသံ ပိယံ မနာပံ။ **ဂဗ္ဘဓာရိနိ** တိ ယာယ တ္ဝံ ကုစ္ဆိနာ ဓာရိတော, တံ ဝေရူပံ မာတရံ ကေန အသေန ဒကရက္ခသဿ ဒဿသီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''အယျေ, ဗဟူ မမ မာတု ဂုဏာ, အဟဥ္စဿာ မမ ဥပကာရဘာဝံ ဇာနာမိ, တတောပိ ပန မမေဝ ဂုဏာ ဗဟုတရာ''တိ မာတု အဂုဏံ ကထေန္တော ဣမံ ကထာဒွယမာဟ –

''ဒဟရာ ဝိယလင်္ကာရံ၊ ဓာရေတိ အပိဠန္ဓနံ။
အောတရိကေ အနိကၡ၊ အတိဝေလံ ပဇဂ္ဃတိ။

''အထောပိ ပဋိရာဇူနံ၊ သယံ ဒူတာနိ သာသတိ။
မာတရံ တေန အသေန၊ ဒဇ္ဇာဟံ ဒကရက္ခိနော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၂၈-၂၂၉)။

တတ္ထ **ဒဟရာ ဝိယာ**တိ မဟလ္လိကာပိ ဟုတွာ တရုဏီ ဝိယ။ **ဓာရေတိ အပိဠန္ဓန** န္တိ ပိဠန္ဓိတုံ အယုတ္တံ အလင်္ကာရံ ဓာရေတိ။ သာ ကိရ ဝဇိရပူရိတံ ကဥ္စနမေခလံ ပိဠန္ဓိတွာ ရညော အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ မဟာတလေ နိသိန္နကာလေ အပရာပရံ စင်္ကမတိ, မေခလာသဒ္ဒေန ရာဇနိဝေသနံ ဧကနိန္နာဒံ ဟောတိ။ **ပဇဂ္ဃတီ** တိ သော အောတရိကေ စ ဟတ္ထိ အာစရိယာဒိကေ အနိကၡ စ, ယေ ဇေတိဿာ ဥစ္ဆိဋ္ဌကမ္မိ ဘုဉ္ဇိတုံ အယုတ္တရူပါ, တေပိ အာမန္တေတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ အတိဝေလံ မဟာဟသိတံ ဟသတိ။ **ပဋိရာဇူန**န္တိ အညေသံ ရာဇူနံ။ **သယံ ဒူတာနိ သာသတီ**တိ မမ ဝစနေန သယံ ပဏ္ဏံ လိခိတွာ ဒူတေပိ ပေသေတိ ''မမ မာတာ ကာမေ ပရိဘုဥ္စနဝယသ္မိံယေဝ ဌိတာ, အသုကရာဇာ ကိရ အာဂန္တွာ တံ အာနေတူ''တိ။ တေ ''မယံ ရညော ဥပဋ္ဌာကာ, ကသ္မာ နော ဇဝံ ဝဒေသီ''တိ ပဋိပဏ္ဏာနိ ပေသေန္တိ၊ တေသု ပရိသမဇ္ဈေ ဝါစိယမာနေသု မမ သီသံ ဆိန္နကာလော ဝိယ ဟောတိ, မာတရံ တေန အသေန ဒကရက္ခသဿ ဒဿာမီတိ။

အထ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ''မဟာရာဇ , မာတရံ တာဝ ဣမိနာ အသေန ဒေဟိ, ဘရိယာ ပန တေ ဗဟူပကာရာ''တိ တဿာ ဂုဏံ ကထေန္တီ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

''ဣတ္ထိဂုမ္ဗဿ ပဝရာ၊ အစ္စန္တံ ပိယဘာဏိနီ။
အနုဂ္ဂတာ သီလဝတီ၊ ဆာယာဝ အနပာယိနီ။

''အက္ကောဓနာ ပုညဝတီ၊ ပဏ္ဍိတာ အတ္ထဒဿိနီ။
ဥဗ္ဗရိံ ကေန အသေန၊ အဇ္ဇာသိ ဒကရက္ခိနော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၃၀-၂၃၁)။

တတ္ထ **ဣတ္ထိဂုမ္ဗဿာ** တိ ဣတ္ထိဂဏဿ။ **အနုဂ္ဂတာ** တိ ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ အနုဂတာ။ **''အက္ကောဓနာ''**တိအာဒီကေန ပနဿာ ဂုဏေ ကထေတိ။ မဒ္ဒရဋ္ဌေ သာဂလနဂရေ ဝသနကာလေ ပဟဋ္ဌာပိ တဝ အာဏာ ကရဏဘာဝေန တယိ သိနေဟေန မာတာပိတူနံ န ကထေသိ, ဧဝမေသာ အက္ကောဓနာ ပုညဝတီ ပဏ္ဍိတာ အတ္ထဒဿိနီတိ။ ဣဒံ ဒဟရကာလေ အက္ကောဓနာဒိဘာဝံ သန္ဓာယာဟ။ **ဥဗ္ဗရိ** န္တိ သြရောဓံ။ ဧဝံ ဂုဏသမ္ပန္နံ နန္ဒာဒေဝိံ ကေန အသေန ဒကရက္ခသဿ ဒဿသီတိ ဝဒတိ။

သော တဿာ အဂုဏံ ကထေန္တော အာဟ –

''ခိဍ္ဍာရတိသမာပန္နံ၊ အနတ္ထဝသမာဂတံ။
သာ မံ သကာန ပုတ္တာနံ၊ အယာစံ ယာစတေ ဓနံ။

''သောဟံ ဒဒာမိ သာရတ္တော၊ ဗဟုံ ဥစ္စာဝစံ ဓနံ။
သုဒုစ္စဇံ စဇိတွာန၊ ပစ္ဆာ သောစာမိ ဒုမ္မနော။
ဥဗ္ဗရိံ တေန အသေန၊ ဒဇ္ဇာဟံ ဒကရက္ခိနော''တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၃၂-၂၃၃)။

တတ္ထ **အနုတ္တဝသမာဂတ** န္တိ တာယ ခိဍ္ဍာရတိယာ ကာမကီဠာယ အနုတ္တကာရကာနံ ကိလေသာနံ ဝသံ အာဂ တံ မံ ဝိဒိတွာ။ **သာ မ**န္တိ သာ နန္ဒာဒေဝီ မံ။ **သကာန ပုတ္တာန** န္တိ ယံ မယာ အတ္တနော ပုတ္တဓီတာနဥ္စ ဘရိယာနဥ္စ ဒိန္နံ ပိဋ္ဌနနံ, တံ အယာစိတဗ္ဗရူပံ “မယှံ ဒေဟီ”တိ ယာစတိ။ **ပဏ္ဍု သောစာမိ** တိ သာ ဒုတိယဒိဝသေ “ကမာနိ ပိဋ္ဌန္ခ နာနိ ရညာ မေ ဒိန္နာနိ, အာဟရထေတာနီ”တိ တေသံ ရောဒန္တာနံ ဩမုဥ္စိတွာ ဂဏှာပေတိ။ အထဟံ တေ ရောဒမာနေ မမ သန္တိကံ အာဂတေ ဒိသွာ ပဏ္ဍု သောစာမိ။ ဧဝံ အေသကာရိကာ သော။ ကမိနာ နံ အေသေန ဒကရက္ခသဿ ဒသ္ဒ သာမီတိ။

အထ နံ ပရိဗ္ဗာဇိကာ “ကမံ တာဝ ကမိနာ အေသေန ဒေဟိ, ကနိဋ္ဌော ပန တေ တိခိဏမန္တိကုမာရော ဥပကာရ ကော, တံ ကေန အေသေန ဒဿတီ”တိ ပုစ္ဆန္တီ အာဟ –

“ယေနောစိတာ ဇနပဒါ၊ အာနီတာ စ ပဋိဂ္ဂဟံ။
အာဘတံ ပရရဇ္ဇေဘိ၊ အဘိဋ္ဌာယ ဗဟုံ ဓနံ။

ဓနုဂ္ဂဟာနံ ပဝရံ၊ သူရံ တိခိဏမန္တိနံ။
ဘာတရံ ကေန အေသေန၊ ဒဇ္ဇာသိ ဒကရက္ခိနော”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၃၄-၂၃၅)။

တတ္ထ **ဩစိတာ**တိ ဝဍ္ဎိတာ။ **ပဋိဂ္ဂဟ** န္တိ ယေန စ တုမှေဟ ပရဒေသေ ဝသန္တာ ပုန ဂေဟံ အာနီတာ။ **အဘိဋ္ဌာယာ**တိ အဘိဘဝိတွာ။ **တိခိဏမန္တိန** န္တိ တိခိဏပညံ။

သော ကိရ မာတု ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ ဝသနကာလေ ဇာတော။ အထဿ ဝယပ္ပတ္တဿ ဗြာဟ္မဏော ခဂ္ဂံ ဟ တ္ထေ ဒတွာ “ကမံ ဂဟေတွာ မံ ဥပဋ္ဌဟာ”တိ အာဟ။ သော ဗြာဟ္မဏံ “ပိတာ မေ”တိ သညာယ ဥပဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဧကော အမစ္စော “ကုမာရ, န တွံ တေဿ ပုတ္တော, တဝ ကုစ္ဆိဂတကာလေ စလာကဒေဝီ ရာဇာနံ မာရေတွာ တေသ္ သ ဆတ္တံ ဥဿာပေသိ, တွံ မဟာစူဠနိရညော ပုတ္တော”တိ အာဟ။ သော ကုဇ္ဈိတွာ “ဧကေန ဥပာယေန နံ မာရေ ဿာမီ”တိ ရာဇကုလံ ပဝိသန္တော တံ ခဂ္ဂံ ဧကဿ ဟဒမူလိကဿ ဒတွာ အပရံ “တွံ ရာဇဒွာရေ ‘မမေသော ခဂ္ ဂေါ’တိ ကမိနာ သဒ္ဓိံ ဝိတဒံ ကရေယျာသီ”တိ ဝတွာ ပါဝိသိ။ တေ ကလဟံ ကရိံသု။ သော “ကိံ သေ ကလဟော”တိ ဧကံ ပုရိသံ ပေသေသိ။ သော အာဂန္တွာ “ခဂ္ဂတ္ထာယာ”တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏော တံ သုတွာ “ကိံ တေ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော ကိရ တုမှေဟိ မမ ဒိန္နခဂ္ဂေ ပရဿ သန္တကောတိ။ “ကိံ ဝဒေသိ, တာတ, တေန ဟိ အာဟရာပေဟိ, သဥ္ဇာနိ ဿာမိ န”န္တိ အာဟ။ သော တံ အာဟရာပေတွာ ကောသတော နိက္ကမိတွာ “ပဿထာ”တိ တံ သဥ္ဇာနာပေန္ တော ဝိယ ဥပဂန္တွာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ တဿ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ အတ္တနော ဟဒမူလေ ပာတေသိ။ တတော ရာဇဂေဟံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ နဂရံ အလင်္ကရိတွာ တဿ အဘိသေကေ ဥပနီတေ မာတာ စူဠနိကုမာရဿ မဒ္ဒရဇ္ဇေ ဝသနဘာဝံ အာ စိက္ခိ။ တံ သုတွာ ကုမာရော သေနင်္ဂပရိဝုတော တတ္ထ ဂန္တွာ ဘာတရံ အာနေတွာ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ တတော ပ ဋ္ဌာယ တံ “တိခိဏမန္တီ”တိ သဥ္ဇာနိံသု။ ပရိဗ္ဗာဇိကာ တံ “ဧဝရူပံ ဘာတရံ ကေန အေသေန ဒကရက္ခဿ ဒဇ္ဇာ သီ”တိ ပုစ္ဆိ။

ရာဇာ တဿ အေသံ ကထေန္တော အာဟ –

“ယေနောစိတာ ဇနပဒါ၊ အာနီတာ စ ပဋိဂ္ဂဟံ။
အာဘတံ ပရရဇ္ဇေဘိ၊ အဘိဋ္ဌာယ ဗဟုံ ဓနံ။

“ဓနုဂ္ဂဟာနံ ပဝရော၊ သူရော တိခိဏမန္တိ စ။
မယာယံ သုခိတော ရာဇာ၊ အတိမညတိ အာရကော။

“ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ မေ အယျေ၊ န သော ဧတိ ယထာ ပုရေ။
ဘာတရံ တေန အေသေန၊ ဒဇ္ဇာဟံ ဒကရက္ခိနော”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၃၆-၂၃၈)။

တတ္ထ **ပရရဇ္ဇေဘီ** တိ ဣမဿ ပရရဇ္ဇတော စ ဗဟု ခန် အာဘတံ, အယဥ္စ ပရရဇ္ဇေ ဝသန္တော ပုန ဣမံ ဂေဟံ အာနေတုံ တ "သေ မယာ မဟတိ ယသေ ပတိဋ္ဌာပိတော"တိ ဝဒတိ။ **ယထာ ပုရေ**တိ ပုဗ္ဗေ ဟုတော ဝ အာဂစ္ဆတိ, ဣ အနိ ပန န တထာ ဇေတိ။ ဣမိနာ နံ အေသေန ဒကရက္ခသဿ ဒဿာမီတိ။

အထ ပရိဗ္ဗာဇိကာ "ဘာတု တာဝ ကော အေသော ဟောတု, ဓနုသေခကုမာရော ပန တယိ သိနေဟဂုဏယုတ္တော ဗဟူပကာရော"တိ တဿ ဂုဏံ ကထေန္တီ အာဟ –

"ကေရတ္တေန ဥဘယော၊ တုံဝဍ္ဎေ ဓနုသေခ စ။
ဥဘော ဇာတေတ္ထ ပဉ္စာလာ၊ သဟာယာ သုသမာဝယာ။

"စရိယာ တံ အနုဗန္ဓိတ္တော၊ ကေဒုက္ခသုခော တဝ။
ဥဿုက္ကော တေ ဒိတရတ္တိံ၊ သဗ္ဗကိစ္စေသု ဗျာဝဋော။
သဟာယံ ကေန အေသေန၊ ဒဇ္ဇာသိ ဒကရက္ခိနော"တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၃၉-၂၄၀)။

တတ္ထ **ဓနုသေခစာ**တိ ဓနုသေခော စ, ဓနုသေခကုမာရော စာတိ အတ္ထော။ **တ္တော** တိ ဣခေဝ နဂရေ။ **ပဉ္စာလာ** တိ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ဇာတတ္တာ ဇေဝ်တေဟာရာ။ **သုသမာဝယာ**တိ သုဋ္ဌု သမဝယာ။ **စရိယာ တံ အနုဗန္ဓိတ္တော** တိ ဒ ဟရကာလေ ဇနပဒစာရိကာယ ပက္ကန္တံ တံ အနုဗန္ဓိ, ဆာယာဝ န ဝိဇဟိ။ **ဥဿုက္ကော** တိ တဝ ကိစ္စေသု ရတ္တိန္ဒိဝံ ဥဿုက္ကော ဆန္ဒဇာတော နိစ္စံ ဗျာဝဋော။ တံ ကေန အေသေန ဒကရက္ခသဿ ဒဿသီတိ။

အထဿ ရာဇာ အေသံ ကထေန္တော အာဟ –

"စရိယာ မံ အယံ အယျော၊ ပဇဂ္ဃိတ္တော မယာ သဟ။
အဇ္ဇာပိ တေန ဝဏ္ဏေန၊ အတိဝေလံ ပဇဂ္ဃတိ။

"ဥဗ္ဗရိယာပိဟံ အယျော၊ မန္တယာမိ ရဟောဂတော။
အနာမန္တော ပဝိသတိ၊ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိဝေဒိတော။

"လဒ္ဓဒွတရော ကတောကာသော၊ အဟိရိကံ အနာဒရံ။
သဟာယံ တေန အေသေန၊ ဒဇ္ဇာဟံ ဒကရက္ခိနော"တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၄၁-၂၄၃)။

တတ္ထ **အဇ္ဇာပိ တေန ဝဏ္ဏေန** တိ ယထာ စရိယာယ ပုဗ္ဗေ မံ အနုဗန္ဓန္တော မယာ အနာထေန သဒ္ဓိံ ကေ တောဝ ဘုဥ္ဇန္တော သယန္တော ဟတ္ထံ ပဟရိတွာ မဟာဟသိတံ ဟသိ, အဇ္ဇာပိ တထေဝ ဟသတိ, ဒုဂ္ဂတကာလေ ဝိယ မံ မညတိ။ **အနာမန္တော** တိ ရဟော နန္ဒာဒေဝိယာ သဒ္ဓိံ မန္တေန္တေပိ မယိ အဇာနာပေတွာ သဟသာဝ ပဝိသတိ။ ဣမိနာ အေသေန တံ အဟိရိကံ အနာဒရံ ဒကရက္ခသဿ ဒဿာမီတိ။

အထ ပရိဗ္ဗာဇိကာ "မဟာရာဇ, တဝ သဟာယကဿ တာဝ ဧသော အေသော ဟောတု, ပုရောဟိတော ပန တဝ ဗဟူပကာရော"တိ တဿ ဂုဏံ ကထေန္တီ အာဟ –

"ကုသလော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ ရုတညူ အာဂတာဂမော။
ဥပ္ပာတေ သုပိနေ ယုတ္တော၊ နိယျာနေ စ ပဝေသနေ။

"ပဋ္ဌော ဘူမန္တလိက္ခသ္မိံ၊ နက္ခတ္တပဒကောဝိဒော။
ဗြာဟ္မဏံ ကေန အေသေန၊ ဒဇ္ဇာသိ ဒကရက္ခိနော"တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၄၄-၂၄၅)။

တတ္ထ **သဗ္ဗနိမိတ္တာန** န္တိ "ဣမိနာ နိမိတ္တေန ဣဒံ ဘဝိဿတိ, ဣမိနာ ဣဒ"န္တိ ဇေဝံ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု ကုသလော။ **ရုတညူ**တိ သဗ္ဗရုဝံ ဇာနာတိ။ **ဥပ္ပာတေ** တိ စန္ဒဂ္ဂဟသူရိယဂ္ဂဟဥက္ကာပာတဒိသာဍာဟာဒိကေ ဥပ္ပာတေ။ **သုပိနေ ယုတ္တော** တိ သုပိနေ စ တဿ နိပ္ဖတ္တိဇာနနဝသေန ယုတ္တော။ **နိယျာနေ စ ပဝေသနေ** တိ ဣမိနာ နက္ခ

တ္တေန နိယျာယိတဗ္ဗံ, ဣမိနာ ပဝိသိတဗ္ဗန္တိ ဇာနာတိ။ **ပဋ္ဌော** တိ ဆေကော ပဋိဗလော, ဘူမိယဥ္စ အန္တလိက္ခေ စ အေသဂုဏော ဇာနိတုံ သမတ္ထော။ **နက္ခတ္တပဒကောဝိဒေ** တိ အဋ္ဌဝီသတိယာ နက္ခတ္တကောဋ္ဌာသေသု ဆေကော။ တံ ကေန အေသေန ဒကရက္ခသဿ ဒဿသီတိ။

ရာဇာ တဿ အေသံ ကထေန္တော အာဟ –

“ပရိသာယမ္ပိ မေ အယျော၊ ဥမ္မီလေတွာ ဥဒိက္ခတိ။
တသ္မာ အစ္စဘမံ့ လုဒ္ဒံ၊ ဒဇ္ဇာဟံ ဒကရက္ခိနော”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၄၆)။

တဿတ္ထော – အယျော, ဧသ မံ ပရိသမဇ္ဈေ ဌိလောကေန္တောပိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ကုဒ္ဓော ဝိယ ဥဒိက္ခတိ, တသ္မာ ဇဝံ အတိက္ကမိတွာ ဌိတဘမံ့ အမနာပေန ဥက္ခိတ္တဘမုကံ ဝိယ လုဒ္ဒံ ဘယာနကံ တံ အဟံ ဒကရက္ခသဿ ဒဿာမီတိ။

တတော ပရိဗ္ဗာဇိကာ “မဟာရာဇ, တ္ဝံ ‘မာတရံ အာဒိံ ကတွာ ဣမေ ပဉ္စ ဒကရက္ခသဿ ဒမ္မီ’တိ ဝဒသိ, ‘ဧဝရူပဉ္စ သိရိဝိဘဝံ အဂဏေတွာ အတ္တနော ဇီဝိတမ္ပိ မဟောသဓဿ ဒမ္မီ’တိ ဝဒသိ, ကံ တဿ ဂုဏံ ပဿသီ”တိ ပုစ္ဆန္တီ ဣမာ ကထာယော အာဟ –

“သသမုဒ္ဒပရိယာယံ၊ မဟိံ သာဂရကုဏ္ဍလံ။
ဝသုန္ဓရံ အာဝသတိ၊ အမစ္စပရိဝါရိတော။

“စာတုရန္တော မဟာရဋ္ဌော၊ ဝိဇိတာဝီ မဟဗ္ဗလော။
ပထဗျာ ဧကရာဇာသိ၊ ယသော တေ ဝိပုလံ ဂတော။

“သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။
နာနာဇနပဒါ နာရီ၊ ဒေဝကညူပမာ သုဘာ။

“ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နံ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနံ။
သုခိတာနံ ပိယံ ဒီဃံ၊ ဇီဝိတံ အာဟု ခတ္တိယ။

“အထ တွံ ကေန ဝဏ္ဏေန၊ ကေန ဝါ ပန ဟေတုနာ။
ပဏ္ဍိတံ အနုရက္ခန္တော၊ ပါဏံ စဇသိ ဒုစ္စဇ”န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၄၇-၂၅၁)။

တတ္ထ **သသမုဒ္ဒပရိယာယ** န္တိ သမုဒ္ဒပရိယာဒသင်္ခါတေန သမုဒ္ဒပရိက္ခေပေန သမန္နာဂတံ။ **သာဂရကုဏ္ဍလ** န္တိ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတဿ သာဂရဿ ကုဏ္ဍလဘူတံ။ **ဝိဇိတာဝီ**တိ ဝိဇိတသင်္ဂါမော။ **ဧကရာဇာ**တိ အညဿ အတ္တနော သဒိသဿ ရညော အဘာဝတော ဧကောဝ ရာဇာ။ **သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိန** န္တိ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမာနံ သမိဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတာနံ။ **သုခိတာန**န္တိ ဧဝရူပါနံ သုခိတာနံ သတ္တာနံ ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နံ ဇီဝိတံ ဒီဃမေဝ ပိယံ, န တေ အပ္ပံ ဇီဝိတမိစ္ဆန္တီတိ ပဏ္ဍိတာ ဝဒန္တိ။ **ဟာဏ**န္တိ ဧဝရူပံ အတ္တနော ဇီဝိတံ ကသ္မာ ပဏ္ဍိတံ အနုရက္ခန္တော စဇသီတိ။

ရာဇာ တဿာ ကထံ သုတွာ ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏံ ကထေန္တော ဣမာ ကထာ အဘာသိ –

“ယတောပိ အာဂတော အယျော၊ မမ ဟတ္ထံ မဟောသဓော။
နာဘိဇာနာမိ ဓီရဿ၊ အဏုမတ္တမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။

“သစေ စ ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ၊ မရဏံ မေ ပုရေ သိယာ။
သော မေ ပုတ္တေ ပပုတ္တေ စ၊ သုခာပေယျ မဟောသဓော။

“အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သဗ္ဗမတ္ထမ္ပိ ပဿတိ။
အနာပရာဓကမ္မန္တံ၊ န ဒဇ္ဇံ ဒကရက္ခိနော”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၅၂-၂၅၄)။

တတ္ထ **ကိသ္မိဉ္စိ** တိ ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ။ **သုခါပေယျာ** တိ သုခသံ့ယေဝ ပတိဋ္ဌာပေယျ။ **သဗ္ဗမတ္ထ** န္တိ သေ အနာဂတဉ္စ ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ အတီတဉ္စ သဗ္ဗံ အတ္ထံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓော ဝိယ ပဿတိ။ **အနာပရာဓကမ္မန္တ** န္တိ ကာယကမ္မာဒီသု အပရာဓရဟိတံ။ **န ဒဇ္ဇံ** န္တိ အယျေ, ဧဝံ အသမဓုရံ ပဏ္ဍိတံ နာဟံ ဒကရက္ခသဿ ဒဿာမီတိ ဧဝံ သော မဟာသတ္တဿ ဂုဏေ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိယ ဥက္ခိပိတွာ ကထေသိ။

ဣတိ ဣမံ ဇာတကံ ယထာနုသန္ဓိပ္ပတ္တံ။ အထ ပရိဗ္ဗာဇိကာ စိန္တေသိ “ဧတ္တကေနပိ ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏာ ဟ ကထ္ဓာ န ဟောန္တိ, သကလနဂရဝါသီနံ မဇ္ဈေ သာဂရပိဋ္ဌေ အာသိတ္တတေလံ ဝိပ္ပကိရန္တီ ဝိယ တဿ ဂုဏေ ဟာက ဌေ ကရိဿာမီ”တိ ရာဇာနံ ဂဟေတွာ ဟသာအ သြရုယ္ဟ ရာဇင်္ဂဏေ အာသနံ ပညပေတွာ တတ္ထ နိသီဒာပေတွာ နာဂရေ သန္နိပါတာပေတွာ ပုန ရာဇာနံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဒကရက္ခသဿ ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ တေန ဟေဋ္ဌာ ကထိ တနိယာမေနေဝ ကထိတကာလေ နာဂရေ အာမန္တေတွာ အာဟ –

“ဣဒံ သုဏာထ ပဉ္စာလာ၊ စူဠနေယျဿ ဘာသိတံ။
ပဏ္ဍိတံ အနုရက္ခန္တော၊ ဟဏံ စဇတိ ဒုစ္စဇံ။

“မာတု ဘရိယာယ ဘာတုစ္စ၊ သခိနော ဗြာဟ္မဏဿ စ။
အတ္တနော စာပိ ပဉ္စာလော၊ ဆန္နံ စဇတိ ဇီဝိတံ။

“ဧဝံ မဟတ္ထိကာ ပညာ၊ နိပုဏာ သာဓုစိန္တိနီ။
ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယသုခာယ စာ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၆.၂၅၅-၂၅၇)။

တတ္ထ **မဟတ္ထိကာ** တိ မဟန္တံ အတ္ထံ ဂဟေတွာ ဌိတာ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယာ** တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဟိတတ္ထာယ စ ပရလောကေ သုခတ္ထာယ စ ဟောတီတိ။

ဣတိ သာ ရတနဃရဿ မဏိက္ခန္ဓေန ကူဋံ့ ဂဏှန္တီ ဝိယ မဟာသတ္တဿ ဂုဏေဟိ ဒေသနာကူဋံ့ ဂဏှီ တိ။

ဒကရက္ခသပဉှော နိဋ္ဌိတော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ တထာဂတော ပညာ, ပုဗ္ဗေပိ ပညာယေဝ”တိ ဇာတကံ သမောဓာနေန္တော သြသာနကထာ အာဟ –

“ဘေရီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာသိ၊ ပိတာ သုဒ္ဓောဒနော အဟု။
မာတာ အာသိ မဟာမာယာ၊ အမရာ ဗိမ္ဗသုန္ဒရီ။

“သုဝေ အဟောသိ အာနန္ဒော၊ သာရိပုတ္တော စ စူဠနီ။
ဒေဝဒတ္တော စ ကေဝဋ္ဋော၊ စလာကာ ထုလ္လနန္ဒိနီ။

“ပဉ္စာလစန္ဒီ သုန္ဒရီ၊ သာဠိကာ မလ္လိကာ အဟု။
အမ္ဗဋ္ဌော အာသိ ကာမိန္ဒော၊ ပောဋ္ဌပါဒေ စ ပုက္ကုသော။

“ပိလောတိကော စ ဒေဝိန္ဒော၊ သေနကော အာသိ ကဿပေါ။
ဥဒုမ္ဗရာ မင်္ဂလိကာ၊ ဝေဒေဟော ကာဠုဒါယကော။
မဟောသဓော လောကနာထော၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက”န္တိ။

ဥမင္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

(ဆဋ္ဌော ဘာဂော နိဋ္ဌိတော။)